TC
EGE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI

EGE GÜBRE KAZISINDA ORTAYA ÇIKARILAN KALKOLİTİK DÖNEM ÇANAK ÇÖMLEKLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DERYA YAZICI
92-06-2810

Tez Danışmanı
Yrd. Dç. Dr. Haluk SAĞLAMTİMUR

İZMİR
2009

Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne sunduğum Ege Gübre Kazısında Ortaya Çıkarılan Kalkolitik Dönem Çanak Çömlekleri adlı yüksek lisans/doktora tezinin tarafımdan bilimsel, ahlak ve normlara uygun bir şekilde hazırlandığını, tezimde yararlandığım kaynakları bibliyografyada ve dipnotlarda gösterdiğimi onurumla doğrularım.

İsim-Soyadı
İmza
Derya Yazıcı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

GİRİŞ…..…….……..…....1

I. BÖLÜM

A) Batı Anadolu'da Kalkolitik Dönem…….…….....3

B) Batı Anadolu'da Kalkolitik Dönem Yerleşimleri…….....7

a) Trakya ve Marmara Bölgesi Kalkolitik Dönem Yerleşimleri…….……...8

b) Güneybatı Anadolu ve Ege Bölgesi Kalkolitik Dönem Yerleşimleri…..…….....27

c) Orta Anadolu Bölgesi Kalkolitik Dönem Yerleşimleri……..……..39

II. BÖLÜM

A) Ege Gübre Kazısı, Batı Anadolu'daki Coğrafi Yeri ve Konumu…….....48

B) Kalkolitik Dönem'de Ege Gübre Yerleşimi ve Mimarisi…….....52

C) Ege Gübre Kazısı, Kalkolitik Dönem Ölü Gömme Gelenekleri…….55

III. BÖLÜM

Ege Gübre Kazısında Ortaya Çıkarılan Kalkolitik Dönem Çanak Çömlekleri

1- Ege Gübre Kalkolitik Dönem Çanak Çömleğinin Genel Tanımı ve Çalışma Yöntemi……...58

2) Mal Grupları ve Teknik Özellikleri…….……63

IV. BÖLÜM

Değerlendirme ve Sonuç……..…….....109

KAYNAKÇA

HARİTA, PLAN, RESİM VE LEVHALARIN LİSTESİ

HARİTA, PLAN VE RESİMLER

KATALOG

LEVHALAR

ÖNSÖZ

2004 yılında bir rastlantı sonucu varlığı anlaşılan ve kurtarma kazısı yapılan Ege Gübre yerleşiminde Batı Anadolu Neolitik ve Kalkolitik Dönemleri açısından oldukça önemli olan bulgular ortaya çıkarılmıştır. Bilinmeyenlerin çok olduğu Kalkolitik Dönem'e ait bu veriler bölge arkeolojisi açısından yeni bilgilere ulaşmamızı sağlamıştır. "*Ege Gübre Kazısında Ortaya Çıkarılan Kalkolitik Dönem Çanak Çömlekleri"* başlıklı bu çalışmanın esas amaçlarından biri bu keramikleri değerlendirmek ve ulaşılan bilgiler ışığında diğer merkezlerle olan ilişkisini ortaya koymaktır.

Bu çalışmanın tamamlanmasında büyük emeği olan ve motivasyonumu kaybetmememem için daima özenli davranan Sayın Hocam Yrd. Doç. Dr. Haluk Sağlamtimur'a en içten teşekkürlerimi sunarım. Ege Gübre kazısının başından sonuna kadar ekip üyesi olarak bulunmamı sağladığı, orjinal kazı malzemesini çalışmama ve bunu yaparken kazının tüm imkanlarından yararlanmama izin verdiği için ayrıca teşekkür ederim. Ayrıca fotoğraf ve uygulama konusundaki yardımları nedeniyle Yrd. Doç. Dr. Zuhal Özel Sağlamtimur'a, ihtiyacım olduğu her zaman bana vakit ayıran doktora öğrencisi Ali Ozan'a, Arş.Gör. Fulya Dedeoğlu'na ve yöntem belirleme esnasında bana yol gösteren Arş.Gör. Aylin Erdem'e çok teşekkür ederim.

Malzeme çalışmanın getirdiği en büyük uğraşlardan biri olan veritabanı oluşturma aşamasında beni hiç yalnız bırakmayan başta Fatma Betül Güngör olmak üzere, Nurcan Aktaş, Elvan Büyükacar ve Koray Alper'e; bilgisayar çizimlerini bitmek bilmeyen bir sabırla yapan sevgili arkadaşlarım Metin Batıhan ve Mehmet Yurtseven'e; her konuda bana yardımcı olan Arş.Gör. Gülnur Sümer ve Canan Karataş'a, ayrıca teze katkısı olan bütün arkadaşlarıma çok teşekkür ederim.

Son olarak; gösterdiği sabır, anlayış ve yardım için Aydoğan Bozkurt'a ve uzakta olmalarına rağmen maddi manevi destekleri ile hep yanımda hissettiğim aileme sonsuz teşekkürler…

Derya Yazıcı

Haziran-2009

İzmir

GİRİŞ

Batı Anadolu; Yakındoğu ve Avrupa gibi farklı kültür bölgeleri arasındaki konumu dolayısıyla geçmişin her döneminde kültürel açıdan önemli bir noktada olmuştur. Bu bölge, sadece doğudan ya da batıdan gelen kültürel etkilerin basit bir geçiş alanı değil, aynı zamanda kendine ait bir kimliği ve kültürel unsurları olan bir bölge özelliği taşımaktadır.

Son yıllarda Batı Anadolu'da yapılan kazılar bölgenin erken dönemlerini aydınlatmasına rağmen materyal kültür anlamında Kalkolitik Dönem hala çok fazla bilgi eksikliğinin olduğu bir dönemdir. Bölgede kazısı yapılan Ulucak Höyük, Ege Gübre ve Yeşilova Höyük kazıları bölgenin daha çok Geç Neolitik Dönemi ile ilgili bilgiler edinmemize yol açmıştır. Ancak kazısı yapılan yerleşim alanlarındaki Kalkolitik Dönem buluntularının Neolitik Dönem kadar sağlam verilere sahip olduğunu söyleyemeyiz.

Yüksek Lisans Tez konusu olarak seçtiğim konu Ege Bölgesi'nde bilinmeyenlerin fazla olduğu bir dönem olan Kalkolitik Dönem'dir. 2004-2008 yılları arasında kazısı yapılmış olan İzmir-Ege Gübre kazısında Neolitik tabakaların üzerinde Kalkolitik Dönem'e tarihlenen mimari yapı parçaları, mezarlar ve çanak çömlekler ortaya çıkarılmıştır. Hellenistik Dönem ve günümüz yapılaşmaları nedeniyle büyük oranda tahrip olmuş, Batı Anadolu ve komşu bölgelerden bilinen koyu yüzlü açkılı çanak çömlek grubu, Kalkolitik Dönem için bölge arkeolojisi açısından önem taşımaktadır. "Ege Gübre Kazısı'nda Ortaya Çıkarılan Kalkolitik Dönem Çanak Çömlekleri" adlı bu Yüksek Lisans Tezi'nde, söz konusu tabakadan ele geçen çanak çömleklerin gruplandırılması ve teknik özellikleri bölgede yapılmış olan diğer kazı alanlarıyla karşılaştırılarak anlatılmıştır. Elde edilen diğer arkeolojik bulgular ve C14 sonuçlarına göre Ege Gübre Yerleşimi'nin Kalkolitik Dönemi hakkında genel değerlendirmeler yapılmıştır. Ayrıca söz konusu buluntu grubu Batı Anadolu, Trakya ve Balkanlarda ortaya çıkarılan benzerleri ile karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

Ancak bu çalışma esnasında karşımıza çıkan bazı kronolojik ve terminolojik problemler olmuştur. Günümüzde yapılan kazı çalışmalarına ve sonuçlarına baktığımızda Kalkolitik Dönem'deki kültürel ve siyasi gelişmeleri açıklayıcı nitelikte verilerin elde edilmediğini görmekteyiz. Çünkü Batı Anadolu'da Neolitik ve Kalkolitik Dönem'i kesintisiz bir stratigrafi ile veren bir yerleşim yeri henüz kazılmamıştır. Dolayısıyla henüz

tam anlamıyla saptanamamış olan Kalkolitik Dönem terminolojisi, bölgeler arasında farklı terimlerin kullanılmasına neden olmuştur. Çalışmanın ilk bölümünde bu sorunların aydınlatılması amacıyla Kalkolitik Dönem yerleşimlerini içeren üç bölge saptanmış ve bu yerleşimler tek tek ele alınmıştır. Bu yerleşimler söz konusu döneme ait çanak çömlek özellikleri ve kronolojileri ile anlatılarak bölgeler arasındaki farklı terminoloji ve kronoloji belirtilmeye çalışılmıştır. İkinci bölümde, Ege Gübre yerleşiminin Batı Anadolu'daki coğrafi yeri, Kalkolitik Dönem mimarisi ve ortaya çıkarılan mezarlar ışığında ölü gömme gelenekleri anlatılmıştır. Çalışmanın ana konusu olan Kalkolitik Dönem çanak çömlekleri ise üçüncü bölümde incelenmiştir. Keramiklerin sınıflandırılması yapılmadan önce, çalışma yöntemi ve uygulanan teknik ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir. Böylece çanak çömleklerin değerlendirilmesi aşamasındaki bazı teknik sorunların açıklaması yapılmaya çalışılmıştır. Daha sonra teknik özelliklerine göre ayrılan keramik grupları sırasıyla anlatılarak tanımlanmıştır. Sonuç bölümünde ise, incelenen çanak çömleklerin diğer yerleşimlerle olan benzer özellikleri ele alınarak kronolojik açıdan yeri belirlenmeye çalışılmıştır. Ancak kronolojik belirsizlikler ve farklı terminoloji kullanımı gibi faktörlerden dolayı söz konusu çanak çömleklerin tarihlemesi yapılırken kesin yargılar kullanılmaktan kaçınılmıştır. Muhtemelen gelecek yıllarda yapılacak olan kazı çalışmalarıyla birlikte Kalkolitik Dönem terminolojisi de sağlam bir zemine oturtulacaktır.

Kısacası bu tez çalışmasında Ege Gübre yerleşiminde ortaya çıkarılan Kalkolitik Çağ çanak çömlek gelişimi, Anadolu'nun batısı ve kısmen ortasıyla sınırlandırılan Batı Anadolu bölgesindeki Kalkolitik Çağ çanak çömlek gelişimi ile karşılaştırması yapılarak yeni buluntular ışığında değerlendirilmeye çalışılmıştır.

I. BÖLÜM

A) BATI ANADOLU' DA KALKOLİTİK DÖNEM

Avcı ve toplayıcı olarak uzun bir süre gezgin bir yaşam sürdüren insanoğlu, iklimsel değişiklikler ve kendi dışında gelişen olaylar sonucunda, yaşamındaki en büyük değişikliği Neolitik Çağ'da gerçekleştirmiştir. Bu değişim sadece beslenme şekli ile sınırlı kalmamış; düşünce sisteminde, doğal çevre ile olan iletişimde ve teknolojide yaşanmıştır[1]. Yerleşik köy yaşamına geçiş, çanak çömlek kullanımı, sürtme taş alet yapımı, koyun, keçi, sığır ve domuzun evcilleştirilmesi ile buğday, arpa, burçak, baklagiller ve mercimekgillerin tarıma alındığı bu süreç 'Neolitik' olarak tanımlanmaktadır. Güneydoğu Anadolu ve Mezopotamya'da gelişen bu süreç M.Ö. 6 binyıllarından itibaren, tüm özellikleri ile Orta Anadolu ve Batı Anadolu'ya aktarılmıştır[2]. Günümüz uygarlığının temelini oluşturan Neolitik aktarımın yayılımı hakkında farklı öneriler bulunmaktadır.

Toplumların yerleşik yaşama geçtiği, ilk köyleri kurdukları ve yiyecek üretimine başladıkları Neolitik Dönem, incelediğimiz konunun erken dönemi olmasına rağmen, bölgemizin tarihöncesi dönemlerinin iyi bilinen bir dönemi olmuştur. Bunun en önemli nedeni pek çok höyükte Neolitik yerleşimin olması ve Neolitik buluntuların bu höyüklerin çok derin katmanlarından ziyade yüzeye yakın seviyelerinde ele geçmesidir. Bu nedenle Neolitik Dönem daha geniş alanlarda kazılmış ve ayrıntılı bir şekilde araştırılmıştır. Bu dönemin yerleşik yaşam ve kentleşme gibi kültürel sürecin önemli parçalarını oluşturması dışındaki bir diğer önemli özelliği de, kendinden sonra gelecek olan kültürlerden çok daha canlı, renkli ve sanatsal yönden nitelikli mekanlar ve araç-gereçler üretmiş olmalarıdır.

Neolitik Dönem'in Güneydoğu Anadolu ve Yakındoğu'daki başlangıcının, Ege ve Balkanlar'a göre 3-4 binyıl daha eskiye dayanması bölgesel farklılıklara verilebilecek iyi bir örnektir. Yerleşik yaşam Yakındoğu'da M.Ö. 9. binyılın başlarında ortaya çıkmış, Orta Anadolu'da ise buna koşut bir gelişme olmuştur. Buna karşılık Kıta Yunanistan'da dahil olmak üzere Balkanlar'da bilinen en eski köy yerleşiminin tarihi ancak M.Ö. 7.

[1] Özdoğan 2002a, 103.

[2] Günümüz uygarlığının temelini oluşturan Neolitik aktarımın yayılımı hakkında farklı öneriler için bknz: Özdoğan 2002a, 104; Özdoğan 2007a, 481-490.

binyılın başlarına kadar inmektedir[3]. Bu durumdan da anlaşılacağı üzere Neolitik Dönem diğer dönemlerde de olduğu gibi bölgeler arasında farklı gelişimler sürdürmüş ve bunun sonucunda da farklı kültür bölgeleri ortaya çıkmıştır. Örneğin birbirinin çağdaşı olan Yakındoğu ile İç Anadolu Neolitik modellerinin arasında benzerlikler kadar ayrılıklar da bulunmaktadır. Her iki bölgede de yerleşik yaşam, köyler, konut mimarisi, taş alet teknolojisi, beslenmede çeşitlilik gibi göstergeler bir arada bulunmasına rağmen gelişim farklı sonuçlar vermiştir. İki bölge arasında sürekli bilgi aktarımı ve paylaşımı olduğunu gösteren ortak bir çizgi bulunmakla birlikte, bunların uygulanış biçim ve sonuçlarında, bölgesel ayrımlarla açıklanamayacak kadar önemli farklılıkların da olduğu açıkça görülmektedir. İç Anadolu'nun doğu kesimindeki kazılar, sayılarının azlığına karşın Neolitik Dönem ile ilgili bir tablonun ortaya çıkmasını sağlamıştır; buna karşılık Konya Ovası'ndan batıya doğru gidildikçe elimizdeki veriler giderek azalmaktadır. Her ne kadar bu bölgelerde Neolitik dönemin gelişkin aşamaları, Çanak Çömlekli Neolitik-Erken Kalkolitik Dönem ile ilgili olarak, başta J. Mellaart[4], D. French[5] ve R. Duru[6]'nun çalışmalarıyla bilgi sağlanmışsa da, bu sürecin başlangıcı ile ilgili hemen hemen hiçbir bilgimiz yoktur. Bu nedenle "Neolitik Oluşum Bölgesi"nin batı sınırının nereden geçtiği ve hatta İç Batı Anadolu'da farklı özelliğe sahip ayrı bir çekirdek bölgenin olup olmadığı bile henüz bilinmemektedir[7]. Aslında aynı süreç Kalkolitik Dönem için de geçerlidir.

Neolitik Dönem'den sonra koyu yüzlü-boya bezemeli çanak çömlek gelenekleri, taş alet endüstrisi ve döneme adını veren bakırın daha fazla kullanılmaya başlanması ile farklı bir kültür ortaya çıkmıştır. Geçiş aşaması bazı bölgelerde oldukça esnek, bazı yerlerde de keskin yaşanmıştır. Bu bağlamda, alışılagelmiş tanımlarıyla "Neolitik" ile "Kalkolitik" kavramları arasındaki farkı sadece çanak çömlek geleneklerindeki ayrım ya da yaygın bakır kullanımı olarak görmemek gerekir. Artık Kalkolitik ile Neolitik kültürlerin birbirleri ile karşılaştırılmaları sırasında en önemli fark olarak gösterilen bakır kullanımının ön plana çıkartılması çok büyük bir anlam taşımamaktadır[8]. Çünkü M.Ö. 8. binyıl gibi erken bir tarihte bile Yakındoğu'nun kimi yerlerinde ve Anadolu'da Çayönü,

[3] Özdoğan 1998, 68.
[4] Ayrıntılı bilgi için bknz: Mellaart 2003, 1-218.
[5] Ayrıntılı bilgi için bknz: French 1967, 49-96.
[6] Ayrıntılı bilgi için bknz: Duru 1994, 1-92.
[7] Özdoğan 2007b, 33.
[8] Harmankaya 1998, 7.

Çatalhöyük gibi merkezlerde metal objelerin kullanıldığı bilinmektedir[9]. Prehistorik kültürlerin madencilik konusunda gösterdikleri aşamalarla belirlenen teknolojik çağ ayrımları bugün artık metal analizlerinin sonuçlarına dayanılarak yapılmaktadır. Çayönü ve Aşıklıhöyük'te Akeramik Neolitik Evresi'nde bakırın piroteknolojik olarak sıcakken çekiçlendiği ve gerçek metalurjinin başladığı kanıtlanmıştır. Ayrıca Çatalhöyük'te VI. tabakadan başlayarak bakır, filizden ergitilerek elde edilip kullanılmıştır. Kalkolitik Dönem'le birlikte bakırın ergitilerek dökülmesi ve tavlanması devam etmiş, taş aletlerin yanısıra kurşun ve sonuna doğru ilk arsenikli bakır alaşımları ortaya çıkmıştır[10].

Neolitik Dönem ile Kalkolitik Dönem ayrımını Hacılar çanak çömlek geleneklerine göre yapan Mellaart'ın bu yaklaşımı da kökleri Erken Kalkolitik Dönem'e giden boya bezemeli çanak çömleklerin varlığıyla sorgulanır hale gelmiştir. Özellikle Kuruçay'ın Hacılar IX. kattan daha erken 12. katında bile çok sayıda boyalı çanak çömleğe rastlanması[11], sözü edilen her iki özelliğin de ilk kez Kalkolitik Dönem'e verilen tarihsel süreç içinde keşfedilmediğini ortaya koyar. Görülüyor ki, Geç Neolitik ve Erken Kalkolitik Dönem kültürlerinin birbirlerinden ayrılan özellikleri tam olarak ortaya konulabilmiş değildir. Bunun nedeni Hacılar, Kuruçay ve Ilıpınar gibi bir çok yerleşmeden elde edilen kanıtlara göre Neolitik Dönem'den Kalkolitik'e geçişte Anadolu'da teknik gelenekler açısından kültürel bir kesintiden söz edilememesi, tam tersine bir gelişim ve devamlılığın izlenmesidir[12]. Bu dönem Güneydoğu Anadolu'daki kazılardan çok daha iyi bilinmektedir[13].

Neolitik Çağ'ın çiftçiliğe dayalı besin üretimi ve yerleşik köy yaşantısı birçok yerde bu özelliklerini koruyarak uzun süre devam etmiş ancak Neolitik Devrim'in getirdiği dinamizm zamanla ortadan kalkarak zengin kültürler basit köy topluluklarına dönüşmüştür. Buna karşılık coğrafi özellikleri nedeni ile bazı bölgelerde köy yaşantısı yeni bir dönüşüm geçirerek Kent-Devlet-İmparatorluk ekonomik sisteminin çekirdeğini

[9] Mellaart 1975, 9.
[10] Nocera-Palmieri 2003, 36-37.
[11] Duru 1994, 90.
[12] Sevin 2003a, 75.
[13] Son yıllarda Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yapılan kurtarma kazılarının sayılarının artmasıyla oldukça fazla veri elde edilmiştir. Dolayısıyla Kalkolitik Dönem'in bu bölgede daha fazla araştırılmış olması normal karşılanmalıdır. Kalkolitik Dönem'in Mezopotamya'daki gelişme süreci Anadolu, Trakya ve Marmara'ya göre farklı bir gelişim izlemiştir. Bundan dolayı Neolitik Dönem'de parlak bir uygarlığa sahip olan Anadolu bu çağda yeni bir kültürel oluşuma girmiştir. Bu süreç bazı bölgelerde Neolitik kültürün devamı gibi görünse de, genelde kendine özgü özellikleri olan bir dönem olarak karşımıza çıkmaktadır.

oluşturmuştur. Bu yüzden Kalkolitik Dönem, bölgelere göre çok farklı sosyo-ekonomik düzeyi yansıtan kültürler mozaiğini içerir. Temelleri Kalkolitik Dönem'de atılan bu yeni olgunun etkileri günümüze kadar süregeldiği için Kalkolitik Dönem'i genel olarak tanımladığımızda kentleşmeye doğru giden süreç ön plana çıkmaktadır[14].

Mezopotamya uygarlığının temelleri gerçek anlamda Kalkolitik Dönem'de atılmıştır. Önce Halaf ve Ubaid kültürleri ile başlayan ve Uruk'la devam eden bu süreçte önce gelişkin köyler ve sonra ilk şehirler ortaya çıkmıştır. Neolitik Dönem'in taş aletleri giderek önemini kaybetmiş, bunun yerine madencilik ve buna bağlı olarak bölgeler arası ticaret giderek daha fazla önem kazanmıştır. Bu dönemde bakırın yanında altın ve gümüş gibi değerli madenler de ilk defa işlenmeye başlamıştır. Bu gelişmeler aynı tarihlerde Batı ve Orta Anadolu'da uzun bir süre daha söz konusu olmamıştır. Doğudan yüksek dağ sıraları ve üç tarafı denizlerle çevrili olan Orta ve Batı Anadolu coğrafi özellikleri nedeni ile dışardan bölgeye insan topluluklarının ve dolayısıyla kültürel etkilerin girmesini zorlaştırmıştır. Bu nedenle bölgede Anadolu Uygarlığı tanımına uygun kültürel bir birlik doğmuştur. Bu kültürel birlik, önceki dönemlerin itici gücüyle varlıklarını sürdüren birtakım yerel kültür gruplarının oluşturduğu bir bütündür. Bu dönemde yerleşim yerlerinin sayısındaki ani artıştan anlaşıldığı üzere nüfusta büyük bir patlama yaşanmıştır. Yerleşmeler büyük oranda verimli toprakların yer aldığı ovalarda yoğunlaşmıştır. Ancak Anadolu'da Mezopotamya'nın aksine şehirciliğin başladığına dair herhangi bir ipucu bulunamamıştır[15].

Neolitik Çağ'dan sonra yaşanan bu süreç R. J. Braidwood tarafından 'Besin Üreticiliği 3. Alt Evresi' ve 'Genişletilmiş Köy-Çiftçi Toplulukları Dönemi' olarak adlandırılmıştır. U. Esin ise, 'Ilk Üretimcilik Safha II (İÜS II)', 'Kalkolitik', 'Arsenikli Bakır I' ve dönem sonunu da 'Arsenikli Bakır II Başlangıcı' olarak adlandırarak, dönemin içeriğine daha uygun bir tanımlama yapmıştır[16]. Önasya ve Anadolu'da bu çağın yaklaşık olarak M.Ö. 6. binyılın ortalarında başlayıp M.Ö. 4. binyılın son çeyreğinde sona erdiği kabul edilir. Bu dönem Avrupa'da, özellikle Güneydoğu Avrupa terminolojisinde Orta ve Son Neolitik olarak adlandırılmış, ancak son zamanlarda bazı yeni araştırmacılar tarafından 'Kalkolitik' sözcüğü kullanılır olmuştur.

[14] Özdoğan 2002b, 110.
[15] Efe 2003, 94-96.
[16] Esin 1997, 1516.

Klasik Çağ ayrımlarına göre Kalkolitik Dönem, Erken ve Geç olmak üzere iki ana evre ya da Erken, Orta ve Geç olarak üç evreden oluşmaktadır. Bu çalışmada inceleyeceğimiz Batı Anadolu Kalkolitik Çağ yerleşimleri ve Ege Gübre yerleşiminde ortaya çıkarılan Kalkolitik Çağ çanak çömlekleri anlatılırken klasik bir ayrım olan Erken, Orta ve Geç Kalkolitik Dönem şeklindeki terminoloji kullanılacaktır. Başlangıçta, buluntularımızın komşu bölgelerle olan benzerliklerini ve farklılıklarını daha iyi anlayabilmemiz açısından Batı Anadolu'daki diğer Kalkolitik Çağ yerleşimleri ve kronolojileri anlatılacaktır.

B) BATI ANADOLU'DA KALKOLİTİK DÖNEM YERLEŞİMLERİ

Batı Anadolu'da Kalkolitik Dönem malzemesinin ya da mimarisinin henüz sınırlı sayıda yerleşimde bulunmuş olması, çalışmamız açısından sorun teşkil eden bir durum olmuştur. Bölgesel ayrımlar göstermektedir ki; Anadolu'da bölgelerin genel özellikleri Kalkolitik Dönem'de farklı kültürlerin oluşmasına neden olmuştur. Yani homojen bir kültür yoktur. Bundan dolayı bu dönemi, arkeolojik buluntulara göre Kuzeybatı Anadolu, Göller Bölgesi, Konya Ovası, Çukurova, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu olmak üzere altı Kalkolitik kültür bölgesine ayırmak mümkündür[17]. Bizim ilişkilendirdiğimiz bölgeler ise, Ege Gübre kazısının coğrafik konumu nedeni ile; Trakya, Marmara, Güneybatı Anadolu ve Orta Anadolu Bölgesi olmuştur. Bu bölgelerdeki yerleşimler tek tek ele alınıp genel özellikleri ile anlatılacaktır[18].

[17] Sevin 2003b, 79.

[18] Bu tez çalışmasında Batı Anadolu başlığı kullanıldığı halde diğer bölgelerdeki kazılardan da bahsedilmesinin nedeni, kronolojisi ve tabakalanması saptanmış kazılardan faydalanmak durumunda olmamızdır. Bu durum Batı Anadolu'daki kazıların azlığından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle coğrafi olarak incelediğimiz alan Batı Anadolu sınırları dışına çıkmaktadır. Ancak analojik değerlendirme yapmamız için bu şekilde çalışmamız gerekmektedir.

a) TRAKYA VE MARMARA BÖLGESİ KALKOLİTİK DÖNEM YERLEŞİMLERİ

1) AŞAĞI PINAR

Aşağı Pınar Doğu Trakya'nın orta kesiminde, Istranca Dağlarının güney eteğinde, Kırklareli il merkezinin 500 metre kadar güneyindedir[19]. Aşağı Pınar'da beş yıllık kazı döneminde yaklaşık iki bin metrekarelik alan açılmış ve Neolitik Dönem'den Orta Kalkolitik Çağ'ın bitimine kadar olan süreci yansıtan kültür katları ortaya çıkartılmıştır. Çok sınırlı bir alan içinde kazılmış Neolitik Çağ'ın yanında, Balkanlar'da Orta Kalkolitik Çağ bakımından en geniş alanda çalışılmış ve en iyi belgelenmiş kazı yeri durumundadır[20]. Aşağıpınar C14 tarihlemelerine baktığımızda Aşağıpınar 6'nın M.Ö. 5730-5480'e, Aşağıpınar 5'in M.Ö. 5480-5300 yıllarına tarihlendiği görülmektedir. Aşağıpınar 5/4 geçiş dönemi için M.Ö. 5310-5260 gibi bir zaman aralığı verilmektedir. Aşağıpınar 4'ün M.Ö. 5280-5050 yılları arasında devam ettiği, 3. ve 4. tabakalar arasındaki geçiş evresinin ise M.Ö. 5000-4850 yıllarını temsil ettiği bilinmektedir[21].

1. Tabaka: Oldukça karmaşık bir yapısı vardır. Aşağı Pınar'daki tarihöncesi döneme ait en son kültür katı İlk Demir Çağ çukurları tarafından çok tahrip edilmiş durumda bulunmuştur. Bu nedenle bu dönemin mimarisi ile ilgili olarak fazla bilgi edinilememiştir. Çanak çömlek gelişimi Bulgaristan kronolojisinde Karanovo IV son evresine, erken Meriç kültürüne aittir. Bu tabakadan C14 tarihleri olmamasına rağmen, M.Ö. 4800 yıllarına tarihlendirilmiştir[22].

2. Tabaka: Demir Çağ çukurları tarafından kısmen tahrip edilmiş 2. tabakada, bu tahribata rağmen mimari ve yerleşim düzeni saptanmıştır. İki mekandan oluşan yapılar, aralarında geniş açık alanlar da bırakarak oldukça düzgün sıralar oluşturmaktadır. Yapılar tümü ile ahşap ve dallardan yapılmış, ancak taşıyıcı sistem olarak büyük direkler kullanılmamıştır. Ev tabanlarının da ahşap olduğu, ancak işlik, ocak ve fırın platformlarının etrafının sıvandığı görülmüştür. Mekanların içinde, büyük kil levhalardan

[19] Özdoğan 2000a, 69. 1993 yılında başlayan çalışmalar, İstanbul Üniversitesi ile Alman Arkeoloji Enstitülerinin ortak projesi olarak yürütülmektedir.

[20] Özdoğan 1998, 74.

[21] Parzinger-Schwarzberg 2005, 72. Aşağıpınar 3 ve 2 için radyokarbon ölçümleri yoktur. Ancak Geç Neolitik Çağ'ın son iki evresini temsil eden bu kültür katlarının M.Ö. 5. binyılın ilk üç yüzyılı içine girdiği, bu dönemi izleyen başka buluntu yerlerindeki (Karanova V, Maritca, Sava, Poljanitca) tarihlere bakarak bilinmektedir.

[22] Özdoğan 1998, 74.

yapılmış çok sayıda yuvarlak ya da dörtgen biçimli ambarlar vardır. Bu tabakanın çanak çömleği tümü ile koyu renklerde, beyaz dolgulu çizi, sığ oluk bezemelidir; Toptepe kültürünün bazı öğelerinin görülmesine karşılık, Bulgaristan kronolojisinde Karanovo IV'ün orta ve kısmen son kısmı ile tam olarak benzeşmektedir[23].

3. Tabaka: Yerleşme düzeni ve mimari bakımından 2. tabaka ile hemen hemen aynı özellikleri göstermektedir. Ancak bu tabakadaki yapılar daha seyrek olarak dizilmiştir. Yerleşmenin sınırı henüz saptanamamıştır. Koyu renklerin yaygın olarak kullanıldığı çanak çömlekte, omurgalı ve yüksek boyunlu çömlekler, geniş ve yayvan çanaklar, içe dönük ağızlı tabaklar, küçük ayaklı ya da kaideli kaplar gibi Vinça kültürünün özellikleri baskındır. Bunların dışında çok sayıda ayaklı ve üçgen biçimli kaplar görülmektedir. Bezeme olarak sığ çizi, oluk ve kabartma bezeme kullanılmaya devam etmiştir. Vinça gelenekli açkılı çanak çömlekle birlikte bu dönemin özelliği olan "yüzeyi kabalaştırılmış" olarak tanımlanan iç yüzeyi açkılı, dışı kaba bırakılmış, parmak ve diğer aletler ile bezenmiş kaplar da vardır. Aşağı Pınar'da bulunan bu çanak çömlek gurubu Bulgaristan kronolojisinde Karanovo IV erken safhası ile benzerlik gösterir[24]. Aşağı Pınar 3. tabakada yaygın olarak görülen bir başka çanak çömlek türü de, Toptepe gelenekli mallardır. Genellikle bol mikalı hamuru olan ve renkleri kurşuni-kahverengi arasında değişen bu grupta, çok sığ çizi ile kırık çizgi bezekleri kullanılmıştır. Bu türün belirleyici kap biçimleri arasında özellikle dar uzun boyunlu, tek kulplu, omurgalı karınlı testiler ile pencereli yüksek kaidesi olan çanaklar sayılabilir[25]. Trakya'nın bu dönemde kuzeyden bir göç almış olduğu düşünülmektedir. Aşağı Pınar'ın bu tabakası için eldeki C14 tarihleri M.Ö. 4300-4200 yıllarını vermektedir[26]. Özellikle bu tabakada Toptepe ve Karanovo III-IV çanak çömlekleri bir arada bulunmuştur[27].

4. Tabaka: Yerleşme düzeni değişmemekle birlikte mimari düzen 3. tabakadan daha farklıdır. Yapılarda taşıyıcı sistem olarak büyük ahşap direkler kullanılmış, ahşap tabanların yerini sıvalı tabanlar alırken mekanların boyutu da büyümüştür. Çanak çömlekte tümü ile Balkanların erken Vinça-Vesselinovo ögeleri hakimdir. Elde ve

[23] Özdoğan 1998, 74.
[24] Özdoğan 1998, 75.
[25] Özdoğan 1998, 75.
[26] Özdoğan 1998, 75.
[27] Erdoğdu 2004, 4.

oldukça özenli olarak yapılan çanak çömleğin hemen hemen tümü siyaha yakın tonlardadır. Kap biçimlerinde; özellikle çömlek, kase ve çanaklarda karın ve boyun dönüşleri omurgalıdır. İçten kalınlaştırılmış dudaklı, düz kenarlı ayaklı tabaklar, köşeli kaplar da yine yaygın olarak görülen biçimler arasındadır. Küçük tutamak ya da memeciklerin yanı sıra mahmuzlu kulplar da görülür. Oluk ve yiv bezeme ile içi beyaz dolgulu çiziler en yaygın bezeme türleridir. Aşağı Pınar 4. tabaka Bulgaristan kronolojisinde Karanovo III ile eşleşmektedir. Bu tabaka için C14 tarihleri M.Ö. 4350-4300 arasında toplanmaktadır[28].

5. Tabaka: Gerek mimari ve gerekse yerleşme düzeni olarak diğer tabakalardan çok farklıdır. Neolitik Çağ ile Kalkolitik Çağ arasındaki geçiş sürecini temsil eden bu evrede, yerleşmeyi çevrelediği sanılan bir hendeğin izlerine de rastlanmıştır. Yapıların duvarları çok incedir; taşıyıcı olan ahşap direkler duvarın dış yüzü boyunca sıralanmış, taşıyıcı niteliği olmayan duvar ise, dallardan yapılan bir çitin iki yüzünün kalın kil ile sıvanmasından oluşmuştur. Bu yapı tekniği Bulgaristan'da Karanovo I-II dönemi yerleşmelerinin hemen hemen tümünden ve Hoca Çeşme'nin II. evresinden de bilinmektedir[29]. İki odadan oluşan evler çok düzenli bir şekilde dizilmiş ve önlerinde yol gibi açıklıklar bırakılmıştır. Ayrıca evlerin içindeki ambarların yerini depo çukurları almıştır. Genellikle arka odanın ortasında bir ocak bulunur. Çanak çömlek tümü ile siyah renkli ancak oldukça kaba yapılmıştır. 4. tabakada görülen Vinça öğelerinin başlangıç aşaması olarak yorumlanabilecek niteliktedir. Kesin olmamakla birlikte Bulgaristan kronolojisinde Karanovo II-III geçiş süreci, Proto-Vinça dönemi ile benzeştiği düşünülmektedir. C14 tarihleri M.Ö. 4350-4400 yılları arasındadır[30].

6. Tabaka: Şiddetli bir yangın ile tahrip olan bu tabakadaki yapılar iyi korunmuştur. Büyük ahşapların kullanıldığı, kalın ve sıvalı duvarları olan çok odalı yapılar, birbirlerine bitişik ya da çok yakın olarak yapılmıştır. Yerleşme düzeninin diğer tabakalara göre çok farklı olduğu anlaşılmaktadır. Yapılar plan ve teknik olarak Ilıpınar VI, Karanovo 2 evleri ile tam olarak benzeşmektedir. Çanak çömlekte siyah ve kırmızı astarlı parçalar hemen hemen aynı oranlarda görülür. Çok ender olarak kırmızı üstüne beyaz boya bezeme

[28] Özdoğan 1998, 75.
[29] Özdoğan 1998, 75.
[30] Özdoğan 1998, 76.

vardır. Henüz bu tabakadan C14 tarihi olmamasına karşılık, Karanovo II ve Ilıpınar VI ile çağdaş olduğu kabul edilmektedir[31].

Erken ve Orta Kalkolitik Çağ'a genel olarak baktığımızda, bölgenin Neolitik kültüründen farklı bir gelişimin olduğu görülür. Kalkolitik Çağ'ın başlarında tüm Balkanlar ve Batı Anadolu'da olduğu gibi "Vinça" özellikleri ile tanınan bu yeni oluşum, mimari ve yerleşme düzenlerindeki değişikliklerin yanı sıra, çanak çömlekte de, yükseltilmiş ortamda fırınlama tekniğinin yerini indirgenmiş ortamlı fırınların alması, başka bir deyiş ile kırmızı renkli kapların yerini siyah renklilerin alması gibi birçok değişik öğe izlenmektedir. Ancak Aşağı Pınar silsilesinin de kanıtladığı gibi bu değişiklikler birden olmamıştır. Buluntu topluluğundaki bu değişimin aşama aşama izlendiği ara dönemler vardır. Vinça kültürünün gelişimini tamamlaması ile birlikte, giderek geniş bir coğrafya içindeki ortak olarak izlenen öğelerin azaldığı, bölgesel farklılıkların arttığı, özellikle Toptepe dönemi ile Anadolu-Güneydoğu Avrupa arasındaki iletişimin yok olduğu görülür. Bunun nedenleri ise şu an için henüz bilinmemektedir[32].

2) HOCAÇEŞME

Hocaçeşme, yüzey buluntuları ve gerekse karışık dolgudan elde edilen sonuçlara göre, Trakya'nın bilinen en eski yerleşim yeridir[33]. Buna göre tabakalanması Neolitik Çağ'da başlayıp Orta Kalkolitik Çağ içinde sona eren Hocaçeşme'de yüzeyden ana kayaya kadar 7 tabaka saptanmış, bu tabakalar çanak çömlek özelliklerine ve C14 tarihlerine göre 4 evrede toplanmıştır. 2-7. tabakalardan oluşan ve eskiden yeniye doğru IV-II. evre olarak tanımlanan üç aşama Neolitik Çağ'a aittir.

I. Tabaka

II. Tabaka M.Ö. 5800-5600

III. Tabaka M.Ö. 6200-6000

[31] Özdoğan 1998, 76.

[32] Özdoğan 1998, 76.

[33] Edirne iline bağlı Enez İlçesi'nin 7 km. doğusunda, Yeniköy adlı köyün yaklaşık 2 km. sonrasında, Meriç deltasına hakim doğal bir kayalığın üzerindedir. Yerleşme 1991-1993 yılları arasında M. Özdoğan'ın bilimsel başkanlığındaki bir ekip tarafından kazılmıştır. Yaklaşık 70x90 m. boyutlarında küçük bir yerleşme olan Hocaçeşme'nin Kalkolitik Dönem'e ait yerleşme katları kazı çalışmalarından kısa bir süre önce oldukça tahribe uğramış, en eski kültür katlarını oluşturan Neolitik Çağ dolguları ise kurtulmuştur.

IV. Tabaka M.Ö. 6400-6300' e tarihlenmektedir[34].

En üstteki Kalkolitik Çağ'a ait karışık dolgu I. tabaka olarak adlandırılmıştır. Bu evre malzemesinin tipolojik ayrımı, bu çağ içinde en az üç ya da dört ayrı dönemin temsil edildiğini göstermiştir[35]. Buna göre Kalkolitik Çağ çanak çömleğini evrelerine göre incelersek:

Ia Evresi: En geç Hocaçeşme evresi olan bu evrenin hemen hemen sadece kahverengi ya da grimsi kahve renklerde ve iç ve dış yüzeyde perdah bezeme uygulanmış açık kase/çanakları tipiktir. Perdah bezemeli bu kaplar iç yüzeydeki bezemeleriyle Kumtepe IA, Beşik-Sivritepe[36] stili için karakteristik oldukları için kronolojik olarak oldukça önemlidirler. Bunun yanısıra Tsangli 7 ve Vinça perdah bezemeli örneklere yakınlık gösteren ve Kumtepe IA, Beşik-Sivritepe stiline tamamen yabancı dış yüzeydeki bezeme de dikkate değerdir. Toptepe I. evrede Kumtepe IA/Beşik-Sivritepe tipindeki açkı bezemeli çanaklar Karanovo III/V parçalarıyla bir arada bulunmuştur. Bu nedenle, Hocaçeşme ve Toptepe'den elde edilen kanıtlara göre, Kumtepe IA ile Kumtepe IB arasında herhangi bir zaman aralığı olmadığı, IB'nin IA'dan hemen sonra geldiği yolundaki geleneksel kronoloji doğrulanmamıştır ve geçerliliğini yitirecekmiş gibi görünmektedir. Kumtepe silsilesi şimdiye kadar hep doğruymuş gibi kabul edilmiş ve hiçbir zaman sorgulanmamıştır. Görünüşe göre şimdi güvenilir bir biçimde Kumtepe IA ile Kumtepe IB arasında yaklaşık 1000 yıl devam eden oldukça büyük bir zaman boşluğu olduğu ve Anadolu-Ege ile Erken Vinça açkı bezemeli kapların çağdaş oldukları sonucuna varabiliriz. Özdoğan'a göre sonuç olarak, Hocaçeşme'nin bu evresinin Karanova'nın Geç III ve Erken IV evreleri, Vinça A ya da A/B, Tsangli/Larissa, Toptepe I, Kumtepe IA ve Ilıpınar V'in bir kısmı ile çağdaş olabileceği önerilmiştir[37].

Ib evresi: Siyah açkılı, kazıma ve eksize bezemeli, dikdörtgen ve üçgen kaplar, omurgalı (carinated) profiller, kalınlaştırılmış ağız kenarlı ve yüksek ayaklı açık çanaklar, yumrulu (punctuated) ve yivli bezemeler, ayrıca boynuzlu kulplar (horned handles) gibi Vinça A elemanları ve tipik Vesellionovo'nun ortaya çıkışı bu evrenin özelliğidir. Açıkça

[34] Özdoğan 1998, 68.
[35] Özdoğan 1998, 69.
[36] Korfmann 1985, Fig. 16.
[37] Özdoğan 1993, 182-183.

Hocaçeşme'nin bu evresi Karanovo III, Vinça A, Yarımburgaz O ve Ilıpınar V'in bazı kısımlarıyla çağdaştır.

Ic evresi: Bu evre çoğunlukla *impresso* ve aynı zamanda *barbotin* olarak da adlandırılan kaba işçilikli kapların birdenbire ortaya çıkışıyla tanımlanır. Oldukça kaba görünümlü bu çanak çömlekler Anadolu buluntu grubundan oldukça farklıdır, ancak Doğu Trakya'da Yarımburgaz 0 ve Toptepe II-V evrelerinde ele geçmiştir[38]. Bu kap türünün Hocaçeşme, Yarımburgaz ve Toptepe'de öncülleri olmadan birdenbire ortaya çıkışı, bölgeye yabancı yeni bir ögenin zorla girdiğini göstermektedir[39]. Ancak bu mal grubu Efe'nin Porsuk vadisinde bol miktarda ele geçirdiği ve hatta kökenin burası olduğunu düşündüğü 'Vinça' olarak adlandırılan bir mal grubudur. Tırnak baskı bezemeli ve yüzeyi kabalaştırılmış bu gelenek, son yıllarda Orta Anadolu'dan Ege Bölgesi'ne kadar geniş bir bölgede ele geçmiştir.

3) KUMTEPE

Kumtepe'de toplam 8 mimari kat içinde dört kültürel tabaka saptanmıştır[40]. Kumtepe IA1, IA2, IB1, IB2, IB3 ve IB4 Troya I'den erken dönemlere, Kumtepe IC1, IC2 ve Kumtepe II ise Troya I ile ya da biraz daha geç dönemlere karşılık gelmektedir[41]. Sperling'e göre, diğer merkezlerle yapılan karşılaştırmalar sonucunda, Kumtepe IA, IB ve IC kabaca Beycesultan Geç Kalkolitik Çağ 2. 3. ve 4. katları ile çağdaştır[42].

Kumtepe'den alınan çok sayıda C14 örneklerinin sonuçlarına göre, Kumtepe IA, Troas bölgesindeki diğer Troya I öncesi yerleşmelerden Gülpınar ve Beşik - Sivritepe'yle birlikte M.Ö. 4800-4500 yıllarına tarihlenmektedir[43]. Bu dönem ve yerleşmeler için tipik

[38] Özdoğan 1993, 185.

[39] Ancak Özdoğan'ın bu yayındaki yorumu son senelerde bölgede bulunan bu mal grubuna ait yeni örnekler ve özellikle Efe'nin Eskişehir bölgesinde ele geçirdiği oldukça bol aynı mal grubuyla bunların bölgeye yabancı unsurlar olduğu yolundaki görüşler değişmeye başlamış hatta bu mal grubunun öncüllerinin Kuzeybatı Anadolu olabileceği görüşleri ağırlık kazanmaya başlamıştır. Ayrıntılı bilgi için bknz: Efe 2001, 50-68.

[40] Sperling 1976, 308. Çanakkale Boğazı'ndan yaklaşık 2 km uzaklıkta, Troya'nın 5 km. kuzeybatısında ve Küçük Menderes Çayı (Skamender)'na yakın bir konumda yer alır. Yerleşme kuzeyden güneye 100 m.'den daha az uzunlukta, yaklaşık 7-8 m. yükseklikte olan neredeyse düz bir tepe görünümündeki küçük boyutlu bir höyüktür. Höyük üzerindeki ilk arkeolojik çalışmalar C. Blegen ve 1934 yılında H. Z. Koşay tarafından gerçekleştirilmiştir.

[41] Sperling 1976, 308.

[42] Sperling 1976, 360.

[43] Korfmann 1993, 145.

olan en erken çanak çömlek grubu 'açkı bezemeli' kaplardır. Kumtepe'deki bu kültür süreci, Ege Havzası terminolojisine 'Geç Neolitik', Anadolu terminolojisine göre ise Orta Kalkolitik Çağ'a karşılık gelmektedir. Ege'deki Geç Vinça, Erken Gumelnita, Larissa ve Geç Dimini kültürleriyle çağdaştır[44].

Korfmann'ın yeni tarihlendirme sonuçlarına göre; Troya I'den yaklaşık 1600 yıl kadar eski olan Kumtepe IA, Gülpınar, Beşik-Sivritepe kültür süreci ve bu durum karşısında iki horizon arasında olan uzun boşluk, eski tarihlendirme, isimlendirme ve değerlendirme ölçütlerine göre tümüyle değişmelidir. Bu durum ayrıca Hacılar I ile Beycesultan Geç Kalkolitik Çağ tabakaları arasındaki boşluğa, bir başka deyişle Orta Kalkolitik Çağ'a verilebilecek merkezler arasına Kumtepe'nin de girmesi ve bir tarihlendirme kriteri olarak kullanılabilecek çanak çömlek gelenekleri içine açkı bezemenin de dahil olması anlamına gelmektedir.

En erken yerleşme olan Ia'da ana toprağa ulaşılmış ve ilki 1.10 m. kalınlığında 2 evre saptanmıştır. Bu katlara ait herhangi bir mimari kalıntı ele geçmemiş, yalnızca iki kadın gömüsü bulunmuştur. Materyal kültür olarak yalnızca 600 parça çanak çömlekten söz edebiliriz. Bu çanak çömlekler genellikle gri, kahverengi ve siyah açkılıdırlar. En erken IA1 tabakasındaki çanak çömlekler daha açık renkli, IA2'dekiler ise daha koyudur. Birkaç örnekle temsil edilen açkı bezemeli parçalar oldukça önemlidir. Formlar arasında düz dipli, düz ve ince kenarlı çanak çömlekler en erken katlar için tipiktir. IA2 çanak çömleği alçak kaideli çanakları ve bazısı beyaz çizgi bezemeli örnekleriyle güneydoğu Avrupa'nın çanak çömlek geleneklerine benzerler[45]. Kumtepe IB'nin mimari kalıntıları taş ve kerpiçten yapılma evlerden oluşur. Dört mimari yapı katı içinde koyu yüzlü açkılı ve içe kalınlaştırılmış ağız kenarlı çanaklar bol miktarda ele geçmiştir. Kumtepe IC ise kısmen de olsa Troya I ile çağdaştır[46].

Kumtepe IB, M.Ö. 3500-2910 yılları arasına tarihlendirilmektedir. Kumtepe IB, önceleri Geç Kalkolitik Çağ'a tarihlendirilse de son yıllarda bölgede yapılan kazılar sonucunda Kumtepe IB'nin Erken Tunç Çağ'a tarihlendirilmesi gerektiği

[44] Korfmann 1993, 136.
[45] Yakar 1985, 147.
[46] Yakar 1985, 148.

düşünülmektedir. Ancak gerek buluntulara, gerekse C14 sonuçlarına göre Kumtepe IB'nin erken evrelerinin Son Kalkolitik Çağ içinde olması gerekmektedir[47].

4) BEŞİK-SİVRİTEPE

Hellenistik bir tümülüs olan Beşik-Sivritepe[48]'de mezar anıtının altında Geç Neolitik Çağ'a verilen bir yerleşmeye ait buluntular ele geçmiştir[49]. Bu buluntuların Kumtepe IA ile olan benzerliğinden dolayı, her iki yerleşim de aynı çağa ve en son C14 verilerine göre de 5. binyılın başlarına tarihlenmektedir. Korfmann, çalışmaları sırasında yalnızca Troya I öncesine değil, Troya I-VI dönemlerine karşılık gelen ve Erken Troya I döneminde 5 evreye ayrılan yapı katlarını ortaya çıkarmıştır[50].

Beşiktepe'de bulunan çanak çömlekler W. Lamb tarafından incelenmiş ve 6 ana gruba ayrılmıştır. Açkı bezemeli kaplar, kabartma bezeme, kazıma bezeme, boynuzlı kulplar ve Troya II-IV'ün tipik kanat biçimli kulpları olarak sınıflanan Beşiktepe malzemesi içinde en erken yerleşme Kumtepe IA ile çağdaştır. Bu yoruma neden olan malzeme grubu olan açkı bezemeli kaplardan Beşiktepe'de önemli miktarda ortaya çıkarılmıştır. Bu kaplar Samos'taki Tigani ve Aghio Gala'daki Yukarı Mağara (Upper Cave)'da ele geçmiş çanak çömlek örneklerine benzemektedir[51]. Beşik-Sivritepe'den gelen C14 tarihleri genel olarak M.Ö. 4900-4500 yılları arasındadır. En erken tarih, *terminus ante quem* kabul edilirse, Beşik-Sivritepe MÖ. 5620-4450 yılları arasına koyulabilir[52].

5) COŞKUNTEPE

M.Ö. 6000 yıllarına tarihlenen Coşkuntepe çanak çömleğinin dağılım sınırı, yerleşme sınırının boyutu ve kültür toprağının kalınlığı hakkında bize fazla bilgi vermemektedir. Yerleşimin üzerinde geç devirlere ait duvar kalıntılarına rastlanmıştır.

---

[47] Erdoğdu 2004, 4.

[48] Korfmann 1997, 227. Troya'nın 7 km. güneybatısında, Beşika koyunun kuzeyinde, Ege Denizi kıyısında yer alan bir höyüktür. 19. yüzyılda ilk kez Schliemann tarafından küçük bir alanda kazılan yerleşmede, 1924 yılında W. Dörpfeld tekrar küçük çaplı bir kazı yapmıştır. Yapılan en son ve sistemli bilimsel çalışma M. Korfmann'ın başkanlığında 1983, 1984 ve 1987 yıllarında gerçekleştirdiği kazılardır.

[49] Korfmann-Kromer 1993, 227.

[50] Yakar 1985, 146.

[51] Yakar 1985, 147.

[52] Erdoğdu 2004, 3.

Çok yakınında bir su kaynağının olması, olasılıkla erken dönemlerden beri tercih edilmesinin önemli bir nedenidir. Tarım açısından kendine yeten bir yerleşim olan Coşkuntepe'nin bir balıkçı köyü olduğu önerilmektedir[53].

Yerleşimin Geç Neolitik Çağ, Roma ve Hellenistik Dönem'de yoğun; Kalkolitik, Erken Tunç Çağ ve Orta Tunç Çağ'da ise daha seyrek iskan edildiği anlaşılmaktadır[54].

6) GÜLPINAR

Gülpınar yerleşimindeki çalışmalar sonucunda 30 cm. kalınlığında bir kültür tabakası saptanmıştır[55]. Mimari bakımdan zayıf olan bu yerleşimde taş mimari bulunmamıştır. Bunun nedeni olarak yerleşimin tabanında görülen ahşap direk izleri gösterilebilir. Bu dönem yerleşimlerinde sıkça karşılaşılan yerleşimin tabanına açılan çukurların içinde yoğun çanak çömlek parçaları, koyun, keçi ve inek kemiklerinin yanı sıra deniz kabukları ve bitki kalıntıları da ele geçmiştir[56]. Bu bilgiler, yerleşimde yaşayan insanların nasıl bir yaşam biçimine sahip olduğu konusunda önemli ipuçları vermektedir[57]. Genellikle perdahlanmış çanak çömlekler baskındır. Bu grubun içinde yoğun şekilde perdah ve kazıma bezemeli parçalar bulunmuştur. Ayrıca bazı çanak çömlek parçalarının kaidelerinde gözlenen negatif tekstil izleri ise Gülpınar'da dokumacılığa dair izleri göstermektedir. Oldukça nitelikli olarak üretildiği anlaşılan söz konusu perdah bezemeli çanak çömleklerin yanında yarı kaba olarak üretildiği anlaşılan günlük kullanıma uygun pişirme ve depolama kapları ele geçmiştir. Bunların içindeki en dikkat çekici grup; Anadolu, Balkanlar, Ege adaları ve Yunanistan'ı kapsayan ve çok geniş bir alanda örneğine rastladığımız *'cheese-pots'* olarak bilinen çanaklardır. Süt

[53] Takaoğlu 2006, 50. Çanakkale il merkezinin güneyinde, Gülpınar ilçesinin güneydoğusunda, Bademli Köyü'nün 4 km. güneybatısında yer alır. Ege Denizi'ne bakan sarp bir yamaç üzerine kuruludur. Denizden yüksekliği yaklaşık 100 m. kadardır. 1980'li yılların ortasında Gülpınar kazısı başkanı Prof. Dr. Coşkun Özgünel tarafından ilk kez keşfedilen yerleşmenin yüzey buluntularını değerlendiren Jürgen Seeher yerleşimi Coşkuntepe olarak adlandırmıştır.

[54] Takaoğlu 2006, 50-51. Coşkuntepe'nin Troas bölgesi kültür tarihine en büyük katkısı, Neolitikleşme sürecinde alternatif ekonomiler geliştirmiş kıyısal yerleşimlerin var olduğunu göstermesidir. Toprak yapısına bağlı olarak tarıma dayalı bir ekonomik yaşam biçimine çok uygun olmayan Coşkuntepe, çağdaşı olan Neolitik köy toplumlarının tersine farklı bir ekonomik model sergilemesi nedeniyle Ege ve Anadolu arkeolojisi için önemlidir.

[55] Takaoğlu 2006, 48. 2004 yılındaTroia öncesi Troas kültür tarihine yönelik proje çerçevesinde Turan Takaoğlu tarafından kazısı yapılmıştır.

[56] Ege Gübre yerleşiminde bulunan ve çok sayıda buluntu içeren Kalkolitik çukur, bunlara örnek olarak gösterilebilir. Bknz: Res. 6.

[57] Takaoğlu 2006, 49.

ürünlerini işlemede kullanıldığı düşünülen bu kapların ağız kenarı boyunca delikler bulunmaktadır[58].

Gülpınar çanak çömleğinin en yakın benzerlerinin Ege adalarında ve kuzey Ege'de Doğu Makedonya yerleşimlerinde ele geçmesi ilginç bir sonuçtur. Bu benzerlikler, Batı Anadolu ve Ege adalarının birbirleriyle çok yakın ilişkiler kurduğunu ve ortak bir kültürel etkileşim içinde olduklarını göstermektedir. Batı Anadolu'da Erken ve Geç Kalkolitik Dönemler arasındaki kültürel değişimlerin nedenlerini ortaya koyabilmek için Kumtepe IA, Beşik-Sivritepe ve Gülpınar buluntuları büyük önem taşımaktadır[59]

7) AKTOPRAKLIK

Aktopraklık Höyüğü göle doğru uzanan iki dere yatağının arasındaki doğal bir yükselti üzerinde yer alır[60]. Birbiriyle kronolojik ve kültürel olarak ilişkili olan üç yerleşimden oluşmaktadır[61]. Çalışmaların ilk yılında elde edilen ve özellikle çanak çömleğe dayalı veriler, Aktopraklık yerleşiminde Anadolu Geç Neolitik Çağ ile Neolitik-Erken Kalkolitik Çağ geçiş dönemine ait dolguların varlığını göstermektedir[62].

Bu yerleşimlerden kuzeyde, bir dere yatağının sırtında yer alan ilk yerleşim 7. binyılın sonlarına tarihlenmektedir. En az iki evreye sahip olan bu yerleşimde basit kulübelerden oluşan bir köy büyük oranda açığa çıkarılmıştır[63].Buradaki ilk yerleşimcilerin ardından alanın işlevi değişir ve daha güneye kayan yerleşimciler tarafından mezarlık alanı olarak kullanılmaya başlar. Çeşitli hediyeleri ile birlikte çok sayıda gömünün bulunması artık ölülerin yerleşme dışına taşındığının bölgedeki ünik kanıtını oluşturur. İlk yerleşmenin 50 metre kadar güneyinde, B alanı olarak adlandırılan kesimde ortaya çıkarılan buluntular yerleşmenin burada da devam ettiğini göstermektedir. Burada elde edilen en eski buluntular, M.Ö. 6. binyılın başına tarihlenen bir çanak çömlek grubunu oluşturmkatadır. Bu keramik grubunun özelliği olan kırmızı zemin üzerine beyaz boya ile yapılan bezeme, aynı zamanda tüm Balkanlar ve Ege dünyası ile

[58] Takaoğlu 2006, 49.
[59] Takaoğlu 2006, 49.
[60] Karul 2007, 387. Bursa il merkezinin 25 km. kadar batısında, Ulubat Gölü'nün doğu teraslarının birinin üstünde yer alır. Höyük İstanbul Üniversitesi Prehistorya Anabilim Dalı öğretim üyesi Necmi Karul başkanlığında bir ekip tarafından 2004 yılında kurtarma kazıları başlamış ve halen devam etmektedir.
[61] Karul 2009, 60.
[62] Karul 2006, 481.
[63] Ayrıntılı bilgi için bknz: Karul 2009, 60-62.

iletişimin bir göstergesidir[64]. Bir sonraki dönemde yerleşme daha güneye kayar ve oldukça farklı bir düzende yeniden inşa edilir. Burada hendekler ile çevrili alanlar ve hendeğe paralel olarak dizilen yapılar vardır. Hendek içinde ocak, çukur ve gömü gibi ayırıcı birkaç unsur vardır[65]. Bu dolguyu yerleşimin diğer kesimlerinden ayıran bir diğer buluntu topluluğu da çanak çömleklerdir. Bu kesimde genellikle siyaha yakın kurşuni ve koyu kahverengi, oldukça ince kenarlı, özenli yapılmış kaplara rastlanmıştır. Kısa boyunlu, küresel gövdeli kapların hakim olduğu çanak çömleklerin yanı sıra küçük ayaklı, uzun şerit kulplara sahip çanaklar da bulunmaktadır. Bazı parçalar üzerinde üzengili kulpların olması dikkat çekicidir. Parçaların büyük çoğunluğu içleri beyaz renkte bir macunla doldurulmuş çizi bezeme ile süslüdür. Bezemenin genellikle kapların boyun ile karın kısımları arasında kalan üst kesimine uygulandığı görülmektedir. Yaygın olarak kullanılan motifler arasında içi verev çizilerle dolu üçgenler, tarama şeklinde ardışık çiziler ve başak motifi olarak adlandırabileceğimiz dik bir çizginin iki yanına sıkça yerleştirilen küçük çentiklerden oluşmaktadır[66]. Bu tür kap ve bezeme anlayışı, yerleşmenin daha önceki tabakalarından bilinmemekle birlikte, benzerleri Kızılırmak yayı içerisinde Büyük Güllücek[67] ve Büyükkaya'dan[68], Ege'de Emporio'ya kadar geniş bir coğrafyadan bilinmektedir. Hendek ve içindeki bu dolgunun kesin tarihlemesi henüz bilinmemekle beraber söz konusu bu karşılaştırmalar, hendek içi dolgunun M.Ö. 5. binyılın ikinci yarısına tarihlenebileceğini düşündürmektedir[69]. Yukarı Höyük kesiminde gerek hendeğin çevrelediği alan içinde ve gerekse dışında açığa çıkarılan yapı kalıntıları, aynı bölgede yer alan Ilıpınar V dönemi yerleşmesi ile yakından benzerlik gösterir. Buna göre bu tabakanın uyarlanmış tarihlerle M.Ö. 5500-5400 yıllarına tarihlendiğini söylemek mümkündür. Yukarı Höyük alanında henüz açılmamış 2 metrelik bir dolgunun bulunması, daha eski tabakaların varlığını ortaya koyarken, yine Ilıpınar VII-VI dönemleri ile benzeyen çanak çömlek buluntuları bu görüşü destekler niteliktedir. Aşağı Höyük kısmındaki ise çalışma ise henüz hendek ve hendek dışındaki kazı alanı ile sınırlı olduğu için yerleşmenin kesin tarihlemesi ile ilgili bir sonuca varılamamıştır. Ancak yine

[64] Karul 2009, 62.
[65] Ayrıntılı bilgi için bknz: Karul 2007, 388-389.
[66] Karul 2007, 389.
[67] Schoop 2005, Taf. 9,11.
[68] Schoop 2005, Taf. 21.
[69] Karul 2007, 389.

de Yukarı Höyük ile benzer çanak çömlek buluntuları, bu kesimde de Kalkolitik Çağ'ın başlarına tarihlenen bir yerleşim olduğunu düşündürmektedir[70]

8) TOPTEPE

Toptepe yerleşiminde iki farklı evre ve beş kültür katı belirlenmiştir[71]. İlk olarak I. evre olarak adlandırılan ve büyük oranda tahrip olan üst katmanlara ait olduğu anlaşılan çukurlara rastlanmıştır. Bu çukurlarda bulunan bazı grafit ve beyaz boya bezemeli parçalar Son Kalkolitik Çağ'a tarihlenen Bulgaristan'daki Gumelnitsa kültürü ile tam olarak benzeşmektedir. Asıl ilginç olan bölgedeki diğer kazılarda ya da yüzey araştırmalarında bu kültüre ait hiçbir ize rastlanmamasıdır. Bu benzerliği ile Toptepe I, Bulgaristan'ın en gelişkin ve zengin tarihöncesi kültürü olan Gumelnitsa kültürünün sadece en güney buluntu yeri olarak kalmayıp, bu kültürün Akdeniz-Ege-Marmara bölgesine yayıldığını gösteren bilinen tek yerleşimdir. Toptepe II. Evrenin içinde aynı kültürün gelişim aşamalarını gösteren 5 yapı katı bulunmuştur. Bu yapı katları arasında en önemli buluntu topluluğu 4. yapı katından ele geçmiştir. Bu yapı katı C14 ölçümleri ile M.Ö. 5200 yılına tarihlenmiştir.[72].

Kendine özgü çanak çömlek buluntuları ile bilinen bu kültüre ait, tümü el yapımı olmak üzere başlıca dört değişik tür çanak çömlek bulunmuştur[73]:

1- Özenli yapılmış, parlak açkılı ince mal
2- Orta kabalıkta, mika astarlı mal
3- Orta kabalıkta, donuk yüzeyli mal
4- Kaba ve yüzeyi kabalaştırılmış mal

Çanak çömlek grubunun en dikkat çekici olan buluntusu; yüksekliği 1 m. kadar olan, kadın biçimindeki boya bezemeli kaptır. Orta Kalkolitik Çağ'a tarihlenen bu kabın en yakın benzerleri Orta Tuna Bölgesi'nde vardır. Toptepe kültürü uzak coğrafi bölgeler

[70] Karul 2007, 392.
[71] Tekirdağ il sınırları içinde, Marmara Ereğlisi'nin 4 km. kadar batısında yer alır. Höyük konisinin bulunduğu yarımada 50x70 m. gibi oldukça küçük bir alanı kaplamaktadır. İlk olarak 1966 yılında D. French tarafından saptanan höyük 1989 yılında, bir tatil sitesi yapımı sırasında hemen hemen tümü ile tahrip olmuştur. Özdoğan 1999b, 12.
[72] Özdoğan 2000b, 78.
[73] Özdoğan-Özbaşaran Dede 1990, 18.

ile birçok benzerlik göstermesine rağmen, dalgalı çizgilerden oluşan sığ bezemeli ve omurgalı kap biçimleri ile kendine özgü özelliklerini de barındırmaktadır[74].

Toptepe kazısı kültür tarihi açısından çok önemli ve geniş bir coğrafyayı etkileyen sonuçlar vermiştir. Uzun boyunlu, omurgalı gövdeli, sığ çizi bezemeli kapları ile kolayca ayırt edilebilen bu kültürün M.Ö. 5400-4900 yılları arasında Doğu Trakya' da yayıldığı, sonraki yıllarda yapılan Aşağıpınar kazıları ile de ortaya çıkmıştır. Balkanların Vinça, Ege'nin de Paradimi kültürü ile yakından ilişki içinde olduğu bilinen bu kültürün yerli bir kültür olmadığı anlaşılmaktadır[75]. C14 tarihlerine göre Toptepe kültürü, Beşiktepe-Kumtepe IA kültürü ile çağdaş kabul edilmektedir[76].

9) ILIPINAR

Güney Marmara kıyısında, Bursa il merkezinin kuzeydoğusunda yer alan Ilıpınar yerleşiminde Neolitik Dönem'den Erken Bizans Dönemi'ne kadar aralıklarla iskan edilmiş 10 yapı katı belirlenmiştir[77]. Küçük bir su kaynağının yanındaki höyükte, I. ve II. katlar tarihsel dönemlere, III - X. tabakalar ise tarihöncesi dönemlere aittirler[78].

IV. tabaka: Eski mezarlık tabakasıdır. Ele geçen 40 mezarın bazılarında hocker biçiminde yatırılmış ölülerin yanında mezar hediyesi olarak konulmuş kap ve bakır nesneler bulunmuştur. Siyah açkılı maldan çanak çömlek örneklerinin bir kısmı içi dolu oluk bezemedir. Bu mezarlar M.Ö. 4. binyılın sonuna (M.Ö. 3100-2900), Geç Kalkolitik Çağ'a tarihlenmiştir.

V. tabaka: Bu tabakada büyük çöp çukurları vardır. Ayrıca çanak çömlek parçalarının özellikleri ile VI. tabaka buluntularına benzeyen Karanova III ve Erken Vinça ile ilişkisi olan tabakadır. M.Ö. 5. binyılın ikinci yarısına tarihlenmektedir.

VI-VII. tabaka: Yangın geçirmiş, kerpiç mimarinin bulunduğu tabakadır. M.Ö. 5. binyılın ilk yarısına, Erken Kalkolitik Çağ'a tarihlenmektedir.

VIII-IX. tabaka: Ahşap yapı elemanları ile desteklenmiş, pise tekniği ile yapılmış kulübe tipi yapıların olduğu, Geç Kalkolitik Çağ'dan Erken Kalkolitik Çağ'a geçişi

[74] Özdoğan-Özbaşaran-Dede 1990, 18.
[75] Özdoğan 2000, 79.
[76] Erdoğdu 2004, 4.
[77] Roodenberg 1995, 167.
[78] Baykan 1997, 817.

simgeleyen tabakalardır. M.Ö. 5. binyılın başlarına tarihlenen bu tabakalarda Fikirtepe kültürü ile Balkan kültür öğeleri beraber kullanılmıştır.

X. tabaka: Hacılar ile Fikirtepe kültürünün yaşandığı Geç Neolitik Çağ tabakasıdır. M.Ö. 6. binyılın sonlarına tarihlenmektedir[79].

Ilıpınar kazılarında Geç Neolitik Çağ'dan Erken Kalkolitik Çağ'ın sonlarına kadar kesintisiz devam eden bir yerleşim görülmüştür. Geç Kalkolitik Çağ ile Erken Tunç Çağ içindeki bazı süreçlerde de yerleşimin sürdüğü anlaşılmıştır. Kalibre edilmemiş kronolojiye göre, Ilıpınar kültür sıra düzeni Geç Neolitik'ten Erken Kalkolitik Çağ'ın içlerine, yani M.Ö. 6. binyılın sonlarından M.Ö. 5. binyılın ortalarına kadar yaklaşık 600 yıllık kesintisiz bir yerleşim geleneğini gözler önüne sermiştir. Bu göreceli tarihlemeye göre;

Ilıpınar X = Geç Neolitik Çağ'a,

Ilıpınar IX-V = Erken Kalkolitik Çağ'a karşılık gelmektedir[80].

Erken Kalkolitik Çağ'ın IX-VI. katlarının çanak çömlekleri çoğunlukla orta ya da az pişmiş, astarlı ve bazen de kazıma çizgisel (linear) bezemeli kaplardır. IX-VII. katlar boyunca biçim ve teknikler çok fazla değişmeden devam etmiştir. VI. katta ise köklü değişiklikler olmuştur. Bu değişiklikler yeni pişirme teknikleri ile ilgilidir. Bu katın çanak çömlek geleneği Hacılar I'in boya bezemeli çanak çömleklerinden tanınan belirgin formları hatırlatmaktadır. Bunlar çift şerit kulplu dar ağızlı çömlekler ve geniş ağızlı, dikey omuzlu omurgalı çanaklardır. V. tabakadaki çukurlarda ele geçen Erken Vinça tipi çanak çömlek, Anadolu - Balkan kültür ilişkilerinde Ilıpınar'ı önemli bir merkez haline getirir. Bu çanak çömlek parçaları VI. tabaka bulgularına benzeyen Karanova III ve Erken Vinça ile ilişkisi olan tabakalardır. M.Ö. 5. binyılın ikinci yarısına tarihlenmektedir[81]. Ayrıca Menteşe/Yenişehir'in erken tabakasından gelen C14 tarihleri, M.Ö. 6460-5840 yılları arasını vermektedir. Menteşe/Yenişehir'in erken tabakalarının en

[79] Roodenberg 1995, 167-168.

[80] Roodenberg 1993, 256-260. Ancak bu tarihlerle aynı tabakalardan alınan C14 örneklerine göre yapılan ve kalibre edilmiş mutlak kronoloji tarihleri arasında neredeyse 500/750 yıllık zaman farkları mevcuttur. Örneğin, X. tabaka kalibre edilmemiş tarihlemeye göre M.Ö. 5150-4950 yılları arasına verilirken, kalibre edildikten sonra M.Ö. 5950/5900-5700 yılları arasına tarihlendirilmiştir. İlk tarihlemeye göre Ilıpınar X, Anadolu termininolojisine göre Erken Kalkolitik Çağ'ın son evrelerine karşılık geliyor iken uyarlanmış tarihlemelere göre, Neolitik Çağ'ın ortalarına yerleşmektedir. Yine ilk tarihlemeye göre IX-V. katlar Orta Kalkolitik Çağ'a, kalibre edilmiş tarihlere göre de, Neolitik Çağ'ın geç evrelerine denk gelmektedir.

[81] Roodenberg 1995, 167.

üstleri gerek C14 tarihlerine ve gerekse bulunan malzemeye göre Ilıpınar X ile çağdaştır[82].

10) MENTEŞE-YENİŞEHİR

Menteşe-Yenişehir yerleşimindeki kazı çalışmaları ilk aşamada Ilıpınar kazılarından elde edilen sonuçların değerlendirilmesi amaçlı başlamıştır[83]. Çünkü Menteşe'de ortaya çıkarılan Erken Kalkolitik Çağ ve Geç Neolitik Çağ' a ait buluntular Ilıpınar ile yakın benzerlik taşımaktadır. Yerleşimde üç tane tabaka saptanmıştır. Ilıpınar VA benzerliğine dayanarak I. tabaka, Erken Kalkolitik Çağ'a; sadece yanık dolgularla bilinen II. ve III. tabaka ise Geç Neolitik Çağ'a tarihlenmektedir[84].

Menteşe Höyüğü'nde M.Ö. 5500'e tarihlenen Erken Kalkoltik Çağ tabakası, oldukça tahrip olduğu için bu dönem Ilıpınar VA evresinden bilinen çanak çömlekle tanımlanmıştır[85]. Neolitik Çağ'a ait tabakalarda bulunan çanak çömlek genel özellikleri ile Fikirtepe kültürü özelliklerini taşımaktadır. Bunlar arasında geometrik kazıma bezemeli dört ayaklı kutular dikkat çeker. En alt tabakadan alınan C14 sonuçlarına göre, Menteşe'nin en erken yerleşimi M.Ö. 6500 yıllarına tarihlenmektedir. Başka bir deyişle, Menteşe yerleşimi Kuzeybatı Anadolu'nun şimdiye kadar bilinen en eski yerleşimini temsil etmekte ve Orta Anadolu'nun ilk tarımcı köyleri ile çağdaş sayılmaktadır[86].

11) DEMİRCİHÖYÜK

Demircihöyük yerleşiminde Erken Tunç Çağ'a ait 16 yapı katından oluşan bir tabakalanma ortaya çıkarılmıştır[87]. Bu tabakalara ait buluntular içinde Neolitik ve Kalkolitik Çağlara tarihlenen buluntularda ele geçmiştir. Bu buluntular içinde Neolitik ve Kalkolitik Çağlara tarihlenen çanak çömleğin sayısı çok büyüktür[88]. Kazı sırasında Tunç

[82] Erdoğdu 2004, 2.

[83] Roodenberg-Roodenberg 2007, 397. Bursa il merkezinin doğu-kuzeydoğusunda, Menteşe Köyü'nün yaklaşık 500 m. güneybatısında bulunmaktadır. 100x4 m. boyutlarında oldukça küçük bir höyüktür. İlk olarak 1960 yılında yüzey araştırması yapılan tepede, 1995-2000 yılları arasında J. Roodenberg tarafından kazı yapılmıştır.

[84] Roodenberg-Roodenberg 2002, 125.

[85] Roodenberg-Roodenberg 2007, 397.

[86] Roodenberg, Roodenberg 2002, 125.

[87] Eskişehir yakınlarındaki Zemzemiye köyü'nün güneyinde yer alan Demircihöyük'te 1975-1978 yılları arasında kazı yapılmıştır.

[88] Bu çanak çömleklerin sayısı 66.737 olarak hesaplanmıştır ve ortaya çıkarılan toplam çanak çömleğin yaklaşık %12 sini oluşturmaktadır.

Çağı öncesi tabakalanmayı açıklayabilmek amacıyla yapılmış olan çeşitli derinlik sondajları sayesinde, en eski İlk Tunç Çağ yapı katı olan D'nin 4,5 m. altına kadar inen tabakaların varlığı saptanmıştır. A, B ve C yapı katlarına ait olarak ayrılmış buluntuların ancak bir kısmı *in sitü* olarak bulunmuştur. Bu buluntular F ve G mal grupları olup, burada son Kalkolitik Çağ'ın varlığını göstermektedir.

İlk Tunç Çağ öncesi çanak çömlek A dan G'ye kadar olmak üzere 7 mal grubuna ayrılmaktadır.

A-E: Neolitik ve Erken Kalkolitik Dönem

F-G: Geç Kalkolitik Dönem'e tarihlenmektedir[89].

Mal E (Neolitik ve Erken Kalkolitik Dönem-Taşçık Katkılı Mal)

Mal E, 7231 parça ile, İlk Tunç Çağı öncesi çanak çömlekleri içindeki en büyük mal grubudur. A-C mallarının tersine bu mal grubunun katkı, yapım biçimi gibi özellikleri büyük bir çeşitlilik göstermektedir. Bu mal grubu içerisine, tabakaları kesin olarak saptanamayan keramikler dahil edilmiştir[90].

Mal F (Geç Kalkolitik Dönem-İnce Mal)

Mal F'nin en önemli özelliği, üzerindeki büyük delikler sayesinde saptanabilen organik katkısıdır. Bu katkının hayvan dışkısı olduğu sanılmaktadır. Taşçık ya da diğer inorganik katkılar yok denecek kadar azdır. Siyah renk bu mal ile bir yenilik olarak ortaya çıkmaktadır. Kap biçimleri omurgalı kaseler, ağız kenarı içbükey omurgalı kaseler, bunların yanı sıra kulplu çömleklerdir[91]. Bu mal grubu ve çağdaşı olan kaba mal Geç Kalkolitik Çağ'a tarihlenmektedir. Bunların paralelleri, (en erken örnekleri olmak üzere) Elmalı Ovası Orta Kalkolitik yerleşmelerinde ve Kuruçay'da, ama aynı zamanda Beycesultan Son Kalkolitik Çağ tabakalarında ve batıda Kumtepe IA-B ve Emporio X-VI evrelerinde bulunmaktadır. Omurgalı kaseler özellikle Emporio'da, ama aynı zamanda Beycesultan'da da Troya I öncesi evrelere ait tabakalarda ele geçmiştir. Bu durum Demircihöyük'te de omurgalı kaselerin Troya I ile çağdaş D yapı katının altındaki tabakada bulunmuş olmasıyla desteklenmektedir[92].

[89] Ayrıntılı bilgi için bknz: Seeher 1987, 79-80.
[90] Seeher 1987, 80.
[91] Seeher 1987, 81.
[92] Seeher 1987, 81.

Mal G (Geç Kalkolitik Dönem-Kaba Mal)

Bu mal gerek yapım tarzı, gerekse biçimsel açıdan, bazı hallerde İlk Tunç Çağı kaba mallarıyla karıştırılmaktadır. Genel olarak kullanılan katkı, saman ve oldukça kaba taşçıktır. Birkaç örnekte mika, şist katkı olarak kullanılmıştır. Genelde grimsi kahverengi, bazı parçalarda da ince kırmızı bir astar saptanabilmiştir. Tipik kap formları içe dönük ağızlı, çıkıntılı, tutamaklı çömleklerdir. Bunların yanı sıra pek az sayıda omurgalı kaseler görülmektedir[93].

Boya bezemeli Mal D, Demircihöyük'te Erken Kalkolitik Çağ'ın varolduğunu göstermektedir. Ayrıca bu tarihlemeyi Mal E'deki birçok kap biçimi doğrulamaktadır. Elmalı Ovası'ndaki Kızılbel, Aşağı Bağbaşı ve Kuruçay'dan tanınan Orta Kalkolitik Çağ'da yerleşimin devam ettiğini gösteren bazı kap biçimleri varsa da, bu evrenin Demircihöyük'teki varlığını söyleyebilmek için henüz çok az veri vardır. Ancak Kuzeybatı Anadolu'da güney ve güneybatıya benzer bir gelişimin olduğu sanılmaktadır. Bu gelişme, yani Neolitik gelenekli çanak çömleğin ortadan kalkışı ve yerini yeni bir çanak çömlek geleneğinin alışı, ancak Erken Kalkolitik Çağ sonunda olmuştur. Çanak çömlek geleneklerinin gelişimi, bugüne dek Neolitik ve Kalkolitik ya da Kalkolitik ve Erken Tunç Çağı arasına çizilmiş olan sınırların doğruluğunu destekler nitelikte değildir. Neolitik kap biçimleri Erken Kalkolitik Çağ'da değişmeksizin devam etmektedir. En azından Batı Anadolu için boya bezemenin ortaya çıkışı buraya bir sınır çekmek için yeterli değildir. Boya bezeme bir Neolitik gelenek olup, Erken Kalkolitik Çağ içinde gittikçe fazlalaşarak baskın bir hale gelmiştir. Boya bezeme Erken Kalkolitik Çağ sonunda ortadan kalkmaktadır. Yeni kap biçimlerinin ve kaba malların ortaya çıkışıyla Batı Anadolu'da Erken Tunç Çağ sonuna kadar devam edecek olan ikinci ana çanak çömlek gelişim evresi başlamaktadır. Zamansal ve biçimsel açıdan birbiri ardına gelişen ve birbiri ardından gelen A, B, C, D, E mallarının aksine Mal F ve G tamamen yeni özellikler taşıyarak birdenbire ortaya çıkmaktadır. Bu iki mal grubu da Geç Kalkolitik Çağ'a tarihlenmekte olup, daha önceki mal gruplarıyla hiç bir benzerlik göstermemektedir. Bu nedenle Demircihöyük'te yerleşime ara verildiği düşünülmektedir.

[93] Seeher 1987, 81.

Ancak karşılaştırma yapılabilecek buluntuların, azlığı yüzünden, bu zaman boşluğu hakkında fikir yürütmek şimdilik mümkün değildir[94].

12) ORMAN FİDANLIĞI

Kayalıklar üzerine kurulu bir yamaç yerleşmesi olan Orman Fidanlığı[95] yedi yerleşim dönemi içermektedir. Bunlardan I-V. tabakalar, yaklaşık olarak M.Ö. 5. binyılın ilk yarısına, Erken Kalkolitik Çağ'a tarihlenmeketdir. VI. tabaka, M.Ö. 5. binyılın ikinci yarısına yani Orta Kalkolitik Çağ'ın sonlarına, VII. tabaka ise M.Ö. 4. binyılın başlarına[96], Beycesultan Geç Kalkolitik Çağ 1-2 evreleri ile paralellik gösterdiği için Kalkolitik Çağ'ın geç evrelerine tarihlendirilmektedir[97].

Erken Kalkolitik Çağ'a tarihlenen I-V. tabakalar, yani Erken Kalkolitik Çağ çanak çömlek geleneğinin ana mal grubunun yüzey renkleri; gri, kahverengi ve kahvemsi gri renklerinden oluşmaktadır. Çoğunlukla iyi açkılı olan koyu yüzlü malları vardır. Bu grubun ince cidarlı ve iyi açkılı olanları, kazıma(çizi), yiv, baskı ve sokma bezeme içermektedir. En yaygın bezeme, keskin bir şekilde dışa dönük ağızlı ve omurgalı kapların omuz kısımlarına uygulanan yiv ve sokma bezemedir[98]. Diğer tipik mal grubu; astarlı ve boyalı mallardır. Astarlı ve boyalı çanak çömlek, IV. kattan itibaren birdenbire azalır ve mal gruplarında değişiklikler gözlenir. V. tabaka çanak çömleği, Kes Kaya çöp çukuru malzemesinin özelliklerine benzemektedir[99].

VI. ve VII. katların çanak çömleği önceki gruptan birçok yönden ayrılmaktadır. Kaba saman katkılı mallar önemli oranda görülmeye başlamıştır. VII. katta bezeme hemen hemen yalnızca beyaz boyama ile sınırlıdır. Kap formlarında önemli değişiklikler söz konusudur. VII. kat çanak çömleği form olarak çoğunlukla keskin profilli yayvan kaseler, çift mahmuz kulplu küresel gövdeli çömlekler ile silindirik boyunlu ve mahmuz

[94] Seeher 1987, 82.

[95] Efe 2002, 121. Orman Fidanlığı, Eskişehir'in 6 km. güneybatısında, Yukarı Porsuk Vadisi'nin Eskişehir Ovası'na doğru açılmaya başladığı kesimde, vadiyi güneyden sınırlandıran Karabayırlar sırtının yamacında yer alır. T. Efe'nin bölgede yaptığı yüzey araştırmaları sırasında 1988 yılında saptanan yerleşim, daha sonra yine T. Efe'nin bilimsel başkanlığında 1992 yılında kazılmaya başlanmıştır.

[96] Efe 2002, 121.

[97] Efe 1996, 100.

[98] Efe 1996, 106, Res. 7.

[99] Efe 1996, 106, Res. 8.

kulplu testilerden oluşmaktadır[100]. Ayrıca bu evrede bulunan iki madeni alet, Kuzeybatı Anadolu'dan bilinen en eski madeni aletleri oluşturmaktadır[101].

Orman Fidanlığı'nda yapılan kazılar ve Eskişehir Ovası etrafında yapılan yüzey araştırmaları sonucunda saptanan yerleşimlerden Yukarı Porsuk Vadisi'ndeki Asmainler, Asarkaya, Kanlıtaş ve Kes Kaya malzemeleriyle temsil edilen ve M.Ö. 5. binyılın başlarına tarihlenen kendine özgü kültür grubuna Turan Efe tarafından 'Porsuk' adı verilmiştir[102]. Bu kültür ve Orman Fidanlığı'ndan elde edilen stratigrafi Eskişehir Ovası çevresinin ve hatta Batı Anadolu'nun kültürel sıra düzenindeki önemli bir boşluğu doldurmuştur[103].

Efe'ye göre 'Porsuk Kültürü', Kuzeybatı Anadolu'nun geleneksel kültürü olan Fikirtepe'nin itici gücü ve bazı dış etkilerle ortaya çıkmıştır. Bu kültürün bazı karakteristik ögelerini, Eskişehir Bölgesi'nden Balkanlar'ın içlerine kadar olan tüm bölgede bulmak mümkündür. Balkanlar'da Erken Neolitik Çağ'ın sonlarından itibaren, özellikle çanak çömlekte izlenen köklü değişikliklerin söz konusu bölgenin Kuzeybatı Anadolu ile başlayan yoğun ilişkileri sonucu ortaya çıktığı görüşü artık giderek ağırlık kazanmaktadır. Böylece çok uzun bir süredir tartışması devam eden Vinça kültürünün ortaya çıkışı ile ilgili sorunlara yeni bir yaklaşım getirilmiştir[104].

Orman Fidanlığı ve Kanlıtaş'ın orta katları Porsuk kültürünün klasik evresini, dönem olarak da Orta Kalkolitik Çağ'ı içerirler (Can Hasan 2A). Kanlıtaş'ta ayrıca daha sonraki bir evrenin mevcut olduğu koyu yüzlü ve siyah açkılı grubun giderek ağırlık kazanmaya başlaması ile anlaşılmaktadır[105].

Orman Fidanlığı'nda ele geçirilen değişik mal grupları içinde sözü edilen gri-siyah veya kahverengi açkılı, bir kısmı derin yiv ve sokma bezemeli grup Konya Ovası (Can Hasan 2B), Marmara Havzası (Yarımburgaz 4-2 ve Ilıpınar) ve Bulgaristan'dan (Karanovo II) bilinen bazı çanak çömlek grupları ile önemli benzerlikler göstermektedir. Aynı grup ile Yugoslavya'nın doğusunda ve Macaristan ile Romanya'nın bu ülkeye komşu bölgelerinde yayılım alanı bulmuş olan Vinça çanak çömleği arasında formlar ve

[100] Efe 1996, 99.
[101] Efe 2000a, 108.
[102] Efe 2000b, 173-174.
[103] Efe 1996, 99-100.
[104] Efe 1996, 100.
[105] Efe 1990a, 14.

bezeme açısından yine önemli benzerlikler söz konusudur. Hatta Efe'ye göre Orman Fidanlığı'ndan ele geçen bu grubun Vinça çanak çömleğinin öncüsü olma ihtimali kuvvetle muhtemeldir. Bu durum bazı bilim adamlarının 'Vinça' kültürünün Anadolu'dan bir etki ile ortaya çıktığı varsayımlarının doğrular niteliktedir[106].

Orman Fidanlığı'nın en üstteki VII. kat malzemesi, hem Beycesultan Geç Kalkolitik Çağ 1-2 evreleri ile paralellik göstermekte hem de bölgenin doğusunda Sivrihisar yakınlarındaki Yazır Höyük malzemesinin önemli bir kısmı ile büyük oranda benzeşmektedir[107].

b) GÜNEYBATI ANADOLU VE EGE BÖLGESİ KALKOLİTİK DÖNEM YERLEŞİMLERİ

1) APHRODISIAS-PEKMEZ HÖYÜK

Klasik dönem kalıntılarıyla tanınan Aphrodisias antik kentinin doğusundaki Pekmez Höyük 125 m. çapında ve 13 m. yüksekliğinde olan prehistorik bir yerleşimdir[108]. Aphrodisias antik kentinin içinde yer alan Pekmez Höyük tarihöncesi dönemlerden beri yerleşim görmüştür[109].

Aphrodisias'ta erkenden geçe doğru VIII-I tabaka ortaya çıkarılmıştır. Prehistorik Çağlar'a ilişkin yerleşmelerden en erkeni olan Geç Neolitik Dönem, stratigrafik ve mimari açılardan saptanamamıştır. Sadece Hacılar VII tipinde ele geçen yoğun bir malzeme grubuna göre Pekmez Höyük'teki en erken kültür süreci M.Ö. 5800 tarihine verilmiştir. VIIIC olarak adlandırılan bu dönemin ardından M.Ö. 4350 yılına kadar Aphrodisias'ta Erken ve Orta Kalkolitik Dönem'e ait herhangi bir yerleşmeye ait mimari kalıntı ya da buluntu topluluğu bulunamamıştır. Yaklaşık 1500 yıl süren bu kronolojik boşluğun ardından başlayan Geç Kalkolitik Dönem yerleşimi kesintisiz olarak M.Ö. 4350-2915 yılları arasında devam eder. Geç Kalkolitik Dönem dört ara evreye ayrılmıştır;

Geç Kalkolitik Dönem 1 - M.Ö. 4360-3500,

---

[106] Efe 1990a, 14.

[107] Efe 1990b, 100.

[108] Joukowsky 1986, 19. Aydın ili merkezinin doğu-güneydoğusunda, Karacasu ilçesinin 13 km. kadar doğusunda ve Denizli' nin 65 km. batısında, Büyük Menderes Nehri' nin güney kollarından Geyre Çayı'nın verimli vadisinde, kuzeyindeki Babadağ nedeniyle oldukça korunaklı bir bölgede yer alır.

[109] Joukowsky 1986, 35. 1967-1972 yılları arasında B. Kadish'in yürüttüğü çalışmalara, 1973 - 1974'de R. Marchese tarafından devam edilmiştir. 1975-1983 yılları arasında ise, yerleşimden ele geçen buluntular M. S. Joukowsky tarafından çok ayrıntılı ve uzun bir incelemeye tabi tutulmuştur.

Geç Kalkolitik Dönem 2 - M.Ö. 3500-3300,

Geç Kalkolitik Dönem 3 - M.Ö. 3300-3100,

Geç Kalkolitik Dönem 4 M.Ö. 3100-2915 yılları arasında yaşanmıştır. Geç Kalkolitik Çağ'dan Erken Tunç Çağ'a geçiş dönemi ise kabaca M.Ö. 2915-2800 yılları arasına tarihlendirilmektedir[110].

VIIIB ve VIIIA yapı katları, Geç Kalkolitik Çağ 1'e karşılık gelirler. Bu iki yapı katının kalınlığı yaklaşık 5 m.'dir. Bu döneme ait tutarlı yapı kalıntıları olmamasına karşın, büyük miktarda ele geçen çanak çömlek parçaları ve diğer buluntular bu çağdaki yerleşimi kanıtlamaktadır[111]. Geç Kalkolitik Çağ 2 dönemi içinde VIID ve VIIC katları saptanmıştır. VIID yapı katı bir duvar sistemi ve taş temelsiz kerpiç yapılarıyla kayda değerdir. Ancak Geç Kalkolitik Çağ 3 ve 4 dönemlerine kesin olarak verilebilecek mimari kalıntı yoktur.

Geç Kalkolitik Çağ 2 ile 3 arasında çanak çömlek geleneği değişiyor görünmektedir. Geç Kalkolitik Çağ 1 ve 2'nin beyaz boyalı, açkılı, siyah astarlı dışa dönük ağız kenarlı formları, Geç Kalkolitik Çağ 3'te yerini içe dönük (inverted) ve içe kıvrık siyah açkılı formlara bırakmaya başlar ve beyaz boyalı kaplar azalır. Bu durum Joukowsky'e göre yerli halkın içine karışan yeni bir halkın gelişiyle açıklanmaktadır[112]. Bir süre yerli gelenekle birlikte devam eden bu değişim yerini tekrar Geç Kalkolitik Çağ 4'te eski dışa dönük ağız kenarlı çanak formlarına bırakır. Ancak beyaz boya artık tamamen kaybolmuştur[113].

Tipolojisi yapılan toplam keramik parçalarının çok az kısmı üzerinde perdah bezeme uygulması vardır ve genellikle bu bezeme kabın dış yüzeyine yapılmıştır. Bu bezemenin en erken görüldüğü örnekler Geç Kalkolitik I'dedir. Çoğunlukla koyu yüzlü keramikler üzerinde uygulanmış bu parçaların %98'i açkılıdır[114].

---

[110] Joukowsky 1986, 160-161.

[111] Joukowsky 1986, 167.

[112] Joukowsky1989, 228.

[113] Çanak çömlek gelişimi Elmalı Ovası'ndaki Bağbaşı kültürüyle de bazı benzerlikler taşır. Geç Kalkolitik Çağ 3 ve 4 oldukça uzaktaki Kumtepe ile paralellik gösterir. Ayrıca daha uzaktaki Doğu Ege Adaları'ndan Sakız'daki (Chios) Yukarı Mağara, Kalymnos ve Kos'ta ki bazı yerleşmelerle de benzeyen çanak çömlek gelenekleri izlenebilir. Ayrıntılı bilgi için bknz: Joukowsky 1986, 438; Joukowsky 1989, 228.

[114] Joukowsky 1986, 313.

2) BEYCESULTAN

Yukarı Menderes Vadisi'nde yer alan Beycesultan[115] yerleşiminde 1954-1959 yılları arasında, S. Lloyd ve J. Mellaart tarafından yapılan kazılar sonucunda ana toprağın üzerine kurulmuş 40 tabaka saptanmıştır;

XL-XX tabakaları: Geç Kalkolitik Çağ

XIX-VI tabakaları: Erken Tunç Çağ

V-IV tabakaları: Orta Tunç Çağ

III- I tabakaları: Geç Tunç Çağ'a tarihlenmektedir[116].

XL-XX. tabakalar arasındaki çanak çömlek yapımındaki en dikkat çekici özellik daha özensiz bir üretime başlanmasıdır. Mal gruplarında tabakalara göre belirgin bir gelişim izlenmemekle beraber J. Mellaart malların daha iyi anlaşılabilmesi için, çanak çömleği tabakalara göre dört grupta sınıflamıştır[117].

Geç Kalkolitik 4	Levels XXIV - XX (M.Ö. 3700-3500/3400)
Geç Kalkolitik 3	Levels XXVIII – XXV (M.Ö. 4000-3700)
Geç Kalkolitik 2	Levels XXXIV – XXIX (M.Ö. 4300-4000)
Geç Kalkolitik 1	Levels XL – XXXV (M.Ö. 4750-4300)

Beycesultan Geç Kalkolitik çanak çömleği yerleşimde bulunan en erken çanak çömlektir. Bu çanak çömlek, kahverengi veya siyah renklerde koyu açkılı mal niteliğindedir. Keramiklerin yapımında kullanılan kile hem saman hem de kum katkı eklenmiştir. Basit ve oldukça kaba stilde formlara sahiptir. Profil vermeyen Kalkolitik Çağ keramik parçalarını daha sonraki Erken Tunç 1-2 mallarından ayırt etmek zordur. Teknik olarak bakıldığında Geç Kalkolitik Çağ çanak çömleklerinin Erken Tunç Çağ çanak çömleklerinden çok farklı olmadıkları görülür. Erken Tunç Çağa ait keramikler yavaş yavaş Kalkolitik keramiklerden gelişmişlerdir. Fakat formlar ve özellikle bezeme bakımından oldukça farklı bir çanak çömlek topluluğudur[118].

---

[115] Denizli'nin Çivril Ilçesi'ne 5 km uzaklıkta, Menteşe köyü yakınında bulunan iki tepeli geniş bir höyüktür. Afyon'un 57 km. güney batısındaki höyük çift konili bir tepedir. Batıdaki koninin yüksekliği 25 m., doğudaki koninin yüksekliği ise 24 m.'dir. Lloyd-Mellaart 1962, 7. 1954-1959 yılları arasında S. Lloyd ve J. Mellaart tarafından kazısı yapılan yerleşimde çalışmalara uzun bir ara verilmiştir. 2007 yılında Doç. Dr. Eşref Abay ve ekibi tarafından yeniden başlatılan çalışmalar halen devam etmektedir.

[116] Lloyd-Mellaart 1962, 111.

[117] Lloyd-Mellaart 1962, 75.

[118] Lloyd-Mellaart 1962, 71.

Geç Kalkolitik Çağ çanak çömleğinde bezeme nispeten nadirdir. Kazıma ve plastik bezeme hemen hemen hiç bulunmamıştır. Açkılama uygulması birkaç çanak çömlek parçasıyla sınırlıdır. Genel kullanımdaki en yaygın teknik, mat beyaz boya ile yapılan süslemedir. Boyama genellikle perdahlamış yüzey üzerine ince bir tabaka halinde yapılmıştır. Bununla beraber, formların sayısı oldukça sınırlıdır. Bu çanak çömleğin kullanıldığı, Geç Kalkolitik Çağ'ın başından sonuna kadar olan dönemde formlar çok yavaş bir gelişim hızı gösterir[119].

Erken Tunç Çağ 1-2 çanak çömleği ile karşılaştırıldığında Geç Kalkolitik malların kullanışlı çanak çömlekler olduğu görülür. Bu çanak çömlekler iyi kalitelidirler fakat daha önceki döneme ait Erken Kalkolitik Hacılar kültürünün standartları ile değerlendirildiğinde daha kaba yapılmışlardır. Bu karşılaştırma; çanak çömlek gelişimi bakımından, komşularının tümünü değilse bile birçoğunu nitelik olarak geride bırakan Erken Kalkolitik Çağ Hacılar kültürünün istisnai özellikleri ile yapılmıştır[120].

XL-XXXV tabakalarında ortaya çıkarılan Geç Kalkolitik Çağ 1 evresinde siyah renkli, açkılı kaplar ya da siyahtan kırmızıya değişen renklerde kaba mutfak kapları yapılmıştır. Sığ çanaklar, testi ve tek kulplu maşrapaların bir kaç tipi gibi sınırlı ve basit kap formları gözlenmektedir. Beyaz boya bezemenin dışında bezeme çok azdır[121]. Genellikle çanakların iç tarafına, çömleklerin ise dış tarafına bezeme yapılmıştır. Daha çok kalın hatlar halinde baklava, zigzag, şevron, üçgen, dama motifleri tercih edilmiştir. Bu evredeki kap biçimlerinde ise genellikle kase, maşrapa ve çömlekler bulunmaktadır[122].

XXXIV-XXIX tabakalarında görülen Geç Kalkolitik Çağ 2'de kaplar biraz daha özenli yapılmıştır. Koyu yüzlü kapların yanında kızıl, devetüyü, açık gri ve krem renkli kaplar da yaygınlık kazanmıştır. Daha önceki periyodun mallarına göre genellikle astarlıdırlar. Çanaklar, testi ve tek kuplu maşrapalar hala en yaygın formlar arasındadır.

[119] Lloyd-Mellaart 1962, 71.

[120] Lloyd-Mellaart 1962, 71. Bazı bilim adamlarına göre; Güney Anadolu'daki erken Neolitik kültürler teknik olarak üstünlük göstermektedir. Bu yüzden, Geç Kalkolitik Çağ çanak çömleğinin Güneybatı Anadolu'ya kültürel olarak öncellerinden çok daha aşağıda bulunan insanlar tarafından getirilmiş olduğunu varsaymaktadırlar. Benzer durum Konya Ovası'nda da ortaya çıkmıştır. Varolan kanıtlar, Güney Anadolu'da Erken Kalkolitik uygarlık merkezlerinde nispeten düşük kültür standardlarına sahip insanların ani baskınını göstermektedir.

[121] Lloyd-Mellaart 1962, 71-83.

[122] Lloyd-Mellaart 1962, 81.

Bu evrede beyaz boya bezemenin yanında açkı bezeme ve kazıma bezeme de görülmeye başlamıştır. Ancak bir sonraki evredeki gibi içleri beyaz macunla doldurulmamıştır[123].

XXVIII-XXV tabakalarında bulunan çanak çömlekler Geç Kalkolitik Çağ 3 olarak değerlendirilmiştir. Bu dönem Konya Ovası çanak çömlek özelliklerinin azaldığı ve oluklu kapların ortaya çıktığı dönemdir. Kahverengi, pembe, siyah yüzey renkli ve astarlı kaplar ortaya çıkmıştır. Beyaz boyalı çanak çömlekler önceki periyoda göre daha az dikkat çekicidir. Dışa açık kenarlı kaseler bu evrede daha azdır. Bu kaselerin yerini Geç Kalkolitik 4'ün dışa dönük ağızlı büyük omurgalı kaselerin öncüsü olan hafif içbükey ağızlı omurgalı kaseler almıştır[124]. Temelde 2. evrenin devamı olan bu evrede krem renkli açkılı kaplar ile kazıma bezeme yok olur ve beyaz boyalı çizgisel motifler seyrekleşir[125].

XXIV-XX tabakalar arasındaki Geç Kalkolitik Çağ 4 çanak çömlek geleneği ise en iyi bilinen gruptur. Erken katların siyah ve kahverengi kapları hala en yaygın türü oluştururmaktadır. Bunların yanında kırmızı, devetüyü ve gri kaplar da varlıklarını sürdürmüşlerdir. Beyaz boya bezeme neredeyse tamamen yok olmaya yüz tutmuştur. Astarlı kaplar oldukça nadirdir. İçbükey ağız kenarlı omurgalı çanaklar bu grubun ve dönemin en tipik formu olmuştur. Diğer form grupları arasında çift kulplu çömlekler, küresel gövdeli, geniş ağızlı çömlekler, çanaklar ve düz dipler yer alır[126].

Beycesultan Geç Kalkolitik Çağ çanak çömlek geleneğini genel hatlarıyla özetlemek gerekirse; Konya Ovası örneklerine benzeyen saman katkılı, ağır, kötü pişmiş ve genellikle koyu renkli çanak çömlek geleneğiyle karşılaşırız. En yaygın bezeme çanak ve testiler üzerine uygulanmış basit geometrik motifli beyaz boya bezemedir. Kap biçimleri yaratıcılık ve çeşitlilikten uzaktır. Formlara bakıldığında, evreler arasındaki gelişim çanaklar dışında çok azdır. Bu gelenekte testiler ve dışa dönük derin çanaklar en tipik kap biçimleridir. Kaideler yoktur ve tutamaklar ise Konya Ovası ile bazı ilişkiler gösteren 2. evrenin dışında çok nadir tercih edilmiştir[127].

Beycesultan XXVIII ve XXXVI tabakalardan gelen birer C14 örneği vardır ve ikisi birden M.Ö. 3790-3370 yılları arasına tarihlendirilmektedir. Beycesultan'ın en erken

[123] Lloyd-Mellaart 1962, 85.
[124] Lloyd-Mellaart 1962, 91.
[125] Lloyd-Mellaart 1962, 95.
[126] Lloyd-Mellaart 1962, 95-103.
[127] Mellaart 1966, 111.

tabakalarından gelen malzemenin Beşiktepe-Kumtepe IA kültürü ile bazı benzerliklerinden dolayı bu tabakalar yaklaşık olarak M.Ö.4700 yıllarına tarihlendirilmektedir[128]. Başka bir karbon örneği ise karışık bir dolgu olan XXXIX-XXXVII tabakalarından alınmıştır. Bu tabakaların neredeyse iki katıda aynı alanda araştırılmıştır. Üst tabakadan gelen büyük bir çöp çukuru tarafından tahrip edilen bu tabakada çok sayıda keramik bulunmuştur. Bu tabakada tespit edilen 3 adet yanmış hatıl parçasından alınan C14 örneğinin sonucunda ortalama M.Ö. 3014±58 tarihi tespit edilmiştir[129].

3) BAKLATEPE

İzmir'in Menderes ilçesi'ne bağlı olan eski Bulgurca Köyü, Cumaovası'nın güneyindeki alçak kesimin ortasında, Tahtalı Çayı'nın güney kenarında yer almaktadır. Bu köy Gümüldür'ün, dolayısıyla denizin 15 km. kuzeydoğusundadır. Köyün kuzeyinde Tahtalı Çayı'nın güney kenarında bulunan bir kalker kaya yükseltisi üzerinde bulunur. Baklatepe, konumu nedeniyle gerek stratejik ve gerekse ekonomik açıdan büyük önem taşımaktadır. Tahtalı Çayı'nın hemen kenarında bulunması ve Cumaovası'na hakim bir yerde olması yerleşimi ekonomik açıdan güçlü kılmıştır[130].

Baklatepe'de başlıca beş kültür katı saptanmıştır[131];

I. Tabaka: Bizans-Roma Çağları,

II. Tabaka: Geç Tunç Çağı,

III. Tabaka: Erken Tunç Çağı II,

IV. Tabaka: Erken Tunç Çağı I,

V. Tabaka: Geç Kalkolitik Çağ'ı temsil etmektedir.

Geç Kalkolitik Çağ yerleşimi 350 m. uzunluğunda ve 250 m. genişliğinde bir alanı kaplamaktadır. Kuzey-güney istikametinde devam eden yerleşim alanı, bu boyutlarıyla temsil edilen diğer kültürler içinde en yaygın ve büyük olanıdır[132].

[128] Erdoğdu 2004, 4.
[129] Lloyd-Mellaart 1962, 19. Bu tarih, kazıcıların öngörsüne göre 1500 yıl düşük çıkmıştır.
[130] Erkanal-Özkan 1999, 12.
[131] Erkanal-Özkan 1999, 13.
[132] Özkan- Erkanal 1999, 37.

Baklatepe Geç Kalkolitik Çağ çanak çömleği, mimari tabakalara göre tasnif edilmiş ve her mimari tabakanın karakteristik özellikleri tespit edilmiştir. Genelde orta nitelikli, kalker ve kuvars katkılı, siyah veya gri hamurlu bir çanak çömlek geleneği mevcuttur. En yeni olan mimari tabakada Kumtepe IB tipinde siyah-gri hamurlu, siyah astarlı, perdahlı, içten yuvarlak bir şekilde kalınlaştırılmış ağız kenarlı çanaklar (rolled rim) çoğunluktadır. II. mimari tabakada çanaklarda içten yuvarlatılan ağız kenarları keskin bir hat oluşturmaktadır. Bu keskinlik sayesinde konik gövdeli, siyah astarlı perdahlı çanaklar Kumtepe IB tipindeki (rolled rim) çanaklardan kolayca ayırt edilebilmektedir. III. mimari tabakada aynı tür çanakların ağız kenarlarının iç kısmında çizgi halinde beyaz boya bezek mevcuttur. Siyah-gri astar ve perdah geleneği bu tabakada da devam etmektedir. IV. mimari tabakadaki keramikler ise çok daha farklı özellikler gösterir. İçten kalınlaştırılmış ağız kenarlı, keskin omuzlu, kahverengi-kırmızı astarlı ve perdahlı çanakların ağız kısımlarının iç kısmında beyaz boya bezekler bulunmaktadır. Ayrıca kahverengi-kırmızı astarlı bölge için çok yeni olan kap tipleri bu tabakada karşımıza çıkmaktadır. Bu formların dışında ‘‘cheese pot’ şeklinde tanımlanan kenarları delikli sığ kaplar, Baklatepe’de IV. mimari tabakadan itibaren her devirde, hatta Erken Tunç Çağı I’de yoğun bir şekilde karşımıza çıkmaktadır. Gerçek işlevi tam olarak ortaya konamayan bu kap tipi, bilindiği gibi Güney Anadolu’dan Balkanlar’a kadar uzanan çok geniş bir yayılım alanına sahiptir[133].

4) LİMANTEPE

Limantepe yerleşiminde tespit edilen en erken kültür izleri Neolitik Dönem’e aittir[134]. Oldukça yüksek olan taban suyu Neolitik ve Kalkolitik Çağ tabakalarını tamamen içine almaktadır. Kalkolitik Çağ’ın Limantepe’deki varlığına ancak Klasik Çağ kuyu tabanlarının delinmesi sonucunda ulaşılmıştır[135]. Bu araştırmalar sırasında Kumtepe IB ile yakından benzerlik gösteren Kalkolitik Dönem çanak çömlekleri bulunmuştur[136]. 2005 yılındaki çalışmalarda höyüğün kuzey kesiminde Kalkolitik Dönem’e ait yerleşim

[133] Erkanal-Özkan 1999, 39.

[134] İzmir’in Urla ilçesinde bulunan Limantepe yerleşiminde, ilk olarak Ekrem Akurgal tarafından Klasik Çağ öncesi kültürlerin varlığı tespit edilmiştir. Daha sonra Güven Bakır ve Çetin Anlağan tarafından başlanan kazı çalışmaları, günümüzde Hayat Erkanal tarafından sürdürülmektedir.

[135] Erkanal 2003, 127.

[136] Erkanal-Hüryılmaz 1994, 367; Erkanal 1998, 391.

tabakaları ortaya çıkarılmıştır. Burada bulunan çanak çömlekler Yeşilova evresini Baklatepe evresine bağlayan bir özellik taşımaktadır. Bu keramik üzerinde perdah bezemenin yanında mat boya bezeme de görülmektedir[137].

5) ULUCAK

Ulucak Höyüğü ilk olarak David French[138] tarafından 1960 yılında saptanmış[139] ve daha sonra Recep Meriç tarafından yerleşimin yüzeyinden malzeme toplanmıştır[140]. Höyüğün güneyinde Nif Dağı, kuzeyinde ise Spil Dağı vardır. Bu dağların arasından akan Nif Çayı'nın oluşturduğu alüvyal dolgu, höyüğün üzerinde bulunduğu ovayı oluşturmaktadır. Höyüğün erken kültür dolguları da Nif Çayı'nın getirdiği çakıllı-kumlu alüvyal dolgu üzerine kurulmuş ve yükselmiştir[141].

Höyüğün boyutları 120x140 m.'dir. Ancak höyük çevresinde yapılan sondaj çalışmaları göstermiştir ki; yerleşme, ova taban seviyesinin altında da devam ederek yaklaşık olarak 3 hektarlık bir alana yayılmıştır. Höyükte bulunan 10 m.'lik kültür dolgusunun 5m.'lik kısmı bugünkü ova seviyesinin üstünde, geriye kalan yaklaşık 5 m.'lik kültürel dolgu ise ovanın taban seviyesinin altında kalmaktadır[142].

Bugüne kadar gerçekleştirilen çalışmalarda Erken Bizans Dönemi'nden Neolitik Dönem'e kadar uzanan beş farklı kültürel tabak belirlenmiştir. I. ve II. tabakalar tarım ve erozyon nedeniyle oldukça tahrip olmuştur. Buna nazaran IV. ve V. tabakalar çok iyi korunmuştur. Neolitik tabakalar çeşitli yapı evrelerine ayrılmakta ve yerleşmenin genelinde izlenebilen bir yangınla sona ermektedir. Bu aşamadan sonra terk edilen höyükte bir sonraki yerleşim ancak Orta-Geç Kalkolitik Çağ'da karşımıza çıkmaktadır. Höyüğün tabakalanması aşağıdaki şekildedir[143].

I a-c Geç Roma-Erken Bizans Dönemi

II a-b Erken Tunç Çağı

---

[137] Caymaz 2009, 7.

[138] French 1969, 55.

[139] Çilingiroğlu ve diğ. 2004, 2. İzmir-Ankara karayolu üzerinde, Konak ilçesi'nden 25 km. ve Belkahve Geçidi'nden 2,5 km. doğuda, Ulucak Beldesi sınırları içinde yer almaktadır. Höyükte 1995 yılında başlayan kazı çalışmaları halen İzmir Arkeoloji Müzesi başkanlığında, Ege Üniversitesi Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı öğretim üyelerinin ve öğrencilerinin katılımı ile yürütülmektedir.

[140] Meriç 1990, 360.

[141] Kayan ve diğ., 6.

[142] Kayan ve diğ., 3-8.

[143] Çilingiroğlu-Çilingiroğlu 2007, 363-364.

III Orta-Geç Kalkolitik Çağ

IV Neolitik Çağ

Kalkolitik Çağ'ın görüldüğü III. tabaka mimarisinin oldukça zayıf olduğunu ancak buna rağmen kendine özgü çanak çömlekleri bakımından zengin sayılabilecek buluntular verdiğini söyleyebiliriz. El yapımı, kaba mallardan oluşan bu keramikler genellikle orta derecede fırınlanmış; siyah, gri ve gri-kahve yüzey renklerine sahiptir. Hamur renkleri gri ya da kahve renktedir. Kapların üzerinde çoğunlukla açkı uygulaması tercih edilmiştir. Ayrıca pek çok kabın üzerinde zig zag ve çapraz çizgiler halinde perdah bezeme uygulanmıştır. Bu bezemenin dışında oluk bezeme de kullanılan bezeme türleri arasındadır. Kazıma bezeme ise birkaç parça üzerinde gözlenmiştir[144]. Bu çanak çömlek topluluğu tipolojik ve teknolojik özellikler bakımından Batı Anadolu'daki Baklatepe[145] ve Ilıpınar V[146] çanak çömleği ile benzerlik göstermektedir. Bununla beraber bu tabakadaki çanak çömleklere özgü perdah bezemesi oldukça yaygındır[147]. Kalkolitik Dönem'de yaygın bir bezeme olan bu bezemenin benzerleri; Kumtepe IA[148], Beşik-Sivritepe[149], Beycesultan[150], Hocaçeşme[151] ve Toptepe I[152] kazılarında bulunmaktadır. Daha uzak yerleşimlerde ise; Chios'taki Aghio Gala'da ve Samos[153]'taki Tiganni yerleşiminde görülmektedir. Ulucak Höyük Kalkolitik Dönem çanak çömlekleri Orta ve Geç Kalkolitik Dönem'e tarihlenmektedir[154].

6) YEŞİLOVA

Yeşilova'da yapılan kazılar sonucunda yerleşim yerinin denizden 14 m. yükseklikteki ince alüvyal bir tepe üzerine kurulan, 3-4 m. yüksekliğinde kültür

[144] Çilingiroğlu ve diğ. 2004, 19.
[145] Erkanal-Özkan 1999, 39.
[146] Van As-Jacobs-Wijn 2001, 155-168.
[147] Çilingiroğlu ve diğ. 2004 , 19.
[148] Sperling 1976, 316.
[149] Korfmann 1985, 229-239.
[150] Lloyd-Mellaart 1962, 91.
[151] Özdoğan 1993, 182-183.
[152] Özdoğan 1993, 182-183.
[153] Yakar 1985, 147.
[154] Çilingiroğlu ve diğ. 2004 , 20.

tabakasına sahip bir höyük olduğu belirlenmiştir[155]. Ancak höyüğün çevresi ve üstü zaman içinde alüvyonlarla dolarak örtülmüştür. 2005 yılı çalışmaları sonucunda Yeşilova Höyüğü'ndeki yerleşimin 3 kültür katından oluştuğu anlaşılmıştır. Buna göre katlar yüzeyden başlayarak şu şekilde sıralanmaktadır:

I. Kat: Geç Roma-Erken Bizans Dönemi

II. Kat: Kalkolitik Çağ

III. Kat: Neolitik Çağ

Kalkolitik Çağ'da höyüğün tamamını kapsamayan iki evreli bir yerleşim saptanmıştır. Neolitik tabakaların içine en az 6-8 m. çapında bir çukur açılmış, çukur barınak şeklindeki mekanın içine iki ayrı dönemde yerleşilmiştir. Kalkolitik yerleşimin bu çukurun dışında 'çukur barınaklar, şeklinde yer yer devam edildiği düşünülmektedir. Mimari açıdan zengin olmamakla beraber, ele geçen çanak çömleklerin çoğu genel olarak kaba yapılmıştır. Hamur, kap boyutlarına göre değişen büyüklük ve oranda taşçık ve mika içermektedir. Bazı iri kap parçalarında bitki katkı da görülmektedir. Pişme, ufak ve orta boy kaplarda iyi ve orta, iri kaplarda ise orta ve bazen de kötü derecededir. Kapların büyük kısmı gri ve siyahımsı, bazen kahve ve kahvemsi kırmızı renklerde olup, kapların bir kısmında açkı izlerine rastlanmıştır[156]. Çeşitlilik gösteren kap tiplerinde çanak, çömlek, bardak, maşrapa, fincan, pişirme kabı ve kapaklar ana kategorileri oluşturur. Bu kategorideki en yaygın tip omurgalı çanaklardır. Sepet ve mantar biçimli kulplar, bu çanaklara ayırt edici özellik kazandıran unsurlardır. Diğer çanak tipleri arasında dışa eğik dışbükey ya da düz kenarlı olanlar ayırt edilir. Bunların bir kısmı ufak boyutludur. Kalınlaştırılmış ağız kenarlı çanaklar, Yeşilova'da çok az sayıda parçayla temsil edilmektedir. Fincan ve maşrapalarda boynuz çıkıntılı dikey kulplar ile nadiren üstten delikli tutamaklar yer alır. Kaplarda sepet kulplar çok yaygınken, bazılarında mantar şekilli kulplar vardır[157]. Genellikle çukur ve daha az oranda düz dip yaygındır. Bezemeli parçalar çok nadirdir. Çanak çömlek profil özellikleri bakımından Emporio X-VII,

[155] Derin 2007a, 217. Yeşilova Höyüğü, İzmir ili merkezinde, Bornova ilçesi sınırları içindeki Karacaoğlan mahallesinde, Manda Çayı'nın güneyinde yer almaktadır. Yerleşim alanı günümüzdeki sahile kuş uçumu 4,5 km. uzaklıktadır.

[156] Derin 2007b, 379.

[157] Derin ve diğ. (Baskıda).

Kumtepe IA ve Ilıpınar VIII-VI. katlar arasında ele geçen kaplarla yakından benzerlik taşımaktadır[158].

6) ELMALI OVASI KAZILARI

Elmalı Ovası Batı Toros Dağları'nda, Antalya'nın 120 km. batısında, Avlan Gölü ve Elmalı Gölü su toplama havzasında yer alan yüksek ve verimli bir alüvyal ovadır[159]. Bölgede Geç Kalkolitik Çağ yerleşimi olan Bağbaşı dışındaki hiçbir merkez, Tunç Çağ öncesine ait mimari kalıntı vermez. Söz konusu silsile yalnızca yüzey araştırmalarından ele geçen çanak çömlek örneklerinden ve geç dönem tümülüslerinin kazılması esnasında ortaya çıkarılan karışık dolgu toprağının içinden ayırt edilen çanak çömlek parçalarından bilinir. Eslick, bölgedeki malzemeyi üç gruba ayırmıştır[160].

1) Geç Neolitik/Erken Kalkolitik

2) Orta Kalkolitik

3) Geç Kalkolitik Beycesultan Geleneği

Erken Kalkolitik Çağ'a ait çanak çömlekler gerçekte Geç Neolitik Çağ geleneğinin bir devamı niteliğindedir. Sadece boya bezemeli çanak çömleğin daha fazla yaygınlık kazanması ayırt edici bir özelliktir. Elmalı Ovası'ndaki Akçay ve Tekke yerleşmelerinden gelen birkaç boyalı parça Erken Kalkolitik Çağ'a tarihlenmektedir. Az sayıdaki bu parçalar, Geç Neolitik Çağ özelliklerinin devamının güçlü olduğunu ve boyalı çanak çömleğin bu bölgede popüler olmadığını gösterebilir[161].

Ikinci grubu oluşturan ve Batı Anadolu için başta Mellaart olmak üzere varlığı birçok bilim adamına göre tartışmalı Orta Kalkolitik Çağ'a ait malzemeler aynı ova içindeki Kızılbel ve Aşağı Bağbaşı yerleşmelerinden gelirler. Her iki merkezin çanak çömleği de temel olarak taş katkılı, astarsız ve yalnızca hafifçe açkılanmıştır. Kaplar sucuk halkalar şeklinde yapılmıştır. Özellikle çanakların cidarları oldukça incedir. Kaplar

[158] Derin 2007b, 379.

[159] Duru 2008, 20. Etrafı dağlarla çevrili bu bölgeden, kuzeydeki Korkuteli Ovası'na, oradan Acıpayam, Tavas ve Aphrodisias'a ya da Burdur Yöresi'ne ve daha aşağıda Antalya kıyısına ulaşmak oldukça kolaydır. Güneyde ise yine ovadan 63 km. uzaklıktaki Finike ve Kaş'a yani güney kıyıya ulaşmak mümkündür. Bu alandaki yüzey araştırmaları 1954 yılında başlamış, 1963 yılında ise ilk olarak Karataş'ta sistemli kazılara başlanmıştır. Kazılar sırasında bölge etrafındaki çalışmalar devam etmiş, Neolitik, Erken Kalkolitik ve Geç Kalkolitik'e ait buluntu veren çok sayıda yerleşme saptanmıştır. Bu yerleşimlerden bazıları Akçay I, Gökpınar, Bozburun, Karaburun, Bayındırköy, Bağbaşı, Hacımusalar, Semayük Bekleme, Dinsiz ve Yakaçiftliği'dir.

[160] Eslick 1980, 8; Joukowsky 1986, 434.

[161] Eslick 1992, 77.

kötü pişmiştir ve hamur renkleri genellikle siyahtır. Yüzey renkleri kırmızıdan siyaha değişen renklerdedir, Kızılbel'de daha çok kırmızı ve turuncu, Bağbaşı'nda ise açık kahverengi yaygındır. Kapların dipleri düz ve kalındır. Kulpların sonları ve kulbun kaba eklendiği yerlerde çentik açılmıştır. Çanak çömlekler üzerinde çok az bezeme mevcuttur. Kızılbel'den üç şerit kulbun üzerinde tek bir memecik (knob) yer alır. Bağbaşı'ndan da bir gövde parçası üzerinde memecik vardır. Bağbaşı'ndan iki şerit kulp üzerindeki memecik yukarı doğru kıvrılmış mahmuzlu bir görünümdedir ve aynı yerden kırmızı boya bezemeli birkaç çanak çömlek parçası da ele geçmiştir. Ayrıca üç parça üzerinde kazıma çizgiler ve tire işaretleri mevcuttur. Genel olarak Kızılbel ve Aşağı Bağbaşı çanak çömlek topluluğu değerlendirildiğinde, Eslick'e göre bu gelenek Geç Kalkolitik Çağ'dan çok, kesinlikle Neolitik-Erken Kalkolitik Çağ geleneğine daha yakındır. Dar ağızlı kaplar, düz ağız kenarlı (flat rim) dışa dönük (flaring) çanaklar, çeşitli çömlek boyunları, içte dile benzer tutamağı olan kap örnekleri gibi formların hepsi Hacılar ile karşılaştırılabilirler. Ancak Elmalı çanak çömleğine özgü düz, astarsız yüzeyler ve özellikle şerit kulplar (strap handles) Hacılar geleneğinde mevcut değildir. Tüm bu özellikleri değerlendiren ve çevre merkezlerle karşılaştıran Eslick'e göre, bölgenin kendi içinden gelen kanıtlar da bu çanak çömleğin tarihlenmesi için yetersizdir. Ancak bu çanak çömlek grubu ne Geç Neolitik-Erken Kalkolitik Çağ geleneğiyle ne de Geç Kalkolitik Çağ geleneğiyle çok yakın ilişkiler içinde değildir. Bununla birlikte Geç Kalkolitik Çağ'dan önceye ve Neolitik Çağ'dan da sonraya tarihlenmeli ve bu durumda Erken ile Geç Kalkolitik Çağ arasındaki silsileye yerleştirilmesi olağan sonuç gibi görünmektedir[162].

Orta Kalkolitik Çağ'a tarihlendirilen Kızılbel ve Aşağı Bağbaşı çanak çömleğinin paralelleri henüz Elmalı Ovası çevresinde ele geçmemiştir. Bu geleneğin en yakın benzerleri Emporio X - IX. tabakalar, Tigani ve Kalymnos'daki mağara yerleşmeleri ve Kos Adası'ndaki Aspripetra gibi Doğu Ege Adaları'nın Geç Neolitik Çağ tabakalarında bulunabilir. Ayrıca Saliagos Adası'ndaki ve Akhisar Ovası'ndaki Moralı I, Kemalpaşa Ovası'ndaki Ulucak ve Eskişehir Ovası'ndaki Orman Fidanlığı gibi yerleşmelerde de Elmalı Ovası'nın Orta Kalkolitik Çağ çanak çömleklerine benzeyen bazı formlar mevcuttur[163].

[162] Eslick 1980, 8-10; Eslick 1992, 78.
[163] Eslick 1980, 8-10.

Elmalı Ovası'nda Kalkolitik Çağ içindeki üçüncü ve en geç çanak çömlek geleneğini Bağbaşı, Boztepe ve Karaburun gibi yerleşmelerden gelen mal grupları oluşturur. Bu kaplar kaba, kötü pişmiş, taş ve fiber (lif) katkılıdır. Düz bir dip etrafında sucuk halkalarla yapılmıştır. Kulplar ve tutamaklarda tıkaç (plug) eklentiler mevcuttur. Çömlek ve çanakların yaklaşık %10'u açkılıdır. Özellikle dışa dönük ağız kenarlı boyun tipleri, tutamak kuplu (lug handle) geniş kaplar ve pişirme tavalarının çeşitli tipleriyle temsil edilen koyu yüzlü açkılı kaplar bu geleneğin en tipik özellikleridir. Bu çanak çömlek türünün benzerleri Beycesultan ve Aphrodisias'ta oldukça bol miktarda bulunmaktadır. Elmalı Ovası Geç Kalkolitik Çağ çanak çömleğinin güneybatı Anadolu'daki diğer merkezlerde çok sayıda benzerleri olmasına karşın, yine de diğerlerinden farklı ve kendine özgü özellikleri de mevcuttur. Örneğin beyaz boya bezeme Elmalı'da görülmez. Buna karşın tutamak kuplar ve disk dipler bu bölgeye özeldir. Sonuç olarak, Elmalı Ovası Geç Kalkolitik Çağ çanak çömlek geleneğinin bu çağda Batı Anadolu'da yaygın gelenek çeşitlerinden biri olduğu söylenebilir[164].

c) ORTA ANADOLU BÖLGESİ KALKOLİTİK DÖNEM YERLEŞİMLERİ

1) HACILAR

Hacılar yerleşimi Erken Neolitik Çağ'dan Erken Kalkolitik Çağ'ın sonuna kadar devam eden bir kültürel sıra düzenine sahiptir[165]. Kendi içinde evrelere ayrılan IX tabaka ortaya çıkarılmıştır.

I-V: Erken Kalkolitik

I-VII: Erken Neolitik

VI-IX: Geç Neolitik

VI-IX. tabakalar arasındaki Geç Neolitik Çağ kültürü M.Ö. 5750/5700-5600 yılları arasına tarihlenmektedir. Mellaart'a göre; bu süreç, Konya Ovası Göller Yöresi'ndeki birçok yerleşmenin sonunu getiren büyük bir yangın felaketiyle sona erer. Kültürel bir kesinti olmaksızın yeniden kurulan yerleşmede I-VI tabakaları Erken Kalkolitik Çağ'a tarihlendirilmektedir. Geç Neolitik Çağ'ın en son tabakası olan VI. tabaka ile Erken

[164] Eslick 1992, 78-79.

[165] Sevin 2003, 79. Göller Bölgesi'nde Burdur il merkezinin 26 km. güneybatısında ve Hacılar Köyü'nün 1,5 km. batısında yer alan Hacılar höyüğü 135 m. çapında ve 5 m. yüksekliğindedir. 1957-1960 yılları arasında J. Mellaart tarafından kazısı yapılmıştır.

Kalkolitik Çağ V. tabaka arasında olası bir boşluk var gibi görünmektedir[166]. V-IIb katları Kalkolitik Çağ'ın erken evreleri olarak kabul edilir. Yerleşmenin savunma duvarlarıyla çevrili IIb katının yıkımından sonra kurulan Ia yerleşmesi geniş bir alanı kaplayan farklı bir köy planı göstermektedir. Etrafını çeviren kalın sur duvarlarıyla büyük bir kale görünümüne sahiptir[167].

Hacılar V keramik repertuarının en göze çarpan özelliği, boyalı keramiğin çoğunlukta olmasıdır. Erken tabakalarda bulunan boyalı keramikler üzerinde basit desenler tercih edilirken Hacılar V'te durum aniden değişir ve monokrom keramiklerin sayısında artış görülür. Bu keramik grubu boyalı keramiklerden daha özensiz yapılmıştır. Daha geç evre olmasına rağmen bezemeye büyük önem verilmiştir. Bu durum özellikle çömleklerde görülür. Tercih edilen motifler Geç Neolitik Dönem'de tekstil örnekleri üzerinde kullanılmıştır. Bu stilin dışında fantastik olarak adlandırılan bir tarz daha vardır. Ancak fantastik stil olarak adlandırılan bu grup sadece 6 adet boyalı keramikten oluşmaktadır[168].

Hacılar IV'te görülen keramikler kırmızı ya da kahverengi, astarlı ve açkılı kaplardır. Bu yüzden Geç Neolitik Çağ keramiklerinden kolayca ayrılır. Eski geleneklerin çok az kısımı devam eder. Hayvan başlı kulplar yaygındır. Ağız kenarına paralel uzanan insize çizgiler dikkat çekicidir. Çanakların alçak kaidelerinde yuvarlak delikler vardır. Ayrıca üç veya dört ayaklı çanaklar görülmektedir[169]. Hacılar IV için en tipik kap tipi minyatür kaplardır. Daha sonra gelen tabakalarda bunlar boyalı keramikler arasında görülmüş ve olasılıkla içme kapları olarak kullanılmıştır. Ağız kenarı geniş olarak keskinleştirilmiş çanaklar yenidir. Bu tip formlar III ve IIa'da devam eder[170].

Hacılar III'ün en karakterisitik özelliği, ilk kez tabaka IV'te yeni bir özellik olarak ortaya çıkan minyatür kaplardır. Ayrıca keskinleştirmiş çanaklar ve insize ağız kenarlı çanaklar bu evrenin çanak çömlek geleneği içinde bulunur. Dışa dönük ağız kenarlı çanaklar görülmemiştir[171].

[166] Joukowsky 1986, 166.
[167] Yakar 1991, 152.
[168] Mellaart 1970, 109.
[169] Mellaart 1970, 112.
[170] Mellaart 1970, 112.
[171] Mellaart 1970, 114.

Hacılar IIa keramikleri, çok kaliteli kaplar ve zengin motiflerden oluşmaktadır. Form olarak oval çanaklar ve geniş olarak keskinleştirilmiş çanakların artışıyla karakterize edilir[172]. Hacılar IIa yerleşiminin yarısının bir yangınla tahrip olduğu belirlenmiştir. Bu durum nüfusun azalmasına yol açmış ve keramik üretimi için iki veya üç atölye kalmıştır. Hacılar IIb keramiklerinde fantastik stilde yapılmış olan parçaların sayısında bir artış belirlenmiştir. Bu durum tekstil taklidi motiflerin azalması hatta ortadan kalkmasının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda monokrom keramik grubunda çok sayıda yeni form ortaya çıktığı belirlenmiştir[173].

Hacılar'a M.Ö. 5250'de gelen ve Hacılar I kültürünü kuran insanların Hacılar IIb'deki topluluktan farklı bir halk topluluğu olduğu düşünülmektedir. Öneriye göre, bu topluluk başka bir yerden gelip Hacılar I kültürünü kurmuştur. Keramik yapımında farklı türde kil ve boya, ayrıca farklı teknikler kullanmışlardır. Boyamanın karakteri de Hacılar IV-IIb'den farklı özellik gösterir. Stiller çizgiseldir ve fantastik örnekler kullanımdan kalkmıştır. Baskın olarak krem renk üzerine kırmızı boya kullanımına rağmen, bazı beyaz boyalı keramikler yeniden ortaya çıkmıştır. Monokrom keramikler hala mevcuttur. Fakat tüm keramik içinde % 30'dan daha az bir oran sahiptir. Bezemede genellikle kaba kaplar üzerinde insize ve oluk bezeme tercih edilmiştir[174].

Hacılar'ın çanak çömlek özelliklerini genel hatları ile özetleyecek olursak çok renkli ve tek renkli olmak üzere biçimleri açısından birbirine benzeyen iki tür grupla karşılaşırız. Oldukça kaliteli açkılı, açık zemin üzerine koyu kırmızı ya da kahverengi okra (aşı boyası) bezemeleriyle boyalı çanak çömlek türlerinin Can Hasan'dan sonraki diğer güçlü yerel gelişimi Hacılar'da karşımıza çıkmıştır. Bu kapların motiflerinde, biri geometrik öteki ise fanfastik olmak üzere iki temel stil söz konusudur. Duru'ya göre, en erken örnekleri Kuruçay'ın Geç Neolitik Çağ tabakalarında ortaya çıkan bu tür bezeme anlayışı stil, repertuar ve teknik yönlerden Güneybatı Anadolu'ya yani Göller Yöresi'ne özgüdür. Elmalı Ovası'nda ve kuzeyde Demircihöyük'e kadar olan alanda da Hacılar I tipindeki boyalı mallar ele geçmiştir[175]. Ege Bölgesi'nde bu mal grubuna birkaç şüpheli

[172] Mellaart 1970, 116.
[173] Mellaart 1970, 118.
[174] Mellaart 1970, 130.
[175] Yakar 1991, 154-161; Mellink 1992, 211; Sevin 1997, 56-57.

örnek dışında hiç rastlanmamıştır[176]. Kuzeye doğru ele geçen örnekler de yine Duru'ya göre, Göller Yöresi geleneğindan farklı örneklerdir[177]. Hacılar'daki Kalkolitik Çağ'ın ve merkezin son yerleşmesi olan bu kat, Kuruçay'daki çağdaşı 7. tabakada olduğu gibi büyük bir yangın sonucu yıkılarak sona ermiştir. Mellaart'a göre bu kültürleri yıkan halk toplulukları olasılıkla kuzeybatıdan gelmiş ve bir önceki evreden daha düşük düzeydeki bir kültürü, Geç Kalkolitik Çağ kültürünü getirmişlerdir[178].

2) KURUÇAY

Kuruçay kazılarında Erken Neolitik'ten başlayarak Tunç Çağlar'ın ortalarına dek süren bir tabakalanma ortaya çıkarılmıştır[179]. Yerleşme, Erken Kalkolitik Çağ'dan sonra uzun bir dönem boş kalmış ve bu sürecin ardından Geç Kalkolitik Çağ'da yeniden kurulmuştur. Olasılıkla Geç Kalkolitik Çağ sonu ile Erken Tunç Çağ arasındaki ikinci bir *hiatus* döneminin ardından Erken Tunç Çağ II sonuna kadar devamlılık göstermiştir[180]. Kuruçay Höyüğü'nün kültürel ve tabakalaşma sıra düzeni şöyledir[181];

Erken Tunç Çağ (1, 2. Yapı katları)

Geç Kalkolitik Çağ (3, 3A, 4-6, 6A yapı katları) 6. Tabaka M.Ö. 3640/3380-3520/3140

Erken Kalkolitik Çağ (7-10. Yapı Katları)

Geç Neolitik Çağ (11. Yapı Katı) M.Ö. 6010/5800

Erken Neolitik Çağ II (12. Yapı Katı) M.Ö. 6050/5920-6230/6070

Erken Neolitik Çağ I (13. Yapı Katı) M.Ö. 6050/5920-6230/6070

7. Kat ile Geç Kalkolitik Çağ'ın ilk tabakası arasındaki yaklaşık 1000 yıllık zaman farkının, Seeher ve Efe gibi bazı bilim adamları tarafından Hacılar I ile Beycesultan arasındaki *hiatus* dönemine denk geldiği önerilmektedir[182]. Geç Kalkolitik Çağ katları 6A-3 M.Ö. 4300'de başlamış ve M.Ö. 3200'lerde sona ermiştir. 2000 yıllık bir süreç

[176] Ege Gübre kazısında da Hacılar I tipinde dört parça keramik bulunmuştur. Bunlardan ikisi beyaz astarlı, diğer ikisi ise kırmızı astar üzerine beyaz boya ile yapılmış bezemeye sahiptir.

[177] Duru 1994, 86.

[178] Mellaart 1966, 109.

[179] Duru 1994, 1. Burdur Gölü'nün 4 km. güneybatısında, dört bir yanından derin dere yataklarıyla çevrili bir alanda yer alır. R. Duru başkanlığında 1978-1988 yılları arasında kazısı sürdürülmüştür.

[180] Duru 1996, 102.

[181] Duru 2008, 13.

[182] Duru 1996, 102.

içinde yaşanan Geç Kalkolitik Çağ katları, Batı Anadolu kültürleri arasında Kumtepe IA-IB, Beşik-Sivritepe, Aphrodisias ve Beycesultan XX-XL katları ile çağdaştır[183]. Duru'nun önerisine göre Geç Kalkolitik Çağ katı olan 3. tabaka ile Erken Tunç Çağ I/II. katı olan 2. tabaka arasındaki *hiatus* nedeniyle Geç Kalkolitik Çağ'dan Erken Tunç Çağ kültür basamağına özellikle çömlekçilik açısından hemen hemen hiçbir öğe geçmemiştir[184]. Erken Kalkolitik Çağ'ın çanak çömlek grupları arasında sayıca en büyük grup; gri, bej ve kahverenginin tonlarında hamurlu, ayrıca az mika katkılı mallardır. Yüzey işlemi olarak kırmızı ya da kırmızı tonlarında boya astar ve açkılama yapılmıştır. Söz konusu grubun hamur renkleri, yüzey işlemleri ve pişme nedeniyle oluşan renk farklarıyla ayırıcı olan alt grupları mevcuttur. Bu grubun kap formları arasında çanak ve kaseler ile küresel gövdeli boyunlu çömlekler vardır. İkinci grup; kırmızı ve kahverengi hamurlu, küçük ve orta boy taşçık katkılı, ince boy astarlı ve boya bezemeli mallardan oluşur. Çanak çömlek formları ise dışa açılan kenarlı çanaklar, yayvan çanak-tabaklar ve omurgalı derin çanaklardır. Üçüncü grup; gri tonlarında hamurlu ve küçük taşçık katkılı, astarsız ve açkısız mallardan oluşmaktadır. Biçimler küresel çanaklar, kulplu\tutamaklı maşrapalar ve bardaklardan oluşur. İlkel görünümlü dördüncü grup malzemesi de; açık kirli gri ya da boz devetüyü hamur rengindedir. Taşçık katkılı, az ve özensiz açkılanmış bu mal grubundaki en belirgin form çanak ve çömleklerdir. Kuruçay'daki en küçük grubu oluşturan beşinci grup; koyu gri, kurşuni renkli hamurlu, ince astarlı ve iyi açkılanmıştır. Son grup ise Kuruçay Erken Kalkolitik Dönemi'nin son evresinde ortaya çıkar. Açık gri, bej renkli hamurlu, kum-taş-mika katkılı, ince astarlı, özenli açkılı ve iyi pişirilmiş bir gruptur. Bu mal grubunun da en yaygın formları; tutamaklı derin çanaklar, maşrapalar ve daralan boyunlu çömleklerdir.[185].

Kuruçay'da kökleri Neolitik Çağ'a uzanan boya bezemeli çanak çömlek geleneği, Erken Kalkolitik Çağ katlarında yeni boyama ve mal çeşitlerinin katılımıyla kültürel bir devamlılık gösterir. 9-8. katlardaki yeni boyama stilleri Hacılar'ın fantastik boyama stilini hatırlatmaktadır. 7. katta ise Hacılar I'in boya bezemeli kaba çanak çömleklerine

[183] Duru 1996, 102.
[184] Duru 1996, 96.
[185] Duru 1994, 19-29.

benzeyen bir tür uygulanır. Görünüşe göre boyalı kaba mal grubu bu bölgede Erken Kalkolitik Çağ'ın son evrelerinde oldukça yaygın kullanım görmüştür[186].

Duru, Kuruçay kazılarının Geç Kalkolitik Çağ katlarında ortaya çıkardığı özgün kültüre 'Kuruçay Geç Kalkolitik Çağ Kültürü' adını vermektedir. Ancak mimari ve çanak çömlek buluntularına göre Kuruçay kültürü sınırlı sayıda merkezde görülür ve Burdur Bölgesi'nde bile çok az sayıda merkez ile temsil edilir. Kuruçay Geç Kalkolitik Çağ çanak çömleği güneyde Karain Mağarası, kısmen Elmalı Ovası'ndaki Bağbaşı, Boztepe ve Karaburun gibi yerleşmelerde, ayrıca Isparta Ovası ve en çok Beycesultan'da görülmektedir. Aphrodisias ile ilişkisi yok denecek kadar azdır. Troas Bölgesi'ndeki Troya I öncesi kültürlerinden Kumtepe, Beşik-Sivritepe ve Gülpınar çanak çömleği ile biçim ve bezeme açısından herhangi bir ilişki gözlenememektedir[187].

3) HÖYÜCEK

Höyücek[188]'teki kazı çalışmalarının sonuçları, Hacılar ve Kuruçay'a göre bazı farklılıklar göstermektedir. Höyücek'in tabakalanması şu şekildedir[189]:

Erken Kalkolitik-Modern Çağlar (Karışık Yerleşimler)

Geç Neolitik (Kutsal Alanlar Dönemi)

Erken Neolitik II (Tapınak Dönemi)

Erken Neolitik I (Erken Yerleşmeler Dönemi)

Ana toprak üzerindeki en eski tabakada çok sayıda günlük kullanım eşyası bulunmasına rağmen mimari kalıntılara rastlanmamıştır. Bu dönemi izleyen tabaka Erken Neolitik Çağ'ın daha geç bir evresine tarihlenmektedir. Bu dönemde Höyücek olasılıkla kutsal bir merkez niteliğindedir. 'Tapınak Dönemi' olarak adlandırılan bu evrede birbiri ile bağlantılı beş yapı ortaya çıkarılmıştır[190].

Höyücek'in en üstteki yaklaşık 1 m. kalınlığındaki birikimi, Erken Kalkolitik Çağ'dan Modern çağlara kadar karışık durumdaki pek çok buluntuyu içerir. Bu son

[186] Yakar 1991, 169.

[187] Duru 1996, 96.

[188] Duru 2002, 105. Burdur'un 35 km. güneyinde, Bucak ilçesi yakınlarından geçen Burdur-Antalya karayolunun 100 km. kadar batısında yer almaktadır. Çapı yaklaşık 90 m.'ye ulaşan ve ova seviyesinden 3,5 m. yüksekte olan küçük bir höyüktür. Buradaki kazılar 1989-1992 yılları arasında Refik Duru tarafından yapılmıştır.

[189] Duru 2008, 15. Buradaki kazılar 1989-1992 yılları arasında Refik Duru tarafından yapılmıştır.

[190] Ayrıntılı bilgi için bknz: Duru 2008, 15; Sevin 2003, 63.

katman ‘Karışık Birikim’ olarak nitelendirilmiştir. C14 tarihleri sadece Tapınak Dönemi’nden gelmektedir ve M.Ö. 6460-6080 yılları arasına tarihlenmektedir[191]. Karışık Birikim içinden gelen çanak çömlek birbirinden çok farklı mal gruplarından oluşmaktadır. Herhangi bir mimari tabakaya bağlı olmamakla beraber söz konusu türlerin kendi aralarında çok büyük zamansal farklılıklar gösterdiği söylenemez. Bu durum Höyücek tabakalaşması ile de uygunluk göstermektedir. Karışık Birikim çanak çömleğinin Erken Kalkolitik Çağ’da Kuruçay 10, 9 ve 8. Tabakalar ile çağdaş olduğu düşünülmektedir[192].

4) BADEMAĞACI

Antalya iline bağlı Bademağacı Beldesi’nin 2,5 km. kuzeyinde, Anadolu Yaylası’nı güneyden çevreleyen Toros Dağları’nın kuzey yamaçlarına bitişik, küçük bir ova içinde yer almaktadır. Refik Duru tarafından 1993 yılında başlatılan kazılar, 2007 yılına kadar kesintisiz sürmüştür[193].

Höyüğün kuzey yarısında yaklaşık 3000 metrekarelik bir alanda yapılan kazılar sonucunda, birbiri arasında büyük zaman farkları olan çeşitli dönemlere ait yerleşmeler tespit edilmiştir. Yerleşmelerin stratigrafik durumu ve kültürel sıralanması şu şekildedir[194];

Erken Hristiyanlık Dönemi (Kilise)

Orta Tunç Çağı (OTÇ/1 ve 2. yapı katları)

Erken Tunç Çağı (ETÇ II/1,2 ve 3. yapı katları)

Geç Kalkolitik (?)

Erken Kalkolitik (?)

Geç Neolitik (GN 1 ve 2. yapı katları)

Erken Neolitik II (EN II/1-3,3A,4,4A,4B yapı katları)

Erken Neolitik I (EN I/5-9. yapı katları)

Erken Kalkolitik Çağ yerleşmelerinin yıkılmasından sonra Bademağacı’nda uzun süre yerleşilmemiştir. Bir sonraki kültür evresi olan Geç Kalkolitik Çağ, az sayıdaki

[191] Erdoğdu 2004, 3.
[192] Duru-Umurtak 2005, 88-89.
[193] Duru 2008, 17.
[194] Duru 2008, 18.

çanak çömlek buluntularından tanınmaktadır. Mimari hakkında henüz bir bilgi yoktur. Geç Kalkolitik buluntularının azlığından yola çıkılarak bu dönemde bazı konar-göçer toplulukların höyükte kısa süreli oturduğu, bu nedenle kalıcı konutlar yapmadıkları ve az sayıdaki çanak çömlek parçalarının bu nedenle çok belirgin olmadığı belirtilmiştir[195].

5) CAN HASAN

Can Hasan yerleşiminde Geç Neolitik, Erken, Orta ve Geç Kalkolitik Çağ olmak üzere 4 farklı dönemin yaşandığı çeşitli evrelere sahip 7 tabaka ortaya çıkarmıştır[196].

7-4. Tabakalar: Geç Neolitik Çağ M.Ö. 5400-5000

3. Tabaka: Erken Kalkolitik Çağ M.Ö. 5000-4900

2. Tabaka: M.Ö. 4900-4600

2B: Erken Kalkolitik Çağ (3 evresi vardır).

2A: Orta Kalkolitik Çağ (5 alt evresi vardır).

1. Tabaka: Geç Kalkolitik Çağ M.Ö. 4600-4000

Can Hasan yerleşmesinde en erken tabakalardan beri süregelen bitişik düzende irili ufaklı, dikdörtgen ya da kare planlı tek odalı kerpiç evler ortaya çıkarılmıştır. Erken Kalkolitik Çağ tabakası 2B'den Orta Kalkolitik 2A tabakasına geçişte meydana gelen büyük yangın ve yıkımdan sonra dahi yerleşme ıssızlaşmamış, aynı türde evlerin yapımı sürmüştür. Kullanılan kerpiçler oldukça uzundur (80x40x10 cm) ve odaların iç duvarlarında destek görevi yüklenen ahşap payandalar bulunur. Bu nedenle iki katlı oldukları düşünülür[197]. Evlerden birinde yanmış bir cesedin yanında bulunan som bakırdan sap delikli topuz gelişmiş bir bakır işlemeciliğini sergiler ve türünün en erken örneklerindendir[198]. Çanak çömlekler açkılı, tek renkli, krem astar üzerine kırmızı boyalı ya da kazıma bezemelidir. Can Hasan Orta Kalkolitik Çağ boya bezemeli çanak çömleği açık bir biçimde diğer merkezlerden bağımsız bir gelişim göstermiştir. Batı Çatalhöyük boyalı çanak çömleği, Can Hasan boyalıları ile karşılaştırıldığında, Can Hasan 2B evresiyle çağdaş olduğu düşünülmektedir. Can Hasan 2B M.Ö. 6000-5480 yılları arasına

[195] Duru 2008, 18.

[196] Joukowsky 1986, 445. Karaman İli'nin 12 km. kuzeydoğusunda, Toros Dağları'nın Orta Anadolu Platosu'na bakan eteklerine çok uzak olmayan, geniş ve verimli bir ovada yer alan Can Hasan I höyüğü, 1961-1967 yılları arasında D. French tarafından kazılmıştır.

[197] French 1962, 33.

[198] Sevin 1997, 59.

tarihlendirilebilir[199]. Bu evre Erken Kalkolitik olarak adlandırılmakta ve Halaf'ın iç bölgelere nüfuz etmesinden önce yaklaşık olarak Mersin Yümüktepe XXIV - XX ile paralel olduğunu göstermektedir[200].

6) GÜVERCİNKAYASI

Güvercinkayası kayalığın zirve düzlüğünü kaplayan yassı bir höyük ve höyüğün devamı niteliğinde, doğal arazi basamaklarından yararlanılarak geliştirilen bir teras yerleşmesini içermektedir. Genel hatları ile mimari, uzun duvarlarını birlikte kullanan, bitişik düzende, çok odalı yapı katlarını yansıtmaktadır. Yapı tekniği olarak ocak taşlarının çamur harç ile birleştirildiği görülmektedir. Tabanlarda bulunan yuvarlak delikler, ahşap direklerin girdiği çukurlar olarak yorumlanmaktadır[201].

Çanak çömlek geleneğine baktığımızda, ana mal grubu olarak dışı siyah renkte, içi açık renkli ve parlak açkılı keramiklerle karşılaşırız. Çizi bezemeli çanak çömlekler çoğunluktadır. Bezemeli parçaların sayısı ise azdır. Ayrıca çizi ve nokta bezemenin aynı kap üzerinde uygulandığı örneklerde mevcuttur. Şevron bezemeli parçalar ve bir adet boya bezemeli parça bulunmuştur[202]. Ayrıca krem rengi astarın üzerine kahverenginin açıklı koyulu tonlarında çift renk boyalı, geometrik desenli kap örnekleri çevrese bulunmuştur. Olasılıkla bu kaplar Konya Bölgesi ve yakın çevre ile olan kültür alışverişine işaret etmektedir[203]. Tek tabakalı bir yerleşme olan Güvercinkayası, Niğde Köşk Höyüğü'nün en üst tabakası ile olan benzerliğine dayanarak Kalkolitik Çağ'a tarihlenmiştir. Güvercinkayası'ndan Kalkolitik Çağ'a tarihlendirilen on adet C14 tarihi vardır. Bu tarihlere göre Güvercinkayası'nın uyarlanmış radyoaktif yaşı M.Ö. 5260-4620 yılları arasını vermektedir[204].

---

[199] Erdoğdu 2004, 6.

[200] Mellink 1992, 211.

[201] Gülçur 2000, 99. Aksaray il merkezinin doğusunda, Gülağaç ilçesinin kuzeybatısında, Mamasın Baraj Gölü'nün kıyısında yer alan Güvercinkayası 1994 yılında U. Esin başkanlığında, S. Gülçur yönetiminde yapılan yüzey araştırması esnasında bulunmuştur.

[202] T.A.Y. III Güvercinkayası maddesi.

[203] Gülçur 2000, 100; Fig. 6.

[204] Erdoğdu 2004, 7. Ele geçen buluntular Çadır Höyük Kalkolitik tabakaları ile çağdaş olduğunu göstermektedir. Buna göre Güvercinkayası'nın en azından M.Ö. 4500-4400 yıllarına kadar çıkması gerekmektedir. Çadır Höyük'ün Kalkolitik Çağ'a tarihlendirilen tabakalarına ait yedi C14 tarihi vardır. M.Ö. 5210-3370 yılları arasına tarihlendirilmektedir.

II. BÖLÜM

A) EGE GÜBRE KAZISI, BATI ANADOLU'DAKİ COĞRAFİ YERİ VE KONUMU

Anadolu, coğrafi olarak farklı özelliklere sahip büyük bir yarımadadır[205]. Oldukça büyük bir alanı kaplayan bu yarımada günümüzde yedi farklı coğrafi bölgeye ayrılmaktadır. Batı Anadolu Bölgesi olarak belirlenen bölge; kuzeyde Marmara, doğuda İç Anadolu Bölgesi, güneyde Akdeniz Bölgesi, batıda ise Ege Denizi ile sınırlandırılmıştır. Bölge genel hatlarıyla, doğu-batı doğrultusunda Afyon'un Emirdağ ilçesinden Çeşme'ye kadar, kuzey-güney doğrultusunda ise Bursa'nın güneyinden Marmaris'e kadar olan yaklaşık 79000 km² lik bir alanı kaplamaktadır[206]. Batı Anadolu kendi içinde ise sahil ve iç kesim olarak ikiye ayrılmaktadır[207]. Batı Anadolu sahil kesimi içinde İzmir, Aydın, Muğla ve kısmen de olsa Manisa ili değerlendirilmektedir. Bu alan, doğu-batı doğrultusunda uzanan dağ silsileleri ve bunların arasında yer alan Bakırçay, Gediz, Büyük Menderes ve Küçük Menderes vadileri ile kendi içinde farklı bölgelere ayrılır. Bu vadiler geçidiyle sahil kesiminden kolaylıkla İç Anadolu Bölgesi'ne ulaşılabilmektedir. Vadiler arasında yer alan çok sayıdaki yerleşme, bu doğal geçitlerin tarihöncesi dönemlerden itibaren insanlar tarafından değerlendirildiğinin bir kanıtıdır. Batı Anadolu kıyıları günümüzde oldukça girintili çıkıntılı bir yapıya sahip iken, sahil kesiminde yapılan jeomorfolojik çalışmalar, Batı Anadolu kıyılarının erken dönemlerde çok daha farklı olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum deniz seviyesi ile doğrudan ilişkilidir. Bilindiği gibi Son Buzul Çağı'nın bitiminde deniz seviyesi günümüzden 100 m. daha aşağıdaydı. Bu dönemde kıyılardaki akarsular yataklarını bu alçak seviyeye göre kazmış ve vadilerini derinleştirmişlerdir. Buzul Çağı sonrasında ise yüksek enlemlerdeki buzulların erimesine uygun olarak bütün dünyada deniz seviyesi yükselmeye başlamıştır. M.Ö. 5000 yılına kadar deniz seviyesinin düzenli olarak yükselmesi sonucunda kıyı çizgisi güneye kaymıştır. Böylece deniz, daha önce vadilerini derinleştirmiş olan akarsuların ağız kesimlerine doğru sokulmuş ve uzun körfezler şekillenmiştir[208].

[205] Ayrıntılı bilgi için bknz: French 1968, 77-81.
[206] Darkot, Tuncel 1995, 1.
[207] Darkot, Tuncel 1995, 29-30.
[208] Kayan 2001, 309-310: Şek. 321.

Bu bölgede gerçekleştirilen çalışmalar özellikle M.Ö. 3000-1500 dönemlerinde Ege Denizi'nin en azından 2 m. daha alçak olduğunu kanıtlamıştır. Daha sonraki dönemlerde Ege Denizi yükselmiş, ancak Ege Denizi'ne akan nehirlerin taşıdığı alüvyonlarla kıyı çizgisinde önemli değişiklikler meydana gelmiştir[209]. Bu değişiklikler yerleşim alanlarının seçiminde önemli bir etken olmuştur[210]. Aynı şekilde bölgedeki tarihöncesi yerleşimler de bu doğrultuda konumlanmıştır. Bu değişime verilebilecek en güzel örnek Bafa Gölü kıyısında yer alan Latmos (Beşparmak) Dağları'ndaki prehistorik yerleşimlerdir. Tarihöncesi dönemde Ege Denizi kıyısında yer alan Latmos Dağları, yarımadanın oluşturduğu körfezin doğu sınırını oluşturmaktaydı. Zamanla bu körfez Menderes Nehri'nin taşıdığı alüvyonlarla dolmuştur. Körfezin güney kolu ise bu doğa olayından etkilenmemiş ve Bafa Gölü olarak adlandırılan bir iç deniz halini almıştır. Ege Bölgesi'nin en erken toplulukları bu coğrafya üzerinde yaşam sürmüştür. Bu bölgedeki araştırmalar Paleolitik Dönem'e kadar giden bir süreci ortaya koymaktadır[211]. Bu bilgiler doğrultusunda Batı Anadolu yerleşimlerine baktığımızda genellikle ovalık alanlarda kurulu, höyük ya da düz yerleşimlerle karşılaşmaktayız. David French'in yapmış olduğu yüzey araştırmaları[212] ile başlayan Batı Anadolu araştırmaları daha sonraki yıllarda uzun bir kesintiye uğramış, ancak özellikle son yıllarda kazısı yapılmış ve tabakalanması saptanmış birkaç yerleşimle bilinmeyen birçok nokta aydınlanmıştır. Batı Anadolu'da Neolitik Dönem'e yoğunlaşan kazıların başlamasıyla pek çok yerleşimde beraber ele geçen Kalkolitik Dönem buluntuları, her iki dönem açısından da bilinmeyenlere ışık tutan yeni bir araştırma döneminin başlamasını sağlamıştır. Birbirlerine çok yakın mesafelerde bulunmalarına rağmen farklı yaşam standartlarına sahip olan bu yerleşim modelleri

[209] Ayrıntılı bilgi için bknz: Erol 1968, 89-102.

[210] Yakar 2007, 19. Bu açıdan baktığımızda yer kavramı sadece bir yerleşim yerinin sınırlı alanı ile değil, bölgesel çevresi de göz önüne alınarak tanımlanmaktadır. Bir bölgenin tanımlanması ve sınıflandırılması yerleşimlerin fiziki coğrafya üzerindeki dağılımlarının araştırılmasında önemli bir yer tutar. Bir bölge, yerleşim yeri içinde yapılabilecek tarımsal faaliyetlerin de belirleyicisidir. Örneğin; özellikle alçak bölgelerde bulunan ovalık alanlar, oldukça sık tercih edilmiş olmalarına rağmen nüfus hareketleri bakımından engelleyicidirler. Derin oyuklarda bulunmaları ya da engebeli arazilerden geçilerek ulaşılan nehir vadileri verimli alüvyon çökelleri nedeniyle büyük nüfuslar için en uygun bölgeler olarak kabul edilirler. Arazi özellikleri, toprak verimliliği, su ve iklim özellikleri yerleşim yerlerinin kurulmasında hayati önem taşımaktadır.

[211] Ayrıntılı bilgi için bknz: Peschlow-Bindokat 2006, 83-96.

[212] French 1969, 41-98.

bilinmeyen birçok noktayı da aydınlatmıştır. Bu kazılardan biri de Ege Gübre kazısıdır **(Harita 1)** [213].

Etrafı yüksek tepelerle çevrili 2-3 km. çapındaki çanak biçimli bir alanın doğusunda bulunan Ege Gübre yerleşimi, denize kuş uçumu 1 km.'lik mesafede, yerleşim alanı ise günümüz tarla yüzeyinin 3-4 m. altında bulunmaktadır[214]. Batı Anadolu'da Gediz, Küçük Menderes ve Büyük Menderes Nehri'nin taşıdığı alüvyonal birikintiler yaşanabilir alanları oluşturmaktadır. Bu nedenle erken yerleşimlerin bir bölümü yüzey toprağının altında kalmıştır. 2005 yılında Ege Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. İlhan Kayan yönetiminde bir ekip tarafından Ege Gübre yerleşiminin doğusunda iki sondaj yapılmıştır. Bu alanda yapılan sondaj çalışmalarının sonucunda Neolitik ve Kalkolitik mimarinin bulunduğu yerleşim düzleminin çanak görünümünde, taban derinliği yaklaşık 13 m, ortası bataklık bir alanda bulunduğu, yerleşimin ise bu bataklık alanın kuzey-güney doğrultusunda kıyı boyunca uzandığı anlaşılmıştır[215]. Yerleşimin çok yakınında bulunduğu bilinen Hayıtlı Dere'nin mevsimlik akışa sahip olması ve dar bir alanın sularını toplaması nedeniyle derenin döküldüğü deniz kıyısında delta oluşumu gözlenmemiştir. Bu nedenle derenin taşıdığı sedimanın büyük bölümü kıyıya açılmadan önce geçtiği boğazın gerisinde bulunan Ege Gübre yerleşimi ve çevresinde kalmıştır. Ege Gübre yerleşimi yaklaşık 8000 yıl içinde, 550 cm. batısındaki yapısal çukurluk ise 1300 cm. alüvyal malzeme ile dolmuş durumdadır. 1300 cm.'lik sondajda arkeolojik materyalin ele geçmemiş olması ve daha çok bataklık ortamını temsil eden sediman özelliği göstermesi höyüğün bu yönde genişlemediğini göstermektedir[216].

Ege Gübre yerleşimi esasında Neolitik mimari ve buluntuların yoğun olduğu Neolitik kökenli bir yerleşimdir. Yerleşimin Kalkolitik Dönem'e geçişindeki değişimleri anlatmadan önce Neolitik süreçten bahsetmekte fayda vardır. Yerleşimin kültürel ve tabakalaşma sıra düzeni şu şekildedir:

Ege Gübre I-Hellenistik Dönem

[213] Ege Gübre yerleşimi İzmir ili, Aliağa ilçesi, Kendirci Mevkii Ege Gübre Fabrikası'nın içinde bulunmaktadır. Yerleşimde 2004-2008 yılları arasında İzmir Müzesi ve Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü öğretim üyesi Yrd.Doç.Dr. Haluk Sağlamtimur başkanlığında bir ekip tarafından kurtarma kazıları yapılmıştır.

[214] Sağlamtimur 2007, 373.

[215] Sağlamtimur 2007, 374.

[216] Ayrıntılı bilgi için bknz: Minisker 2006.

Ege Gübre II-Kalkolitik Dönem

Ege Gübre IIIa-Geç Neolitik Dönem

Ege Gübre IIIb-Geç Neolitik Dönem

Ege Gübre IV-Erken/Geç Neolitik Dönem

Mimari olarak baktığımızda ağırlıklı olarak taşın kullanıldığı domestik mekanlarla karşılaşırız. Merkezi bir avlu etrafında toplanmış 6 tane yuvarlak ve 4 tane dikdörtgen taş temelli yapı ortaya çıkarılmıştır[217].

Yerleşim evrelerinin bir kısmı C14 ölçümleriyle tarihlenebilmiştir. C2 açmasındaki bir ocak içinden alınan C14 örneği, yerleşimin en erken tarihi olan M.Ö. 6230 yılını vermektedir. Neolitik Dönem'e tarihlenen C14 sonuçları M.Ö. 6230-5880 yılları arasında değişir. Kalkolitik Dönem'e tarihlenen diğer C14 sonuçları ise M.Ö. 4040-3950 ve M.Ö. 3780-3640 tarihlerini göstermektedir.

Neolitik Dönem'deki çanak çömlek geleneklerine baktığımızda; büyük oranda yüzeyi düzeltilmiş, kırmızı astarlı bir keramik grubu ile karşılaşırız. Katkı maddesi olarak yoğun olarak kum ve küçük taşçık içermektedirler. Genellikle iyi fırınlanmış bu çanak çömleklerin astar rengi kırmızı ile kahverenginin tonları arasında değişmektedir. Kap formları genellikle 'S' kıvrımlı küresel gövdeli derin kase ve çömleklerden oluşmaktadır. Sayıları az olmakla beraber dip kısımları dikdörtgen ve oval olan kaplar ele geçmiştir. Kapların omuzlarında dikey olarak yerleştirilmiş ip delikli tutamaklar çok yaygındır. Bu keramiklerin dışında *impresso* adı verilen çentik baskılı çanak çömlekler de bölgedeki diğer kazılarda bulunanlardan sayıca çok fazla olması ile dikkat çekicidir. Kıyı Neolitiği ile ilişkilendirilen bu çanak çömlek grubu kendi içinde farklı alt gruplara ayrılmaktadır[218].

Küçük buluntu açısından da zengin bir yelpazeye sahip olan Ege Gübre Neolitiği için yaygın sayılabilecek buluntular arasında ağırşaklar ve kemik delicileri gösterilebilir. Bunun yanında figürinler ve mühür baskıları da bulunan diğer eserler arasındadır[219]. Bir diğer buluntu topluluğu ise taş eserlerdir. Farklı boyutlarda bulunan balta ve keskiler sayıca fazladır. Yontmataş endüstrisinin neredeyse tamamı çakmaktaşından oluşmaktadır. Ele geçen çakmaktaşı dilgi çekirdekleri ve yongalar bu aletlerin Ege Gübre yerleşiminde yapıldığını göstermektedir. Havan, havaneli, öğütme ve ezgi taşları, büyük ve küçük

[217] Mimari hakkında daha fazla bilgi için bknz: Sağlamtimur 2007, 373-374.
[218] Sağlamtimur 2007, 375.
[219] Ayrıntılı bilgi için bknz: Sağlamtimur 2007, 375.

boyutlu dibekler yerleşim yerinde çok sayıda bulunmuştur. Ayrıca çapları 6-12 cm. arasında değişen disk şekilli taşlar bulunmuştur. Bunlar boyunlu çömleklerde kapak veya farklı işler için kullanılmış olmalıdır[220].

B) KALKOLİTİK DÖNEM'DE EGE GÜBRE YERLEŞİMİ VE MİMARİSİ

Ege Gübre yerleşiminde Kalkolitik Dönem'de kültürel açıdan keskin bir kırılma yaşandığı görülmektedir. Gerek mimari unsurlar ve gerekse buluntulara baktığımızda, Neolitik Dönem'de bu alana yerleşen insanların daha önceden belli bir sosyal organizasyona veya sosyal birikime sahip olduğunu görmekteyiz. Çok sınırlı bir alanda mimari unsurlarına rastladığımız Kalkolitik Dönem'de ise mimari farklılıklar ve özellikle çanak çömlek geleneklerindeki değişim, farklı bir halk topluluğunun alana yerleşmiş olabileceğini akla getirmektedir. Mimari açıdan oldukça yoksun olan Ege Gübre Kalkolitik Dönemi hakkındaki bilgilerimiz, bulunan çok sayıdaki çanak çömlek ve mezar buluntularına dayanmaktadır. Kalkolitik buluntuların ve mezarların alanın belli bir kısmında yoğunlaşmaması da bize bu dönemde konar-göçer bir topluluğun yerleşime gelerek kısa süreli kaldığını ve bu nedenle kalıcı sağlam konutlar yapmadıklarını düşündürmektedir.

Kazısı yapılan alanda ortaya çıkarılan Neolitik ve Kalkolitik yapıların büyük bölümü fabrikanın batısında bulunan siloların altına doğru uzanmaktadır[221]. Neolitik Dönem yapılarını tanımlama açısından elimizde yeterli veri bulunmasına rağmen, aynı durum Kalkolitik Dönem için söz konusu değildir. Kalkolitik Dönem yapıları olasılıkla kazılmamış alanlarda bulunmaktadır. Kalkolitik mezarların Neolitik alandaki bazı yapıların üzerinde ortaya çıkartılması bu görüşümüzü destekler niteliktedir. C14 sonuçlarına göre Neolitik Dönem ile Kalkolitik Dönem arasındaki 1700-1800 yıllık zamansal boşluk, Neolitik Dönem yerleşiminin terk edildikten çok sonra bu bölgeye Kalkolitik yerleşimcilerin geldiğini göstermektedir. Neolitik Dönem'de yerleşimin doğusunda bulunan ve yerleşimi tehdit etmekte olan Hayıtlı Dere bu alanda yerleşimi zorlaştıran diğer bir unsur olmalıdır. Taşıdığı alüvyonal dolgularla Neolitik yerleşimi

[220] Sağlamtimur 2007, 375.

[221] Ege Gübre Fabrikası'nın bulunduğu alan yaklaşık 800 dönüm kadardır. Kazısı yapılan alanın 4500 metrekare olduğu düşünülürse, Kalkolitik Dönem'in dışında, belki de Neolitik yerleşiminde daha geniş alanlara yayılmış olabileceğini düşünmek gerekmektedir.

tehdit eden derenin bu durumunun Kalkolitik Dönem boyunca da devam ettiğini düşünebeliriz. Bu nedenle yerleşimin doğusunda bulunan alanlara Kalkolitik Dönem süresince yerleşilmemiş olmalıdır. Ortaya çıkarılan mimari ve çanak çömlek buluntularının yerleşim alanının batısında yoğunlaşması bu görüşümüzü destekler niteliktedir.

Kalkolitik tabakadan günümüze kadar gelen kalıntılar **(Plan 1)**, yerleşmenin bu dönemdeki genel görünümü ile ilgili bize pek fikir vermemektedir. Ancak bu durum yerleşimin bu dönemde küçüldüğü şeklinde değerlendirilmemelidir. Mimari öğelerin yoksunluğu, bu dönemde yerleşime gelen insanların sosyal durumlarıyla ilgili bir sonuca varmamızı sağlayabilir. Bu şekilde baktığımızda topluluğun yerleşimde kısa süreli kaldığını ve bu nedenle mimari unsurlara çok ağırlık vermediklerini düşünebiliriz. Ancak Kalkolitik Dönem öncesi, bir avlu etrafında inşa edilen eklemelerle gelişen taş temelli yapıların oluşturduğu Ege Gübre mimarisindeki bu değişimin nedenini sadece yeni bir halk topluluğuna bağlamakta yeteri kadar güçlü bir öneri olmayabilir. Normal bir stratigrafik düzende Neolitik tabakaların üzerine kurulu olması gereken Kalkolitik Dönem mimari unsurlarının olmayışı bizi ikinci bir öneriye, 'yatay tabakalanma' ya yönlendirmektedir. Zaten tek ya da çift sıralı taş temelli duvarlardan oluşan ve düz bir yerleşim olan Ege Gübre Neolitik yerleşiminde, Kalkolitik Dönem mimarisi de aynı şekilde yatay olarak gelişmiş olabilir. Ortaya çıkarılan Kalkolitik mimarinin de, yerleşimin daha çok güney-batı kesiminde bulunduğu göz önüne alınırsa bu önerinin gerçeklik olasılığı daha kuvvetlidir. Söz konusu olabilecek bir diğer öneri de; Kalkolitik yapıların günümüze daha yakın bir tarih olan Hellenistik Dönem mimarisinin hemen altında olması nedeniyle yüksek oranda tahrip olmasıdır. Bu öneriyi destekleyen tek somut veri, Neolitik Dönem tabakalarının üst seviyelerindeki taş yığınlarıdır. Belli bir düzen vermemekle beraber Kalkolitik mimariye ait olduğunu düşündüğümüz bu taş yığınları hemen hemen yerleşimin genelinde karşımıza çıkmıştır. Ancak bu taş yığınlarının Hellenistik tahribattan kalan kalıntılar olma olasılığı da yüksek olmakla beraber, özellikle yerleşimin batı tarafı boyunca bu taş yığınları ile aynı seviyelerden Kalkolitik Dönem'e ait çanak çömlekler elde edilmiştir. Bu durum, Kalkolitik Dönem mimarisinin yerleşimin güney ve güneybatı kesiminde yoğunlaştığı önerisiyle de örtüşmektedir. Bu açıdan baktığımızda; kazı yapılan alanda güçlü bir Kalkolitik

mimarinin olmadığını söyleyebiliriz. Ancak yine de belirtmemiz gerekir ki; bu konuda kesin bir yargıya varmak için eldeki veriler yetersizdir.

Yerleşimdeki Kalkolitik Dönem'e tarihlenen mimari öğelere baktığımızda, F1 ve kısmen G1 açmaları karşımıza çıkmaktadır. Neolitik mimariden kolayca ayrılan bu yapılar, oldukça dağınık durumda oldukları için bize mimarinin bütünü hakkında bilgi vermemektedir. Bunun dışında bize çıkış sağlayabilecek bir diğer unsur ise E1 açmasının güneydoğu kesiminde bulunan Kalkolitik çukurdur[222]. Burada ortaya çıkartılan çanak çömlekler tarihleme açısından bize büyük kolaylık sağlamıştır. Bu çöp çukurunun içinden çanak çömlek ve hayvan kemikleri dışında yaklaşık 600 adet taş boncuk ortaya çıkarılmıştır **(Resim No: 6)**.

Yerleşimin güneybatı köşesindeki F1 plankaresi içinde kuzeydoğu-güneybatı doğrultusunda uzanan bir duvar temeli bulunmaktadır. Bu duvar, Kalkolitik Dönem'de mimari düzen veren en büyük kalıntıdır. Yan yana iki üç sıralı taşlardan örülmüş bu duvarın en yüksek kısmı -1.52 seviyesinde başlamaktadır. Yaklaşık 67 cm.lik bir yüksekliğe sahip olan bu taş temel parçası, güneybatı-kuzeydoğu istikametine doğru uzanan uzunca bir duvar temelinden ve kuzeybatı-güneydoğu yönüne dönerek köşe yapan kısa bir temelden oluşmaktadır **(Plan 1)**. Neolitik yapı kalıntısıyla çakışmış ve büyük ölçüde bu mimari unsuru tahrip etmiştir. Bu yapı kalıntısının dikdörtgen temelli bir mimari öğeye ait olması güçlü bir olasılıktır. G1 plankaresinde bulunan taş temel ise güneydoğu-batı doğrultulu uzanan yapının kısa bir köşesini oluşturmaktadır. Bu alandaki mimari düzen veren tek parça bu küçük yapı kalıntısı olmasına rağmen, bu yapı temelinin Neolitik mimari ile bağdaşmayan yoğun miktarda döküntü taşın kaldırılmasından sonra ortaya çıktığını da belirtmeliyiz. Bu durum bizi yukarıda bahsettiğimiz öneriler arasında bir tercih yapmaya götürebilir. Yani söz konusu taş yığınları büyük oranda tahrip olmuş, güçlü bir Kalkolitik mimarinin de parçaları olabilir. Aynı şekilde belirtmeliyiz ki; G2 plankaresinde de bu döküntü taşlara uzantı olabilecek şekilde dağılmış taş sıraları vardı. Ancak mimari bir düzen vermediği için kaldırılmış ve bu esnada Kalkolitik Dönem'e ait çok sayıda çanak çömlek parçası bulunmuştur. Bu taş seviyelerinin altından da yine çanak çömlek parçaları gelmeye devam etmiştir. Bu durum bizi G2 alanında bir avlu? olabileceği fikrine yöneltmektedir. Çünkü bu alanda çok sayıda Kalkolitik Dönem çanak

[222] Bu çukura ait keramik kodları EOI, EON, ERF ve ETV'dir.

çömleği ve taş aleti bulunmuştur. Ayrıca K.M.3 olarak adlandırılan Kalkolitik Dönem çömlek mezarı da bu alanın orta kesiminde ortaya çıkarılmıştır.

C) EGE GÜBRE KAZISI, KALKOLİTİK DÖNEM ÖLÜ GÖMME GELENEKLERİ

Ege Gübre yerleşimi Kalkolitik Dönem ölü gömme gelenekleri konusunda önemli buluntulara sahiptir **(Plan 4)**. Bunlar arasında Neolitik tabakaları tahrip ederek yapıların tabanları altına gömülü dört tane basit toprak gömü bulunmuştur[223]. Ayrıca içinde bebek gömüsü olan bir çömlek mezar, K.M.3 gömüsü, avlu ya da sokak olarak düşünülen bir alanda taban seviyesi altında ortaya çıkarılmıştır Mezarlarda ölüye ait olduğu düşünülen kişisel eşyalar bulunmuştur. K.M.1 mezarının içinden dik kenarlı basit kazıma-nokta bezeme tekniği ile bezenmiş bir kap ele geçmiştir. Bu kap özenli bezemesi ve çok yaygın olmayan formu ile konteksi oluşturan malzemeden kolayca ayrılan özel bir ölü hediyesidir. Kalkolitik dolgunun içindeki beş toprağa gömüden özellikle K.M.6 olarak numaralandırılan gömü, büyük oranda tahrip olmuş durumdadır. F3 plankaresindeki set duvarının doğu duvarına bitişik kule yapısının içinde bulunan bu gömüye ait sadece kafatasına ait bazı parçalar ve birkaç kemik parçası bulunmuştur.

Bu mezarların bulunduğu alan, yerleşimdeki Hayıtlı Dere ile göl veya bataklık olarak adlandırdığımız kesimde yer almaktadır. Olasılıkla Neolitik Dönem'den sonra kuruyan göl veya bataklık, yerleşim alanının batıya doğru genişlemesine yol açmıştır. Kalkolitik Dönem sakinleri, Neolitik Dönem'de taşıp yerleşimi tahrip eden Hayıtlı Dere'den uzaklaşmak için yerleşim yeri seçimini batıya doğru yapmış olmalıdırlar. Neolitik Dönem'den itibaren taşan derenin getirmiş olduğu alüvyonal birikinti zaten Neolitik Dönem yerleşiminin üzerini kapattığından, Kalkolitik Dönem'de bu alanın yerleşimden ziyade mezarlık alanı olarak kullanılmasına neden olmuştur. Kalkolitik yapıların büyük bölümünün kazılmayan fabrika siloları ve yolun altında kaldığını düşünmekteyiz[224].

[223] Ege Gübre yerleşiminde ortaya çıkartılan iskeletler, Ankara Hacettepe Üniversitesi'nden Doç Dr. Yılmaz Selim Erdal tarafından incelenmiştir.

[224] Yapıların tahrip olma nedenleri arasında bu alanda yapılan tarım faaliyetleri ve daha sonra yapılan sanayi tesisleri de bulunmaktadır.

1- BASİT TOPRAK MEZAR (Resim No:1)

Yerleşimin kuzeydoğu kesiminde yer alan B4 açması, yuvarlak planlı mimari açısından zengin bir Neolitik mimari ve buluntu topluluğuna sahiptir. K.M.1 olarak adlandırılan mezar yapısı, söz konusu yuvarlak yapılardan kuzeyde olanı tahrip etmiştir. Mezar mimarisine iyi bir örnek olarak gösterebileceğimiz bu mezarın etrafı tek sıra taşlarla çevrelenmiştir. -2.59/-2.68 seviyeleri arasındaki mezar, basit toprak gömü-*inhumation* şeklindedir. Baş-ayak kısmı doğu-batı doğrultulu uzanmış, *hocker* şeklinde yatırılmıştır. Etrafını çevreleyen taş sıraları hafif oval bir görünüm vermektedir. Bu mezarın önemli bir özelliği, içinden mezar hediyesi olarak pişmiş toprak kap çıkan tek mezar olmasıdır. Kazıma ve nokta bezemenin beraber uygulandığı bu özel kabın yanında iki adet gümüş halka/küpe elde edilmiştir. Ayrıca bu mezarın bir diğer önemli özelliği de, yerleşimin en kuzey noktasında bulunan Kalkolitik Dönem öğesi olmasıdır.

2- BASİT TOPRAK MEZAR (Resim No: 2)

Yerleşimin orta kısımlarında sayılabilecek E2 plankaresi içinde belli bir düzen vermemekle beraber Neolitik Dönem'e ait olan çok sayıda mimari unsur bulunmuştur. E1 plankaresi içindeki oldukça sağlam durumdaki Hellenistik yapının kuzeydoğusunda ortaya çıkarılan mezar, Kalkolitik Dönem buluntuları üzerindeki Hellenistik tahribata iyi bir örnek oluşturur. -2.10/-2.15 seviyeleri arasındaki mezar basit toprak gömü-*inhumation* şeklindedir. Baş-ayak kısmı güneydoğu-kuzeybatı doğrultusunda uzanan bu mezar *hocker* şeklinde yatırılmıştır. İskeletin üzerinde bulunan gümüşten yapılmış takı parçaları ile zengin buluntulara sahiptir.

3- ÇÖMLEK MEZAR (Resim No: 3)

Yerleşimin güneybatı kesiminde yer alan G2 plankaresinde, Kalkolitik Dönem'e ait çok sayıda çanak çömleğin yanında, taban seviyesi altına gömülü, içinde bebek kemikleri olduğunu düşündüğümüz bir çömlek mezar, K.M.3 gömüsü bulunmuştur. Tabanı tahrip ederek alana yerleştirilmiş olarak bulunan bu kabın ağız kısmı, kuzeybatı doğrultusunda uzanmaktadır. Diğer Kalkolitik yerleşimlerde gördüğümüz kadarıyla çömlek mezarlar bir çukur açılarak içine oturtulmakta ve bir yana hafifçe eğilerek taş sırası ile desteklenmiştir. Bu kabın ağız kenarının alt kısmında da birkaç sıra taş dizisine rastlanmıştır. Konik

boyunlu, ağız kısmından omuza doğru uzanan kulplu bir çömlektir. Yaklaşık 70 cm. yüksekliğinde olan kabın karın genişliği 55 cm.'dir. Çalışmalar esnasında kabın içinde yeni doğmuş? bir bebeğe ait olduğunu düşündüğümüz iskelete rastlanmıştır.

4- BASİT TOPRAK MEZAR (Resim No: 4)

G3a ve F3b gridlerinin kesiştiği noktada kalan basit toprak gömü *inhumation* şeklinde -1.97/-2.04 seviyeleri arasında ortaya çıkarılan K.M.4, bacakları hafif karın kısmına çekilerek yarı *hocker* şekline getirilmiştir[225]. Kollar başın alt kısmına destek olacak şekilde yerleştirilmiştir. Baş-ayak kısmı kuzeybatı-güneydoğu uzantılıdır. Özellikle bacak kısmını çevreleyecek şekilde yerleştirilmiş, orta boyutlu taşlar bulunmuştur. Bu taşların yarı *hocker* şeklinde yatırılan ölünün duruşunu desteklemek amacıyla konulmuş olabileceği düşünülebilir. Bulunan mezarlar arasında en sağlam durumda olan bu mezarda herhangi bir mezar hediyesine rastlanmamıştır.

5- BASİT TOPRAK MEZAR (Resim No: 5)

G2 plankaresinin güneydoğu kesiminde bulunan K.M.5 oldukça tahrip olmuştur. Birkaç parça uzun kemik ve kafatası parçalarından oluşan bu mezarın baş-ayak doğrultusu kuzeybatı-güneydoğu yönlüdür. Bacakları hafif karın kısmına çekilerek ve kollar yüz önüne getirilerek *hocker* şeklinde yatış pozisyonu verilmiş bu mezarın kemikleri aşırı derecede yıpranmış ve dağılmıştır[226].

6- BASİT TOPRAK MEZAR (Plan 4)

F3 plankaresindeki set duvarının doğu duvarına bitişik olan kule yapısı içinde bulunmuştur. Sadece birkaç uzun kemik ve kafatası parçalarından oluşan K.M.6, mimari ile çakıştığı için büyük oranda tahrip olmuştur[227].

[225] Yapılan inceleme sonucunda, iskeletin 30-35 yaşlarındaki bir erkeğe ait olduğu belirlenmiştir. Herhangi bir hastalığa dair iz görülmemiştir.

[226] Yapılan inceleme sonucunda, iskeletin erişkin bir kadına ait olduğu ve diş çürüğü, orta düzeyde aşınma, hafif derecede mine gelişim kusuru gibi sorunların dışında bir hastalığı olmadığı anlaşılmıştır.

[227] Yapılan inceleme sonucunda, iskeletin güçlü kol kaslarına sahip erişkin bir kadına ait olduğu ve herhangi bir hastalığa ait iz taşımadığı anlaşılmıştır.

III. BÖLÜM

EGE GÜBRE KAZISINDA ORTAYA ÇIKARILAN KALKOLİTİK DÖNEM ÇANAK ÇÖMLEKLERİ

1) EGE GÜBRE KALKOLİTİK DÖNEM ÇANAK ÇÖMLEĞİNİN GENEL TANIMI VE ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Çanak çömlek teknolojisini ve gelişimini tanımlayabilmek, dönemsel değişimi anlayabilmemiz için yapılması gereken öncelikli işlerdendir. Çanak çömleğin yapım aşamaları, kullanılan katkı maddeleri ve bu yöntemlerin zaman içindeki gelişimi dönem içindeki farklı yaşam modelleri hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlamaktadır. Bu açıdan ayrıntılı olarak dökümantasyonunu yaptığımız Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem çanak çömlekleri içinde, çeşitli mal gruplarına ayrılan geniş bir keramik grubu ile karşılaşmaktayız.

Bu tez çalışmasında, Ege Gübre Yerleşimi'nde ele geçen toplam 3231 adet Kalkolitik Dönem çanak çömlek parçası incelenmiş ve bu keramiklerin arasından 1773 parça amorf olduğu için değerlendirmeye alınmamıştır. Tez çalışmasında kullanılan toplam 1036 parça tüm özellikleri ile incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, farklı özellikleri içeren çeşitli keramik grupları belirlenmiştir. Tezde kullanılacak olan parçaların seçilme aşamasında profil, mal özellikleri ve yüzey işlemleri dikkate alınmıştır.

Çalışmamızdaki esas amaç, elimize geçen Kalkolitik Dönem çanak çömleğinin renk dağılımını görmek ya da keramikleri sadece biçimsel olarak sıralamak değildir. Amacımız kapların renk, fırınlanma özellikleri, katkı çeşitleri ya da boyutları gibi ulaşabildiğimiz özelliklerini değerlendirerek; kullanıldığı dönem içindeki fonksiyonunu anlayabilmektir. Bu nedenle 1036 adet Kalkolitik çanak çömlek tek tek incelenmiş ve istatistiksel sonuçlar bu parçalar üzerinden yapılmıştır. Daha sonra bu keramiklerin mal özelliklerini temsil eden 331 adet çanak çömleğin çizimi yapılarak tezde kullanılmıştır. İncelenen çanak çömleğin diğer yerleşimlerle olan benzerlikleri araştırılırken kap tipleri esas alınmıştır. Çünkü çanak çömlek hamurunun temel maddesi olan kil, katkı maddeleri ve üretim teknikleri bakımından her yerleşmede kendi yöresel koşullarına göre farklılıklar göstermektedir. Aynı biçimdeki kaplar birbirinden uzak yerleşimlerde farklı mal özellikler ile üretilebilmektedir.

Çalışmada değerlendirilecek çanak çömleklerin veri kayıtları, kazı sırasında kullanılan genel kodlama sistemi üzerinden gerçekleştirilmiştir. Çalışmamızın ilk aşamasında bütün malzemenin bilgisayar ortamına aktarımı yapılarak File Maker Pro 9.0 programında veritabanı oluşturulmuştur. Daha sonra genel kod sistemine göre aynı programa aktarılan ikinci bir veritabanı oluşturularak bunların ilişkilendirilmesi sağlanmıştır. Böylece malzemenin arazi dağılımı ve birbirleriyle olan ilişkileri belirlenmiştir.

2004-2008 yılları arasında kazısı yapılmış olan Ege Gübre yerleşiminde ortaya çıkarılan Kalkolitik Dönem çanak çömlekleri, bulunduğu alandan dolayı kendine özgü sorunları olan bir malzeme grubudur. Bu nedenle tipolojik tanımlamaya geçmeden önce malzemenin özelliklerini ve bu doğrultuda belirlenen çalışma yöntemimizi anlatmakta fayda vardır. Ege Gübre yerleşiminde deniz seviyesinin yakın olması, taban suyunun yüksekliği ve anakayanın verdiği zararlar, bu topraktaki buluntuları olumsuz etkilemiştir. Söz konusu bölge yakın zamana kadar Biçer bataklığı olarak adlandırılmıştır. Bu durum, elde ettiğimiz buluntuların hemen hemen tümüne yansımıştır. Dolayısıyla mezarlardan çanak çömleğe kadar geniş bir buluntu topluluğu etkilenmiş ve bu nedenle malzemenin tanımını yaparken bazı sorunlar ortaya çıkmıştır. Çünkü zaten indirgenmiş ortamda fırınlanmış, genellikle gri ya da kahve alacalı tonlardaki Kalkolitik çanak çömleğin çoğunun yüzeyi aşınmış olarak elimize geçmiştir. Bu nedenle bazı parçaların astar renklerini ayırt etmek oldukça zor bir hal almıştır. Toprağın altında aşınarak gerçek renklerinden farklılık gösteren bu keramiklerin çoğu kendinden astarlı ve yüzeylerinde çoğunlukla fırınlanmadan dolayı alacalanmalar olan parçalardır. Bu parçaların bir başka özelliği de alacalanmadan yani fırınlanmadan ötürüdür. Olasılıkla kaplar kötü fırınlanmadan dolayı her zaman ateşe aynı oranda maruz kalmamışlar ve yüzeylerinde genellikle gri tonlarında alacalanmalar oluşmuştur. Bu durumda elimize geçen parçanın fırınlanma esnasında, ateşe daha fazla maruz kalarak gri renk almış bir parça olma olasılığı daima yüksek olmuştur. Bu nedenle mal grubu ayrımı yapılırken, bu parçaların bilinçli olarak gri ya da koyu gri renk verilmiş kaplardan olan farkı her zaman göz önünde bulundurulmuştur. Diğer bir ayırıcı nokta ise hamur renkleridir. Fırınlanmadan kaynaklı olarak birçok parçanın hamur rengi koyu gri ya da siyahtır. Gerçek hamur renklerini anlayamadığımız bu parçaların sayısı azımsanmayacak ölçüdedir. Ancak bazen

parçanın dış yüzeyine çok yakın mesafedeki cidar kesitlerine baktığımızda bize gerçek hamur rengini vermektedir. Bu gibi örneklerin dışında hamur rengini anlayamadığımız parçaların varolan hamur rengi alınarak, tanım kısmında açıklaması yapılmış ve bu şekilde değerlendirilmeye alınmıştır.

Malzemenin mimari ile ilişkisinin kurulamaması mekansal dağılımı yapamamıza neden olmuştur. Ortaya çıkartılan mimari unsurların ancak bir kısmı ile özdeşleştirebildiğimiz çanak çömleklerin, yerleşimin genelindeki dağılımı yetersiz sonuçlar verir. Bu dağılımın sağladığı en önemli veri, Kalkolitik yerleşimin alanın güneybatısında yoğunlaştığını anlamamızı sağlamasıdır **(Plan 2)**. Ancak Kalkolitik Dönem buluntuları genellikle güneybatı kesimde yaygın olsa da, arazi genelinde yayılım gösterdiği anlaşılmaktadır. Yaklaşık -1.30 cm. seviyelerinde başlayan bu buluntular, -3.70 cm. seviyelerine kadar süreklilik gösteren yaklaşık 2.50 cm.lik bir dolgunun izlerini taşımaktadır[228]. Arazinin eğimli yapısı da, bu kültür dolgusunun kalınlığını etkileyen faktörler arasındadır **(Plan 3)**.

Yukarıda bahsettiğimiz sorunların ışığında malzemenin ana çalışma yöntemi belirlenmiştir. Bu doğrultuda çanak çömleği mal gruplarına ayırırken; hamur ve yüzey renkleri birincil ayrım noktasını oluşturur. Yüzey işlemleri ve fırınlama ise diğer ayırıcı unsurdur. Bizim esas aldığımız nokta ise istisnai durumlar hariç hamur ve yüzey rengi olmuştur. Hamurda kullanılan katkı maddeleri, yüzey işlemleri, pişme durumu gibi niteliklerinde bu ayrıma uyması sonucunda ana mal grupları belirlenmiştir. Bu ön çalışmalar esnasında, Kalkolitik Dönem'e ait tüm çanak çömlek parçaları tek tek incelenmiş ve her mal grubunun özelliğini en iyi şekilde yansıtan keramik örnekleri çizimleri yapılarak bu çalışmada kullanılmak üzere seçilmiştir. İlk aşamada mal grubu genel özellikleri ile anlatıldıktan sonra malzemelerin tipolojik sınıflandırmaları yapılmıştır. Her form tipinin altında ağız kenarı profiline göre ayrılan parçayı temsil eden bir çizim eklenmiştir. Başka bir deyişle, her formun tipolojik farklılıkları alt başlıklar halinde yine tipik olan form örneğinin çizimi konularak ayrı ayrı tanımlanmıştır. Form örneklerinin içinde belirlenen çeşitli farklılıklar nedeniyle alt ayrımlar zorunlu olmuştur.

[228] Derinliği -5.00 m.'yi bulan Hellenistik Dönem'e ait bir kuyunun içinden de sınırlı sayıda Kalkolitik Dönem çanak çömleği bulunmuştur.

Bunların dışında keramik tanımlamada kullandığımız terminolojiyi tanımlamak grupların daha rahat anlaşılmasını sağlayacaktır. Buna dayanarak; katkı, pişme ve tanım kısmında kullandığımız terimleri kısaca anlatmakta yarar vardır. Katkı ile ilgili olarak en sık kullandığımız katkı adları; kum, taşçık, kireç ve mika katkıdır. Buna göre; çok ince dokulu siyah noktalar halinde görünen izlere kum, boyutları genellikle 5 mm.' yi geçmeyen şekilsiz taş parçalarına taşçık, aynı boyutlardaki genellikle beyaz renkli ve yumuşak yapıda olanlar kireç, parçanın hamurunda ya da yüzeyinde görülen minik parçalar halindeki parlak izler ise mika olarak adlandırılmıştır. Katkı miktarı için ince, orta ve iri terimleri kullanılmıştır. Parçanın fırınlanma derecesine göre belirlenen pişme kalitesi ise hamur dokusundan ayırt edilmektedir. Hamuruna baktığımızda sık dokulu, pekişmiş bir yapısı olanlara iyi derecede pişmiş, hamuru iyi pekişmemiş, iç-dış yüzeyde renk alcalanmaları olan parçalara orta derecede pişmiş ve genellikle kaba görünümlü olan iri taşçık ve bitki katkılı, gözenekli dokuya sahip keramikleri kötü derecede pişmiş kaplar olarak değerlendirmekteyiz. Bu bilgilerin dışında parçanın yüzey işlemleri tanım kısmında belirtilmiştir. Hamur renkleri ve parçanın iç-dış yüzey renkleri belirlenirken 1994 yılı Munsell Soil Charts kataloğu kullanılarak renkler katalogtaki adlandırmaları ile verilmiştir. Ancak daha sonra istatistiksel verilere ulaşmak için yaptığımız grafiklerin açık olması amacı ile elde ettiğimiz renkleri içine alan yeni gruplamalar yaptık. Bu sınıflandırmayı yaparken birbirine yakın tonlardaki renk gruplarını ana bir renk altında toplayıp daha açık sonuçlar elde etmeyi amaçladık.

Çanak çömlek üzerinde yapılan arkeolojiye özgü çalışma yöntemlerinin arasında gelen tipolojik ayrımlar ise çanak çömleğe farklı bir boyut kazandırmakta ve malzemenin yaşam içindeki kullanım alanlarının belirlenmesinde büyük rol oynamaktadır. Tipolojik sınıflandırma yaparken kullanılan yöntemler arasında en uygulamaya değer olan çalışma yöntemi, çanak çömleklerin kullanıldığı dönem içindeki işlevlerini anlamaya ve buradan yola çıkarak toplumun beslenme alışkanlıklarını çözmeye dayalı olan biçimdir. Bu doğrultuda gerçekleştirdiğimiz bu çalışmada mal özellikleri ile biçimler arasında bağlantı kurmaya çalışarak dönemin bilinmeyenlerine ışık tutmayı denedik. Kaplara verdiğimiz isimler genellikle tercih edilen adlandırmalar olmakla beraber, günümüzde de kullandığımız bazı isimlerin kullanımı -kase, maşrapa vb. isimler gibi- kapların işlevleri hakkında fikir edinmemize yardımcı unsurlar olmuştur.

Tipolojik sınıflandırmanın birçok yöntemi vardır. Doğru yöntemi belirlemek malzemenin niteliği ile ilişkilidir. Bizim kullanmayı tercih ettiğimiz yöntem ise, esasında buluntu topluluğunun boyunlu ve boyunsuz olarak iki temel gruba ayrılmasından oluşmaktadır. Bu temel sınıflandırmanın ardından, formlara dayalı alt gruplar oluşturulmuş ve böylece malzemenin işlevsel yönü anlaşılmıştır.

Çanak ve çömlek ayrımı yapılırken kullanılan yöntemler genellikle benzerdir. Bu konudaki ayırıcı unsur, ağız çapı ve yükseklik arasındaki orandır. Eğer ağız çapı yükseklikten genişse çanak, yükseklik ağız çapına göre daha fazla ise çömlek olarak adlandırılmıştır. Genellikle çanakların içinde değerlendirilen kase ayrımını ise yine bu hesap üzerinden değerlendirmeyi uygun bulduk. Bazı yörelerde kase küçük, çanakta yayvan kap olarak birbirinden ayrılmakta iken, bazı yerlerde de kase çanaktan daha derin bir kap olarak tanımlanmaktadır. Arkeolojik anlamda ise çapı yüksekliğinin iki katından az olanlara derin çanak ya da kase, çapı yüksekliğinin iki katından fazla olanlar ise çanak olarak adlandırılmıştır[229].

Ağız kenarı profiline göre sınıflandırdığımız bu malzeme çanak, çömlek ve kase olmak üzere üç tane ana gruptan oluşmaktadır. Bu grupların dışında dipler, kulplar, tutamaklar, gövde parçaları, maşrapa ve sosluk olmak üzere altı tane alt grubumuz vardır. Levhalar mal gruplarına göre, benzer ağız kenarı biçimleri ve çaplar ölçüt alınarak ayrı ayrı hazırlanmıştır. Yani her mal grubu ve tipolojisi beraber değerlendirilmiştir. Örneğin; bir mal grubunu oluşturan malzeme sırasıyla tüm kaplar, çanaklar, çömlekler, kapaklar, kulplar-tutamaklar, gövde parçaları, dipler ve bu grupları oluşturan ağız biçimlerine örneklendirmeler verilerek anlatılmıştır. Çanak formlarının içinde kase olarak tanımlanan bazı örnekler olsa da burada bütünlüğü sağlamak amacıyla, genel bir adlandırma kullanılarak hepsi aynı grup içinde gösterilmiştir. Bu ayrım katalog kısmında belirtilmiştir. Ayrıca bir levhada farklı özelliklere sahip ağız kenarları görülebilmektedir. Bunun nedeni levhaların form üzerinden hazırlanmış olmasıdır.

[229] Ökse 1999, 54.

2) MAL GRUPLARI VE TEKNİK ÖZELLİKLERİ

Değerlendirmeye aldığımız parçaların mal gruplarına ayrılmasındaki temel unsur öncelikle yüzey renkleri olmuştur. Hamur rengi ve iç-dış yüzey arasındaki renk paralelliğinden yola çıkılarak sekiz tane ana mal grubu belirlenmiştir (Lev. No: 82). Buna göre tanımladığımız mal grupları büyüklüklerine göre şu şekilde sıralanmaktadır[230];

A- Gri Mal Grubu

B- Açık Kahve Mal Grubu

C- Kahve Mal Grubu

D- Gri-Kahve Mal Grubu

E- Pembe-Gri Mal Grubu

F- Kiremit Astarlı Mal Grubu

G- Koyu Gri Mal Grubu

H- Krem Astarlı Mal Grubu

Mal gruplarını tek tek ele almadan önce Kalkolitik keramiklerin genel özelliklerinden bahsetmekte fayda vardır.

Hamur renkleri kırmızımsı kahveden siyaha kadar çok çeşitli tonları kapsar (Lev. No: 83 a). En yaygın hamur rengi kırmızımsı kahve ve kahverengidir. Daha sonraki sırada koyu gri tonları gelmektedir[231].

Keramiklerin hepsindeki ortak nokta kum katkının olmasıdır. Yaygın olarak kullanılan katkı çeşitleri; kum, kireç, taşçık, mika ve bitkidir. Parçanın işlevi ile ile ilgili bize ipucu vermesi nedeniyle mika katkının önemi büyüktür. Bu açıdan baktığımızda 617 parça üzerinde az mika, 98 parça üzerinde yoğun mika ve 33 parça üzerinde de sarı mika taneleri görülmüştür. 145 parça üzerinde de katkı olarak bitki kullanıldığı tespit edilmiştir. Bitki katkı sadece kabın kuruma esnasında üzerine yapıştığı varsayılan izler olarak değerlendirilmemiş, cidar kesitinde görülen bitki kalıntıları ile doğrulanmıştır. Bu katkıların keramik üzerindeki dağılımlarında kum, kireç, ince taşçık ve az mika katkının beraber görüldüğü parça sayısı 239'dur. Bu sıralamayı 175 parça üzerinde görülen kum, kireç, orta taşçık ve az mika takip etmektedir (Lev. No: 84 a,b).

[230] Mal gruplarının sıralaması yapılırken öncelikli olarak yoğunluklarına önem verilmiştir. Buna göre; Ege Gübre Kalkolitik çanak çömlekler arasındaki en büyük grubu oluşturan Gri Mal grubu ilk sırada, krem astarlı mal grubu ise en az buluntu veren grup olduğu için en altta değerlendirilmiştir.

[231] Katalogta kullanılan çanak çömlek parçalarının renkleri Munsell kataloğundaki numaraları ile verilmiştir.

Yüzey özelliklerine baktığımızda ilk aşamada karşımıza çıkan grup, yalın yüzeyli keramikleri içermektedir. Bu grubun dışında; açkılı, kendinden astarlı ve gerçek astarlı olmak üzere üç grup daha vardır. Kullanılan bezeme yöntemleri ise genellikle değişmez niteliktedir. Kazıma ve açkı bezeme en çok uygulanan bezeme türleridir **(Resim No: 15)**. Açkı bezeme, çanak çömlek üzerinde iki farklı şekilde uygulanmıştır. Birinci ve yaygın olan yöntem; parçanın yüzeyinde çok derin olmayan sığ oluklar şeklinde izler bırakarak yapılmaktadır. İkinci yöntem ise; keramiğin yüzeyinde perdahlama yöntemi ile boya bezemeye benzer motifler oluşturarak yapılmıştır[232]. Çok sayıda çanağın özellikle dudak kenarına yapılan, ip örgüsü şeklinde yapılan oluk bezeme en yaygın bezeme yöntemidir. Bunun dışında kazıma ve nokta bezeme örnekleri vardır. Bu bezeme daha çok gri ya da koyu gri mallar üzerinde görülmektedir. Çok özenli olmamakla beraber noktalar, paralel taramalar, çavuş işareti, zigzag motifleri, ışın demetleri ve dal şeklindeki çizgiler yer almaktadır. Bunların dışında bir örnek üzerinde spiral şeklinde bir motif görülür. Bu keramiklerin iç yüzeyleri genellikle kabaca bırakılmıştır. Bu bezemeler, kamış ya da sert uçlu nesneler yardımı ile yapılmıştır. Ayrıca bezeme amaçlı yapılan başka bir yöntem ise, tutamak kulplardır. Kalkolitik Dönem'in dikkat çekici unsurlarından biri olan tutamaklar, genellikle parçaya sonradan aplike edilen ve işlevsel açıdan anlamı olmayan eklentilerdir. Hemen hemen her mal grubu içinde çeşitli boyutlarda ve şekillerde görülen bu tutamaklar, olasılıkla kaplara estetik bir boyut kazandırmak amacı ile yapılmışlardır.

Bazı dip parçalarının üzerinde görülen negatif tekstil izleri, Ege Gübre yerleşiminde dokumacılığın varlığını dolaylı da olsa destekler niteliktedir. Parçaların taban kısmında görülen bu tekstil izleri, olasılıkla çanak çömleğin yapım aşamasında, henüz nemliyken, dokuma üzerine bırakıldığı için oluşmuştur (Kat. ve Lev. No: 16 a,b, 41 a). Sepet baskı olarakta adlandırılan bu izlerin en erken örnekleri Yunanistan'daki Nea Nikomedia, Servia ve Anza yerleşimlerinde görülmektedir[233]. Ancak coğrafi ve kronolojik karşılaştırmalara göre bu tür izlerin kökeni Kuzey Yunanistan ya da Balkan kökenli olmalıdır[234]. Başka bir ilginç grup ise '*cheese-pots*' olarak adlandırılan pişirme kaplarıdır.

[232] Bu tip bezeme astarsız veya açkılanmamış yüzey üzerinde perdahçının eylemi sonucunda oluşturulan çizgisel desenlerden oluşur. Bu bezeme türü bazı yayınlarda perdah bezeme, bazılarında ise oluk bezeme olarak adlandırılmıştır. Bu tez çalışmasında ise, çanak çömlekler üzerinde görülen iki türde yapılmış perdah bezeme arasındaki ayrımı vurgulamak amacı ile açkı ve oluk bezeme tanımlaması tercih edilmiştir.

[233] Rodden 1964, 605, Fig. 9-10; Yiouni 1996, 61.

[234] Ayrıntılı bilgi için bknz: Labriola 2008, 300-322.

Ağız kenarının altında bir sıra delik halinde görülen bu kaplar genellikle özensizce biçimlendirilmiş, kaba mallardır (Kat. ve Lev. No: 3 c, 9 c, 42 c). Birçok yerleşimde bulunmuş benzer parçaların süt ürünlerini işleme esnasında kullanıldığı düşünülmektedir. Bu buluntu grubu bize yerleşimde yaşayan insanların yerel üretimi ya da beslenme kültürleri ile ilgili çeşitli bilgiler sunar[235].

Kalkolitik keramiklerin çoğunluğunda açkı uygulaması vardır. 617 parça üzerinde çeşitli farklılıklarla da olsa açkı görülürken, 419 parça üzerinde açkı uygulanmamıştır. Parçaların çoğunda görülen bu uygulama her zaman parçanın bir yüzüne yapılmamıştır. Daha çok dış yüzeye yapılan açkı uygulaması, 342 parçada görülmüştür. Her iki yüzeyinde açkılandığı örnekler vardır (Lev. No: 86 a). Parçaların 742 tanesi orta derecede pişmiş, geniş gözenekli ve yoğun taşçık katkılı keramiklerdir. 241 parça, sık dokulu yüzeyleri ve pekişmiş hamur kesitleri ile iyi pişmiş keramik grubunu oluşturmaktadır. Sadece 33 parça kötü pişmiş keramiklere örnek verilebilir. Bu parçalar genellikle iri taşçık ve bitki katkılı, hamur dokusu iyi pekişmemiş keramiklerden oluşmaktadır (Lev. No: 85 b).

Tipolojik tanımlama her mal grubunun genel özelliklerinin anlatımından sonra tek tek yapılacaktır. Genellikle çanak ve çömlek parçalarının yaygın olduğu bu keramik topluluğunda çeşitli formlara ait parçaların da bulunduğu gözlemlenmiştir (Lev. No: 83 b). Genel özelliklerini verdiğimiz bu malzeme topluluğu, yoğunluklarına göre sırasıyla ele alınmıştır.

[235] Bulunan koyun, keçi ve inek kemikleri, yerleşimdeki hayvan yetiştiriciliğini destekler niteliktedir.

A) GRİ MAL GRUBU (Resim No: 7)

Değerlendirdiğimiz gruplar arasındaki en büyük mal grubunu oluşturmaktadır. Toplam keramik miktarının %30'luk dilimini kapsayan Gri Mal Grubu içinde 310 tane keramik parçası değerlendirilmiştir (Lev. No: 86 a).

Yüzey özelliklerine baktığımızda çok kaba olmayan, günlük kullanıma elverişli, genellikle yalın yüzeyli bir grupla karşılaşırız. Genellikle kullanılan hamur renkleri koyu gri (%38), kahverengi (%33), koyu kahve (%11), gri (%9) ve açık kahve (%9) renkleridir. Hiçbir parça üzerinde astar uygulaması görülmemiştir. İç ve dış yüzey renklerinin dağılımı hemen hemen eşittir. Genellikle her iki yüzeyde de gri renk ağırlıktadır. Bunun dışında az miktarda koyu gri ve açık kahverenginin görüldüğü örnekler vardır (Lev. No: 86 b). Bu parçaların en önemli ortak noktası iç ya da dış yüzeylerinde yoğun gri-koyu gri alacalanmaların olmasıdır. Fırınlanmadan kaynaklanan bu alacalanmalar hemen hemen gri malzeme grubu keramiklerinin hepsinde görülmektedir.

Katkı olarak en yaygın olarak kullanılan grup; kum, kireç, ince taşçık ve az mikadır. Parçaların çoğunluğunda mika katkının olması dikkat çekmektedir (Lev. No: 87 a).

135 parça üzerinde açkı uygulaması görülmezken, kalan 175 parça üzerinde -çeşitli uygulama farklılıkları da olsa- açkılama yapılmıştır (Lev. No: 87 b). Açkılamada genellikle iç ve dış yüzey arasında bir denge sağlanmamıştır. Örneğin bazı çanak parçalarının iç yüzeyleri açkılanırken dış yüzeyleri yalın bırakılmıştır. Ya da tam tersi durumların görüldüğü örnekler vardır. Sadece 4 parça iyi açkılanmıştır. Parçaların çoğunda hafif açkılama tercih edilmiştir. Genellikle orta derecede pişirilmiş kaplardan oluşan Gri Mal Grubu içinde; 231 parça orta, 64 parça iyi derecede fırınlanırken sadece 15 parça kötü pişirilmiş keramiklere örnek oluşturmaktadır (Lev. No: 88 a). Bu malzeme grubu içinden seçilmiş 60 parça çizimleri yapılarak değerlendirilmiştir (Kat. ve Lev. No: 1-16).

GRİ MAL GRUBU-TİPOLOJİK DEĞERLENDİRME (Lev. No: 88 b)

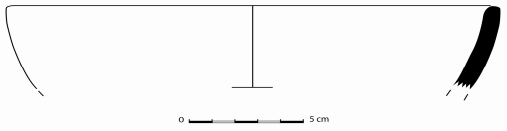
A.1) TÜM KAPLAR (Kat. ve Lev. No: 1-2)

Gri mal grubu içinde 3 tane tüm kap bulunmuştur. Bu kapların 2 tanesi kase (Kat. ve Lev. No: 1 a,b), bir tanesi de dik kenarlı bardak formundadır (Kat. ve Lev. No: 2 a). Genellikle orta derecede pişmiş, yalın yüzeyli olan bu kaplardan dik kenarlıuuu bardak formundaki tüm kap, mezar buluntusu olması nedeniyle özel bir parçadır. Ayrıca kazıma ve nokta bezemenin bir arada kullanıldığı örnekler açısından da önemli bir buluntudur.

A.2) DIŞA EĞİK DIŞBÜKEY/DÜZ KENARLI KASE VE ÇANAKLAR (Kat. ve Lev. No: 3-6)

a) Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı

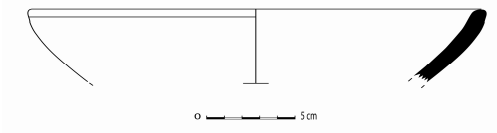
Bu gruptaki çanakların ağız kenarları zaman zaman keskin, bazen de yuvarlak hatlarla düzleştirilmiştir. Bir örnek üzerinde ağız kenarı altında delik vardır (Kat. ve Lev. No: 3 c). Genellikle yüzeyleri yalın görünümlü ve bezemesiz parçalardır. Çanak örneklerinin çapları 22 cm. ile 34 cm. arasında değişmektedir. Kase örneği yoktur.

Katalog ve Levha No: 3

b) Dıştan Hafif Kalınlaştırılmış Ağız Kenarlı Kase

Sadece bir kase örneği vardır. Ağız kenarına dış tarafından hafif bir çıkıntıyla keskinlik kazandırılmıştır. Çapı 22 cm.'dir.

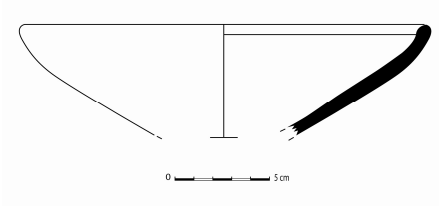

Katalog ve Levha No: 3 d

c) İçten Kalınlaştırılmış Ağız Kenarlı

Bu gruptaki çanakların ağız kenarının iç kısmında geniş ve keskin şekilde bir kalınlaştırma söz konusudur. Açkı uygulamasının en yoğun olduğu gruptur. Özellikle

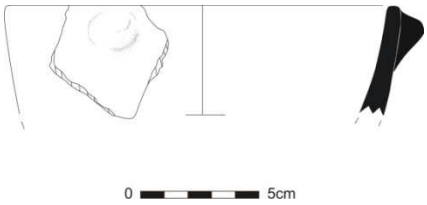
oluk bezeme çok yaygındır. Genellikle parçanın ağız kenarına ip örgüsü şeklindeki oluk bezeme uygulanmıştır (Kat. ve Lev. No: 5 a). Zaman zaman çok belirgin olmakla beraber bazen de sığ yapılmış örnekleri vardır. Bir örneğin, iç kısmında sınırlandırılmış V şeklinde bir panelin içine tarama şeklinde oluk-yiv bezeme uygulanmıştır (Kat. ve Lev. No: 5 b)[236]. Bazı parçaların ağız kenarı altında yassı tutamak ya da üstten delikli tutamak görülmektedir. Bunlar genellikle düz kenarlı parçalardır (Kat. ve Lev. No: 5 c,d,e)[237]. Ağız çapları 22 cm. ile 45 cm. arasında değişmektedir. Bulunan 3 kase örneğinin çapları ise 16 cm. ile 22 cm. arasındadır.

Katalog ve Levha No: 4-5

d) Basit Ağız Kenarlı

Bu gruptaki keramiklerin ağız kenarları basit, yuvarlak dönüşlüdür. Genellikle yalın yüzeyli parçalardır. Tutamak açısından zengin çeşitliliğe sahip bu keramikler, bize işlevsel açıdan örnek oluşturması bakımından önemli bir gruptur. En yaygın tutamak tipi olan yassı tutamakların yanında, dikine yerleştirilmiş tutamakların varlığı da dikkat çekmektedir. Özellikle minik bir kaba ait olduğu anlaşılan bir parçanın üzerinde dikine yerleştirişmiş yan yana iki tutamak vardır. Benzerlerine rastlamadığımız kase parçası, çanak çömlek konteksindeki özgün parçalardandır. Çanakların çapları 22 cm. ile 34 cm. arasında, kaselerin çapları ise 8 cm. ile 20 cm. arasında değişmektedir.

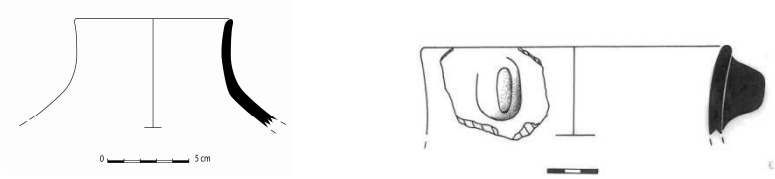

Katalog ve Levha No: 6

[236] Çilingiroğlu ve diğ. 2004, Fig. 20: 19.
[237] Çilingiroğlu ve diğ. 2004, Fig. 20: 2,8,9.

A.3) SİLİNDİRİK BOYUNLU ÇÖMLEKLER

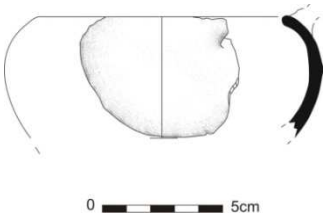
Dışa çekik ağzı kenarlı çömleklerdir. Bu grup çömleklerinin ağız kenarları dışarı doğru çekilerek şekillendirilmiştir. Bu şeklin çok açık olduğu örneklerin yanında hafifçe uygulanmış örnekleri de vardır. Genellikle çok kaba olmayan bu keramiklerde açkı uygulaması hafiftir. Bazı parçaların ağız kenarından boyuna doğru uzanan dikey kulplarının olduğu görülmektedir. Aynı şekilde ağız kenarının altında tutamak yapılmış parçalarda vardır. Bunlardan bazıları üstten delinerek daha işlevsel hale getirilmiştir (Kat. ve Lev. No: 8 c). Bir örnek üzerinde de profilin sadece dudak kenarının dışa doğru çekilerek kalınlaştırıldığı ve kısa bir boyunla küresel gövdesine bağlandığı görülmektedir (Kat. ve Levha No: 8 d). Ağız çapları 9 cm. ile 32 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 7-8

A.4) KÜRESEL GÖVDELİ ÇÖMLEKLER

Bu gruptaki çömlek formları boyunsuz, içe dönük ağız kenarlı parçalardan oluşur. Her zaman standart bir ölçüde küreselleşme görülmez. Bazı ağız kenarlarının alt kısmında tutamak ya da kulp örneği olduğu görülmektedir (Kat. ve Lev. No: 9 a,b). Bu ağız kenarları genellikle basit, hafif düzleştirilmiş ya da içe dönük ağız kenarlarıdır. Bir diğer parça ise *"Cheese-pots"* olarak adlandırılan kaba görünümlü bir pişirme kabına aittir. Bu tür kapların benzerleri yakınlardaki pek çok yerleşimde bulunmaktadır[238]. Zaman zaman formlarda tam bir küreselleşme görülürken bazı örnekler de dik şekilde devam eden gövde uzantıları görülür. İki parçaya ağız kenarının dış yüzeyinden keskinlik verilmiştir (Kat. ve Lev. No: 10 a,b). Ağız çapları 12 cm. ile 34 cm. arasında değişmektedir.

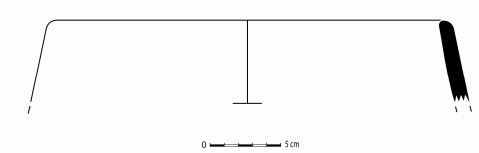

[238] Derin 2007, 329: Fig. 6; Erkanal-Özkan 1999, 39; Takaoğlu 2006, Res. 9.

Katalog ve Levha No: 9-10 a, b

A.5) GENİŞ AĞIZLI ÇÖMLEK

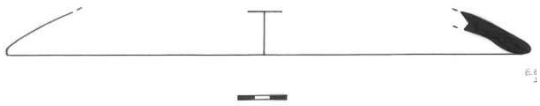
Bu gruptaki çömlekler genellikle basit ağız kenarlı ya da düzleştirilmiş ağız kenarlıdırlar. Bu malzeme grubu içinde çok fazla sayıda olmamasına (10 örnek) rağmen genellikle tercih edilen bir formdur. Ağız çapları 20 cm. ile 46 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 10 c

A.6) KAPAKLAR

Çanak çömlek topluluğumuzun en küçük dilimini olan bu grup, dışbükey kenarlı, içten geniş kalınlaştırılmış parçalardan oluşmaktadır. Çapları 12 cm. ile 32 cm. arasındadır.

Katalog ve Levha No: 11 c

A.7) TUTAMAKLAR

Genellikle gövde üzerine aplike edilmiş halde ortaya çıkarılan tutamak parçaları, yassı ve yumru olmak üzere iki türdedir. Gri mal grubunda en yaygın olan tür; yassı tutamaktır. Bu parçaların birinin üzerinde oluk bezemeye benzeyen bir uygulama görülmüştür (Kat. ve Lev. No: 12 a). Bir çömleğe ait olduğu anlaşılan bu kabın iç yüzeyindeki izlere bakıldığında anlaşılmaktadır ki bu bezeme iç kısımdan bastırılarak oluşturulmuştur. Kaba sonradan aplike edildiği kırık kısmından da çok belli olan bu tutamaklar gri mal grubu içinde çok yaygındır. Dikey ya da yatay şerit kulplar, bu mal grubu içinde çok az görülmektedir. Bunların en güzel örnekleri bazı çömlek formlarının üzerinde görülmektedir. Bunun nedeni de gri mal grubu içinde çanak formunun yaygın

olması ve çanaklarda da daha çok tutamakların tercih edilmesidir. Bunların dışında 2 tane mantar başlı tutamak bulunmuştur (Kat. ve Lev. No: 13 a). Genellikle şerit kulpların üst kısmına aplike edilen bu kulp örnekleri Geç Kalkolitik Dönem'de tercih edilen uygulamalardandır[239]. Şapka biçimli çıkıntıları olan bu kulpların ayrıca oluk bezemeli çeşitleri de vardır[240]. Bu tarz kulp örnekleri Aşağıpınar yerleşiminde IV. tabakada ortaya çıkmıştır. Aşağıpınar V'de ise düz olarak yükselen şekilleriyle daha da yaygınlık kazanmıştır[241]. Bu kulpların benzerleri Emporio II'de de görülmektedir[242] Ayrıca Neolitik'te yaygın olan ip delikli kulpların sitilize edilmiş hallerine benzeyen dikine yerleştirilmiş delikli tutamak kulplar dikkat çekmektedir (Kat. ve Lev. No: 13 c, d, e). Oldukça kaba yapımlı parçalardır. Bunlardan üzerinde yan yana iki tane ip delikli kulp olan parça özgün bir formdur (Kat. ve Lev. No: 13 f). Olasılıkla Neolitik ile Kalkolitik Dönem arasındaki geçiş sürecinin izlerini taşır.

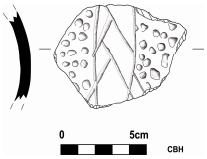
Katalog ve Levha No: 12, a,b,c-13

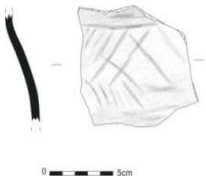
A.8) GÖVDE PARÇALARI

Bu grup kazıma bezemeli parçalardan oluşmaktadır. Sadece bir parça üzerinde açkı bezeme uygulaması vardır. Bir gövde parçasına ait olan bu parça üzerinde açkı bezeme yapılmıştır. Gri yüzey rengine sahip bu parça üzerinde kahve tonlarında çapraz düzende yapılmış açkı bezeme vardır (Kat. ve Lev. No: 12d). İç yüzeyi oldukça özensiz bırakılmıştır. Genellikle basit kazıma ve nokta bezeme tercih edilmiştir. Basit kazıma yöntemi ile sınırlandırılmış panellerin içine bazen çizi, bazen çizi ve nokta bezeme beraber uygulanarak bezeme oluşturulmuştur (Kat. ve Lev. No: 14 c)[243]. Yalın yüzeyli bu

[239] Parzinger-Schwarzberg 2005, 29: XId, XIc; 207: Taf. 101- 9,10,11,12; 208: Taf. 102- 1,2.
[240] Parzinger-Schwarzberg 2005, 186: Taf. 80-7,8,12.
[241] Parzinger-Schwarzberg 2005, 71.
[242] Hood 1982, 517: 2245.
[243] Parzinger-Schwarzberg 2005, Taf. 67: 8.

keramiklerin sadece biri ağız kenarı parçasıdır. Minik bir kaseye ait olan bu parçanın üzerinde dallanan çizi bezeme motifi vardır.

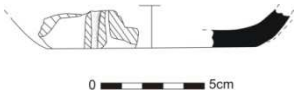

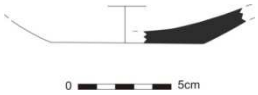

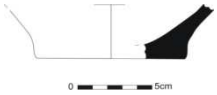
Katalog ve Levha No: 12 d-14

A.9) DİPLER

Yuvarlatılmış düz dip, düz dip ve hafif kaideli düz dip olmak üzere üç farklı dip grubu vardır. 2 tane düz dip örneğinin alt yüzeyinde tekstil izi vardır (Kat. ve Lev. No: 16 a,b)[244]. Çapları 8 cm. ile 26 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 15-16

[244] Parzinger-Schwarzberg 2005, Taf. 116: 1; Takaoğlu 2006, Res. 6.

B) AÇIK KAHVE MAL (Resim No: 8)

Bu mal grubunun özelliklerini temsil eden toplam 170 parça vardır. Bütün keramik miktarının %16'lık bir dilimini kapsayan bu grup genel olarak kalın cidarlı, kaba görünümlü kaplardan oluşmaktadır (Lev. No: 89 a). Çapları genellikle 7 ile 38 cm. arasında değişen kap tiplerinin bulunduğu bu mal grubunda genellikle kullanılan hamur renkleri kahve (%63), açık kahve (%25) ve gri (%12) renklerdir. Hiçbir parça üzerinde astar uygulaması yoktur. Ancak bazı parçaların kendinden astarlı olduğu anlaşılmıştır. İç ve dış yüzey renklerinin dağılımı hemen hemen eşittir. Genellikle her iki yüzeyde de açık kahverengidir. Bunun dışında her iki yüzeyde de az da olsa gri renk görülür (Lev. No: 89 b).

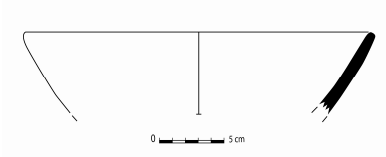
Katkı olarak en çok kullanılan grup; kum, kireç, taşçık ve mikadır. Fakat mika miktarı genellikle azdır (Lev. No: 90 a). Grupların hemen hemen hepsinde orta taşçık katkı kullanılmıştır. 35 parçada da bitki katkı olduğu görülmektedir. 101 parça yalın yüzeyli ve açkısızken, dış yüzeyi hafif açkılı olan 40 parça, iç yüzeyi hafif açkılı 17 parça ve her iki yüzeyinde de hafif açkı olan 12 parça bulunmuştur (Lev. No: 90 b). Bu gruptaki keramiklerin 135 tanesi orta derecede pişmiştir. Bunun yanında 24 tane iyi pişmiş ve 14 tane de kötü fırınlanmış parça vardır (Lev. No: 91 a). Bu malzeme grubu içinden seçilmiş 53 tane parça levhalarda kullanılmıştır (Kat. ve Lev. No: 17-27).

AÇIK KAHVE MAL GRUBU-TİPOLOJİK DEĞERLENDİRME (Lev. No: 91 b).

B.1) DIŞA EĞİK DIŞBÜKEY/DÜZ KENARLI KASE VE ÇANAKLAR (Kat. ve Lev. No: 17-18)

a) Basit Ağız Kenarlı

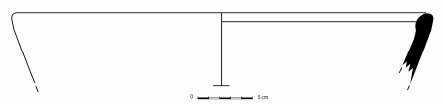
Bu gruptaki çanakların ağız kenarları basit ve yuvarlak dönüşlüdür. Genellikle dışbükey kenarlıdırlar. Bazı parçaların ağız kenarının altında tutamak vardır (Kat. ve Lev. No: 17 c, d). Ayrıca bir profil örneğinin ağız kenarının altında bir delik vardır (Kat. ve Lev. No: 17 b). Yanyana delik sıraları halinde devam eden bu formlar daha sonra genel bir değerlendirmeye tabii tutulacaktır. Bu gruptaki çanakların çapları 22 cm. ile 32 cm. arasında değişmektedir. Kaselerin çapları ise 10 cm. ile 20 cm. arasındadır.

Katalog ve Levha No: 17

b) İçten Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı

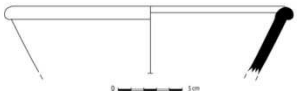
Bu gruptaki çanakların ağız kenarının iç kısmında geniş ve keskin şekilde bir kalınlaştırma söz konusudur. Genellikle düz kenarlı parçalardır. Ancak dışbükey kenarlı olanları da vardır. İç kısımda her zaman aynı keskinlik yapılmamakla beraber hafif kalınlaştırılmış örnekleri de bulunmaktadır. Bu grup içinde çok yaygın bir profil değildir. Bu parçalardan birinin dudak kısmında oluk bezemeye benzer, olasılıkla parmakla bastırılarak şekillendirilmiş bir bezeme yapılmıştır (Kat. ve Lev. No: 18 c). Bu çanakların ağız çapları 24 cm. ile 36 cm. arasındadır.

Katalog ve Levha No: 18 a, b, c

c) İçten Geniş, Dıştan Yuvarlak Kalınlaştırılmış Ağız Kenarlı Kase

İç kısımdan geniş ve keskin şekilde kalınlaştırılmış, dış kısmından ise yuvarlatılarak kalınlık verilmiştir. Ağız çapı 20 cm.'dir.

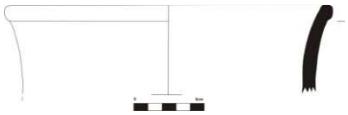

Katalog ve Levha No: 18 d

B.2) SİLİNDİRİK BOYUNLU ÇÖMLEKLER

Basit ya da hafif dışa çekik ağız kenarlı çömleklerdir. Sadece iki örneğin ağız kenarı dıştan yuvarlak kalınlaştırılmıştır (Kat. ve Lev. No: 19 c, d)[245]. Bazı parçalar ağızdan tutamaklıdır (Kat. ve Lev. No: 19 e, f). Genellikle dış yüzeyde hafif açkı uygulaması tercih edilmiştir. Ağız çapları 9 cm. ile 22 cm. arasında değişmektedir.

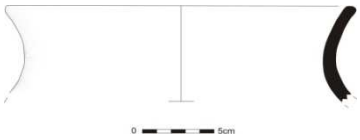
[245] Parzinger-Schwarzberg 2005, Taf. 41: 2-4.

Katalog ve Levha No: 19

B.3) KONİK BOYUNLU ÇÖMLEKLER

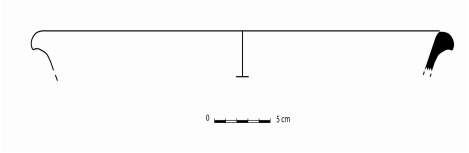
Dışa çekik ağız kenarlı parçalardır. Bazı parçaların ağız kenarından boyun kısmına uzanan şerit kulplara sahip oldukları görülmektedir. Sadece bir örnek yuvarlak kesitli bir kulba aittir (Kat. ve Lev. No:20 e). İki parça üzerinde ağızdan tutamak vardır (Kat. ve Lev. No: 20 f,g)[246]. Genellikle dış yüzeyde hafif açkı uygulaması tercih edilmiştir. Ağız çapları 12 cm. ile 30 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 20

a) Dıştan Keskin Kalınlaştırılımış Ağız Kenarlı

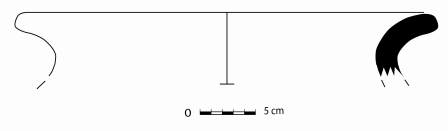
Dış kısmı yuvarlatılarak kalınlaştırılmış ve bitiş kısmı keskinleştirilmiştir. Oldukça kaba olan bu malın tek örneği vardır. Ağız çapı 34 cm.'dir.

Katalog ve Levha No: 20 c

B.4) KISA BOYUNLU ÇÖMLEKLER

Dışa çekik ya da basit ağız kenarlıdırlar. Ağız kenarından boyun kısmına kısa bir dönüşle bağlanmaktadırlar. Ağız çapları 12 cm. ile 32 cm. arasında değişmektedir.

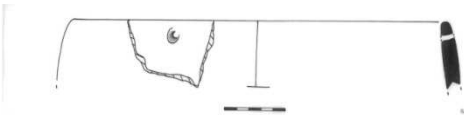
Katalog ve Levha No: 21

[246] Efe 2001, Fig. 10: 165.

B.5) GENİŞ AĞIZLI ÇÖMLEKLER

a) Basit Ağız Kenarlı

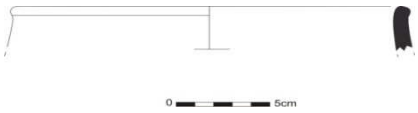
Bu gruptaki çömleklerin ağız kenarları basit ve yuvarlak dönüşlüdür. Bir çömlek örneğinin ağız kenarı altında delik vardır. Bir diğer örneğin ise ağız kenarı altına aplike edilen yatay kabartma dikkat çekicidir (Kat. ve Lev. No: 22 b). Ağız çapları 28 cm. ile 38 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 22 a, b

b) Dıştan Kalınlaştırılmış Ağız Kenarlı

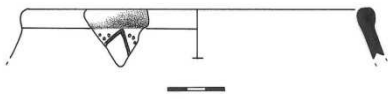
Bu gruptaki keramiklerin ağız kenarları dıştan kalınlaştırılarak şekillendirilmiştir. Ağız çapları 20 cm. ile 30 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 22 c

B.6) KÜRESEL GÖVDELİ ÇÖMLEK

Bu gruptaki çömlekler sayıca azdır. İki tip ağız kenarı vardır; düzleştirilmiş ve dıştan kalınlaştırılmış ağız kenarlılar. Ağız kenarı dıştan kalınlaştırılmış bu örneğin üzerinde basit kazıma ve nokta bezeme bir arada kullanılmıştır. Ağız çapları 14 cm. ile 26 cm. arasında değişmektedir.

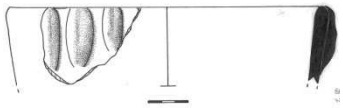

Katalog ve Levha No: 22 d

B.7) DİKEY TUTAMAKLI PROFİLLER

Bu gruptaki keramiklerin ağız kenarından uzanan dikey şekilde aplike edilmiş tutamakları vardır. Genellikle basit ağız kenarlı parçalardır. Aynı özellikteki bu parçalar formları farklı olsa da aynı levha altında değerlendirilerek bütünlük sağlanmıştır. Bu tarz

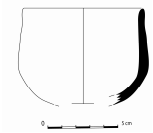
tutamak şekilleri bazı yerleşimlerde görülmüş olmasına rağmen yan yana aplike edilmiş üç tane tutamağı olan bir parçanın örneğine daha önce rastlanmamıştır. Ege Gübre Kalkolitiğinin özgün biçimleri arasındaki bu tutamak türü derin çanak ve hafif küresel gövdeli bir çömlek üzerinde kullanılmıştır. Çapları 20 cm. ile 24 cm. arasındadır.

Katalog ve Levha No: 23

B.8) BARDAKLAR VE MAŞRAPALAR

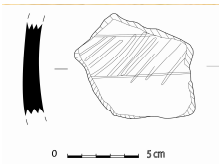
Basit ya da hafif dışa çekik ağız kenarlı parçalar genellikle düz kenarlı ve hafif açkılı parçalardır. Çapları 8 cm. ile 12 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 24

B.9) GÖVDE PARÇALARI

Bu mal grubu içinde sadece bir gövde parçası üzerinde bezeme görülmüştür. Kabın iç yüzeyine uygulanan oluk bezeme bu açıdan dikkat çekicidir. Sınırlandırılmış bir panelin içindeki bezeme tarama halinde yapılmıştır.

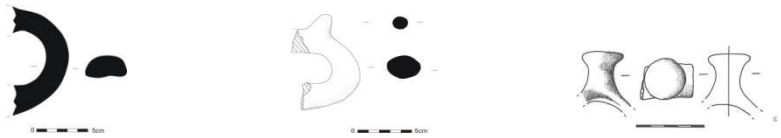

Katalog ve Levha No: 25 a

B.10) TUTAMAK VE KULPLAR

Genellikle gövde üzerine aplike edilmiş halde ortaya çıkarılan tutamak parçaları, yassı ve yumru olmak üzere iki türdedir. Bu gruptaki parçaların çoğunda hafif açkı uygulanmıştır. Bir keramik parçasının dış yüzeyinde görülen küt kesimli tutamak, örneğine az rastlanılan bir parçadır. Olasılıkla bu ikincil kullanım; şerit bir kulp kırığının kırılan kısmının düzleştirilerek tutamak haline getirilmesi sonucunda yapılmıştır. Bu

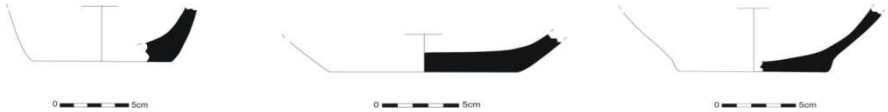
kabın iç kısmında da iç içe açı motifi ile oluk bezeme uygulanmıştır (Kat. ve Lev. No: 25 f). Kulplar, genellikle çömlek üzerinde görülen dikey şerit kulplardır. İki tane hafif perdahlı boynuzlu kulp parçası vardır (Kat. ve Lev. No: 26 c, d) [247]. Ayrıca açık kahve mal grubu içindeki mantar başlı bir tutamak örneği, bu tarz tutamakların bütünlüğünü görmemiz açısından yardımcıdır (Kat. ve Lev. No: 26 e)[248]. İç tarafı kırık, ip delikli bir kulp örneği ve üstten delinmeye çalışılmış bir tutamak bu grup içinde değerlendirilmiştir.

Katalog ve Levha No: 26

B.11) DİPLER

Yuvarlatılmış düz dip, düz dip ve hafif kaideli düz dip olmak üzere üç farklı dip grubu vardır. Çapları 8 cm. ile 19 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 27

[247] Hiller-Nikolov 2002, Taf. II: 1-4; Parzinger-Schwarzberg 2005, Taf. 69: 4,5,6,7.
[248] Parzinger-Schwarzberg 2005, 29: XId, XIc; 207: Taf. 101- 9,10,11,12; 208: Taf. 102- 1,2.

C) KAHVE MAL GRUBU (Resim No: 9)

Buluntu topluluğumuzun %16'lık dilimini kapsayan Kahve Mal Grubu toplam 162 parçadan oluşmaktadır (Lev. No: 92 a).

Yüzey özelliklerine baktığımızda en karakteristik grubu oluşturmaktadır. İç-dış yüzey renklerinin oldukça net olduğu Kahve Mal Grubu'nda en fazla kullanılan hamur rengi kırmızımsı kahve (%45), kahve (%28), koyu gri (%14) ve açık kahve (%13) renkleridir. Bazı parçaların üzerinde astar izleri vardır. Genellikle çok sayıda kendinden astarlı keramik vardır. İç ve dış yüzey renkleri hemen hemen benzerdir. Kırmızımsı kahve, kahverengi ve açık kahverengi renkler yoğunluktayken gri ve koyu gri renkler nadir görülmüştür (Lev. No: 92 b). İç ve dış yüzeyde her zaman renk paralelliği yoktur.

Katkı olarak en yaygın grup; kum, kireç, ince taşçık ve az mika'dan oluşan gruptur. Bunun dışında kum, kireç, orta taşçık ve az mika katkılı keramikler de sayıca fazladır. Bu demektir ki; kahve malzeme grubu içinde hemen hemen standart olarak kullanılan bir katkı grubu vardır. Malzemenin çoğunda görülen mika katkı, parçaların işlevleri hakkında bize ipucu vermektedir. Mika katkılı bu grubun dışında sayıları az olmayan kum, kireç ve orta taşçıktan oluşan bir grup daha vardır. Ayrıca 20 adet parçanın hamurunda bitki katkı vardır (Lev. No: 93 a).

94 parça üzerinde açkı uygulaması görülürken, 68 parça açkısızdır. Dış yüzeyi açkılı olan parçalar çoğunluktadır. Sadece 1 parça üzerinde iyi açkılama vardır. İç ve dış yüzeyin beraber açkılandığı parça sayısı ise 12 parçadır. Bunlardan 1 tanesi iyi açkılılara örnektir (Lev. No: 93 b). Genellikle orta derecede pişmiş kaplardır. 30 parça iyi derecede, 10 parça ise kötü derecede fırınlanmıştır (Lev. No: 94 a). Bu malzeme grubu içinden seçilmiş 58 parça keramik çizimleri yapılarak değerlendirilmiştir (Kat. ve Lev. No: 28-41).

KAHVE MAL GRUBU-TİPOLOJİK DEĞERLENDİRME (Lev. No: 94 b)

C.1) TÜM KAPLAR (Kat. ve Lev. No: 28)

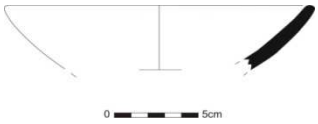
Kahve malzeme grubu içinde çok sayıda tümlenebilir kap parçası bulunmuştur. Ancak bu keramiklerden çok azı profil vermektedir. İçten kalınlaştırılmış bir çanak örneği ve ayaklı bir kase örneği bize bu gruptaki profil tipleri hakkında yeterince bilgi vermese

de küçük bir fikir edindirmektedir. Ayaklı kase örneği, aslında tek ayaklı bir profil parçasının temsili çizimidir[249].

C.2) DIŞA EĞİK DIŞBÜKEY/DÜZ KENARLI KASE VE ÇANAKLAR (Kat. ve Lev. No: 29-31)

a) Basit Ağız Kenarlı

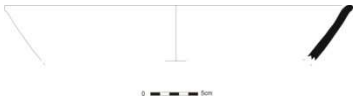
Bu gruptaki keramiklerin ağız kenarları yuvarlak-basit dönüşlüdür. Genellikle dışbükey kenarlı parçalardır. Bazı parçaların ağız kenarları altında kulp olduğu anlaşılmaktadır (Kat. ve Lev. No: 29d). Bu parçaların çoğunda açkı vardır. Çapları 26 cm. ile 34 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 29 a, b, c, d

b) Dışa Çekik Ağız Kenarlı

Çok fazla örneği yoktur. Bu parçaların ağız kenarı dışarı doğru uzatılarak biçimlendirilmiştir. Çapları 28 cm. ile 32 cm. arasında değişen bu çanaklar genellikle yalın yüzeyli parçalardır.

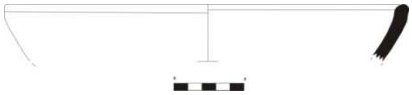
Katalog ve Levha No: 30 d

c) İçten Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı

Bu gruptaki keramiklerin ağız kenarları iç kısımdan geniş bir şekilde keskinleştirilerek biçimlendirilmiştir. Parçaların çoğunda açkı vardır. Genellikle dışbükey kenarlı parçalar çoğunlukta olmasına rağmen bazı parçalar düz kenarlıdır (Kat. ve Lev. No: 31 c). Çapları genellikle 22 cm. ile 36 cm. arasında değişmektedir. Bu ağız kenarlı

[249] Bu parça bütün bir kaba ait parçanın çizimi değildir. Ancak bir parçasını elde edebildiğimiz bu kabın çizimini oluşturmada esas alınan nokta, parçanın ayağının 2-3 cm. yanında yeni bir ayak kırığının olmasıdır. Taban kısmının geniş olması ve ağız çapının uygun olması nedeniyle parçanın karşılıklı dört ayak üzerinde durduğu düşünülerek bu çizim oluşturulmuştur.

profillerde her zaman yaygın olan aplike edilmiş tutamaklar, bu mal grubu içinde de kullanılmıştır (Kat. ve Lev. No: 31 e, f, g). Bazı tutamaklar ise üstten delinerek işlevsellik kazandırılmıştır (Kat. ve Lev. No: 31 d).

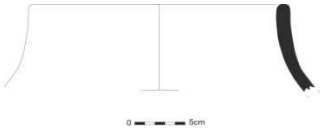

Katalog ve Levha No: 31

C.3) SİLİNDİRİK BOYUNLU ÇÖMLEKLER

a) Düzleştirilmiş Ağız Kenarlı

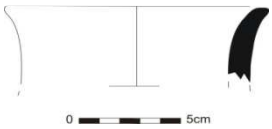
Bu gruptaki çömleklerin ağız kenarları hafif ya da keskin hatlarla düzleştirilmiştir. Çoğunlukla dış yüzeylerinde hafif açkı uygulanmıştır. Bazı örneklerin ağız kenarı altında tutamakları vardır (Kat. ve Lev. No: 32 e). Çapları 26 cm. ile 28 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 32

b) Dışa Çekik Ağız Kenarlı

Bu gruptaki çömleklerin ağız kenarları dışa doğru çekilerek biçimlendirilmiştir. Çok fazla örneği yoktur. Bazı parçaların üstünde kulp olduğu görülmektedir. Ancak bu şekilde olan sağlam bir örnek bulunamamıştır (Kat. ve Lev. No: 33 b) Bir profil üzerinde oldukça uzatılarak şekillendirilmiş tutamak vardır (Kat. ve Lev. No: 33 c)[250]. Çapları 11 cm. ile 30 cm. arasında değişmektedir.

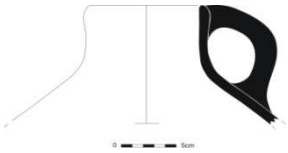

Katalog ve Levha No: 33

[250] Bu tarz tutamaklar Ilıpınar VA evresinin ayırıcı özelliklerindendir Ayrıntılı bilgi için bknz: Thissen 2001, 77-78.

c) Basit Ağız Kenarlı

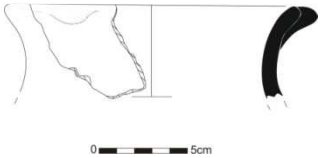
Bu gruptaki çömleklerin ağız kenarları basti-yuvarlak dönüşlüdür. Genellikle tek kulplu çömlek-testi parçalarıdır. Ağız kenarından boyun kısmına bağlanan dikey şerit kulpları vardır. Sadece bir örnek üzerinde stilize edilmiş dikey ip delikli bir kulp yapılmıştır. Çapları 12 cm. ile 20 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 34

C.4) KONİK BOYUNLU ÇÖMLEKLER

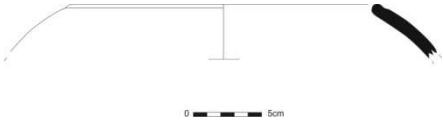
Genellikle dışa çekik ya da basit ağız kenarlı parçalardır. Diğer ağız kenarlarına göre bu profillerin sayısı oldukça azdır. Kulplu ya da tutamaklı örnekleri vardır. Bir tane tek kulplu maşrapa örneği de bu grup içinde değerlendirilmiştir. Çapları 10 cm. ile 32 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 35

C.5) KÜRESEL GÖVDELİ ÇÖMLEKLER

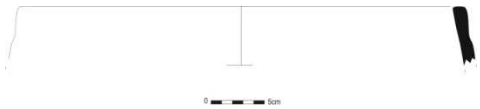
Bu gruptaki çömleklerin ağız kenarları genellikle basit ya da içe dönüktür. Sadece iki parça dıştan kalınlaştırılmış ağız kenarlı çömleklere örnek verilebilir (Kat. ve Lev. No: 36). Bunların dışında kısa boyunlu sayılabilecek üzerinde derin kazıma bezeme olan bir parça dikkat çeker (Kat. ve Lev. No: 36 e). Bezemenin içinde beyaz dolgu şüphesi vardır(?). Çapları 12 cm. ile 40 cm. arasında değişen çok çeşitli boyutları vardır.

Katalog ve Levha No: 36

C.6) GENİŞ AĞIZLI ÇÖMLEKLER

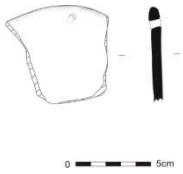
Sadece iki parça örneği vardır. Birincisi düzleştirilmiş ağız kenarlı ve olasılıkla sıvazlama ya da düzeltme işlemi esnasında gövdesinin ortası içeri doğru bastırılmıştır. Diğer profil örneği ise; içten geniş kalınlaştırılmış yuvarlak dönüşlü bir ağız kenarıdır. Ağız kenarından yukarı doğru uzanan üçgen kesitli sepet kulp kırığı vardır[251]. Geniş ağızlı bir başka çömlek parçası ise içten tutamaklıdır. Geniş ve yayvan bir tutamağa sahip bu ağız kenarı oldukça aşınmış dış yüzeye sahiptir (Kat. ve Lev. No: 37 c). Çapları 27 cm. ile 42 cm. arasında değişen bu tür parçaların örneklerine çok sık rastlanmamakla beraber, Kızılbel ve Aşağı Bağbaşı çanak çömlek topluluğuna göz attığımızda benzer birkaç parça ile karşılaşırız[252].

Katalog ve Levha No: 37 a, b, c

C.7) KAPAKLAR

Tek kapak örneği vardır. Basit ağız kenarlı ve iç-dış hafif açkılıdır. Büyük ihtimalle ateşe daha fazla maruz kalan kısmı gri alacalıdır. İp deliği vardır.

Katalog ve Levha No: 37 d

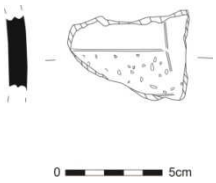
C.8) GÖVDE PARÇALARI

Gövde parçalarının çoğu özel bir işleme tabii tutulmamıştır. Ancak bazılarının üzerinde bezeme ya da perdah izleri baskındır. Kaliteli açkılamaya örnek olarak verilebilecek aynı kabın parçaları dikkat çekicidir. Dış yüzeyinde yer yer kahve astar

[251] Seeher 1987, Taf. 20: 27-29. Bu çanak çömlek grubu Elmalı Ovası'ndaki Orta Kalkolitik buluntu yerleriyle ve Kuruçay'ın Orta veya Geç Kalkolitik Dönem'i ile yakın benzerlik göstermektedir.

[252] Eslick 1980, 8-10; Eslick 1992, 78. Eslick'e göre bu gelenek Geç Kalkolitik Çağ'dan çok Neolitik-Erken Kalkolitik Çağ geleneğine daha yakındır. İçte dile benzer tutamağı olan kap örnekleri gibi formların hepsi Hacılar ile karşılaştırılabilirler.

izleri vardır. Şişkin karınlı, omurgalı bir çömleğe ait olan bu parçaların iç yüzeyi özensiz ve yalın bırakılmıştır. Yoğun mika katkılı ve pişmeden dolayı dış yüzeyinde yer yer gri alacalanmalar vardır (Kat. ve Lev. No: 38 a). Başka bir gövde parçası üzerinde ise, birbirini kesen basit kazıma bezemenin iç kısmı özensiz yapılmış noktalarla doldurulmuştur (Kat. ve Lev. No: 38 b)[253]. Kendinden astarlı bu parçanın iç-dış yüzeyi hafif açkılıdır. Başka bir parça örneği üzerinde ise tarama şeklinde sığ oluk bezeme vardır (Kat. ve Lev. No: 38 c).

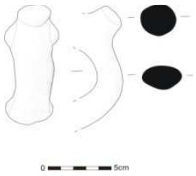

Katalog ve Levha No: 38

C.9) TUTAMAK VE KULPLAR

Kahve Mal Grubu içinde tutamak çok tercih edilen bir yöntem olmamıştır. Bunun dışında üstten delikli tutamaklar, dikey şerit kulplar ya da yatay parmak kulplar daha fazla kullanılmıştır. Kullanılan bir diğer kulp tipi de, boynuz kulplardır (Kat. ve Lev. No: 39 a). Genellikle yuvarlak kesitli, dikey olarak kullanılan bu kulpların üst tarafında boynuz görünümünde aplike edilmiş çıkıntıları vardır. Bu tip kulplar Balkanlarda Orta Neolitik Dönem'e tarihlenen evrelerde yaygındır[254]. Ayrıca Aşağıpınar yerleşiminde III. tabakadan IV'e geçiş evresinde görülmektedir[255]. Bu mal grubu içindeki örneği küt kesimli olmasına rağmen (Kat. ve Lev. No: 39 a)[256] daha sivri şekilde yapıldığı örnekler de vardır. Bir başka kulp örneğinin dış kısmı iki sıralı derin yivler halinde taranmıştır (Kat. ve Lev. No: 39 b). Bu kulbun pek çok benzeri vardır. Bu kulp tipi Erken Tunç Çağı'nda da devam etmektedir. Dış yüzeyinde yatay parmak delikli kulp olan bir parçanın ise iç yüzeyinde tarama şeklinde yapılmış oluk bezeme uygulaması görülmektedir (Kat. ve Lev. No: 39 d).

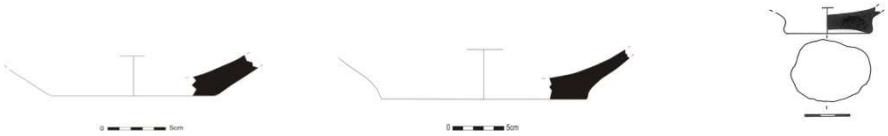
[253] T.A.Y. III Güvercinkayası maddesi: Lev. 23/3.
[254] Hiller-Nikolov 2002, Taf. II: 1-4.
[255] Parzinger-Schwarzberg 2005, Taf. 69: 4,5,6,7.
[256] Parzinger-Schwarzberg 2005, Taf. 80; 1.

Katalog ve Levha No: 39

C.10) DİPLER

Dip çeşitleri oldukça fazladır. Düz dip, yuvarlatılmış düz dip, kaideli düz dip ve konik ayaklar[257] bu tiplere örnek verilebilir. Yuvarlatılmış düz bir dibin taban kısmındaki tekstil izleri çok belirgindir (Kat. ve Lev. No: 41a)[258]. Minik bir kaba ait olduğu anlaşılan çift ayaklı dip parçası ise özensiz yapımı ve ayakların küt kesimi ile dikkat çekmektedir (Kat. ve Lev. No: 41 b). Çapları 4 cm. ile 22 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 40-41

[257] Parzinger-Schwarzberg 2005, Taf. 117, 7.
[258] Parzinger-Schwarzberg 2005, Taf. 116: 1; Takaoğlu 2006, Res. 6.

D) GRİ/KAHVE MAL GRUBU (Resim No: 10)

Buluntu grubumuzun %12'lik dilimini kapsayan Gri-Kahve Mal Grubu toplam 123 parçadan oluşmaktadır (Lev. No: 95 a).

Gri mal grubu ile benzer özellikler göstermesine rağmen bu gruptaki keramikler, yüzey renklerindeki baskın kahvemsi gri tondan dolayı farklı bir başlık altında ele alınmıştır. Gri mal grubu ile tipolojik açıdan ortak özellikleri vardır. Ancak bu mal grubunda iç ve dış yüzey arasında hemen hemen her zaman bir renk karşıtlığı ve alacalanması dikkat çekmektedir. İç yüzey gri iken dış yüzeyde açık kahve renk görülebilir. Ya da her iki yüzeyde de kahvemsi gri renkte alacalanmalar, pişmeden kaynaklanan renk farklılıkları karşımıza çıkar. Bu durumun çeşitli açıklamaları olabilir. Mesela fırınlanma esnasında kabın eşit oranda ateşe maruz kalmaması ya da bilinçli olarak fazla ateşe maruz bırakılması birer neden olabilir. İç ve dış yüzey renkleri arasındaki bu karşıtlık hamur renklerine de yansımıştır. Çok çeşitli hamur renklerine sahiptir. En fazla tercih edilen hamur renkleri kırmızımsı kahve (%37), kahve (%23), açık kahve (%15), koyu gri (%15) ve gri (%10) renkleridir. Bu mal grubunda astar uygulaması yoktur. Çok nadir birkaç parça üzerinde kendinden astar uygulanmıştır. İç yüzey renkleri açık kahve, gri ve koyu gri'dir. Bu renklerin hiçbiri çok net ve keskin renkler değildir. Hemen hemen hepsi gri-kahve alacalıdır ve bu nedenle baskın olan renk tonu baz alınmıştır. Dış yüzey renklerinde ise en yaygın kullanılan renk açık kahve olmakla beraber, açık kahvemsi gri ve gri renkler de yaygın olarak kullanılmıştır (Lev. No: 95 b).

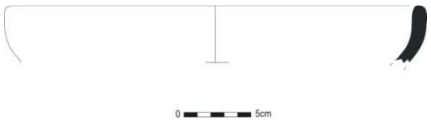
Katkı olarak en yaygın kullanılan grup; kum, kireç, taşçık ve az mika'dır. Taşçık katkı ince ve orta olarak hemen hemen eşit yoğunluktadır. Sadece 10 parça üzerinde yoğun mika katkı görülmüştür (Lev. No: 96 a). Parçaların çoğu üzerinde açkı uygulaması vardır. 84 parça üzerinde açkı görülürken sadece 39 parça açkısızdır. Genellikle dış yüzeyde hafif açkılama tercih edilmiştir. İyi açkılı örnekler sadece 2 parçanın iç yüzeyinde görülürken, iç ve iç-dış yüzeyin beraber açkılandığı birkaç parça vardır (Lev. No: 96 b). Genellikle orta derecede fırınlanmış parçalardır, ancak iyi pişmiş keramiklerin sayısı da az değildir. Sadece 5 parça kötü fırınlanmış keramiklere örnek gösterilebilir (Lev. No: 97 a).

GRİ/KAHVE MAL GRUBU-TİPOLOJİK DEĞERLENDİRME (Lev. No: 97 b)

D.1) DIŞA EĞİK DIŞBÜKEY/DÜZ KENARLI KASE VE ÇANAKLAR (Kat. ve Lev. No: 42-45)

a) Basit Ağız Kenarlı

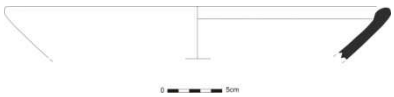
Bu gruptaki parçaların ağız kenarları basit ya da hafif düzleştirilmiş basit ağız kenarlıdırlar. Ağız kenarından kısa bir gövde uzantısı ile içe dönüş yapan bu parçaların çapları genellikle 22 cm. ile 26 cm. arasında değişmektedir. Bu forma sahip bir parça üzerinde ağız kenarının alt kısmı boyunca uzanan delikler vardır (Kat. ve Lev. No: 42 c). Bu çanak parçası oldukça özensiz biçimlendirilmiş, taşçık ve bitki katkılı kaba bir kaba aittir. Bazı parçalar ise daha düz dönüşlüdür (Kat. ve Lev. No: 42 d, f, e). Kase çapları ise genellikle 12 cm. ile 20 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 42

b) İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarlı

Bu gruptaki ağız kenarları iç kısmlarından kalınlaştırılarak biçimlendirilmiştir[259]. Genellikle geniş ve keskin kalınlaştırma tercih edilirken bazen de yuvarlak kalınlaştırma yapılmıştır. Bunların dışında içten geniş, dıştan yuvarlak kalınlaştırılmış bir parça vardır (Kat. ve Lev. No: 43 c). Çapları 22 cm. ile 34 cm. arasında değişen bu parçaların bazılarının içten kalınlaştırılmış ağız kenarlarında, ip örgüsü şeklinde oluk bezeme uygulaması görülmektedir (Kat. ve Lev. No: 44)[260]. Bu bezemeler bazen çok belirgin derin oluklar halinde görülürken genellikle oldukça sığ yapılmışlardır. Bu parçaların genellikle iç yüzeylerinde açkı vardır.

Katalog ve Levha No: 43-44

[259] Çilingiroğlu ve diğ. 2004, Fig. 20: 10,13,14; Sperling 1976, 338.
[260] Parzinger-Schwarzberg 2005, Taf. 83: 5,9; Taf. 84: 1,3,5; Çilingiroğlu ve diğ. 2004, Fig. 20: 6,11,15.

D.2) SİLİNDİRİK BOYUNLU ÇÖMLEKLER

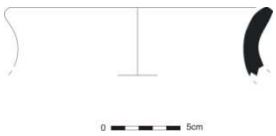
Bu gruptaki çömleklerin ağız kenarları genellikle basit olmakla beraber sadece bir örnek dıştan yuvarlak kalınlaştırılmıştır (Kat. ve Lev. No: 45 a). Çapları 10 cm. ile 36 cm. arasında değişen bu keramiklerin genellikle dış yüzeyleri hafif açkılanmıştır. Bunun yanında grup içinde pattern burnished bezemeye verilebilecek çok güzel bir örnek vardır (Kat. ve Lev. No: 45 d). Bu parçanın ağız kenarından omuz kısmına doğru uzanan düz kısmı kahve tonlarında, yatay ve paralel hatlarla perdahlanmıştır. Bu şekilde sınırlandırılmış alanın altı, yani kabın şişkin karınlı kısmı ise çok soluk hatlarla iç içe açı motifi verilerek perdahlanmıştır. Dış yüzeyinde fırınlanmadan dolayı alacalanma vardır.

Katalog ve Levha No: 45

D.3) KONİK BOYUNLU ÇÖMLEKLER

Genellikle dışa çekik ağız kenarlı parçalardır. Ağız kenarları dışarı doğru çekilerek biçimlendirilmiştir. Çapları 10 cm. ile 30 cm. arasında değişmektedir. Özellikle konik boyunlu çömleklerde tercih edilen dikey şerit kulp kullanımı bu malzeme grubunda görülmemiştir. Bunun yerine bazı örneklerin ağız kenarı altında görülen tutamaklar tercih edilmiştir (Kat. ve Lev. No: 46 f).

Katalog ve Levha No: 46

D.4) ‘S’ KIVRIMLI ÇÖMLEKLER

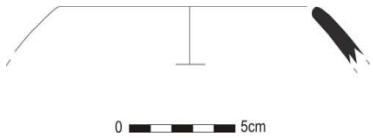
Basit ağız kenarlı parçalardır. ‘S’ kıvrımlı başka bir deyişle armut gövdeli kaplardır. Sadece iki örneği vardır. Bu formun en tipik öneğinin dış yüzeyinde oldukça sığ ama özenli yapılmış oluk bezeme uygulaması vardır (Kat. ve Lev. No: 47b). Yatay hatlarla sınırlandırılmış bir panelin içinde zigzag motifi yapılmış ve motifin içi taranmıştır. Her iki parçanın da ağız çapı 13 cm.’dir.

Katalog ve Levha No: 47

D.5) KÜRESEL GÖVDELİ ÇÖMLEKLER

Bu gruptaki çömleklerin ağız kenarları genellikle basit ya da düzleştirilmiştir. Bu parçalar arasında açı farkı vardır. Yani bazıları geniş bir açı ile küresel bir gövde oluştururken, bazı parçalar daha dar açılıdır. Çapları 16 cm. ile 36 cm. arasında değişmektedir. Bir örneğin üzerine şerit kabartma aplike edilmiştir (Kat. ve Lev. No: 48 a). Başka bir parçanın üzerinde ise ağız kenarının hemen altında yan yana iki adet yassı tutamak vardır (Kat. ve Lev. No: 48 b).

Katalog ve Levha No: 48 a, b, c

D.6) GENİŞ AĞIZLI ÇÖMLEKLER

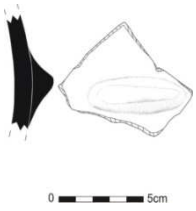
Sadece bir parça üzerinde örneği görülmektedir. Düzleştirilmiş ağız kenarlı bu parçanın iç kısmı keskin kaınlaştırılmıştır. Çapı 30 cm.'dir.

Katalog ve Levha No: 48 d

D.7) TUTAMAKLAR

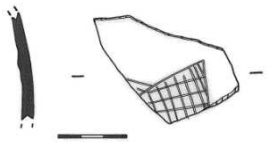
Genellikle yassı tutamaklar kullanılmıştır. Bunlar parçanın üzerine sonradan aplike edilmiş, genellikle yayvan tutamaklardır.

Katalog ve Levha No: 49 a, b

D.8) GÖVDE PARÇALARI

İki parça üzerinde bezeme görülmektedir. Bunlardan kazıma bezemeli parça; yoğun mika katkılı ve iyi pişmiştir. İç yüzeyinde sıvazlama izleri varken, dış yüzey yalın görünümlüdür. Dış yüzeyinde sınırlandırılmış bir alanın içinde basit kazıma bezeme ile ağ motifi yapılmıştır (Kat. ve Lev. No: 49 c)[261]. Bir çömleğe ait olduğu anlaşılan diğer parça üzerinde ise açkı bezeme yapılmıştır. Fırınlama ve açkılama nedeni ile iç ve dış yüzeyde belirgin şekilde renk farkı vardır. Boyun kısmından karın kısmına geçişte bir keskinlik oluşturulmuş ve paralel düzende yatay açkılama ile sınırlandırılmış alanda iç içe açı motifi uygulanmıştır (Kat. ve Lev. No: 49 d).

Katalog ve Levha No: 49 c, d

D.9) DİPLER

Genellikle düz, hafif kaideli ve kaideli dipler tercih edilmiştir. Bir parça ise yüksek kaideli diplere örnek verilebilir (Kat. ve Lev. No: 50 g). Ayrıca çift ayaklı bir kaide örneği dikkat çekicidir (Kat. ve Lev. No: 50 f)[262]. Çapları 7 cm. ile 16 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 50

[261] Parzinger-Schwarzberg 2005, Taf. 27: 6.
[262] Parzinger-Schwarzberg 2005, Taf. 93: 2.

E) PEMBE/GRİ MAL GRUBU (Resim No: 11)

Buluntu topluluğumuzun %10'luk dilimini oluşturan Pembe-Gri Mal Grubu toplam 100 parçadan oluşmaktadır (Lev. No: 98 a).

Bu malzeme grubu, form ve yüzey özellikleri bakımından Gri Mal Grubu keramikleri ile benzerlik gösterdiği için alt grup olarak değerlendirilmiştir. Gri Mal Grubu'ndan ayırmak zorunda kalmamızın nedeni de; pembemsi gri dediğimiz rengin bu keramikler üzerindeki baskın görünümüdür. Çeşitli hamur renklerine sahiptir. En fazla tercih edilen hamur renkleri kırmızımısı kahve (%53), kahve (%13), açık kahve (%9), gri (%16) ve koyu gri (%9) renkleridir. Bu mal grubunda astar uygulaması yoktur. İç yüzey renkleri arasında pembemsi gri yoğun olmak üzere, gri, kırmızımsı gri, koyu gri ve açık kahve tonlar hakimdir. Dış yüzey renkleri hemen hemen paralel olmakla beraber dış yüzeyin gri olduğu örnek yoktur. Genellikle her iki yüzeyin de pembemsi gri renkte olduğu parçalar olsa da, iç yüzey gri iken, dış yüzeyin pembemsi gri olduğu parçalar da görülmektedir. Yani her zaman iç-dış yüzeyler arasında renk paralelliği yoktur (Lev. No: 98 b).

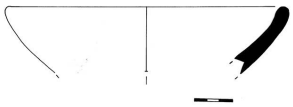
Katkı olarak en yaygın kullanılan grup; kum, kireç, taşçık ve mika'dır. Taşçık katkı ince ve orta olarak hemen hemen eşit yoğunluktadır. Parçaların çoğunda mika katkı kullanılmıştır. Yaklaşık 30 parça içinde kireç katkı görülmemiştir. Çok nadir parçalar üzerinde ise bitki katkı vardır (Lev. No: 99 a). Bu malzeme grubu içindeki parçaların çoğu üzerinde açkılama görülür. Sadece 35 parça açkısızdır. Ayrıca iç ve dış yüzeyin beraber açkılandığı en fazla örneğe sahiptir. Fakat bu keramiklerin hepsi hafif açkılamaya örnek gösterilebilir (Lev. No: 99 b). Zaten yüzey özelliklerine baktığımızda söz konusu yalın görünüm ön plana çıkmaktadır. Genellikle orta derecede fırınlanmış bu parçalarda sadece 1 parça kötü pişmiş parçalara örnek verilebilir. 22 parça ise iyi derecede fırınlanmıştır (Lev. No: 100 a). Bu mal grubu arasından 30 parça seçilerek çizimleri yapılarak değerlendirilmiştir.

PEMBE/GRİ MAL GRUBU-TİPOLOJİK DEĞERLENDİRME (Lev. No: 100 b)

E.1) DIŞA EĞİK DIŞBÜKEY/DÜZ KENARLI KASE VE ÇANAKLAR (Kat. ve Lev. No: 51-53)

a) Basit Ağız Kenarlı

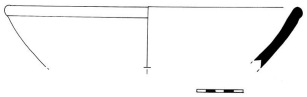
Bu gruptaki ağız kenarları basit-yuvarlak dönüşlüdür. Genellikle dışbükey kenarlı parçalardır. Bir örneğin ağız kenarının altında delik vardır (Kat. ve Lev. No: 51 a). Çapları 22 cm. ile 30 cm. arasında değişmektedir. Ayrıca ağız kenarının altında minik bir tutamak olan kase örneği bulunmuştur (Kat. ve Lev. No: 51 d). Kase örneklerinde ise 10 cm. ile 16 cm. arasında değişen çaplar vardır. Bu parçaların çoğu yalın yüzeyli, çok hafif açkılanmış örneklerdir.

Katalog ve Levha No: 51 a, b, c, d

b) Dıştan Kalınlaştırılmış Ağız Kenarlı

Sadece iki örneği vardır. Bir örneğin ağız kenarı dış kısmından yuvarlak şekilde biçimlendirilerek kalınlaştırılırken diğer parça dış kısmından keskin kalınlaştırılmış bir kaseye aittir (Kat. ve Lev. No: 51 f). Dış yüzeyinde basit kazıma bezemenin içinde noktalar halinde sokma bezeme vardır. Hamuru iyi pekişmiş, hafif açkılı bir parçadır. Çapları 16 cm. ve 30 cm.'dir.

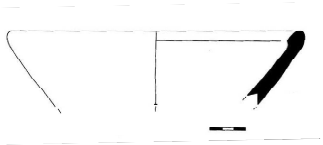

Katalog ve Levha No: 51 e, f

c) İçten Kalınlaştırılmış Ağız Kenarlı

Bu gruptaki profillerin ağız kenarlarında iç kısımlarından geniş ya da yuvarlak şekilde biçimlendirilerek kalınlaştırma söz konusudur. Bazı parçaların kalınlaştırılmış dudak kenarında ip örgüsü şeklinde oluk bezeme uygulaması vardır (Kat. ve Lev. No: 52

b)[263]. Bir parçanın oldukça iç kısmından delindiği görülmektedir (Kat. ve Lev. No: 52 c). Bu durumda bu parça aslında işlevsel açıdan bize bilgi vermektedir. Şöyle ki; bu çanağın içine sıvı konulmadığı anlaşılmaktadır. Gerçi bildiğimiz kadarıyla zaten çanaklar, sıvı depolaması ya da gündelik hayatta kullanılmak için tercih edilen bir form değildir. Ancak söz konusu parçanın delinerek ikincil kullanıma tabii tutulduğu anlaşılmaktadır (Kat. ve Lev. No: 52 c). İncelediğimiz çanak grupları arasında görüldüğü kadarıyla, içten kalınlaştırılmış ağız kenarlı çanaklarla tutamak kullanımı arasında hemen hemen eşit oranda bir dağılım vardır (Kat. ve Lev. No: 53). Tutamak kullanımının en yaygın olduğu form tipidir. Yassı, yayvan ve memecik şeklinde tutamaklar en yaygın kullanılanlardır. Ayrıca üstten delikli yayvan tutamak örnekleri de vardır (Kat. ve Lev. No: 53 c). Üstten delikli bu tutamakların yarım kalmış bir örneğinde, bu tutamakların sonradan delinerek daha işlevsel olarak değerlendirildiği çok açık anlaşılmaktadır (Kat. ve Lev. No: 53 b). Çünkü daha öncede belirttiğimiz gibi kaplara aplike edilen bu tutamaklar çoğnlukla işlevsellikten uzak, bezeme amaçlı yapılan eklentilerdir. Ancak üstten ya da yatay olarak delinerek daha işlevsel bir boyut kazandırılmıştır. Çanak profillerinin ağız kenarları 24 cm. ile 38 cm. arasında değişirken, kaselerin çapları 18 cm. ile 22 cm. arasındadır.

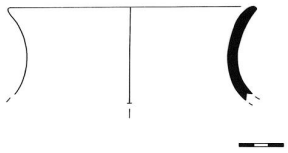
Katalog ve Levha No: 52-53

E.2) KONİK BOYUNLU ÇÖMLEKLER

Basit ve dışa çekik ağız kenarlı çömleklerdir. Dışa çekik parçalar yuvarlak dönüşlüdür. Bazı parçaların boyun kısmına dönüş açıları daha kıvrımlı iken bazıları daha dar açılarla dönüş yapmaktadır. Genellikle Pembe-Gri Mal Grubu'nun genel özelliği olan yalın yüzey uygulaması bu form için de geçerlidir. Çok nadir bazı parçalar üzerinde ağız kısmından boyuna uzanan dikey kulp görülmektedir (Kat. ve Lev. No: 54 d). Bu grupta da tutamaklar daha çok tercih edilmiştir. Genellikle ağız kenarının hemen altında yumru tutamaklar olmakla beraber (Kat. ve Lev. No: 55 b,c), ağızdan tutamaklı bir parça da

[263] Parzinger-Schwarzberg 2005, Taf. 83: 5,9; Taf. 84: 1,3,5; Çilingiroğlu ve diğ. 2004, Fig. 20: 6,11,15.

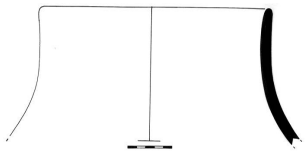
dikkat çekmektedir (Kat. ve Lev. No: 55 a)[264]. Çapları 9 cm. ile 48 cm. arasında değişen çok çeşitli büyüklüklere sahiptir.

Katalog ve Levha No: 54-55

E.3) SİLİNDİRİK BOYUNLU ÇÖMLEKLER

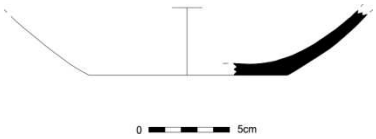
Bu gruptaki çömlekler basit ağız kenarlıdır. Ağız kenarı basit-yuvarlak dönüşle biçimlendirilmiştir. Bazı parçaların ağız kenarı altında tutamak vardır (Kat. ve Lev. No: 56 b). Ağızdan boyuna uzanan bir şerit kulbun üzerinde ise üç sıra halinde dikey oluk sıraları yapılmıştır. Çok derin yivler değildir (Kat. ve Lev. No: 56 c). Çapları 14 cm. ile 25 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 56

E.4) DİPLER

Pembe-Gri Mal Grubu içindeki en küçük grubu oluşturmaktadır. Sadece 10 tane düz dip örneği vardır ve çapları 7 cm. ile 20 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 57

[264] Efe 2001, Fig. 10: 165.

F) KİREMİT ASTARLI MAL GRUBU (Resim No: 12)

Buluntu topluluğunun % 6'lık dilimini kapsayan bu mal grubu içinde 65 tane keramik değerlendirilmiştir (Lev. No: 101 a). Gerçek astar uygulamasının görüldüğü iki gruptan biridir. Bu grup form ve bezeme bakımından çok tipik örnekler içerir.

Parçaların hamur renkleri çok çeşitlidir. Kullanılan hamur renkleri sırasıyla; kırmızımsı kahve (%59), kırmızımsı gri (%17), koyu gri (%8), kahve (%8) ve açık kahve (%8) renkleridir. İç ve dış yüzey renkleri arasında her zaman bir paralellik yoktur. Ancak kullanılan renkler hemen hemen eşit sayıdadır. Bu renkler kırmızı başta olmak üzere; kırmzımsı kahve, pembemsi gri ve gri'dir (Lev. No: 101 b).

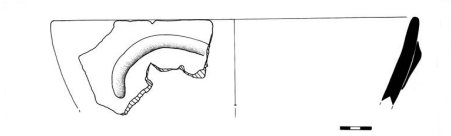
En yaygın kullanılan katkı grubu; kum, kireç, ince taşçık ve az mika'dır. Bazı parçalar üzerinde yoğun mika katkısı da görülmüştür. Sadece 9 parçanın hamurunda da bitki katkıya rastlanmıştır. Genellikle ince cidarlı, iyi pekişmiş hamurlu parçalardır. Bu durum, katkı ile doğrudan ilişkilidir (Lev. No: 102 a). Dış yüzeyde açkı uygulaması daha fazladır. Genellikle hafif açkılı bu parçaların 3 tanesinin dış yüzeyi iyi açkılıdır. İç yüzey de ise iyi açkılı 4 parça vardır. Her iki yüzeyin açkılandığı 15 örnek vardır ve hepsi hafif açkılıdır (Lev. No: 102 b). Bu parçaların çoğu orta derecede fırınlanmıştır. Ancak iyi pişmiş parçaların sayısı da az değildir. 17 parça iyi fırınlanmışken, sadece 4 parça kötü fırınlanmıştır (Lev. No: 103 a). Kiremit Astarlı Mal Grubu içinden seçilmiş 29 parça çizimi yapılarak levhalarda kullanılmıştır.

KİREMİT ASTARLI MAL GRUBU-TİPOLOJİK DEĞERLENDİRME (Lev. No: 103 b)

F.1) DIŞA EĞİK DIŞBÜKEY-DÜZ KENARLI KASE VE ÇANAKLAR (Kat. ve Lev. No: 58-60)

a) Basit Ağız Kenarlı

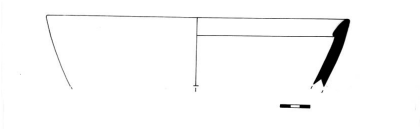
Sadece iki adet örneği vardır. Ağız kenarı basit yuvarlak biçimlendirilmiştir. Bir parçanın dış yüzeyinde 'ay'şeklinde aplike edilmiş eklenti-kabartma vardır (Kat. ve Lev. No: 58 b). Bir başka örnek ise ağız kenarının altında tutamak olan derin bir çanak örneğidir (Kat. ve Lev. No: 58 c). Benzerine pek rastlanmayan bu parçanın dış yüzeyi kendinden astarlı ve hafif açkılıdır. Çanakların çapları 24 cm. ile 34 cm. arasında değişmektedir. Kaseler ise genellikle 16 cm. ile 22 cm. arasındadır.

Katalog ve Levha No: 58 a, b

b) İçten Kalınlaştırılmış Ağız Kenarlı

Bu gruptaki parçalar Kiremit Astarlı Mal Grubu'nun en geniş form tipidir. Genellikle ağız kenarları iç kısımlarından geniş ve keskin biçimlendirilerek kalınlaştırılmıştır. Çanakların çapları 24 cm. ile 35 cm. arasında değişmektedir. Kaselerin ise 10 cm. ile 22 cm. arasında çapları vardır. Bir parçanın dış yüzünde üstten delikli yatay tutamak vardır (Kat. ve Lev. No: 59 f). Bu parçanın ağız kenarında sığ oluk bezeme ve iç kısmında da ışın demeti şeklinde oluk bezeme vardır. Parçanın üzerinde canlı kırmızımsı-kahve astar izleri vardır. İç yüzeyi kaliteli açkılıdır. Benzer bir başka parçada ise, parçanın dışında oldukça sivriltilerek şekillendirilmiş tutamak vardır (Kat. ve Lev. No: 59 g). Tutamağın üst kısmı delinerek üstten delikli kulp haline getirilmeye çalışılmış, ancak yarım bırakılmıştır. İç kısmı açkılı olan bu parçanın dış yüzeyinde ise hemen hemen 'V' şeklinde oluk bezeme uygulaması vardır. Bu tarz bezeme açısından gösterilebilecek en güzel örneklerden biri de iç kısmında birbirine çapraz doğrultuda uzanan ve içi sık çizgilerle taralı bir ağız kenarıdır (Kat. ve Lev. No: 60 a). Kendinden astarlı bu parçanın kalınlaştırılmış ağız kenarında, ip örgüsü şeklinde sığ oluk bezeme uygulaması vardır.

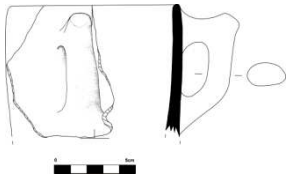

Katalog ve Levha No: 59-60

F.2) MAŞRAPA

Tek kulplu maşrapa örneği basit ağız kenarlıdır[265]. Hemen hemen gövde boyunca uzanan bu kulbun üst kısmında boynuz çıkıntısı vardır. Dış yüzeyinde kiremit renginde astar izleri belirgindir. Düz kenarlı bu boynuz kulplu maşrapa, Kalkolitik Çukur buluntusudur. Çapı 10 cm.'dir.

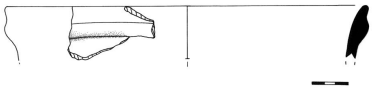
[265] Parzinger-Schwarzberg 2005, Taf. 39: 2.

Katalog ve Levha No: 61

F.3) KONİK BOYUNLU ÇÖMLEKLER

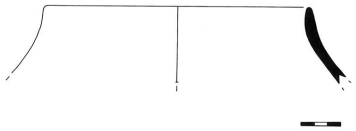
Konik boyunlu çömleklere verilebilecek çok az örnek vardır. Bunlardan birincisinin üzerinde gövde boyunca uzanan kemer şeklinde kabartma vardır (Kat. ve Lev. No: 62 a). Basit ağız kenarlı parçanın dış yüzeyinde kiremit astar izleri baskın olmasına rağmen parçanın genelinde gri tonlarda alacalanma görülmektedir. Bir diğer parçanın ise ağız kenarının çok küçük bir kısmı korunduğu için çapı belli değildir (Kat. ve Lev. No: 62 b). Bu ağız kenarının altında ilk kez görülen farklı bir tutamak şekli ile dikkat çekmektedir. Ağız kenarından bağlantılı gibi uzanan ancak alt kısmı üst üste kabartılı olarak biçimlendirilen bu tutamak yuvarlak görünümlüdür. Çapları 22 cm. ile 30 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 62

F.4) SİLİNDİRİK BOYUNLU ÇÖMLEKLER

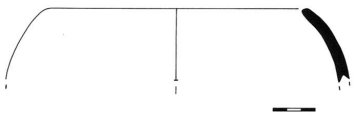
Bu gruptaki çömleklerin ağız kenarları; basit, hafif dışa çekik ve düzleştirilmiş ağız kenarlı olmak üzere üç farklı halde karşımıza çıkmaktadır. Ağız kenarından boyun kısmına uzanan dikey şerit kulplu örnekleri vardır (Kat. ve Lev. No: 63 b). Bir ağız kenarının gövde uzantısı üstünde kemer şeklinde şerit kabartma vardır (Kat. ve Lev. No: 63 c). Esasında bu parçanın formu konusunda bir netlik yoktur. Yani bu parçanın geniş ağızlı bir çömleğe ait olma ihtimalide söz konusudur. Bu tarz şerit kabartmalara sahip parçaların yüzey renkleri içinde gri rengin baskın olduğu görülmektedir. Genellikle gri yüzeyli bu keramikler, kiremit renginde astarlanmıştır. Çapları 13 cm. ile 33 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 63

F.5) KÜRESEL GÖVDELİ ÇÖMLEKLER

Ağız kenarının altında kemer şeklinde şerit kabartma olan keramiklerin büyük çoğunluğu bu grup içindedir. Düzleştirilmiş ağız kenarlı bu parçaların ağız kenarının biraz altında standart bir kalınlıkta olmasa da aynı tarzda uzanan şerit eklentiler vardır (Kat. ve Lev. No: 64). Çapları 18 cm. ile 34 cm. arasında değişen bu parçaların genellikle dış yüzeyleri hafif açkılıdır. Bunların dışında basit ağız kenarlı bazı çömleklerin, küresel gövdeleri düz açıyla genişlemektedir (Kat. ve Lev. No: 65 a, b). Bu iki parçanın da dış yüzeyinde kulp ve delikli tutamak kırığı vardır. Parçanın üzerindeki bu tutamak örneği bizi bazı önerilere götürebilir. Genellikle tutamakların üstten delinmeye çalışıldığı yarım örnekler karşımıza çıkmıştır. Bu örneklerin hepsinin ortak noktası, tutamağın kaba aplike edildikten sonra delinerek ikincil kullanıma tabii tutulmasıdır. Ancak bu örnekte tutamak kırığının kapta bıraktığı izden anlaşılmaktadır ki; bu parça delikli halde hazırlanmış ve kaba aplike edilmiştir. Bu açıdan baktığımızda bu yöntemin daha sonradan geliştirildiğini ve tutamakların erken kullanımlar olduğunu düşünebiliriz.??

Katalog ve Levha No: 64-65

F.6) TUTAMAK VE KULPLAR

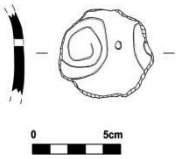
Genellikle tercih edilen tutamaklar yumru ya da memecik şeklinde olan biçimlerdir. Kulp olarak ise dikey şerit kulplar yaygındır. Dış yüzeyi üç sıra dikey derin oluklarla taranmış bir kulp örneği dikkat çekmektedir (Kat. ve Lev. No: 66 c). Yüzeyinde yer yer kiremit tonlarında astar izleri vardır.

Katalog ve Levha No: 66

F.7) GÖVDE PARÇALARI

Üzerinde spiral şeklinde basit kazıma bezeme olan bir gövde parçasıdır[266]. Olasılıkla küçük bir çömleğe ait olan bu parça daha sonra delinerek ağırlık olarak kullanılmıştır.

Katalog ve Levha No: 66 d

[266] Parzinger-Schwarzberg 2005, Taf. 28: 5.

G) KOYU GRİ MAL GRUBU (Resim No: 13)

Buluntu topluluğumuzun %6'lık dilimini kapsayan Koyu Gri Mal Grubu içinde 63 parça değerlendirilmiştir (Lev. No: 104 a).

Hamur renkleri sırasıyla koyu gri (%71), koyu kırmzımsı gri (%8), kırmızımsı kahve (%11) ve kahve (%10) renklerini içermektedir. İç ve dış yüzey renkleri arasında ise genellikle bir paralellik olmakla beraber her iki yüzeyde de baskın renk koyu gri'dir (Lev. No: 104 b). Genellikle kaliteli görünümlü bu parçalar, iyi pekişmiş hamurludur. Katkı olarak en yaygın kullanılan grup; kum, kireç, taşçık ve az mika'dır. Parçaların çoğunda mika katkı kullanılmıştır Bazı parçalarda yoğun mika katkı görülürken sadece 3 parça üzerinde bitki katkıya rastlanmıştır (Lev. No: 105 a).

Açkı uygulamasının en yoğun olduğu gruptur. Özellikle dış yüzeyde daha fazla tercih edilmiştir. Dış yüzeyi iyi açkılanmış 15 parça vardır. Bunun yanında iç yüzeyin ve her iki yüzeyin de hafif açkılandığı örnekler bulunmaktadır (Lev. No: 105 b). Pişme bakımından da, iyi pişmiş keramiklerin en fazla olduğu mal grubudur. Sadece 2 tane kötü fırınlanmış keramik örneği vardır (Lev. No: 106 a).

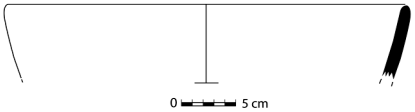
Koyu gri mal grubuna genel olarak baktığımızda, bu malzemenin çok tipik örnekler verdiği, ayrıca en yaygın açkı bezeme örneklerini içerdiği görülmektedir. Fakat buluntu topluluğunun çok küçük bir kısmını oluşturmaktadır.

KOYU GRİ MAL GRUBU-TİPOLOJİK DAĞILIM (Lev. No: 106 b)

G.1) DIŞA EĞİK DIŞBÜKEY-DÜZ KENARLI KASE VE ÇANAKLAR (Kat. ve Lev. No: 67-68)

a) Basit Ağız Kenarlı

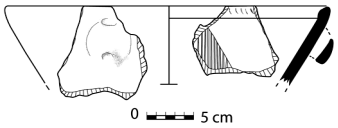
Ağız kenarları basit-yuvarlak şekillendirilmiştir. Genellikle dış yüzeyleri açkılı olan bu kapların çapları 17 cm. ile 36 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 67

b) İçten Kalınlaştırılmış Ağız Kenarlı

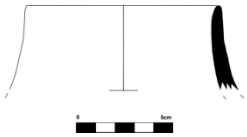
Bu gruptaki parçaların ağız kenarları iç kısımdan geniş ya da yuvarlak biçimlendirilerek kalınlaştırılmıştır. Bir parçanın dış yüzeyinde dikine delinmiş tutamak vardır (Kat. ve Lev. No: 68 a). Ağız kenarında ip örgüsü şeklinde sığ oluk bezeme ve parçanın iç yüzeyinin bir tarafında ise dikine taralı oluk bezeme uygulaması bulunmaktadır. Pişme ve açkılamadan dolayı rengi daha da koyulaşmıştır. Başka bir parçanın ağız kenarı daha önce karşılaşmadığımız kadar geniş kalınlaştırılarak şekillendirilmiştir (Kat. ve Lev. No: 68 b). Ayrıca bir başka örnekte ise ağız kenarı boyunca uzanan yatay ip delikli kulp görülmektedir (Kat. ve Lev. No: 68 c). Bu parçanın da iç-dış yüzeyi açkılı ve iyi pekişmiş hamurludur. Çanakların çapları 22 cm. ile 36 cm. arasında değişmekte iken çapları 20 cm. ile 22 cm. arasında olan kase örnekleri de vardır.

Katalog ve Levha No: 68

G.2) SİLİNDİRİK BOYUNLU ÇÖMLEKLER

Bu çömleklerin ağız kenarları genellikle basit olmak üzere, bazı örneklerde dışa çekik ağız kenarlı oldukları görülmektedir. Yalın yüzeyli ve bazen de dış yüzeyleri iyi açkılı örnekleri vardır. Çapları 10 cm. ile 26 cm. arasında değişmektedir.

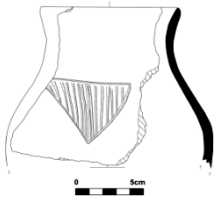

Katalog ve Levha No: 69 a, b

G.3) KONİK BOYUNLU ÇÖMLEKLER

Tek örneği olan bu parça bezemesi ile dikkat çekmektedir. Dış yüzeyi yatay hatlarla iyi açkılanmış olan çömlek parçasının üzerinde ters üçgenle sınırlandırılmış bir bezeme alanı vardır. Bu alanın içine dikey çizgiler halinde oluk bezeme yapılmıştır. Çapı 10 cm.

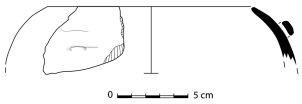
olan bir çömleğe ait olduğu anlaşılan bu parçaya ait başka bir parça göstermektedir ki; bezeme çömleğin gövdesi boyunca devam etmektedir.

Katalog ve Levha No: 69 c

G.4) KÜRESEL GÖVDELİ ÇÖMLEKLER

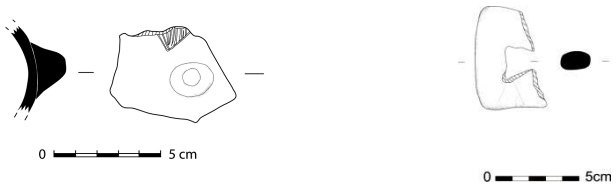
Genellikle basit ağız kenarlı parçalardır. Ancak bir parça üzerinde farklı bir ağız kenarı uygulanmıştır. Oldukça geniş karınlı bir çömleğe ait dıştan keskin kalınlaştırılmış bu çömlek parçası tek örnektir (Kat. ve Lev. No: 70 a). Bir parçanın omuz kısmında da yatay delikli tutamak vardır (Kat. ve Lev. No: 70 b). Çapları 14 cm. ile 24 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 70

G.5) TUTAMAK VE KULPLAR

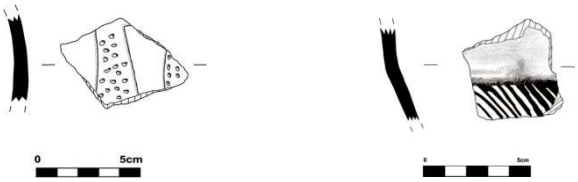
Çok fazla kulp ya da tutamak örneği yoktur. Elimizdeki parçalardan anlaşıldığı kadarıyla yaygın olan tutamak türleri yumru ya da üstten delikli tutamaklardır (Kat. ve Lev. No: 71 a,b). Bir tutamak parçasının dış yüzeyinde küçük bir alanda basit kazıma bezeme vardır. Tutamak ile beraber kazıma bezemenin görüldüğü tek örnektir (Kat. ve Lev. No: 71 a). Bir başka farklı parça ise bir kulp örneğidir. Bu parçanın dış yüzeyi hafif açkılıdır. Arka yüzü düzleştirilmiş, ön yüzü ise hafif kabartılıdır (Kat. ve Lev. No: 71 c).

Katalog ve Levha No: 71

G.6) GÖVDE PARÇALARI

Bu gövde parçaları üzerinde perdah, oluk, kazıma ve nokta bezemenin en güzel örnekleri görülmektedir. En çok kullanılan kazıma bezeme motifleri; sınırlandırılmış panellerin içinde çizi, iç içe açı[267], tarama ya da nokta bezemedir. Bir çömlek parçasının üzerinde kazıma ve oluk bezeme beraber uygulanmıştır (Kat. ve Lev. No: 72 a). Bu parçada yatay olarak sınırlandırılmış oluk bezemenin altında dikey tarama şeklinde basit kazıma bezeme yapılmıştır. Başka bir parçanın üzerinde ise üçgen şeklinde bir alanın içinde ışın demeti şeklinde basit kazıma bezeme yapılmıştır (Kat. ve Lev. No: 72 b). Kazıma bezeme ile nokta bezemenin beraber uygulandığı parçalar vardır (Kat. ve Lev. No: 72 c,d)[268]. Olasılıkla kabın genelinde bu bezeme hakimdir. Açkı bezeme uygulamasında ise genellikle birbirine paralel dikey çizgiler ya da iç içe açı motifi tercih edilmiştir (Kat. ve Lev. No: 73 b,c,d,e,f). Çoğunlukla kabın belli bir kısmına kadar olan kısım yatay şekilde açkılanmış, bu alanın alt kısmında kalan kısımda ise dikey taramalar yapılarak bezeme oluşturulmuştur. Oluk bezemeli bir gövde parçası ise dikey şekilde taranmış paralel hatlar halinde bezenmiştir (Kat. ve Lev. No: 73 a)[269].

Katalog ve Levha No: 72-73

G.7) DİPLER

Koyu Gri Mal Grubu içindeki en küçük grubu oluşturmaktadır. Bu grupta; düz, hafif kaideli ve ayaklı dip örneği vardır. Çapları 9 cm. ile 12 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 74

[267] Parzinger-Schwarzberg 2005, Taf. 78: 1; Efe 2001, Fig. 21: 330; 122: d.
[268] Parzinger-Schwarzberg 2005, Taf. 67: 7,8,9,10,12.
[269] Parzinger-Schwarzberg 2005, Taf. 27: 1.

H) KREM ASTARLI MAL GRUBU (Resim No: 14)

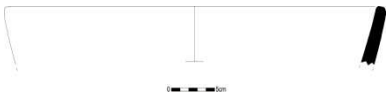
Keramik grubumuzun en küçük dilimini oluşturmaktadır. Toplam 43 parça ile %4'lük bir dilimi kapsar (Lev. No: 107 a).

Hamur renklerine baktığımızda sırasıyla kırmızımsı kahve (%44), açık kahve (%23), kahve (%19) ve gri (%14) renklerinin kullanıldığını görürüz. İç yüzey renklerinde krem, açık kahve ve açık kahvemsi gri kullanılmıştır. Dış yüzeyde ise sadece krem ve açık kahve renk hakimdir (Lev. No: 107 b). Katkı olarak kullanılan en yaygın grup; kum, kireç, ince taşçık ve az mika'dır. Çok çeşitli yoğnlukta katkı grupları vardır (Lev. No: 108 a). Genellikle hafif açkılanmış bu keramikler arasından sadece 14 keramik açkısızdır. Yüzey özelliklerine baktığımızda kaba görünümlü bir malla karşılaşırız. Ancak katkı ve uygulanan bezemeler bakımından oldukça yalın bir grup olduğu anlaşılmaktadır. Genellikle orta derecede fırınlanmış parçalardır. 13 tane iyi pişmiş ve 6 tane kötü fırınlanmış örnek vardır (Lev. No: 109 a). Bu gruptan seçilmiş 28 parça çizimleri yapılarak değerlendirilmiştir.

H.1) DIŞA EĞİK DIŞBÜKEY-DÜZ KENARLI KASE VE ÇANAKLAR (Kat. ve Lev. No: 75-76)

a) Basit Ağız Kenarlı

Bu gruptaki parçaların ağız kenarları basit-yuvarlak dönüşlüdür. Genellikle dışbükey kenarlı kaplardır. Yalın yüzeyli bu keramikler arasından, üzerinde çift boynuzlu bir tutamak olan kase parçası tek örnektir (Kat. ve Lev. No: 75 c). Çapları 18 cm. ile 24 cm. arasında değişmektedir.

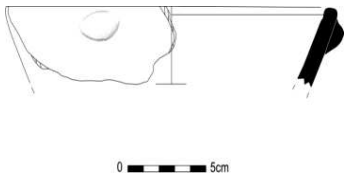

Katalog ve Levha No: 75

b) İçten Kalınlaştırılmış Ağız Kenarlı

Bu parçalar iç kısımlarından geniş ya da yuvarlak kalınlaştırılarak biçimlendirilmiştir. Diğer mal gruplarında olduğu gibi keskin kalınlaştırma görülmemiştir. Örneğin bir parçada, ağız kenarı düzleştirilmiş ancak iç kısmından yuvarlak ve keskin bir kalınlaştırma yapılmıştır (Kat. ve Levha No: 76 a). Bu parçanın

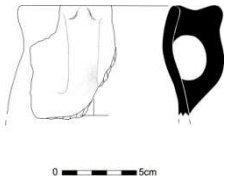
ağız kenarı altına minik bir tutamak aplike edilmiştir. Başka bir parçada ise oluk bezeme açısından güzel bir örnekle karşılaşırız (Kat. ve Lev. No: 76b). Bu parçanın ağız kenarında ve iç kısmında sınırlandırılmış bir alanın içinde çaprazlamasına uzanan tarama şeklinde oluk bezeme görülmektedir. Parçanın dış yüzeyinde üstten delikli yatay bir tutamak vardır. Ayrıca bu ağız kenarlarından farklı görünümü olmasına rağmen içten geniş kalınlaştırılmış kalın cidarlı bir çanak parçası da dikkat çekmektedir (Kat. ve Lev. No: 76 c). Ağız çapı 24 cm. ile 26 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 76

H.2) MAŞRAPA

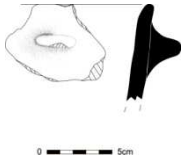
Konik boyunlu ve basit ağız kenarlıdır. Ağız kısmından boyuna bağlanan boynuz tutamaklı dikey kulbu vardır. Kulba sonradan aplike edilen boynuz tutamak memecik şeklinde bir kabartıdır. Çapı 10 cm.'dir.

Katalog ve Levha No: 77 a

H.3) DERİN ÇANAK

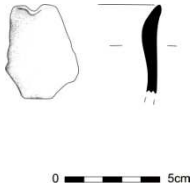
Tek örnektir. Bu parça hafif dışa çekik ağız kenarına sahiptir. Ancak profil veren kısmı çok iyi korunmadığından çap ölçüsü belirlenememiştir. Ağız kenarı altına aplike edilen yatay tutamak vardır.

Katalog ve Levha No: 77 b

H.4) SOSLUK

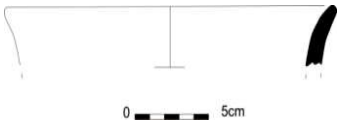
Dışa hafif çekik ve akıtacak görünümünde olan bu parçanın dış yüzeyi oldukça aşınmıştır. Akıtacak kısmından yola çıkılarak sosluk olabileceği düşünülmktedir.

Katalog ve Levha No: 77 c

H.5) KONİK BOYUNLU ÇÖMLEKLER

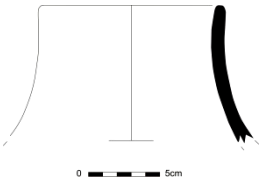
Bu gruptaki çömlekler genellikle dışa çekik ağız kenarlıdır. Parçanın ağız kenarı dışarı doğru uzatılarak bitirilmiştir. Kısa boyunlu çömlek formuna da girebilecek bir parça üzerinde ağız kenarı iç kısmından keskin bir açıyla dönüş yapmaktadır (Kat. ve Lev. No: 78 c). Çapları 20 cm. ile 42 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 78

H.6) SİLİNDİRİK BOYUNLU ÇÖMLEKLER

Basit ağız kenarlı çömleklerdir. Ağız kenarı basit-yuvarlak bir dönüşle biçimlendirilmiştir[270]. Çapları 12 cm. ile 35 cm. arasında değişmektedir.

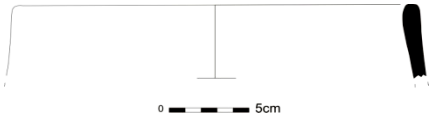

Katalog ve Levha No: 79 a, b

[270] Seeher 1987, Taf. 26: 10,11,12.

H.7) GENİŞ AĞIZLI ÇÖMLEK

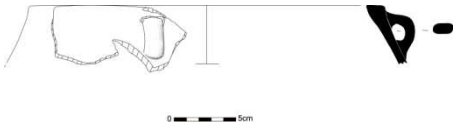
Ağız kenarı hafif düzleştirilmiştir. Tek örnektir. Yalın yüzeyli bu parçanın çapı 24 cm.'dir.

Katalog ve Levha No: 79 c, d

H.8) KÜRESEL GÖVDELİ ÇÖMLEKLER

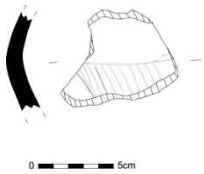
Düzleştirilmiş ağız kenarlı parçalardır. Sadece iki örneği vardır. Bir örneğin dış yüzeyinde parmak delikli dikey kulp bulunmaktadır. Çapları 18 cm. ve 48 cm.'dir.

Katalog ve Levha No: 80 b

H.9) GÖVDE PARÇASI

Sadece tek örneği vardır. Bu parçanın gövde kısmı bir yivle ikiye ayrılmış ve bu sınırın altında dikey hatlar halinde tarama şeklinde basit kazıma bezeme yapılmıştır. Oldukça aşınmış bir yüzeyi vardır. Parçanın iç yüzeyinde kahve renkli astar izleri görülmektedir.

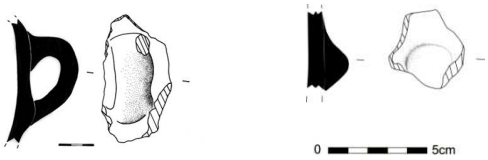
Katalog ve Levha No: 80 a

H.10) TUTAMAK VE KULPLAR

Genellikle tercih edilen kulp türü dikey şerit kulplardır. Ancak bu mal grubu içinde daha önce karşılaşmadığımız bazı örnekler bulunmaktadır. Örneğin, üçgen kesitli bir sepet kulp parçası krem astarlıdır (Kat. ve Lev. No: 80 b)[271]. Ayrıca oldukça kaba görünümlü dikey bir kulp parçasının üst kısmında boynuz şeklinde tutamağı olduğu kırık

[271] Seeher 1987, Taf. 20: 27,28,29.

izinden anlaşılmaktadır (Kat. ve Lev. No: 80 c)[272]. Bunların dışında mahmuz kulp parçası olduğu düşünülen bir parça da dikkat çekmektedir (Kat. ve Lev. No: 80 h). Tutamak örneği olarak ise yuvarlak kesitli bir parça örnek gösterilebilir (Kat. ve Lev. No: 80 g).

Katalog ve Levha No: 80 b, c, d, e, f, g, h

H.11) DİPLER

Düz dip, kaideli düz dip ve dik kenarlı düz dipler vardır[273]. Çok fazla örneği yoktur. Çapları 12 cm. ile 15 cm. arasında değişmektedir.

Katalog ve Levha No: 81

[272] Efe 2001, Fig. 20: 314.
[273] Seeher 1987, Taf 27: 16.

IV. BÖLÜM

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Son yıllarda yapılan kazılar kültürel etkileşimin sadece doğudan batıya doğru gerçekleşmediğini; Akdeniz, Kuzeybatı Anadolu, Ege ve adalar gibi farklı bölgelerinde bu etkileşime dahil olduğunu göstermiştir. Bu sürecin anlaşılmasındaki kuram ve kavram sorununun yanı sıra arkeolojik veriler ile ilgili sorunlar da yadsınamaz niteliktedir. Anadolu'da bu sorunları aydınlatacak pek çok kazı yapılmıştır. Ancak bunların çoğu tarih ve metodoloji bakımından eski bilgiler içermektedir. Bu durum Balkanlar'daki kazılar içinde geçerlidir. Sorunun diğer bir yönü ise, son yıllarda özellikle Batı Anadolu bölgesinde yapılan kazıların çok daha geniş kapsamlı yapılmalarına karşın az sayıda olmalarıdır. Bu bölgedeki çalışmaların azlığı tarihöncesi kültürlerin birbirleri ile olan ilişkilerini değerlendirmemizi güçleştirmektedir. Oysa Batı Anadolu Bölgesi; Marmara, İç Anadolu, Akdeniz ve Ege Denizi ile sınırlandırılmış, farklı etkileşimlere açık olan özgün bir konuma sahiptir. Batı Anadolu'da Neolitik Dönem'e yoğunlaşan kazıların başlamasıyla pek çok yerleşimde beraber ele geçen Kalkolitik Dönem buluntuları, her iki dönem açısından da bilinmeyenlere ışık tutan yeni bir araştırma döneminin başlamasını sağlamıştır.

Bölgesel ayrımlar ve Anadolu'da bölgelerin genel özellikleri Kalkolitik Dönem'de farklı kültürlerin oluşmasına neden olmuştur. Yani daha öncede değindiğimiz gibi homojen bir kültür yoktur. Bundan dolayı bu dönem arkeolojik buluntulara göre; Kuzeybatı Anadolu, Göller Bölgesi, Konya Ovası, Çukurova, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu olmak üzere altı Kalkolitik kültür bölgesine ayrılmıştır[274]. Bizim ilişkilendirdiğimiz bölgeler ise; Trakya, Marmara Bölgesi, Güneybatı Anadolu ve Ege ile Orta Anadolu Bölgesi'dir. Bu nedenle çalışma aşamasında bu kültür bölgeleri ile karşılaştırmalar yapılarak benzerlikler saptanmıştır. Çalışmamızın ilk bölümünde Konya Ovası'ndaki Can Hasan, Göller Bölgesi'ndeki Hacılar ve Kuruçay gibi bölgeye komşu olan merkezleri de çalışmanın içeriğine dahil edip, Erken Kalkolitik Çağ'dan Geç Kalkolitik Çağ'a doğru tarihsel bir sıra izlenerek yerleşimler anlatılmıştır. Başka bir deyişle incelediğimiz çağın en erken evrelerine sahip yerleşimlerinden daha geç olanlara doğru, kronolojisi oluşturulmuş her merkez ayrı ayrı ele alınmıştır. Tabakalanması

[274] Sevin 1997, 54.

anlaşılmış merkezlerin yanı sıra Elmalı Ovası, Demircihöyük gibi yerleşimlerin Tunç Çağ öncesi dönemleri stratigrafik olarak saptanamasa da, söz konusu merkezlerin bu çağa ait malzemeleri üzerinde yapılan ve hakkında fazla şey bilinmeyen Orta Kalkolitik Çağ gibi dönemlere ait verileri de bu çalışmaya dahil edilmiştir.

Batı Anadolu'da Erken Tunç Çağ öncesi yerleşimlerinden gelen buluntuların birbirleriyle ilişkileri ve kronolojisi ile Kalkolitik Dönem'in bölgeler arasındaki değişken, karmaşık ve çok yönlü yapısı oldukça tartışmalı konulardır. Bu süreç Anadolu tarihöncesi kültürleri içinde, Mezopotamya ve Kuzey Suriye etkisindeki Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun bir bölümü dışında, en az bilgimiz olan dönemdir. Daha öncede sözünü ettiğimiz gibi Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yapılan çok sayıdaki kurtarma kazıları bu bölgelerin araştırılmasına daha fazla olanak tanımıştır. Anadolu'da ise 1960'lı yıllarda gerçekleştirilen Hacılar ve Beycesultan gibi merkezlerin kazılarından bugüne kadar olan zaman içerisinde farklı birçok yerleşim kazılmıştır. Ancak Konya Ovası'nda Can Hasan, Orta Anadolu'da Alişar, Batı Anadolu'da Demircihöyük, Troya, Kumtepe, Beşik-Sivritepe ve Ilıpınar gibi yerleşmelerde kazı çalışmaları yapılmış olsa da, hala Erken Kalkolitik Çağ'ın bitiminden Erken Tunç Çağ'ın oldukça iyi bilinen E.T.Ç. II evresine kadar olan süreci kesintisiz olarak ortaya koyabilen bir yerleşme yeri kazılmamıştır. Adı geçen merkezlerin bazılarında söz konusu dönemler arası geçişler ve Geç Kalkolitik Çağ ile Erken Tunç Çağ'ın bazı evrelerinin kendi içlerindeki gelişmeleri stratigrafik bir düzen içerisinde sağlanabiliyorsa da, geniş bir alanda kazılmış, kazı sonuçları tümüyle yayınlanmış ve Neolitik Çağ'dan Tunç Çağ içlerine kadar kültürel bir devamlılık gösteren herhangi bir yerleşim yeri yoktur. Kazılan yerleşimlerden elde edilen zayıf veriler ise, Anadolu gibi çok farklı özelliklerde yerel uygarlıkların yaşandığı bir coğrafyada genel çıkış noktaları ve yorumlar açısından yetersiz kalmışlardır. Elmalı Ovası[275] örneğinde olduğu gibi bazı yüzey araştırmalarından elde edilen bilgiler de, kesin sonuçlara varmak, geniş ölçekte malzemeyi karşılaştırmak ve genellemeler yapabilmek için yeterli sayılamazlar. Ancak yine de küçük bir 'kültürel cep' olarak nitelendirilebilecek Elmalı

[275] Eslick 1992, 78-80.

Ovası'ndaki çok sayıda yerleşmeden Geç Neolitik Çağ, Orta Kalkolitik Çağ, Geç Kalkolitik Çağ ve Erken Tunç Çağ gibi farklı dönemlere ait malzeme elde edilmiştir[276].

Neolitik Çağ'da Anadolu ve Yakındoğu'da gelişmekte olan çiftçiliğe dayalı ilk köy topluluklarının sınırını oluşturan ve bu dinamik kültürel gelişmeye göre "taşra" özelliği taşıyan Trakya Bölgesi Kalkolitik Çağ'da farklı bir gelişim izlemiştir. Bir yanda Doğu Marmara Bölgesi'nde Neolitik Çağ'da gördüğümüz Fikirtepe kültürü, diğer tarafta Ege üzerinden Balkan Yarımadası'na yayılan ve boya bezemeli çanak çömlek kullanan kültürler ortaya çıkmıştır. Bu durum özellikle Erken Kalkolitik Çağ boyunca Trakya'yı doğu ve batı olarak iki kültürel bölgeye ayırmıştır[277]. Yapılan çalışmalar, bölgesel ayrımın dışında, Kalkolitik Çağ'ın kendi içindeki gelişiminin de iki bölümde ele alınması gerektiğini göstermiştir. Bunlardan birincisi Bulgaristan'da Karanovo III ve IV dönemi ile belirlenen ve Balkan kronolojisinde "Vinça dönemi" olarak da bilinen süreci, ikincisi ise Karanovo V-VI, Meriç ve Gumelnitsa kültürlerini içermektedir[278].

Erken Kalkolitik Çağ'ın sonlarında Marmara Bölgesi, Balkanlar'dan İç Anadolu'ya kadar uzanan geniş bir kültürel oluşum bölgesinin içinde kalmıştır. Balkanlar'da Vinça kültürü olarak adlandırılan bu kültürel oluşumun, hemen hemen tüm özellikleri Trakya'daki kazılarda görülmektedir[279]. Yapılan araştırmalara göre; bu dönemde yerleşim yerlerinin sayılarında artış yaşanmış ve yerleşim alanlarında da büyüme görülmüştür. Orta Kalkolitik Çağ ya da Bulgaristan terminolojisine göre Karanova IV döneminde bölgeye bazı yeni unsurların geldiği anlaşılmaktadır[280]. Orta Kalkolitik Dönem'de yerleşmelerin büyük bir kısmı uzun bir süre yeniden iskan edilmemek üzere terk edilmiştir. Ayrıca coğrafi olarak güneye doğru inildikçe yerleşimlerin sona erme tarihinin daha eskiye dayandığı anlaşılmaktadır. Örneğin Ilıpınar yerleşmesi Vinça kültürünün ilk evrelerinde, Karanova III dönemi içinde, Toptepe, Yarımburgaz ve Hocaçeşme Karanova

[276] Ayrıca varlığı dahi tartışmalı ve T. Efe, M. Özdoğan, J. Seeher ve C. Eslick gibi Batı Anadolu Prehistoryası'nı aydınlatmaya çalışan bilim adamları dışında pek de kullanılmayan Orta Kalkolitik Çağ gibi bir dönem adı ve malzeme grubunun saptanıp, sayılı da olsa bazı yayınlarda tanıtılmış olması incelediğimiz süreç için oldukça önemlidir.

[277] Özdoğan 2002b, 124.

[278] Özdoğan 1998, 72.

[279] Özdoğan 1996, 346.

[280] Özdoğan 1996,347. Bu yeni öğelerin arasında en dikkat çekici olanı, Balkan kökenli *"impresso-barbotin"* olarak adlandırılan çanak çömlek topluluğudur.

IV içinde, Aşağıpınar ise Karanova V'in başlarında terk edilmiştir[281]. Bölgenin Anadolu kesiminde ise tümü ile İç Anadolu özellikleri gösteren Kumtepe yerleşiminde Ib katı Geç Kalkolitik Dönem'in sonlarına tarihlenmektedir[282].

Geç Kalkolitik Çağ, Anadolu ve Yakın Doğu kadar Balkanlar için de ilginç gelişmelerin olduğu bir dönemdir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dan başlayan ve giderek batıya, Ege'ye doğru yayılan kentleşme olgusu beraberinde yeni bir ekonomik örgütlenme modelini de getirmiştir. M.Ö. 3200 yıllarına gelindiğinde kent dokusu, örgütlü ticaret ve madencilik gibi öğelerin Kuzeybatı Anadolu'da dahil olmak üzere tüm Ege ve Kıta Yunanistan'a kadar yayıldığı görülür. Buna karşılık olan dönem Balkanlarda Karanovo VI-Kocadermen-Gumelnitsa evresi olarak bilinmektedir. Bu evrede, daha önce kültür bütünlüğü olan Balkanlarda Batı ve Doğu Balkanlar ayrı birer kültür bölgesi oluşturmuş, Doğu Balkanlarda gelişmelerin odağı kuzeye, Tuna deltası çevresi ile Romanya-Moldavya bölgesine kaymıştır. Özellikle Romanya'da Gumelnitsa ile bunun kuzeyindeki yaygın olan Cucuteni kültürlerinde çok hızlı bir gelişim süreci izlenir. Bu çağda yerleşmeler büyümüş, çok zengin bezemesi ve nitelikli yapım tekniği olan çanak çömlek ve madencilik tekniği gelişmiştir. Ancak bu gelişim, kentleşme ve devletleşme sürecini yansıtan Yakın Doğu-Anadolu modellerinden çok farklıdır. Balkan kültürlerinde kent ve devlet kuruluşunun çekirdeğini oluşturan öğeler, merkezi örgütlenme, tapınak ve ekonomiyi denetleyen bürokratik sistem burada ortaya çıkmamıştır[283]. Olasılıkla step kültürlerindeki zenginleşme ile gelişen Cucuteni-Gumelnitsa kültürünün izleri güneye doğru inildikçe etkilerini kaybetmiştir.

Burada kısaca özetlendiği gibi Geç Kalkolitik Çağ içinde, M.Ö.3800-3200 yılları arasında Trakya'nın iki yanında, Anadolu ve Balkanlarda çok farklı kültürel modeller gelişmiştir. Bu iki farklı sosyo-ekonomik bölgenin arasında kalan Trakya'nın, Geç Kalkolitik Çağ'da tümü ile çevresinden soyutlandığı, her iki kültür oluşum bölgesi için de sınır oluşturduğu görülmektedir. Yüzey araştırmalarında Geç Kalkolitik Çağ kültürünü yansıtan hiç bir parçaya Trakya'da rastlanmamıştır. Aynı şekilde Gumelnitsa kültürüne ait izlere de, çok ender olarak ve küçük yerleşimlerde rastlanır. Bulgaristan'da höyük dolgularının esas kalınlığını Gumelnitsa dönemi yerleşmelerinin oluşturduğu, yüzey

[281] Özdoğan 1996, 347.
[282] Sperling 1976, 305-364.
[283] Özdoğan 1998, 76.

araştırmalarında da sık olarak rastlanan bulguların ait olduğu dönemin bu olduğu göz önüne alınırsa, Doğu Trakya'daki boşluğun araştırma eksikliğinden kaynaklandığını söylemek güçleşir. İlginç olan, Doğu Trakya'da yapılan kazılarda da, tarihöncesi yerleşmelerin hep Karanovo IV sonundaki bir yangın katı ile sona ermesi, yüzeyde bile Karanovo V-VI çanak çömleğine rastlanmamış olmasıdır[284]. Kuşkusuz binyıla yakın bir dönemi içeren bu süreçte Doğu Trakya tümü ile boş değildir. Yapılan yüzey araştırmalarında Kuzey Romanya-Moldavya bölgesinden bilinen ve Karanovo V erken evreleri ile çağdaş olan Pre-Cucuteni kültürüne ait yerleşim yerleri bulunmuştur[285]. Bu yerleşimlerin hiçbiri Orta Kalkolitik Çağ höyükleri ile aynı yerde değildir ve tek evreli düz yerleşme şeklindedir[286]. Gumelnitsa-Karanovo VI dönemine ait parçalara ise yalnızca Toptepe I. evreye ait bir çukurda ve Kanlıgeçit'te bir çukurda rastlanmıştır[287]. Buradaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere M.Ö. 4. binyılda Trakya'da ne olduğu henüz kesin olarak belli değildir. Önerilere göre; M.Ö. 4300 yıllarında Trakya'ya Batı Balkanlar'dan büyük bir göç dalgası gelmiş ve yeni gelenler yerli topluluklarla birlikte varlıklarını sürdürmüşlerdir. Ancak M.Ö. 3800 yıllarında, olasılıkla Moldovya bölgesinden Pre-Cucuteni kültürünü beraberinde getiren bir göç dalgası daha olmuş ve bu yerleşik yaşama son vermiştir[288].

İkinci kültür bölgemiz olan Güneybatı Anadolu Bölgesi'nde, Beycesultan kazıları ile açığa çıkarılan Geç Kalkolitik kültürün sadece bu yerleşim ile veya Beycesultan'ın konumlandığı Yukarı Menderes Vadisi ile sınırlandırılamayacağı anlaşılmıştır. Fakat bazı yerel değişiklikler dışında bu kültürün Güneybatı Anadolu'nun büyük bölümünde yaygın olduğu görülmektedir. Sadece Güneybatı Anadolu bölümünde, Elmalı Ovası'nda Geç Kalkolitik kültür hala bulunmamıştır. Ancak Geç Kalkolitik kültürden geliştiğini gördüğümüz Beycesultan Erken Tunç Çağı I kültürü, Elmalı Ovası'nda güneysel karşılığa sahiptir. Benzer şekilde bu kültür bölgesinin kuzey sınırları belirlenebilir. Beycesultan'ın yanında, şu ana kadar, Geç Kalkolitik periyodun varlığını gösteren materyal 1-2; Dereköy I, Burdur, Hacılar II ve Yarım'da bulunmuştur. Bu nedenle beyaz boyalı mallar nadirdir.

[284] Özdoğan 1998, 77.
[285] Özdoğan 1998, 77.
[286] Özdoğan 1996, 348.
[287] Özdoğan 1998, 77.
[288] Özdoğan 1996, 349.

Bu malzemeden hiçbiri, tüm çanak çömleğin Geç Kalkolitik 4 olduğu Ömerköy'de bulunmamıştır. Kusura A'da iki beyaz boyalı kap, Dinar ve Dereköy I'de birer parça ve Karain ve Çarkin mağaralarında da birkaç parça bulunmuştur. Bu yerleşimlerden bazılarında sadece kaba mallar (coarse ware) olduğu görülmüştür[289].

Güneybatı Anadolu Geç Kalkolitik Çağ dağılımının batı, kuzey ve güney sınırları hala belirsiz iken doğudaki Geç Kalkolitik kültür bölgesinin sınırı Konya Ovası'dır[290]. Pamphylia bölgesinde var olan Kalkolitik kültürlere ait materyalin tamamı mağaralardan elde edilmiştir. Bu materyal herhangi bir tabaka içinden ele geçmediğinden, bunların sezonluk yerleşimciler veya göçebeler tarafından buralara taşınmış olması muhtemeldir. Güney Anadolu'da ekonomi tarıma dayandığı için ve sahiller tarıma elverişli olmadığından, buralarda yerleşimler daha geç tarihlenmektedir[291].

Çalışmamızın üçüncü karşılaştırma bölgesi olan Orta Anadolu, Erken Kalkolitik Dönem'de Anadolu'unun en iyi iskan edilmiş ve kendine özgü kültürünü oluşturmuş bölgelerinden birisidir. Bu bölgenin Kalkolitik Çağı hakkındaki en iyi bilgileri Hacılar, Kuruçay ve Höyücek'ten öğrenmekteyiz[292]. Bu bölge, bazı yayınlarda Göller Bölgesi ve bazen de Güneybatı Anadolu bölgesi olarak adlandırılmıştır[293].

Ege Gübre yerleşiminde görülen Kalkolitik Dönem sürecinde, Batı Anadolu Bölgesi'nin komşu ya da daha uzak bölgelerle iletişim halinde olduğu ya da bir şekilde bağlantılı olan halk topluluklarının bölgeye gelerek benzer unsurların taşıyıcılığını yaptığını söylemek mümkündür. Bu konuda buna benzer birçok öneri yapılabilir. Ancak bu önerileri dayandırabileceğimiz somut bir veri yoktur. Sadece benzer keramik örneklerinden yola çıkılarak bu bağlantı kurulmuştur. Kalkolitik Dönem Batı Anadolu Bölgesi çanak çömlek geleneğinin yakın çevresindeki etkisine baktığımızda bazı kazılar dikkat çekmektedir. Bunlar; Beycesultan, Baklatepe, Aphrodisias-Pekmez Höyük, Ulucak ve Yeşilova kazılarıdır. Ayrıca Elmalı Ovası'ndaki kazılar da bu ilişkinin kökeni hakkında bize fikir vermektedir.

[289] Lloyd-Mellaart 1962, 104. Örneğin Kocabaş I-II, Denizli ve Çavdır'ın yanında bunlara Milas Ovası'nda bulunan boynuz biçimli kulpları içeren Gelincik Tepe'deki benzer parçalarda eklenmelidir.

[290] Lloyd-Mellaart 1962, 104.

[291] Lloyd-Mellaart 1962, 104.

[292] Sevin 2003a, 78.

[293] Refik Duru tarafından bu yerleşimler, Güneybatı Anadolu Bölgesi içinde değerlendirilmiştir. Ancak yerleşimleri bu bölge içine aldığımızda Güvercinkaya yerleşimi çok ayrı bir yerde kalmaktadır. Bu nedenle bu yerleşimlerin hepsi Orta Anadolu Bölgesi içinde incelenmiştir.

Batı Anadolu sınırları içindeki en büyük yerleşimlerden biri olan Beycesultan, XXXIV-XXIX tabakalarında ortaya çıkarılan Geç Kalkolitik Çağ 2 evresindeki bazı silindirik ve konik boyunlu uzun gövdeli çömlekleriyle Ege Gübre Kalkolitik çanak çömleği ile bazı benzer özellikler göstermektedir. Bu evrede çok açık renkli mallar ortaya çıkmış ve yüzeylerinde Ege Gübre'deki gibi yoğun alacalanma görülmüştür. Form ve bezeme olarak çok fazla benzer örnek bulunamamıştır.

Baklatepe yerleşiminde bulunan ''cheese pots' şeklinde tanımlanan kenarları delikli sığ kaplar, 4. mimari tabakadan itibaren her devirde, hatta Erken Tunç Çağı I'de bile yoğun bir şekilde karşımıza çıkmaktadır. Gerçek işlevi tam olarak ortaya konamayan bu kap tipi, bilindiği gibi Güney Anadolu'dan Balkanlar'a kadar uzanan çok geniş bir yayılım alanına sahiptir[294]. Bu kaba formların benzerleri Urla Yarımadası'ndaki Çakmaktepe yerleşiminde de karşımıza çıkmaktadır[295]. Bu tarzda yapılmış delikli kaba kaplar, Ege Gübre yerleşiminde de sıkça görülmektedir. Genellikle gri mal özelliklerini göstermesi ve iç-dış yüzeyinde koyu gri alacalanmaların olması, bu kapların yoğun ateşe maruz kaldığını göstermektedir. Özellikle açık ağızlı bir çanağın iç yüzeyinde görülen ve deliğin alt seviyesinden bir sınır oluşturan koyu gri yanık izi, bizi bu parçaların işlevleri hakkında farklı görüşlere yönlendirmiştir. Bu durum bu kapların ateş kabı olarakta kullanılmış olabileceğini düşündürmektedir. *"Cheese-pots"* olarak bilinen bu kapların Yeşilova kazısında da çok sayıda benzeri vardır. Yeşilova'daki örnekleri ağız kenarının altında tek sıra halinde kabaca açılmış düzensiz buhar delikleri olan dik ya da hafif dışa eğik basit ağızlı, kalın kenarlı ve düz dipli kaba pişirme kaplarıdır. İki yerleşimin çanak çömlekleri arasında sadece mal özellikleri bakımından bazı benzerlikler vardır. Ancak Ege Gübre yerleşimi ile Yeşilova'daki tipolojik biçimlerin çok yakından benzerlik göstermediğini görülmüştür. Örneğin; Ege Gübre Kalkolitik Dönemi için tipik sayılabilecek içten kalınlaştırılmış ağızlı çanak parçaları Yeşilova'da sınırlı sayıda bulunmuştur. Ancak buna rağmen, Yeşilova kazısında yaygın bir form olan omurgalı çanakların da Ege Gübre'de örneği yoktur. Birbirine bu kadar yakın mesafede bulunan bu iki yerleşim arasındaki farklılık dikkat çekicidir. Olasılıkla Kalkolitik Dönem'in daha

[294] Erkanal-Özkan 1999, 39.

[295] Caymaz 2008, 7. Çakmaktepe, İzmir İli, Karaburun ilçe merkezinin güneybatısındaki sarp dağlık bölgede, eski civa madeni sahasında yer almaktadır.

erken evrelerine tarihlenen Yeşilova Höyüğü çanak çömleği ile ilgili bilgilerimiz gelecek yıllardaki kazı çalışmaları ile netlik kazanacaktır.

Ege Bölgesi'nde yer alan diğer önemli bir kazıda Ulucak Höyük'tür. Burada ortaya çıkarılan ve ilk yıllarda zayıf olan Kalkolitik Dönem buluntuları, son yıllardaki kazılar ile oldukça büyük bir malzeme grubuna dahil olmuştur. Tercih edilen en yaygın form tipi büyük çaplı ve çok derin olmayan çanaklardır. Bu dönem içinde en çok tercih edilen bezeme ise perdah bezemedir[296]. Pek çok kap üzerinde örneklerine rastladığımız perdah bezemenin benzer olarak kullanıldığı yerleşimler; Kumtepe IA[297], Beşik-Sivritepe[298], Beycesultan[299], Hocaçeşme[300] ve Toptepe I yerleşimidir[301]. Daha uzak örnekleri ise Chios'taki Aghio Gala yerleşiminde ve Samos'taki Tiganni'de görülmüştür[302]. Ulucak Höyük ile Ege Gübre Kalkolitik Dönem çanak çömleği arasında birçok ortak unsur vardır. Başta form ve yüzey özellikleri olmak üzere, bezeme yöntemleri bakımından da benzerlik gösterirler. Ulucak Höyük çanak çömlek grubu içinde sıklıkla rastlanan ve özellikle çanakların iç kısmına uygulanan oluk bezemeli parçaların çok yakından benzerleri Ege Gübre yerleşiminde de vardır. Ayrıca pek çok parça üzerinde görülen tutamaklar, burada da işlevsellikten çok biçimsel amaçlı yapılmıştır. Bazen çanakların ama çoğunlukla çömleklerin ağız kenarı altına yerleştirilen tutamaklar, Ulucak Höyük'te de, zaman zaman üstten delinerek işlevsellik katılmaya çalışılmıştır.

Çalışmamızın başından beri ele aldığımız coğrafya içinde Trakya ve Marmara Bölgesi, Kalkolitik Dönem buluntuları bakımından en erken ve somut kanıtların olduğu stratejik bir bölge olmuştur. Bu bölgede Ege Gübre Kalkolitik çanak çömlekleri açısından önemli olan yerleşimlerin başında Aşağıpınar, Kumtepe, Gülpınar ve Ilıpınar gelmektedir.

Aşağıpınar kazısı, Ege Gübre yerleşimi ile ortak keramik unsurlarının yanı sıra Kalkolitik mimari bakımından da bize bir örnek sunmaktadır. Aşağıpınar yerleşiminde karmaşık bir dolgunun ardından Demir Çağ çukurları tarafından kısmen tahrip edilen 2.

[296] Çilingiroğlu ve diğ. 2004, 19.
[297] Sperling 1976, 316.
[298] Korfmann 1985, 229-239.
[299] Lloyd-Mellaart 1962, Fig. 6: 6, 10.
[300] Özdoğan 1993, 182-183.
[301] Özdoğan 1993, 182-183.
[302] Yakar 1985, 147.

tabakadaki tahribata rağmen mimari ve yerleşim düzeni saptanmıştır[303]. İki mekandan oluşan yapılar, aralarında geniş alanlar da bırakarak oldukça düzgün sıralar oluşturmaktadır. Yapılar tümü ile ahşap ve dallardan yapılmıştır. Ancak taşıyıcı sistem olarak büyük direkler kullanılmamıştır. Ev tabanlarının da ahşap olduğu, ancak işlik, ocak ve fırın platformlarının etrafının sıvandığı görülmüştür. Mekanların içinde, büyük kil levhalardan yapılmış çok sayıda yuvarlak ya da dörtgen biçimli ambarlar vardır. Bu mimari düzen, Ege Gübre mimarisi için de olası bir örnek modeli akla getirmektedir. Mimari açıdan çok zayıf kalıntılar veren Ege Gübre Kalkolitik Dönemi'ndeki yapılarda ahşap ve dallar kullanılarak şekillendirilmiş olabilir[304]. Bu tabakanın çanak çömleği tümü ile koyu renklerde, beyaz dolgulu çizi, sığ oluk bezemelidir; Toptepe kültürünün bazı öğelerinin görülmesine karşılık, Bulgaristan kronolojisinde Karanovo IV[305]'ün orta ve kısmen son kısmı ile tam olarak benzeşmektedir[306]. 4. tabakada ise yerleşme düzeni aynı olmakla birlikte mimari düzen 3. tabakadan daha farklıdır. Yapılarda taşıyıcı sistem olarak büyük ahşap direkler kullanılmış, ahşap tabanların yerini sıvalı tabanlar alırken, mekanların boyutu da büyümüştür. Çanak çömlekte tümü ile Balkanların erken Vinça-Vesselinovo öğeleri hakimdir. Elde ve oldukça özenli olarak yapılan çanak çömleğin hemen hemen tümü siyaha yakın tonlardadır. Kap biçimlerinde; özellikle çömlek, kase ve çanaklarda karın ve boyun dönüşleri omurgalıdır. İçten kalınlaştırılmış dudaklı, düz kenarlı ayaklı tabaklar, köşeli kaplar da yine yaygın olarak görülen biçimler arasındadır. Küçük tutamak ya da memeciklerin yanı sıra mahmuzlu kulplar da görülür. Oluk ve yiv bezeme ile içi beyaz dolgulu çiziler en yaygın bezeme türleridir. Aşağı Pınar 4 Bulgaristan kronolojisinde Karanovo III ile eşleşmektedir. Bu tabaka için C14 tarihleri M.Ö. 4350-4300 arasında toplanmaktadır[307]. Ege Gübre açısından da önemli olan bu tarihler kronolojik olarak bir eşleştirme yapabilmemizi sağlamaktadır. Ege Gübre yerleşiminde Aşağıpınar'ın farklı tabakalarındaki çanak çömleklerle de benzerlikler saptanmış, ancak keramik gelişimi bakımından en çok benzerlik gösteren tabaka

[303] Ayrıntılı bilgi için bknz: Karul vd. 2003, 198-204.
[304] Ayrıntılı bilgi için bknz: II. Bölüm, B) Kalkolitik Dönem'de Ege Gübre Yerleşimi ve Mimarisi.
[305] Hiller-Nikolov 2000, 7-11.
[306] Özdoğan 1998, 74.
[307] Özdoğan 1998, 75.

Aşağıpınar IV olarak belirlenmiştir. Elimizdeki C14 sonuçları ile hemen hemen örtüşen bu tabaka Ege Gübre Kalkolitik Dönem tabakası ile çağdaş sayılabilir.

Bölgedeki başka bir kazı ise Ilıpınar[308]'dır. V. tabakadaki çukurlarda ele geçen Erken Vinça tipi çanak çömlek, Anadolu-Balkan kültür ilişkilerinde Ilıpınar'ı önemli bir merkez haline getirmiştir. Evre VA'nın keramiği büyük oranda öncüllerinden farklıdır. Bu evre ile birlikte gövde üstünde iki tutamağı olan çömleklerin yerine, ağız kenarına yerleştirilmiş tutamakları olan çömlekler gelmiştir[309]. Bu çanak çömlek parçaları VI. tabaka bulgularına benzeyen Karanova III ve Erken Vinça ile ilişkisi olan tabakalardır. M.Ö. 5.binyılın ikinci yarısına tarihlenmektedir[310]. Bu tabakada bulunan boynuz biçimli kulplar ve ağızdan tutamaklı çömlek parçaları Ege Gübre'deki parçalar ile benzer nitelik gösterirler.

Kumtepe'den alınan çok sayıda C14 örneklerinin sonuçlarına göre, Kumtepe IA, Troas bölgesindeki diğer Troya I öncesi yerleşmelerden Gülpınar ve Beşik - Sivritepe'yle birlikte M.Ö. 4800-4500 yıllarına tarihlenmektedir[311]. Bu dönem ve yerleşmeler için tipik olan en erken çanak çömlek grubu 'perdah bezemeli' kaplardır. Ege Gübre Kalkolitik Dönem çanak çömlekleri form ve bezeme olarak Kumtepe IA ve Ib ile benzerlikler göstermektedir. En çok benzerlik gösteren form tipi içten kalınlaştırılmış ağız kenarlı çanaklardır. Her iki yerleşimde de bu formun çok çeşitli örnekleri bulunmuştur. Bu yerleşimin çağdaşı sayılabilecek bir diğer yerleşim ise Gülpınar'dır[312]. Gülpınar yerleşiminde de Ege Gübre ile yakından benzerlik gösteren pek çok öğe vardır. Günlük kullanımda tercih edilen yarı kaba pişirme kaplarından perdah bezemeli servis çanaklarına kadar ortak olan birçok özelliği vardır. Bir başka benzerlikte taban kısmında negatif tekstil izi olan dipler ve *"cheese-pots"* olarak adlandırılan pişirme kaplarıdır[313].

Çalışmamız açısından diğer önemli bir yerleşim ise daha iç kesimlerde bulunan Orman Fidanlığı olmuştur. Erken Kalkolitik Çağ'a tarihlenen I-V. tabakalardaki çanak çömlek geleneğinin ana mal grubunun yüzey renkleri; gri, kahverengi ve kahvemsi gri renklerinden oluşmaktadır. Çoğunlukla iyi açkılı olan koyu yüzlü malları vardır. Bu

[308] Van As-Jacobs-Wijn 2001, 155-168.
[309] Thissen 2001, 74.
[310] Roodenberg 1995, 167.
[311] Korfmann-Kromer 1993, 145.
[312] Takaoğlu 2006, 48-50.
[313] Takaoğlu 2006, 49.

grubun ince cidarlı ve iyi açkılı olanları, kazıma(çizi), yiv, baskı ve sokma bezeme içermektedir. En yaygın bezeme, keskin bir şekilde dışa dönük ağızlı ve omurgalı kapların omuz kısımlarına uygulanan yiv ve sokma bezemedir[314]. Diğer tipik mal grubu; astarlı ve boyalı mallardır. Astarlı ve boyalı çanak çömlek, IV. kattan itibaren birdenbire azalır ve mal gruplarında değişiklikler gözlenir. V. tabaka çanak çömleği, Kes Kaya çöp çukuru malzemesinin özelliklerine benzemektedir[315]. Balkanlar'da Erken Neolitik Çağ'ın sonlarından itibaren, özellikle çanak çömlekte izlenen köklü değişikliklerin söz konusu bölgenin Kuzeybatı Anadolu ile başlayan yoğun ilişkileri sonucu ortaya çıktığı görüşü artık giderek ağırlık kazanmaktadır. Böylece çok uzun bir süredir tartışması devam eden Vinça kültürünün ortaya çıkışı ile ilgili sorunlara yeni bir yaklaşım getirilmiştir[316]. Vinça tipi çanak çömleklerin tipik bezemesi sayılan açkı bezeme Orman Fidanlığı'nda ve bu parçanın çok yakın bir benzeri Ege Gübre'de de bulunmuştur. Bu kültüre ait öğelerin izini sürdüğümüz zaman benzerlerinin bu kadar batı kesimde bulunması önemlidir.

Bu bilgilerden yola çıkarak söyleyebiliriz ki; birçok kazıya göre ayırt edilen ve belirlenen Kalkolitik Dönem'in ayırıcı özelliklerinin yakın çevresindeki varlığı ve etkisi, Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönemi içinde daha sınırlı ve belirsiz bir etki göstermiştir. Teknolojik ve tipolojik özellikleri bakımından incelenen bu çanak çömlek topluluğunun benzerleri batıda; Ulucak[317], Beycesultan[318], Aphrodisias[319], Çakmaktepe, Baklatepe[320], Limantepe[321] yerleşimlerinde, daha iç kesimlerde Orman Fidanlığı[322], Demircihöyük[323], Trakya ve Marmara Bölgesi'nde ise Kumtepe[324], Ilıpınar[325], Gülpınar[326] ve Aşağıpınar[327] kazılarında görülmektedir. Ayrıca Chios ve Samos gibi adalarda da benzerlik gösteren buluntular vardır[328]. Bu yerleşimlerde paralellerine

[314] Efe 1996, 106, Res. 7.
[315] Efe 1996, 106, Res. 8.
[316] Efe 1996, 100.
[317] Çilingiroğlu ve diğ. 2005.
[318] Lloyd-Mellaart 1962, 19-104.
[319] Joukowsky 1986, 19-438.
[320] Erkanal-Özkan 1999, 39.
[321] Erkanal-Güneri 1996, 231-261.
[322] Efe 2001, 22-125.
[323] Korfmann 1985, 229-239.
[324] Sperling 1976, 305-364.
[325] Van As-Jacobs-Wijn 2001, 155-168.
[326] Takaoğlu 2006, 47-61.
[327] Parzinger-Schwarzberg 2005, 69-245.
[328] Hood 1982, 427-567.

rastladığımız benzer keramiklerden anlaşıldığı üzere, Ege Gübre Kalkolitik Dönem kültüründe, karasal aktarımın yanı sıra deniz yoluyla da bir etkileşimin olduğu düşünülmelidir. Kısacası, M.Ö. 4040-3950 ve M.Ö. 3780-3640 yıllarına tarihlenen Ege Gübre Kalkolitik Dönem çanak çömleklerinin daha çok Trakya ve Marmara Bölgesi ile benzerlik gösterdiği ve bunun dışında da denizsel aktarımın olduğu anlaşılmaktadır. Bu benzerlikler, Batı Anadolu ve Ege adalarının birbirleriyle çok yakın ilişkiler kurduğunu ve ortak bir kültürel etkileşim içinde olduklarını göstermektedir. Böylece Batı Anadolu'da Erken ve Geç Kalkolitik Dönemler arasındaki kültürel değişimlerin nedenlerini ortaya koyabilmek için önem taşıyan yerleşimlerin arasına Ege Gübre yerleşimi de girmektedir. Bu noktada belirtmek gerekir ki; pek çok yerleşim ile arasında benzerlik olmasına karşın, Ege Gübre Kalkolitik Dönem çanak çömlekleri daha önce örneklerine rastlamadığımız tutamak ve kulp biçimleri, bezeme motifleri ve kabartmalı keramikleri ile özgün bir geleneği oluşturmaktadır. Ancak bu özgün parçaları ile Kalkolitik Dönem'in bilinmeyen evrelerini işaret eden bu gelenek, aynı zamanda tipik olan pek çok özelliği ile bütünün bir parçası olmuştur.

KAYNAKÇA

As Van -Jacobs-Wijnen 2001 — As. A. Van -L. Jacobs-M. H. Wijnen, "Technological Study of the Chalcolithic Pottery of Ilıpınar, Phase VB", *The Ilıpınar Excavations II*, Nederlands Instituut voor Het Nabije Oosten, Leiden, 2001, 155-168.

Baykan 1997 — S. Baykan, "Ilıpınar Höyüğü" *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi*, 2. Cilt, 1997, 817-818.

Caymaz 2008 — T. Caymaz, "Urla Yarımadası Prehistorik Yerleşimleri", *Arkeoloji Dergisi*, XI (2008/1) Ege Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2008, 1-41.

Çilingiroğlu ve diğ. 2004 — A. Çilingiroğlu-Z. Derin-E. Abay-H. Sağlamtimur-İ. Kayan, *Ulucak Höyük: Excavations Between 1995 and 2002*, Ancient Near Eastern Supplement 15, Louvain, 2004.

Çilingiroğlu-Çilingiroğlu 2007 — A. Çilingiroğlu-Ç. Çilingiroğlu, "Ulucak", *Türkiye'de Neolitik Dönem, Yeni Bulgular*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 361-372.

Darkot-Tuncel 1995 — B. Darkot- M. Tuncel, *Ege Bölgesi Coğrafyası*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1995, 1-30.

Derin 2007a	Z. Derin, “İzmir-Yeşilova Höyüğü, İzmir’in En Eski Yerleşim Alanı”, *Doğudan Yükselen Işık, Arkeoloji Yazıları*, İstanbul, 2007, 217-231.
Derin ve diğ.	Z. Derin, F. Ay, T. Caymaz, “İzmir’in Prehistorik Yerleşimi-Yeşilova Höyüğü 2005-2006 yılı Çalışmaları”, *Arkeoloji Dergisi*, Ege Üniversitesi Yayınları (Baskıda).
Derin 2007b	Z. Derin, “Yeşilova Höyüğü” *Türkiye’de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 377-384.
Duru 1994	R. Duru, *Kuruçay Höyük I*, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1994, 4-92.
Duru 2008	R. Duru, *M.Ö. 8000’den M.Ö. 2000’e Burdur-Antalya Bölgesi’nin Altıbin Yılı*, Antalya, 2008, 2-142.
Duru-Umurtak 2005	R. Duru-G. Umurtak, *Höyücek 1989-1992 Yılları Arasında Yapılan Kazıların Sonuçları*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2005, 1-91.
Efe 1990a	T. Efe, "1988 Yılında Kütahya, Bilecik ve Eskişehir İllerindeYapılan Yüzey Araştırmaları", *Anadolu Araştırmaları 12*, 1990, 1-19.

Efe 1990b	T. Efe, "An Inland Anatolian Site with Pre-Vinça Elements: Orman Fidanlığı, Eskişehir", *Germania 68*, 67-113.
Efe 1996	T. Efe, "Orman Fidanlığı' nda 1992-1994 Yılları Arasında Yapılan Kurtarma Kazıları", *17.Kazı Sonuçları Toplantısı*, 95-108.
Efe 2000a	T. Efe, "Kütahya, Bilecik ve Eskişehir İlleri Yüzey Araştırmaları ve Orman Fidanlığı Kurtarma Kazıları" *Türkiye Arkeolojisi ve İstanbul Üniversitesi*, İstanbul, 2000, 103-109.
Efe 2000b	T. Efe, "Recent Investigation in Inland Northwestern Anatolia and Its Contribution to Early Balkan-Anatolian Connections", *Karanova*, Band III, 2000, 171-183.
Efe 2001	T. Efe, *The Salvage Excavations at Orman Fidanlığı, A Chalcolithic Site in Inland Northwestern Anatolia*, TASK Vakfı Yayınları, İstanbul, 2001, 22-125.
Efe 2002	T. Efe, "Orman Fidanlığı", *Arkeoatlas Dergisi*, Sayı: 1, İstanbul, 2002, 121.
Efe 2003	T. Efe, "Batı Anadolu Son Kalkolitik ve İlk Tunç Çağı", *ArkeoAtlas Dergisi*, Sayı: 2, İstanbul, 2003, 92-129.

Erdoğdu 2004 — B. Erdoğdu, “Karşılaştırmalı Tablolara Göre Anadolu Kronolojisi”, *C14 Veritabanı, T.A.Y.*, Ege Yayınları, İstanbul, 2004.

Erkanal 1998 — H. Erkanal, “1996 Liman Tepe Kazıları”, *Kazı Sonuçları Toplantısı 19(1)*, 1998, 370-398.

Erkanal 2003 — H. Erkanal, “Liman Tepe”, *Akeoatlas Dergisi*, Sayı: 2, İstanbul, 2003, 127.

Erkanal-Güneri 1996 — H. Erkanal-T. Güneri, “1995 Yılı Liman Tepe Kazıları” *Kazı Sonuçları Toplantısı 17(1)*, 1996, 231-261.

Erkanal-Özkan 1999 — H. Erkanal-T. Özkan, *Tahtalı Barajı Kurtarma Kazısı Projesi*, İzmir, 1999, 12-41.

Erol 1968 — O. Erol, “Anadolu Kıyılarının Holosen’deki Değişmeleri Hakkında Gözlemler” *Coğrafya Araştırmaları Dergisi 2/2*, 1968, 89-102.

Esin 1997 — U. Esin, “Prehistorya” *Eczcıbaşı Sanat Ansiklopedisi, 3. Cilt*, 1997, 1513-1517.

Eslick 1980 — C. Eslick, “Middle Chalcolithic Pottery from Southwestern Anatolia” *AJA 84*, 1980, 5-14.

Eslick 1992	C. Eslick, *Elmalı-Karataş I, The Neolithic and Chalcolithic Periods: Bağbaşı and Other Sites*, Bryn Mawr College Archaeological Monographs, 1992, 78-80.
French 1967	D.H. French, “Prehistoric sites in the Notrhwest Anatolia I.” *Anatolian Studies 17*, 1967, 49-96.
French 1969	D. French, "Prehistoric Sites in Northwest Anatolia, II. The Balıkesir and Akhisar/Manisa Areas", *Anatolian Studies 19,* 1969, 41-98.
Gülçur 2000	S. Gülçur, “Güvercinkayası Kazısı ve Çevre Araştırmaları”, *Türkiye Arkeolojisi ve İstanbul Üniversitesi*, İstanbul, 2000,97-102.
Harmankaya 1998	S. Harmankaya, “Türkiye Kalkolitik Araştırmaları Üzerine Bir Değerlendirme” *T.A.Y. III*, Ege Yayınları, İstanbul, 1998, 7-16.
Hiller-Nikolov 2000	S. Hiller, V. Nikolov, “Karanova 1947-1997: Das Neolithikum, Forschungsgeschicte und Daten zur Straatigraphie”, *Karanova Beitrage zum Neolithikum in Südosteuropa,* Band III, 2000, 7-11.

Hood 1982 — S. Hood, *Excavations in Chios, 1938-1955, Prehistoric Emporio and Ayio Gala II,* BSA, Londra, 1982, 427-567.

Joukowsky 1986 — M. S. Joukowsky, *Prehistoric Aphrodisias. An Account of the Excavations and Artifact Studies I - II*, Court-St-Etienne-Belgium, 1986, 19-438.

Joukowsky 1989 — M. S. Joukowsky, "Exchange at Prehistoric Aphrodisias: Considerations", *Anatolia and Ancient Near East, Tahsin Özgüç'e Armağan*, Ankara, 1989, 225-234.

Karul 2007 — N. Karul, "Aktopraklık, Kuzeybatı Anadolu'da Gelişkin Bir Köy", *Türkiye'de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları İstanbul, 2007, 387-392.

Karul 2009 — N. Karul, " Göçle Gelen Kültürler, Bursa Aktopraklık Höyük'te Tarih Öncesinin İlk Tarımcıları Keşfediliyor", *Aktüel Arkeoloji Dergisi*, Sayı: 10, Edirne, 2009, 54-67.

Karul ve diğ. 2003 — N. Karul-Z. Eres-M. Özdoğan-H. Parzinger, *Aşağıpınar I, Einführung, Forschıngsgeschichte, Stratigraphie und Architektur*. Verlag Philipp von Zabern, Mainz, 2003.

Kayan 2001 — İ. Kayan, "Troia Yöresinin Yüzey Şekilleri, Alüvyon Ovasının Jeomorfolojsi ve Paleocoğrafik Açıdan Rekonstrüksiyonu", *Düş ve Gerçek: Troia*, Homer Kitabevi, İstanbul, 2001, 309-314.

Kayan ve diğ. 2004 — İ. Kayan, "Paleogeography", *Ulucak Höyük: Excavations Conducted between 1995-2002*, Ancient Near Eastern Supplement 15, Louvain, 2004, 3-9.

Korfmann 1985 — M. Korfmann, "Beşik-Yassıtepe ve Beşik Mezarlığı 1984 Ön Raporu" *Kazı Sonuçları Toplantısı 7*, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1985, 229-239.

Korfmann 1997 — M. Korfmann, 'Beşiktepe', *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, 1. Cilt*, 1997, 227-229.

Korfmann-Kromer 1993 — M. Korfmann-B. Kromer, "Demircihöyük, Beşik-Sivritepe, Troia-Eine Zwıschhenbilanz Zur Chronologie Dreier Orte InWestanatolien", *Studia Troica*, 1993, 136-227.

Labriola 2008 — L. Labriola, “First İmpressions: A Preliminary Account of Mat-İmpressed Pottery in the Prehistoric Aegean,”, *The Aegean in the Neolithic, Chalcolithic and the Early Bronze Age*, Ankara Üniversitesi Sualtı Arkeolojik Araştırma ve Uygulama Merkezi, Ankara, 2008, 309-322.

Lloyd – Mellaart 1962 — S. Lloyd-J. Mellaart, *Beycesultan The Chalcolithic and Early Bronze Age Levels Vol. I*, London, 1962.

Mellaart 1966 — J. Mellaart, “Excavations at Çatalhöyük, 1963, First Prelimanary Report”, *Anatolian Studies 16*, 91-165.

Mellaart 1975 — J. Mellaart, *The Neolithic of the Near East*, Thames and Hudson, London, 1975.

Mellaart 2003 — J. Mellaart, *Çatalhöyük: Anadolu’da Bir Kent*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2003.

Meriç 1990 — R. Meriç, “1988 Yılı İzmir, Manisa İlleri Arkeolojik Yüzey Araştırması”, *Araştırma Sonuçları Toplantısı 7*, Ankara, 1990, 360-366.

Minisker 2006 — V. Minisker, “Nemrut Limanı ve Çevresinin Fiziki Coğrafya Özellikleri”, Ege Üniversitesi Coğrafya Bölümü (Yayınlanmamış Lisans Tezi), İzmir, 2006.

Nocera-Palmieri 2003 — G. Nocera, A.Palmieri, “Doğu Anadolu Madenciliği”, *Arkeoatlas Dergisi*, Sayı 2, İstanbul, 2003, 36-39.

Ökse 1999 — A.T. Ökse, *Seramik Terimleri*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 1999.

Özdoğan 1993 — M. Özdoğan, “Vinça and Anatolia: A New Look at a Very Old Problem”, *Anatolica XIX*, 1993, 173-193.

Özdoğan 1996 — M. Özdoğan, “Tarihöncesi Dönem’de Trakya Araştırma Projesinin 16. Yılında Genel Bir Değerlendirme”, *Anadolu Araştırmaları XIV*, 1996, 329-360.

Özdoğan 1998 — M. Özdoğan, “Tarihöncesi Dönemlerde Anadolu ile Balkanlar Arasındaki Kültür İlişkileri ve Trakya’da Yapılan Yeni Kazı Çalışmaları”, *Türkiye Bilimler Akademisi Dergisi*, Sayı 1, Ankara, 2007, 63-93.

Özdoğan 1999 — M.Özdoğan, “Anadolu’dan Avrupa’ya Açılan Kapı: Trakya. Gerçekleşen Çalışmalar ve Beklentiler”, *Arkeoloji ve Sanat Dergisi*, 1999, 2-28.

Özdoğan 2000a — M. Özdoğan, " Kırklareli Kazıları: Aşağıpınar ve Kanlıgeçit" *Türkiye Arkeolojisi ve İstanbul Üniversitesi*, İstanbul, 69-76.

Özdoğan 2000b — M.Özdoğan, "Toptepe Kazısı", *Türkiye Arkeolojisi ve İstanbul Üniversitesi*, İstanbul, 77-79.

Özdoğan 2002a — M. Özdoğan, "Çanak Çömlekli Neolitik Çağ", *Arkeoatlas Dergisi*, Sayı 1, İstanbul, 2002, 88-105.

Özdoğan 2002b — M. Özdoğan, "Köyden Kente Kalkolitik Çağ", *Arkeoatlas Dergisi*, Sayı 1, İstanbul, 2002, 110-129.

Özdoğan 2007a — M. Özdoğan, "Orta Anadolu'dan Avrupa İçlerine, Neolitik Yaşam Biçiminin Aktarımı", *Vor 12.000 Jahren in Anatolian, Die altesten Monumente der Menschheit, 12.000 Yıl Önce Anadolu, İnsanlığın En Eski Anıtları*, Germany, 2007, 481-490.

Özdoğan 2007b — M. Özdoğan, "Neolitik Dönem ve Batı Anadolu; Sorunlar ve Bazı Tanımlar", *Refik Duru'ya Armağan*, Ege Yayınları, İstanbul, 2007, 31-38.

Özdoğan-Özbaşaran Dede 1990 — M. Özdoğan-N. Özbaşaran Dede, "1989 Yılı Toptepe Kurtarma Kazısı", *Arkeoloji ve Sanat Dergisi* 46/49, 1990.

Parzinger-Schwarzberg 2005 — H. Parzinger-H. Schwarzberg *Aşağı Pınar II*. Die mittel- und spätneolithische Keramik. Verlag Philipp von Zabern, Mainz, 2005.

Peschlow-Bindokat 2006 — A. Peschlow-Bindokat, *Tarihöncesi İnsan Resimleri, Latmos Dağları'ndaki Prehistorik Kaya Resimleri*, İstanbul, 2005.

Rodden 1964 — R.J. Rodden, "A European Link with Çatalhöyük: The 7th Millennium Settlement of Nea Nikomedia in Macedonia. Part II: Burials and the Shrine" *ILN* April 18, 604-607.

Roodenberg 1993 — J. Roodenberg, "Ilıpınar X to VI: Links and Chronology", *Anatolica XIX*, Special issue on Anatolia and The Balkans Symposium in İstanbul, 1993, 251-267.

Roodenberg-Roodenberg 2002 — J. Roodenberg-S.A. Roodenberg, "Ilıpınar ve Menteşe", *Arkeoatlas Dergisi*, Sayı: 1, İstanbul, 2002, 125.

Roodenberg-Roodenberg 2007 — J. Roodenberg-S.A. Roodenberg, "Ilıpınar ve Menteşe, Doğu Marmara'da Neolitik Dönem'e Ait İki Yerleşme", *Türkiye'de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 393-400.

Sağlamtimur 2007	H. Sağlamtimur, “Ege Gübre Neolitik Yerleşimi”, *Türkiye’de Neolitik Dönem, Yeni Kazılar, Yeni Bulgular*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2007, 373-376.
Schoop 2005	U.D. Shoop, “The Late escape of the Neolithic from the Central Anatolian Plain”, *How Did Farming Reach Europe? Anatolian-European relations from the second half of the 7th through the first half of the 6th millenium cal BC. Byzas 2*, Ege Yayınları, İstanbul, 2005.
Seeher 1987	J. Seeher, *Demircihöyük,* Band III,1, Berlin, 1987.
Sevin 2003a	V. Sevin, *Eski Anadolu ve Trakya*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2003.
Sevin 2003b	V. Sevin, *Anadolu Arkeolojisi*, Der Yayınları, İstanbul, 2003.
Sperling 1976	J. R. Sperling, “Kumtepe in the Troad. Trial Excavations, 1934” *Hesperia 45*, 305-364.
T.A.Y. III	Türkiye Arkeolojik Yerleşmeleri, Klasör III, Ege Yayınları, İstanbul, 1998.
Takaoğlu 2006	T. Takaoğlu, “Homeros’un Gölgesinde Troia Öncesi Troas Araştırmaları”, *Sevim Buluç Anı Kitabı*, Çanakkale, 2006, 47-61

Thissen 2001 — L. C. Thissen, " The Pottery of Ilıpınar, Phase X to VA" *The Ilıpınar Excavations II*. Leiden, 2001, 3-154.

Yakar 1985 — J. Yakar, *The Later Prehistory of Anatolia: The Late Chalcolithic and Early Bronze Age*, British Archeological Reports, No: 286, Oxford, 1985.

Yakar 1991 — J. Yakar, *Prehistoric Anatolia: The Neolithic Transformation and the Early Chalcolithic Period*, Tel Aviv, 1991.

Yakar 2007 — J. Yakar, *Anadolu'nun Etnoarkeolojisi. Tunç ve Demir Çağlarında Kırsal Kesimin Sosyo Ekonomik Yapısı*, Homer Kitabevi, İstanbul, 2007.

Yiouni 1996 — P. Yiouni, "The Early Neolithic Pottery: Technology" *The Excavation and the Ceramic Assemblage*, British School at Athens Supplementary Volume 7, London, 1996, 55-79.

HARİTA, PLAN, RESİM VE LEVHA LİSTESİ

Harita 1 : Ege Gübre Yerleşimi ve Kalkolitik Dönem'e Tarihlenen Diğer Yerleşimler

Plan 1 : Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Mimarisi

Plan 2 : Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Çanak Çömleklerinin Arazi Dağılımı

Plan 3 : Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Çanak Çömleklerinin Seviye Şablonu

Plan 4 : Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Mezarlarının Arazi Dağılımı

Resim 1 : Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Mezar 1 (KM1)

Resim 2 : Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Mezar 2 (KM2)

Resim 3 : Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Mezar 3 (KM3)

Resim 4 : Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Mezar 4 (KM4)

Resim 5 : Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Mezar 5 (KM5)

Resim 6 : Kalkolitik Çukur Buluntu ve Keramik Örnekleri

Resim 7 : Gri Mal Grubu-Keramik Örnekleri

Resim 8 : Açık Kahve Mal Grubu-Keramik Örnekleri

Resim 9 : Kahve Mal Grubu-Keramik Örnekleri

Resim 10 : Gri /Kahve Mal Grubu-Keramik Örnekleri

Resim 11 : Pembe/Gri Mal Grubu-Keramik Örnekleri

Resim 12 : Kiremit Astarlı Mal Grubu-Keramik Örnekleri

Resim 13 : Koyu Gri Mal Grubu-Keramik Örnekleri

Resim 14 : Krem Astarlı Mal Grubu-Keramik Örnekleri

Resim 15 : Bezemeli Keramik Örnekleri

Levha 1-16 : Gri Mal Grubu Çanak-Çömlek Çizimi

Levha 17-27 : Açık Kahve Mal Grubu Çanak-Çömlek Çizimi

Levha 28-41 : Kahve Mal Grubu Çanak-Çömlek Çizimi

Levha 42-50 : Gri-Kahve Mal Grubu Çanak-Çömlek Çizimi

Levha 51-57 : Pembe-Gri Mal Grubu Çanak-Çömlek Çizimi

Levha 58-66 : Kiremit Astarlı Mal Grubu Çanak-Çömlek Çizimi
Levha 67-74 : Koyu Gri Mal Grubu Çanak-Çömlek Çizimi
Levha 75-81 : Krem Astarlı Mal Grubu Çanak-Çömlek Çizimi
Levha 82 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Mal Grubu Dağılımı
b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Mal Grubu Dağılımı
Levha 83 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Hamur Renklerinin Dağılımı
b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Genel Tipolojik Dağılım
Levha 84 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Katkı Dağılımı
b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Katkı Grupları Dağılımı
Levha 85 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Açkı Dağılımı
b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Pişme Derecesi Dağılımı
Levha 86 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Gri Mal Grubu Dağılımı
b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Hamur ve Yüzey Renklerinin Dağılımı
Levha 87 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Gri Mal Grubu-Katkı Gruplarının Dağılımı
b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem GriMal Grubu Açkı Dağılımı
Levha 88 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Gri Mal Grubu Pişme Derecesi Dağılımı
b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Gri Mal Grubu Tipolojik Dağılım
Levha 89 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Açık Kahve Mal Grubu Dağılımı
b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Açık Kahve Mal Grubu Hamur Ve Yüzey Renklerinin Dağılımı
Levha 90 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Açık Kahve Mal Grubu Katkı Gruplarının Dağılımı
b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Açık Kahve Mal Grubu Açkı Dağılımı

Levha 91 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Açık Kahve Mal Grubu Pişme Derecesi Dağılımı
b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Açık Kahve Mal Grubu Tipolojik Dağılım
Levha 92 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Kahve Mal Grubu Dağılımı
b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Kahve Mal Grubu Hamur ve Yüzey Renklerinin Dağılımı
Levha 93 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Kahve Mal Grubu Katkı Gruplarının Dağılımı
b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Kahve Mal Grubu Açkı Dağılımı
Levha 94 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Kahve Mal Grubu Pişme Derecesi Dağılımı
b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Kahve Mal Grubu Tipolojik Dağılım
Levha 95 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Gri-Kahve Mal Grubu Dağılımı
b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Gri-Kahve Mal Grubu Hamur ve Yüzey Renklerinin Dağılımı
Levha 96 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Gri-Kahve Mal Grubu Katkı Gruplarının Dağılımı
b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Gri-Kahve Mal Grubu Açkı Dağılımı
Levha 97 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Gri-Kahve Mal Grubu Pişme Derecesi Dağılımı
b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Gri-Kahve Mal Grubu Tipolojik Dağılım

Levha 98 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Pembe-Gri Mal Grubu Dağılımı
b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Pembe-Gri Mal Grubu Hamur ve Yüzey Renklerinin Dağılımı
Levha 99 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Pembe-Gri Mal Grubu Katkı Gruplarnın Dağılımı
b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Pembe-Gri Mal Grubu Açkı Dağılımı
Levha 100 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Pembe-Gri Mal Grubu Pişme Derecesi Dağılımı
: b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Pembe-Gri Mal Grubu Tipolojik Dağılım
Levha 101 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Kiremit Astarlı Mal Grubu Dağılımı
: b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Kiremit Astarlı Mal Grubu Hamur ve Yüzey Renklerinin Dağılımı
Levha 102 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Kiremit Astarlı Mal Grubu Katkı Gruplarının Dağılımı
: b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Kiremit Astarlı Mal Grubu Açkı Dağılımı
Levha 103 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Kiremit Astarlı Mal Grubu Pişme Derecesi Dağılımı
: b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Kiremit Astarlı Mal Grubu Tipolojik Dağılım
Levha 104 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Koyu Gri Mal Grubu Dağılımı
: b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Koyu Gri Mal Grubu Hamur ve Yüzey Renklerinin Dağılımı

Levha 105 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Koyu Gri Mal Grubu Katkı Gruplarının Dağılımı

: b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Koyu Gri Mal Grubu Açkı Dağılımı

Levha 106 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Koyu Gri Mal Grubu Pişme Derecesi Dağılımı

: b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Koyu Gri Mal Grubu Tipolojik Dağılım

Levha 107 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Krem Astarlı Mal Grubu Dağılımı

: b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Krem Astarlı Mal Grubu Hamur ve Yuzey Renklerinin Dağılımı

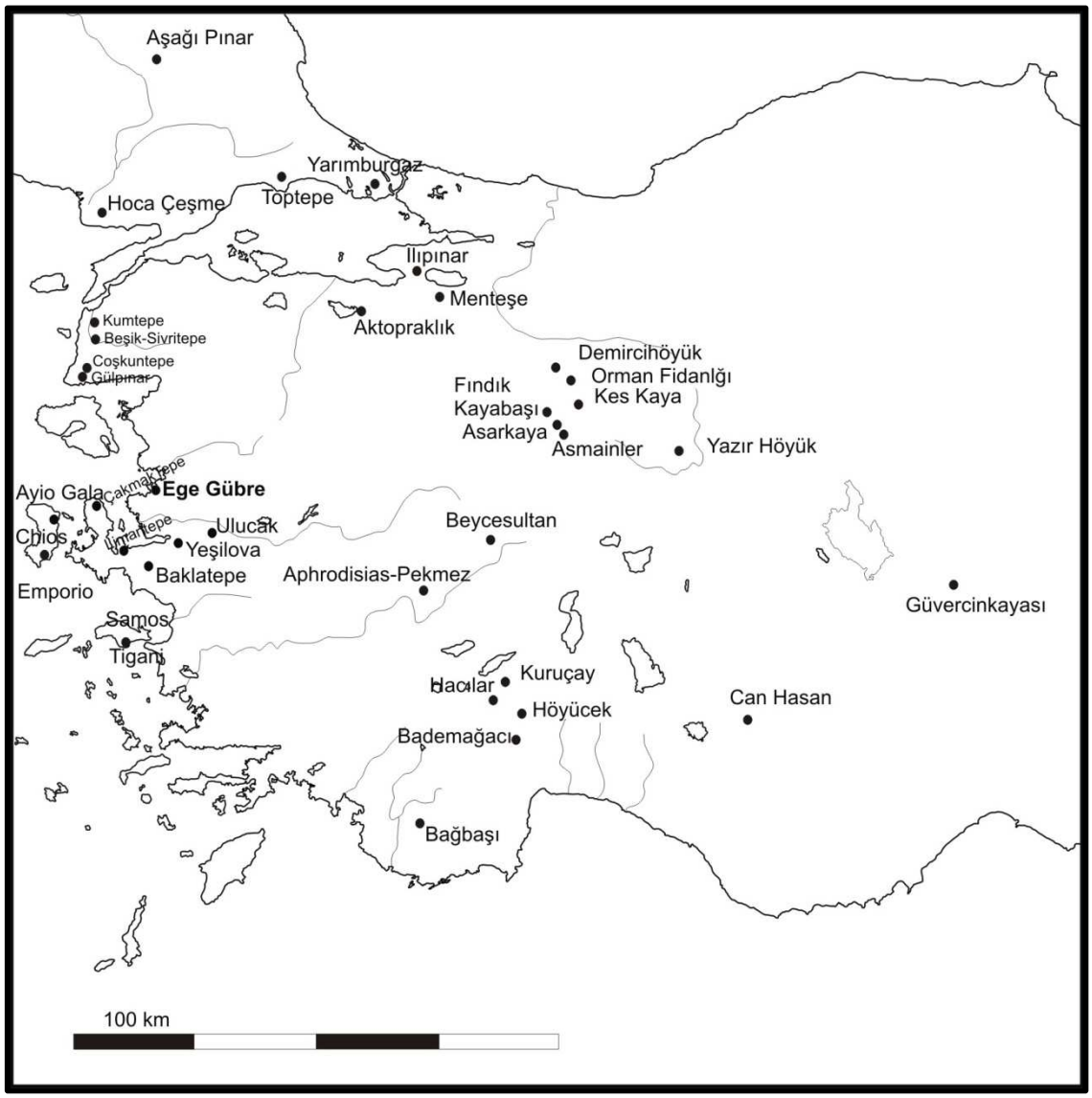
Levha 108 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Krem Astarlı Mal Grubu Katkı Gruplarının Dağılımı

: b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Krem Astarlı Mal Grubu Açkı Dağılımı

Levha 109 : a) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Krem Astarlı Mal Grubu Pişme Derecesi Dağılımı

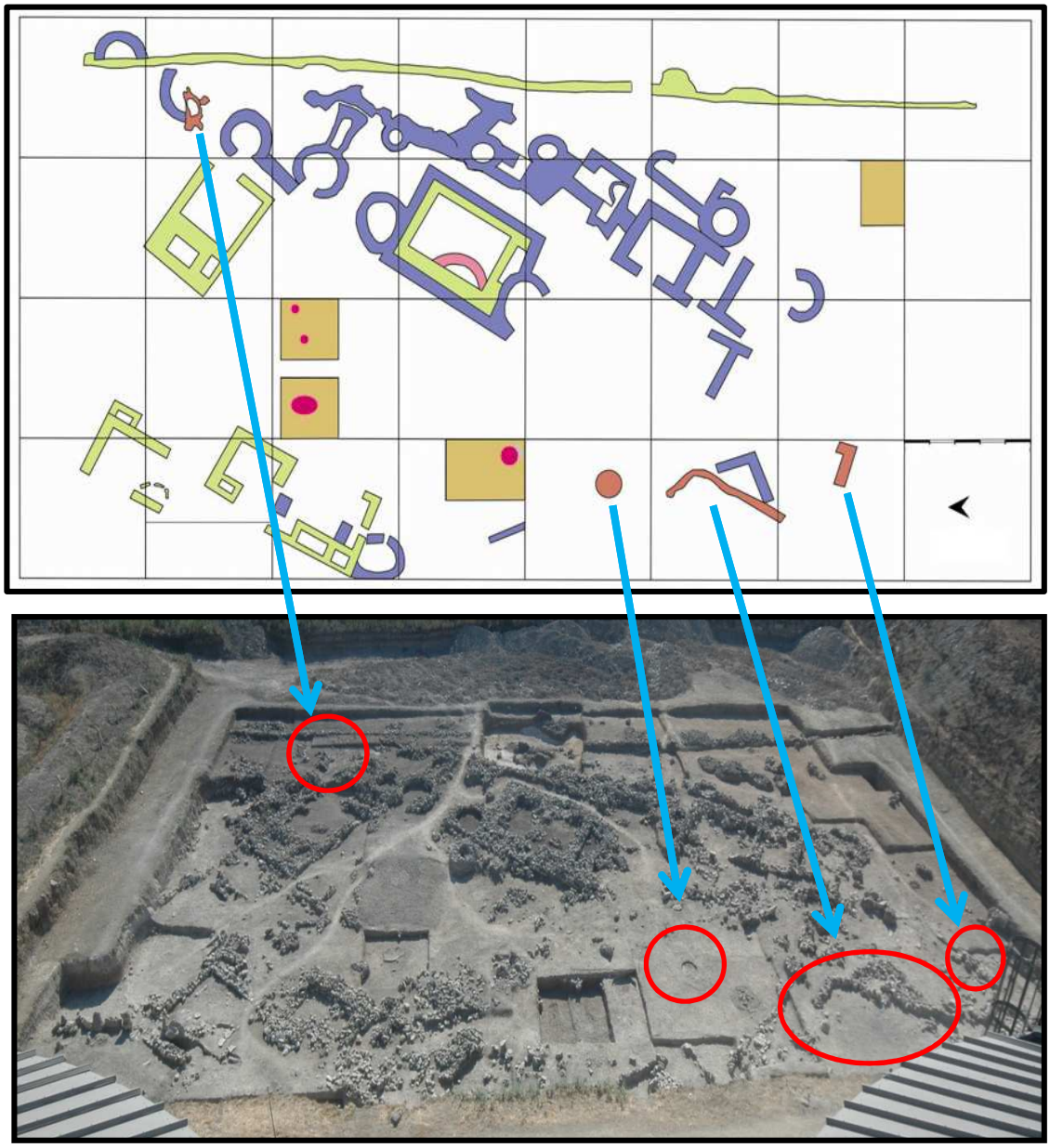
: b) Ege Gübre Yerleşimi Kalkolitik Dönem Krem Astarlı Mal Grubu Tipolojik Dağılım

HARİTA 1

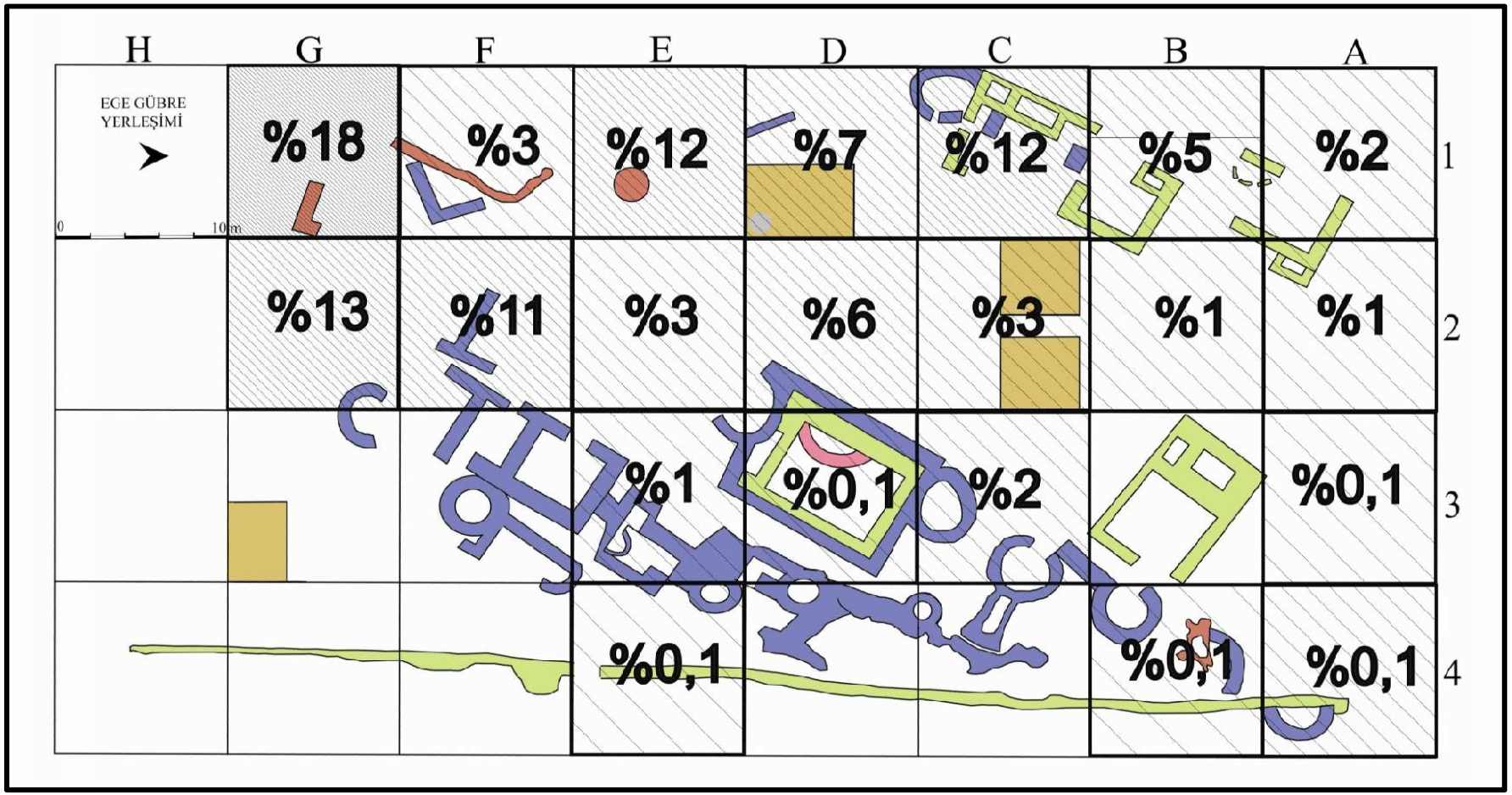

Ege Gübre Yerleşimi ve Kalkolitik Dönem'e Tarihlenen Diğer Yerleşimler

PLAN 1

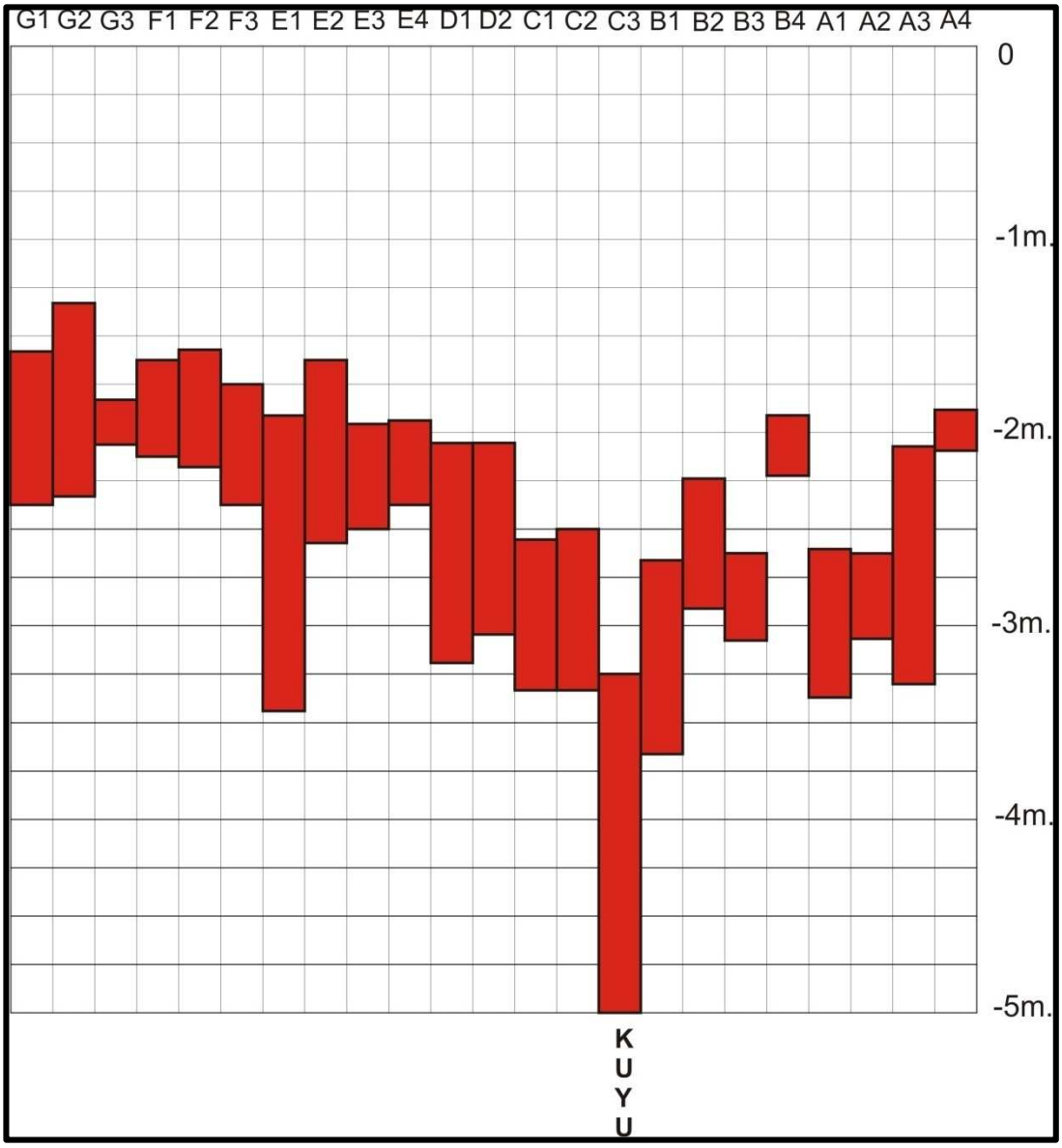
Ege Gübre I -Hellenistik Dönem
Ege Gübre II -Kalkolitik Dönem
Ege Gübre IIIa -Geç Neolitik Dönem
Ege Gübre IIIb -Geç Neolitik Dönem
Ege Gübre IV -Erken Geç Neolitik Dönem

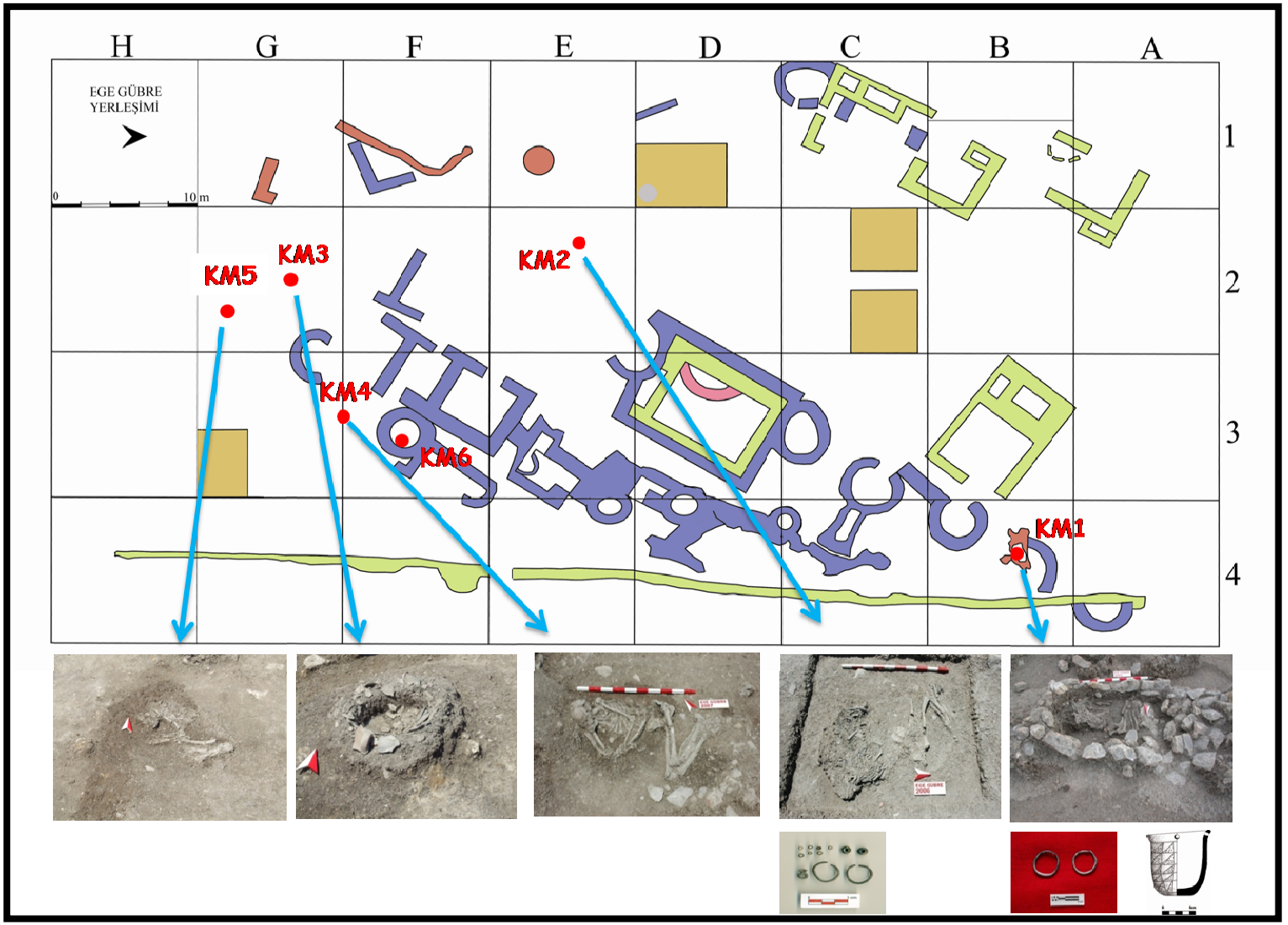
PLAN 2

Ege Gübre-Kalkolitik Dönem Çanak Çömleklerinin Arazi Dağılımı

PLAN 3

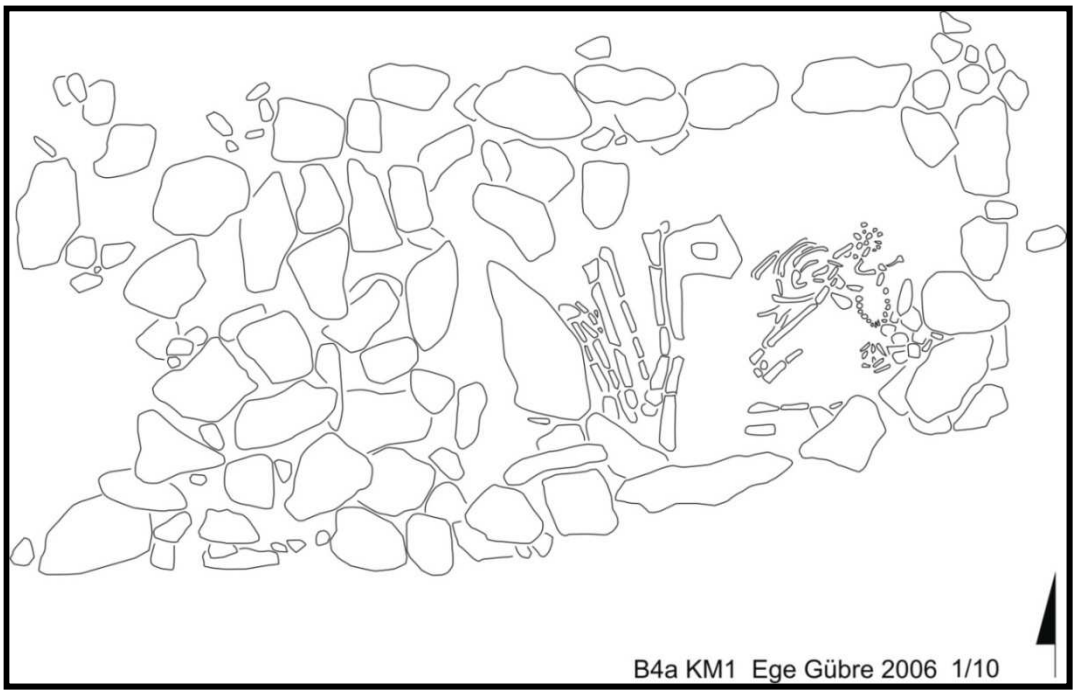
Ege Gübre-Kalkolitik Dönem Çanak Çömleklerinin Seviye Şablonu

Ege Gübre-Kalkolitik Dönem Mezarlarının Arazi Dağılımı

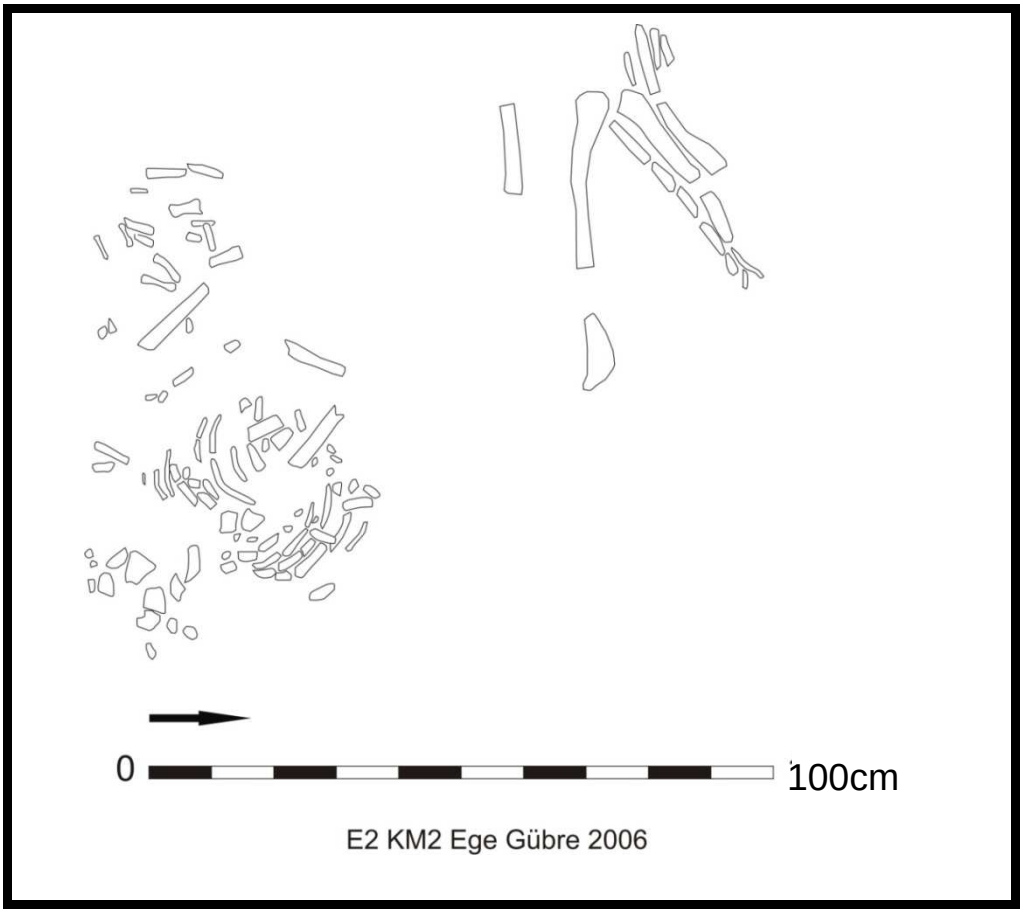
PLAN 4

RESİM 1

RESİM 2

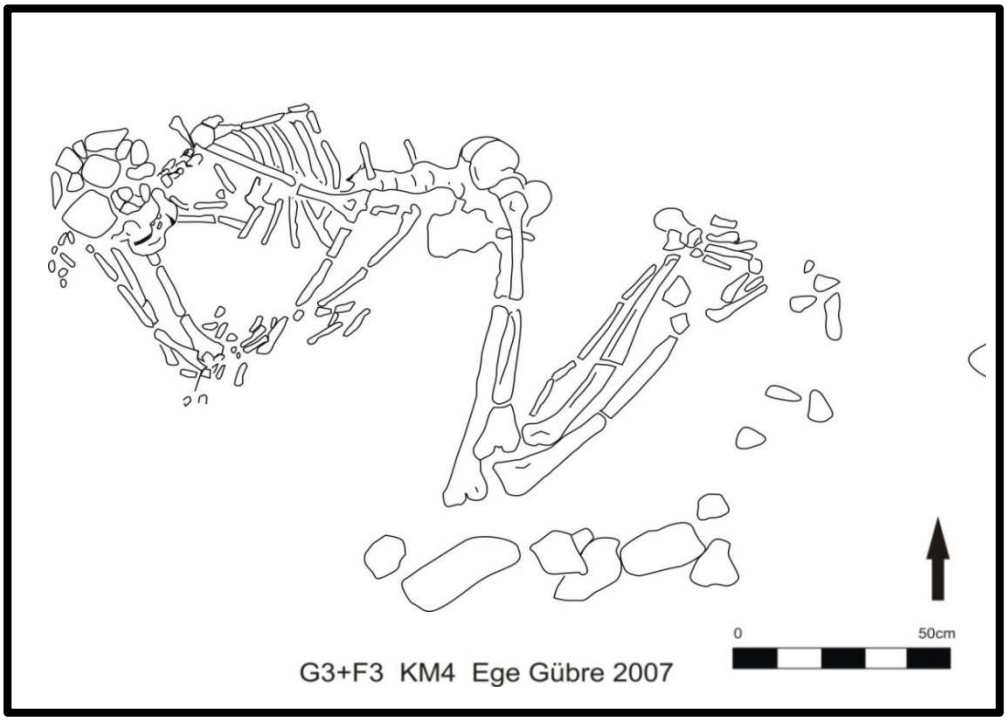

RESİM 3

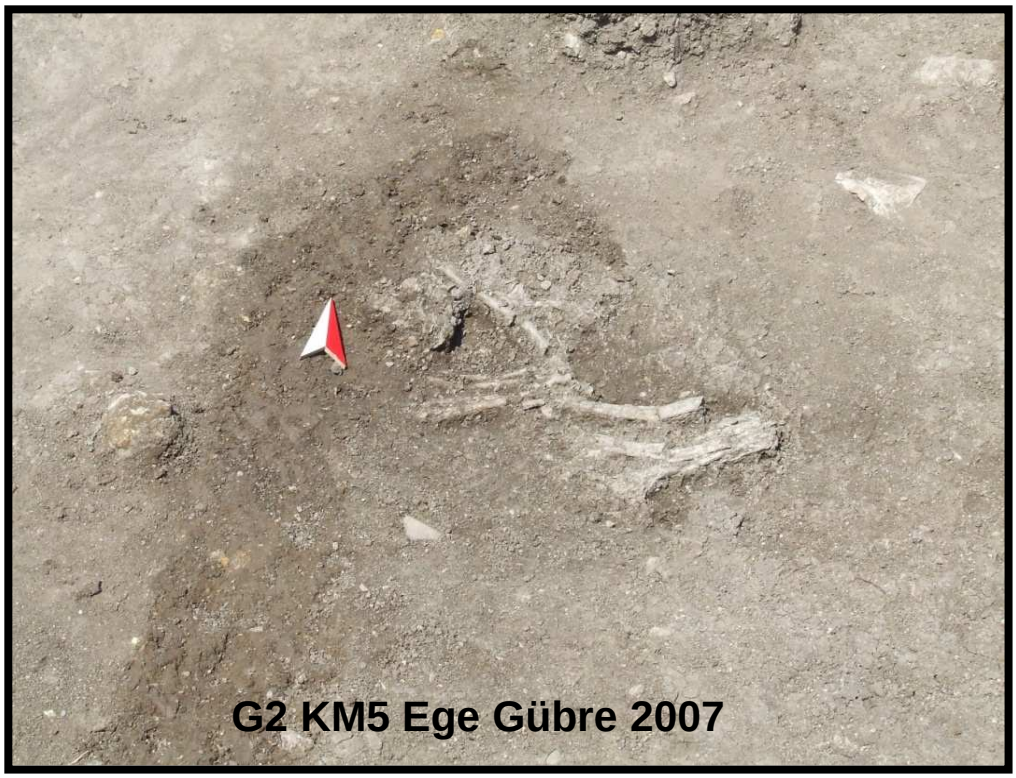

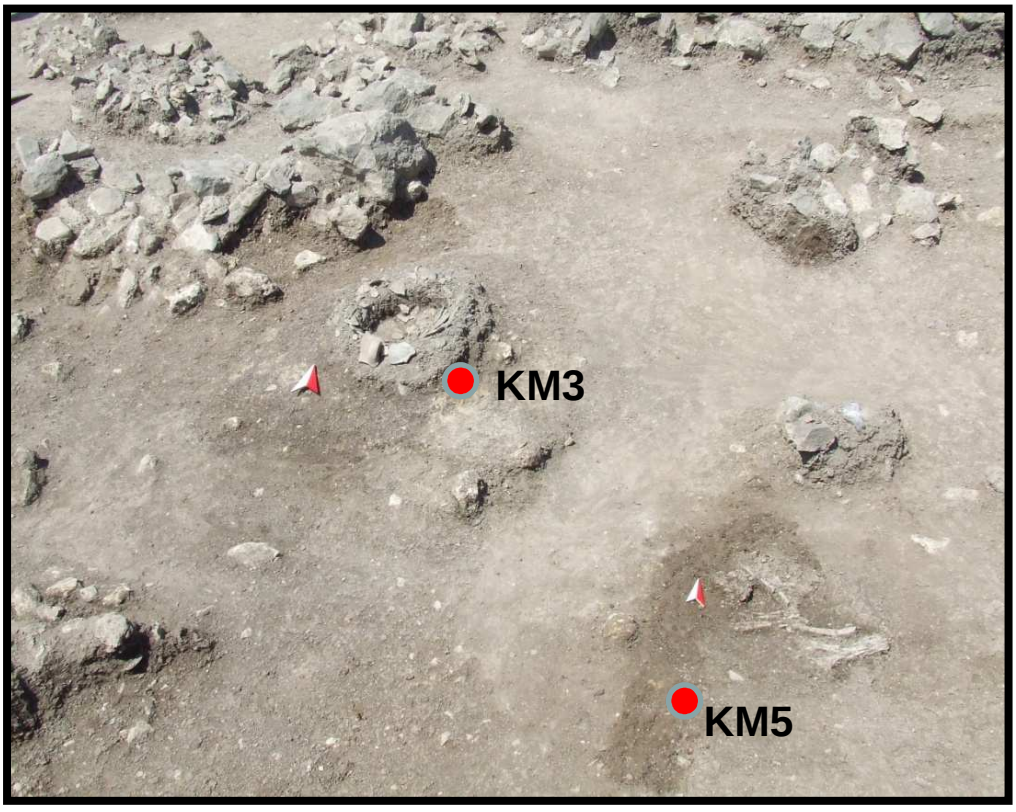
RESİM 4

RESİM 5

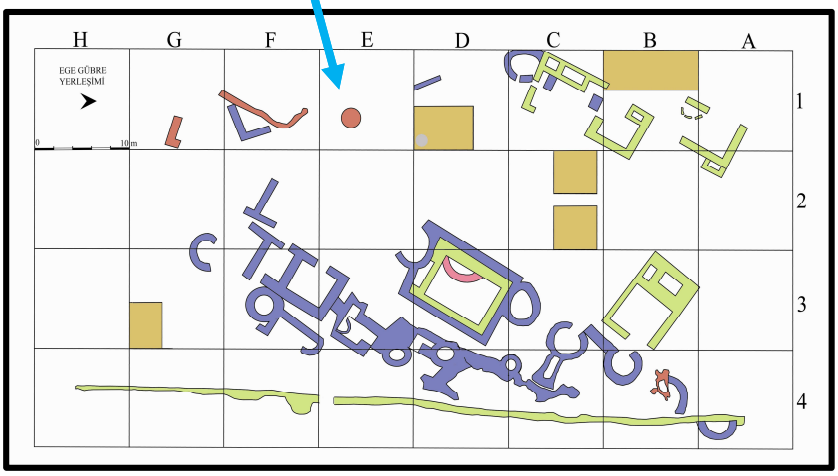

RESİM 6

Kalkolitik Çukur Buluntu ve Keramik Örnekleri

RESİM 7

Gri Mal Grubu-Keramik Örnekleri

RESİM 8

Açık Kahve Mal Grubu-Keramik Örnekleri

RESİM 9

Kahve Mal Grubu-Keramik Örnekleri

RESİM 10

Gri /Kahve Mal Grubu-Keramik Örnekleri

RESİM 11

Pembe/Gri Mal Grubu-Keramik Örnekleri

RESİM 12

Kiremit Astarlı Mal Grubu-Keramik Örnekleri

RESİM 13

Koyu Gri Mal Grubu-Keramik Örnekleri

RESİM 14

Krem Astarlı Mal Grubu-Keramik Örnekleri

RESİM 15

Bezemeli Keramik Örnekleri

KATALOG

Formu: Kase
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum,kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 4/1
İç Astar: 7,5 YR 5/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/2
Ağız Çapı: 9cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 1a

Açma Adı: E1 c
Kod: ETV
Çizim No: 40
Sev. Baş.: -2,60
Sev. Sonu: -2,66

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: Tüm kap
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/2
İç Astar: 7,5 YR 3/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/2
Ağız Çapı: 16cm
Dip Çapı: 9cm
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 1b

Açma Adı: B2 c
Kod: CEJ
Çizim No: 20
Sev. Baş.: -2,99
Sev. Sonu: -

Formu: Dik Kenarlı Bardak
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum,kireç, ince taşçık
Hamur: 7,5 YR 4/2
İç Astar: 10 YR 5/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/1
Ağız Çapı: 9cm
Dip Çapı: 4cm
Bezeme: Basit Kazıma, Nokta Bezeme
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 2a

Açma Adı: B4 a
Kod: CLB
Çizim No: -
Sev. Baş.: -2,59
Sev. Sonu: -2,68

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Hafif Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/2
İç Astar: 7,5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/1
Ağız Çapı: 45cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 3a

Açma Adı: G1 c
Kod: DVM
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -1.95
Sev. Sonu: -2.03

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: Hafif Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 7,5 YR 4/1
İç Astar: 7,5 YR 3/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 4/1
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 3b

Açma Adı: F2 b
Kod: EPR
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2.18
Sev. Sonu: -2.22

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 4/3
İç Astar: 5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/2
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Kat. ve Lev. No: 3c

Açma Adı: C1
Kod: BKG
Çizim No: 1
Sev. Baş.: ?
Sev. Sonu: ?

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/2
İç Astar: 7,5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/1
Ağız Çapı: 24cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 3d

Açma Adı: F1 b
Kod: DUV
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,00
Sev. Sonu: -2,10

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: Dıştan Hafif Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/2
İç Astar: 7,5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 3/1
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 3e

Açma Adı: F2 C
Kod: EZY
Çizim No: 6
Sev. Baş.: -2.29
Sev. Sonu: -

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: İçten Keskin Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/2
İç Astar: 5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 4/1
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 4a

Açma Adı: E1 a
Kod: ELU
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,32
Sev. Sonu: -2,38

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Kase
Adı: İçten Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Hamur: 5 YR 4/2
İç Astar: 7,5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 4/1
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 4b

Açma Adı: F1 b
Kod: DYU
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2.18
Sev. Sonu: -2.21

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: İçten Geniş Dıştan Yuvarlak Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/2
İç Astar: 7,5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/1
Ağız Çapı: 16cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 4c

Açma Adı:	G2 a
Kod:	FHU
Çizim No:	5
Sev. Baş.:	-1,91
Sev. Sonu:	-2,31

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Hamur: 5 YR 4/2
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 4/1
Ağız Çapı: 32cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Oluk Bezeme
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 5a

Açma Adı:	F2(a+b)
Kod:	DMK
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-1.82
Sev. Sonu:	-

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, yoğun mika
Hamur: 2,5 YR 4/1
İç Astar: 7,5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/2
Ağız Çapı: 32cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Kazıma Bezeme
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 5b

Açma Adı:	E2 b
Kod:	EKC
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2,07
Sev. Sonu:	-2,15

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/3
İç Astar: 5 YR 7/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/1
Ağız Çapı: 31cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 5c

Açma Adı:	B1 b
Kod:	BUS
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2,81
Sev. Sonu:	-2,91

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, yoğun mika
Hamur: 5 YR 3/3
İç Astar: 7,5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/2
Ağız Çapı: 26cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 5d

Açma Adı:	B1 b-C1 a
Kod:	CJC
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-3,06
Sev. Sonu:	-3,17

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Çanak
Adı: İçten Hafif Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, yoğun mika
Hamur: 2,5 YR 5/3
İç Astar: 5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 5/1
Ağız Çapı: 26cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 5e

Açma Adı:	E2 c
Kod:	CLF
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2,66
Sev. Sonu:	-

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, iri taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/1
İç Astar: 7,5 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/1
Ağız Çapı: 32cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 6a

Açma Adı:	G2 d
Kod:	EIE
Çizim No:	3
Sev. Baş.:	-2,07
Sev. Sonu:	-2,13

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 10 YR 3/1
İç Astar: 10 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 4/1
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Kat. ve Lev. No: 6b

Açma Adı:	G1 b
Kod:	EHV
Çizim No:	2
Sev. Baş.:	-2,23
Sev. Sonu:	-2,28

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık
Hamur: 7,5 YR 4/4
İç Astar: 10 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 7/2
Ağız Çapı: 16cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 6c

Açma Adı:	B1 a+b
Kod:	EMI
Çizim No:	3
Sev. Baş.:	-3,12
Sev. Sonu:	-3,20

Formu: Omuzlu Kase
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/2
İç Astar: 10 YR 6/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 6/1
Ağız Çapı: 8cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 6d

Açma Adı:	G1 b
Kod:	EEH
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-1,98
Sev. Sonu:	-2,20

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Mal Grubu: Gri Mal
Hamur: 10 YR 3/1
İç Astar: 7,5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/1
Ağız Çapı: 14cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 7a

Açma Adı: D1 d
Kod: ASZ
Çizim No: 27
Sev. Baş.: -2,12
Sev. Sonu: -2,32

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Mal Grubu: Gri Mal
Hamur: 7,5 YR 5/2
İç Astar: 7,5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/1
Ağız Çapı: 9cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 7b

Açma Adı: D1 d
Kod: AVL
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,33
Sev. Sonu: -2,42

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Katkı: Kum, orta taşçık, az bitki, az mika
Mal Grubu: Gri Mal
Hamur: 10 YR 5/3
İç Astar: 10 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/2
Ağız Çapı: 10cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 7c

Açma Adı: D1 d
Kod: AVL
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,33
Sev. Sonu: -2,42

Formu: Konik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Mal Grubu: Gri Mal
Hamur: 5 YR 5/3
İç Astar: 5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/1
Ağız Çapı: 10cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 7d

Açma Adı: C1 d
Kod: BKO
Çizim No: 6442
Sev. Baş.: -2.79
Sev. Sonu: -

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Mal Grubu: Gri Mal
Hamur: 7,5 YR 4/1
İç Astar: 7,5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/1
Ağız Çapı: 24cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 8a

Açma Adı: G1 a
Kod: EUM
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -2.16
Sev. Sonu: -2.28

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 8b

Açma Adı: E1 a
Kod: ELT
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2.32
Sev. Sonu: -2.38

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/2
İç Astar: 10 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 7/2
Ağız Çapı: 18cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 8c

Açma Adı: C1 D
Kod: AZT
Çizim No: 2
Sev. Baş.: ?
Sev. Sonu: ?

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 10 YR 6/3
İç Astar: 10 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/1
Ağız Çapı: 9cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: Çömlek
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 8d

Açma Adı: D1 a-b-c-d
Kod: CIF
Çizim No: 13
Sev. Baş.: -2,90
Sev. Sonu: -2,95

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/1
İç Astar: 7,5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/1
Ağız Çapı: 6cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek
Adı: Hafif Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 9a

Açma Adı: C1 a
Kod: AZL
Çizim No: 6881
Sev. Baş.: -2,99
Sev. Sonu: -

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Hamur: 7,5 YR 3/1
İç Astar: 7,5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 4/1
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: Küresel Gövdeli Çömlek
Adı: İçe Çekik Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 9b

Açma Adı: D1 d
Kod: ASZ
Çizim No: 25
Sev. Baş.: -2,12
Sev. Sonu: -2,32

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık
Hamur: 5 YR 5/6
İç Astar: 10 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 7/2
Ağız Çapı: 10cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: Geniş Ağızlı Çömlek
Adı: Basit Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 9c

Açma Adı: C1d
Kod: BKO
Çizim No: 1
Sev. Baş.: 2,79
Sev. Sonu: -

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, iri taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 3/3
İç Astar: 7,5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/1
Ağız Çapı: ?
Dip Çapı: ?
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek
Adı: Dıştan Keskin Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 10a

Açma Adı: B3
Kod: BJM
Çizim No: 1
Sev. Baş.: ?
Sev. Sonu: ?

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, az mika
Hamur: 10 YR 5/3
İç Astar: 7,5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 3/1
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek
Adı: Hafif İçe Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 10b

Açma Adı: B2 C
Kod: BES
Çizim No: 23
Sev. Baş.: -2,67
Sev. Sonu: -2,82

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 10 YR 5/3
İç Astar: 10 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 5/1
Ağız Çapı: 12cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: Geniş Ağızlı Boyunsuz Çömlek
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 10c

Açma Adı: G1 b+d
Kod: EEY
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -1,61
Sev. Sonu: -2,02

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, ince taşçık, az bitki
Hamur: 7,5 YR 3/1
İç Astar: 7,5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 5/1
Ağız Çapı: 26cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: -
Adı: Kapak
Kat. ve Lev. No: 11a

Açma Adı: G1 b
Kod: EEH
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -1,98
Sev. Sonu: -2,20

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 4/1
İç Astar: 7,5 YR 3/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 6/1
Ağız Çapı: 32cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: -
Adı: Kapak
Kat. ve Lev. No: 11b

Açma Adı: C1-D1
Kod: CED
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,55
Sev. Sonu: -2,84

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum,kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/6
İç Astar: 7,5 YR 3/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/2
Ağız Çapı: 28cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: -
Adı: Kapak
Kat. ve Lev. No: 11c

Açma Adı: G2 a
Kod: DVA
Çizim No: 5
Sev. Baş.: -1,96
Sev. Sonu: -2,00

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/2
İç Astar: 7,5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/1
Ağız Çapı: 12cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: -
Adı: Tutamak
Kat. ve Lev. No: 12a

Açma Adı: C3 b
Kod: AVB
Çizim No: 6520
Sev. Baş.: -3,25
Sev. Sonu: -4,06

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, yoğun mika
Hamur: 5 YR 3/1
İç Astar: 7,5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/2
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: Sığ Oluk Bezeme
Pişme: Orta

Formu: -
Adı: Tutamak
Kat. ve Lev. No: 12b

Açma Adı: D1 a
Kod: CAC
Çizim No: 29
Sev. Baş.: -2,85
Sev. Sonu: -2,90

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, az bitki, yoğun mika
Hamur: 7,5 YR 5/3
İç Astar: 7,5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 6/1
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: -
Adı: Tutamak
Kat. ve Lev. No: 12c

Açma Adı: B1 b
Kod: BYH
Çizim No: 20
Sev. Baş.: -2,96
Sev. Sonu: -3,08

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/3
İç Astar: -
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 6/1
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 12d**

Açma Adı: E1 c
Kod: ERF
Çizim No: 19
Sev. Baş.: -2,51
Sev. Sonu: -2,62

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, az mika
Hamur: 7,5 YR4/1 **İç Astar:** 7,5 YR 5/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Açkı Bezeme **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Mantar Başlı Tutamak **Kat. ve Lev. No: 13a**

Açma Adı: F2 a+c
Kod: EBA
Çizim No: 10
Sev. Baş.: -2,11
Sev. Sonu: -2,14

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Hamur: 5 YR 4/1 **İç Astar:** - **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 4/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Mantar Başlı Tutamak **Kat. ve Lev. No: 13b**

Açma Adı: G2 b
Kod: ECH
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -1,73
Sev. Sonu: -1,84

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 10 YR 4/1 **İç Astar:** 7,5 YR 7/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/1 **Ağız Çapı:** 3,5cm **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** İp delikli kulp **Kat. ve Lev. No: 13c**

Açma Adı: E1 a
Kod: EJP
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -2,10
Sev. Sonu: -2,19

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/3 **İç Astar:** - **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 6/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Kulp **Kat. ve Lev. No: 13d**

Açma Adı: D1 a+b+c
Kod: BZT
Çizim No: 20
Sev. Baş.: -2,60
Sev. Sonu: -

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, az mika
Hamur: 5 YR 4/2 **İç Astar:** 5 YR 5/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 4/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** İp delikli kulp **Kat. ve Lev. No: 13e**

Açma Adı: E1 a
Kod: EIM
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -1,94
Sev. Sonu: -2,06

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/2 **İç Astar:** 10 YR 6/2 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Çift Kulplu Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 13f**

Açma Adı: C1 D
Kod: AZT
Çizim No: 1
Sev. Baş.: ?
Sev. Sonu: ?

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum,kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/1 **İç Astar:** 7,5 YR 4/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 14a**

Açma Adı: F2 c
Kod: EYA
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,14
Sev. Sonu: -2,23

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/1 **İç Astar:** 7,5 YR 7/2 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Kazıma Bezeme **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 14b**

Açma Adı: D2 c-d
Kod: DBM
Çizim No: 5
Sev. Baş.: -2,78
Sev. Sonu: -2,87

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 4/1 **İç Astar:** 7,5 YR 5/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Basit Kazıma Bezeme **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 14c**

Açma Adı: D1-D2
Kod: CBH
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,39
Sev. Sonu: -

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, yoğun bitki, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/2 **İç Astar:** 10 YR 6/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 5/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Kazıma ve Nokta Bezeme **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası

Kat. ve Lev. No: 14d

Açı: İç-Dış Yüzey Hafif Açılı

Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık

Hamur: 5 YR 4/2 **İç Astar:** 2,5 YR 5/1 **Yapım:** El Yapımı

Dış Astar: 2,5 YR 6/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -

Bezeme: Kazıma Bezeme **Pişme:** İyi

Açma Adı: D2 b
Kod: BIV
Çizim No: 5963
Sev. Baş.: -2.58
Sev. Sonu: -2.68

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Kase **Adı:** Basit Ağız Kenarı

Kat. ve Lev. No: 14e

Açı: Dış Yüzey Hafif Açılı

Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, az mika

Hamur: 7,5 YR 5/1 **İç Astar:** 7,5 YR 5/1 **Yapım:** El Yapımı

Dış Astar: 7,5 YR 6/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -

Bezeme: Kazıma Bezeme **Pişme:** İyi

Açma Adı: D1 a+b+c
Kod: BZB
Çizim No: 110
Sev. Baş.: -2,50
Sev. Sonu: -2,60

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası

Kat. ve Lev. No: 14f

Açı: İç-Dış Yüzey Hafif Açılı

Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, az mika

Hamur: 5 YR 2,5/1 **İç Astar:** 5 YR 4/1 **Yapım:** El Yapımı

Dış Astar: 5 YR 5/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -

Bezeme: Kazıma ve Nokta Bezeme **Pişme:** İyi

Açma Adı: D1
Kod: CIF
Çizim No: 22
Sev. Baş.: -2,90
Sev. Sonu: -2,95

Formu: - **Adı:** Düz Dip

Kat. ve Lev. No: 15a

Açı: Açısız

Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, orta taşçık

Hamur: 5 YR 2,5/1 **İç Astar:** 5 YR 5/1 **Yapım:** El Yapımı

Dış Astar: 7,5 YR 7/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 11

Bezeme: - **Pişme:** Orta

Açma Adı: G1 c
Kod: DYC
Çizim No: 7
Sev. Baş.: -2,03
Sev. Sonu: -2,15

Formu: - **Adı:** Düz Dip

Kat. ve Lev. No: 14b

Açı: Açısız

Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika

Hamur: 5 YR 5/3 **İç Astar:** 5 YR 6/1 **Yapım:** El Yapımı

Dış Astar: 5 YR 6/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 8cm

Bezeme: - **Pişme:** Orta

Açma Adı: E1 c
Kod: ERF
Çizim No: 15
Sev. Baş.: -2.51
Sev. Sonu: -2.62

Formu: - **Adı:** Hafif Kaideli Düz Dip **Kat. ve Lev. No: 15c**

Açma Adı: E1 b+d
Kod: EFP
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -1,88
Sev. Sonu: -2,04

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/3 **İç Astar:** 5 YR 5/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 5/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 10cm
Bezeme: - **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Yuvarlatılmış Düz Dip **Kat. ve Lev. No: 15d**

Açma Adı: D1 a+b+c
Kod: BZT
Çizim No: 19
Sev. Baş.: -2,60
Sev. Sonu: -

Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/2 **İç Astar:** 5 YR 4/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 5/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 10cm
Bezeme: - **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Yuvarlatılmış Düz Dip **Kat. ve Lev. No: 15e**

Açma Adı: G1 c
Kod: DRI
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -1,85
Sev. Sonu: -1,89

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, iri taşçık, yoğun mika
Hamur: 2,5 YR 5/6 **İç Astar:** 7,5 YR 6/2 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 11cm
Bezeme: Sığ Oluk Bezeme **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Düz Dip **Kat. ve Lev. No: 16a**

Açma Adı: D1 d
Kod: BDB
Çizim No: 7010
Sev. Baş.: -2.70
Sev. Sonu: -2.81

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Hamur: 5 YR 5/4 **İç Astar:** 7,5 YR 4/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 10cm
Bezeme: Tekstil İzi **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Düz Dip **Kat. ve Lev. No: 16b**

Açma Adı: G1 b
Kod: EHV
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,23
Sev. Sonu: -2,28

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/2 **İç Astar:** 7,5 YR 4/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 6/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 12
Bezeme: Tekstil İzi **Pişme:** Orta

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık
Hamur: 5 YR 5/4
İç Astar: 5 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/2
Ağız Çapı: 26cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 17a

Açma Adı: G1 C
Kod: DTU
Çizim No: 6
Sev. Baş.: -1.92
Sev. Sonu: -1.95

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 4/3
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 24cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Kat. ve Lev. No: 17b

Açma Adı: C1 a
Kod: AZL
Çizim No: 6875
Sev. Baş.: -2,99
Sev. Sonu: -

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/4
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 24cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 17c

Açma Adı: G1 c
Kod: DVM
Çizim No: 13
Sev. Baş.: -1.95
Sev. Sonu: -2.03

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Hafif Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/3
İç Astar: 7,5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 6/2
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 17d

Açma Adı: G2 b
Kod: EFN
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,00
Sev. Sonu: -2,05

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum,kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/4
İç Astar: 5 YR 6/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR6/2
Ağız Çapı: 36cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 18a

Açma Adı: F2 B
Kod: DON
Çizim No: 10
Sev. Baş.: ?
Sev. Sonu: ?

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/6
İç Astar: 7,5 YR 5/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/3
Ağız Çapı: 36cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 18b

Açma Adı:	G2 a
Kod:	DVA
Çizim No:	2
Sev. Baş.:	-1,96
Sev. Sonu:	-2,00

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/3
İç Astar: 10 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 32
Dip Çapı: -
Bezeme: Oluk Bezeme
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 18c

Açma Adı:	F1 D
Kod:	DTT
Çizim No:	2
Sev. Baş.:	-1.91
Sev. Sonu:	-1.95

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Kase
Adı: İçten Geniş Dıştan Yuvarlak Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Hamur: 5 YR 4/3
İç Astar: 7,5 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/3
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 18d

Açma Adı:	F2 a+c
Kod:	EBA
Çizim No:	8
Sev. Baş.:	-2,11
Sev. Sonu:	-2,14

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek
Adı: Dıştan Yuvarlak Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, yoğun mika
Hamur: 7,5 YR 5/4
İç Astar: 7,5 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/3
Ağız Çapı: 26cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Kat. ve Lev. No: 19a

Açma Adı:	E1 c
Kod:	ETV
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2,60
Sev. Sonu:	-2,66

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/3
İç Astar: 2,5 YR 5/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/3
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 19b

Açma Adı:	E1 c
Kod:	ETV
Çizim No:	14
Sev. Baş.:	-2,60
Sev. Sonu:	-2,66

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek
Adı: Dıştan Yuvarlak Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 19c

Açma Adı: E1 c
Kod: ETV
Çizim No: 6
Sev. Baş.: -2,60
Sev. Sonu: -2,66

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, yoğun mika
Hamur: 7,5 YR 5/4
İç Astar: 7,5 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/3
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dıştan Yuvarlak Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 19d

Açma Adı: E1 C
Kod: EOI
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,44
Sev. Sonu: -2,54

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika (sarı)
Hamur: 5 YR 5/4
İç Astar: 7,5 YR 6/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/3
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: Konik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 19e

Açma Adı: E1 c
Kod: ETV
Çizim No: 11
Sev. Baş.: -2,60
Sev. Sonu: -2,66

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, yoğun mika
Hamur: 5 YR 5/6
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/3
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek
Adı: Basit Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 19f

Açma Adı: E1 a
Kod: ELU
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,32
Sev. Sonu: -2,38

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/2
İç Astar: 7,5 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/3
Ağız Çapı: 9cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dıştan Hafif Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 20a

Açma Adı: E1 c
Kod: ERF
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2.51
Sev. Sonu: -2.62

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Hamur: 7,5 YR 5/3
İç Astar: 7,5 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/3
Ağız Çapı: 23cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dışa Çekik Dıştan Hafif Yuvarlatılmış Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, yoğun mika
Hamur: 7,5 YR 5/2
İç Astar: 7,5 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/3
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Kat. ve Lev. No: 20b

Açma Adı:	E1 c
Kod:	ETV
Çizim No:	8
Sev. Baş.:	-2,60
Sev. Sonu:	-2,66

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dıştan Keskin Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, orta taşçık, az bitki
Hamur: 7,5 YR 5/4
İç Astar: 5 YR 7/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 34cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 20c

Açma Adı:	G1 b
Kod:	FHR
Çizim No:	4
Sev. Baş.:	-1,75
Sev. Sonu:	-2,28

Formu: Konik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, iri taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/3
İç Astar: 5 YR 7/6
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/6
Ağız Çapı: 18cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 20d

Açma Adı:	G2c+G3a
Kod:	FIB
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2.04
Sev. Sonu:	-

Formu: Konik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az bitki
Hamur: 2,5 YR 6/4
İç Astar: -
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/2
Ağız Çapı: 14cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Kat. ve Lev. No: 20e

Açma Adı:	G2 A
Kod:	DTZ
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-1.93
Sev. Sonu:	-1,96

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 6/4
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/2
Ağız Çapı: 24cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Kat. ve Lev. No: 20f

Açma Adı:	G1
Kod:	ETG
Çizim No:	7
Sev. Baş.:	-1,66
Sev. Sonu:	-2,26

Formu: Konik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 2,5/1
İç Astar: 7,5 YR 8/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/4
Ağız Çapı: 16cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 20g

Açma Adı: F2 C
Kod: EZY
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2.29
Sev. Sonu: -

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 6/6
İç Astar: 5 YR 8/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR7/2
Ağız Çapı: 34cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 21a

Açma Adı: G1 c
Kod: FHJ
Çizim No: 11
Sev. Baş.: -1,72
Sev. Sonu: -2,25

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 4/2
İç Astar: 5 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/3
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 21b

Açma Adı: G2 b
Kod: EFN
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,00
Sev. Sonu: -2,05

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 7,5 YR 4/1
İç Astar: 5 YR 5/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/3
Ağız Çapı: 12cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 21c

Açma Adı: G2 b
Kod: EHH
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -2,10
Sev. Sonu: -2,16

Formu: Geniş Ağızlı Çömlek
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/1
İç Astar: 7,5 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/3
Ağız Çapı: 38cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 22a

Açma Adı: C1 d
Kod: BJS
Çizim No: 6239
Sev. Baş.: -2.70
Sev. Sonu: -2.86

Kat. ve Lev. No: 22b

Formu: Geniş Ağızlı Çömlek
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 6/6
İç Astar: 5 YR 5/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/2
Ağız Çapı: 23,5
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Açma Adı: B2 c
Kod: BAA
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -2.65
Sev. Sonu: -2.97

Kat. ve Lev. No: 22c

Formu: Geniş Ağızlı Çömlek
Adı: Dıştan Yuvarlak Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/2
İç Astar: 7,5 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/2
Ağız Çapı: 20
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Açma Adı: E1 c
Kod: ERF
Çizim No: 21
Sev. Baş.: -2.51
Sev. Sonu: -2.62

Kat. ve Lev. No: 22d

Formu: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek
Adı: Dıştan Yuvarlak Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık
Hamur: 7,5 YR 5/3
İç Astar: 7,5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 18cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Kazıma ve Nokta Bezeme
Pişme: İyi

Açma Adı: B4 c
Kod: BRU
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -1.92
Sev. Sonu: -2.24

Kat. ve Lev. No: 23a

Formu: Geniş Ağızlı Çömlek
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 7,5 YR 6/3
İç Astar: 10 YR 8/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 8/2
Ağız Çapı: 24cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Açma Adı: C1 A
Kod: BBH
Çizim No: 7064
Sev. Baş.: -2.99
Sev. Sonu: -

Kat. ve Lev. No: 23b

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Hafif İçe Çekik Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/2
İç Astar: 7,5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/3
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Açma Adı: G1 a+c
Kod: DPI
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -1.77
Sev. Sonu: -1.81

Formu: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 7,5 YR 6/3
İç Astar: 7,5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 23c

Açma Adı:	C1 a+b
Kod:	FFG
Çizim No:	2
Sev. Baş.:	-2.87
Sev. Sonu:	-3.30

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/1
İç Astar: 7,5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/2
Ağız Çapı: 8cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 24a

Açma Adı:	C1 a
Kod:	AZL
Çizim No:	6887
Sev. Baş.:	-2,99
Sev. Sonu:	-

Formu: Düz Kenarlı Maşrapa
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 6/4
İç Astar: 7,5 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 7/3
Ağız Çapı: 13,3
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 24b

Açma Adı:	G2 a
Kod:	DRD
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-1,65
Sev. Sonu:	-1,77

Formu: -
Adı: Gövde Parçası
Açkı: İç Yüzey Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 6/3
İç Astar: 5 YR 5/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: Oluk Bezeme
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 25a

Açma Adı:	E1 a
Kod:	ELU
Çizim No:	4
Sev. Baş.:	-2,32
Sev. Sonu:	-2,38

Formu: -
Adı: Tutamak
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, iri taşçık, yoğun bitki, az mika
Hamur: 5 YR 4/3
İç Astar: 7,5 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/3
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 25b

Açma Adı:	G1
Kod:	ETG
Çizim No:	8
Sev. Baş.:	-1,66
Sev. Sonu:	-2,26

Formu: - **Adı:** Tutamak **Kat. ve Lev. No: 25C**

Açı: İç-Dış Yüzey Hafif Açılı

Mal Grubu: Açık Kahve **Katkı:** Kum,kireç, orta taşçık

Hamur: 7,5 YR 5/4 **İç Astar:** 7,5 YR 7/4 **Yapım:** El Yapımı

Dış Astar: 7,5 YR 7/4 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -

Bezeme: - **Pişme:** Orta

Açma Adı: B1 a
Kod: AZZ
Çizim No: 5622
Sev. Baş.: -2.88
Sev. Sonu: -2.98

Formu: - **Adı:** Tutamak **Kat. ve Lev. No: 25d**

Açı: Açısız

Mal Grubu: A. Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, iri taşçık, az bitki

Hamur: 7,5 YR 5/4 **İç Astar:** 7,5 YR 7/4 **Yapım:** El Yapımı

Dış Astar: 7,5 YR 8/3 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -

Bezeme: - **Pişme:** Kötü

Açma Adı: C1 d
Kod: BRE
Çizim No: 1
Sev. Baş.: ?
Sev. Sonu: ?

Formu: - **Adı:** Tutamak **Kat. ve Lev. No: 25e**

Açı: Açısız

Mal Grubu: A. Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, iri taşçık, az bitki

Hamur: 7,5 YR 4/3 **İç Astar:** 7,5 YR 6/3 **Yapım:** El Yapımı

Dış Astar: 7,5 YR 7/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -

Bezeme: - **Pişme:** Kötü

Açma Adı: G1 b
Kod: FHR
Çizim No: 11
Sev. Baş.: -1,75
Sev. Sonu: -2,28

Formu: - **Adı:** Tutamak **Kat. ve Lev. No: 25f**

Açı: Dış Yüzey Hafif Açılı

Mal Grubu: A. Kahve Mal **Katkı:** Kum,kireç, ince taşçık, az mika

Hamur: 7,5 YR 5/3 **İç Astar:** 10 YR 6/3 **Yapım:** El Yapımı

Dış Astar: 10 YR 7/3 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -

Bezeme: Oluk Bezeme **Pişme:** Orta

Açma Adı: G2 a
Kod: DVC
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -1,95
Sev. Sonu: -2,00

Formu: - **Adı:** Kulp **Kat. ve Lev. No: 26a**

Açı: İç-Dış Yüzey Hafif Açılı

Mal Grubu: A. Kahve Mal **Katkı:** Kum,kireç, ince taşçık, az bitki, az mika

Hamur: 7,5 YR 6/4 **İç Astar:** 7,5 YR 7/3 **Yapım:** El Yapımı

Dış Astar: 7,5 YR 8/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -

Bezeme: - **Pişme:** Orta

Açma Adı: G1 b
Kod: FHR
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -1,75
Sev. Sonu: -2,28

Formu: -
Adı: Kulp
Kat. ve Lev. No: 26b

Açma Adı: E1 c
Kod: ETV
Çizim No: 12
Sev. Baş.: -2,60
Sev. Sonu: -2,66

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, yoğun mika
Hamur: 5 YR 5/6
İç Astar: 7,5 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/3
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Formu: -
Adı: Boynuz kulp
Kat. ve Lev. No: 26c

Açma Adı: C1
Kod: BKG
Çizim No: 6304
Sev. Baş.: ?
Sev. Sonu: ?

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, iri taşçık
Hamur: 7,5 YR 5/2
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Formu: -
Adı: Boynuz kulp
Kat. ve Lev. No: 26d

Açma Adı: E1 c
Kod: ELC
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -2,24
Sev. Sonu: -2,33

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum,kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 6/4
İç Astar: 7,5 YR 8/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/2
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: -
Adı: Mantar Tutamaklı Kulp
Kat. ve Lev. No: 26e

Açma Adı: G2 b
Kod: EFY
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,05
Sev. Sonu: -2,10

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, az mika
Hamur: 5 YR 5/4
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: -
Adı: Mantar Başlı Tutamak
Kat. ve Lev. No: 26f

Açma Adı: F2 a+c
Kod: EBA
Çizim No: 11
Sev. Baş.: -2,11
Sev. Sonu: -2,14

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum,kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 7/3
İç Astar: -
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: - **Adı:** Tutamak **Kat. ve Lev. No: 26g**

Açma Adı: E1 a
Kod: EIA
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,12
Sev. Sonu: -2,16

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, orta taşçık
Hamur: 7,5 YR 6/3 **İç Astar:** 7,5 YR 7/3 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** İp Delikli Kulp **Kat. ve Lev. No: 26h**

Açma Adı: G1 b
Kod: FHR
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -1,75
Sev. Sonu: -2,28

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/4 **İç Astar:** - **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/3 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Düz Dip **Kat. ve Lev. No: 27a**

Açma Adı: E1 c
Kod: ERF
Çizim No: 9
Sev. Baş.: -2.51
Sev. Sonu: -2.62

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal **Katkı:** Kum, iri taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 5/6 **İç Astar:** 5 YR 4/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 14cm
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Yuvarlatılmış Düz Dip **Kat. ve Lev. No: 27b**

Açma Adı: D1 d
Kod: BDB
Çizim No: 7013
Sev. Baş.: -2.70
Sev. Sonu: -2.81

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, orta taşçık, yoğun mika
Hamur: 7,5 YR 5/3 **İç Astar:** 5 YR 5/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 7/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 12cm
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Düz Dip **Kat. ve Lev. No: 27c**

Açma Adı: G1 c
Kod: DRZ
Çizim No: 7
Sev. Baş.: -1,89
Sev. Sonu: -1,92

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az bitki
Hamur: 2,5 YR 6/6 **İç Astar:** 7,5 YR 5/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 12cm
Bezeme: - **Pişme:** İyi

Formu: -
Adı: Hafif Kaideli Düz Dip
Kat. ve Lev. No: 27d

Açma Adı: G1 b
Kod: FHR
Çizim No: 7
Sev. Baş.: -1,75
Sev. Sonu: -2,28

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 6/4
İç Astar: 7,5 YR 8/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/3
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: 12cm
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: -
Adı: Yuvarlatılmış Düz Dip
Kat. ve Lev. No: 27e

Açma Adı: G1 b
Kod: FHR
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -1,75
Sev. Sonu: -2,28

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, iri taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 6/4
İç Astar: 5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: 10cm
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: -
Adı: Kaideli Düz Dip
Kat. ve Lev. No: 27f

Açma Adı: E1 c
Kod: EHR
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -2,13
Sev. Sonu: -2,24

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: A. Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, yoğun bitki, az mika
Hamur: 5 YR 5/4
İç Astar: 7,5 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: 10cm
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: İçten Hafif Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 28a

Açma Adı: C3 b
Kod: AVB
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -3,25
Sev. Sonu: -4,06

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/4
İç Astar: 5 YR 6/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/2
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: 7cm
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Ayaklı Kase
Adı: Basit Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 28b

Açma Adı: G2 d
Kod: ECD
Çizim No: 40
Sev. Baş.: -1,68
Sev. Sonu: -1,78

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 10 YR 5/2
İç Astar: 10 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/3
Ağız Çapı: 15cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 6/3
İç Astar: 7,5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/3
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 29a

Açma Adı: E1 a
Kod: EML
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -1,87
Sev. Sonu: -2,36

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 6/4
İç Astar: 5 YR 6/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/3
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 29b

Açma Adı: E1 c
Kod: ELC
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,24
Sev. Sonu: -2,33

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, iri taşçık
Hamur: 7,5 YR 6/4
İç Astar: 10 YR 7/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 7/4
Ağız Çapı: 18cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 29c

Açma Adı: G1 b
Kod: EHZ
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -2,20
Sev. Sonu: -2,24

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/4
İç Astar: 2,5 YR 5/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 5/2
Ağız Çapı: 12
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Kat. ve Lev. No: 29d

Açma Adı: E1 b
Kod: ERG
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -2,10
Sev. Sonu: -2,55

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, az bitki, az mika
Hamur: 7,5 YR 6/4
İç Astar: 7,5 YR 7/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/4
Ağız Çapı: 26cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 30a

Açma Adı: F2 b
Kod: EPR
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -2.18
Sev. Sonu: -2.22

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık
Hamur: 5 YR 6/4
İç Astar: 5 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/2
Ağız Çapı: 26cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 30b

Açma Adı:	G1
Kod:	ETG
Çizim No:	6
Sev. Baş.:	-1,66
Sev. Sonu:	-2,26

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, yoğun bitki, yoğun mika
Hamur: 10 YR 4/4
İç Astar: 10 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 6/2
Ağız Çapı: 23cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 30c

Açma Adı:	C1
Kod:	BKG
Çizim No:	6284
Sev. Baş.:	?
Sev. Sonu:	?

Formu: Dışa Eğik S Kenarlı Çanak
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, ince taşçık, az bitki
Hamur: 5 YR 5/4
İç Astar: 7,5 YR 7/6
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 8/3
Ağız Çapı: 36cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 30d

Açma Adı:	G2 d
Kod:	EIE
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2,07
Sev. Sonu:	-2,13

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/2
İç Astar: 7,5 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/3
Ağız Çapı: 28cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 31a

Açma Adı:	E1 C
Kod:	EOI
Çizim No:	5
Sev. Baş.:	-2,44
Sev. Sonu:	-2,54

Formu: İçten Kalınlaştırılmış Ağız Kenarlı Çanak
Adı: İçten Hafif Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, az mika
Hamur: 7,5 YR 4/3
İç Astar: 5 YR 5/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 5/2
Ağız Çapı: 28cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 31b

Açma Adı:	F2 A
Kod:	EZU
Çizim No:	3
Sev. Baş.:	-2.31
Sev. Sonu:	-

Formu: Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 31c

Açma Adı: G2 a
Kod: EBD
Çizim No: 1
Sev. Baş.: 2,09
Sev. Sonu: 2,17

Açkı: İç-Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, yoğun mika
Hamur: 2,5 YR 5/4
İç Astar: 7,5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/3
Ağız Çapı: 36cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: İçten Hafif Kalınlaştırılmış Ağız
Adı: İçten Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 31d

Açma Adı: B1 a
Kod: BYM
Çizim No: 15
Sev. Baş.: -2,81
Sev. Sonu: -2,94

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/4
İç Astar: 10 YR 8/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 8/2
Ağız Çapı: 32cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: Derin Çanak/Kase
Adı: İçten Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 31e

Açma Adı: G2 a
Kod: FHU
Çizim No: 6
Sev. Baş.: -1,91
Sev. Sonu: -2,31

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık
Hamur: 7,5 YR 5/4
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/3
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: İçten Hafif Kalınlaştırılmış Ağız
Adı: İçten Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 31f

Açma Adı: F2 A
Kod: EZU
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -2.31
Sev. Sonu: -

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, ince taşçık, az bitki
Hamur: 7,5 YR 3/1
İç Astar: 10 YR 8/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 8/3
Ağız Çapı: 21cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: İçten Hafif Kalınlaştırılmış Ağız
Adı: İçten Hafif Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 31g

Açma Adı: D1 a-b-c-d
Kod: CHZ
Çizim No: 12
Sev. Baş.: -2,80
Sev. Sonu: -2,90

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/3
İç Astar: 7,5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 4/2
Ağız Çapı: 26
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık
Hamur: 7,5 YR 5/4
İç Astar: 10 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 6/4
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 32a

Açma Adı: G2 a
Kod: FHU
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -1,91
Sev. Sonu: -2,31

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/3
İç Astar: 2,5 YR 5/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 5/3
Ağız Çapı: 26cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 32b

Açma Adı: E1 C
Kod: EOI
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -2,44
Sev. Sonu: -2,54

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum,kireç, ince taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 4/3
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/2
Ağız Çapı: 25cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 32c

Açma Adı: D1 D
Kod: FBR
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -3,02
Sev. Sonu: -3,12

Formu: Daralan Ağızlı Kısa Boyunlu Çömlek
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, yoğun bitki, az mika
Hamur: 5 YR 6/4
İç Astar: 5 YR 8/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 5/2
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 32d

Açma Adı: C1 d
Kod: BKO
Çizim No: 5443
Sev. Baş.: -2.79
Sev. Sonu: -

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/3
İç Astar: 5 YR 5/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 5/2
Ağız Çapı: 28cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 32e

Açma Adı: F2a
Kod: EYY
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,08
Sev. Sonu: -2,26

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, az bitki
Hamur: 7,5 YR 5/3
İç Astar: 7,5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 6/2
Ağız Çapı: 12cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 33a

Açma Adı: G2 a
Kod: EBD
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -2,09
Sev. Sonu: -2,17

Formu: Konik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 10 YR 5/4
İç Astar: 10 YR 8/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 8/2
Ağız Çapı: 10cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 33b

Açma Adı: C1 c
Kod: BRK
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2.84
Sev. Sonu: -3.04

Formu: Konik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık
Hamur: 5 YR 6/6
İç Astar: 7,5 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/6
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 33c

Açma Adı: G2 d
Kod: EGZ
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,02
Sev. Sonu: -2,07

Formu: Konik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, yoğun bitki, az mika
Hamur: 10 YR 2/1
İç Astar: 7,5 YR 6/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/1
Ağız Çapı: 25cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Kat. ve Lev. No: 33d

Açma Adı: D1 d
Kod: ENN
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,70
Sev. Sonu: -2,90

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 6/8
İç Astar: 5 YR 6/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 7/3
Ağız Çapı: 12cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 34a

Açma Adı: D1 a
Kod: CAC
Çizim No: 33
Sev. Baş.: -2,85
Sev. Sonu: -2,90

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık
Hamur: 5 YR 6/6
İç Astar: 10 YR 8/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/6
Ağız Çapı: 18cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 34b

Açma Adı: F2 B
Kod: BGR
Çizim No: 2
Sev. Baş.:
Sev. Sonu:

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 6/6
İç Astar: 5 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/3
Ağız Çapı: 11cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 34c

Açma Adı: C1 a+b
Kod: FFG
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2.87
Sev. Sonu: -3.30

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, az mika
Hamur: 5 YR 5/3
İç Astar: 5 YR 5/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/2
Ağız Çapı: 16cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 35a

Açma Adı: E1 d
Kod: EYC
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,37
Sev. Sonu: -3,47

Formu: Maşrapa
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/3
İç Astar: 5 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/3
Ağız Çapı: 12cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 35b

Açma Adı: F2 c
Kod: EYA
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -2,14
Sev. Sonu: -2,23

Formu: Konik Boyunlu Çömlekcik
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, az mika
Hamur: 5 YR 4/3
İç Astar: 7,5 YR 5/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/3
Ağız Çapı: 8cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 35c

Açma Adı: E1 c
Kod: ERF
Çizim No: 25
Sev. Baş.: -2.51
Sev. Sonu: -2.62

Formu: Daralan Ağızlı Boyunsuz Çömlek
Adı: Dıştan keskin kalınlaştırılmış ağız kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, yoğun mika
Hamur: 7,5 YR 4/1
İç Astar: 7,5 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/3
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 36a

Açma Adı:	C1 a
Kod:	DEI
Çizim No:	66
Sev. Baş.:	-3,18
Sev. Sonu:	-3,23

Formu: Daralan Ağızlı Boyunsuz Çömlek
Adı: Dıştan Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 6/4
İç Astar: 7,5 YR 6/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/3
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 36b

Açma Adı:	D2 a
Kod:	BKC
Çizim No:	12
Sev. Baş.:	-2.61
Sev. Sonu:	-

Formu: Daralan Ağızlı Boyunsuz Çömlek
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık
Hamur: 7,5 YR 5/6
İç Astar: 7,5 YR 6/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 7/3
Ağız Çapı: 26-
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 36c

Açma Adı:	E1 a
Kod:	EIZ
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-1,98
Sev. Sonu:	-2,10

Formu: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az bitki
Hamur: 10 YR 7/4
İç Astar: 10 YR 8/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 7/4
Ağız Çapı: 15cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 36d

Açma Adı:	B2 b
Kod:	BGU
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2.88
Sev. Sonu:	-2.93

Formu: Daralan Ağızlı Kısa Boyunlu Çömlek
Adı: İçten Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık
Hamur: 7,5 YR 5/3
İç Astar: -
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2.5 YR 6/4
Ağız Çapı: 6cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Kazıma Bezeme
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 36e

Açma Adı:	D1 a+b+c
Kod:	BZB
Çizim No:	2
Sev. Baş.:	-2,50
Sev. Sonu:	-2,60

Formu: Daralan Ağızlı Boyunsuz Çömlek
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık
Hamur: 10 YR 7/3
İç Astar: 10 YR 5/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 5/1
Ağız Çapı: 40cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 37a

Açma Adı: B1 a+b
Kod: EVL
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -3.48
Sev. Sonu: -3.61

Formu: -
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 6/3
İç Astar: 7,5 YR 6/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/4
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 37b

Açma Adı: G1 b
Kod: FHR
Çizim No: 12
Sev. Baş.: -1,75
Sev. Sonu: -2,28

Formu: Geniş Ağızlı Çömlek
Adı: İçten Tutamaklı Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, yoğun mika
Hamur: 5 YR 5/4
İç Astar: 7,5 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/3
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 37c

Açma Adı: G1c
Kod: FHV
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2.29
Sev. Sonu: -2.32

Formu: Kapak
Adı: -
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 6/4
İç Astar: 7,5 YR 7/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 5/1
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 37d

Açma Adı:
Kod: BGV
Çizim No: 5855
Sev. Baş.: -2.90
Sev. Sonu: -3.04

Formu: -
Adı: Gövde Parçası
Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, yoğun mika
Hamur: 5 YR 6/4
İç Astar: 7,5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 5/3
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 38a

Açma Adı: E1 c
Kod: ERF
Çizim No: 11
Sev. Baş.: -2.51
Sev. Sonu: -2.62

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 38b**

Açma Adı: F2 b
Kod: EPR
Çizim No: 8
Sev. Baş.: -2.18
Sev. Sonu: -2.22

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, orta taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 2,5 YR 4/4 **İç Astar:** 7,5 YR 6/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/4 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Kazıma ve Nokta Bezeme **Pişme:** İyi

Formu: Gövde Parçası **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 38c**

Açma Adı: E1 b
Kod: EYD
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,35
Sev. Sonu: -2,40

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal **Katkı:** Kum, orta taşçık, az bitki
Hamur: 5 YR 5/6 **İç Astar:** 5 YR 4/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Oluk Bezeme **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Boynuz Kulp **Kat. ve Lev. No: 39a**

Açma Adı: F2a
Kod: EYY
Çizim No: 6
Sev. Baş.: -2,08
Sev. Sonu: -2,26

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 3/2 **İç Astar:** - **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/3 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Kulp **Kat. ve Lev. No: 39b**

Açma Adı: G2 a
Kod: FHU
Çizim No: 7
Sev. Baş.: -1,91
Sev. Sonu: -2,31

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, iri taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 5/3 **İç Astar:** - **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/3 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Oluk Bezeme **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Üstten Delikli Tutamak **Kat. ve Lev. No: 39c**

Açma Adı: F2 C
Kod: EZY
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -2.29
Sev. Sonu:

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/3 **İç Astar:** 7,5 YR 6/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/3 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: -
Adı: Yatay Kulplu Gövde Parçası
Kat. ve Lev. No: 39d

Açma Adı: E2 a
Kod: EKH
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,16
Sev. Sonu: -2,36

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 7/4
İç Astar: 5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 6/2
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: Oluk Bezeme
Pişme: İyi

Formu: -
Adı: Yuvarlatılmış Düz Dip
Kat. ve Lev. No: 40a

Açma Adı: F2a
Kod: EYY
Çizim No: 5
Sev. Baş.: -2,08
Sev. Sonu: -2,26

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 5/3
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/4
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: 14cm
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: -
Adı: Yuvarlatılmış Düz Dip
Kat. ve Lev. No: 40b

Açma Adı: G2 a
Kod: DVA
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -1,96
Sev. Sonu: -2,00

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 6/6
İç Astar: 5 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/3
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: 14cm
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: -
Adı: Yuvarlatılmış Düz Dip
Kat. ve Lev. No: 40c

Açma Adı: E1 c
Kod: ERF
Çizim No: 6
Sev. Baş.: -2.51
Sev. Sonu: -2.62

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, az mika
Hamur: 5 YR 5/3
İç Astar: 10 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/3
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: 7cm
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: -
Adı: Düz Dip
Kat. ve Lev. No: 40d

Açma Adı: G2 b
Kod: EFN
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -2,00
Sev. Sonu: -2,05

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, yoğun mika
Hamur: 7,5 YR 4/3
İç Astar: 7,5 YR 7/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/3
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: 9cm
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: - **Adı:** Yuvarlatılmış Düz Dip **Kat. ve Lev. No: 40e**

Açma Adı: E1 a+c
Kod: EMT
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,39
Sev. Sonu: -2,51

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/3 **İç Astar:** 5 YR 4/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/3 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 10cm
Bezeme: - **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Hafif Düz Kaideli Dip **Kat. ve Lev. No: 40f**

Açma Adı: G1 a
Kod: EUM
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2.16
Sev. Sonu: -2.28

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 4/4 **İç Astar:** 10 YR 6/2 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 20cm
Bezeme: - **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Yuvarlatılmış Düz Dip **Kat. ve Lev. No: 41a**

Açma Adı: D1 d
Kod: BDB
Çizim No: 7014
Sev. Baş.: -2.70
Sev. Sonu: -2.81

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, orta taşçık, yoğun mika
Hamur: 5 YR 4/3 **İç Astar:** 5 YR 4/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/3 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 15cm
Bezeme: Tekstil İzi **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Çift Ayaklı Kaide **Kat. ve Lev. No: 41b**

Açma Adı: B2
Kod: AOD
Çizim No: 23
Sev. Baş.: -2,68
Sev. Sonu: -2,71

Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, az mika
Hamur: 5 YR 6/6 **İç Astar:** 5 YR 6/4 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 4cm
Bezeme: - **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Konik Ayak **Kat. ve Lev. No: 41c**

Açma Adı: G2 d
Kod: EGZ
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,02
Sev. Sonu: -2,07

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Hamur: 5 YR 4/3 **İç Astar:** 5 YR 4/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/3 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** ?
Bezeme: - **Pişme:** İyi

Formu: -
Adı: Yüksek Kaideli Dip
Kat. ve Lev. No: 41d

Açma Adı: F2 c
Kod: EYA
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,14
Sev. Sonu: -2,23

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/2
İç Astar: 7,5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/3
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: 5cm
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Hafif Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 42a

Açma Adı: G1 D
Kod: FBB
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,25
Sev. Sonu: -2,30

Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/2
İç Astar: 7,5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 24cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: Hafif Omurgalı Çanak
Adı: Hafif Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 42b

Açma Adı: G2 a
Kod: DVC
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -1,95
Sev. Sonu: -2,00

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, az bitki, yoğun mika
Hamur: 10 YR 4/1
İç Astar: 10 YR 8/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 7/2
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Basit Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 42c

Açma Adı: D1 a+b+c
Kod: BZT
Çizim No: 16
Sev. Baş.: 2,60
Sev. Sonu: -

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, orta taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 2,5 YR 4/6
İç Astar: 5 YR 5/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/2
Ağız Çapı:
Dip Çapı: -?
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Yuvarlak Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 42d

Açma Adı: G2 b
Kod: EKI
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -2,15
Sev. Sonu: -2,20

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Hamur: 5 YR 5/3
İç Astar: 7,5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/3
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: Dışa Eğik Dış BükeY Kenarlı Kase
Adı: Basit Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 42e

Açma Adı: G1
Kod: EZS
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -1.80
Sev. Sonu: -2.24

Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/4
İç Astar: 5 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/3
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: Dışa Çekik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Basit Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 42f

Açma Adı: F2 a+c
Kod: EBA
Çizim No: 6
Sev. Baş.: -2,11
Sev. Sonu: -2,14

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/2
İç Astar: 5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 26cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: Dışa Çekik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 43a

Açma Adı: B2 c
Kod: CEJ
Çizim No: 19
Sev. Baş.: -2,99
Sev. Sonu: -

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/4
İç Astar: 7,5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/2
Ağız Çapı: 33cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 43b

Açma Adı: E1 c
Kod: ERF
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -2.51
Sev. Sonu: -2.62

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, iri taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 4/4
İç Astar: 7,5 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/4
Ağız Çapı: 32cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Keskin Dıştan Yuvarlak Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 43c

Açma Adı: G2 b
Kod: EFN
Çizim No: 5
Sev. Baş.: -2,00
Sev. Sonu: -2,05

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/4
İç Astar: 7,5 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/3
Ağız Çapı: 24cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Dıştan Yuvarlak Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/2
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 43d

Açma Adı:	G1 d
Kod:	FHL
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-1,78
Sev. Sonu:	-2,35

Formu: Dışa Çekik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/2
İç Astar: 5 YR 7/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/1
Ağız Çapı: 34cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 43e

Açma Adı:	G1 C
Kod:	FBE
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-1,84
Sev. Sonu:	-

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 4/1
İç Astar: 7,5 YR 3/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/3
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 43f

Açma Adı:	F2 a
Kod:	FCK
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2,31
Sev. Sonu:	-2,36

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: İçten Keskin Dıştan Yuvarlak Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/3
İç Astar: 5 YR 8/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 8/2
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Sığ Oluk Bezeme
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 44a

Açma Adı:	G1 C
Kod:	FBJ
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2,26
Sev. Sonu:	-

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/4
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 26cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Oluk Bezeme
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 44b

Açma Adı:	B2 c
Kod:	BMG
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2.76
Sev. Sonu:	-

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/4
İç Astar: 5 YR 3/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/3
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Sığ Oluk Bezeme
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 44c

Açma Adı: G1 C
Kod: FBE
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -1,84
Sev. Sonu: -

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 4/6
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 3/3
Ağız Çapı: 44cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Sığ Oluk Bezeme
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 44d

Açma Adı: C3 a
Kod: AVZ
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -4,06
Sev. Sonu: -4,41

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/1
İç Astar: 7,5 YR 6/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 3/1
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Sığ Oluk Bezeme
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 44e

Açma Adı: E2 a
Kod: EKH
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,16
Sev. Sonu: -2,36

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek
Adı: Dıştan Yuvarlak Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, iri taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/1
İç Astar: 5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 5/1
Ağız Çapı: 36cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 45a

Açma Adı: C1 d
Kod: BKO
Çizim No: 6439
Sev. Baş.: -2.79
Sev. Sonu: -

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, iri taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/4
İç Astar: 2,5 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 5/2
Ağız Çapı: 24cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Kat. ve Lev. No: 45b

Açma Adı: E1 c
Kod: ETV
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -2,60
Sev. Sonu: -2,66

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, az mika
Hamur: 5 YR 5/2
İç Astar: 7,5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/4
Ağız Çapı: 13cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 45c

Açma Adı: E1 c
Kod: ETV
Çizim No: 17
Sev. Baş.: -2,60
Sev. Sonu: -2,66

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, az mika
Hamur: 5 YR 5/4
İç Astar: 5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 5/6
Ağız Çapı: 10cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Açkı Bezeme
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 45d

Açma Adı: E1 a+c
Kod: EMT
Çizim No: 25
Sev. Baş.: -2,39
Sev. Sonu: -2,51

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, yoğun mika
Hamur: 7,5 YR 5/2
İç Astar: 7,5 YR 3/1
Yapım: E l Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 28cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 46a

Açma Adı: F3 d
Kod: DYT
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -1.74
Sev. Sonu: -2.04

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/3
İç Astar: 5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/2
Ağız Çapı: 24cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Kat. ve Lev. No: 46b

Açma Adı: E1 b
Kod: ERG
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,10
Sev. Sonu: -2,55

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 4/3
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 16cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 46c

Açma Adı: G1 d
Kod: EEZ
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,18
Sev. Sonu: -2,20

Formu: Konik Boyunlu Çömlek **Adı:** Dışa Çekik Ağız Kenarı

Kat. ve Lev. No: 46d

Açma Adı: G1 c
Kod: DRZ
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -1,89
Sev. Sonu: -1,92

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, orta taşçık, yoğun mika
Hamur: 5 YR 5/3 **İç Astar:** 7,5 YR 7/2 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/2 **Ağız Çapı:** 18cm **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: Konik Boyunlu Çömlekcik **Adı:** Dışa Çekik Ağız Kenarı

Kat. ve Lev. No: 46e

Açma Adı: E1 c
Kod: ERF
Çizim No: 23
Sev. Baş.: -2.51
Sev. Sonu: -2.62

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 4/1 **İç Astar:** 7,5 YR 3/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 5/3 **Ağız Çapı:** 10cm **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: Konik Boyunlu Çömlek **Adı:** Dışa Çekik Ağız Kenarı

Kat. ve Lev. No: 46f

Açma Adı: D1 D
Kod: FBR
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -3,02
Sev. Sonu: -3,12

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, yoğun mika
Hamur: 7,5 YR 4/3 **İç Astar:** 10 YR 7/3 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 7/2 **Ağız Çapı:** 24cm **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** İyi

Formu: 'S' Kıvrımlı Çömlek **Adı:** Basit Ağız Kenarı

Kat. ve Lev. No: 47a

Açma Adı: E1 c
Kod: ETV
Çizim No: 7
Sev. Baş.: -2,60
Sev. Sonu: -2,66

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 4/4 **İç Astar:** 2,5 YR 6/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/3 **Ağız Çapı:** 13cm **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: 'S' Kıvrımlı Çömlek **Adı:** Basit Ağız Kenarı

Kat. ve Lev. No: 47b

Açma Adı: A1
Kod: DHT
Çizim No: 10
Sev. Baş.: ?
Sev. Sonu: ?

Açkı: İç Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/3 **İç Astar:** 7,5 YR 6/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/2 **Ağız Çapı:** 13 cm **Dip Çapı:** -
Bezeme: Oluk Bezeme **Pişme:** İyi

Formu: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 6/3
İç Astar: 5 YR 5/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/2
Ağız Çapı: 26cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 48a

Açma Adı: F1 a
Kod: DYD
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,11
Sev. Sonu: -2,18

Formu: Daralan Ağızlı Boyunsuz Çömlek
Adı: İçe Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/6
İç Astar: 7,5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/2
Ağız Çapı: 40cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 48b

Açma Adı: F1 B
Kod: DTH
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -1.95
Sev. Sonu: -2.00

Formu: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/4
İç Astar: 7,5 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/1
Ağız Çapı: 16cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 48c

Açma Adı: E1 c
Kod: ERF
Çizim No: 24
Sev. Baş.: -2.51
Sev. Sonu: -2.62

Formu: Geniş Ağızlı Boyunsuz Çömlek
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 7,5 YR 6/3
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 6/2
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 48d

Açma Adı: E1 b+d
Kod: EFP
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -1,88
Sev. Sonu: -2,04

Formu: -
Adı: Tutamak
Açkı: İç-Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal
Katkı: Kum, kireç, az mika
Hamur: 5 YR 4/3
İç Astar: 2,5 YR 6/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 5/1
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 49a

Açma Adı: F2 b
Kod: EPR
Çizim No: 7
Sev. Baş.: -2.18
Sev. Sonu: -2.22

Formu: - **Adı:** Tutamak **Kat. ve Lev. No: 49b**

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı

Mal Grubu: Gri-Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, az mika

Hamur: 7,5 YR 5/2 **İç Astar:** 7,5 YR 5/1 **Yapım:** El Yapımı

Dış Astar: 5 YR 6/3 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -

Bezeme: - **Pişme:** İyi

Açma Adı: E1 c
Kod: EHR
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -2,13
Sev. Sonu: -2,24

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 49c**

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı

Mal Grubu: Gri-Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, yoğun mika

Hamur: 7,5 YR 5/3 **İç Astar:** 7,5 YR 6/2 **Yapım:** El Yapımı

Dış Astar: 10 YR 5/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -

Bezeme: Kazıma Bezeme **Pişme:** İyi

Açma Adı: E1 c
Kod: ETV
Çizim No: 18
Sev. Baş.: -2,60
Sev. Sonu: -2,66

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 49d**

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı

Mal Grubu: Gri-Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, az mika

Hamur: 7,5 YR 4/3 **İç Astar:** 5 YR 5/1 **Yapım:** El Yapımı

Dış Astar: 7,5 YR 5/3 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -

Bezeme: Açkı Bezeme **Pişme:** İyi

Açma Adı: E1 C
Kod: EOI
Çizim No: 6
Sev. Baş.: -2,44
Sev. Sonu: -2,54

Formu: - **Adı:** Düz Dip **Kat. ve Lev. No: 50a**

Açkı: Açkısız

Mal Grubu: Gri-Kahve Mal **Katkı:** Kum, iri taşçık, az bitki, az mika

Hamur: 2,5 YR 4/8 **İç Astar:** 7,5 YR 4/1 **Yapım:** El Yapımı

Dış Astar: 7,5 YR 6/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -

Bezeme: - **Pişme:** Orta

Açma Adı: E1 b
Kod: EFJ
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2.58
Sev. Sonu: -2.63

Formu: - **Adı:** Düz Dip **Kat. ve Lev. No: 50b**

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı

Mal Grubu: Gri-Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, orta taşçık, az mika

Hamur: 2,5 YR 5/4 **İç Astar:** 5 YR 5/2 **Yapım:** El Yapımı

Dış Astar: 7,5 YR 5/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 10cm

Bezeme: - **Pişme:** Orta

Açma Adı: C2 a
Kod: FDM
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -3,18
Sev. Sonu: -3,30

Formu: - **Adı:** Düz Dip **Kat. ve Lev. No: 50c**

Açma Adı: E1 a
Kod: EJP
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -2,10
Sev. Sonu: -2,19

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 4/4 **İç Astar:** 10 YR 7/2 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 8cm
Bezeme: - **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Yuvarlatılmış Düz Dip **Kat. ve Lev. No: 50d**

Açma Adı: G1
Kod: ETG
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -1,66
Sev. Sonu: -2,26

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 4/4 **İç Astar:** 10 YR 7/2 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/4 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 7cm
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Yuvarlatılmış Düz Dip **Kat. ve Lev. No: 50e**

Açma Adı: E1 c
Kod: ERF
Çizim No: 8
Sev. Baş.: -2.51
Sev. Sonu: -2.62

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 3/2 **İç Astar:** 7,5 YR 5/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 5/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 12cm
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Çift Ayaklı Kaide **Kat. ve Lev. No: 50f**

Açma Adı: D1 d
Kod: AVL
Çizim No: 4092
Sev. Baş.: -2,33
Sev. Sonu: -2,42

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık
Hamur: 5 YR 4/2 **İç Astar:** 10 YR 5/2 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Yüksek Kaideli Halka Dip(?) **Kat. ve Lev. No: 50g**

Açma Adı: G1
Kod: ETG
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -1,66
Sev. Sonu: -2,26

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Gri-Kahve Mal **Katkı:** Kum, kireç, iri taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/2 **İç Astar:** 7,5 YR 7/3 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/3 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 10cm
Bezeme: - **Pişme:** İyi

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, az mika
Hamur: 2,5 YR 6/1
İç Astar: 5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/1
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 51a

Açma Adı: G1 c
Kod: FHJ
Çizim No: 10
Sev. Baş.: -1,72
Sev. Sonu: -2,25

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/4
İç Astar: 2,5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/2
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 51b

Açma Adı: G1 c
Kod: DYC
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,03
Sev. Sonu: -2,15

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/3
İç Astar: 7,5 YR 3/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 14cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 51c

Açma Adı: D1-D2
Kod: CBJ
Çizim No: 5
Sev. Baş.: -2,42
Sev. Sonu: -2,60

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık
Hamur: 5 YR 5/3
İç Astar: 5 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/2
Ağız Çapı: 14cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 51d

Açma Adı: B1 a
Kod: BZF
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -2,94
Sev. Sonu: -3,15

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Dıştan Yuvarlak Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, yoğun mika
Hamur: 2,5 YR 5/3
İç Astar: 2,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 51e

Açma Adı: G1 c
Kod: DYC
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,03
Sev. Sonu: -2,15

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/3
İç Astar: 5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/1
Ağız Çapı: 36cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 52a

Açma Adı: D1 d
Kod: ASZ
Çizim No: 26
Sev. Baş.: -2,12
Sev. Sonu: -2,32

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: İçe Çekik Dıştan Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, az mika
Hamur: 7,5 YR 6/3
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 6/2
Ağız Çapı: 16cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Kazıma ve Nokta Bezeme
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 51f

Açma Adı: A1 b
Kod: DAT
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,59
Sev. Sonu: -2,66

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Hamur: 5 YR 6/3
İç Astar: 5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/2
Ağız Çapı: 34cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Oluk Bezeme
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 52b

Açma Adı: F2 A
Kod: DOU
Çizim No: 1
Sev. Baş.: ?
Sev. Sonu: ?

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum,kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/3
İç Astar: 5 YR 6/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/2
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 52c

Açma Adı: E1 a
Kod: ELU
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -2,32
Sev. Sonu: -2,38

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/2
İç Astar: 7,5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR6/2
Ağız Çapı: 24cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 52d

Açma Adı: E2 b
Kod: CZR
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -2.04
Sev. Sonu: -2.16

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Kase
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, yoğun mika
Hamur: 5 YR 5/2
İç Astar: 5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/2
Ağız Çapı: 24
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 52e

Açma Adı:	G2 a
Kod:	EBD
Çizim No:	2
Sev. Baş.:	-2,09
Sev. Sonu:	-2,17

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum,kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/4
İç Astar: 5 YR 7/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/2
Ağız Çapı: 32cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 52f

Açma Adı:	C1-D1
Kod:	CED
Çizim No:	2
Sev. Baş.:	-2,55
Sev. Sonu:	-2,84

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Hamur: 7,5 YR 3/2
İç Astar: 5 YR 5/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR6/2
Ağız Çapı: 36cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 53a

Açma Adı:	E2 b
Kod:	ELE
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2,19
Sev. Sonu:	-2,33

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az bitki
Hamur: 2,5 YR 5/6
İç Astar: 7,5 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 7/3
Ağız Çapı: 34cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 53b

Açma Adı:	F1
Kod:	DOH
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-1.68
Sev. Sonu:	-

Formu: içten kalınlaştırılmış ağız kenarlı çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/3
İç Astar: 5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/2
Ağız Çapı: 25cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 53c

Açma Adı:	F2 a+c
Kod:	EBA
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2,11
Sev. Sonu:	-2,14

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/3
İç Astar: 5 YR 7/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/2
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 53d

Açma Adı:	D1 c
Kod:	AVM
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2,40
Sev. Sonu:	-2,54

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Kase
Adı: İçten Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 4/3
İç Astar: 5 YR 6/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/2
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 53e

Açma Adı:	G1
Kod:	EZS
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-1.80
Sev. Sonu:	-2.24

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/2
İç Astar: 7,5 YR 6/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 32cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 54a

Açma Adı:	D2 c+d
Kod:	EMJ
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2,73
Sev. Sonu:	-

Formu: Konik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık
Hamur: 7,5 YR 6/3
İç Astar: 7,5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 16cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 54b

Açma Adı:	G1 c
Kod:	DVM
Çizim No:	4
Sev. Baş.:	-1.95
Sev. Sonu:	-2.03

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/3
İç Astar: 5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/2
Ağız Çapı: 24cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 54c

Açma Adı:	G1 C
Kod:	DTU
Çizim No:	2
Sev. Baş.:	-1.92
Sev. Sonu:	-1.95

Formu: Konik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, orta taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/4
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 12cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 54d

Açma Adı:	F2
Kod:	DNZ
Çizim No:	4
Sev. Baş.:	?
Sev. Sonu:	?

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, az mika
Hamur: 5 YR 5/2
İç Astar: 5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/1
Ağız Çapı: 26cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 55a

Açma Adı:	F2a
Kod:	EYY
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2,08
Sev. Sonu:	-2,26

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/4
İç Astar: 2,5 YR 5/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 5/2
Ağız Çapı: 25cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 55b

Açma Adı:	E1 c
Kod:	ETV
Çizim No:	13
Sev. Baş.:	-2,60
Sev. Sonu:	-2,66

Formu: Konik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/3
İç Astar: 5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/2
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 55c

Açma Adı:	D1-D2
Kod:	CBF
Çizim No:	2
Sev. Baş.:	-2,06
Sev. Sonu:	-2,27

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/4
İç Astar: 2,5 YR 5/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 5/2
Ağız Çapı: 25cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 56a

Açma Adı:	E1 c
Kod:	ETV
Çizim No:	3
Sev. Baş.:	-2,60
Sev. Sonu:	-2,66

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 4/3
İç Astar: 5 YR 6/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/2
Ağız Çapı: 26cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 56b

Açma Adı:	G1 c
Kod:	DVM
Çizim No:	14
Sev. Baş.:	-1.95
Sev. Sonu:	-2.03

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/3
İç Astar: 5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/2
Ağız Çapı: 28cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Sığ Oluk Bezeme
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 56c

Açma Adı:	G1 c
Kod:	EGL
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-1,77
Sev. Sonu:	-2,17

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, orta taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/3
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 24cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 56d

Açma Adı:	G1 c
Kod:	FHJ
Çizim No:	7
Sev. Baş.:	-1,72
Sev. Sonu:	-2,25

Formu: Konik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/2
İç Astar: 2,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/2
Ağız Çapı: 14cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 56e

Açma Adı:	F1 d
Kod:	DZA
Çizim No:	2
Sev. Baş.:	-1,99
Sev. Sonu:	-2,11

Formu: -
Adı: Düz Dip
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Pembe-Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/3
İç Astar: 5 YR 6/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/2
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: 12cm
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 57a

Açma Adı:	E1 c
Kod:	ERF
Çizim No:	13
Sev. Baş.:	-2.51
Sev. Sonu:	-2.62

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/4
İç Astar: 7,5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 6/4
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 58a

Açma Adı: E1 d
Kod: EIL
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,06
Sev. Sonu: -

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, ince taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 5/3
İç Astar: 2,5 YR 6/6
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/2
Ağız Çapı: 34cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Kabartma Bezeme
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 58b

Açma Adı: G1
Kod: ETG
Çizim No: 13
Sev. Baş.: -1,66
Sev. Sonu: -2,26

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 4/6
İç Astar: 7,5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 6/4
Ağız Çapı: 28cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 58c

Açma Adı: B1 a
Kod: BYM
Çizim No: 14
Sev. Baş.: -2,81
Sev. Sonu: -2,94

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/4
İç Astar: 2,5 YR 5/6
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR6/2
Ağız Çapı: 26cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 59a

Açma Adı: F2 a
Kod: FCK
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,31
Sev. Sonu: -2,36

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, az mika
Hamur: 5 YR 6/4
İç Astar: 2,5 YR 5/6
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/3
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 59b

Açma Adı: F2a
Kod: EYY
Çizim No: 10
Sev. Baş.: -2,08
Sev. Sonu: -2,26

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/3
İç Astar: 2,5 YR 5/6
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 32cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 59c

Açma Adı: F2 A
Kod: EZU
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2.31
Sev. Sonu:

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, yoğun mika
Hamur: 5 YR 4/4
İç Astar: 2,5 YR 6/6
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 5/4
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 59d

Açma Adı: G2 b
Kod: EHH
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,10
Sev. Sonu: -2,16

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/4
İç Astar: 10 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 6/4
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 59e

Açma Adı: G1 a+c
Kod: DPI
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -1.77
Sev. Sonu: -1.81

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/4
İç Astar: 2,5 YR 5/6
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/2
Ağız Çapı: 28cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Oluk Bezeme
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 59f

Açma Adı: A3 b
Kod: BHA
Çizim No: 5877
Sev. Baş.: -3.47
Sev. Sonu: -

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/4
İç Astar: 2,5 YR 6/6
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR6/6
Ağız Çapı: 24cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Oluk Bezeme
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 59g

Açma Adı: F2 C
Kod: EZY
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -2.29
Sev. Sonu: -

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Hamur: 5 YR 4/2
İç Astar: 2,5 YR 5/6
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/2
Ağız Çapı: 32cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Oluk Bezeme
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 60a

Açma Adı: F2 B
Kod: DON
Çizim No: 1
Sev. Baş.: ?
Sev. Sonu: ?

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Derin Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit-Kahve Astarlı
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, yoğun mika
Hamur: 5 YR 4/3
İç Astar: 7,5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/3
Ağız Çapı: 28cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 60b

Açma Adı: E1 c
Kod: ERF
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2.51
Sev. Sonu: -2.62

Formu: Düz Kenarlı Boynuz Kulplu Maşrapa
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/4
İç Astar: 5 YR 5/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR6/6
Ağız Çapı: 10cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 61a

Açma Adı: E1 C
Kod: EOI
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,44
Sev. Sonu: -2,54

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/1
İç Astar: 2,5 YR 5/6
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 5/6
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 62a

Açma Adı: E1 c
Kod: EHR
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,13
Sev. Sonu: -2,24

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 3/1
İç Astar: 5 YR 6/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 5/6
Ağız Çapı: ?
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 62b

Açma Adı: A1 c
Kod: FGU
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -3,28
Sev. Sonu: -3,32

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 3/2
İç Astar: 2,5 YR 6/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 7/4
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 63a

Açma Adı: C1
Kod: BKG
Çizim No: 6296
Sev. Baş.: ?
Sev. Sonu: ?

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek / Testi
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit-Kahve Astarlı
Katkı: Kum, kireç, iri taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 4/4
İç Astar: 7,5 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/4
Ağız Çapı: 13cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Kat. ve Lev. No: 63b

Açma Adı: E1 c
Kod: ERF
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -2.51
Sev. Sonu: -2.62

Formu: Geniş Ağızlı Çömlek
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/2
İç Astar: 2,5 YR 5/6
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/1
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 63c

Açma Adı: E1 b
Kod: ERG
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,10
Sev. Sonu: -2,55

Formu: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/2
İç Astar: 2,5 YR 6/8
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 4/1
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Kabartma Bezeme
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 64a

Açma Adı: D1 c
Kod: BGD
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2.97
Sev. Sonu: -3.04

Formu: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/2
İç Astar: 7,5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 6/4
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Kabartma Bezeme
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 64b

Açma Adı: D1 b
Kod: BFY
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2.72
Sev. Sonu: -2.95

Formu: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 4/3
İç Astar: 2,5 YR 6/6
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 5/3
Ağız Çapı: 34cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Kabartma Bezeme
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 64c

Açma Adı: F2 a+c
Kod: EBA
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -2,11
Sev. Sonu: -2,14

Formu: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/3
İç Astar: 2,5 YR 6/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 7/6
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Kabartma Bezeme
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 64d

Açma Adı: F2 a
Kod: FCK
Çizim No: 5
Sev. Baş.: -2,31
Sev. Sonu: -2,36

Formu: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/3
İç Astar: 5 YR 5/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 4/2
Ağız Çapı: 16cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 65a

Açma Adı: E1 c
Kod: EON
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,54
Sev. Sonu: -2,60

Formu: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/1
İç Astar: 7,5 YR 7/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 7/6
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 65b

Açma Adı: E1 a
Kod: EHC
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,04
Sev. Sonu: -2,13

Formu: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, yoğun bitki, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/6
İç Astar: 5 YR 6/6
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/6
Ağız Çapı: 18cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 65c

Açma Adı: C2 d
Kod: AHC
Çizim No: 1906
Sev. Baş.: -2,56
Sev. Sonu: -2,74

Formu: -
Adı: Tutamak
Kat. ve Lev. No: 66a

Açı: Açıksız
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, yoğun bitki, az mika
Hamur: 5 YR 3/2
İç Astar: 2,5 YR 6/8
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 6/8
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Açma Adı: G2 b
Kod: EHH
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,10
Sev. Sonu: -2,16

Formu: -
Adı: Tutamak
Kat. ve Lev. No: 66b

Açı: İç-Dış Yüzey Hafif Açılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, az bitki, az mika
Hamur: 2,5 YR 3/1
İç Astar: 2,5 YR 6/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR6/6
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Açma Adı: G1 c
Kod: FBE
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -1,84
Sev. Sonu: -

Formu: -
Adı: Kulp
Kat. ve Lev. No: 66c

Açı: İç-Dış Yüzey Hafif Açılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, iri taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 5/2
İç Astar: 5 YR 6/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 6/4
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: Oluk Bezeme
Pişme: Orta

Açma Adı: G2 a
Kod: DVA
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -1,96
Sev. Sonu: -2,00

Formu: -
Adı: Gövde Parçası
Kat. ve Lev. No: 66d

Açı: İç Yüzey İyi Açılı
Mal Grubu: Kiremit Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/3
İç Astar: 2,5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 6/4
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: Kazıma Bezeme
Pişme: İyi

Açma Adı: D2 a
Kod: BOF
Çizim No: 4975
Sev. Baş.: -2.59
Sev. Sonu: -

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Basit Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 67a

Açı: Dış Yüzey Hafif Açılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/1
İç Astar: 7,5 YR 3/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 3/1
Ağız Çapı: 36cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Açma Adı: E1 a+c
Kod: EMT
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -2,39
Sev. Sonu: -2,51

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 6/6
İç Astar: 7,5 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/1
Ağız Çapı: 10cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 67b

Açma Adı:	E1 c
Kod:	ERF
Çizim No:	26
Sev. Baş.:	-2.51
Sev. Sonu:	-2.62

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: İçe Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 4/1
İç Astar: 7,5 YR 6/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 3/1
Ağız Çapı: 16cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 67c

Açma Adı:	E2 b
Kod:	ELE
Çizim No:	3
Sev. Baş.:	-2,19
Sev. Sonu:	-2,33

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 2,5/1
İç Astar: 7,5 YR 3/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 3/1
Ağız Çapı: 36cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Oluk Bezeme
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 68a

Açma Adı:	G1 b
Kod:	EFD
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2,04
Sev. Sonu:	-2,07

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: Dışa Çekik İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/1
İç Astar: 7,5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 5/1
Ağız Çapı: 32cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 68b

Açma Adı:	E1 b+d
Kod:	EOK
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2,11
Sev. Sonu:	-2,31

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: İçten Yuvarlak Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 2,5/2
İç Astar: 7,5 YR 3/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 3/1
Ağız Çapı: 24cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 68c

Açma Adı:	F3
Kod:	DRS
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-1,80
Sev. Sonu:	-1,93

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, az mika
Hamur: 7,5 YR 4/1
İç Astar: 7,5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 4/1
Ağız Çapı: 14cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 69a

Açma Adı: E1 b
Kod: EYD
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,35
Sev. Sonu: -2,40

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, yoğun mika (sarı)
Hamur: 7,5 YR 3/1
İç Astar: 7,5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 4/1
Ağız Çapı: 10cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 69b

Açma Adı: E1 c
Kod: EOI
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -2,44
Sev. Sonu: -2,54

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Hamur: 7,5 YR 2,5/1
İç Astar: 7,5 YR 3/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 3/1
Ağız Çapı: 10cm
Dip Çapı: -
Bezeme: Oluk Bezeme
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 69c

Açma Adı: D1 d
Kod: FBR
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -3,02
Sev. Sonu: -3,12

Formu: Küresel Boyunlu Çömlek
Adı: Dıştan Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal
Katkı: kum, kireç, orta taşçık, yoğun bitki, az mika
Hamur: 7,5 YR 4/1
İç Astar: 7,5 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 4/1
Ağız Çapı: 24cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 70a

Açma Adı: A3
Kod: AOC
Çizim No: 25
Sev. Baş.: -2,11
Sev. Sonu: -2,31

Formu: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 3/2
İç Astar: 7,5 YR 3/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 3/1
Ağız Çapı: 14cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 70b

Açma Adı: E1 c
Kod: EIO
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -1,82
Sev. Sonu: -1,94

Formu: - **Adı:** Tutamak **Kat. ve Lev. No: 71a**

Açma Adı: G1 c
Kod: EGL
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -1,77
Sev. Sonu: -2,17

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal **Katkı:** Kum, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/1 **İç Astar:** 5 YR 5/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 4/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Kazıma Bezeme **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Üstten delikli tutamak **Kat. ve Lev. No: 71b**

Açma Adı: E1 c
Kod: EIO
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -1,82
Sev. Sonu: -1,94

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 4/1 **İç Astar:** 7,5 YR 3/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 6/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Kulp **Kat. ve Lev. No: 71c**

Açma Adı: D2 a
Kod: CFJ
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,66
Sev. Sonu: -2,70

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Hamur: 5 YR 4/2 **İç Astar:** 5 YR 5/2 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 5/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 72a**

Açma Adı: E2 a
Kod: ELV
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,31
Sev. Sonu: -2,41

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/1 **İç Astar:** 7,5 YR 4/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 4/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Oluk ve Kazıma Bezeme **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 72b**

Açma Adı: A1
Kod: DHT
Çizim No: 11
Sev. Baş.: ?
Sev. Sonu: ?

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/1 **İç Astar:** 7,5 YR 5/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 3/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Kazıma Bezeme **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 72c**

Açma Adı: D1 c
Kod: BBN
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2.54
Sev. Sonu: -2.63

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 4/3 **İç Astar:** 7,5 YR 6/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 4/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Kazıma ve Nokta Bezeme **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 72d**

Açma Adı: C3 b
Kod: AYU
Çizim No: 6987
Sev. Baş.: -4,41
Sev. Sonu: -5,02

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/1 **İç Astar:** 7,5 YR 4/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 4/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Kazıma ve Nokta Bezeme **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 72e**

Açma Adı: E1 c
Kod: EOI
Çizim No: 8
Sev. Baş.: -2,44
Sev. Sonu: -2,54

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 3/1 **İç Astar:** 7,5 YR 3/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 3/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Kazıma Bezeme **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 72f**

Açma Adı: E1 a+c
Kod: EMT
Çizim No: 7
Sev. Baş.: -2,39
Sev. Sonu: -2,51

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 3/1 **İç Astar:** 5 YR 3/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 4/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Kazıma Bezeme **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 73a**

Açma Adı: F2 a+c
Kod: EBA
Çizim No: 5
Sev. Baş.: -2,11
Sev. Sonu: -2,14

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, iri taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/2 **İç Astar:** 7,5 YR 7/2 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 3/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Oluk Bezeme **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 73b**

Açma Adı: E1 c
Kod: EOI
Çizim No: 7
Sev. Baş.: -2,44
Sev. Sonu: -2,54

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 3/1 **İç Astar:** 7,5 YR 4/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 3/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Açkı Bezeme **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 73c**

Açma Adı: E2 a
Kod: CZV
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2.01
Sev. Sonu: -2.14

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/4 **İç Astar:** 7,5 YR 4/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 3/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Açkı ve Kazıma Bezeme **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 73d**

Açma Adı: E1 c
Kod: EON
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -2,54
Sev. Sonu: -2,60

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, az mika
Hamur: 5 YR 4/3 **İç Astar:** 7,5 YR 5/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 4/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Açkı Bezeme **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 73e**

Açma Adı: E2 a
Kod: ELV
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,31
Sev. Sonu: -2,41

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, az mika
Hamur: 5 YR 5/2 **İç Astar:** 7,5 YR 5/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 4/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Açkı ve Oluk Bezeme **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 73f**

Açma Adı: E1 c
Kod: EON
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -2,54
Sev. Sonu: -2,60

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/3 **İç Astar:** 7,5 YR 5/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 4/1 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Açkı Bezeme **Pişme:** Orta

Formu: -
Adı: Düz Dip
Kat. ve Lev. No: 74a

Açma Adı: E2 a
Kod: EKH
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -2,16
Sev. Sonu: -2,36

Açkı: Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 3/1
İç Astar: 5 YR 6/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 3/1
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: 12cm
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Formu: -
Adı: Kaideli Düz Dip
Kat. ve Lev. No: 74b

Açma Adı: B1 a+b
Kod: EMI
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -3,12
Sev. Sonu: -3,20

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, yoğun mika
Hamur: 2,5 YR 4/6
İç Astar: 7,5 YR 5/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 4/1
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: 10cm
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: -
Adı: Konik Ayaklı Kaide
Kat. ve Lev. No: 74c

Açma Adı: D2
Kod: CNT
Çizim No: 1
Sev. Baş.: ?
Sev. Sonu: ?

Açkı: İç-Dış Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Koyu Gri Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Hamur: 2,5 YR 5/4
İç Astar: 5 YR 4/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 4/1
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: 7
Bezeme: -
Pişme: Orta

Formu: Dışa Eğik Düz Kenarlı Çanak
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 75a

Açma Adı: G1 C
Kod: DTU
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -1.92
Sev. Sonu: -1.95

Açkı: İç Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 7,5 YR 4/4
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 42cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: Omuzlu Çanak
Adı: Basit Ağız Kenarı
Kat. ve Lev. No: 75b

Açma Adı: G1 a+c
Kod: DPI
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -1.77
Sev. Sonu: -1.81

Açkı: İç Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, iri taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/6
İç Astar: 10 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 6/3
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık
Hamur: 2,5 YR 5/6
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 18cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 75c

Açma Adı: F1 C
Kod: DOJ
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -1.54
Sev. Sonu: -168

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Kase
Adı: Düzleştirilmiş ve İçten Hafif Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/3
İç Astar: 5 YR 6/4
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/2
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 76a

Açma Adı: D2 b
Kod: BGR
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2.47
Sev. Sonu: -2.52

Formu: Dışa Eğik Hafif Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: İçten Geniş Kalınlaştırılmış Ağız Kenarı
Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal
Katkı: Kum, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 6/4
İç Astar: 10 YR 8/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 7/6
Ağız Çapı: -
Dip Çapı: -
Bezeme: Oluk Bezeme
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 76b

Açma Adı: G1 C
Kod: DTU
Çizim No: 33
Sev. Baş.: -1.92
Sev. Sonu: -1.95

Formu: Dışa Eğik Dış Bükey Kenarlı Çanak
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: İç Yüzey İyi Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal
Katkı: Kum, iri taşçık, az bitki
Hamur: 7,5 YR 7/3
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/3
Ağız Çapı: 28cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Kat. ve Lev. No: 76c

Açma Adı: A1
Kod: DHT
Çizim No: 1
Sev. Baş.: ?
Sev. Sonu: ?

Formu: Boynuz Kulplu Maşrapa
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/6
İç Astar: 7,5 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/4
Ağız Çapı: 10cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 77a

Açma Adı: E2 c
Kod: CJF
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,36
Sev. Sonu: -2,42

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık
Hamur: 5 YR 5/3
İç Astar: 5 YR 5/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 8/2
Ağız Çapı: ?
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 77b

Açma Adı:
Kod: BRE
Çizim No: 2
Sev. Baş.: ?
Sev. Sonu: ?

Formu: Sosluk
Adı: Sosluk
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık
Hamur: 2,5 YR 6/6
İç Astar: -
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: -
Ağız Çapı: ?
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 77c

Açma Adı: A3 d
Kod: AYP
Çizim No: 35
Sev. Baş.: -2,80
Sev. Sonu: -2,91

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 7,5 YR 4/4
İç Astar: 10 YR 6/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 7/2
Ağız Çapı: 30cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Kat. ve Lev. No: 78a

Açma Adı: G1 d
Kod: EFZ
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -1,79
Sev. Sonu: -2,16

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Hafif Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 2,5 YR 4/4
İç Astar: 7,5 YR 7/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2
Ağız Çapı: 22cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 78b

Açma Adı: G1 c
Kod: DVM
Çizim No: 7
Sev. Baş.: -1.95
Sev. Sonu: -2.03

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 4/1
İç Astar: 7,5 YR 6/1
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/2
Ağız Çapı: 20cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 78c

Açma Adı: E1 b
Kod: ERG
Çizim No: 4
Sev. Baş.: -2,10
Sev. Sonu: -2,55

Formu: Konik Boyunlu Çömlek
Adı: Dışa Çekik Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/2
İç Astar: 7,5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 8/3
Ağız Çapı: 42cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 78d

Açma Adı:	G1
Kod:	ETG
Çizim No:	5
Sev. Baş.:	-1,66
Sev. Sonu:	-2,26

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, orta taşçık, yoğun mika
Hamur: 7,5 YR 4/4
İç Astar: 7,5 YR 8/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/3
Ağız Çapı: 13cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Orta

Kat. ve Lev. No: 79a

Açma Adı:	C1 c
Kod:	BRK
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2.84
Sev. Sonu:	-3.04

Formu: Silindirik Boyunlu Çömlek
Adı: Basit Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, iri taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/6
İç Astar: 7,5 YR 7/3
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/3
Ağız Çapı: 12cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: Kötü

Kat. ve Lev. No: 79b

Açma Adı:	E1 c
Kod:	ERF
Çizim No:	5
Sev. Baş.:	-2.51
Sev. Sonu:	-2.62

Formu: Geniş Ağızlı Çömlek
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 6/1
İç Astar: 7,5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/3
Ağız Çapı: 24cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 79c

Açma Adı:	C2 a gridi
Kod:	FDM
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-3,18
Sev. Sonu:	-3,30

Formu: Küresel Gövdeli Boyunsuz Çömlek
Adı: Düzleştirilmiş Ağız Kenarı
Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal
Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 4/4
İç Astar: 7,5 YR 6/2
Yapım: El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 8/2
Ağız Çapı: 26cm
Dip Çapı: -
Bezeme: -
Pişme: İyi

Kat. ve Lev. No: 79d

Açma Adı:	G1 b
Kod:	EPY
Çizim No:	1
Sev. Baş.:	-2.28
Sev. Sonu:	-2.37

Formu: - **Adı:** Gövde Parçası **Kat. ve Lev. No: 80a**

Açma Adı: G2 d
Kod: EJI
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,17
Sev. Sonu: -2,21

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal **Katkı:** Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 6/3 **İç Astar:** 7,5 YR 6/3 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: Kazıma Bezeme **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Sepet Kulp **Kat. ve Lev. No: 80b**

Açma Adı: G1 b
Kod: EDR
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -1,66
Sev. Sonu: -2,04

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık
Hamur: 2,5 YR 6/6 **İç Astar:** 10 YR 8/2 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 8/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Kulp **Kat. ve Lev. No: 80c**

Açma Adı: C1 c
Kod: AGB
Çizim No: 1009
Sev. Baş.: -2,83
Sev. Sonu: -2,88

Açkı: Açkısız
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal **Katkı:** Kum, kireç, iri taşçık
Hamur: 2,5 YR 6/4 **İç Astar:** - **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 5 YR 8/3 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** Kötü

Formu: - **Adı:** Kulp **Kat. ve Lev. No: 80d**

Açma Adı: F2 B
Kod: DMD
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -1.78
Sev. Sonu: -

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal **Katkı:** Kum, kireç, orta taşçık
Hamur: 2,5 YR 5/6 **İç Astar:** 7,5 YR 5/3 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/3 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** Kötü

Formu: - **Adı:** Kulp **Kat. ve Lev. No: 80e**

Açma Adı: C1 d
Kod: BRE
Çizim No: 3
Sev. Baş.: -2.84
Sev. Sonu: -

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal **Katkı:** Kum, kireç, iri taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 5 YR 3/1 **İç Astar:** 7,5 YR 4/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 2,5 YR 8/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Kulp **Kat. ve Lev. No: 80f**

Açma Adı: F1 b
Kod: DYH
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,10
Sev. Sonu: -2,18

Açkı: İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal **Katkı:** Kum, kireç, yoğun bitki, yoğun mika
Hamur: 7,5 YR 4/3 **İç Astar:** 7,5 YR 6/3 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Tutamak **Kat. ve Lev. No: 80g**

Açma Adı: B1 a-b
Kod: CEE
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,81
Sev. Sonu: -2,92

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/3 **İç Astar:** 7,5 YR 4/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** İyi

Formu: - **Adı:** Boynuz kulp **Kat. ve Lev. No: 80h**

Açma Adı: C1 d
Kod: BRI
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2,78
Sev. Sonu: -2,95

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal **Katkı:** Kum, kireç, iri taşçık, az mika
Hamur: 5 YR 5/6 **İç Astar:** 7,5 YR 5/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 10 YR 8/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Hafif Kaideli Düz Dip **Kat. ve Lev. No: 81a**

Açma Adı: B1 a+b
Kod: EMI
Çizim No: 2
Sev. Baş.: -3,12
Sev. Sonu: -3,20

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal **Katkı:** Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Hamur: 7,5 YR 5/2 **İç Astar:** 7,5 YR 4/1 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 8/2 **Ağız Çapı:** 20 **Dip Çapı:** -
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: - **Adı:** Düz Dip **Kat. ve Lev. No: 81b**

Açma Adı: G1 a
Kod: EUM
Çizim No: 1
Sev. Baş.: -2.16
Sev. Sonu: -2.28

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı
Mal Grubu: Krem Astarlı Mal **Katkı:** Kum, kireç, orta taşçık, az bitki, az mika
Hamur: 2,5 YR 5/6 **İç Astar:** 7,5 YR 6/2 **Yapım:** El Yapımı
Dış Astar: 7,5 YR 7/2 **Ağız Çapı:** - **Dip Çapı:** 15cm
Bezeme: - **Pişme:** Orta

Formu: -

Adı: Düz Dip

Kat. ve Lev. No: 81c

Açma Adı: B1 a

Kod: EVL

Çizim No: 2

Sev. Baş.: -2.92

Sev. Sonu: -

Açkı: Dış Yüzey Hafif Açkılı

Mal Grubu: Krem Astarlı Mal

Katkı: Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika

Hamur: 5 YR 6/5

İç Astar: 7,5 YR 4/1

Yapım: El Yapımı

Dış Astar: 7,5 YR 8/2

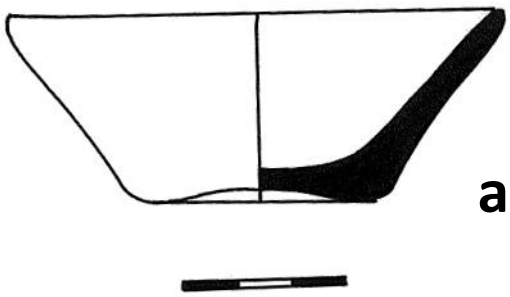
Ağız Çapı: -

Dip Çapı: 16cm

Bezeme: -

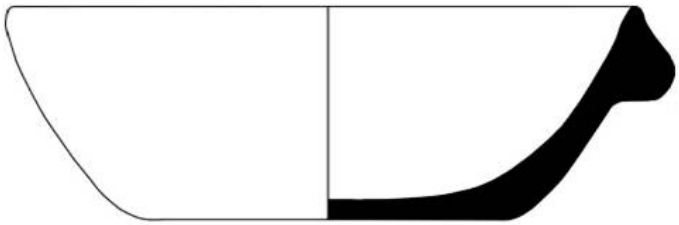
Pişme: İyi

LEVHA 1

a

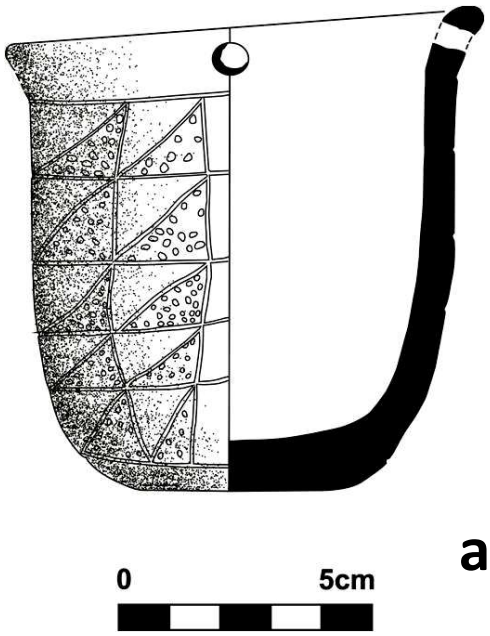

b

0 5cm

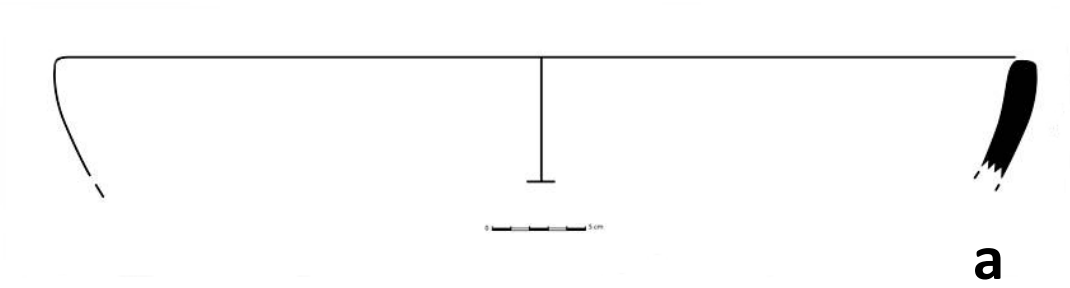
LEVHA 2

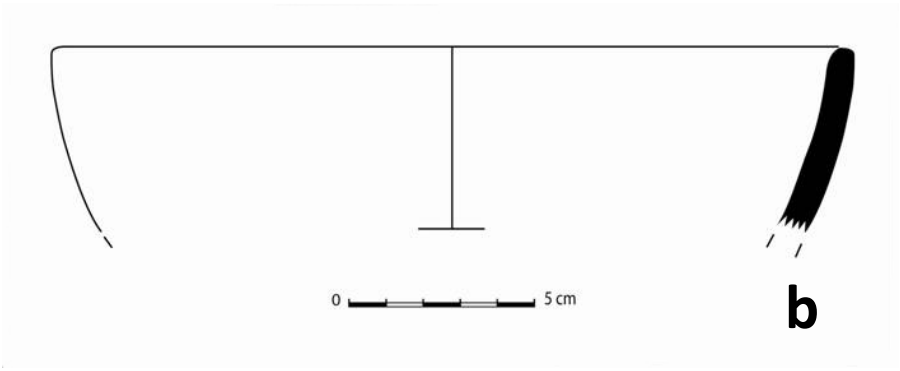
a

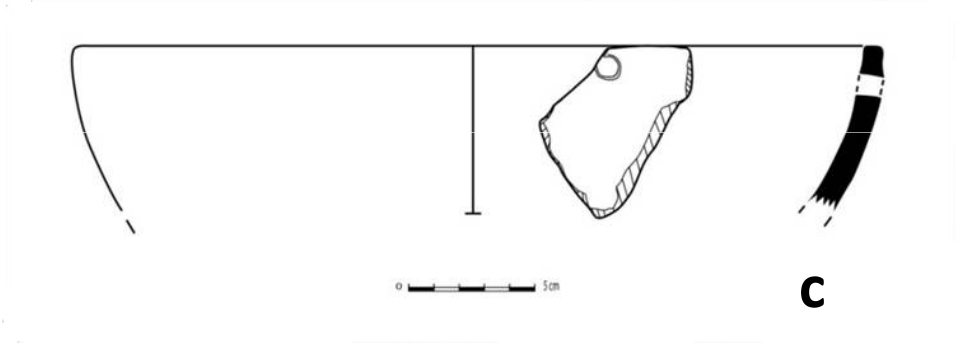
LEVHA 3

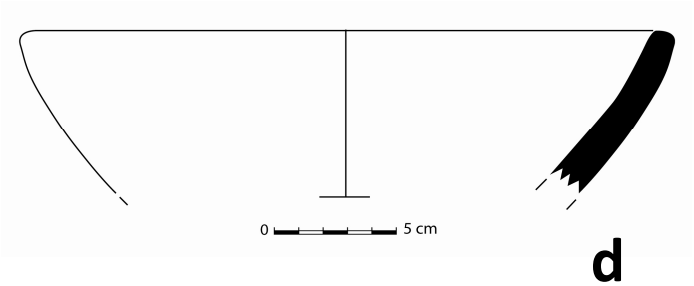
a

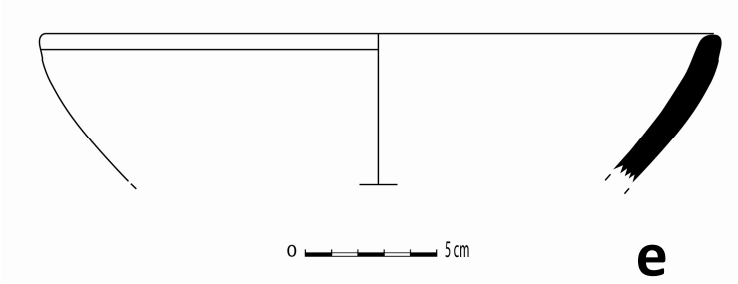
b

c

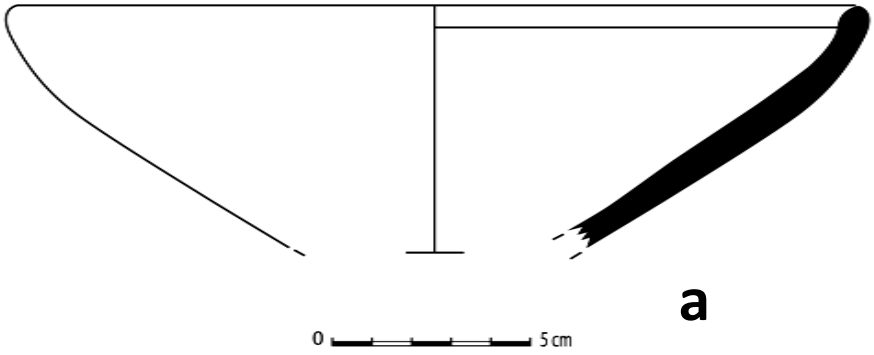

d

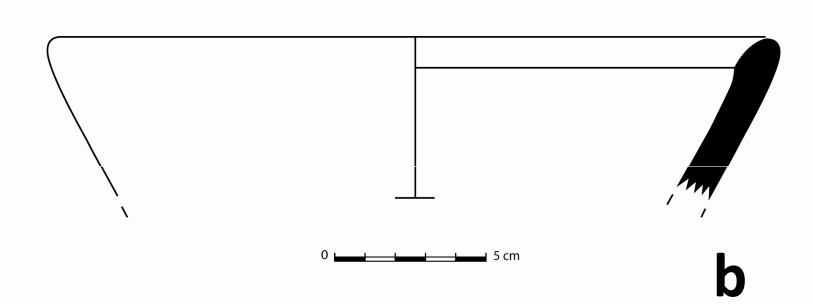

e

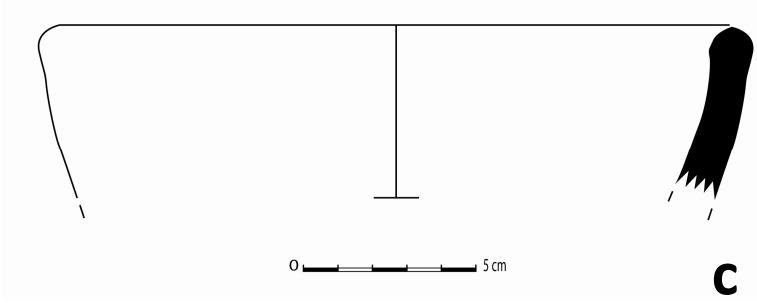
LEVHA 4

a

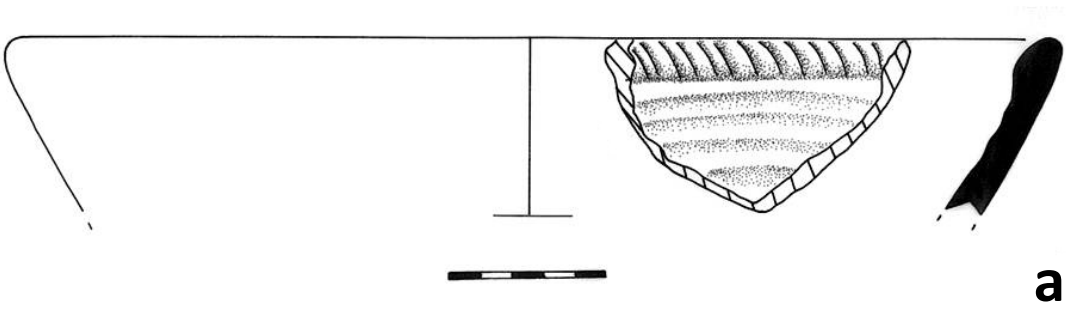

b

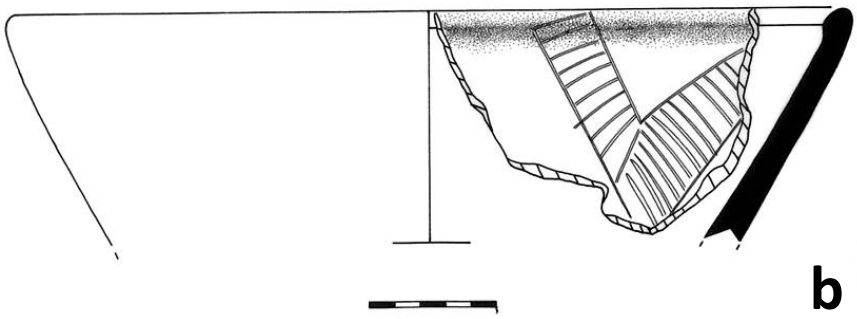

c

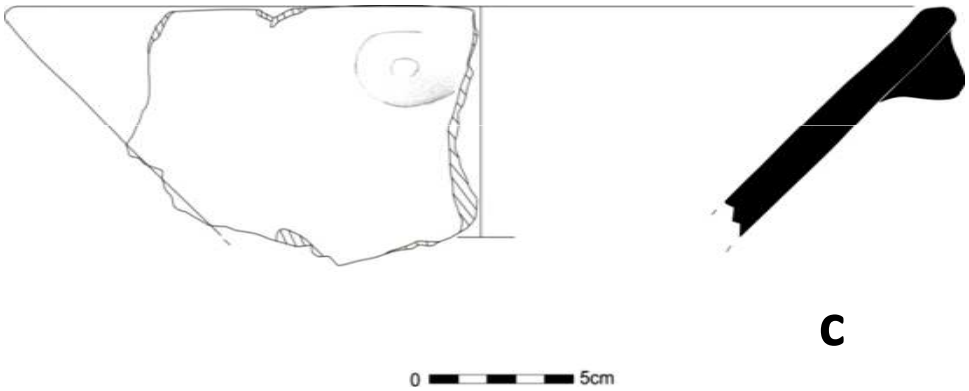
LEVHA 5

a

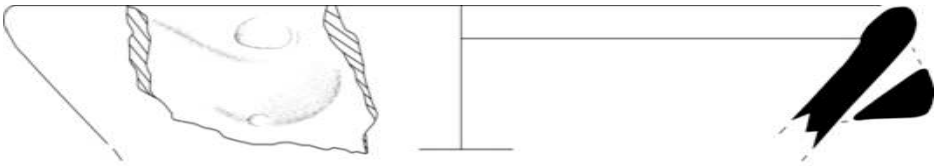

b

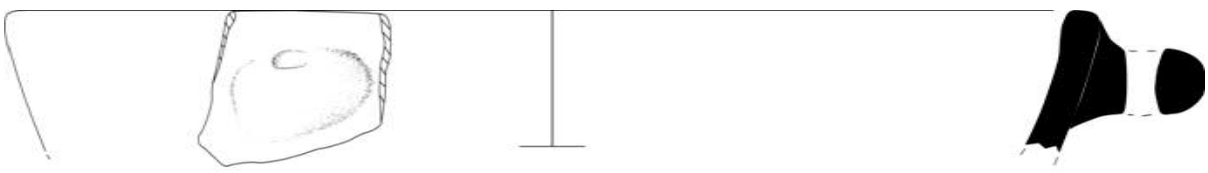
c

0 5cm

d

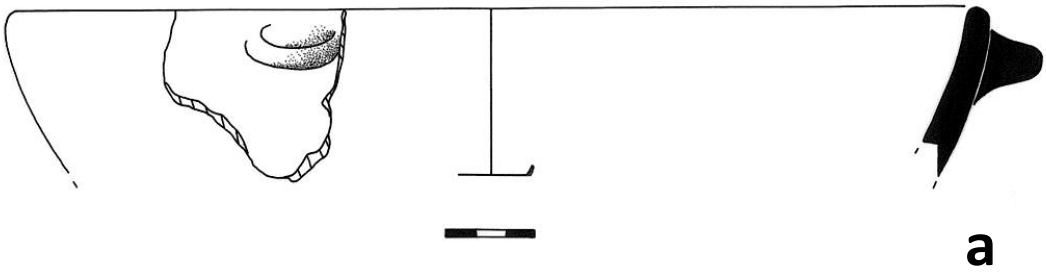
0 5cm

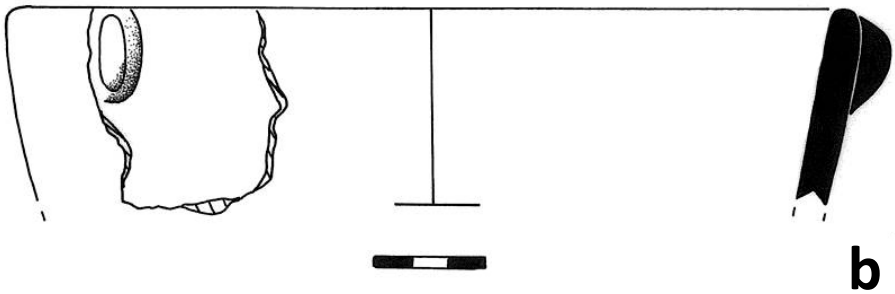
e

0 5cm

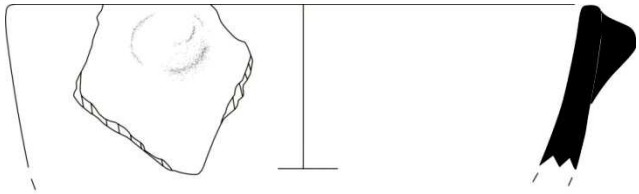
LEVHA 6

a

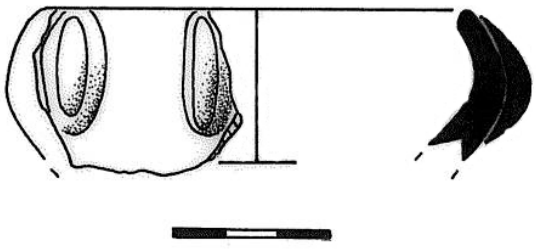

b

c

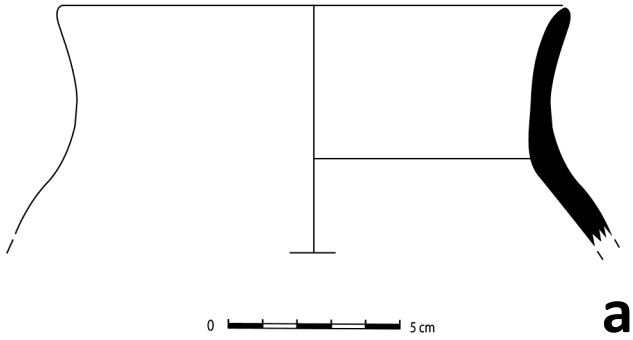
0 5cm

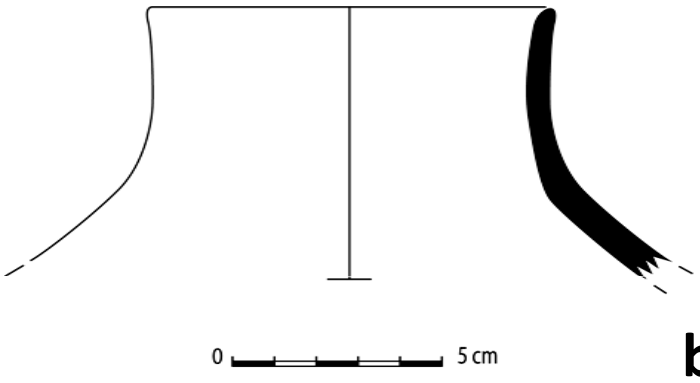
d

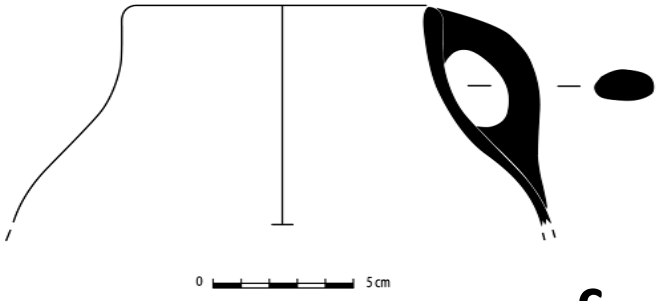
LEVHA 7

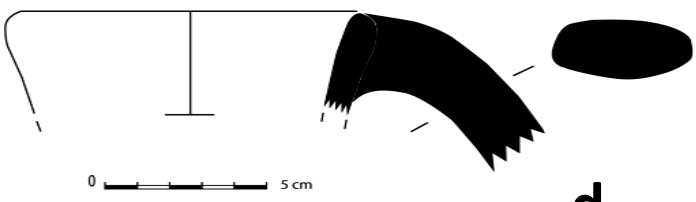
a

b

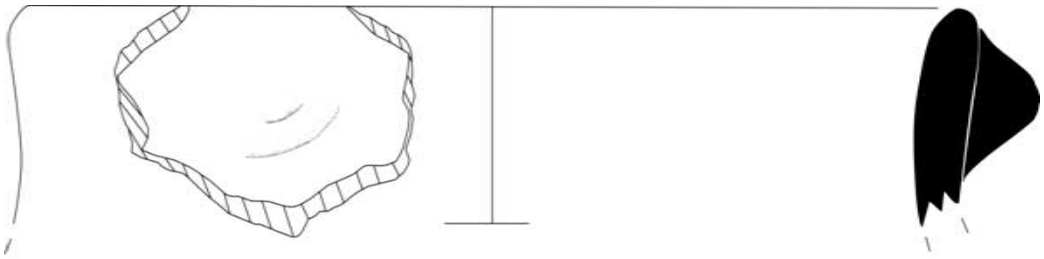

c

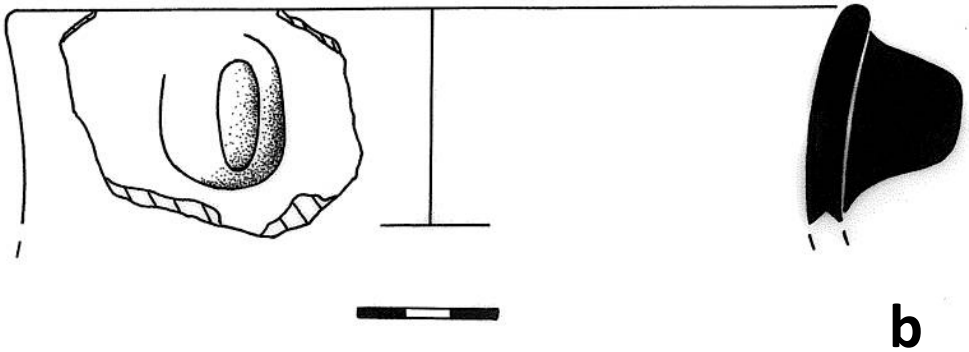
d

LEVHA 8

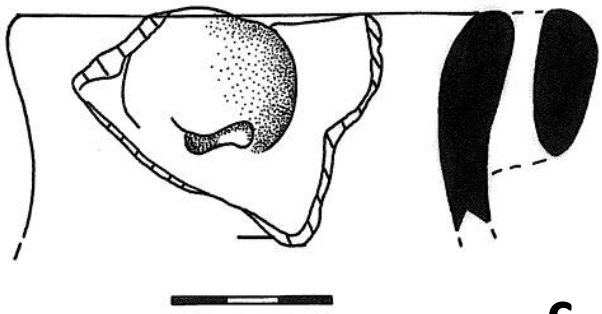

0 5cm

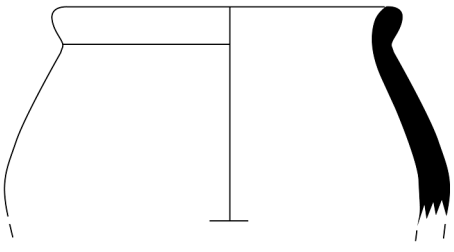
a

b

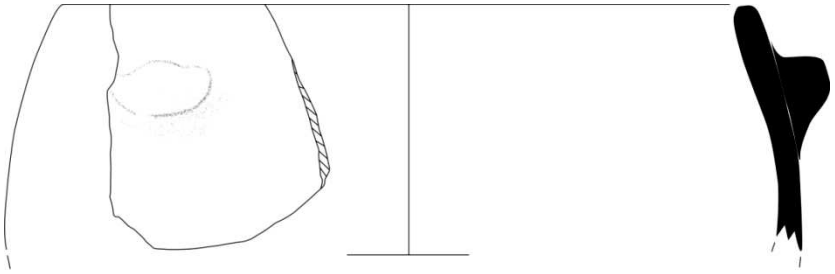
c

0 5 cm

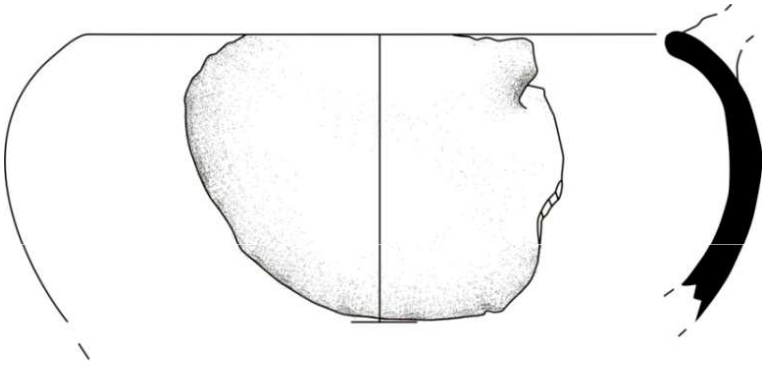
d

LEVHA 9

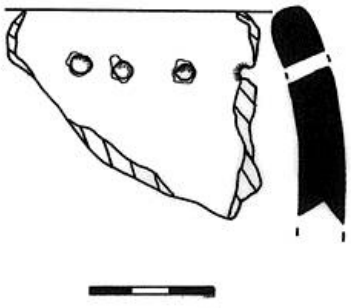
a

0 5cm

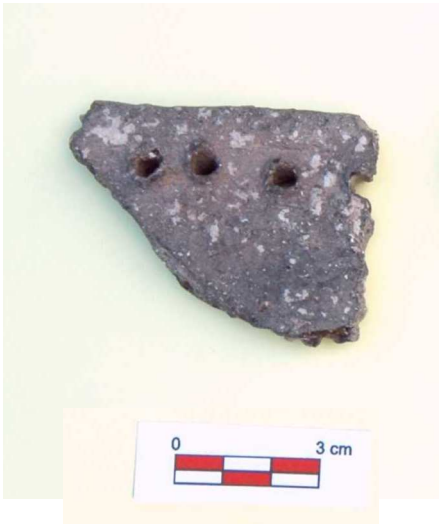

b

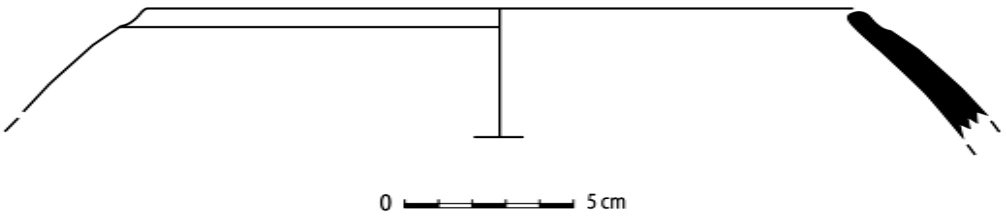
0 5cm

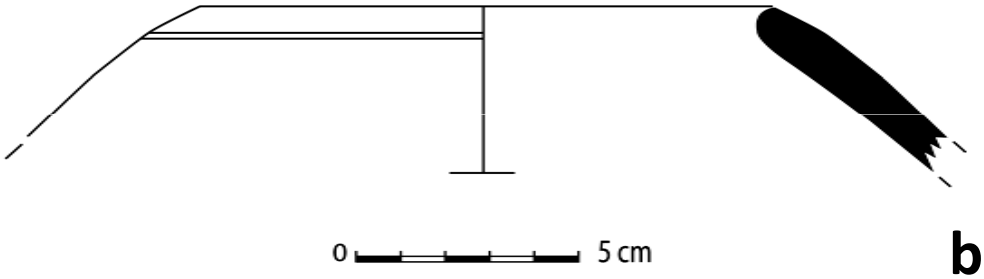
c

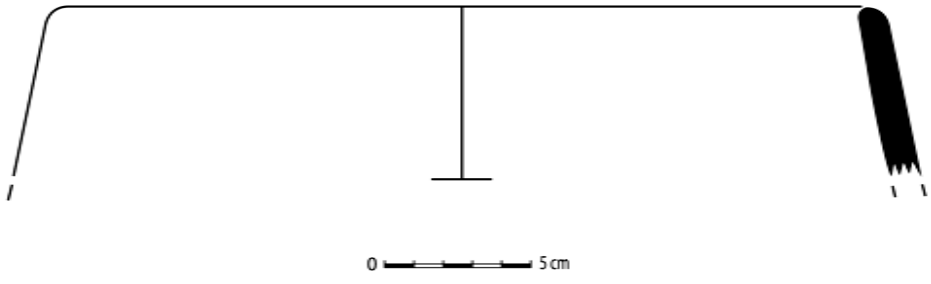
LEVHA 10

a

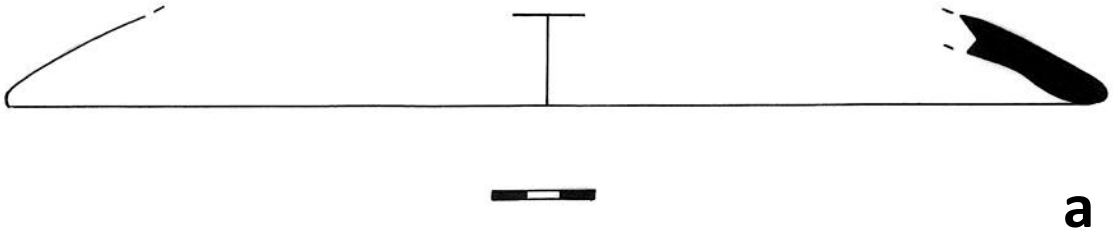

b

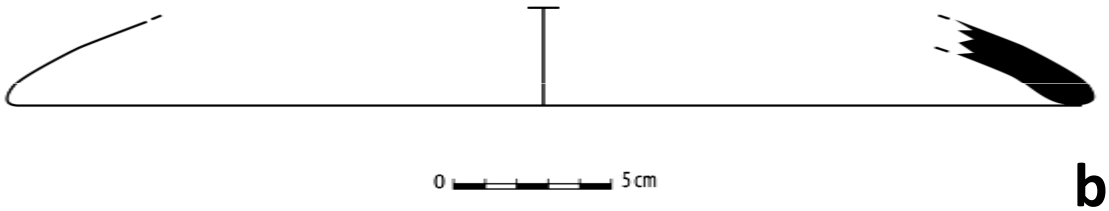

c

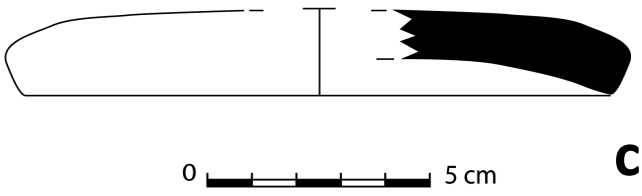
LEVHA 11

a

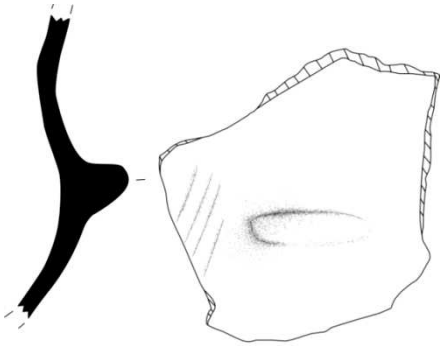

b

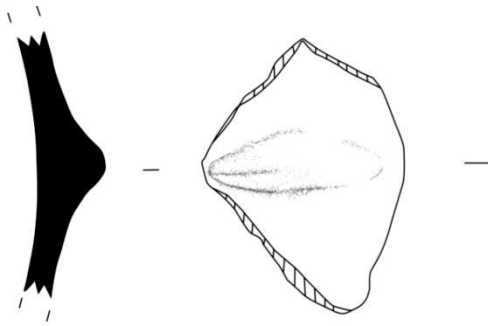
c

LEVHA 12

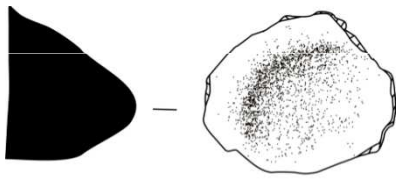
0 5cm

a

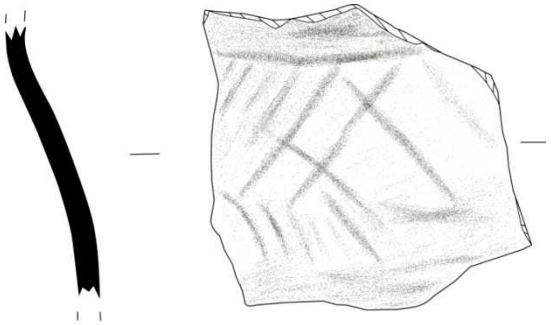
0 5cm

b

0 5cm

c

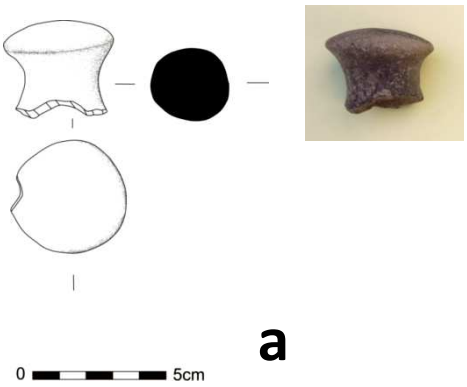

0 5cm

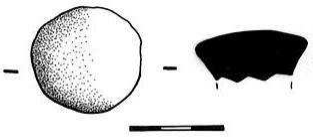
d

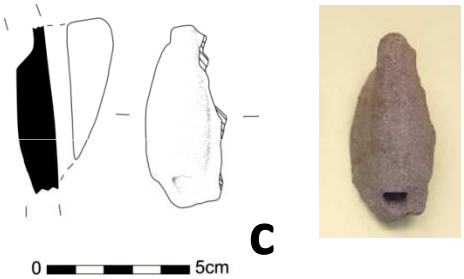
LEVHA 13

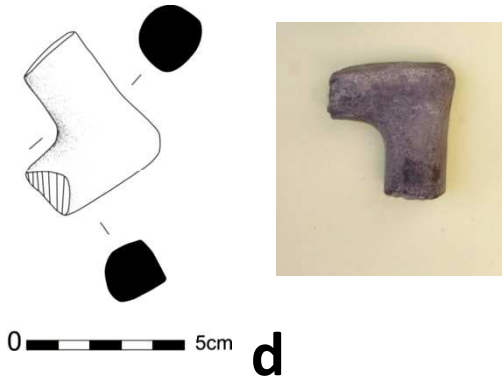
a

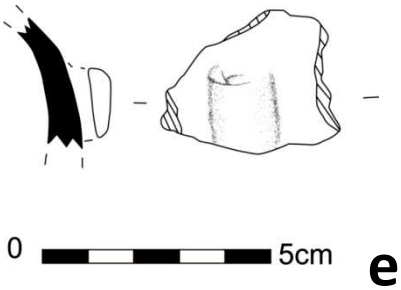
b

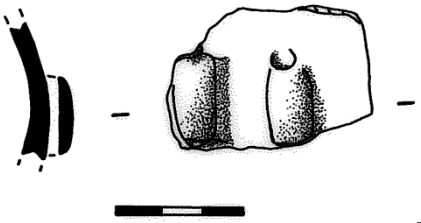
c

d

e

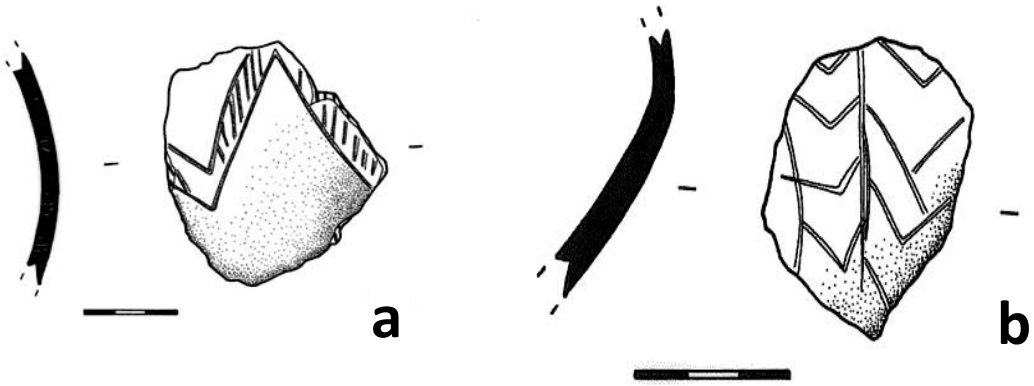

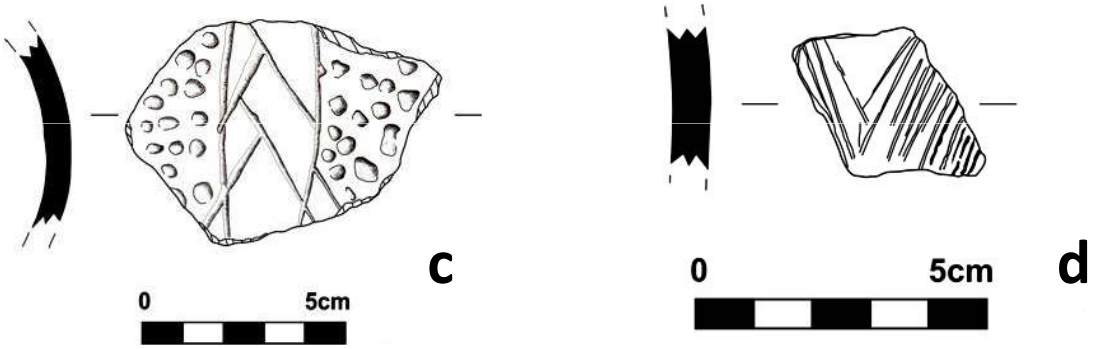
f

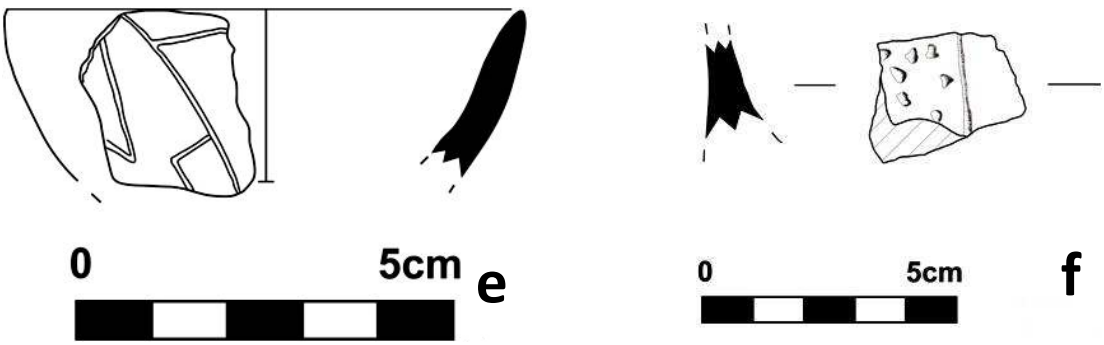

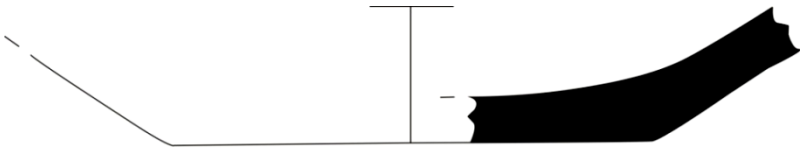
LEVHA 14

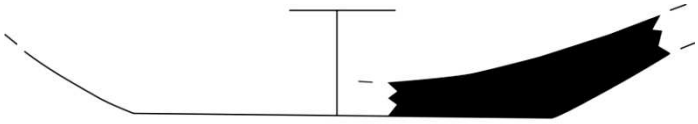

LEVHA 15

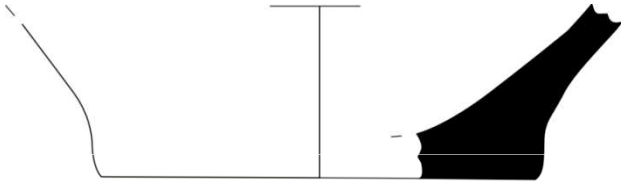
a

0 5cm

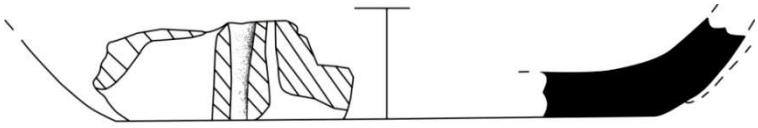
b

0 5cm

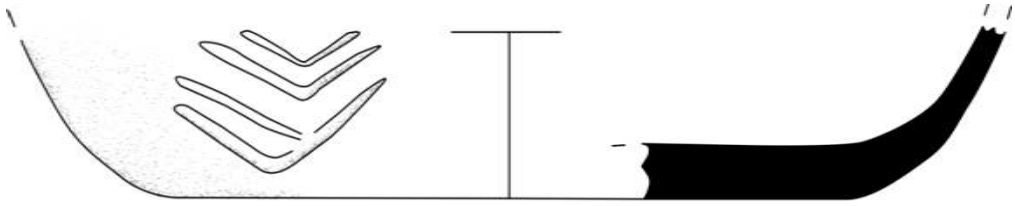
c

0 5cm

d

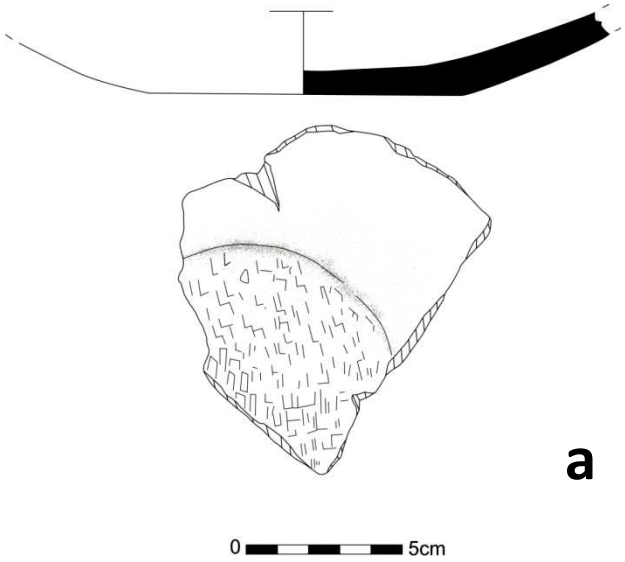
0 5cm

e

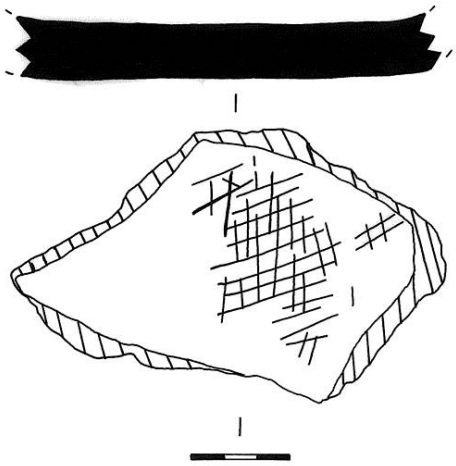
0 5cm

LEVHA 16

a

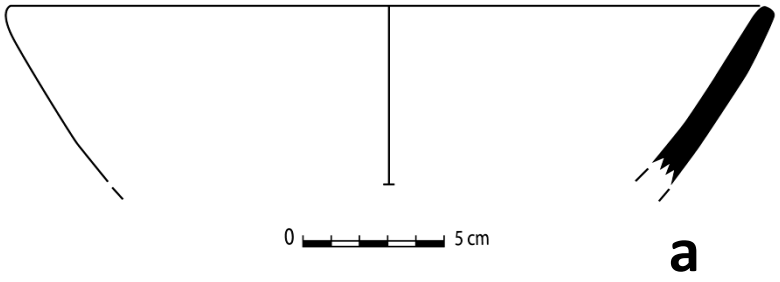

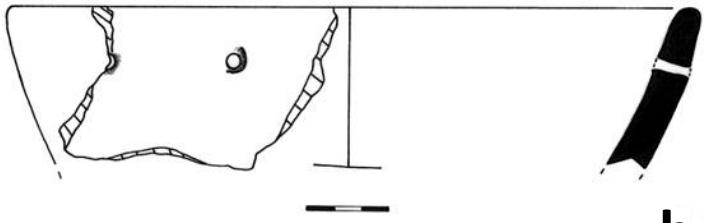
b

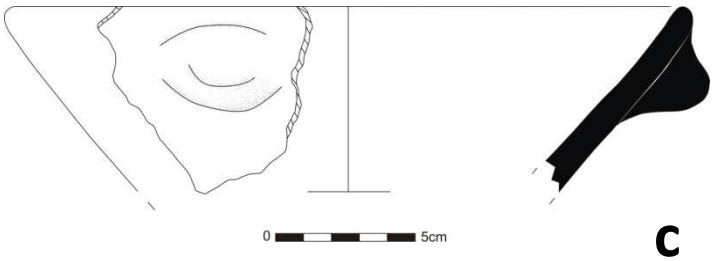
LEVHA 17

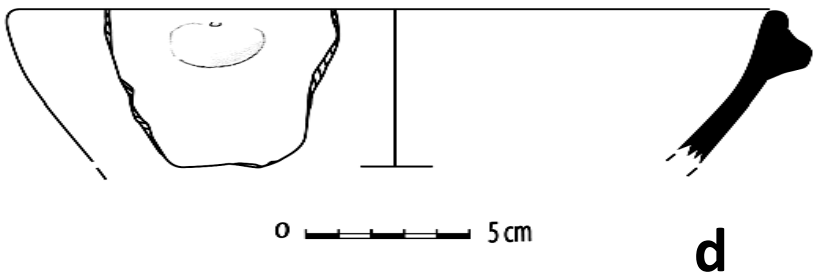
a

b

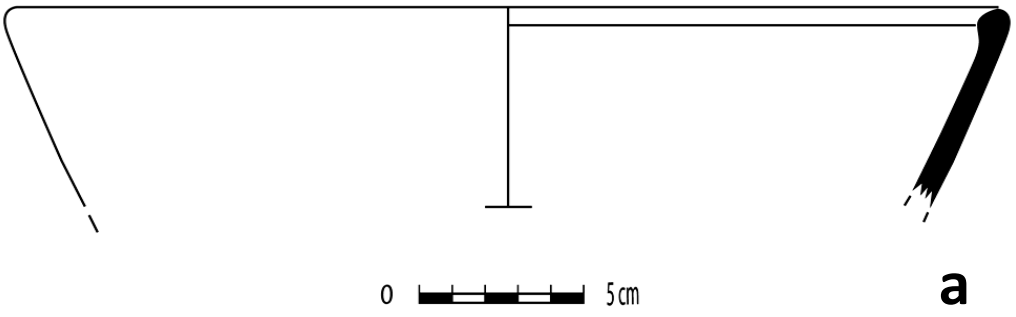

c

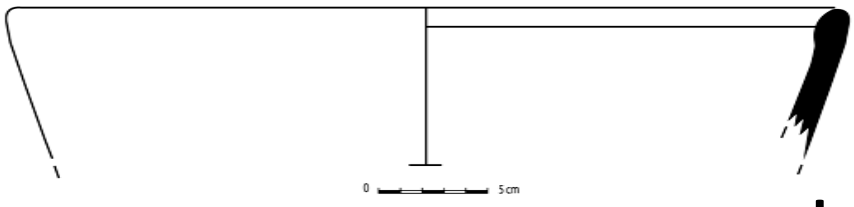

d

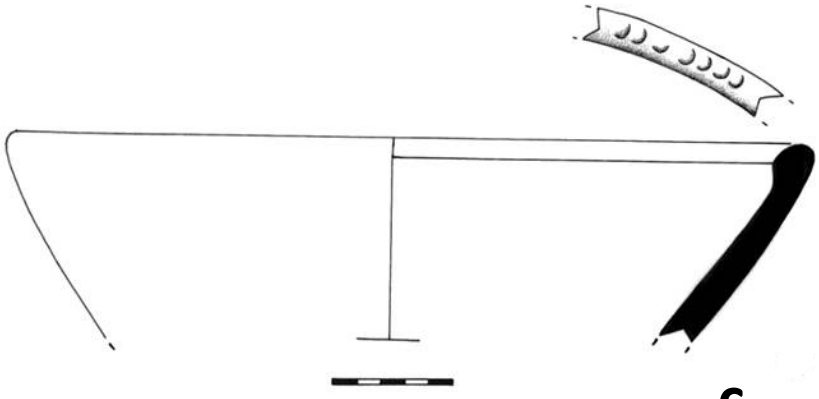
LEVHA 18

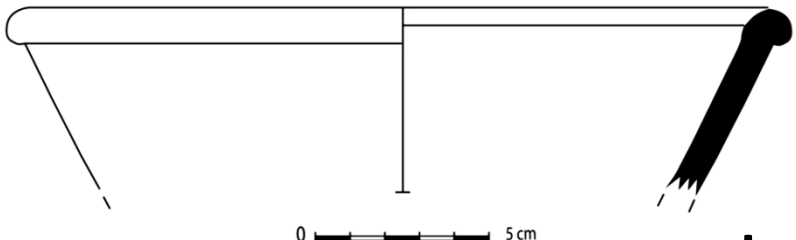
a

b

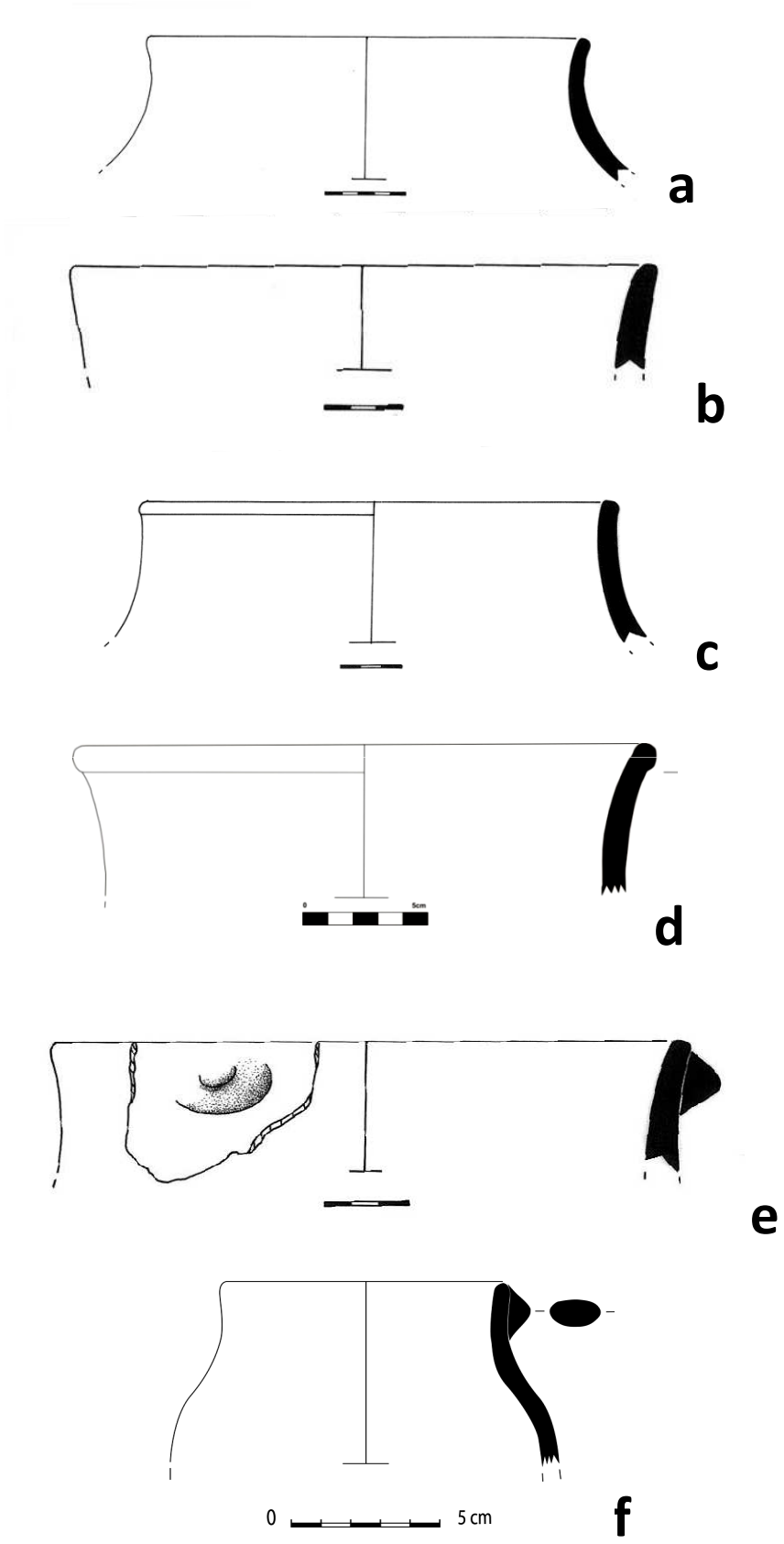

c

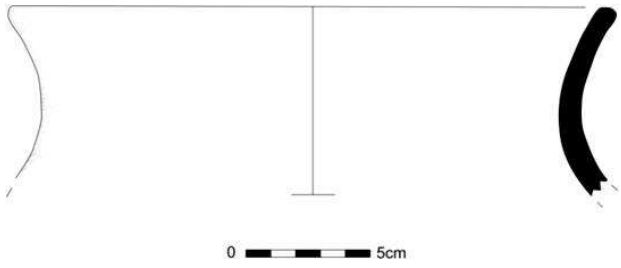

d

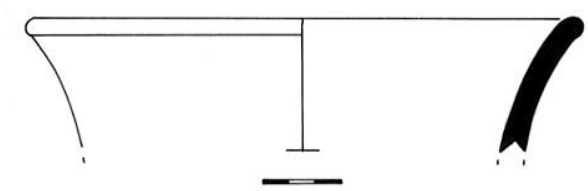
LEVHA 19

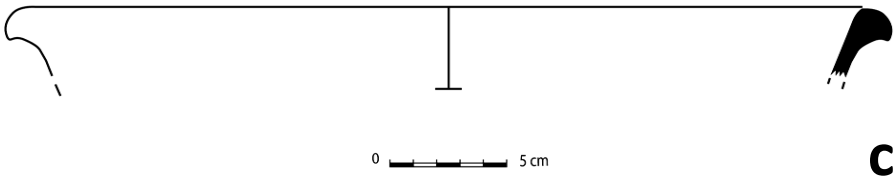
LEVHA 20

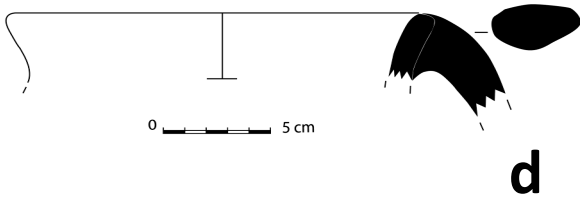
a

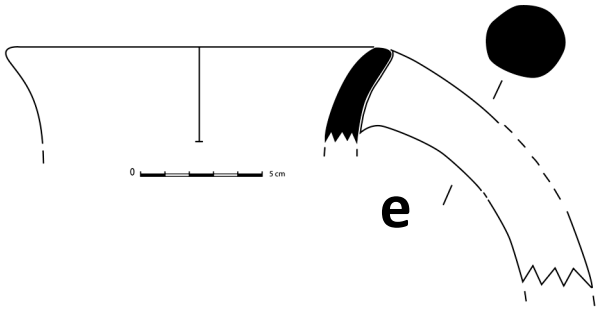
b

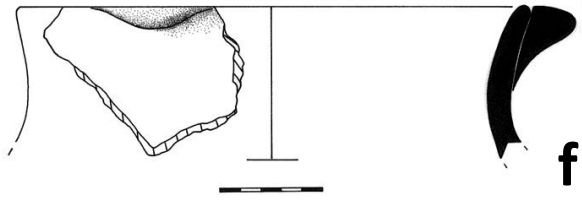
c

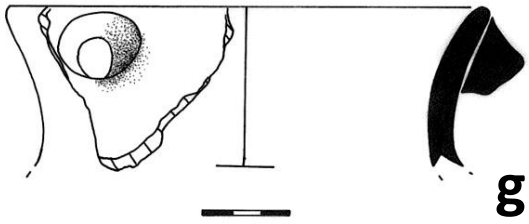
d

e

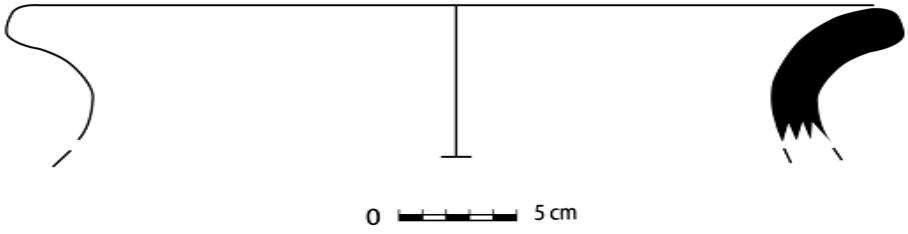

f

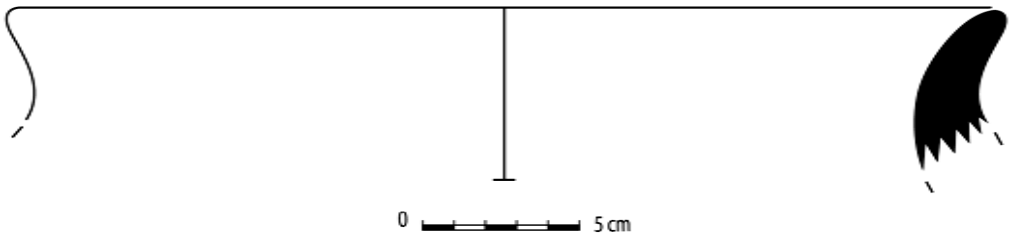

g

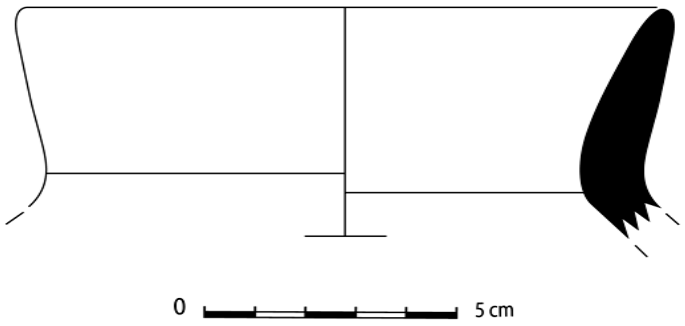
LEVHA 21

a

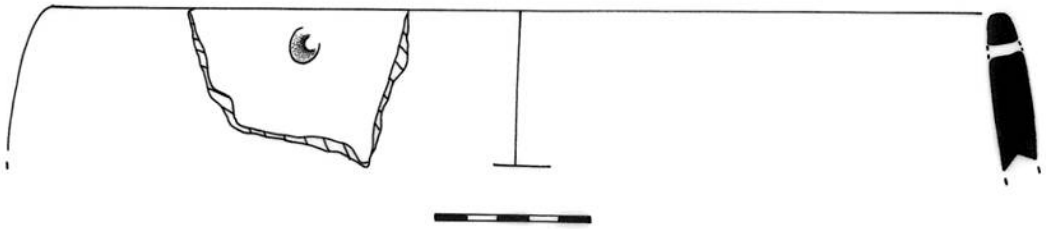

b

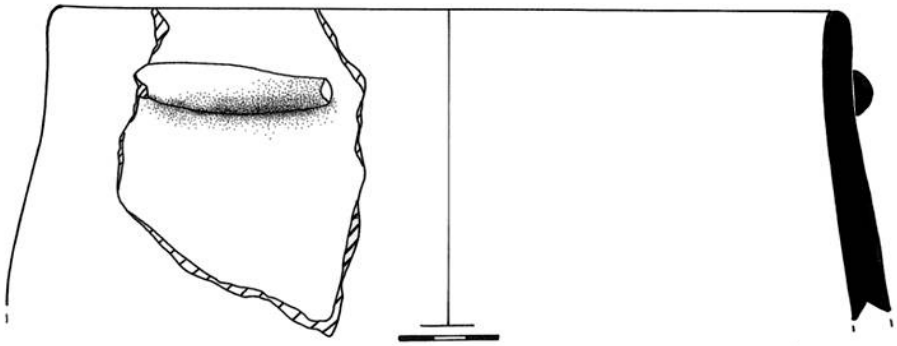

c

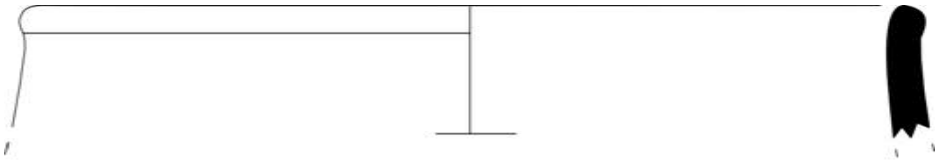
LEVHA 22

a

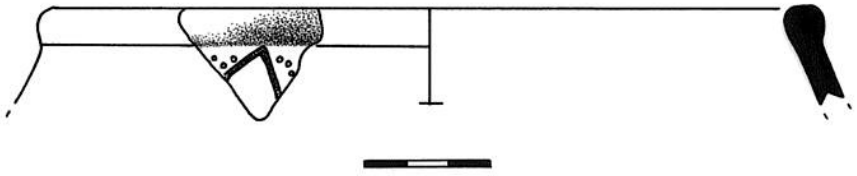

b

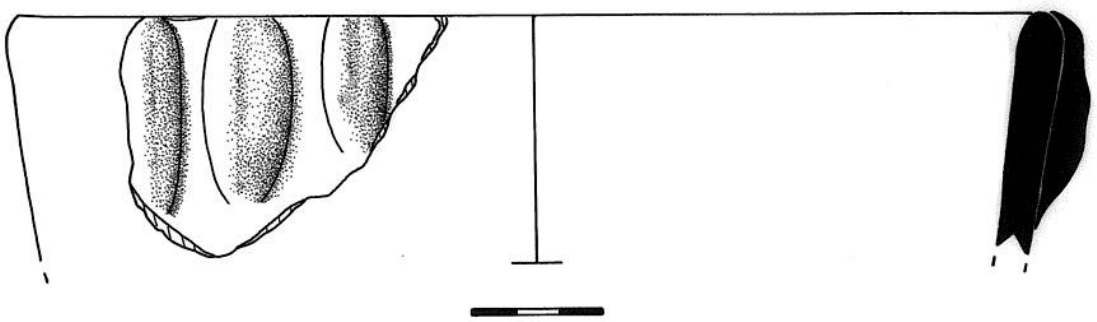
c

0 5cm

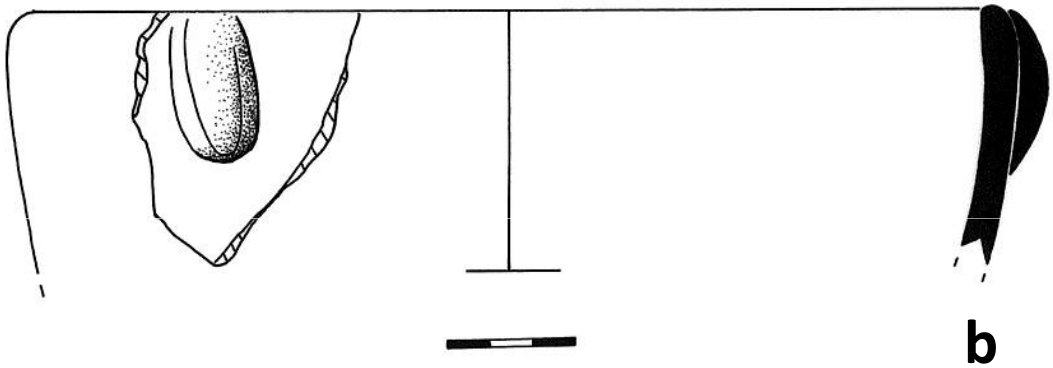

d

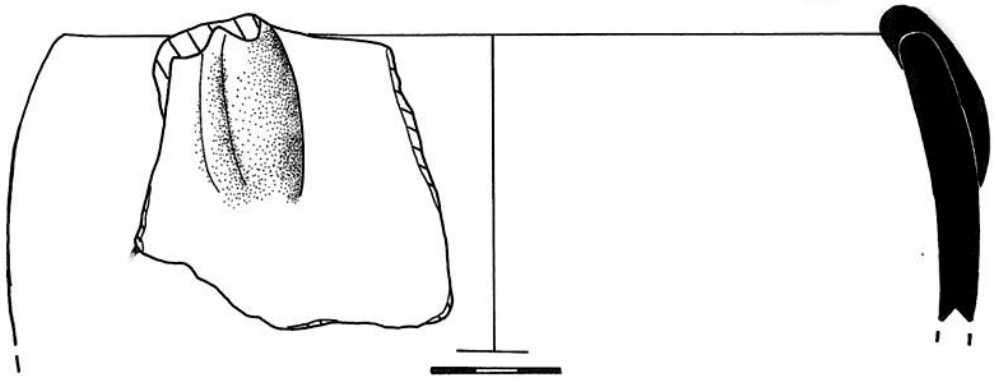
LEVHA 23

a

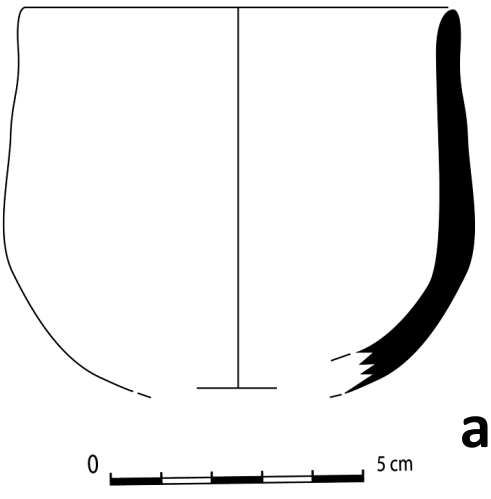

b

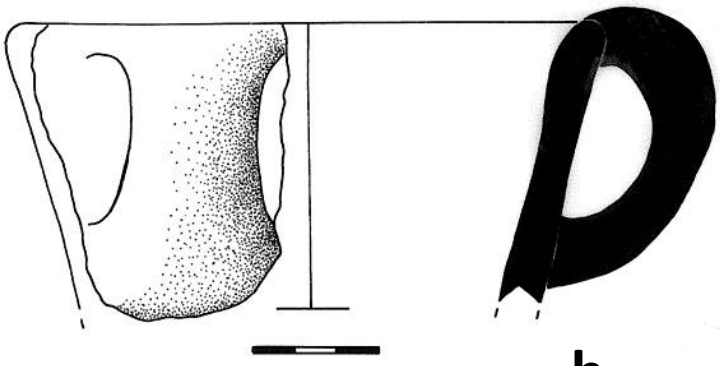

c

LEVHA 24

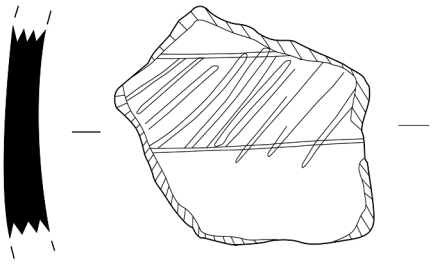

a

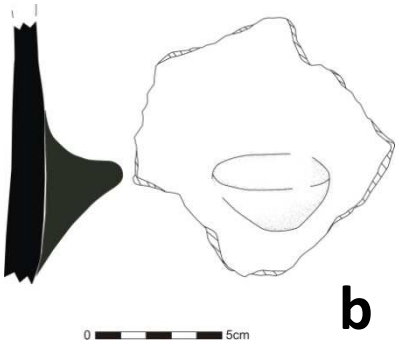

b

LEVHA 25

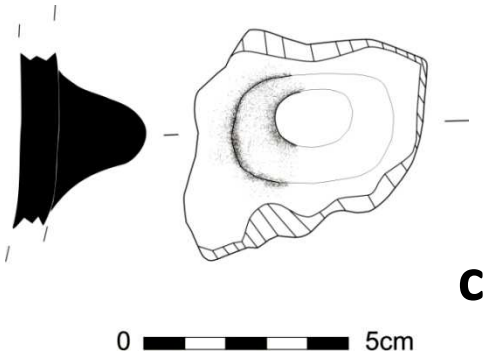

a

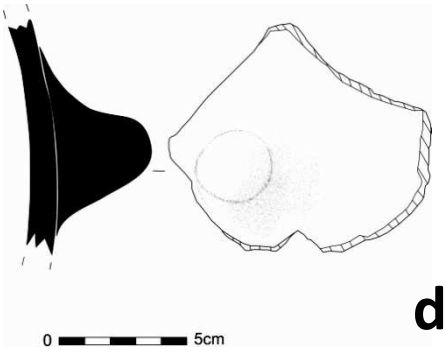

b

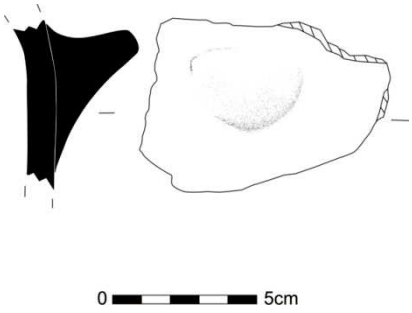

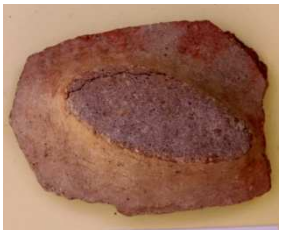
c

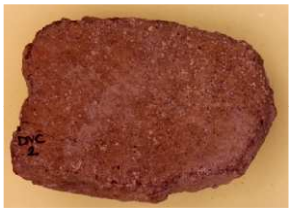

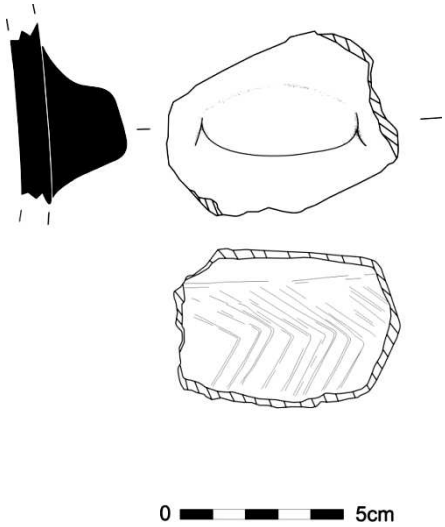
d

e

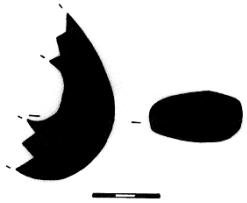

f

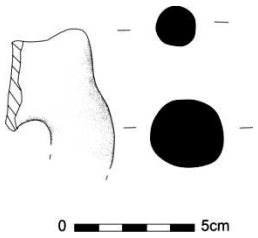
LEVHA 26

a

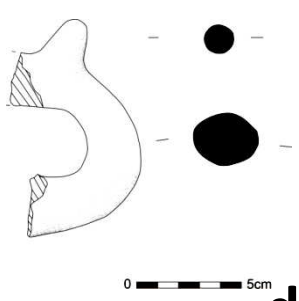

b

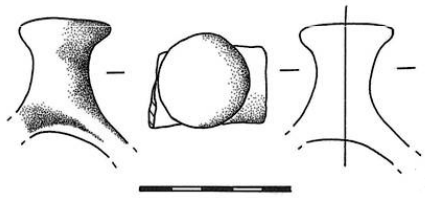
c

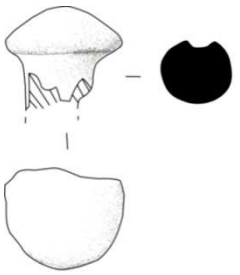
d

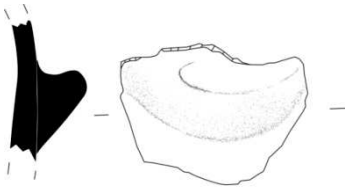
e

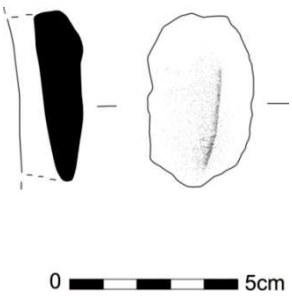
f

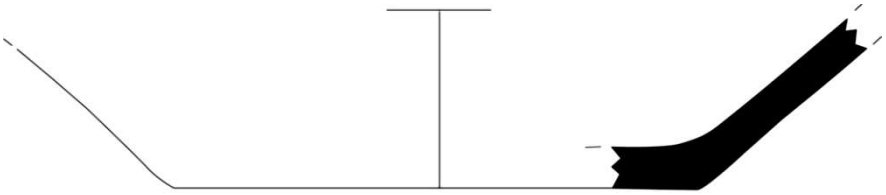
g

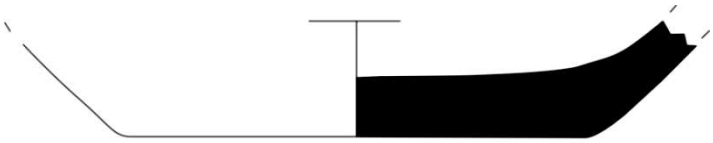
h

LEVHA 27

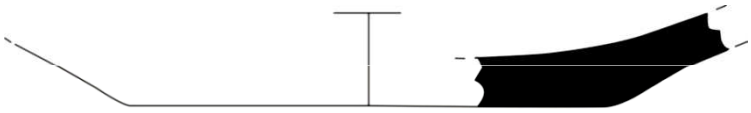
a

0 5cm

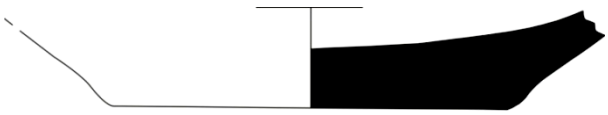
b

0 5cm

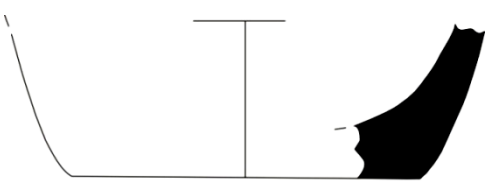
c

0 5cm

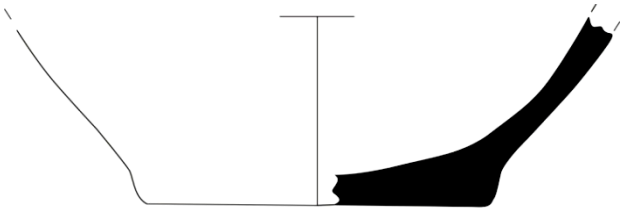
d

0 5cm

e

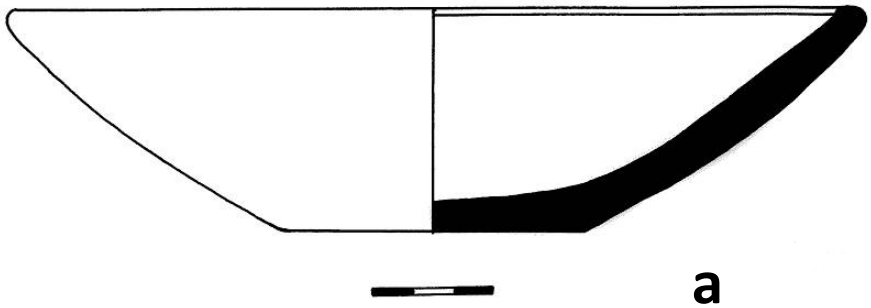
0 5cm

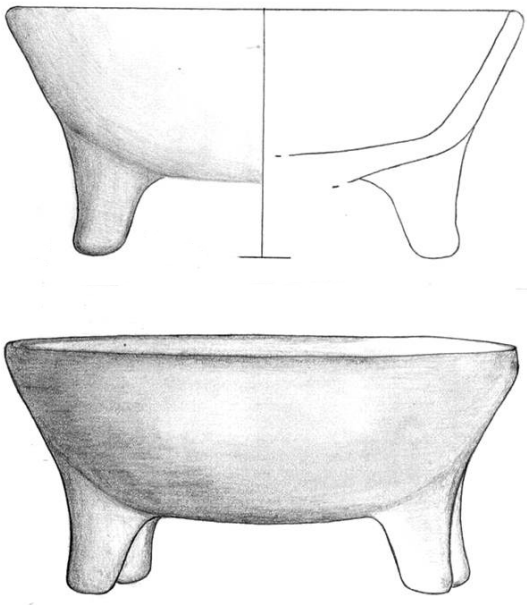
f

0 5cm

LEVHA 28

a

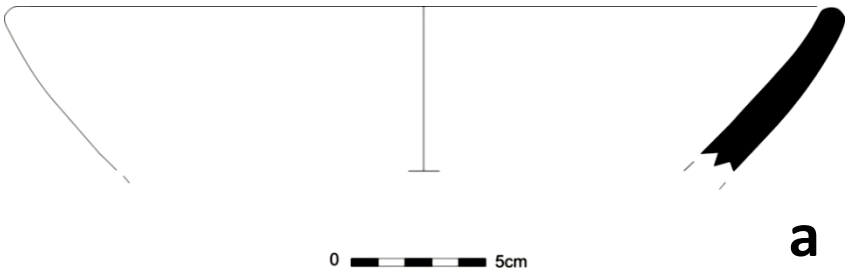

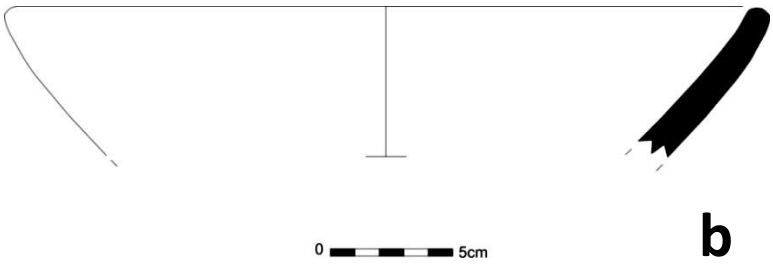
b

0 5cm

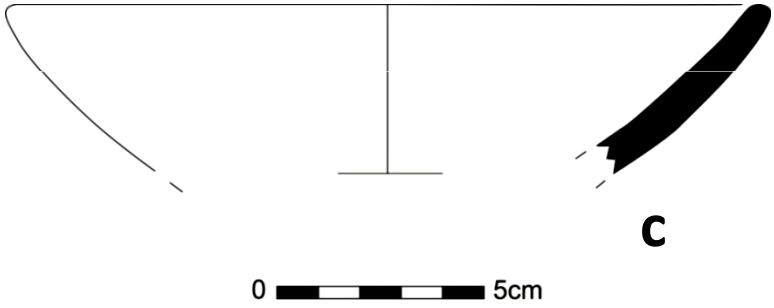
LEVHA 29

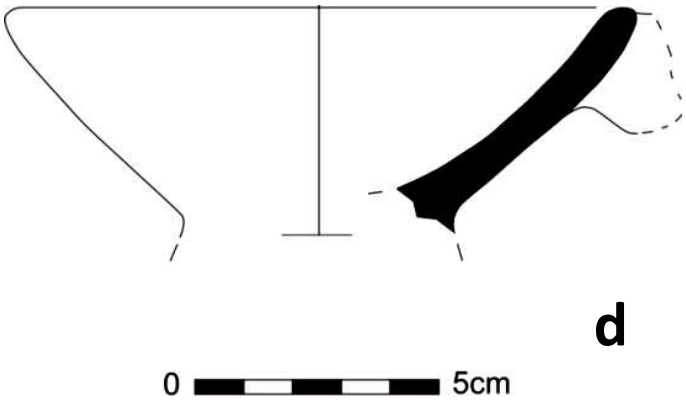
a

b

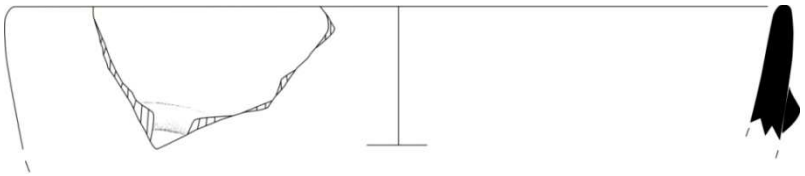

c

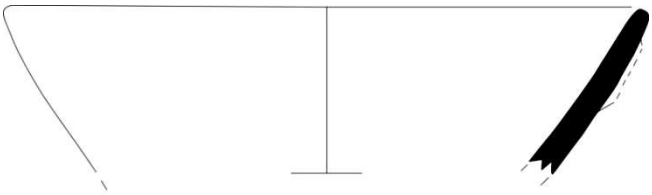

d

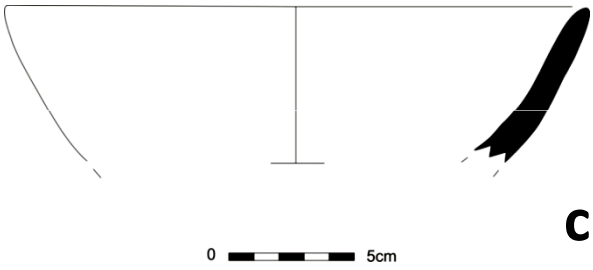
LEVHA 30

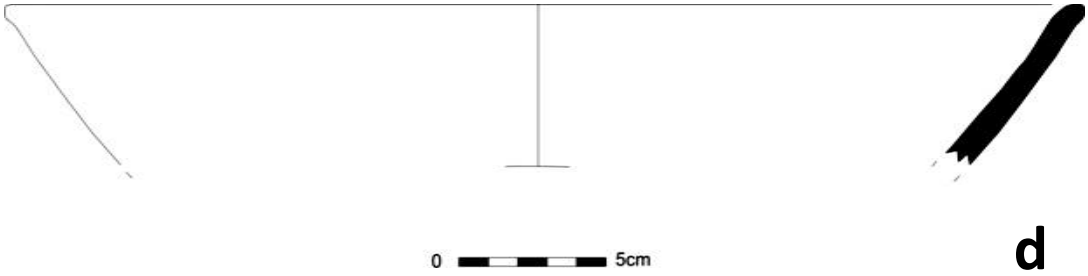
a

b

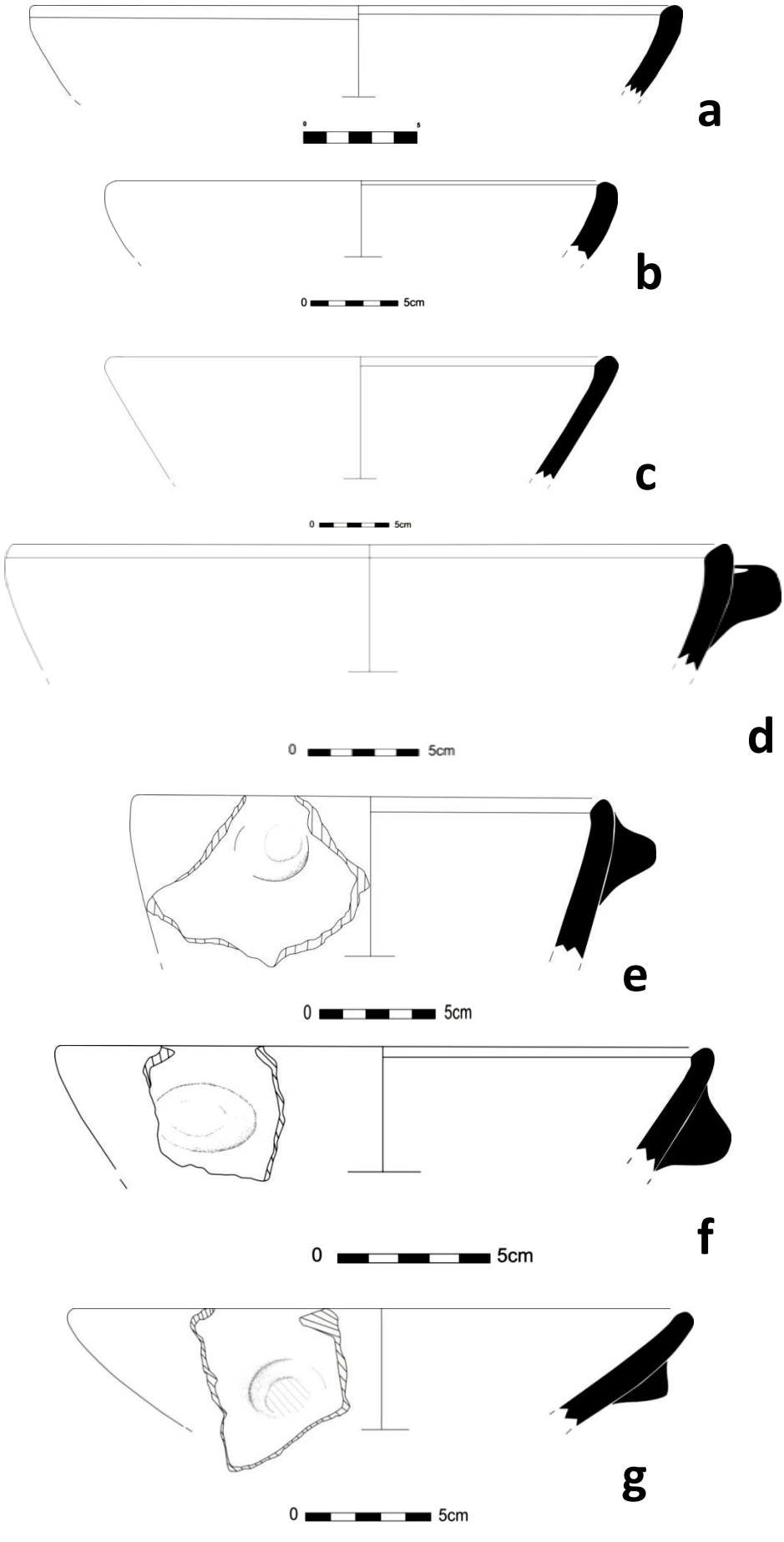

c

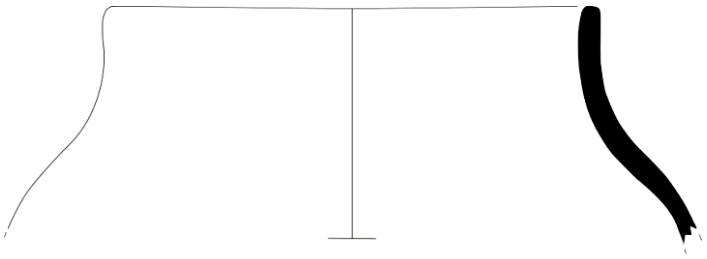

d

LEVHA 31

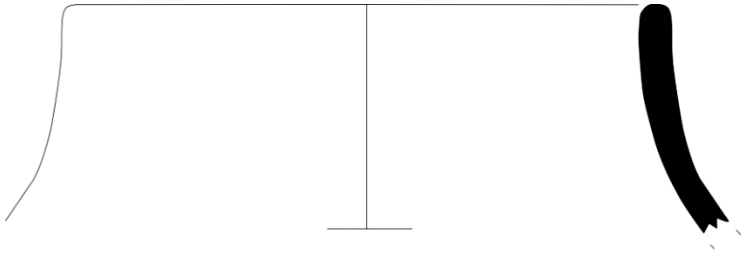

LEVHA 32

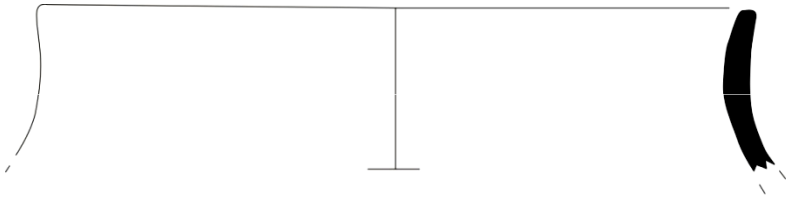
a

0 5cm

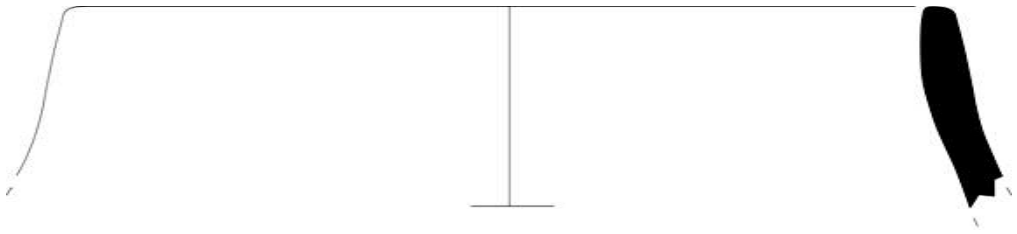
b

0 5cm

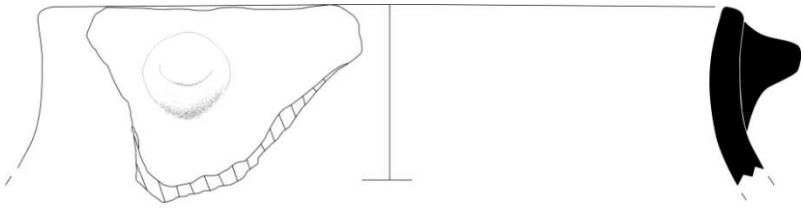
c

0 5cm

d

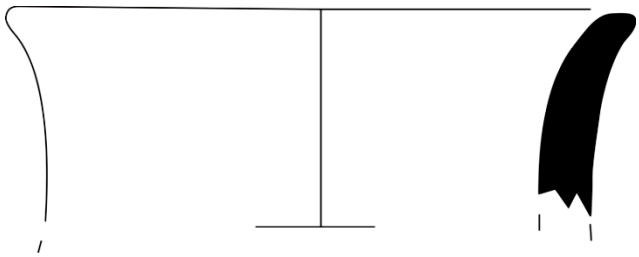
0 5cm

e

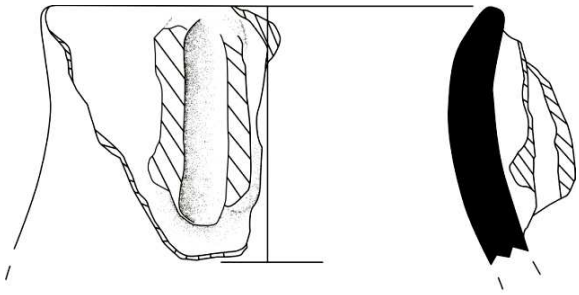
0 5cm

LEVHA 33

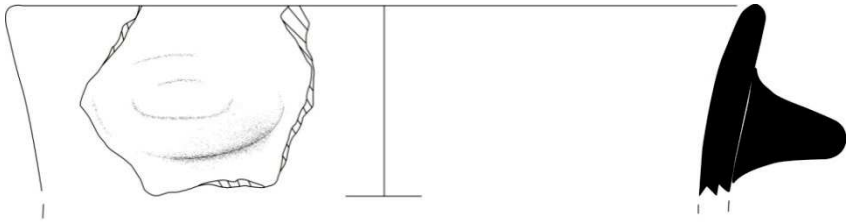
a

0 5cm

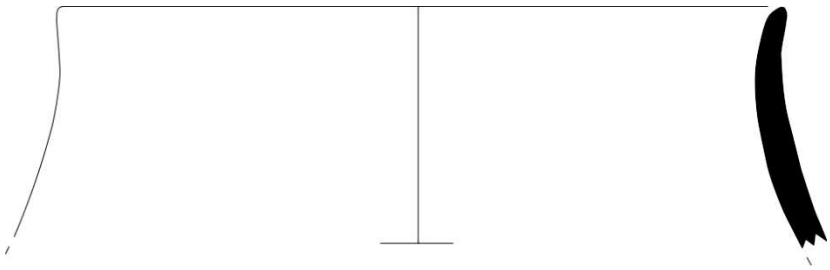
b

0 5cm

0 5cm

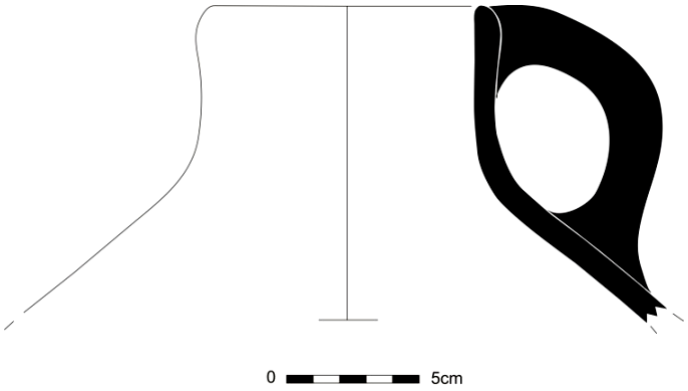
c

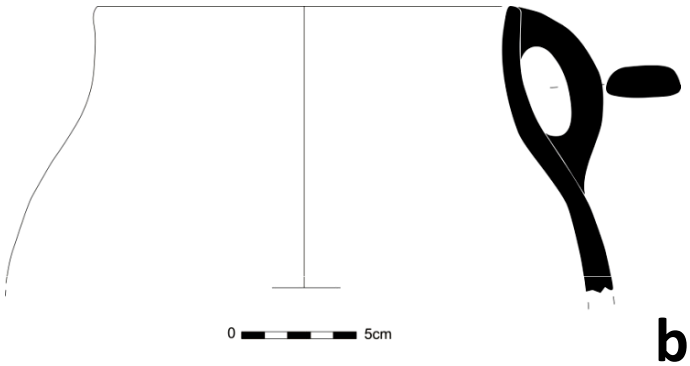
0 5cm

d

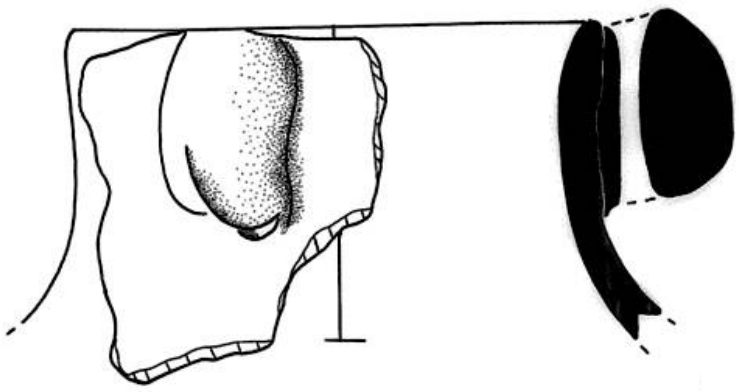
LEVHA 34

a

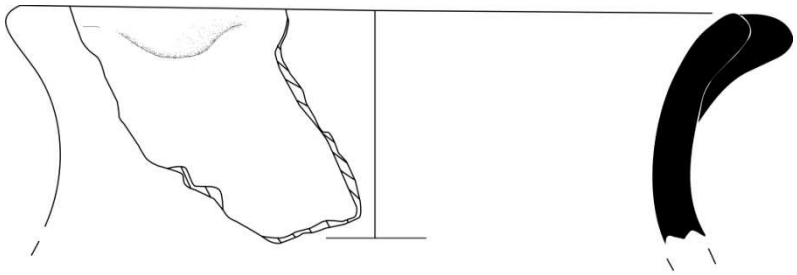

b

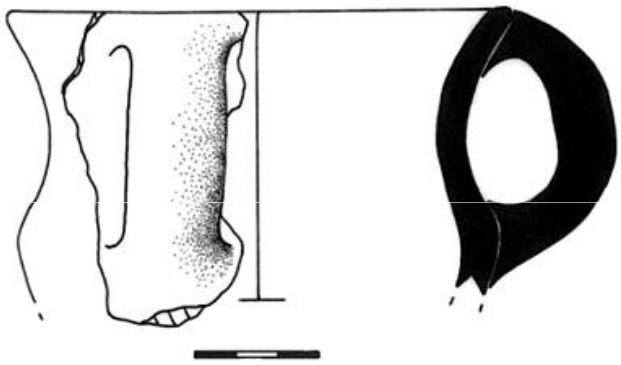
c

LEVHA 35

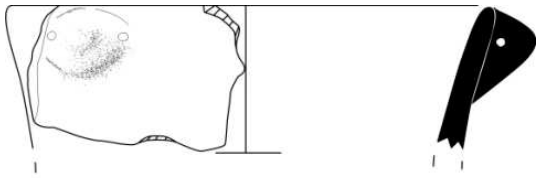

a

0 5cm

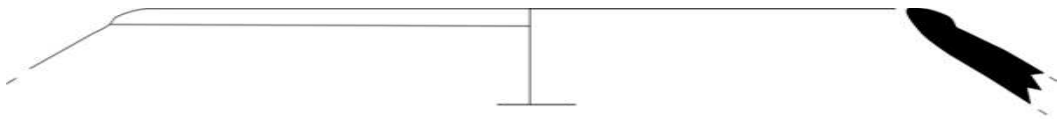
b

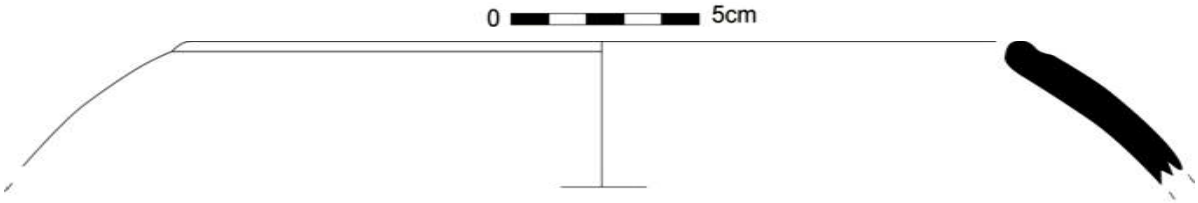
c

0 5cm

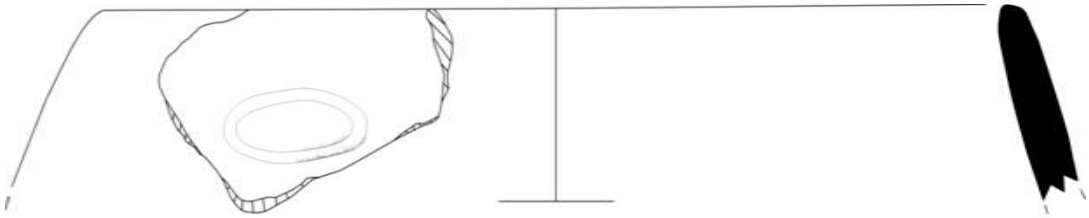
LEVHA 36

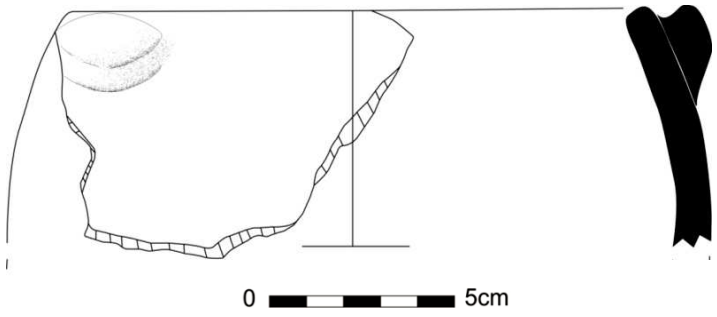
a

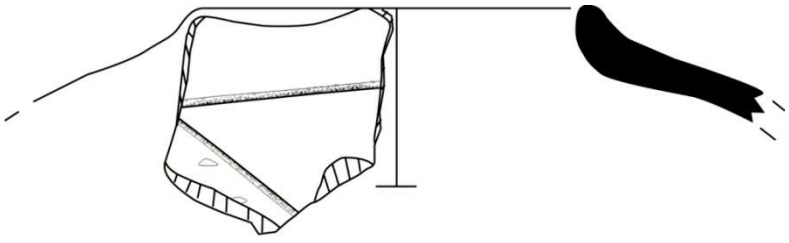
b

c

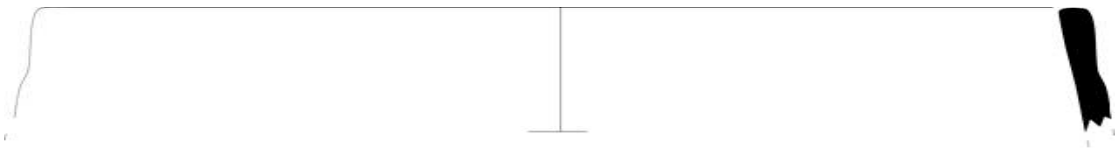
d

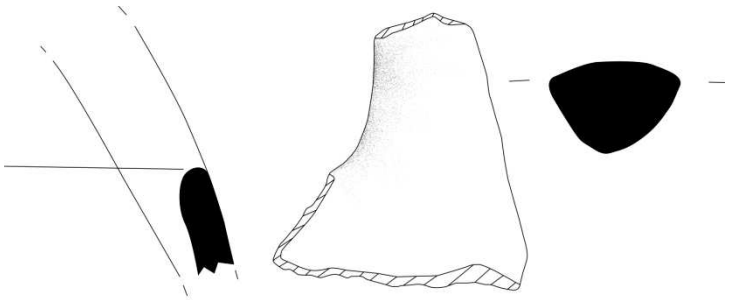
e

0 5cm

LEVHA 37

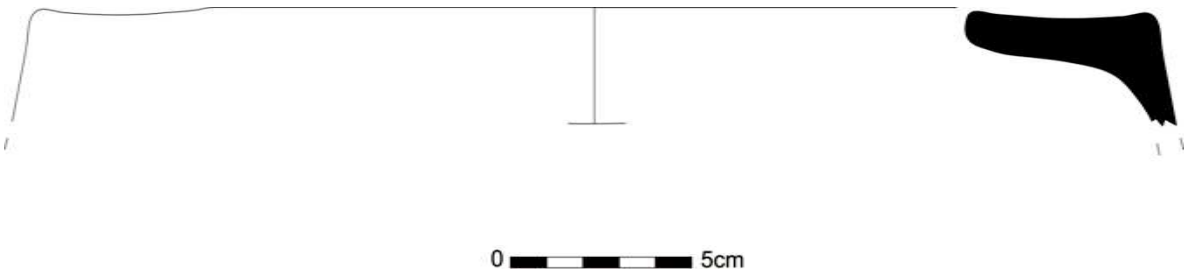

a

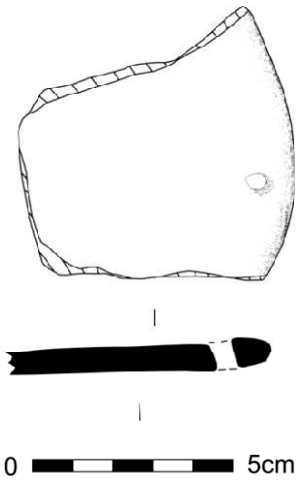

b

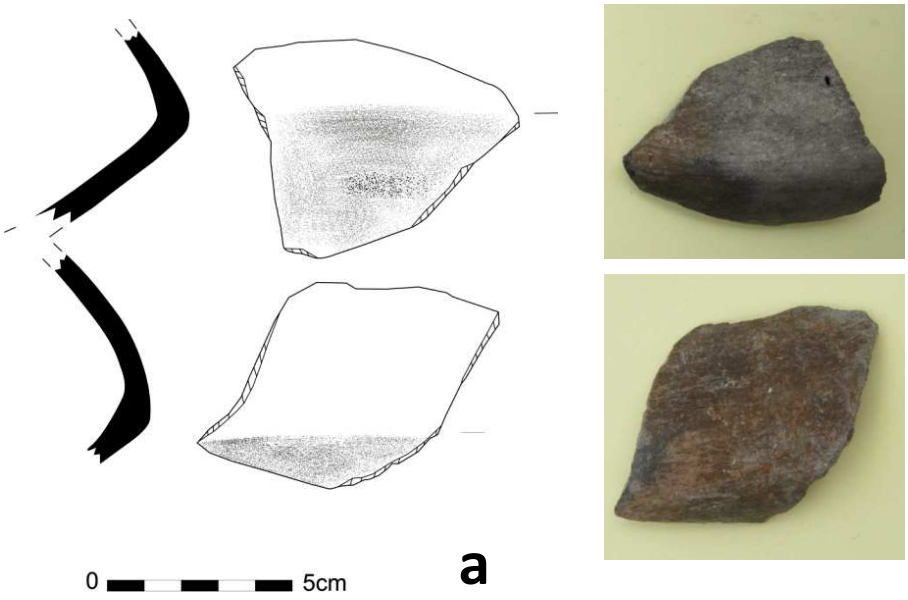
c

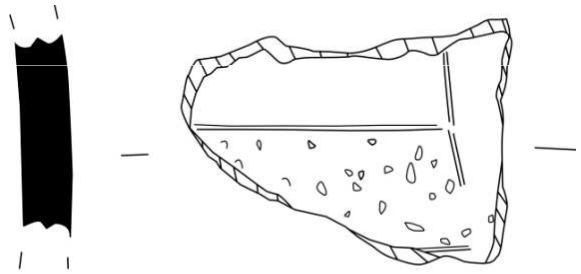
d

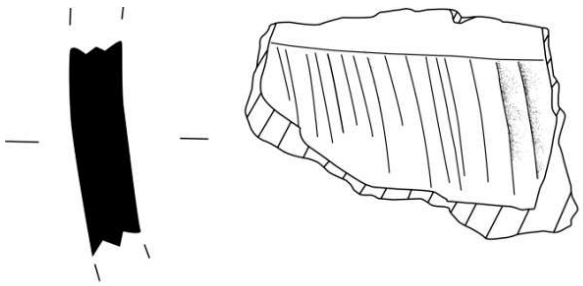
LEVHA 38

a

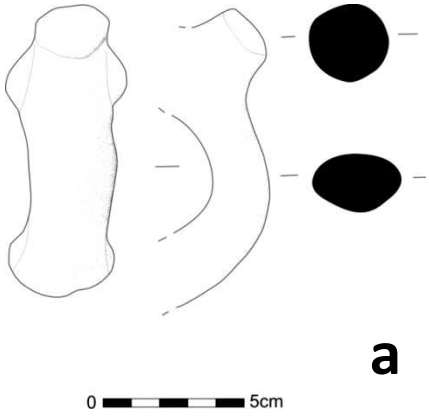
b

c

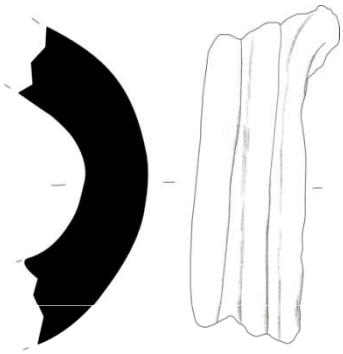
LEVHA 39

a

0 5cm

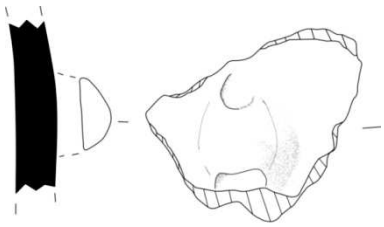

b

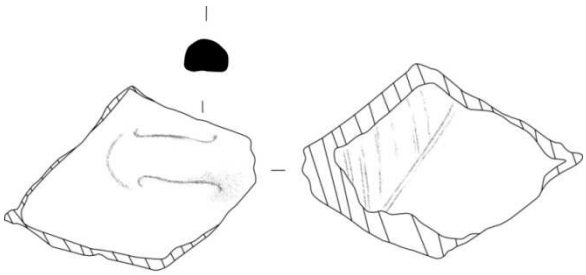
0 5cm

c

0 5cm

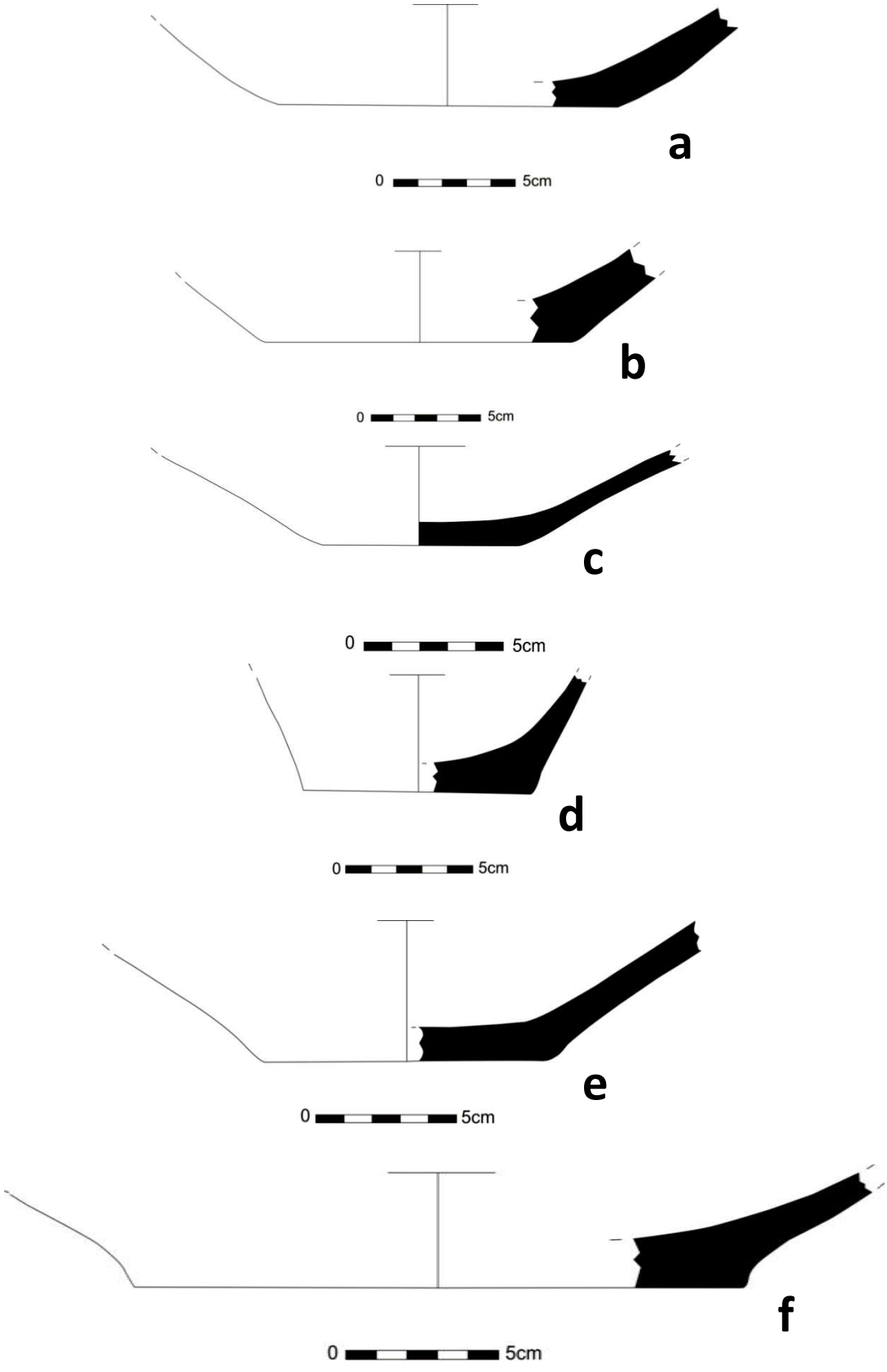

d

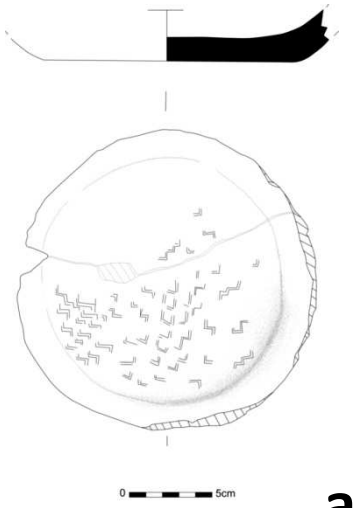
0 5cm

LEVHA 40

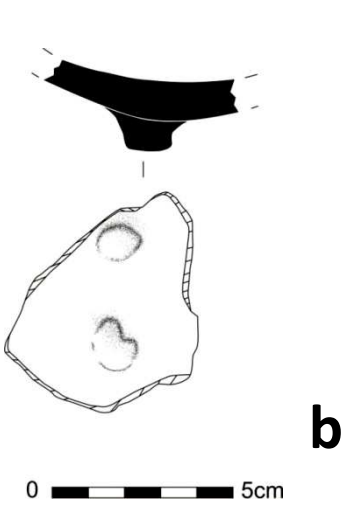

LEVHA 41

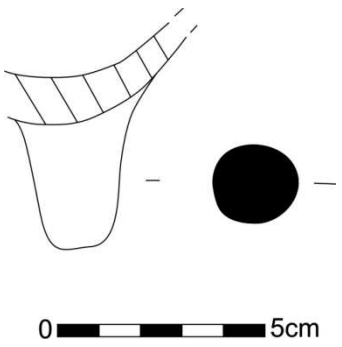
a

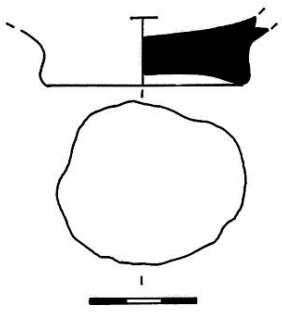
b

c

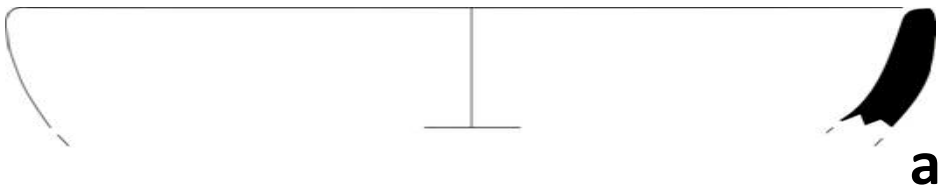

d

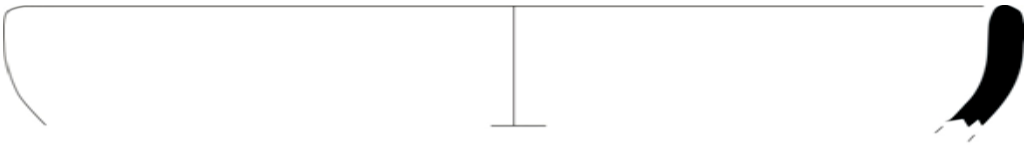

LEVHA 42

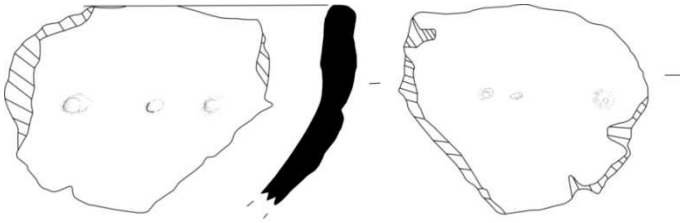
a

0 5cm

b

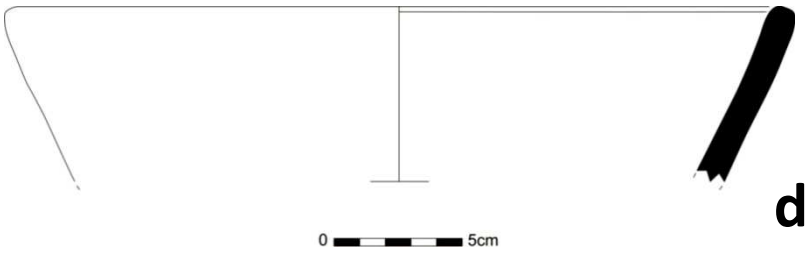
0 5cm

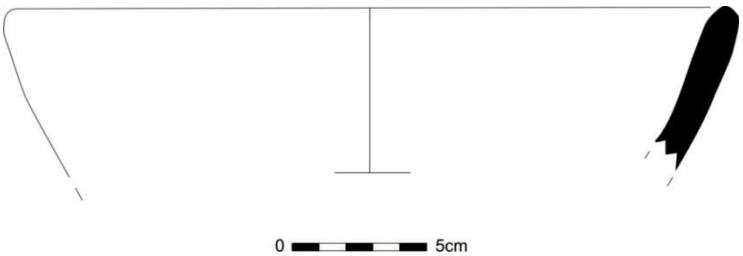
c

0 5cm

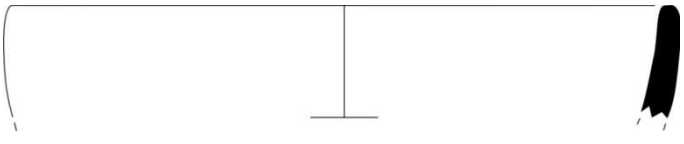
d

0 5cm

f

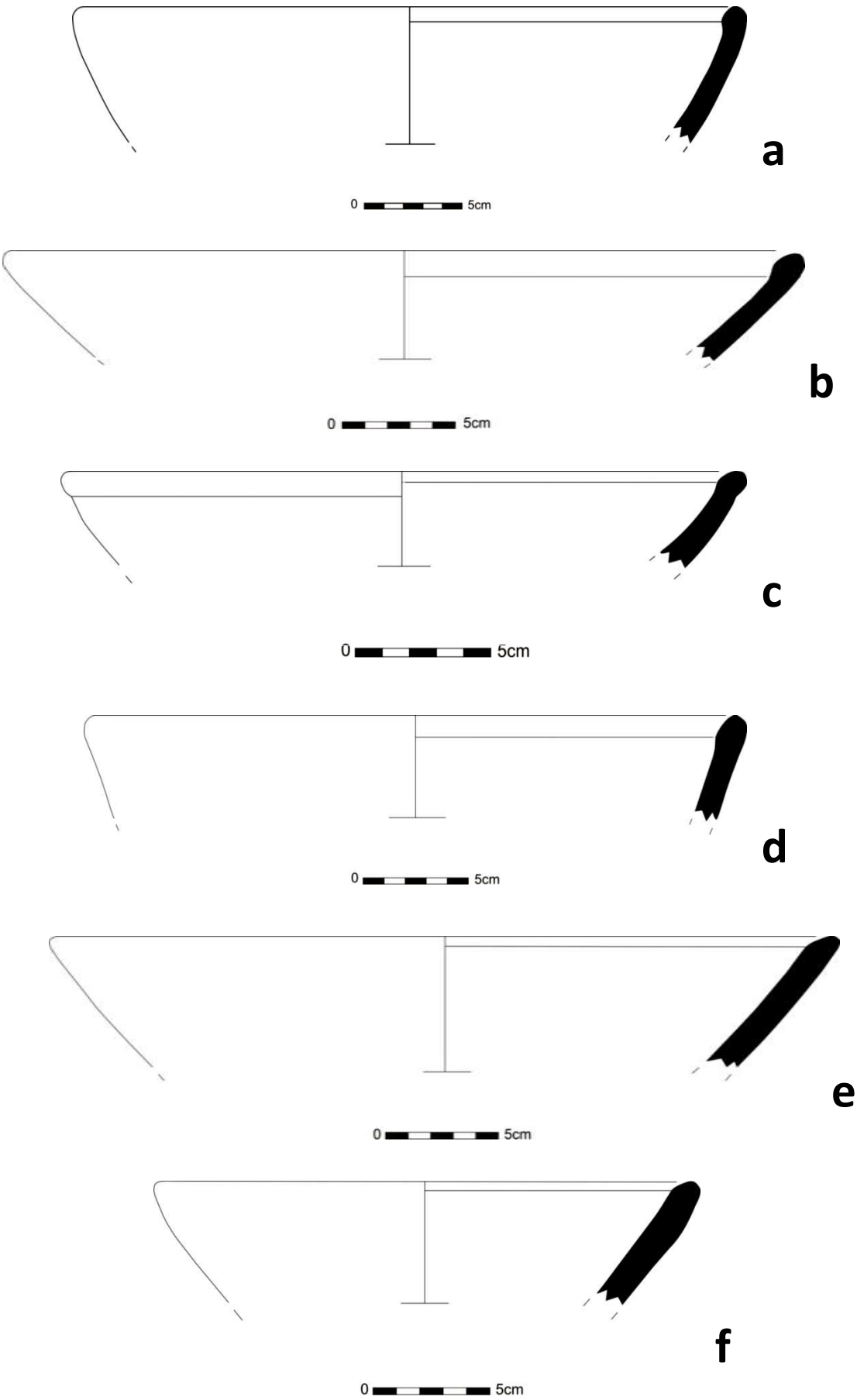
0 5cm

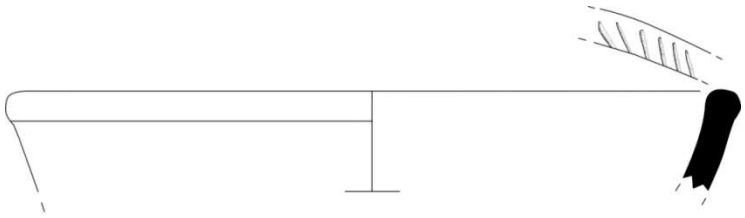
0 5cm

g

LEVHA 43

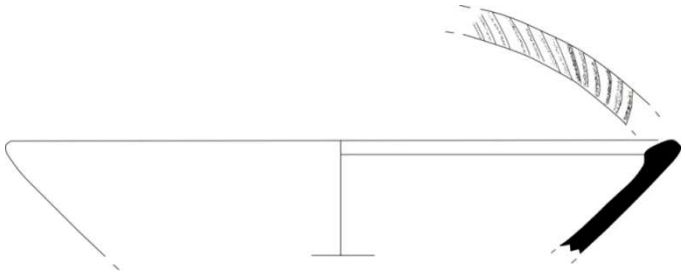

LEVHA 44

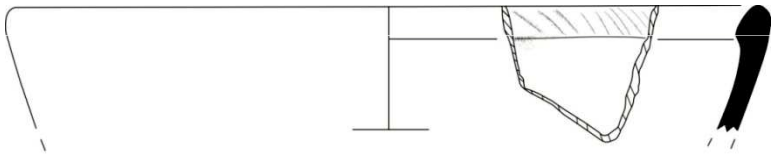
a

0 5cm

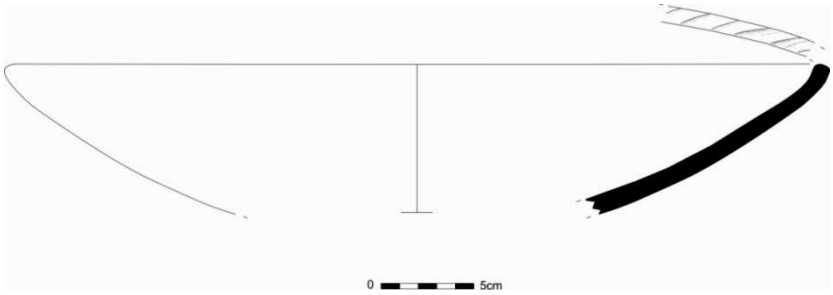
b

0 5cm

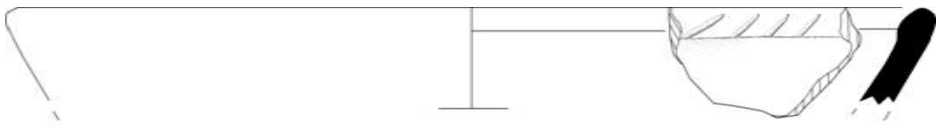
c

0 5cm

d

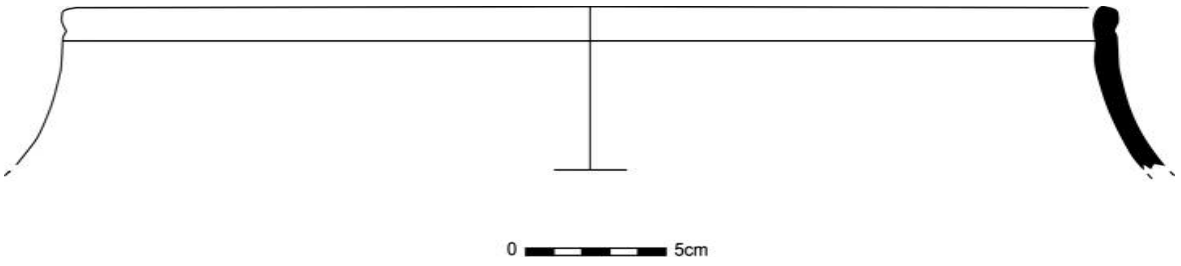
0 5cm

e

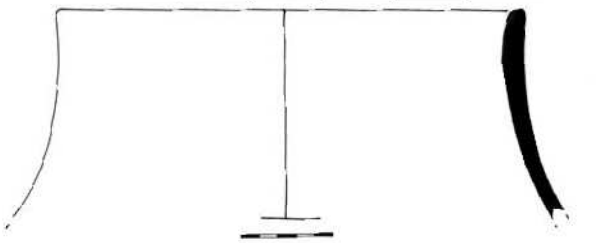
0 5cm

LEVHA 45

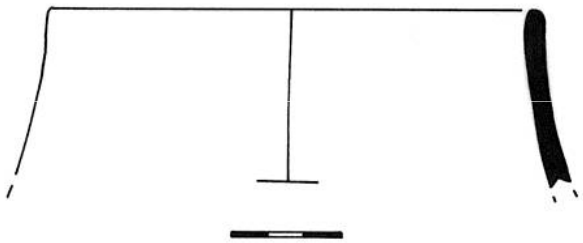

a

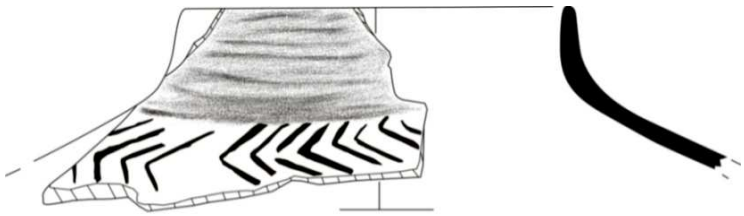
0 5cm

b

c

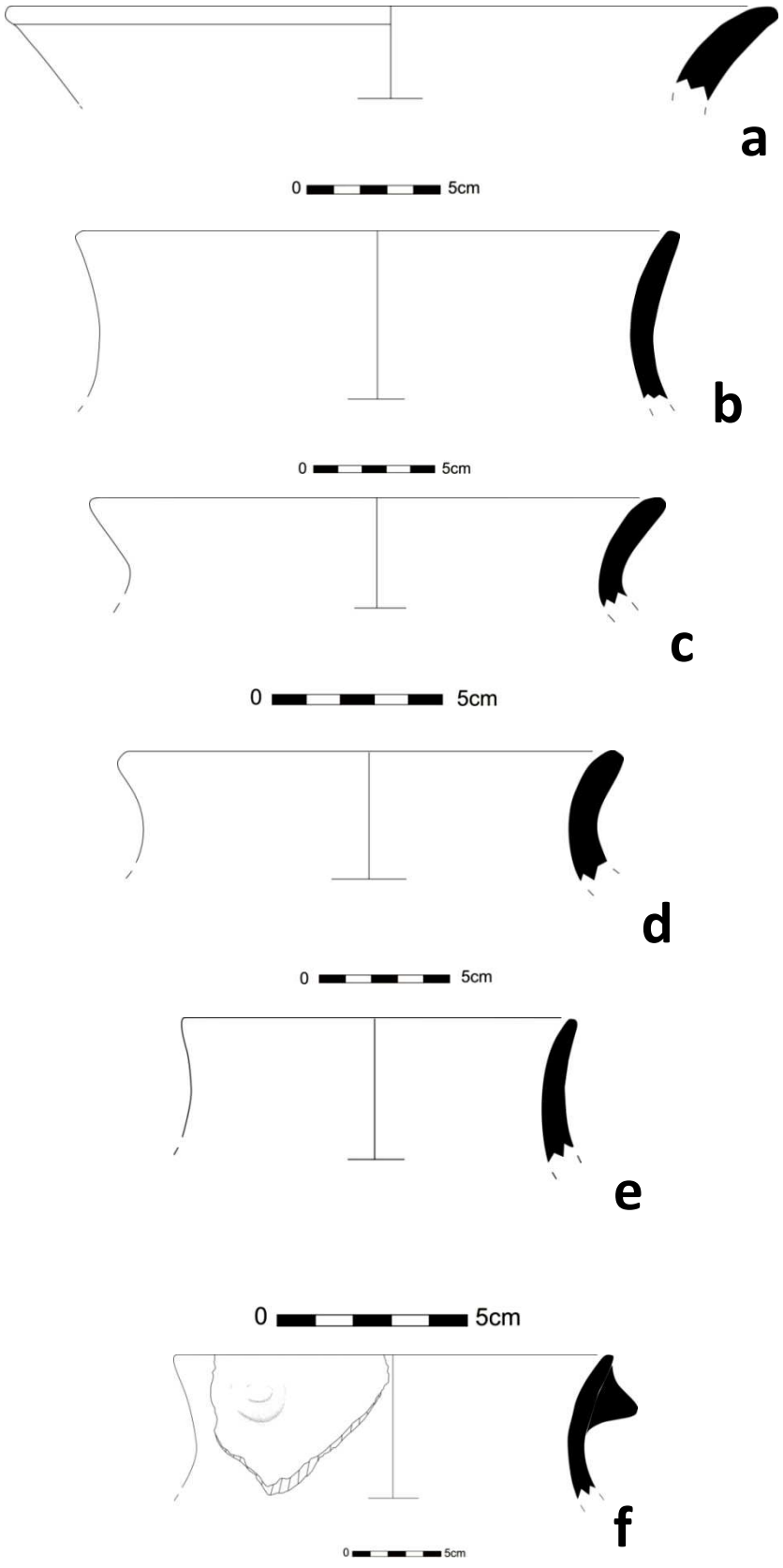

d

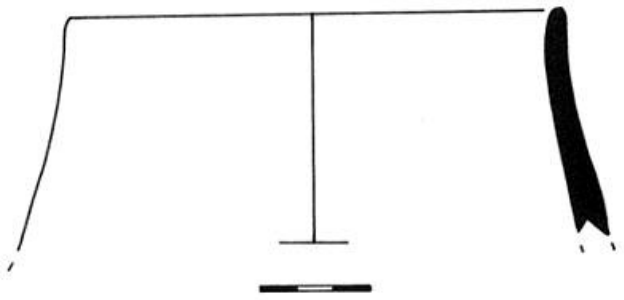
0 5cm

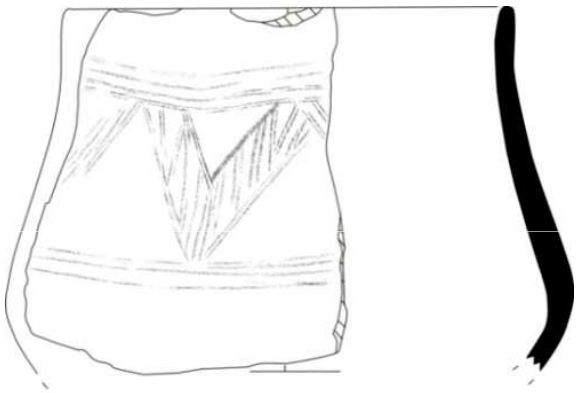
LEVHA 46

LEVHA 47

a

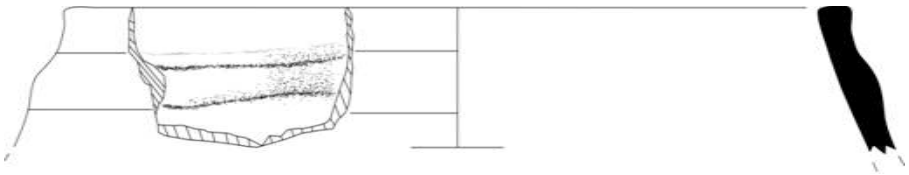

b

0 5cm

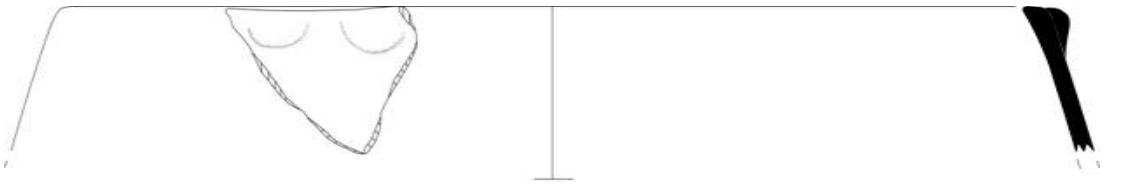
LEVHA 48

0 5cm

a

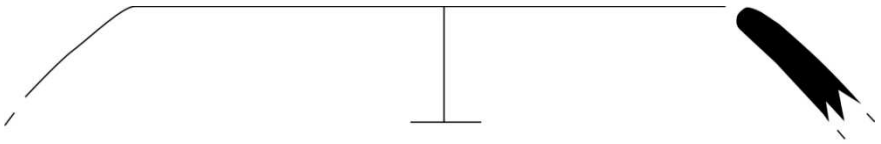

b

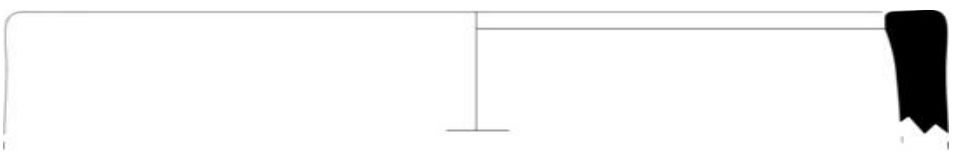
0 5cm

c

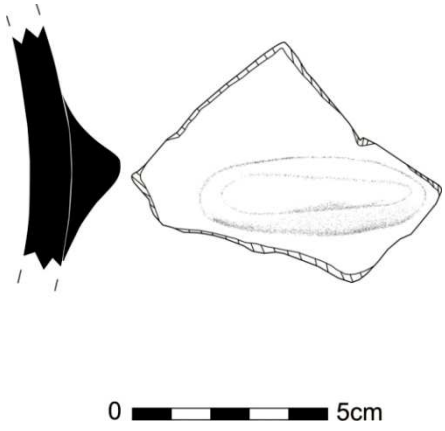
0 5cm

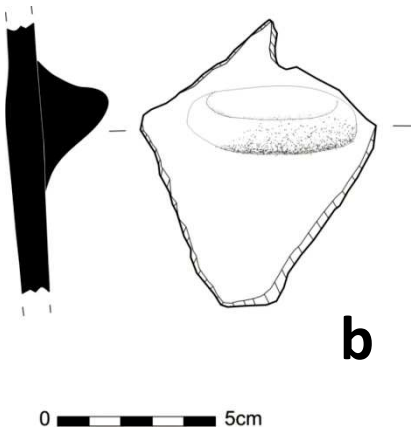
d

0 5cm

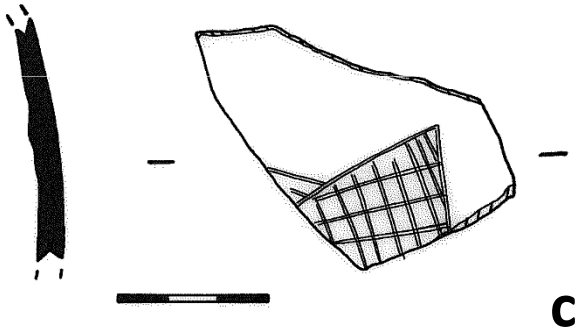
LEVHA 49

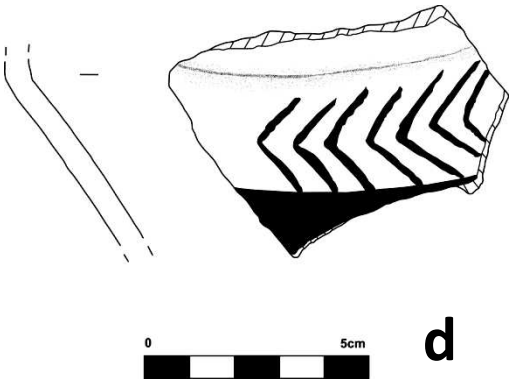
a

b

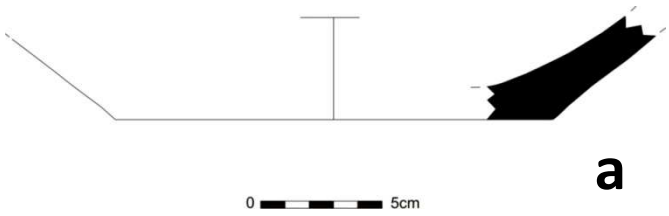
c

d

LEVHA 50

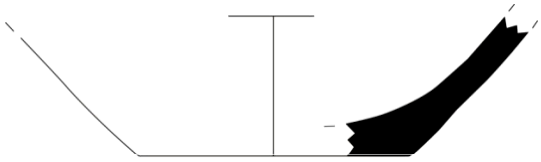

a

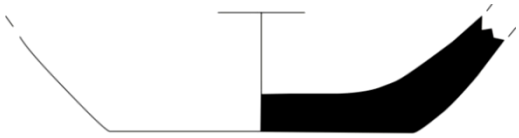

b

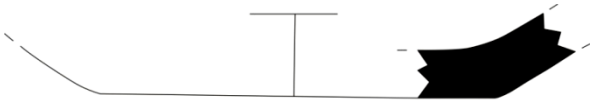

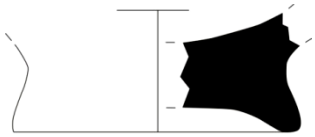
c

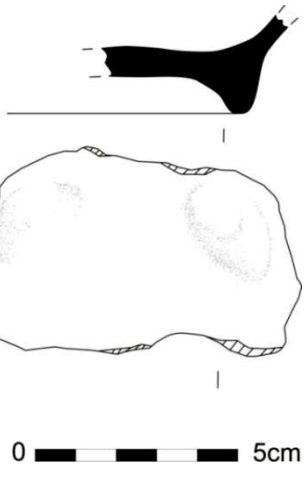
d

e

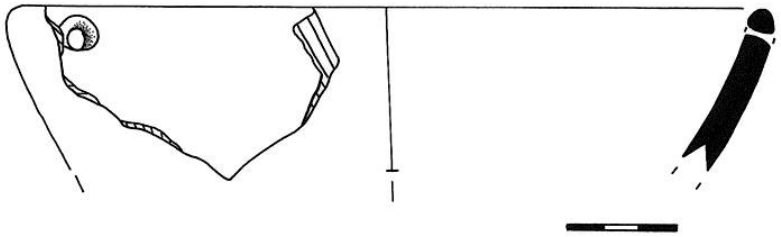
g

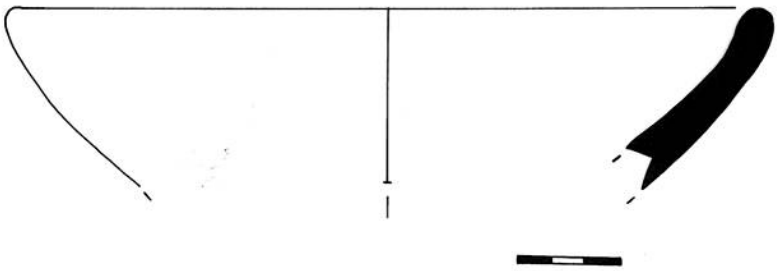
f

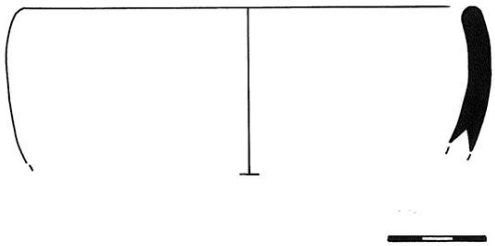
LEVHA 51

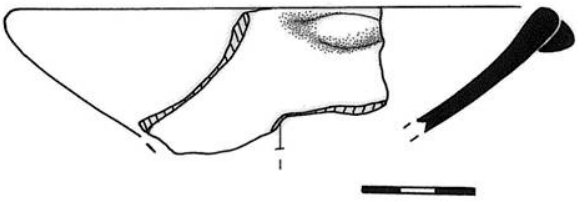
a

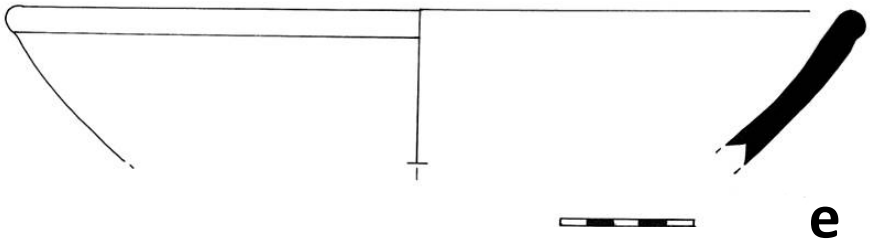
b

c

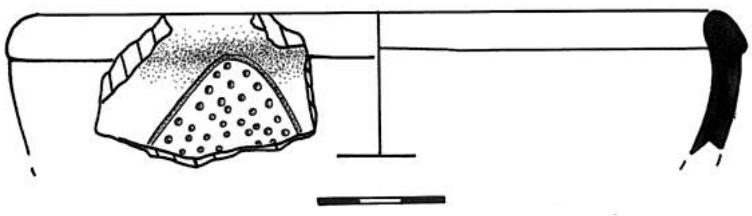

d

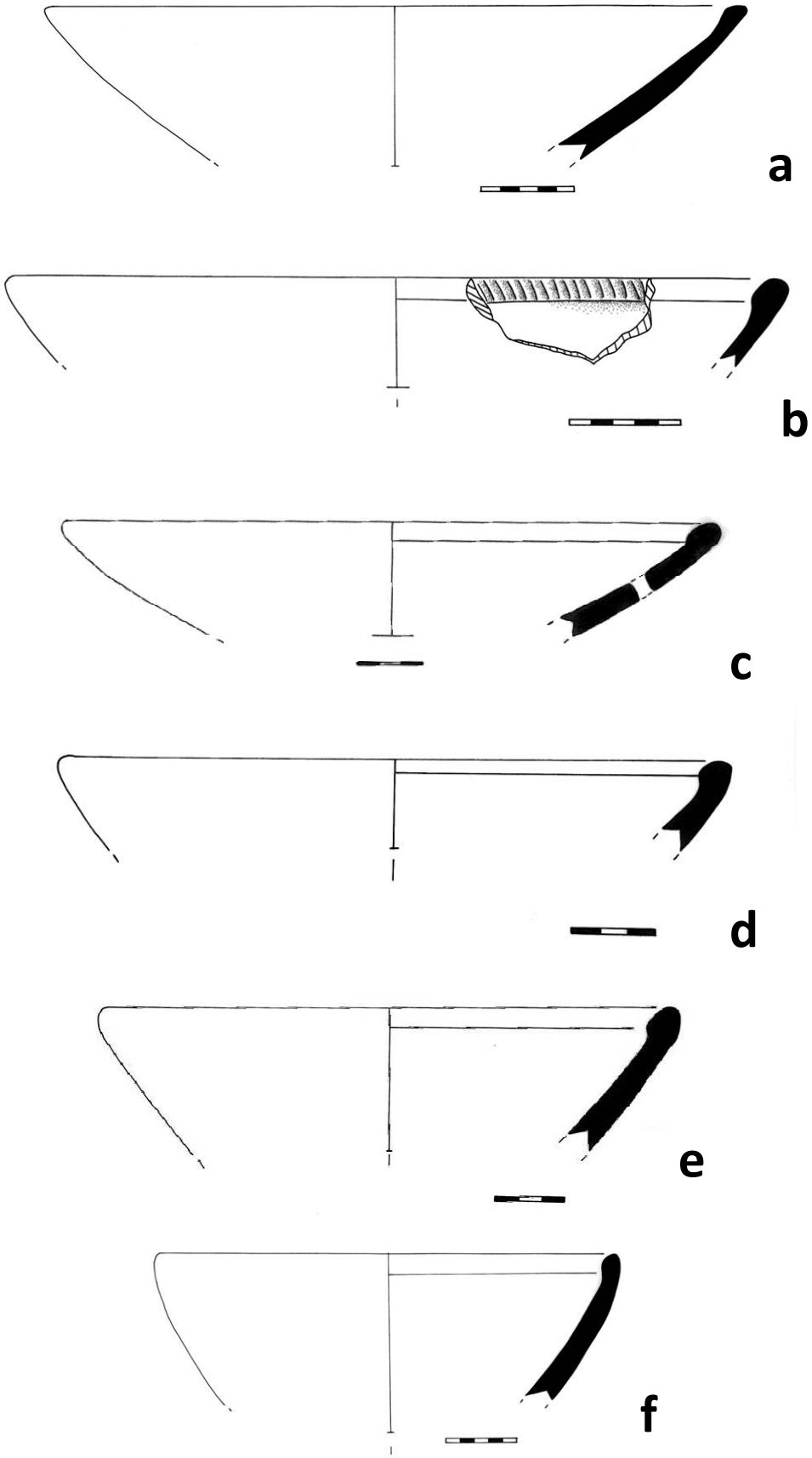
e

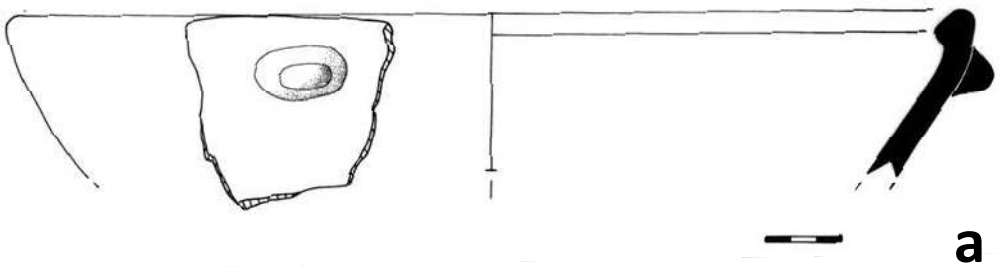

f

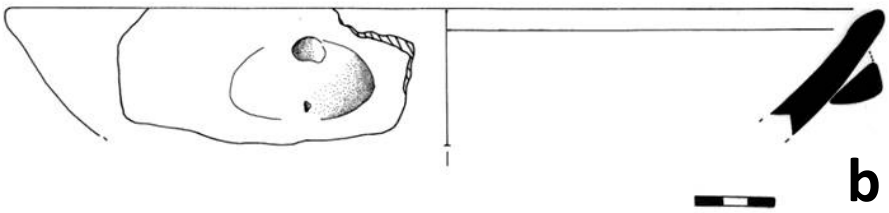
LEVHA 52

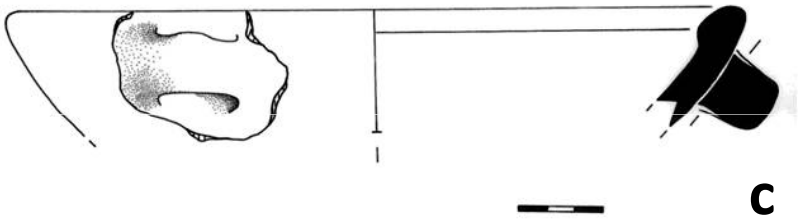
LEVHA 53

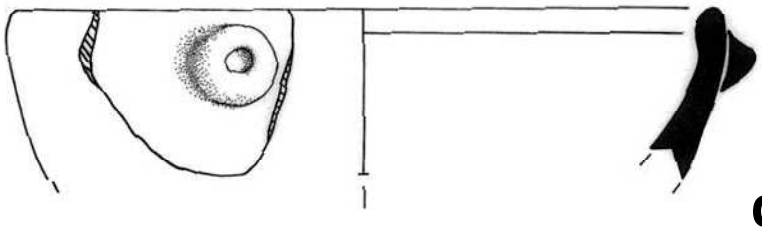
a

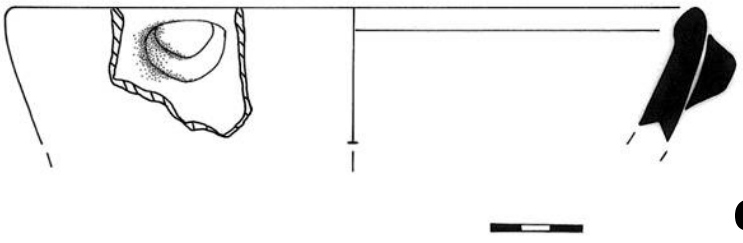
b

c

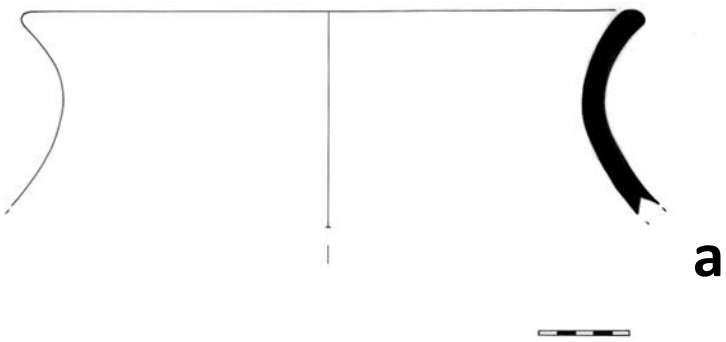

d

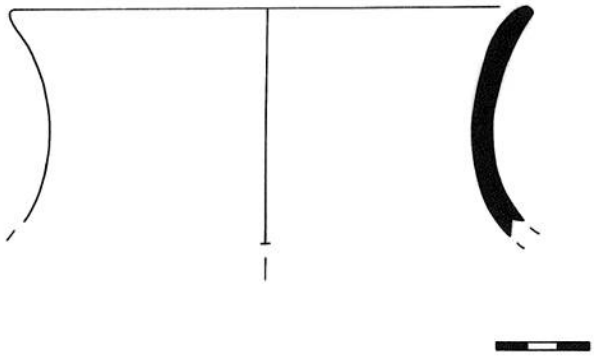

e

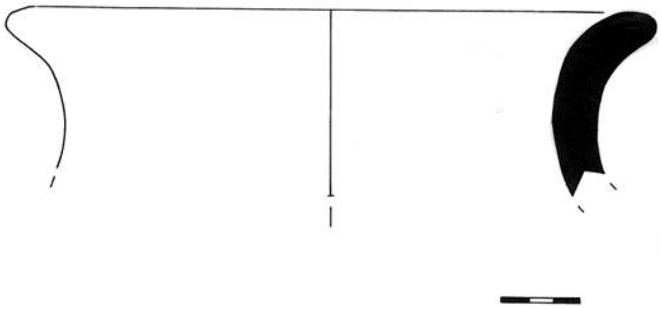
LEVHA 54

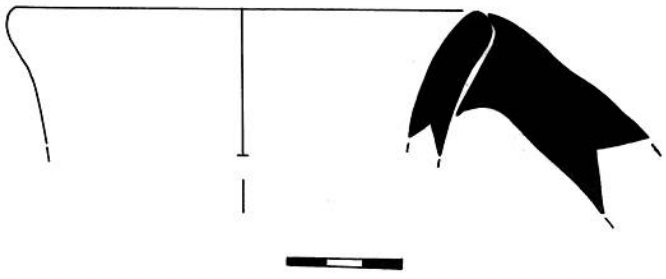
a

b

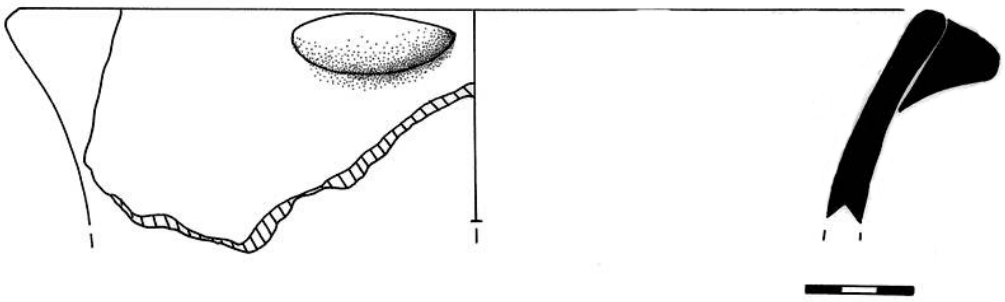

c

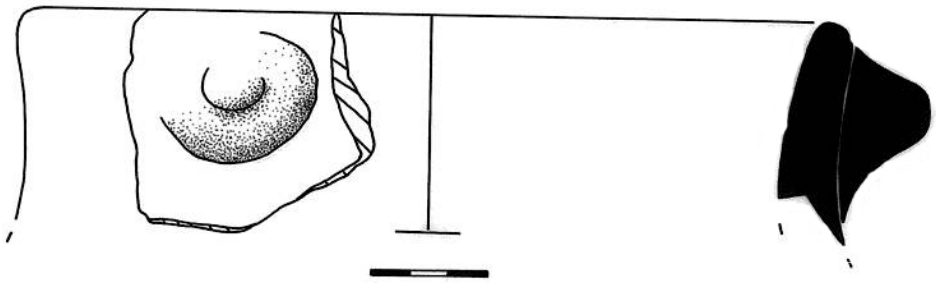

d

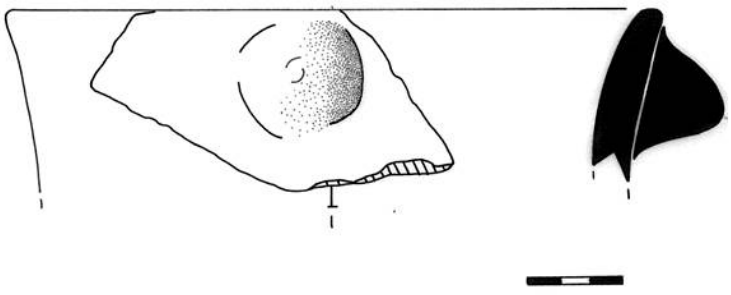
LEVHA 55

a

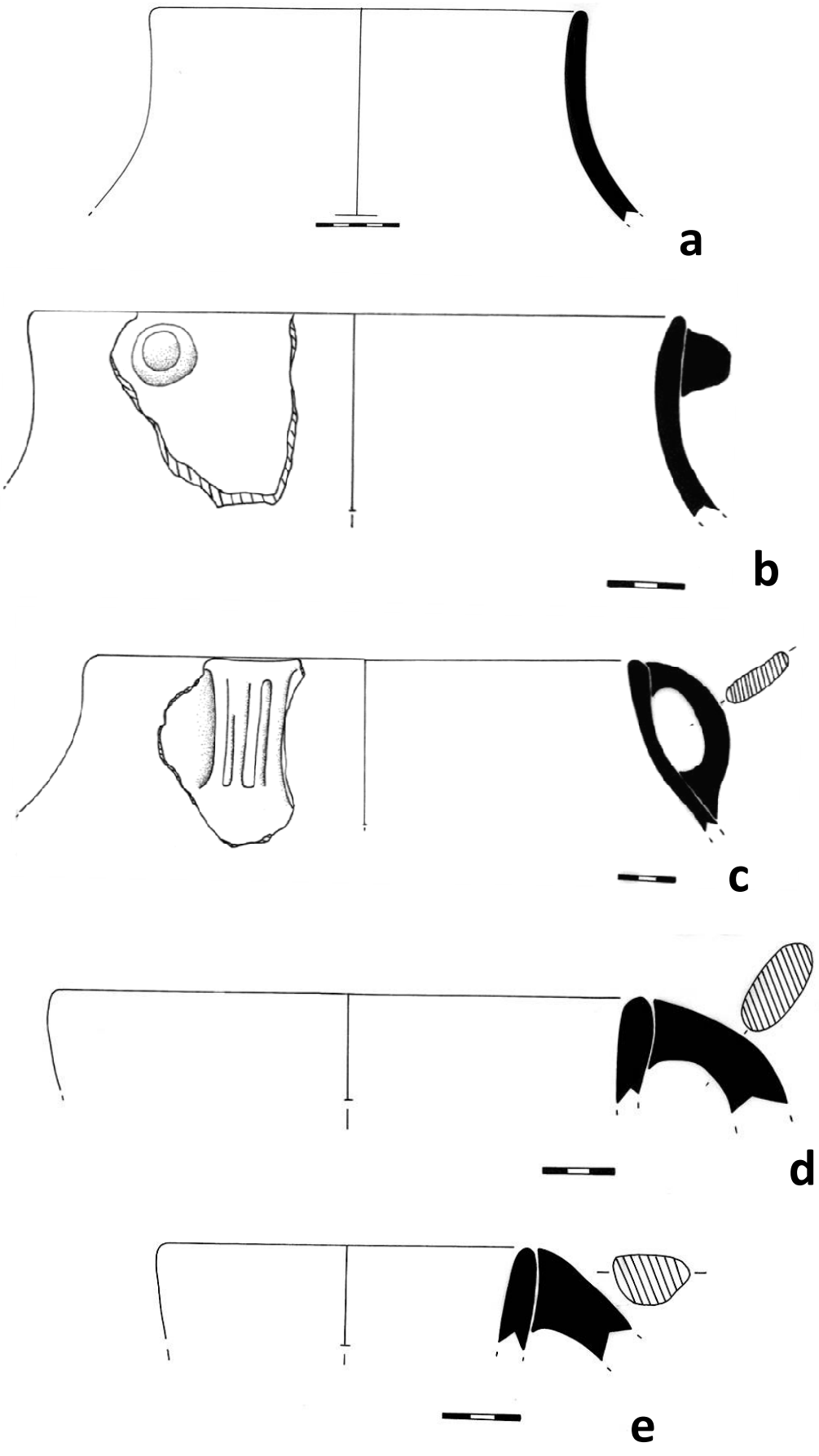

b

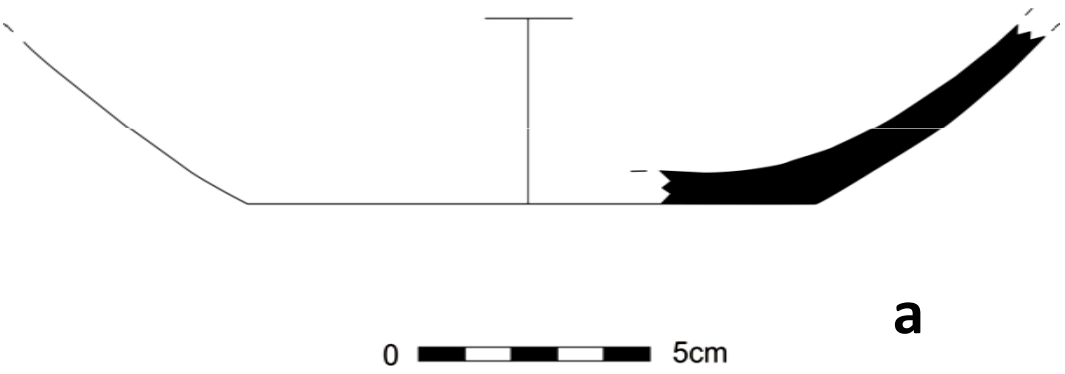

c

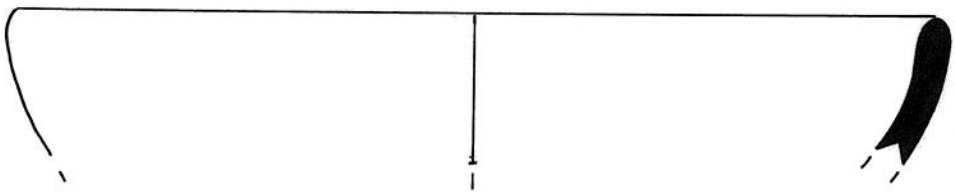
LEVHA 56

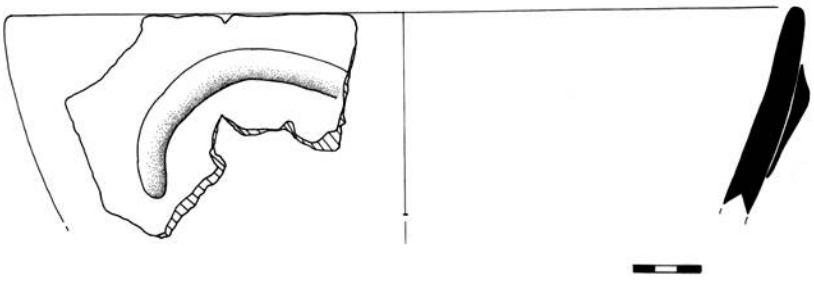
LEVHA 57

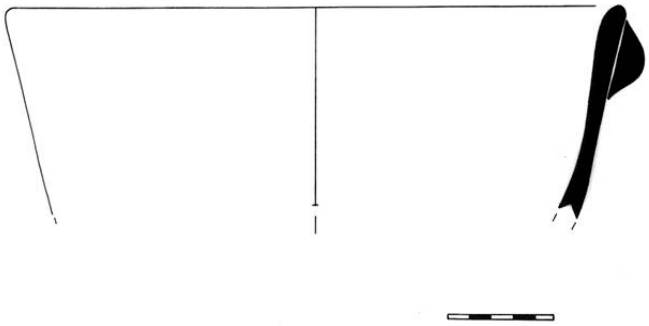
LEVHA 58

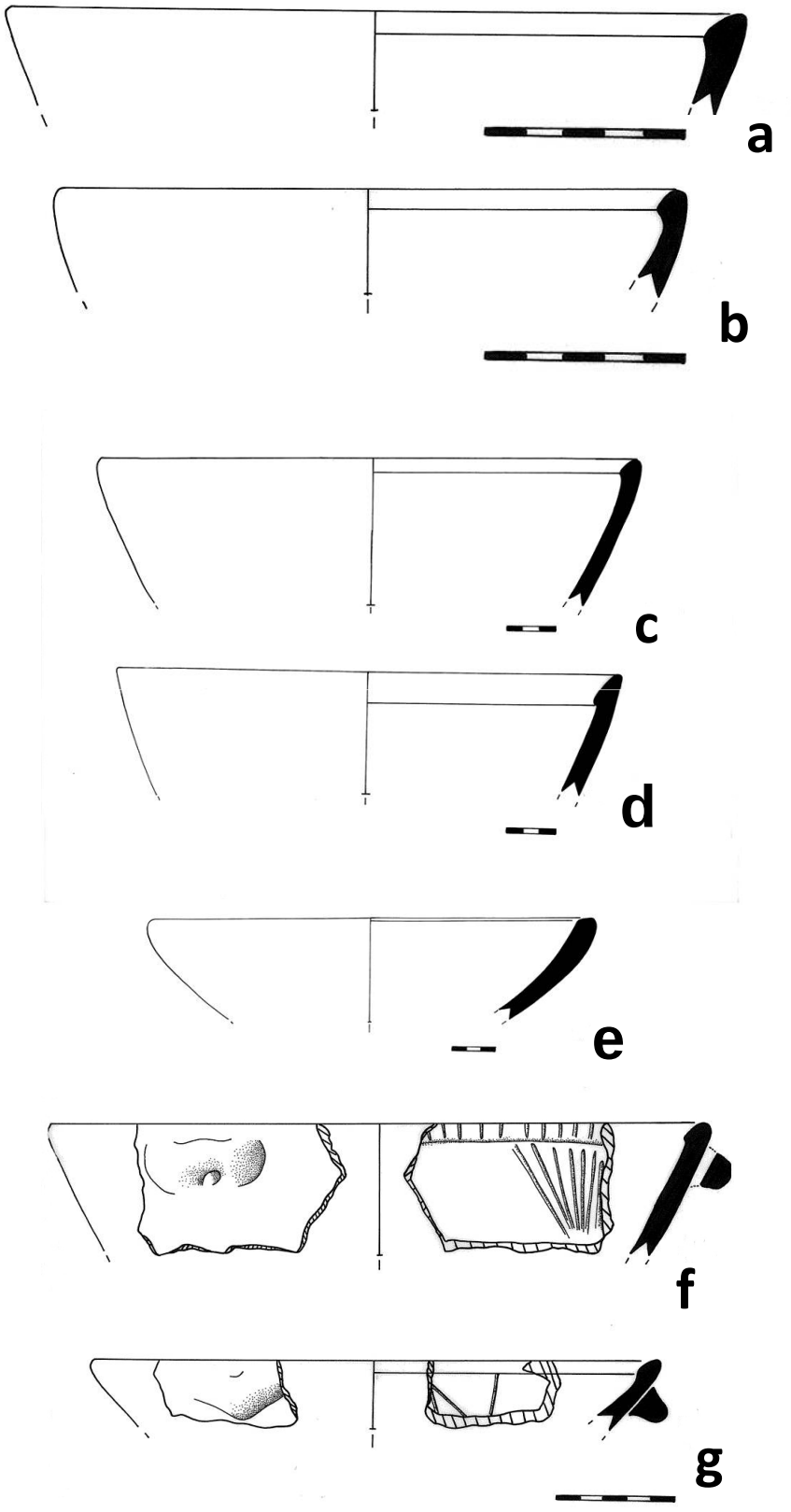
a

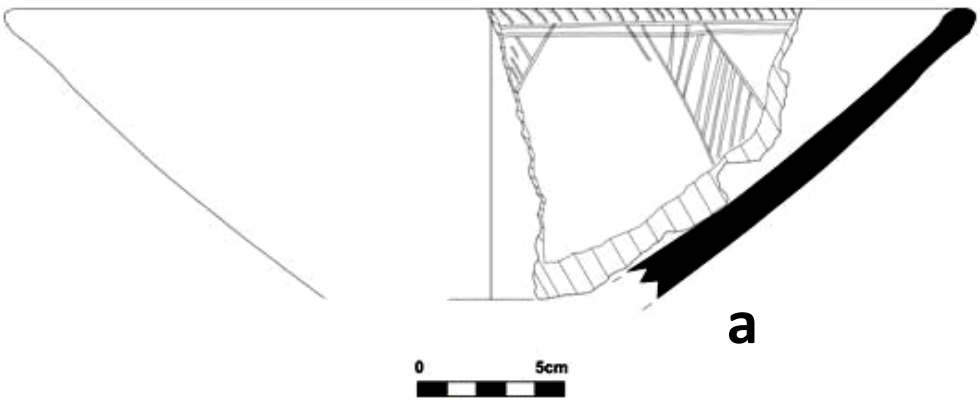
b

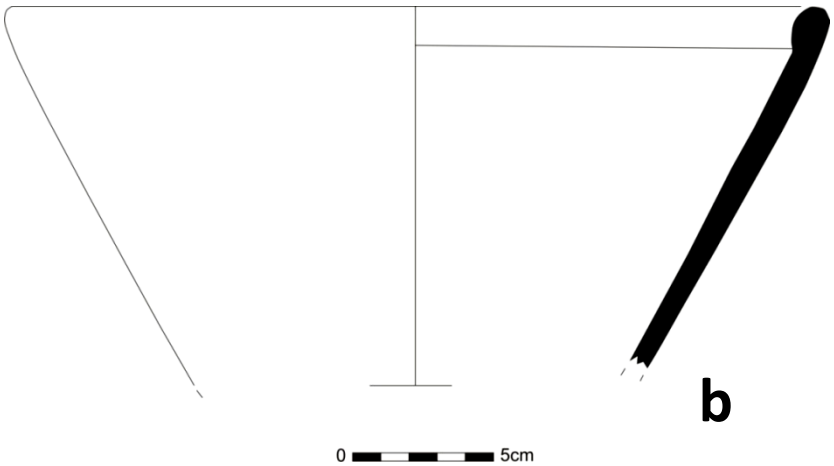
LEVHA 59

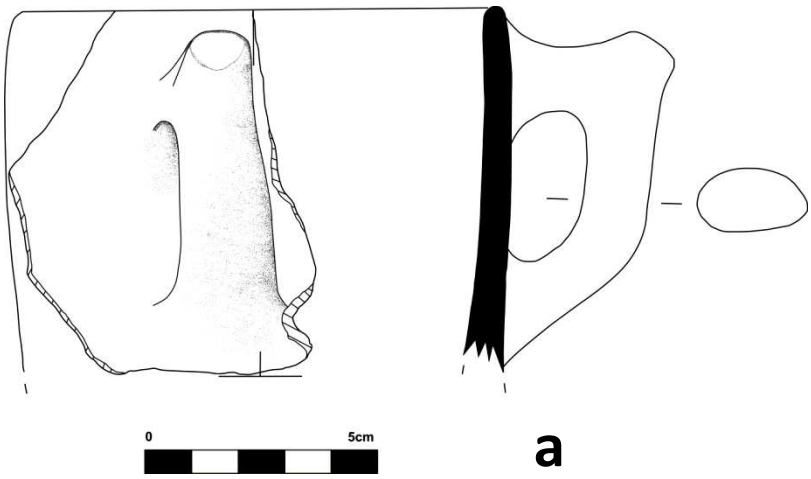
LEVHA 60

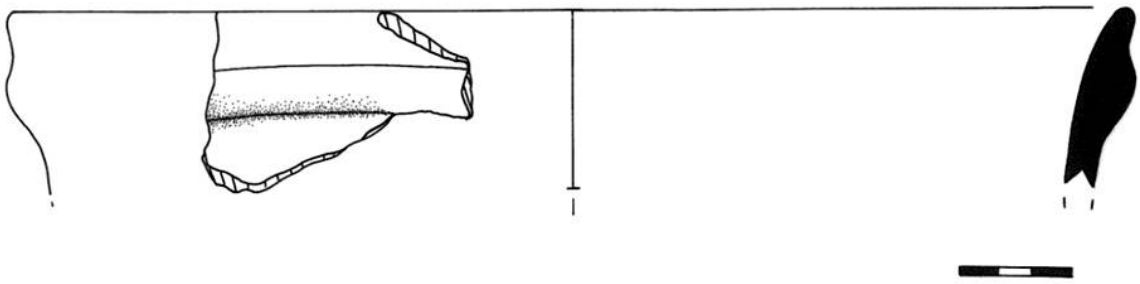
LEVHA 61

a

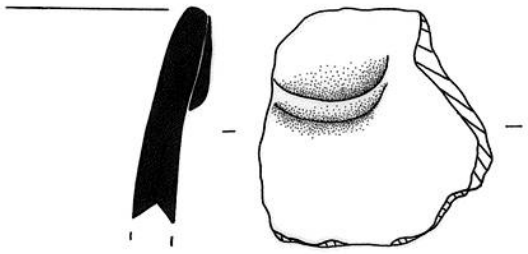

LEVHA 62

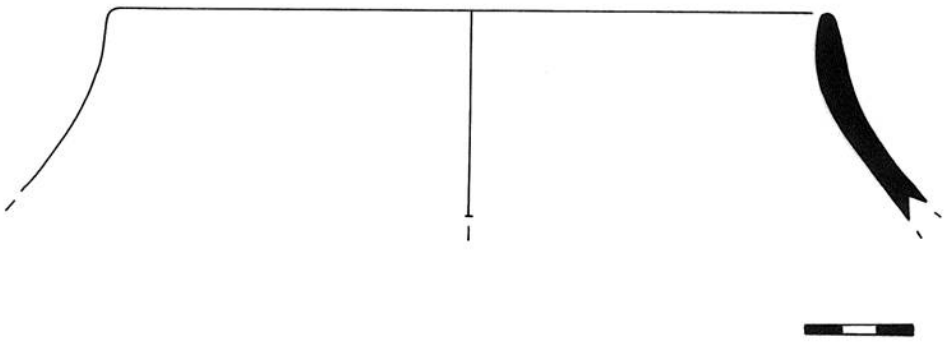
a

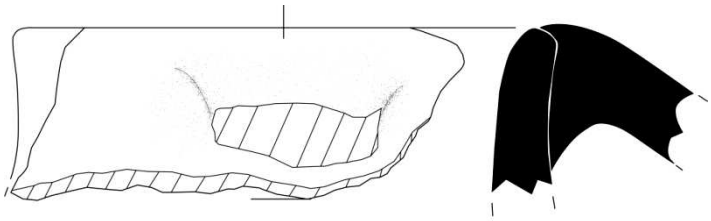

b

LEVHA 63

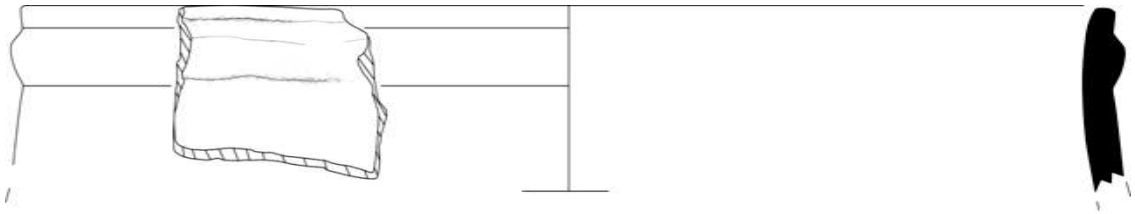

a

b

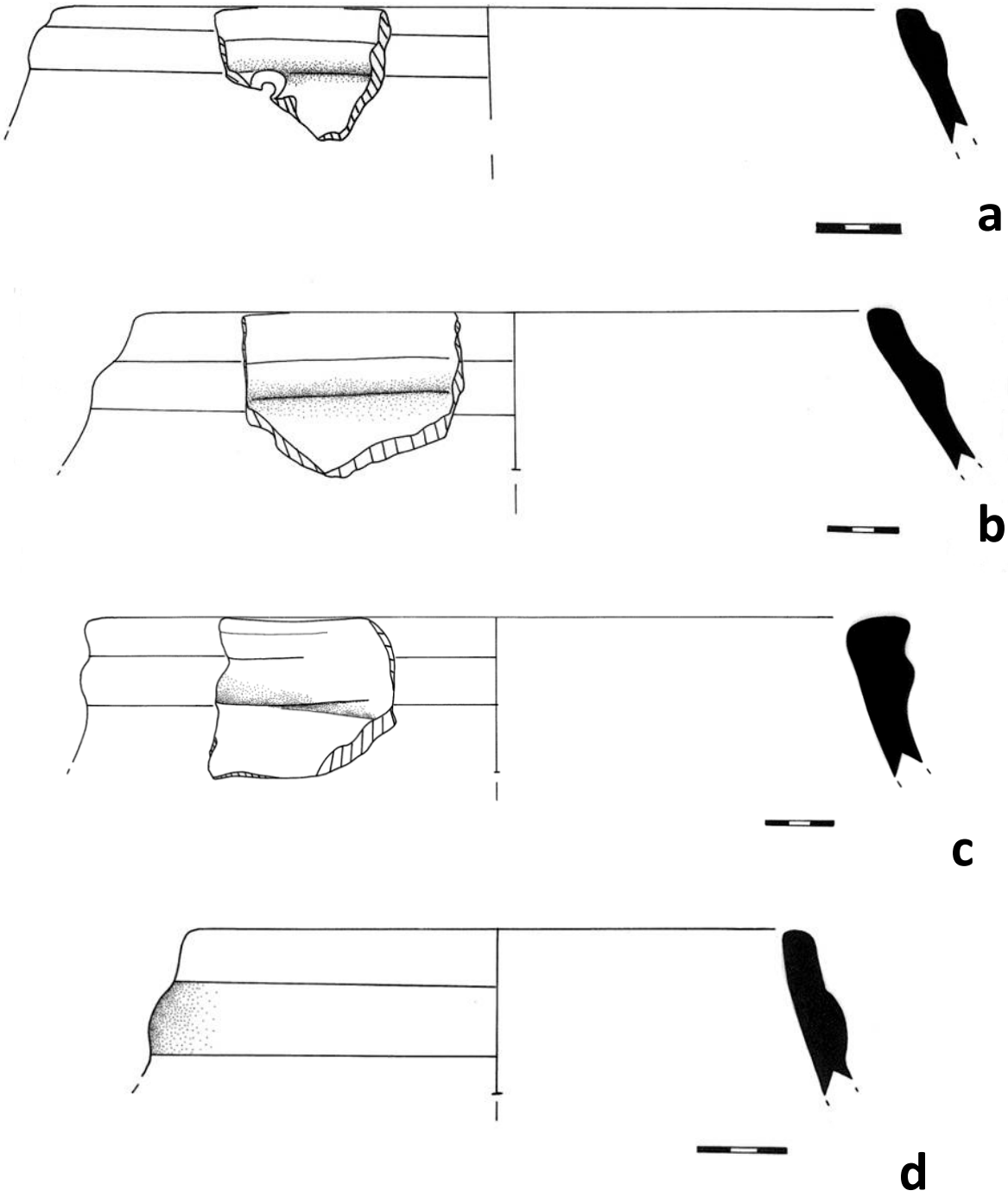
0 5cm

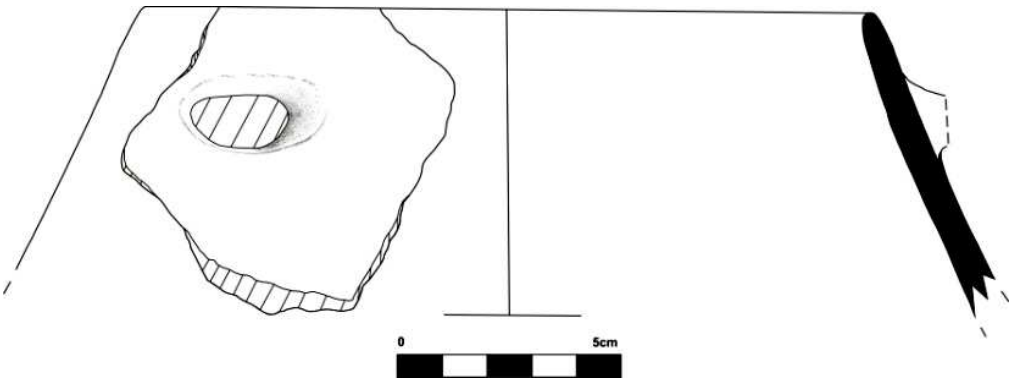
c

0 5cm

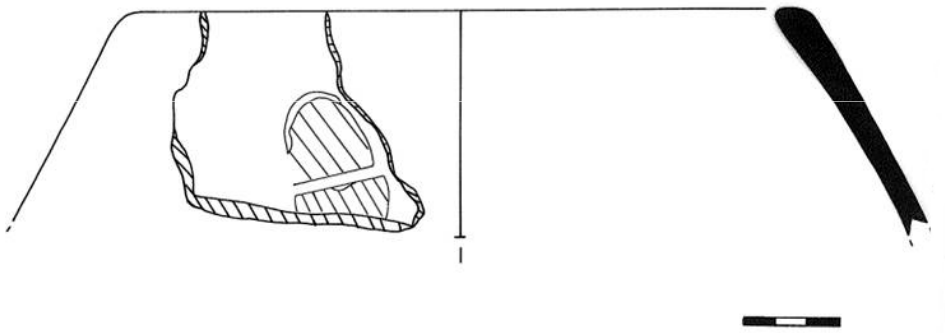
LEVHA 64

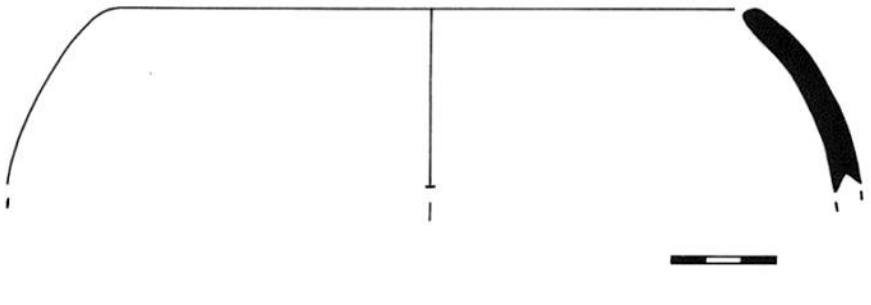
LEVHA 65

a

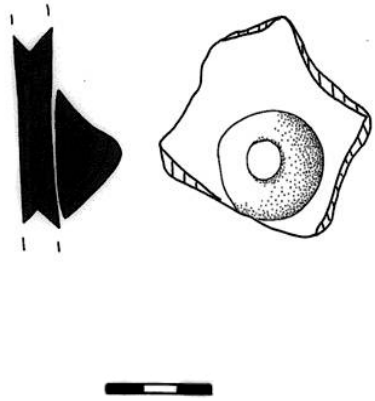

b

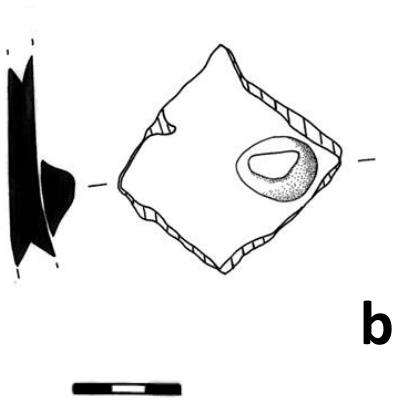

c

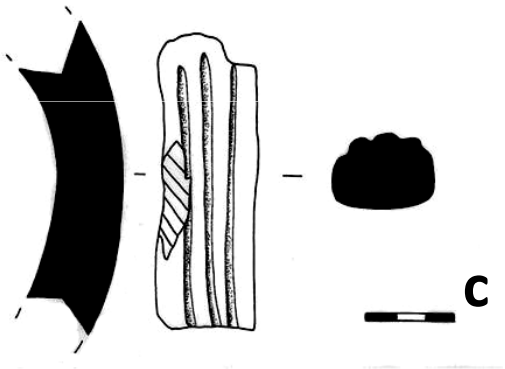
LEVHA 66

a

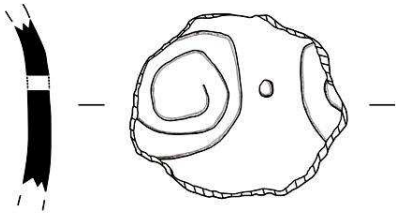

b

c

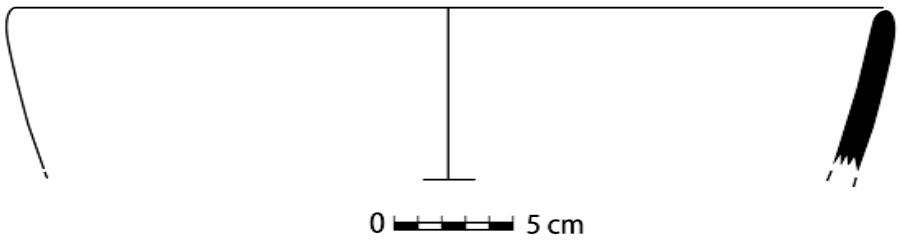

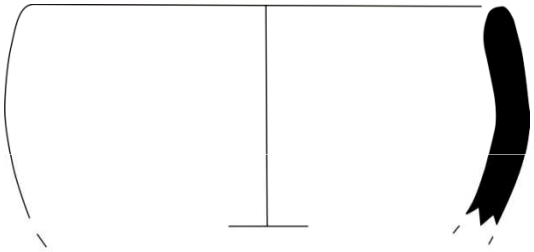
0 5cm

d

LEVHA 67

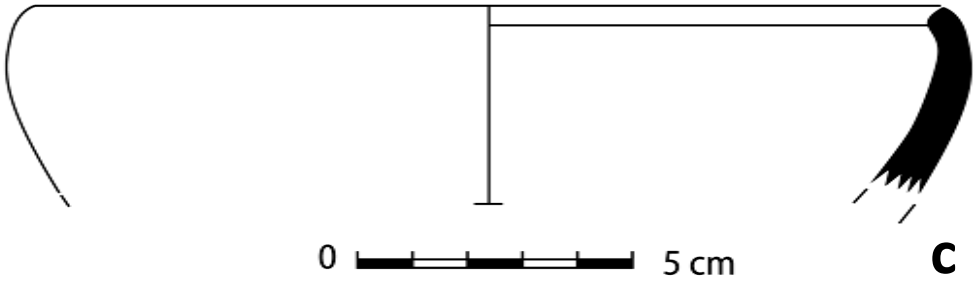

a

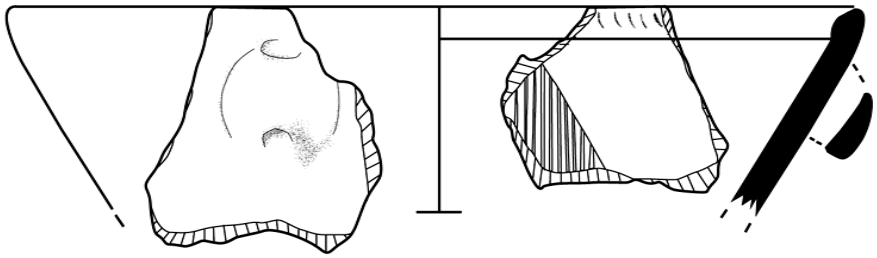
b

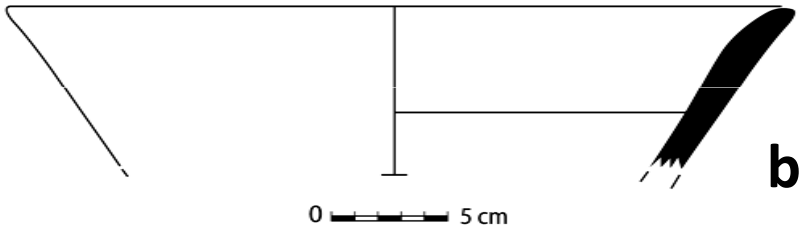
c

LEVHA 68

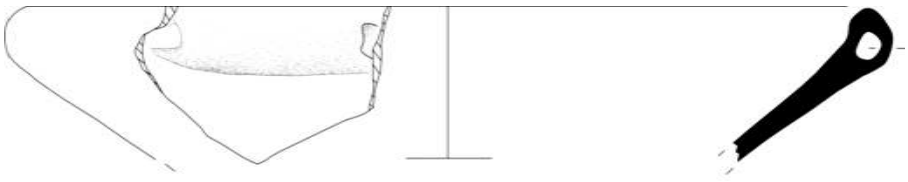

a

b

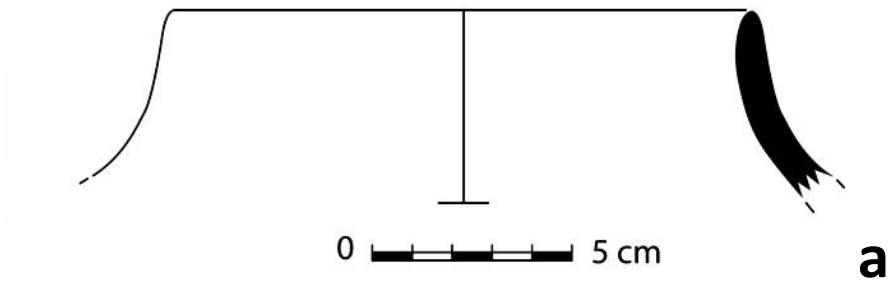
c

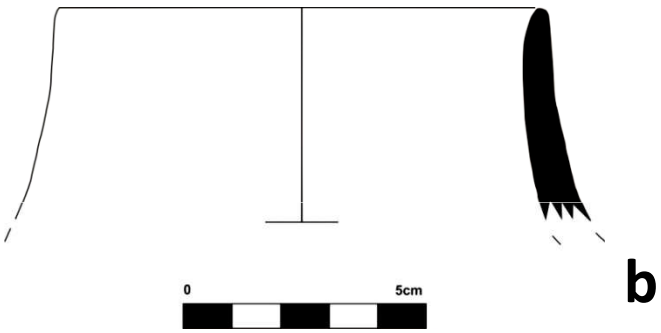

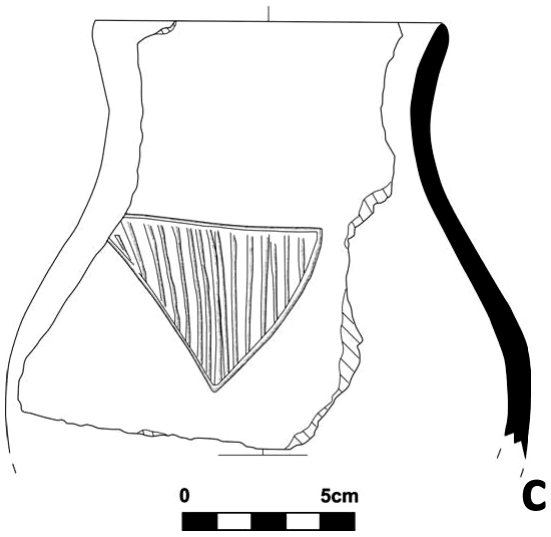
LEVHA 69

a

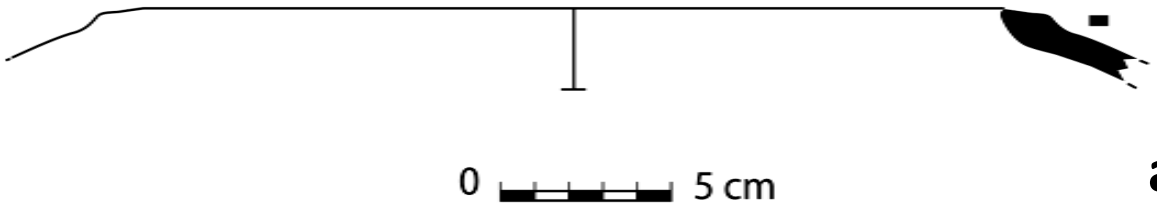
b

c

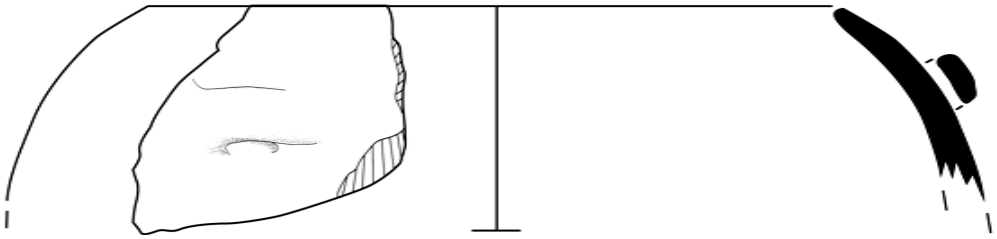

LEVHA 70

0 5 cm

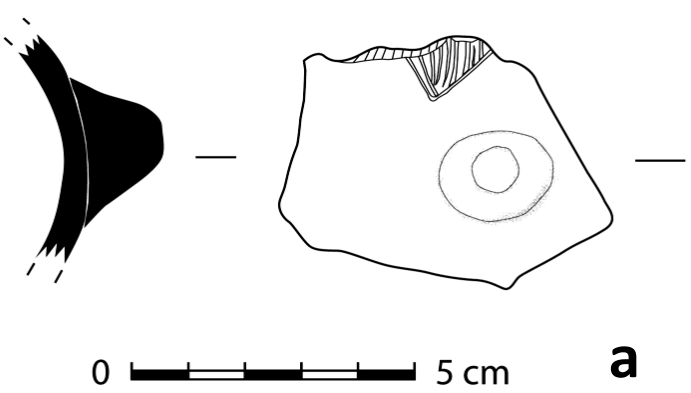
a

0 5 cm

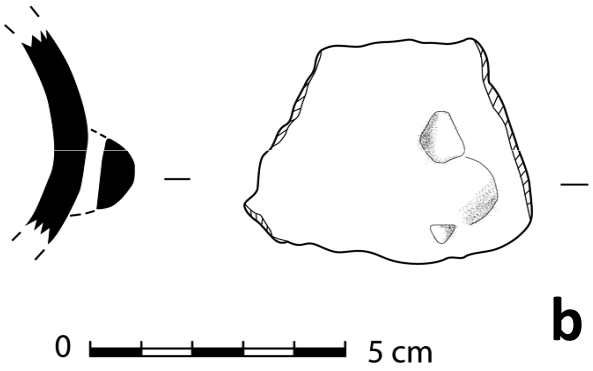
b

LEVHA 71

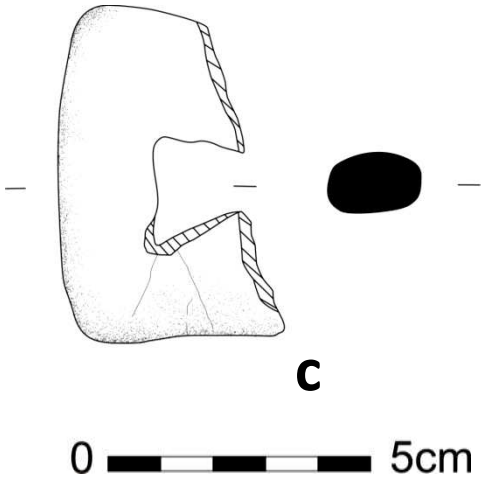

a

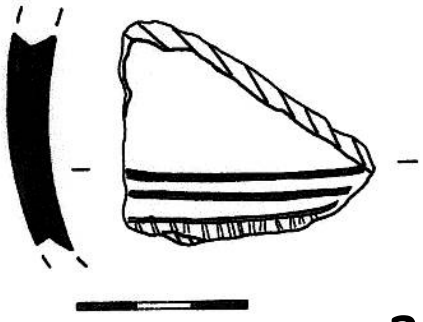
b

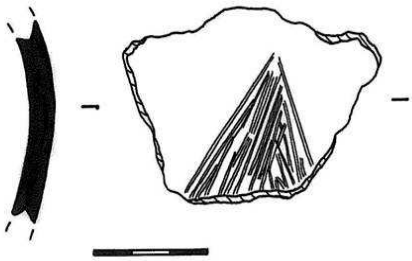
c

LEVHA 72

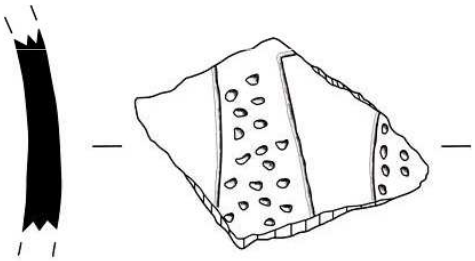
a

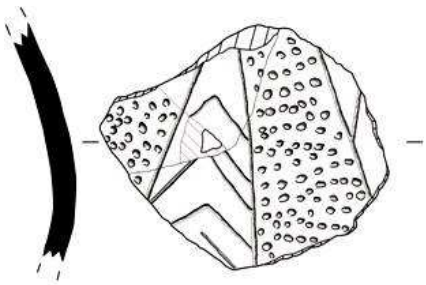
b

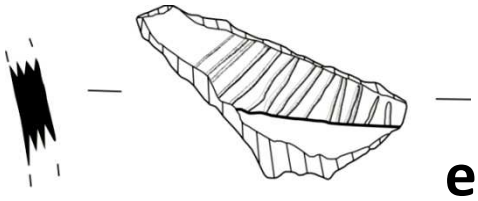

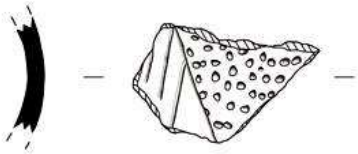

c

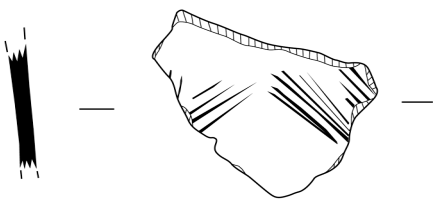

e

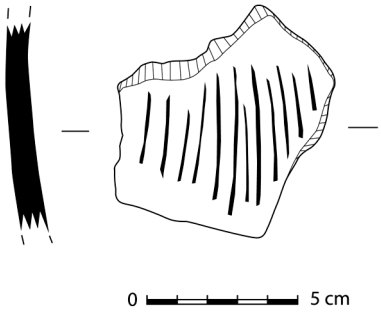
d

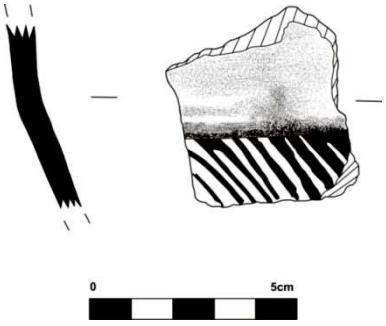
f

LEVHA 73

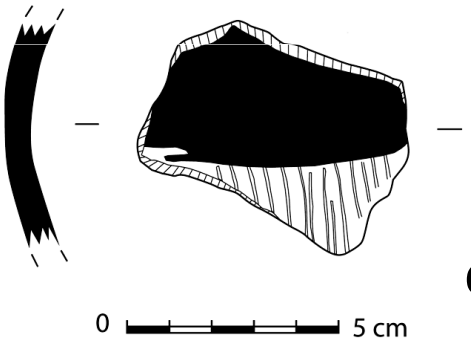
a

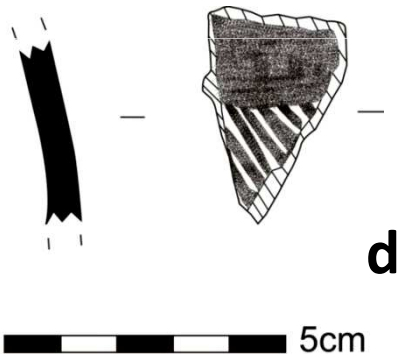
b

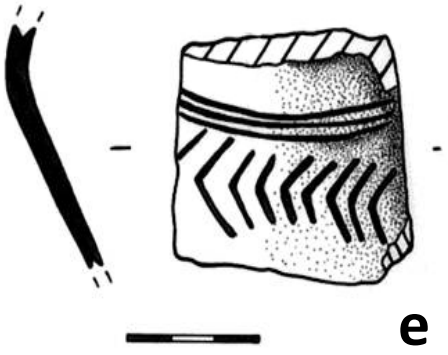

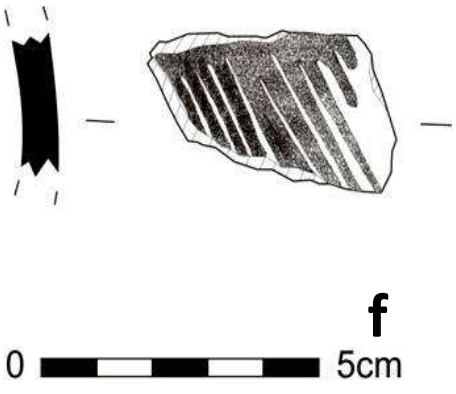
c

d

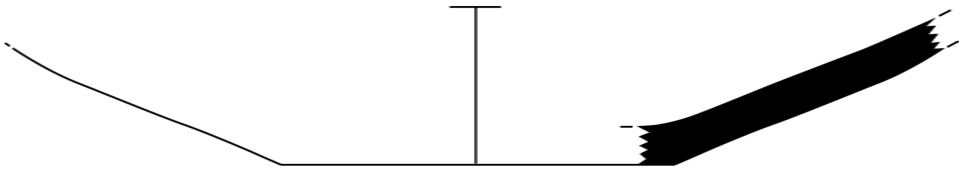

e

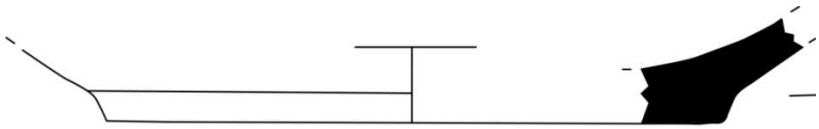
f

LEVHA 74

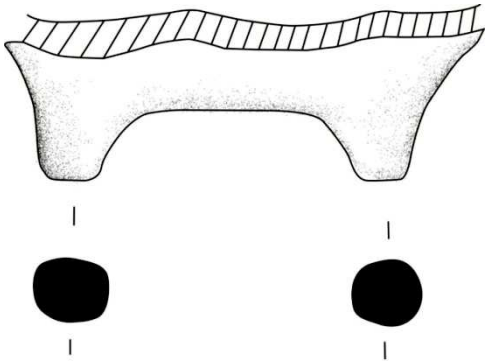
a

0 5 cm

b

0 5cm

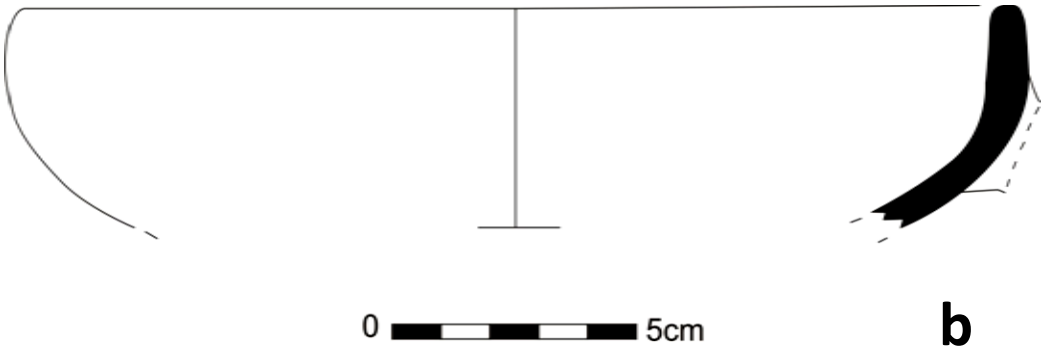
c

0 5cm

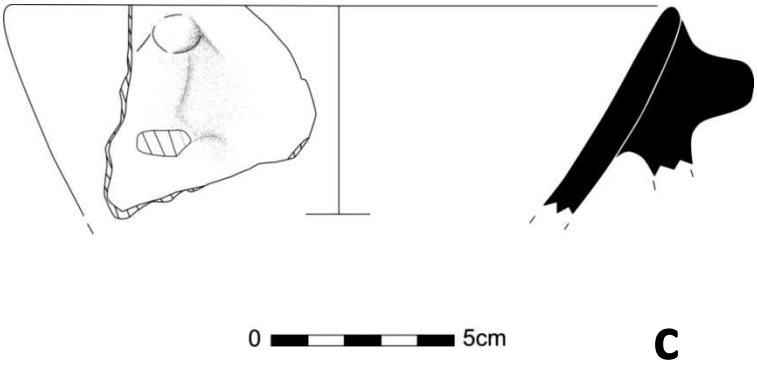
LEVHA 75

a

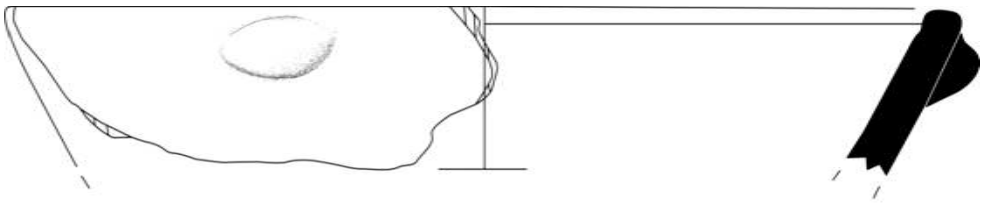
b

c

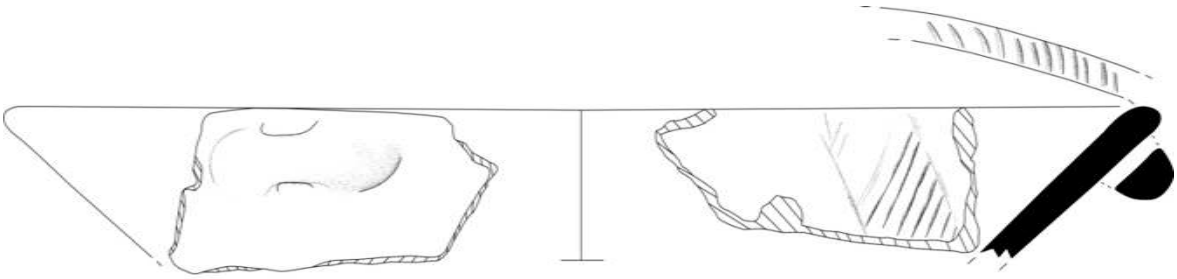

LEVHA 76

a

0 5cm

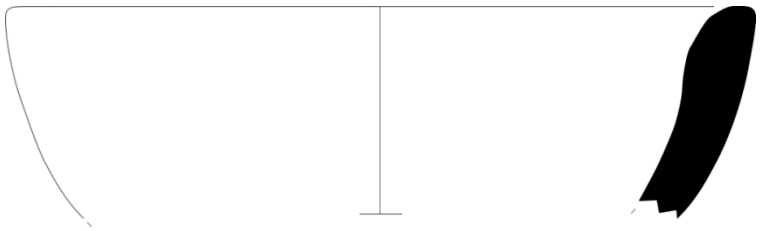

0 5cm

b

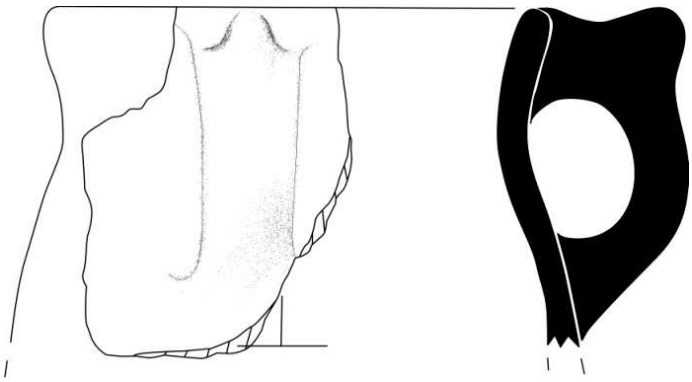

c

0 5cm

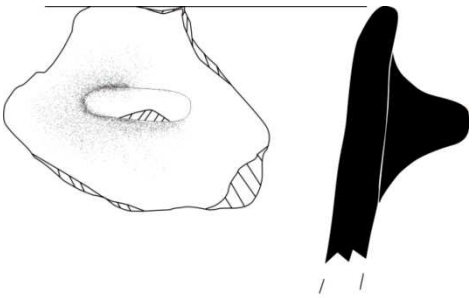
LEVHA 77

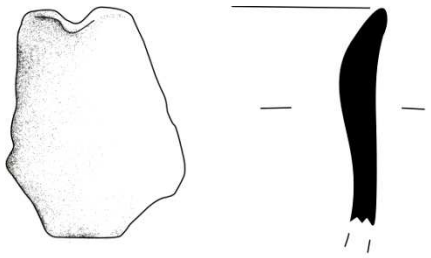
a

0 5cm

b

0 5cm

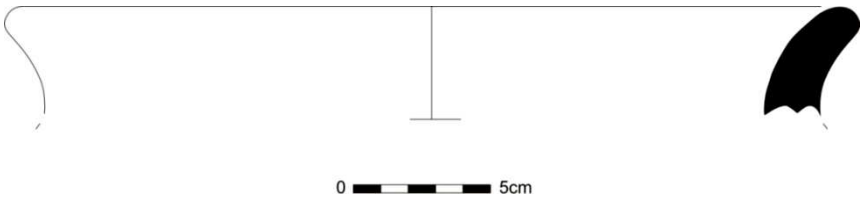

c

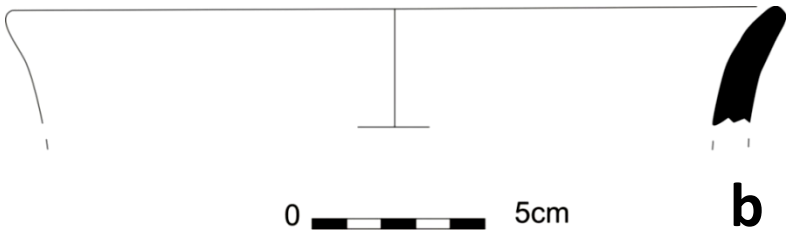
0 5cm

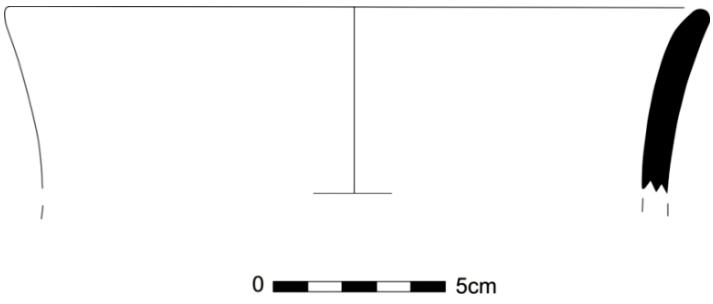
LEVHA 78

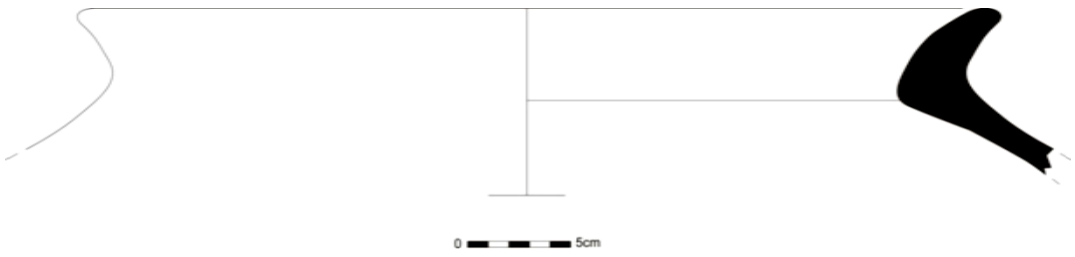
a

b

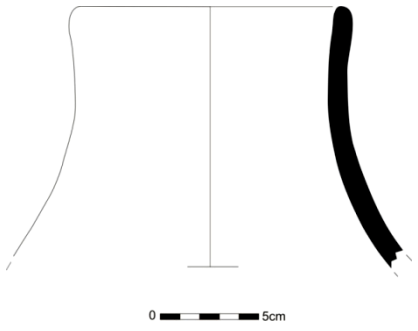

c

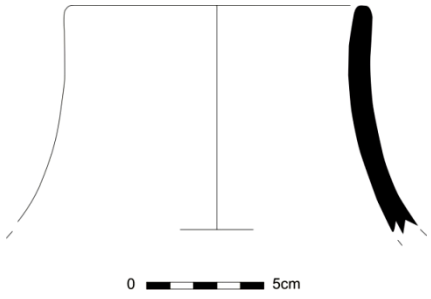

d

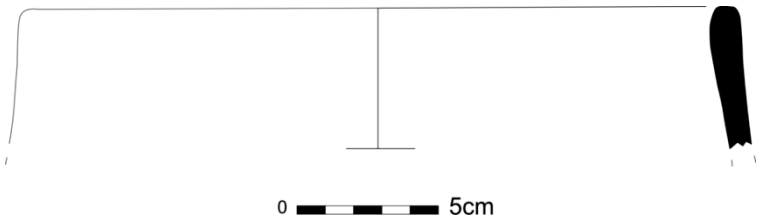
LEVHA 79

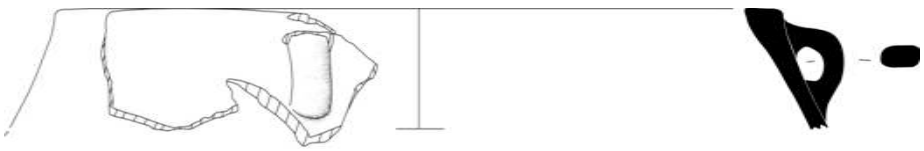
a

b

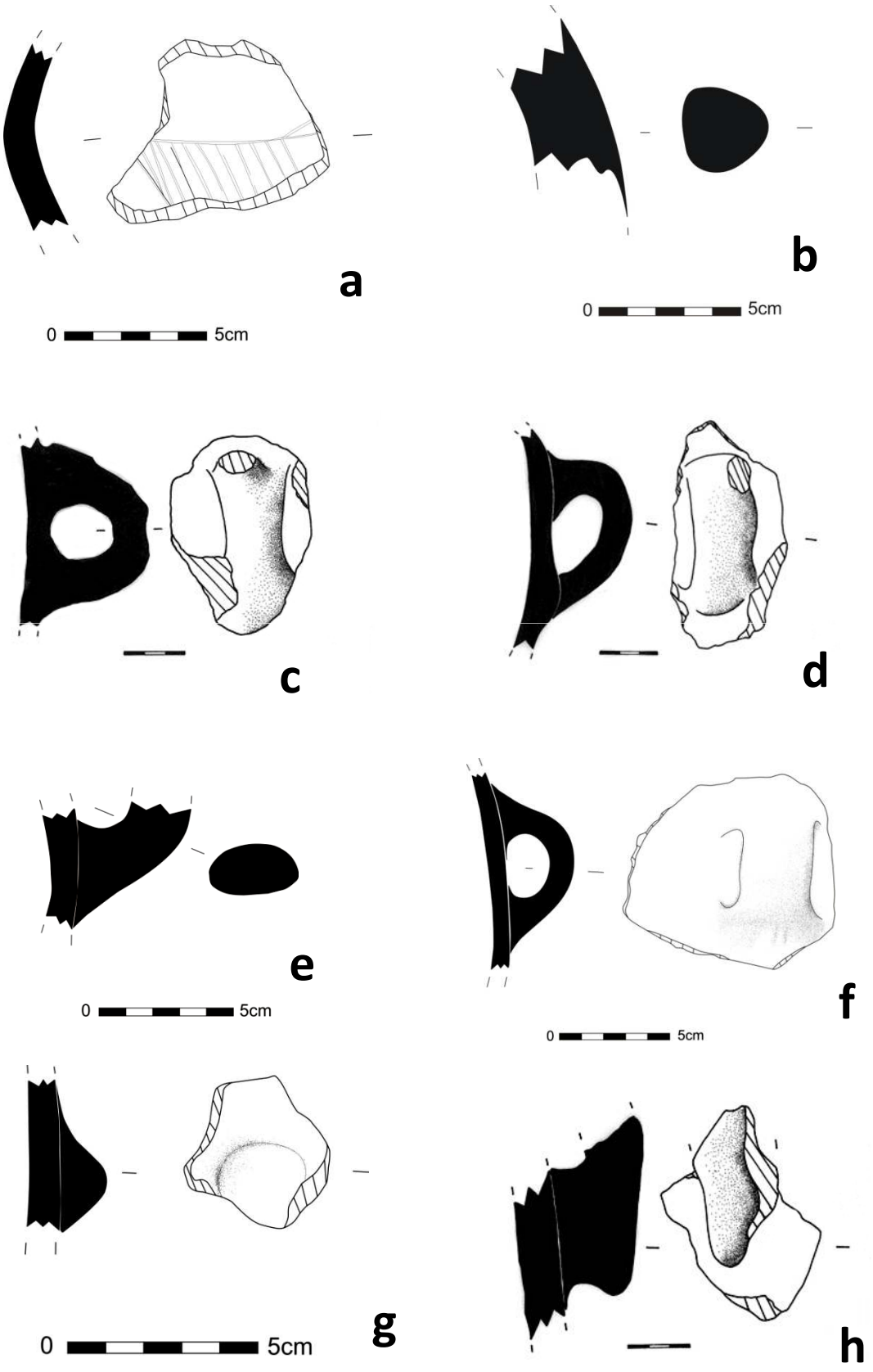
c

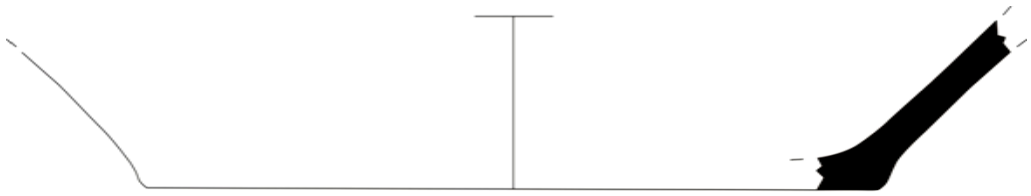
d

LEVHA 80

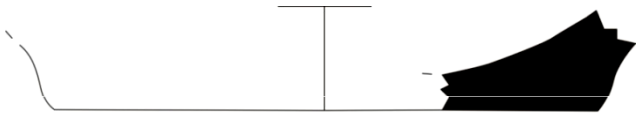

LEVHA 81

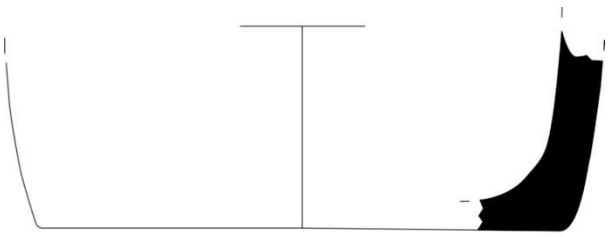
a

0 5cm

b

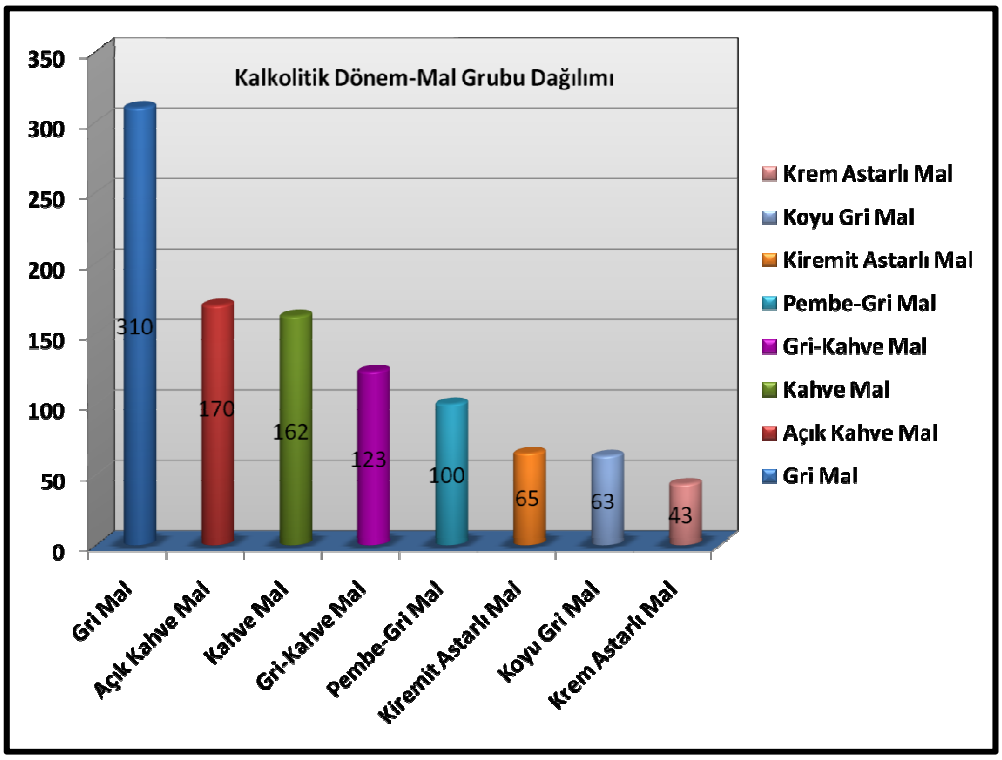
0 5cm

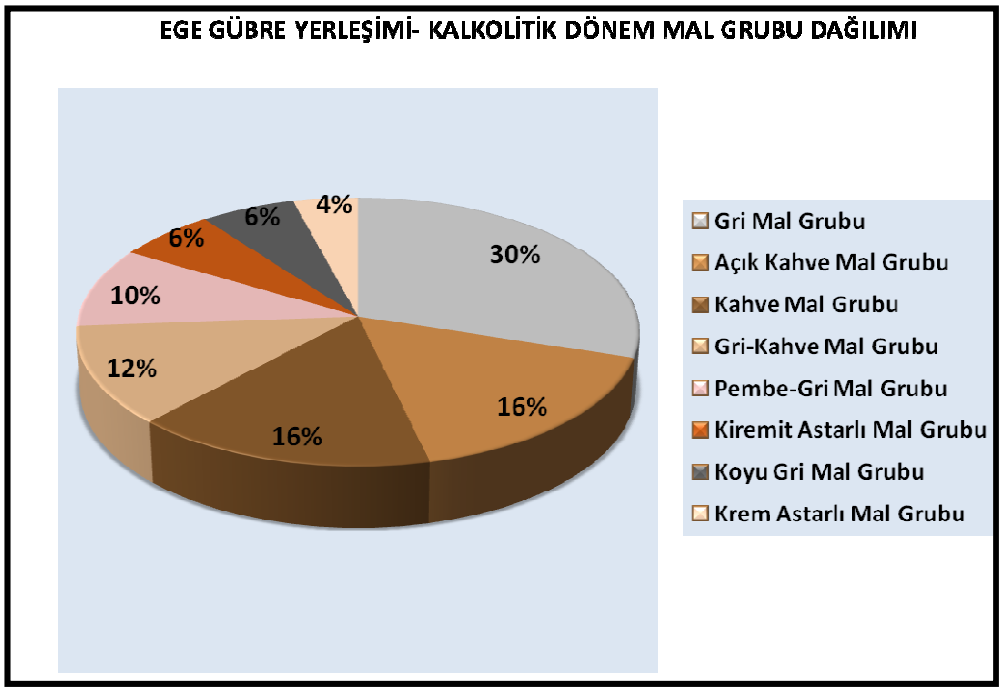
c

0 5cm

LEVHA 82

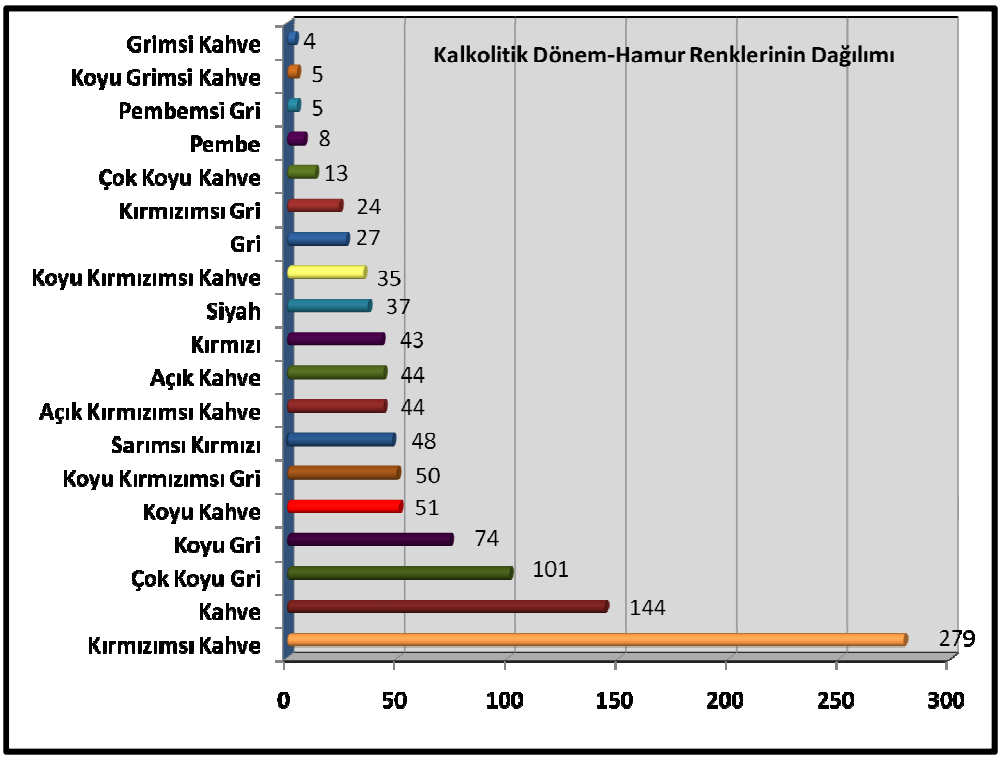

Kalkolitik Dönem-Mal Grubu Dağılımı
350
300
250
200
150
100
50
0
310
170
162
123
100
65
63
43
Gri Mal
Açık Kahve Mal
Kahve Mal
Gri-Kahve Mal
Pembe-Gri Mal
Kiremit Astarlı Mal
Koyu Gri Mal
Krem Astarlı Mal
Krem Astarlı Mal
Koyu Gri Mal
Kiremit Astarlı Mal
Pembe-Gri Mal
Gri-Kahve Mal
Kahve Mal
Açık Kahve Mal
Gri Mal

a

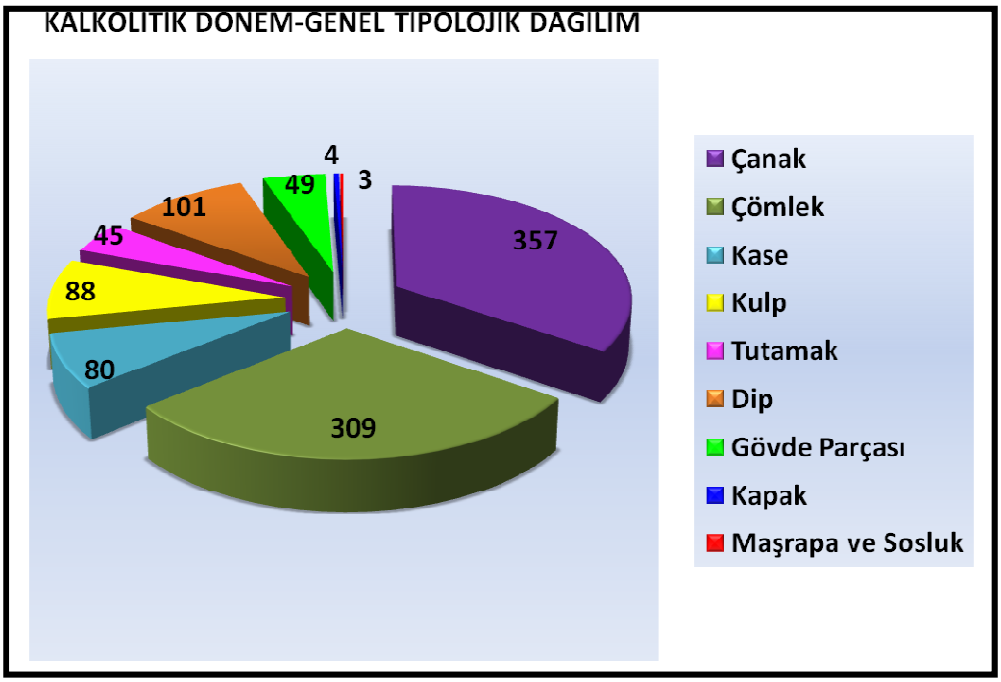

EGE GÜBRE YERLEŞİMİ- KALKOLİTİK DÖNEM MAL GRUBU DAĞILIMI
30%
16%
16%
12%
10%
6%
6%
4%
Gri Mal Grubu
Açık Kahve Mal Grubu
Kahve Mal Grubu
Gri-Kahve Mal Grubu
Pembe-Gri Mal Grubu
Kiremit Astarlı Mal Grubu
Koyu Gri Mal Grubu
Krem Astarlı Mal Grubu

b

LEVHA 83

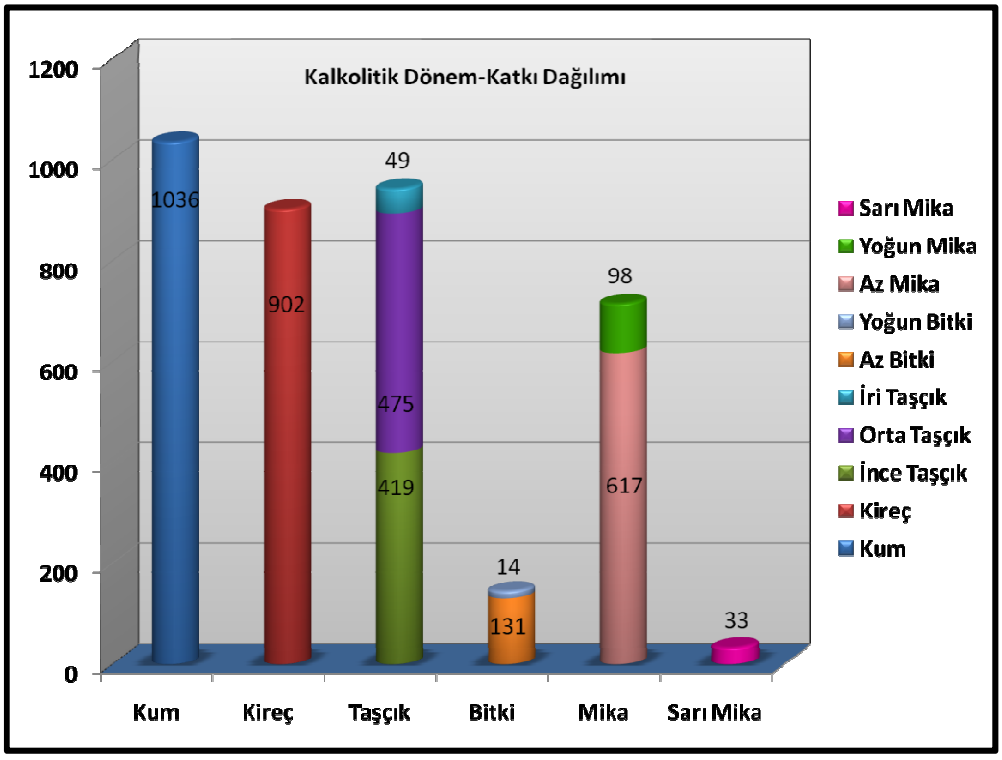

Kalkolitik Dönem-Hamur Renklerinin Dağılımı
Grimsi Kahve
Koyu Grimsi Kahve
Pembemsi Gri
Pembe
Çok Koyu Kahve
Kırmızımsı Gri
Gri
Koyu Kırmızımsı Kahve
Siyah
Kırmızı
Açık Kahve
Açık Kırmızımsı Kahve
Sarımsı Kırmızı
Koyu Kırmızımsı Gri
Koyu Kahve
Koyu Gri
Çok Koyu Gri
Kahve
Kırmızımsı Kahve
4
5
5
8
13
24
27
35
37
43
44
44
48
50
51
74
101
144
279
0
50
100
150
200
250
300

a

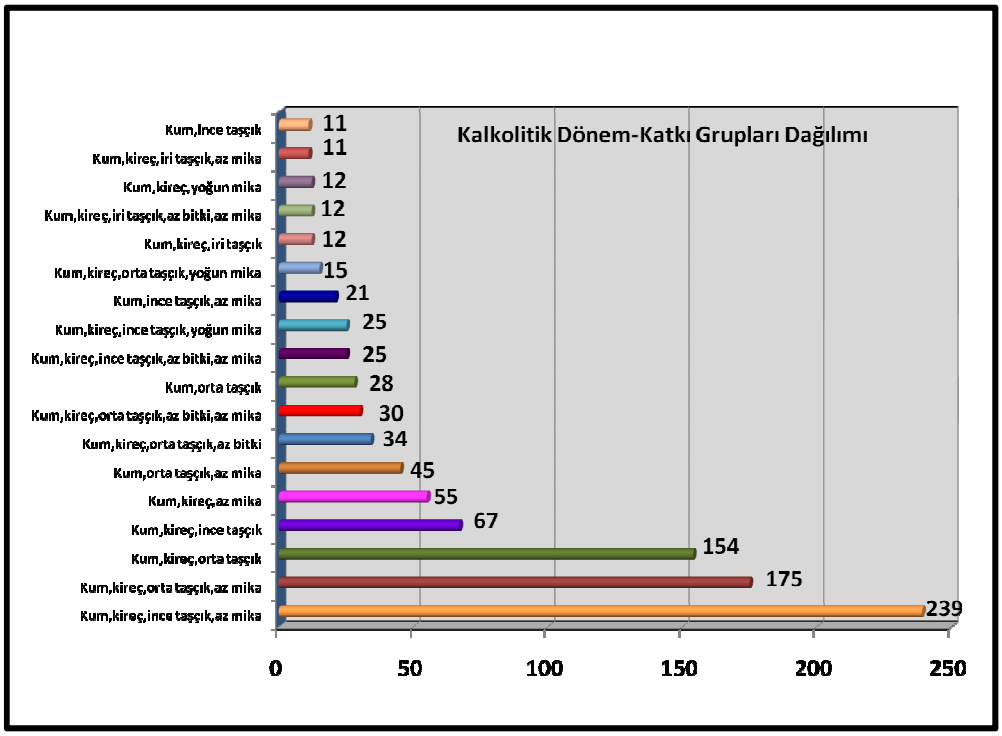

KALKOLİTİK DÖNEM-GENEL TİPOLOJİK DAĞILIM
4
49
3
101
45
88
80
357
309
Çanak
Çömlek
Kase
Kulp
Tutamak
Dip
Gövde Parçası
Kapak
Maşrapa ve Sosluk

b

LEVHA 84

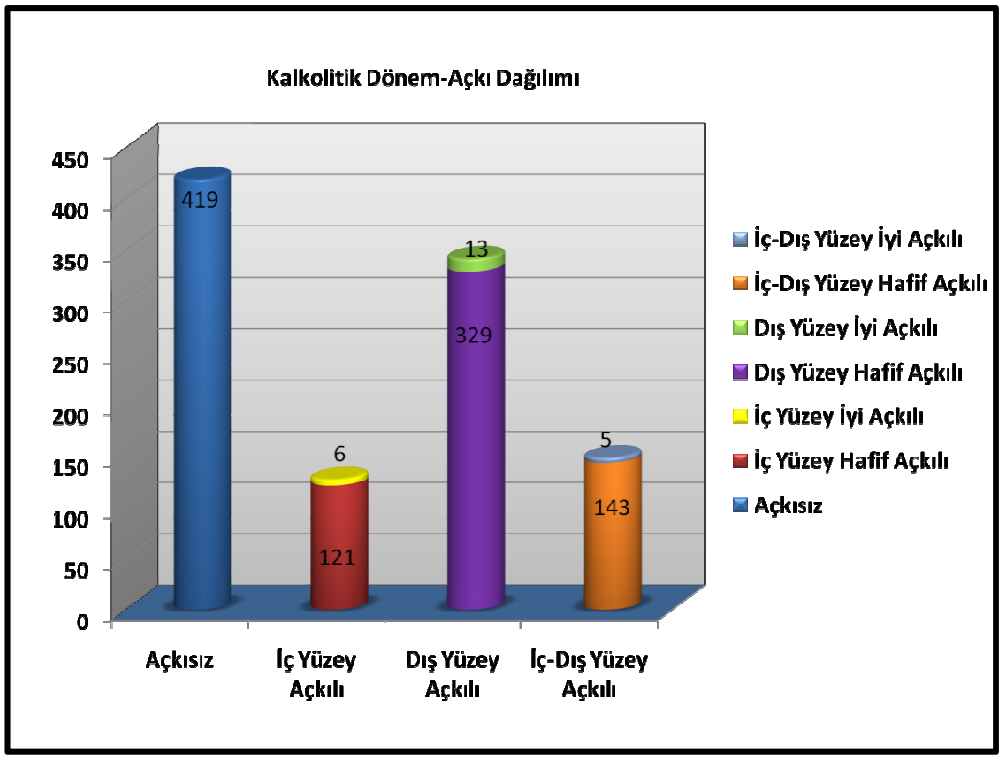

Kalkolitik Dönem-Katkı Dağılımı
1200
1000
800
600
400
200
0
1036
902
49
475
419
14
131
98
617
33
Kum
Kireç
Taşçık
Bitki
Mika
Sarı Mika
Sarı Mika
Yoğun Mika
Az Mika
Yoğun Bitki
Az Bitki
İri Taşçık
Orta Taşçık
İnce Taşçık
Kireç
Kum

a

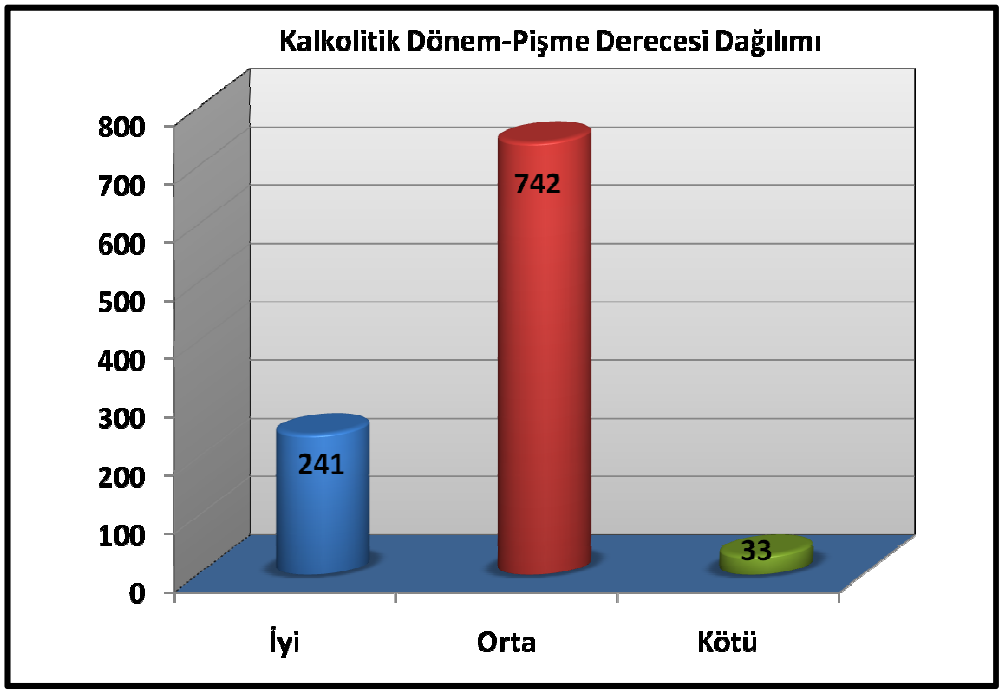

Kalkolitik Dönem-Katkı Grupları Dağılımı
Kum,İnce taşçık
Kum,kireç,iri taşçık,az mika
Kum,kireç,yoğun mika
Kum,kireç,iri taşçık,az bitki,az mika
Kum,kireç,iri taşçık
Kum,kireç,orta taşçık,yoğun mika
Kum,ince taşçık,az mika
Kum,kireç,ince taşçık,yoğun mika
Kum,kireç,ince taşçık,az bitki,az mika
Kum,orta taşçık
Kum,kireç,orta taşçık,az bitki,az mika
Kum,kireç,orta taşçık,az bitki
Kum,orta taşçık,az mika
Kum,kireç,az mika
Kum,kireç,ince taşçık
Kum,kireç,orta taşçık
Kum,kireç,orta taşçık,az mika
Kum,kireç,ince taşçık,az mika
11
11
12
12
12
15
21
25
25
28
30
34
45
55
67
154
175
239
0
50
100
150
200
250

b

LEVHA 85

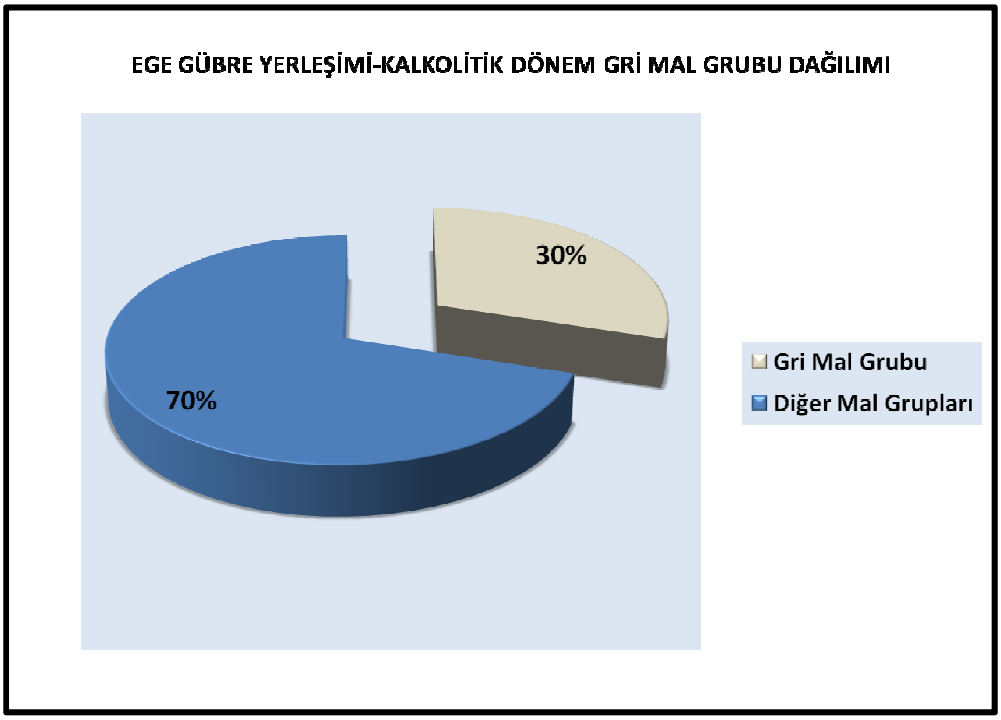

Kalkolitik Dönem-Açkı Dağılımı
450
400
350
300
250
200
150
100
50
0
419
6
121
13
329
5
143
Açkısız
İç Yüzey Açkılı
Dış Yüzey Açkılı
İç-Dış Yüzey Açkılı
İç-Dış Yüzey İyi Açkılı
İç-Dış Yüzey Hafif Açkılı
Dış Yüzey İyi Açkılı
Dış Yüzey Hafif Açkılı
İç Yüzey İyi Açkılı
İç Yüzey Hafif Açkılı
Açkısız

a

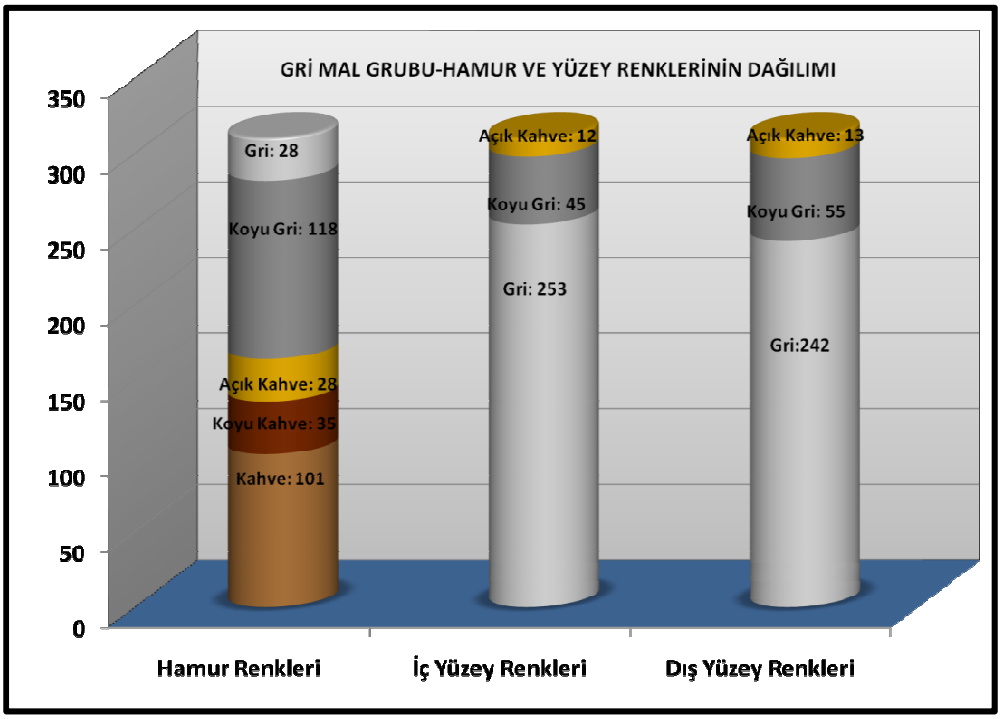

Kalkolitik Dönem-Pişme Derecesi Dağılımı
800
700
600
500
400
300
200
100
0
241
742
33
İyi
Orta
Kötü

b

LEVHA 86

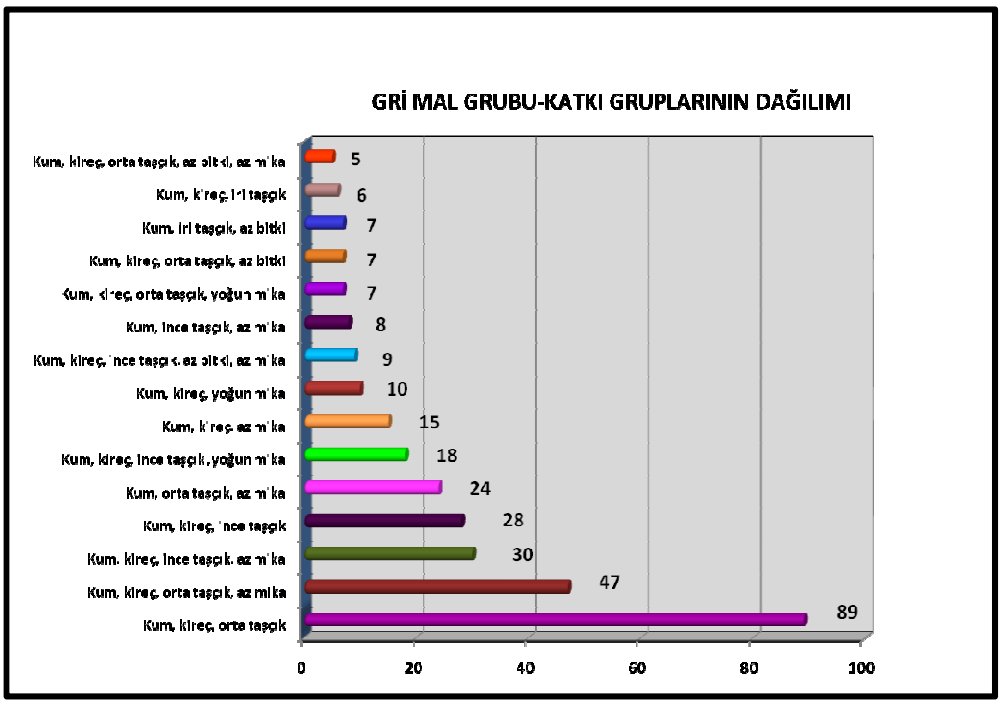

EGE GÜBRE YERLEŞİMİ-KALKOLİTİK DÖNEM GRİ MAL GRUBU DAĞILIMI
30%
70%
Gri Mal Grubu
Diğer Mal Grupları

a

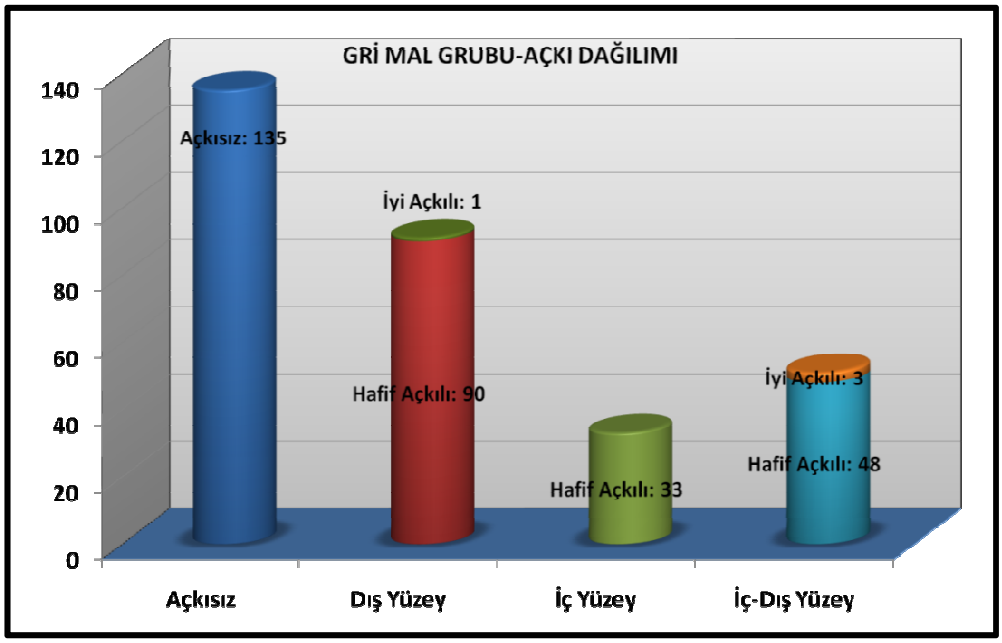

GRİ MAL GRUBU-HAMUR VE YÜZEY RENKLERİNİN DAĞILIMI
350
300
250
200
150
100
50
0
Gri: 28
Koyu Gri: 118
Açık Kahve: 28
Koyu Kahve: 35
Kahve: 101
Açık Kahve: 12
Koyu Gri: 45
Gri: 253
Açık Kahve: 13
Koyu Gri: 55
Gri:242
Hamur Renkleri
İç Yüzey Renkleri
Dış Yüzey Renkleri

b

LEVHA 87

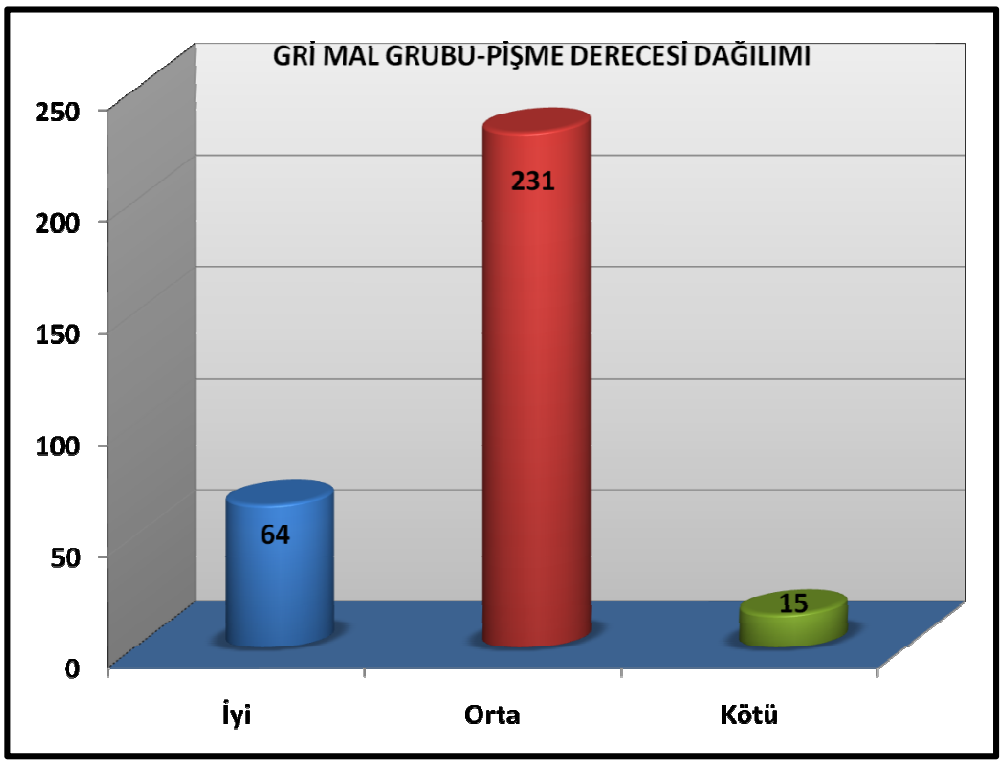

GRİ MAL GRUBU-KATKI GRUPLARININ DAĞILIMI
Kum, kireç, orta taşçık, az bitki, az mika
Kum, kireç, iri taşçık
Kum, iri taşçık, az bitki
Kum, kireç, orta taşçık, az bitki
Kum, kireç, orta taşçık, yoğun mika
Kum, ince taşçık, az mika
Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, az mika
Kum, kireç, yoğun mika
Kum, kireç, az mika
Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Kum, orta taşçık, az mika
Kum, kireç, ince taşçık
Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Kum, kireç, orta taşçık
5
6
7
7
7
8
9
10
15
18
24
28
30
47
89
0
20
40
60
80
100

a

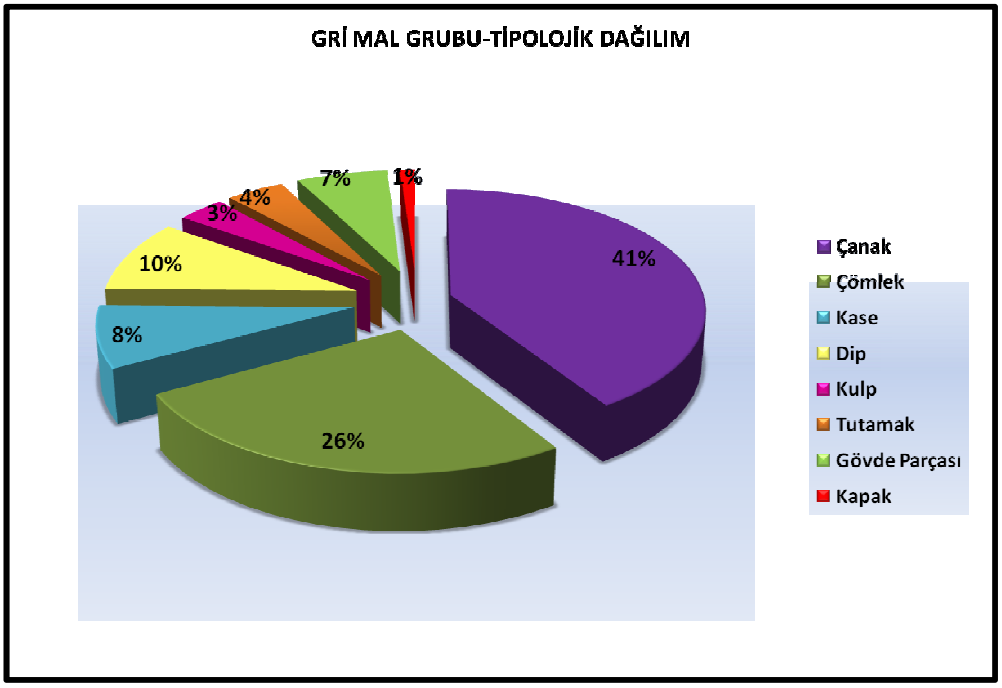

GRİ MAL GRUBU-AÇKI DAĞILIMI
140
120
100
80
60
40
20
0
Açkısız: 135
İyi Açkılı: 1
Hafif Açkılı: 90
Hafif Açkılı: 33
İyi Açkılı: 3
Hafif Açkılı: 48
Açkısız
Dış Yüzey
İç Yüzey
İç-Dış Yüzey

b

LEVHA 88

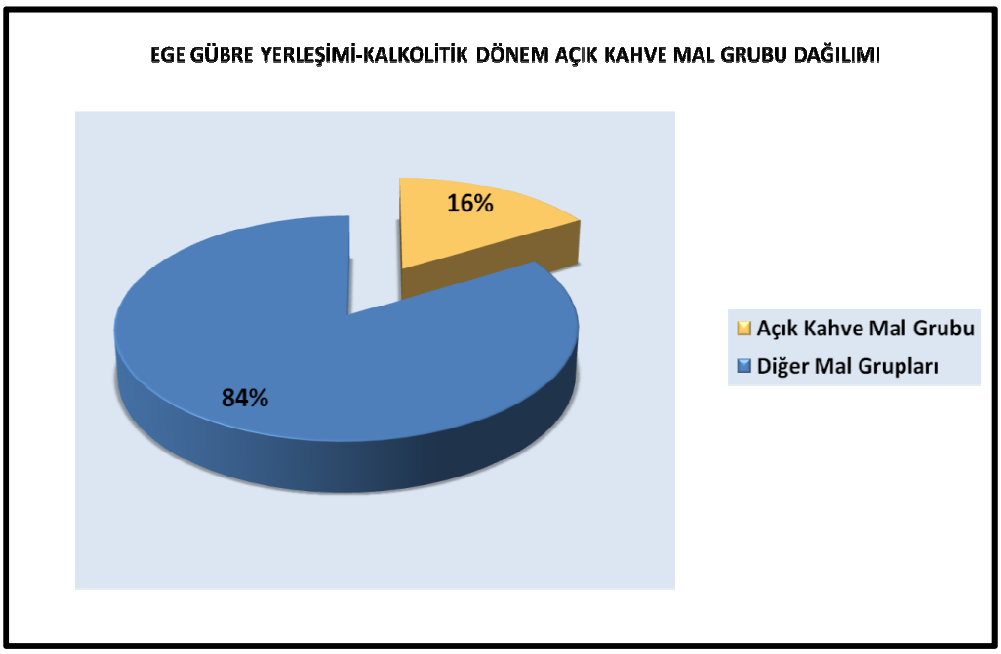

GRİ MAL GRUBU-PİŞME DERECESİ DAĞILIMI
250
200
150
100
50
0
64
231
15
İyi
Orta
Kötü

a

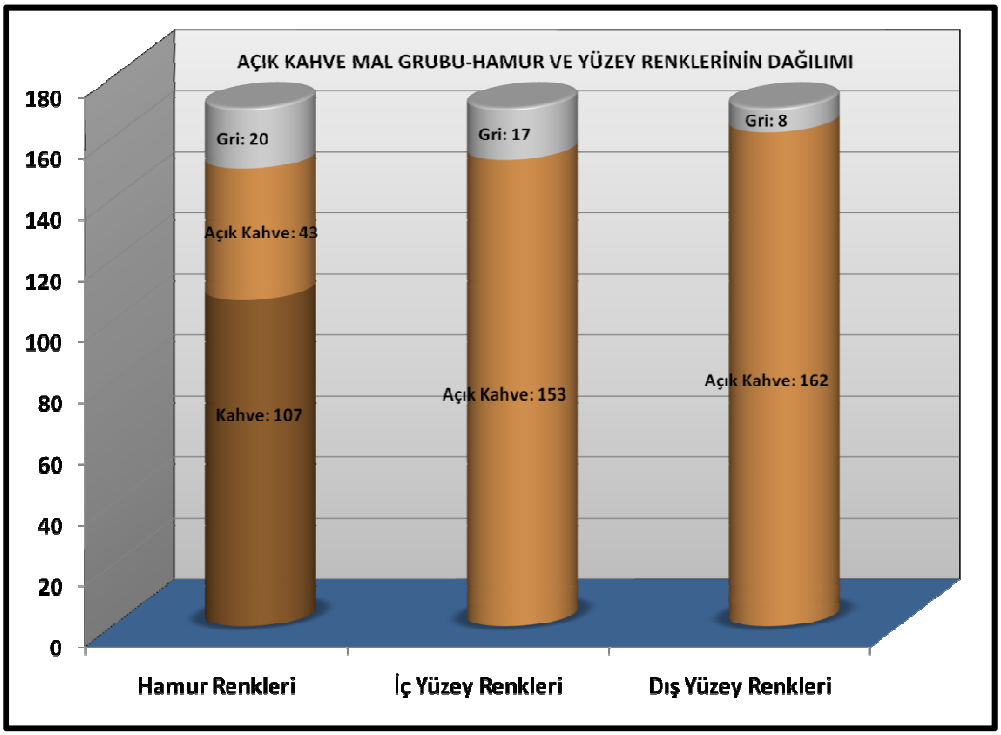

GRİ MAL GRUBU-TİPOLOJİK DAĞILIM
41%
26%
8%
10%
3%
4%
7%
1%
Çanak
Çömlek
Kase
Dip
Kulp
Tutamak
Gövde Parçası
Kapak

b

LEVHA 89

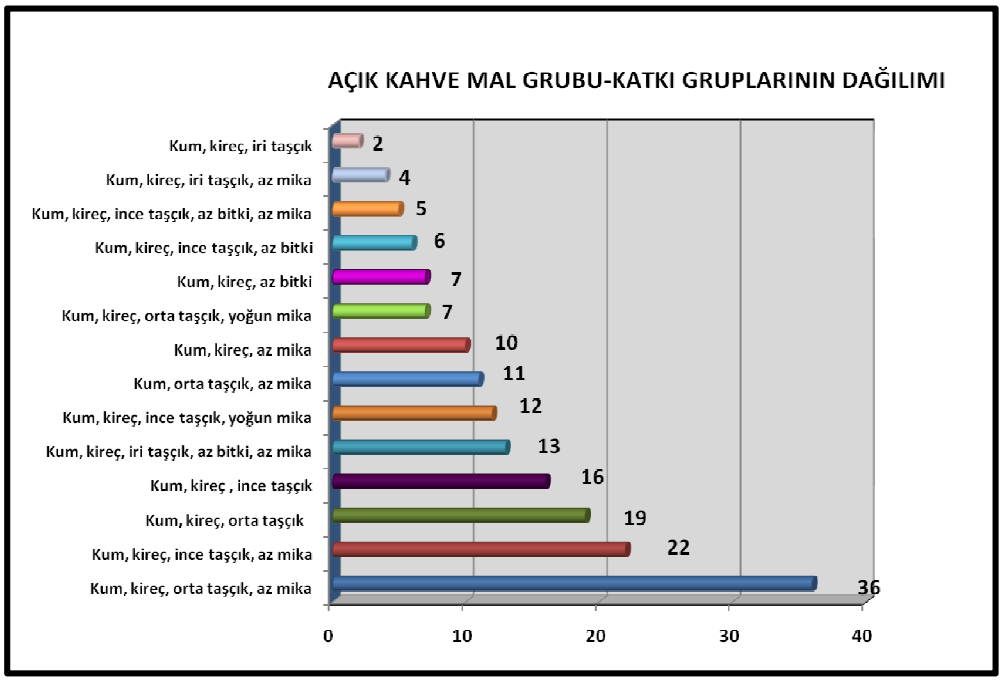

EGE GÜBRE YERLEŞİMİ-KALKOLİTİK DÖNEM AÇIK KAHVE MAL GRUBU DAĞILIMI
16%
84%
Açık Kahve Mal Grubu
Diğer Mal Grupları

a

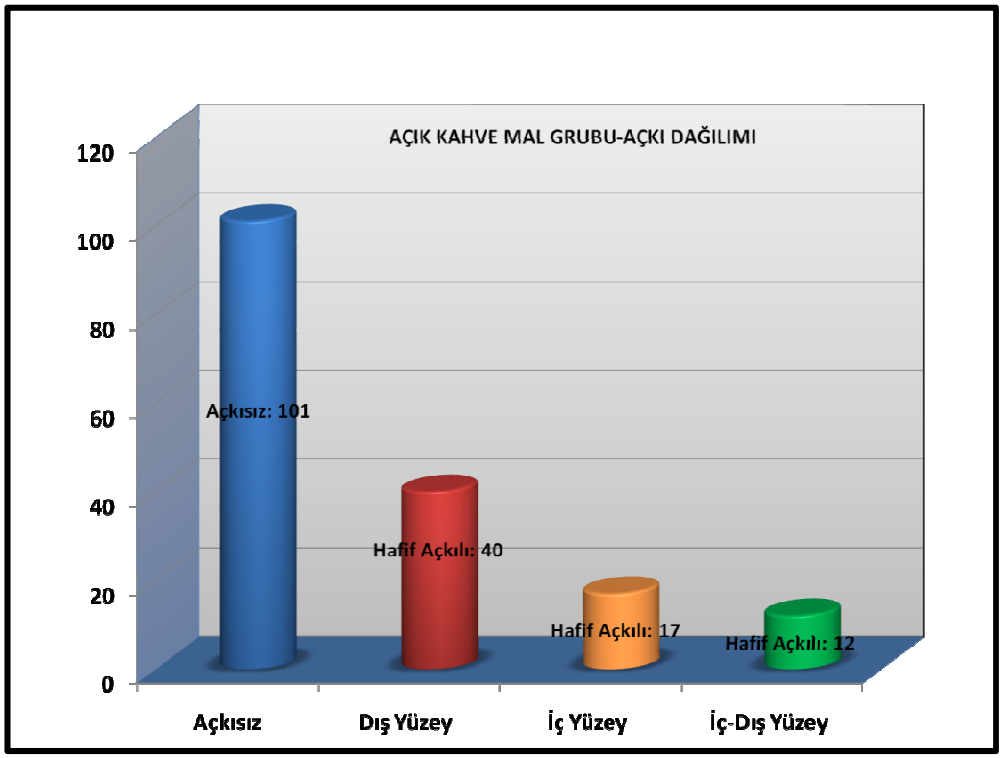

AÇIK KAHVE MAL GRUBU-HAMUR VE YÜZEY RENKLERİNİN DAĞILIMI
180
160
140
120
100
80
60
40
20
0
Gri: 20
Açık Kahve: 43
Kahve: 107
Gri: 17
Açık Kahve: 153
Gri: 8
Açık Kahve: 162
Hamur Renkleri
İç Yüzey Renkleri
Dış Yüzey Renkleri

b

LEVHA 90

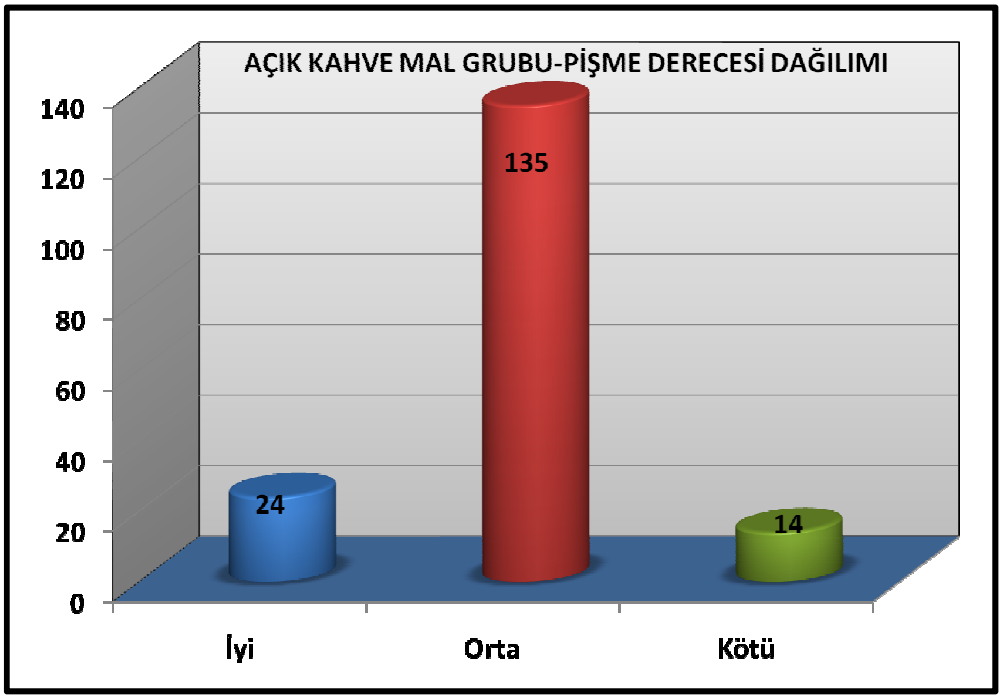

AÇIK KAHVE MAL GRUBU-KATKI GRUPLARININ DAĞILIMI
Kum, kireç, iri taşçık
Kum, kireç, iri taşçık, az mika
Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, az mika
Kum, kireç, ince taşçık, az bitki
Kum, kireç, az bitki
Kum, kireç, orta taşçık, yoğun mika
Kum, kireç, az mika
Kum, orta taşçık, az mika
Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Kum, kireç, iri taşçık, az bitki, az mika
Kum, kireç , ince taşçık
Kum, kireç, orta taşçık
Kum, kireç, ince taşçık, az mika
Kum, kireç, orta taşçık, az mika
2
4
5
6
7
7
10
11
12
13
16
19
22
36
0
10
20
30
40

a

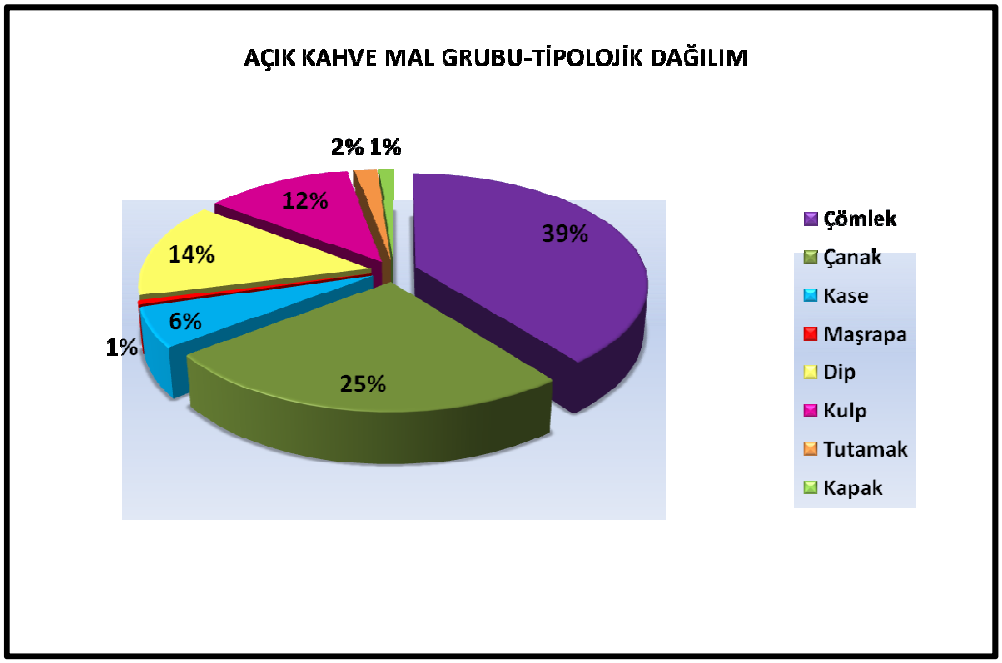

AÇIK KAHVE MAL GRUBU-AÇKI DAĞILIMI
120
100
80
60
40
20
0
Açkısız: 101
Hafif Açkılı: 40
Hafif Açkılı: 17
Hafif Açkılı: 12
Açkısız
Dış Yüzey
İç Yüzey
İç-Dış Yüzey

b

LEVHA 91

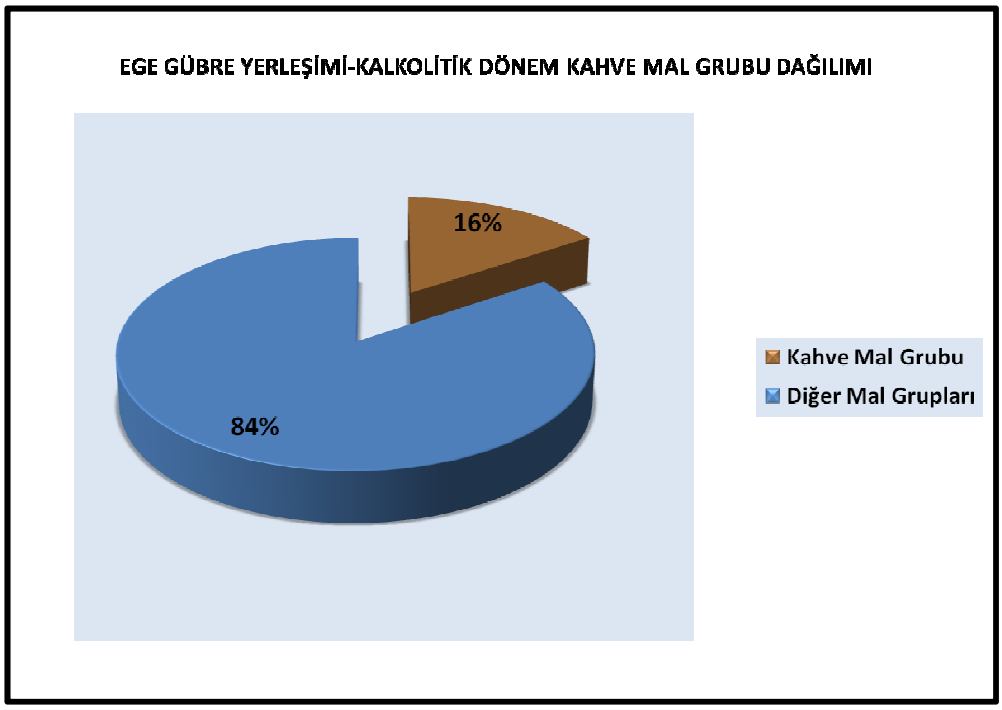

AÇIK KAHVE MAL GRUBU-PİŞME DERECESİ DAĞILIMI
140
120
100
80
60
40
20
0
24
135
14
İyi
Orta
Kötü

a

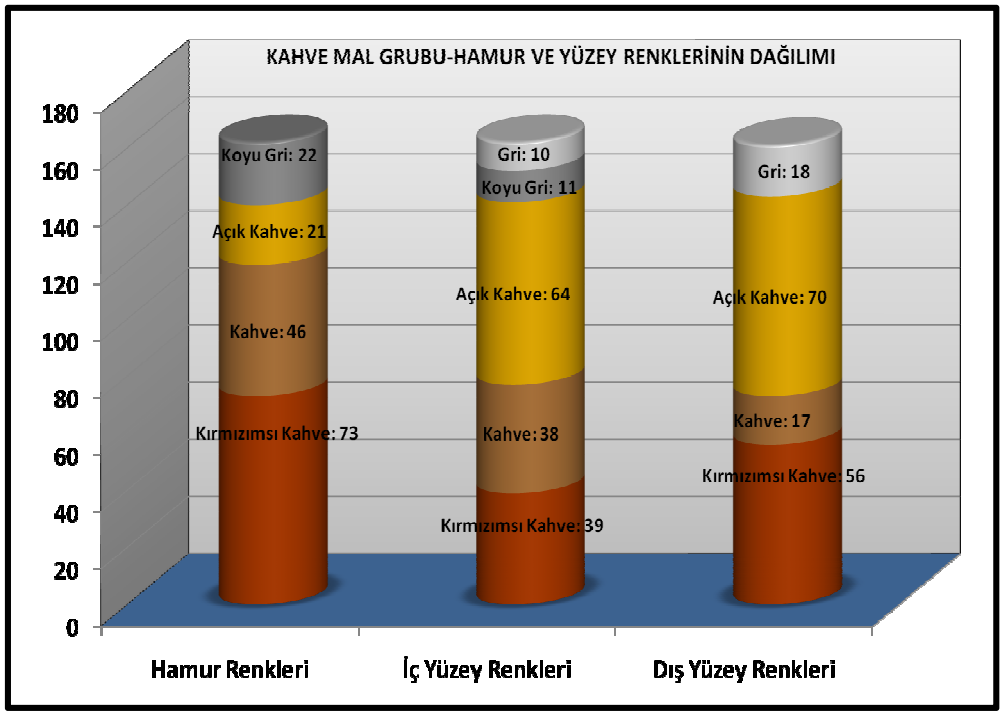

AÇIK KAHVE MAL GRUBU-TİPOLOJİK DAĞILIM
2%
1%
12%
39%
14%
6%
1%
25%
Çömlek
Çanak
Kase
Maşrapa
Dip
Kulp
Tutamak
Kapak

b

LEVHA 92

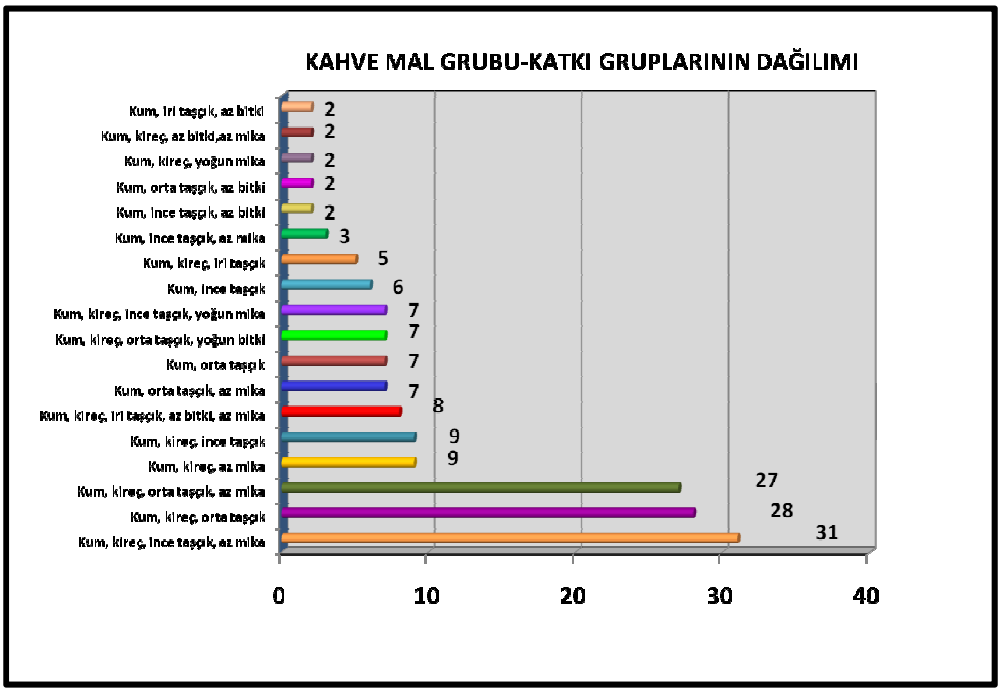

EGE GÜBRE YERLEŞİMİ-KALKOLİTİK DÖNEM KAHVE MAL GRUBU DAĞILIMI
16%
84%
Kahve Mal Grubu
Diğer Mal Grupları

a

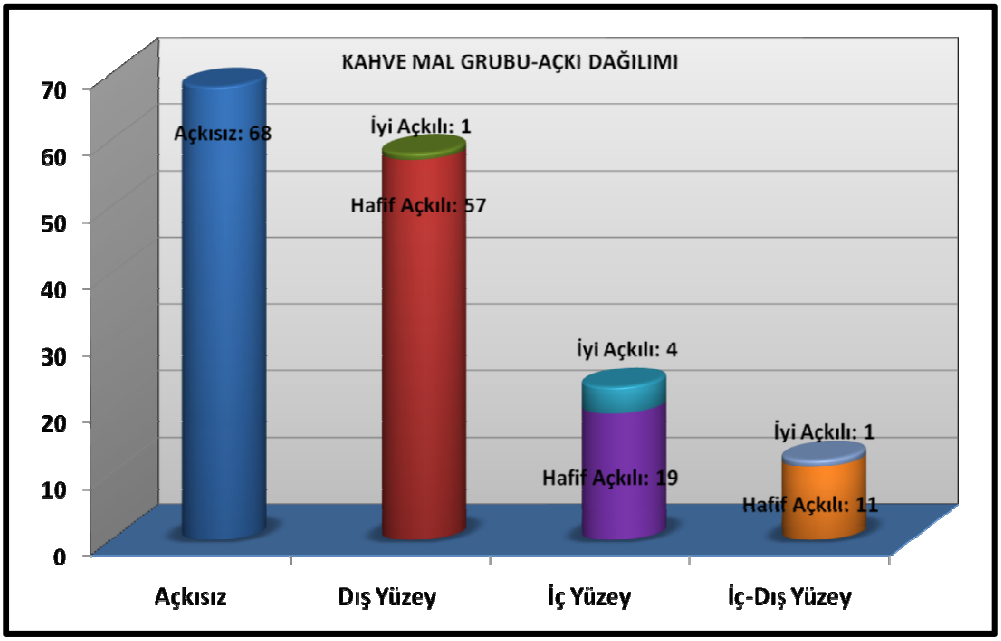

KAHVE MAL GRUBU-HAMUR VE YÜZEY RENKLERİNİN DAĞILIMI
180
160
140
120
100
80
60
40
20
0
Koyu Gri: 22
Açık Kahve: 21
Kahve: 46
Kırmızımsı Kahve: 73
Gri: 10
Koyu Gri: 11
Açık Kahve: 64
Kahve: 38
Kırmızımsı Kahve: 39
Gri: 18
Açık Kahve: 70
Kahve: 17
Kırmızımsı Kahve: 56
Hamur Renkleri
İç Yüzey Renkleri
Dış Yüzey Renkleri

b

LEVHA 93

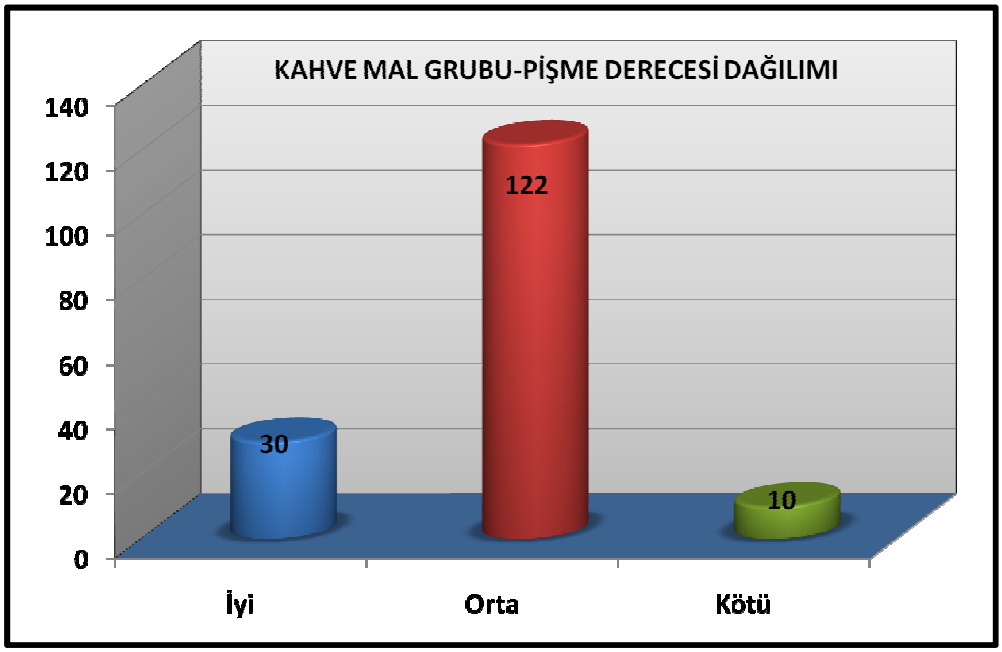

KAHVE MAL GRUBU-KATKI GRUPLARININ DAĞILIMI
Kum, iri taşçık, az bitki
Kum, kireç, az bitki,az mika
Kum, kireç, yoğun mika
Kum, orta taşçık, az bitki
Kum, ince taşçık, az bitki
Kum, ince taşçık, az mika
Kum, kireç, iri taşçık
Kum, ince taşçık
Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Kum, kireç, orta taşçık, yoğun bitki
Kum, orta taşçık
Kum, orta taşçık, az mika
Kum, kireç, iri taşçık, az bitki, az mika
Kum, kireç, ince taşçık
Kum, kireç, az mika
Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Kum, kireç, orta taşçık
Kum, kireç, ince taşçık, az mika
2
2
2
2
2
3
5
6
7
7
7
7
8
9
9
27
28
31
0
10
20
30
40

a

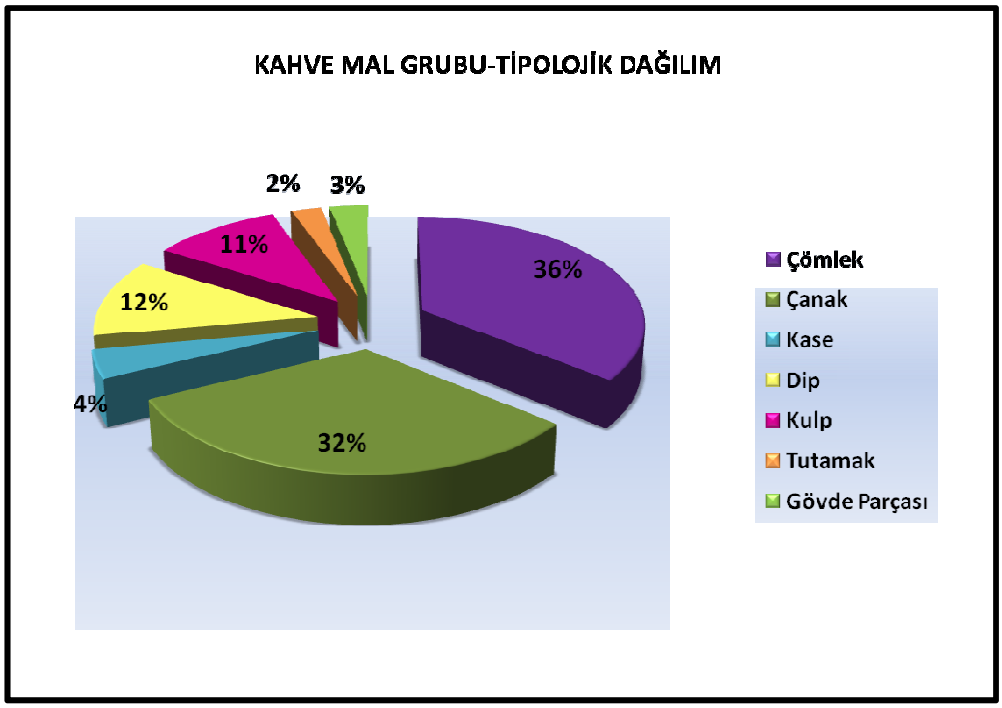

KAHVE MAL GRUBU-AÇKI DAĞILIMI
70
60
50
40
30
20
10
0
Açkısız: 68
İyi Açkılı: 1
Hafif Açkılı: 57
İyi Açkılı: 4
Hafif Açkılı: 19
İyi Açkılı: 1
Hafif Açkılı: 11
Açkısız
Dış Yüzey
İç Yüzey
İç-Dış Yüzey

b

LEVHA 94

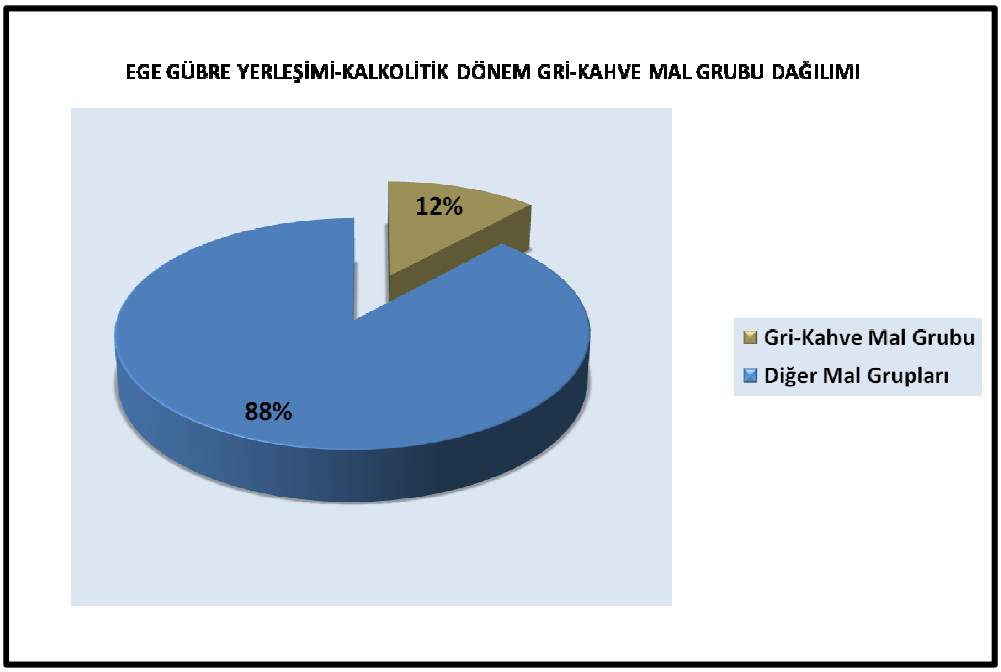

KAHVE MAL GRUBU-PİŞME DERECESİ DAĞILIMI
140
120
100
80
60
40
20
0
30
122
10
İyi
Orta
Kötü

a

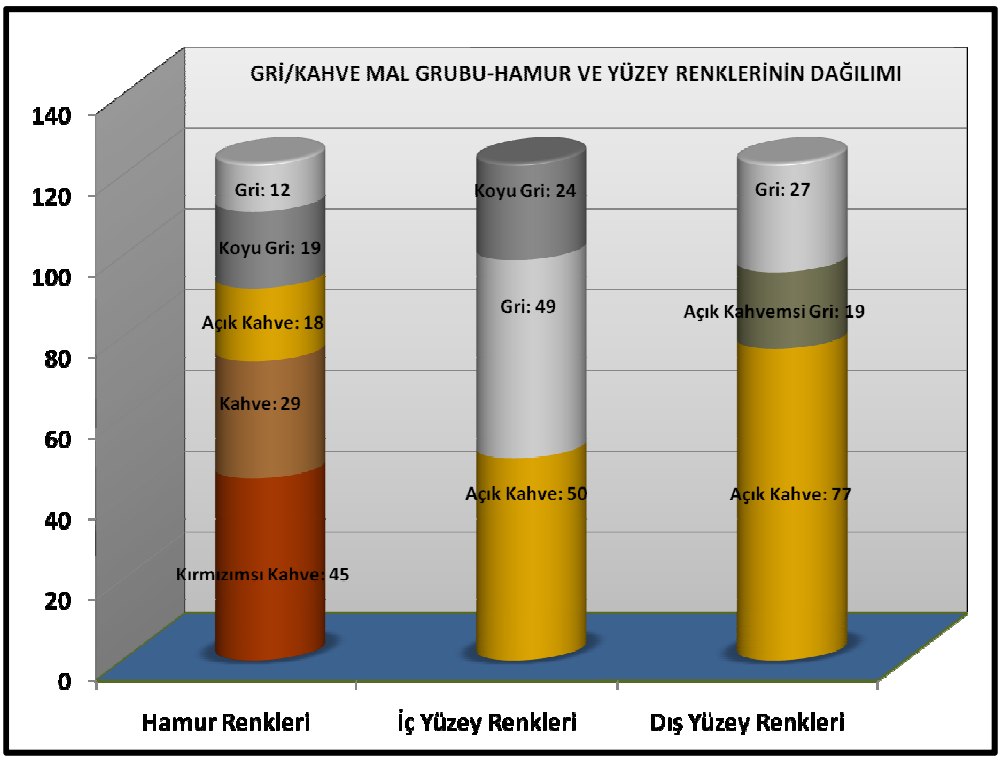

KAHVE MAL GRUBU-TİPOLOJİK DAĞILIM
2%
3%
11%
36%
12%
4%
32%
Çömlek
Çanak
Kase
Dip
Kulp
Tutamak
Gövde Parçası

b

LEVHA 95

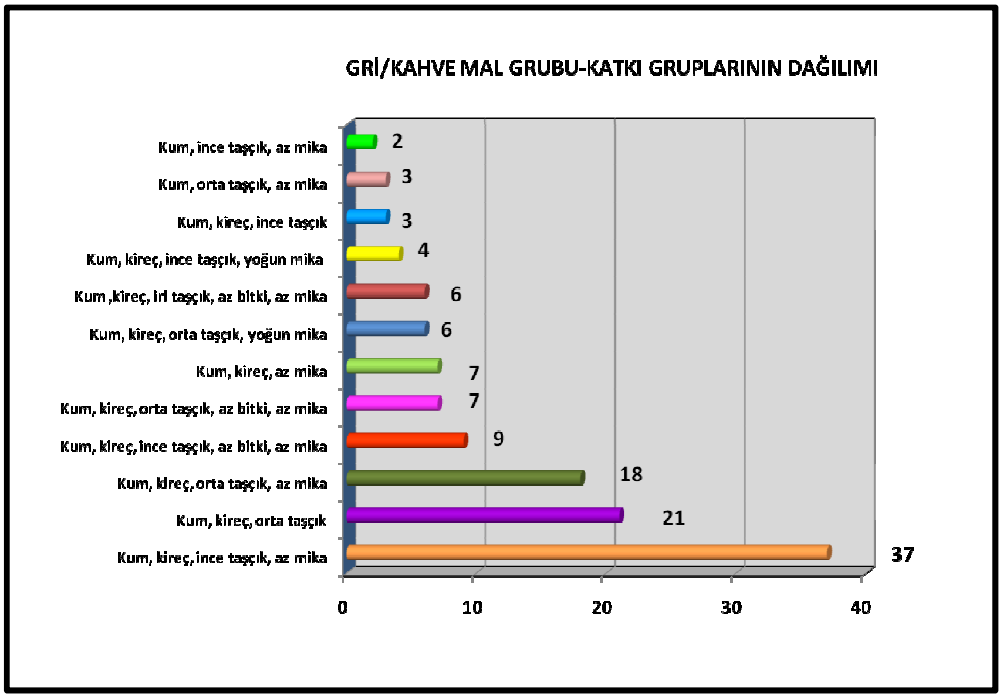

EGE GÜBRE YERLEŞİMİ-KALKOLİTİK DÖNEM GRİ-KAHVE MAL GRUBU DAĞILIMI
12%
88%
Gri-Kahve Mal Grubu
Diğer Mal Grupları

a

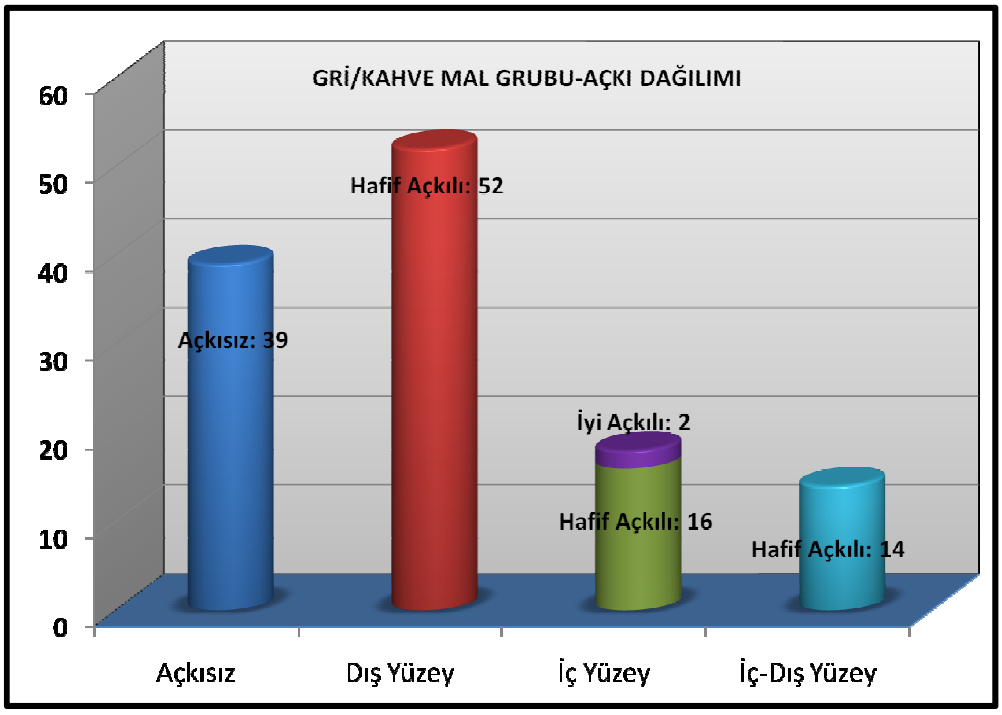

GRİ/KAHVE MAL GRUBU-HAMUR VE YÜZEY RENKLERİNİN DAĞILIMI
140
120
100
80
60
40
20
0
Gri: 12
Koyu Gri: 19
Açık Kahve: 18
Kahve: 29
Koyu Gri: 24
Gri: 49
Açık Kahve: 50
Gri: 27
Açık Kahvemsi Gri: 19
Açık Kahve: 77
Hamur Renkleri
İç Yüzey Renkleri
Dış Yüzey Renkleri

b

LEVHA 96

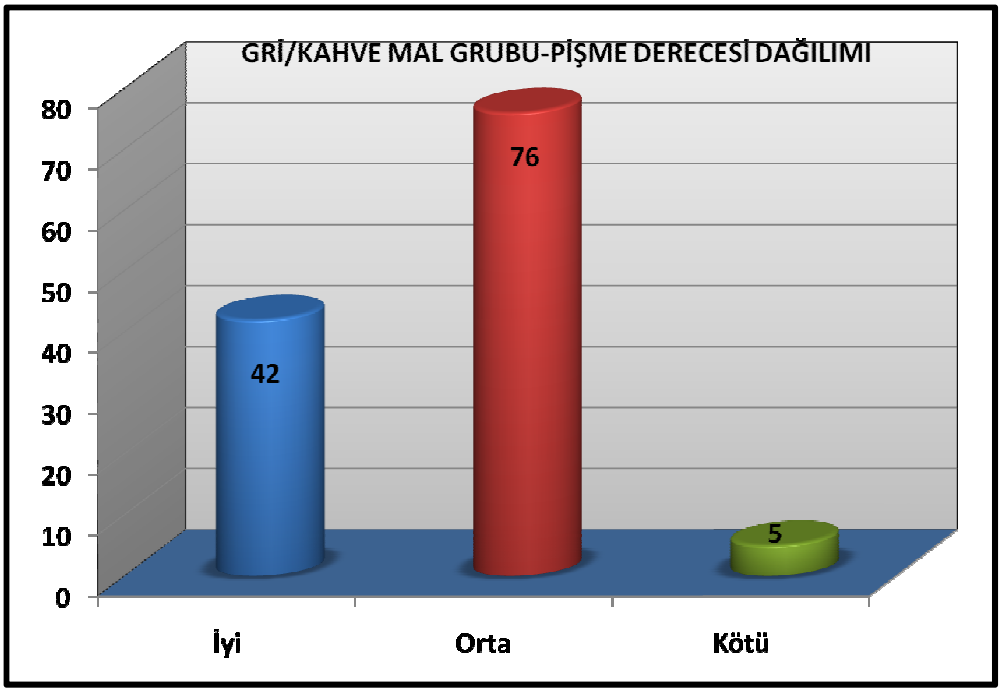

GRİ/KAHVE MAL GRUBU-KATKI GRUPLARININ DAĞILIMI
Kum, ince taşçık, az mika
Kum, orta taşçık, az mika
Kum, kireç, ince taşçık
Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Kum ,kireç, irl taşçık, az bitki, az mika
Kum, kireç, orta taşçık, yoğun mika
Kum, kireç, az mika
Kum, kireç,orta taşçık, az bitki, az mika
Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, az mika
Kum, kireç,orta taşçık, az mika
Kum, kireç, orta taşçık
Kum, kireç, ince taşçık, az mika
2
3
3
4
6
6
7
7
9
18
21
37
0
10
20
30
40

a

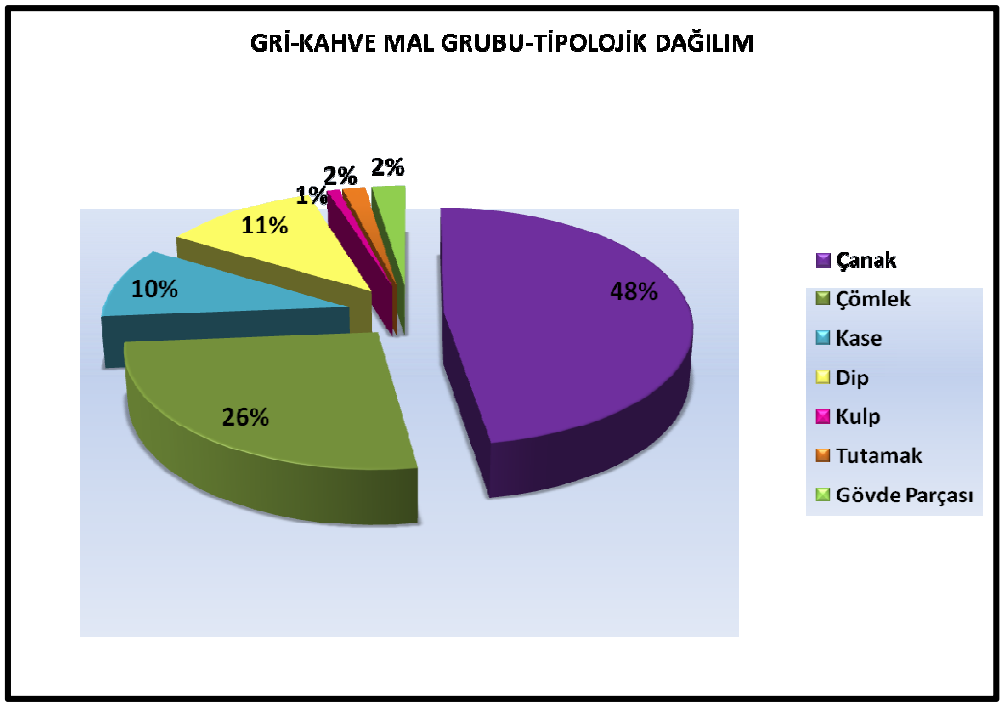

GRİ/KAHVE MAL GRUBU-AÇKI DAĞILIMI
60
50
40
30
20
10
0
Açkısız: 39
Hafif Açkılı: 52
İyi Açkılı: 2
Hafif Açkılı: 16
Hafif Açkılı: 14
Açkısız
Dış Yüzey
İç Yüzey
İç-Dış Yüzey

b

LEVHA 97

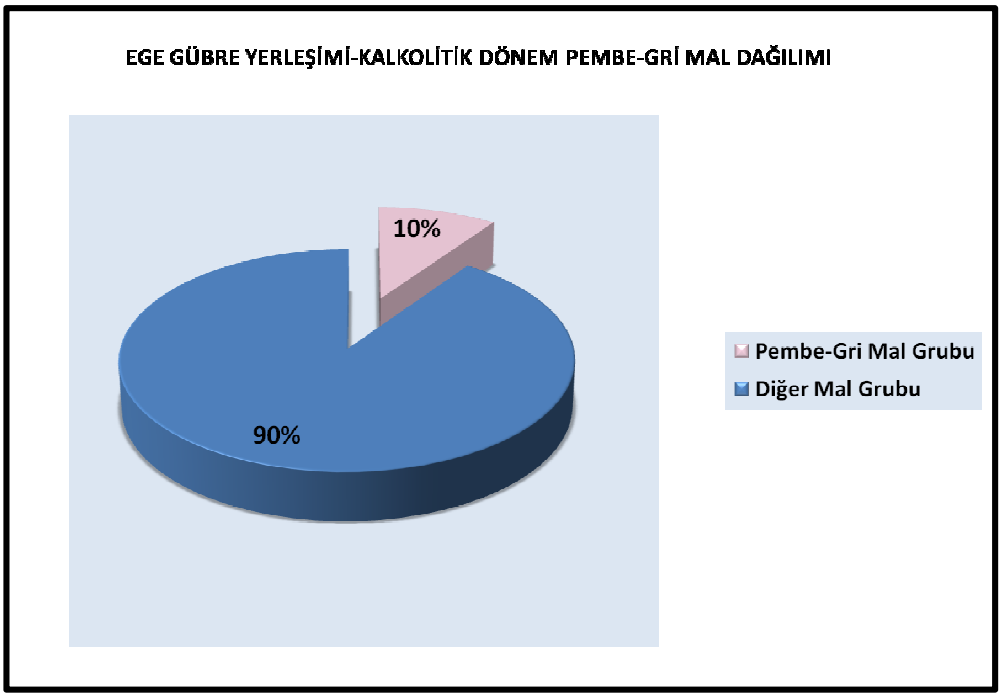

GRİ/KAHVE MAL GRUBU-PİŞME DERECESİ DAĞILIMI
80
70
60
50
40
30
20
10
0
42
76
5
İyi
Orta
Kötü

a

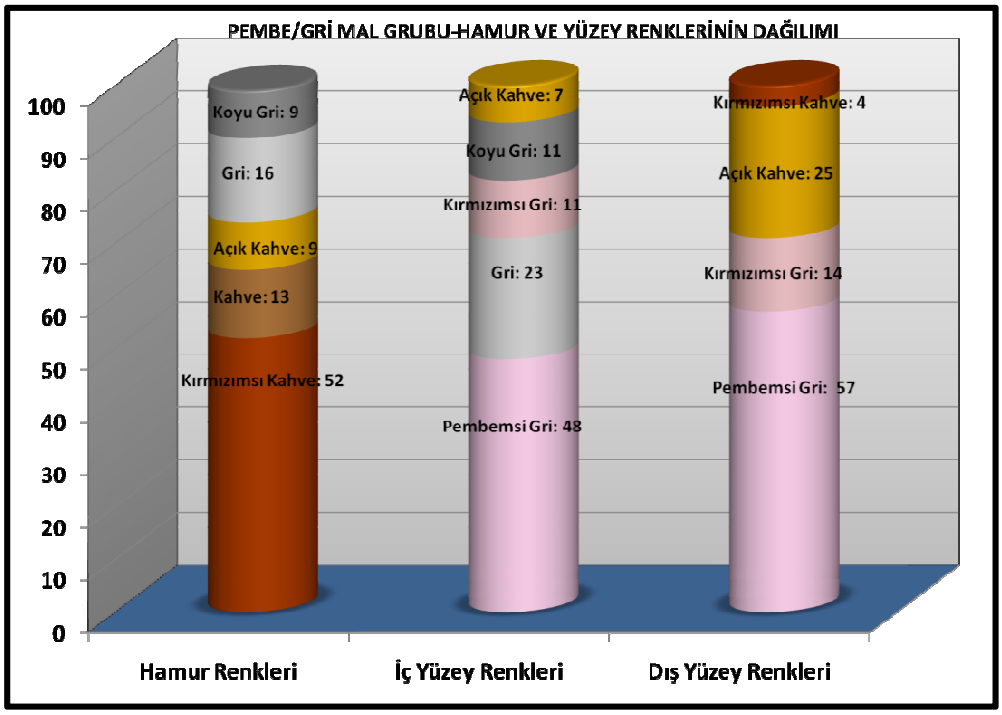

GRİ-KAHVE MAL GRUBU-TİPOLOJİK DAĞILIM
48%
26%
10%
11%
1%
2%
2%
Çanak
Çömlek
Kase
Dip
Kulp
Tutamak
Gövde Parçası

b

LEVHA 98

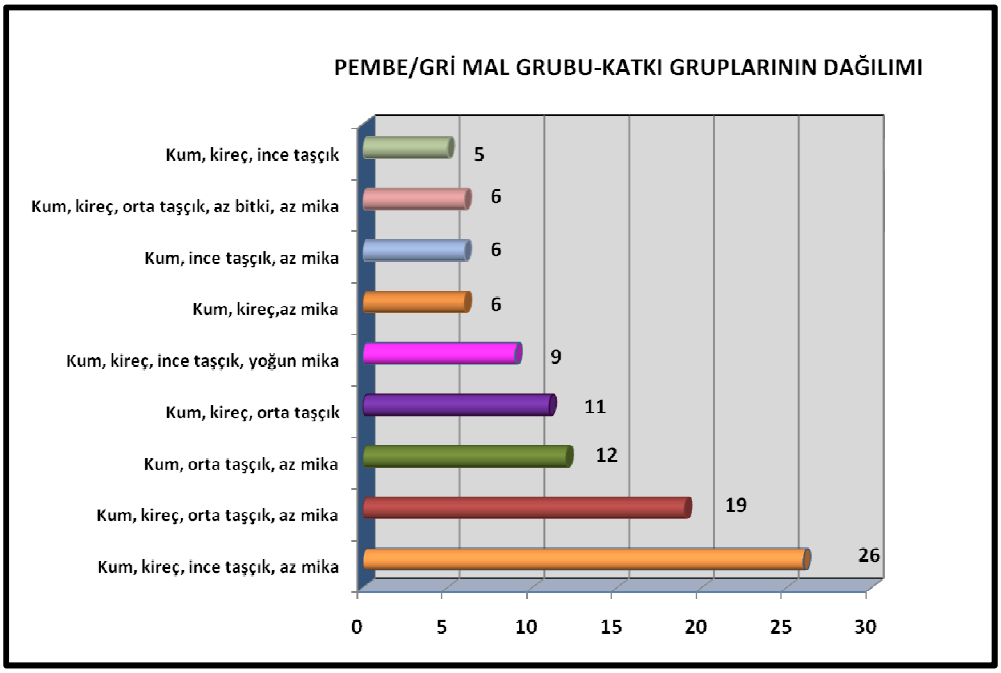

EGE GÜBRE YERLEŞİMİ-KALKOLİTİK DÖNEM PEMBE-GRİ MAL DAĞILIMI
10%
90%
Pembe-Gri Mal Grubu
Diğer Mal Grubu

a

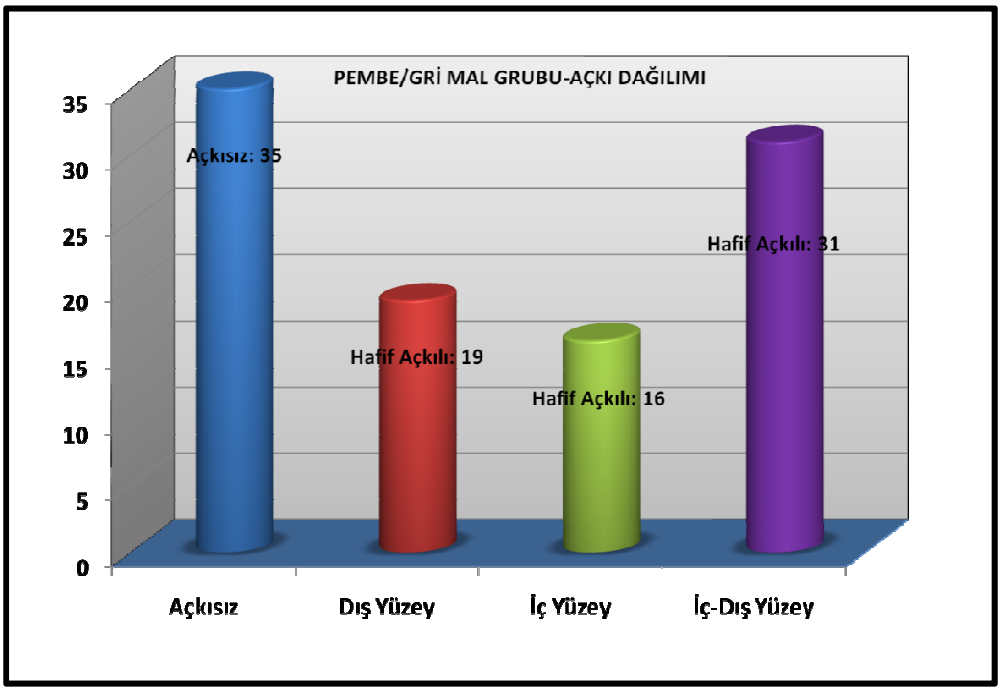

PEMBE/GRİ MAL GRUBU-HAMUR VE YÜZEY RENKLERİNİN DAĞILIMI
100
90
80
70
60
50
40
30
20
10
0
Koyu Gri: 9
Gri: 16
Açık Kahve: 9
Kahve: 13
Kırmızımsı Kahve: 52
Açık Kahve: 7
Koyu Gri: 11
Kırmızımsı Gri: 11
Gri: 23
Pembemsi Gri: 48
Kırmızımsı Kahve: 4
Açık Kahve: 25
Kırmızımsı Gri: 14
Pembemsi Gri: 57
Hamur Renkleri
İç Yüzey Renkleri
Dış Yüzey Renkleri

b

LEVHA 99

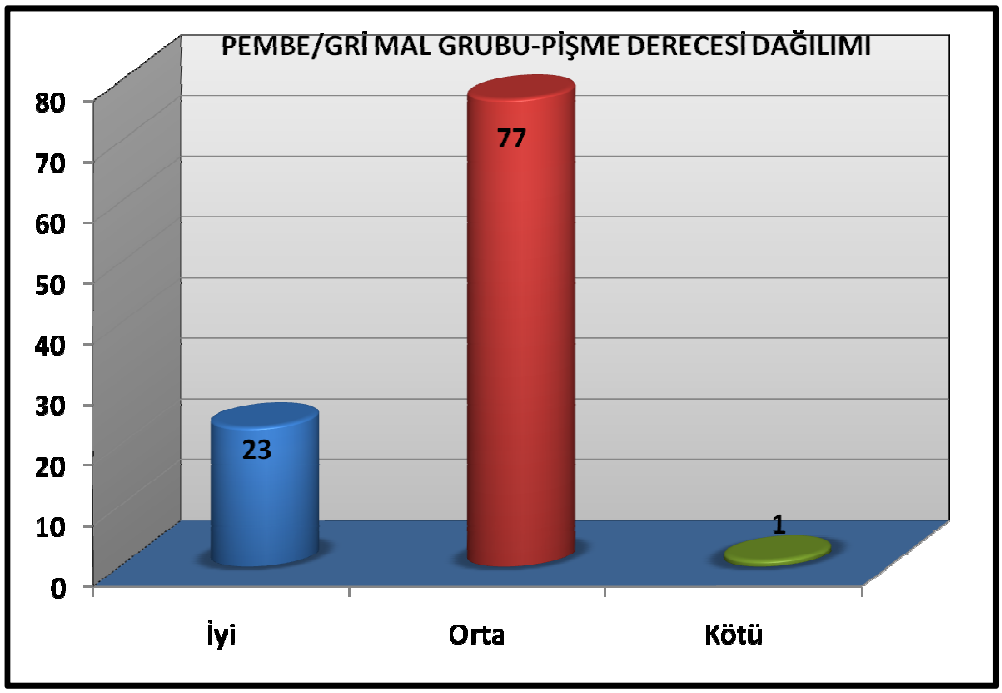

PEMBE/GRİ MAL GRUBU-KATKI GRUPLARININ DAĞILIMI
Kum, kireç, ince taşçık
Kum, kireç, orta taşçık, az bitki, az mika
Kum, ince taşçık, az mika
Kum, kireç,az mika
Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Kum, kireç, orta taşçık
Kum, orta taşçık, az mika
Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Kum, kireç, ince taşçık, az mika
5
6
6
6
9
11
12
19
26
0
5
10
15
20
25
30

a

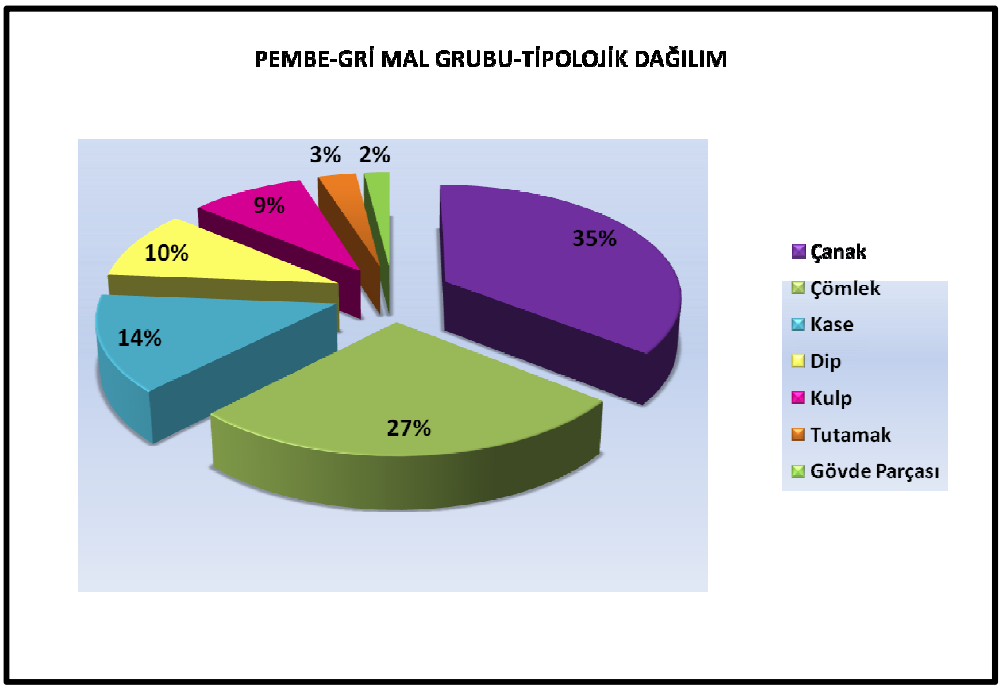

PEMBE/GRİ MAL GRUBU-AÇKI DAĞILIMI
35
30
25
20
15
10
5
0
Açkısız: 35
Hafif Açkılı: 19
Hafif Açkılı: 16
Hafif Açkılı: 31
Açkısız
Dış Yüzey
İç Yüzey
İç-Dış Yüzey

b

LEVHA 100

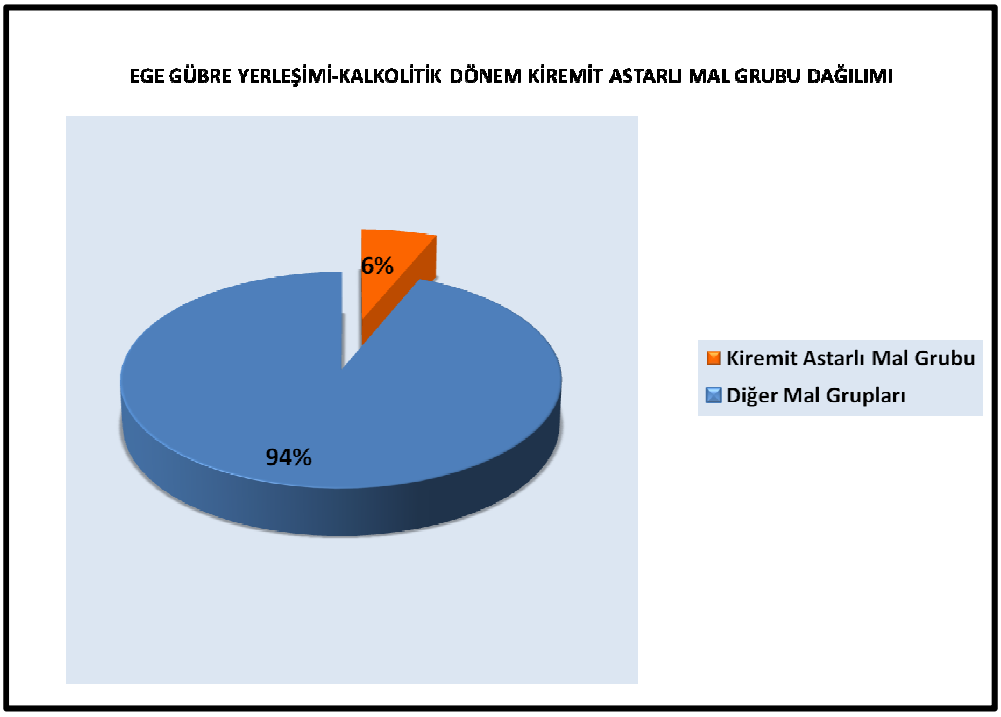

PEMBE/GRİ MAL GRUBU-PİŞME DERECESİ DAĞILIMI
80
70
60
50
40
30
20
10
0
23
77
1
İyi
Orta
Kötü

a

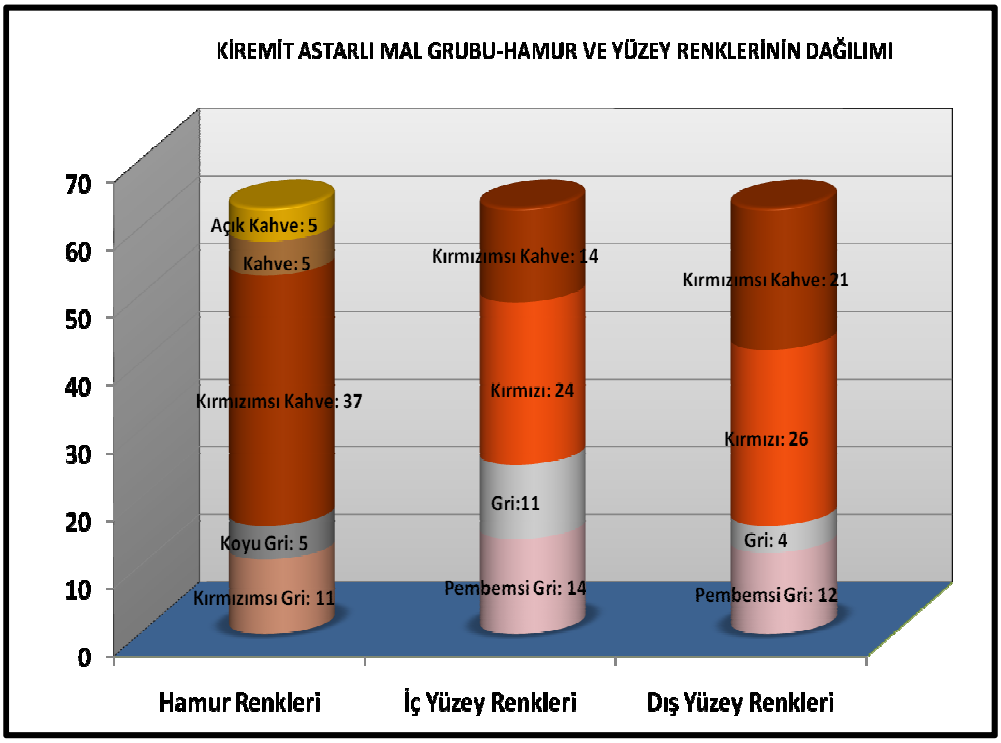

PEMBE-GRİ MAL GRUBU-TİPOLOJİK DAĞILIM
3%
2%
9%
10%
14%
35%
27%
Çanak
Çömlek
Kase
Dip
Kulp
Tutamak
Gövde Parçası

b

LEVHA 101

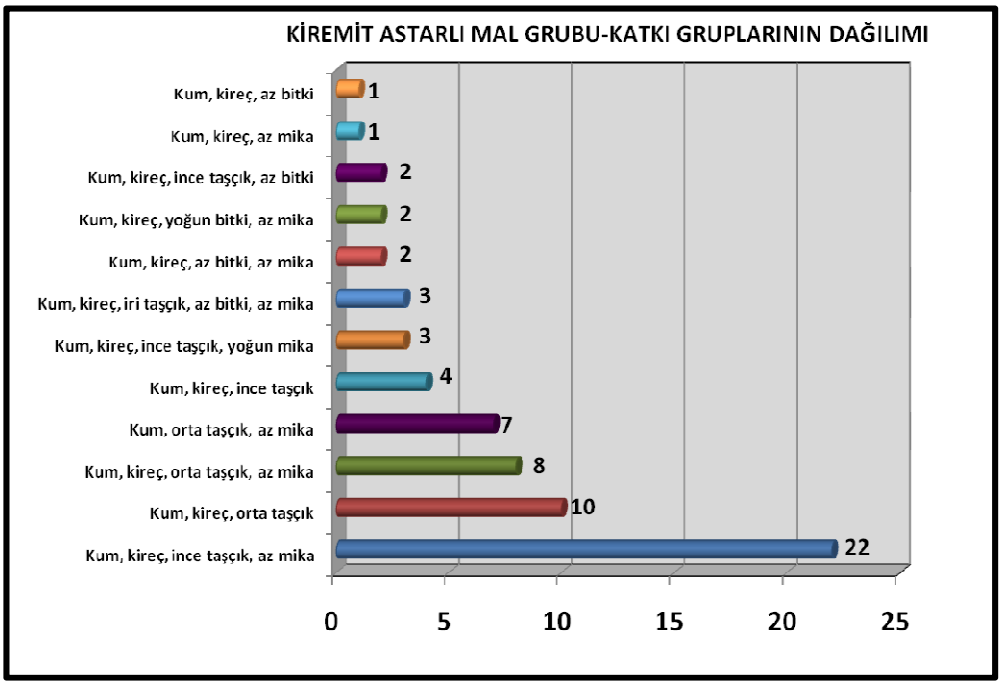

EGE GÜBRE YERLEŞİMİ-KALKOLİTİK DÖNEM KİREMİT ASTARLI MAL GRUBU DAĞILIMI
6%
94%
Kiremit Astarlı Mal Grubu
Diğer Mal Grupları

a

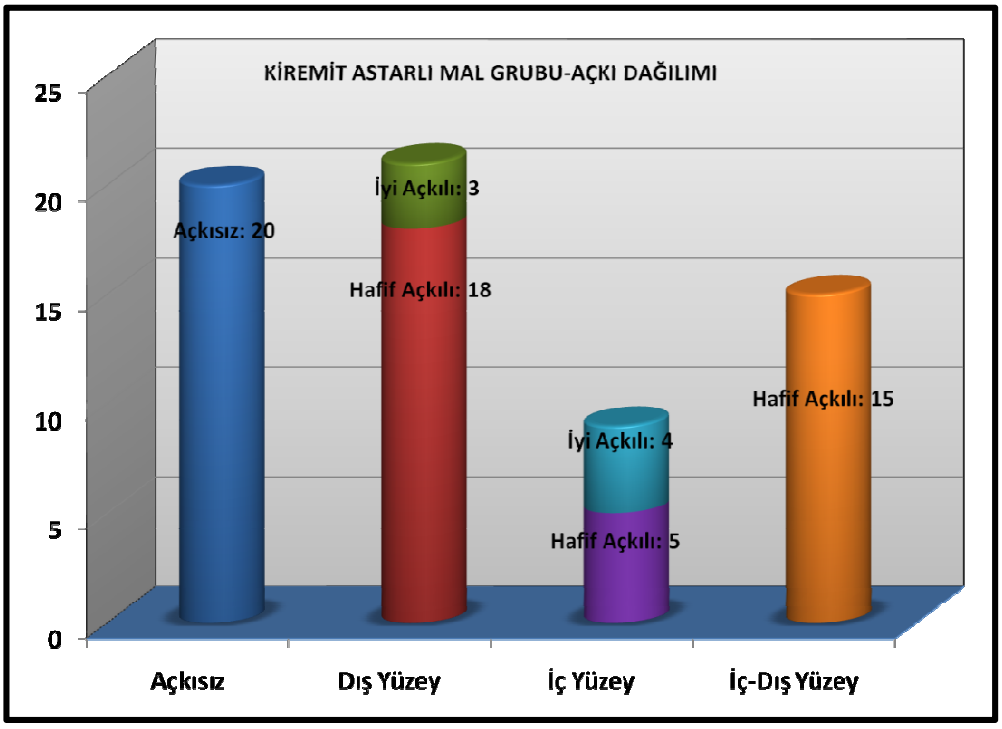

KİREMİT ASTARLI MAL GRUBU-HAMUR VE YÜZEY RENKLERİNİN DAĞILIMI
70
60
50
40
30
20
10
0
Açık Kahve: 5
Kahve: 5
Kırmızımsı Kahve: 37
Koyu Gri: 5
Kırmızımsı Gri: 11
Kırmızımsı Kahve: 14
Kırmızı: 24
Gri:11
Pembemsi Gri: 14
Kırmızımsı Kahve: 21
Kırmızı: 26
Gri: 4
Pembemsi Gri: 12
Hamur Renkleri
İç Yüzey Renkleri
Dış Yüzey Renkleri

b

LEVHA 102

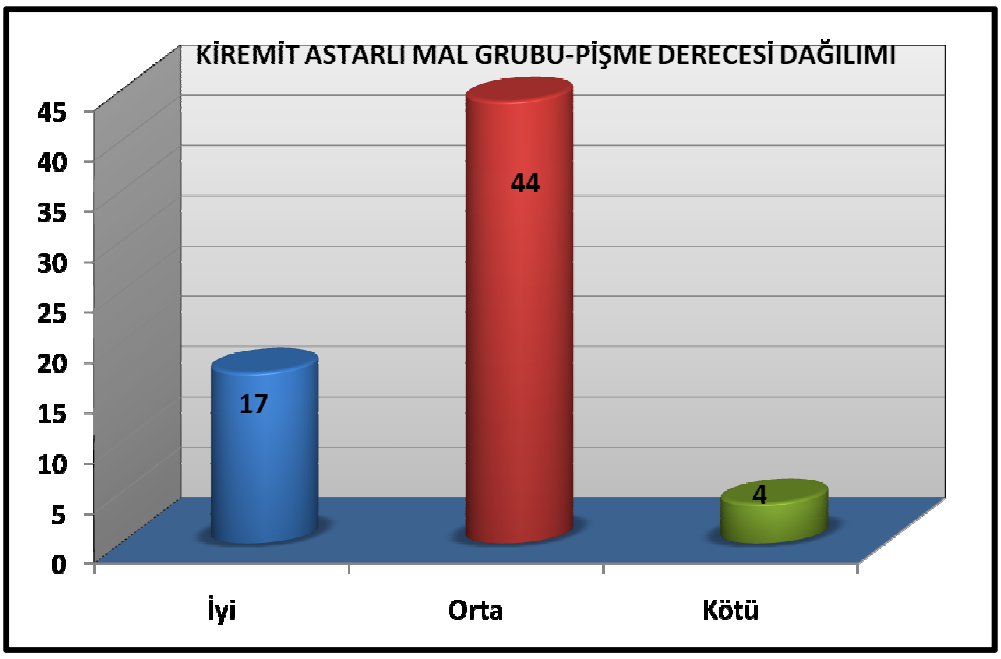

KİREMİT ASTARLI MAL GRUBU-KATKI GRUPLARININ DAĞILIMI
Kum, kireç, az bitki
Kum, kireç, az mika
Kum, kireç, ince taşçık, az bitki
Kum, kireç, yoğun bitki, az mika
Kum, kireç, az bitki, az mika
Kum, kireç, iri taşçık, az bitki, az mika
Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Kum, kireç, ince taşçık
Kum. orta taşçık, az mika
Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Kum, kireç, orta taşçık
Kum, kireç, ince taşçık, az mika
1
1
2
2
2
3
3
4
7
8
10
22
0
5
10
15
20
25

a

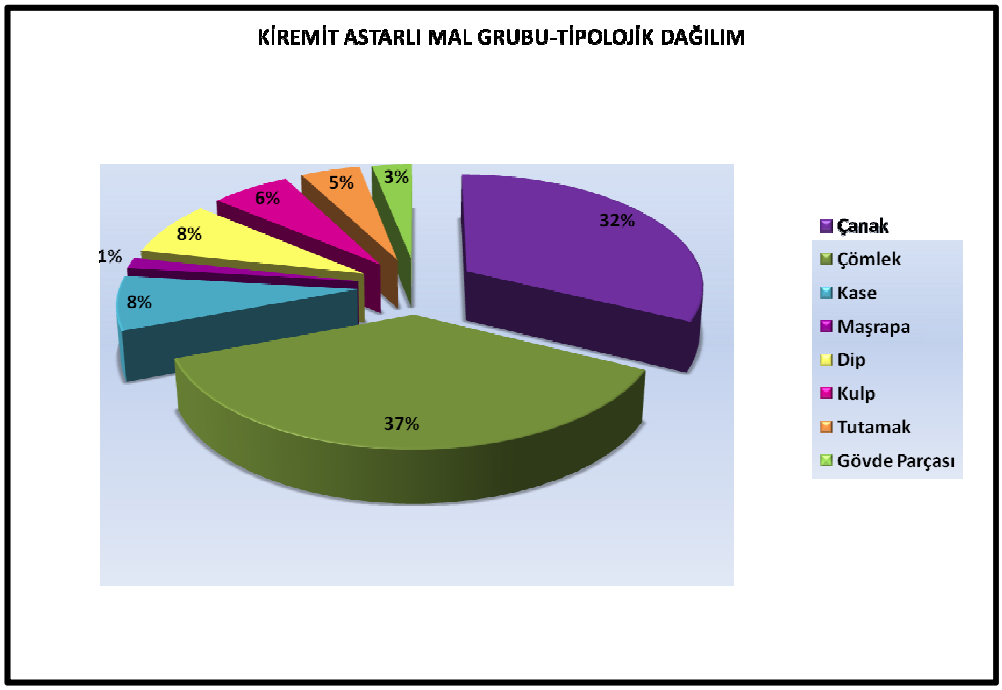

KİREMİT ASTARLI MAL GRUBU-AÇKI DAĞILIMI
25
20
15
10
5
0
Açkısız: 20
İyi Açkılı: 3
Hafif Açkılı: 18
İyi Açkılı: 4
Hafif Açkılı: 5
Hafif Açkılı: 15
Açkısız
Dış Yüzey
İç Yüzey
İç-Dış Yüzey

b

LEVHA 103

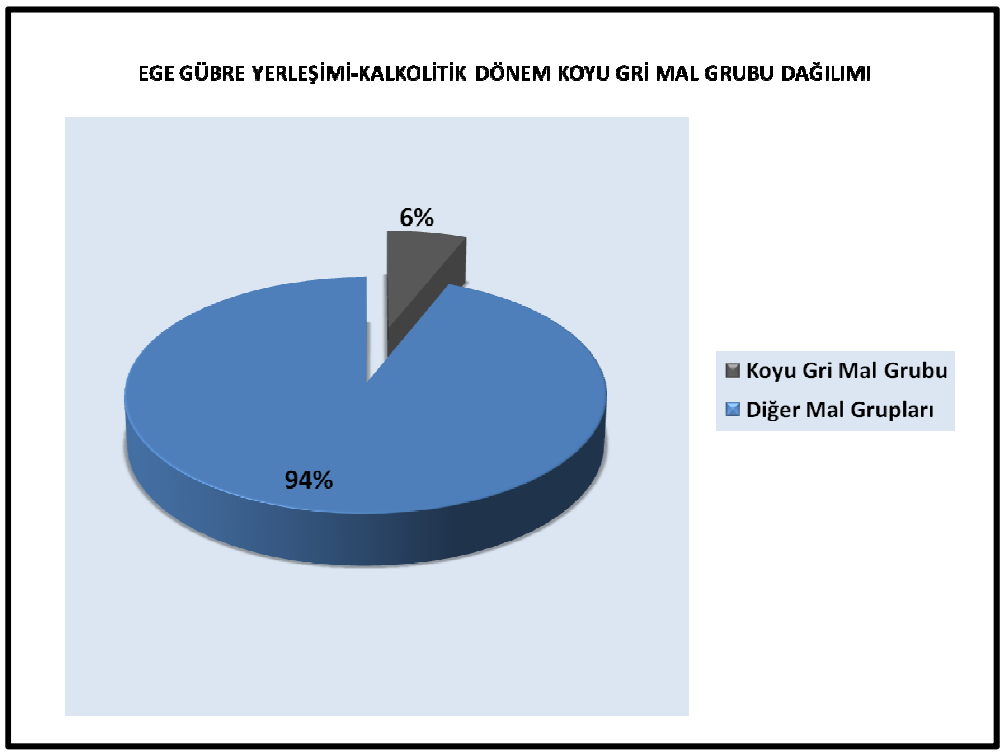

KİREMİT ASTARLI MAL GRUBU-PİŞME DERECESİ DAĞILIMI
45
40
35
30
25
20
15
10
5
0
17
44
4
İyi
Orta
Kötü

a

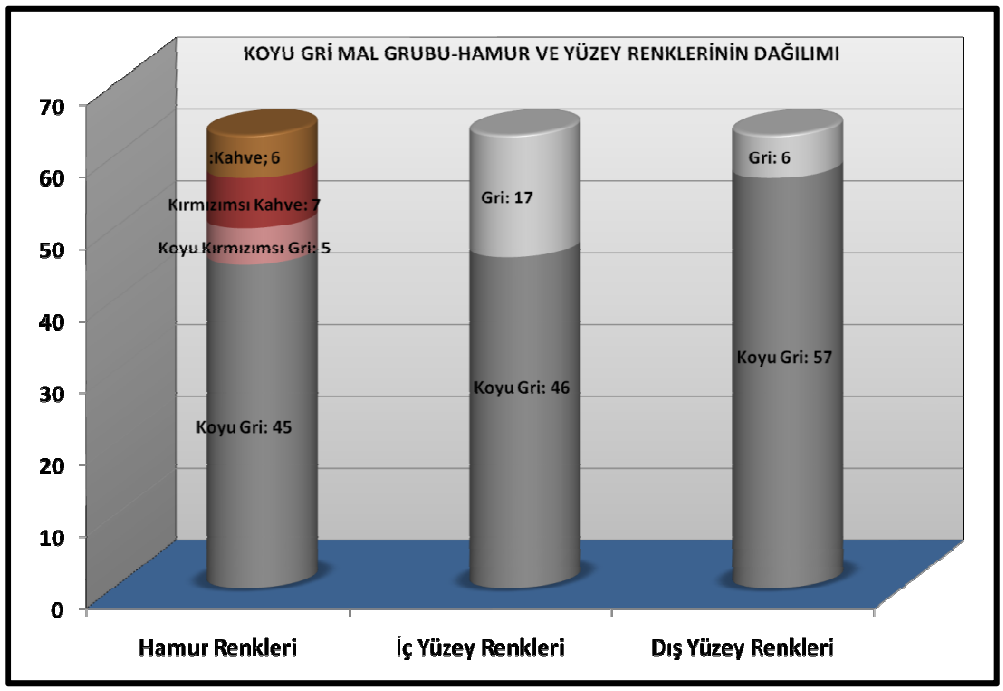

KİREMİT ASTARLI MAL GRUBU-TİPOLOJİK DAĞILIM
32%
37%
8%
1%
8%
6%
5%
3%
Çanak
Çömlek
Kase
Maşrapa
Dip
Kulp
Tutamak
Gövde Parçası

b

LEVHA 104

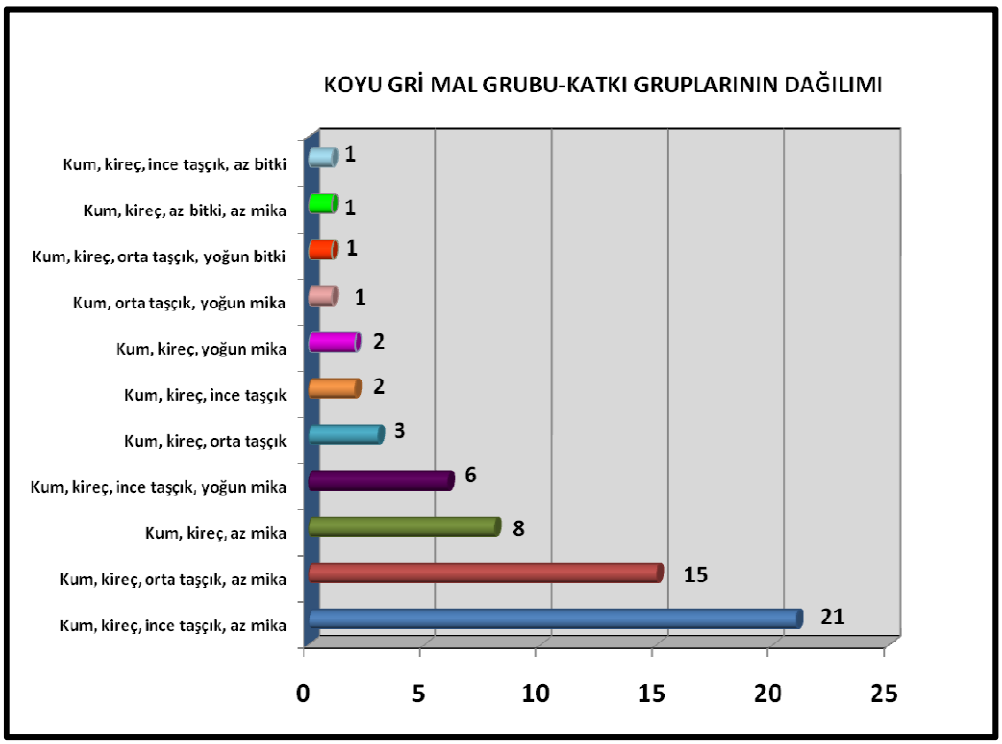

EGE GÜBRE YERLEŞİMİ-KALKOLİTİK DÖNEM KOYU GRİ MAL GRUBU DAĞILIMI
6%
94%
Koyu Gri Mal Grubu
Diğer Mal Grupları

a

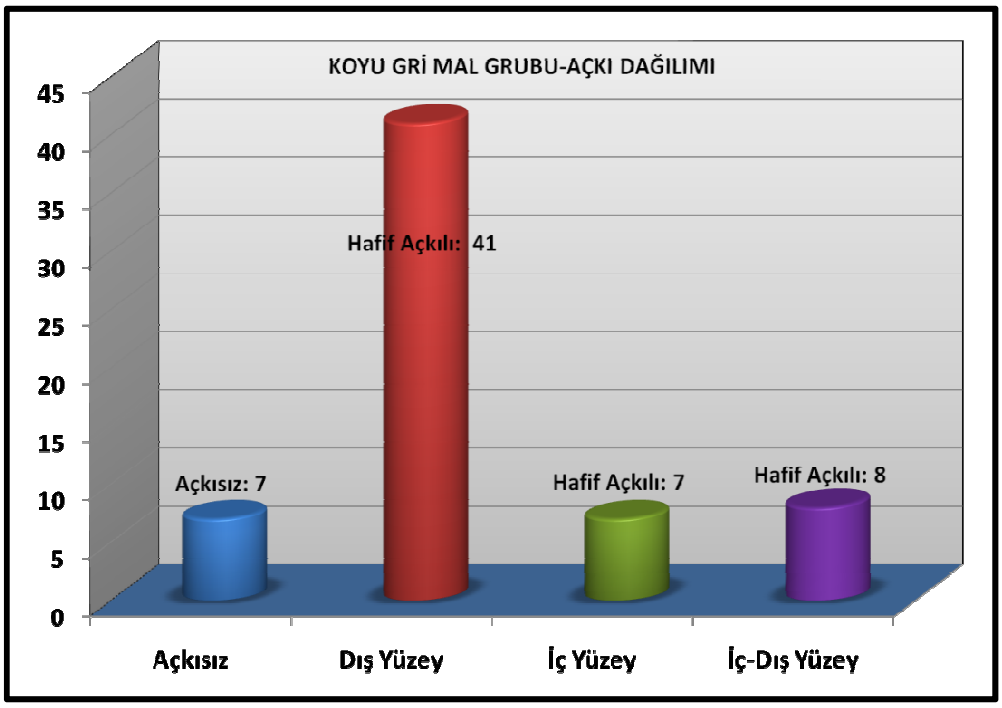

KOYU GRİ MAL GRUBU-HAMUR VE YÜZEY RENKLERİNİN DAĞILIMI
70
60
50
40
30
20
10
0
Kahve; 6
Kırmızımsı Kahve: 7
Koyu Kırmızımsı Gri: 5
Koyu Gri: 45
Gri: 17
Koyu Gri: 46
Gri: 6
Koyu Gri: 57
Hamur Renkleri
İç Yüzey Renkleri
Dış Yüzey Renkleri

b

LEVHA 105

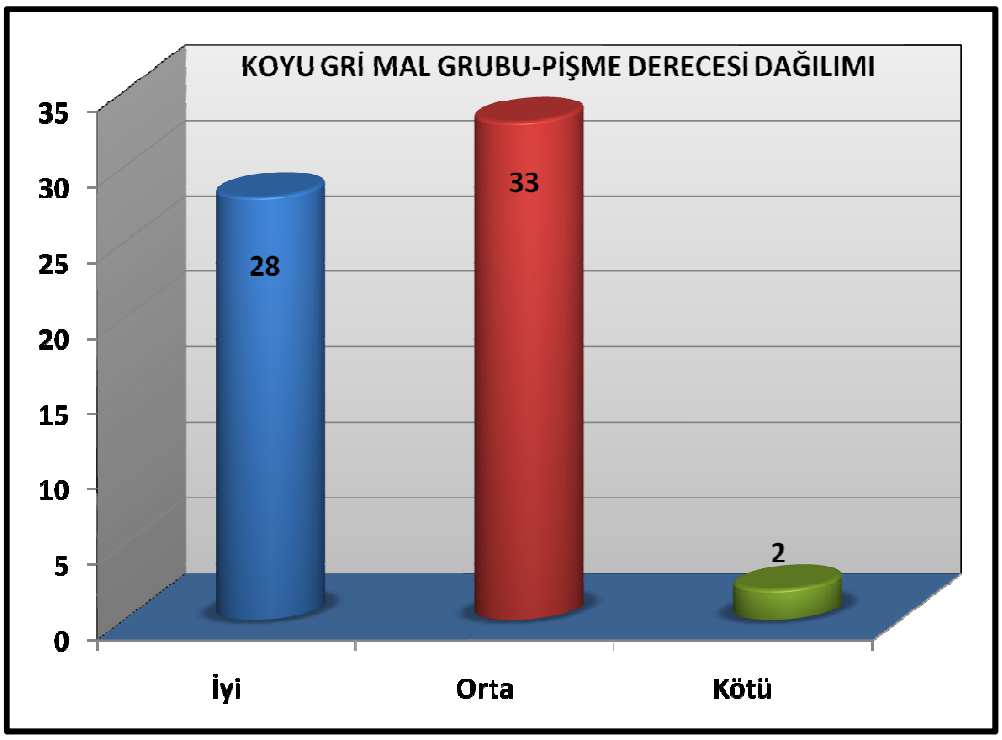

KOYU GRİ MAL GRUBU-KATKI GRUPLARININ DAĞILIMI
Kum, kireç, ince taşçık, az bitki
Kum, kireç, az bitki, az mika
Kum, kireç, orta taşçık, yoğun bitki
Kum, orta taşçık, yoğun mika
Kum, kireç, yoğun mika
Kum, kireç, ince taşçık
Kum, kireç, orta taşçık
Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Kum, kireç, az mika
Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Kum, kireç, ince taşçık, az mika
1
1
1
1
2
2
3
6
8
15
21
0
5
10
15
20
25

a

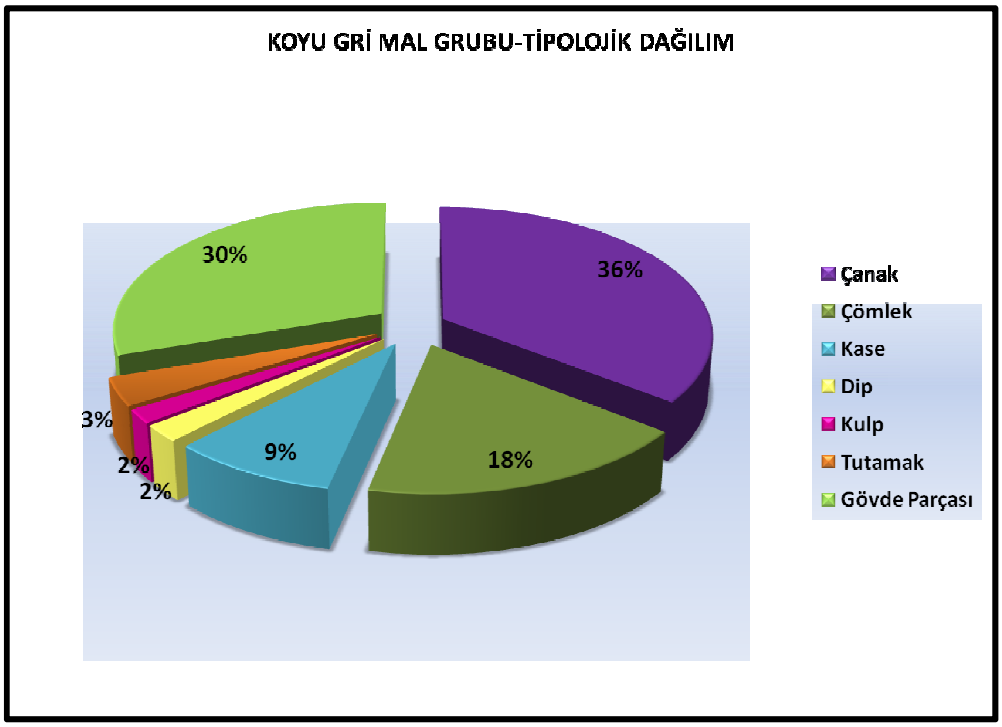

KOYU GRİ MAL GRUBU-AÇKI DAĞILIMI
45
40
35
30
25
20
15
10
5
0
Açkısız: 7
Hafif Açkılı: 41
Hafif Açkılı: 7
Hafif Açkılı: 8
Açkısız
Dış Yüzey
İç Yüzey
İç-Dış Yüzey

b

LEVHA 106

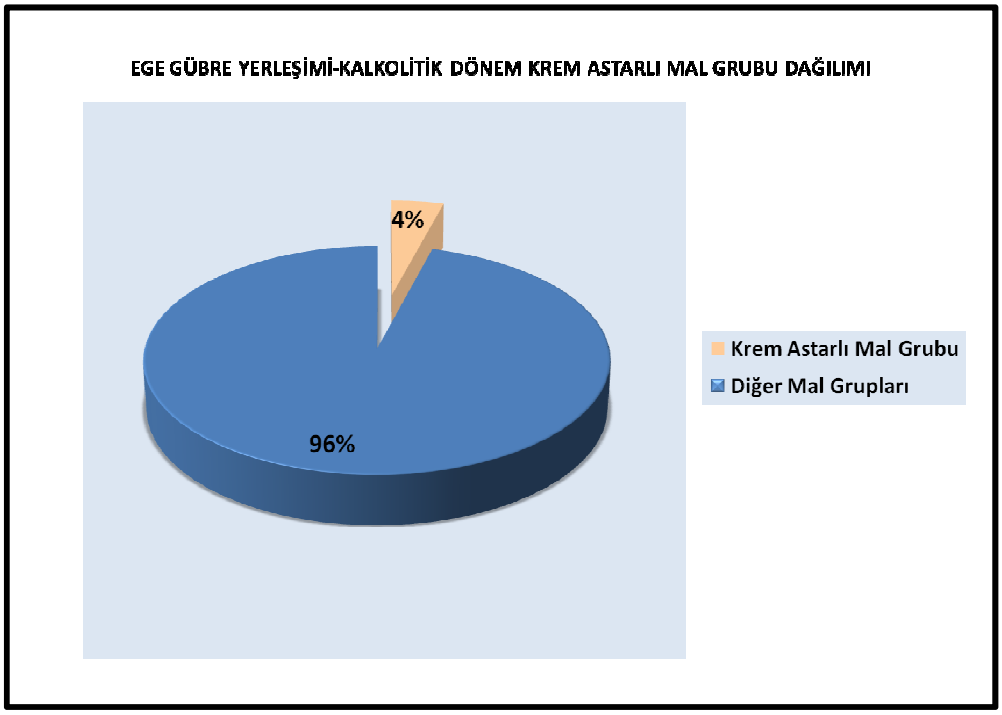

KOYU GRİ MAL GRUBU-PİŞME DERECESİ DAĞILIMI
35
30
25
20
15
10
5
0
28
33
2
İyi
Orta
Kötü

a

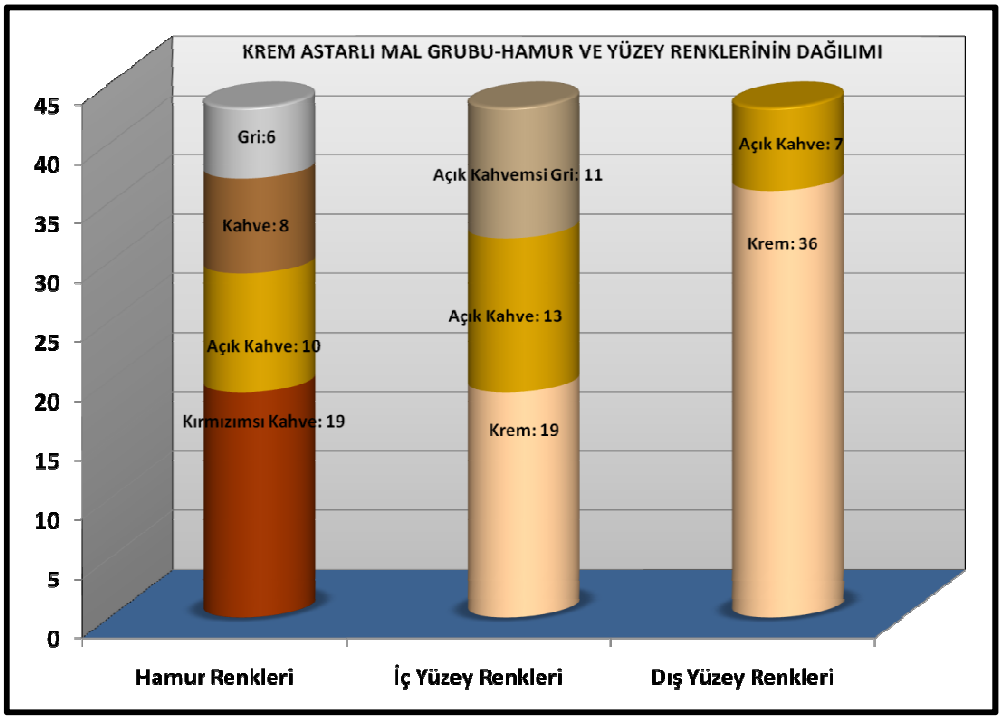

KOYU GRİ MAL GRUBU-TİPOLOJİK DAĞILIM
30%
36%
3%
2%
2%
9%
18%
Çanak
Çömlek
Kase
Dip
Kulp
Tutamak
Gövde Parçası

b

LEVHA 107

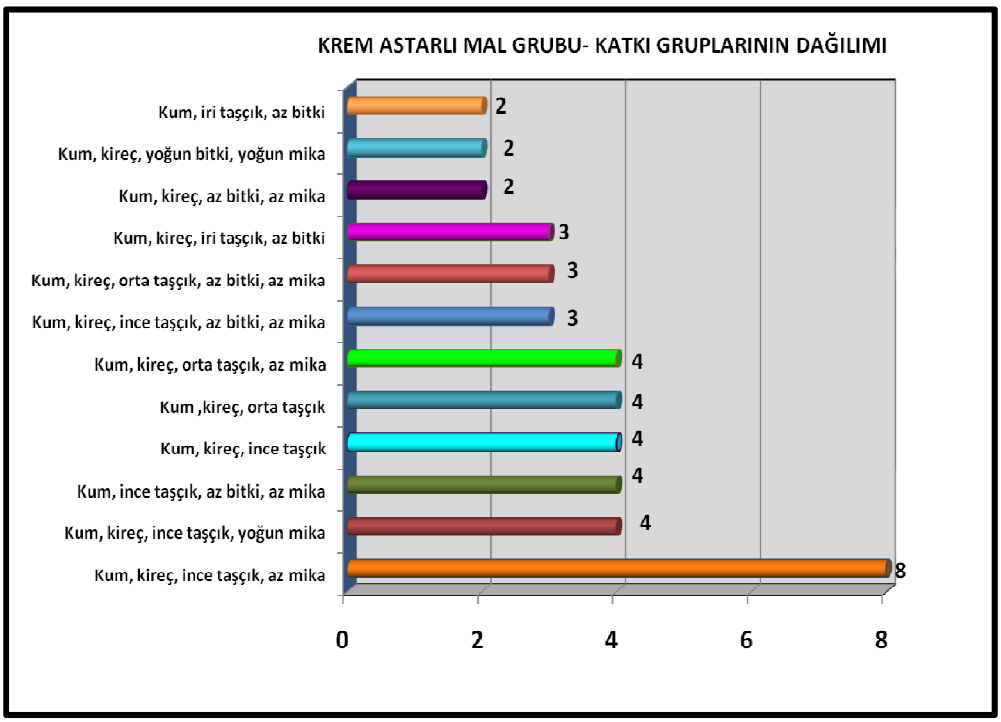

EGE GÜBRE YERLEŞİMİ-KALKOLİTİK DÖNEM KREM ASTARLI MAL GRUBU DAĞILIMI
4%
96%
Krem Astarlı Mal Grubu
Diğer Mal Grupları

a

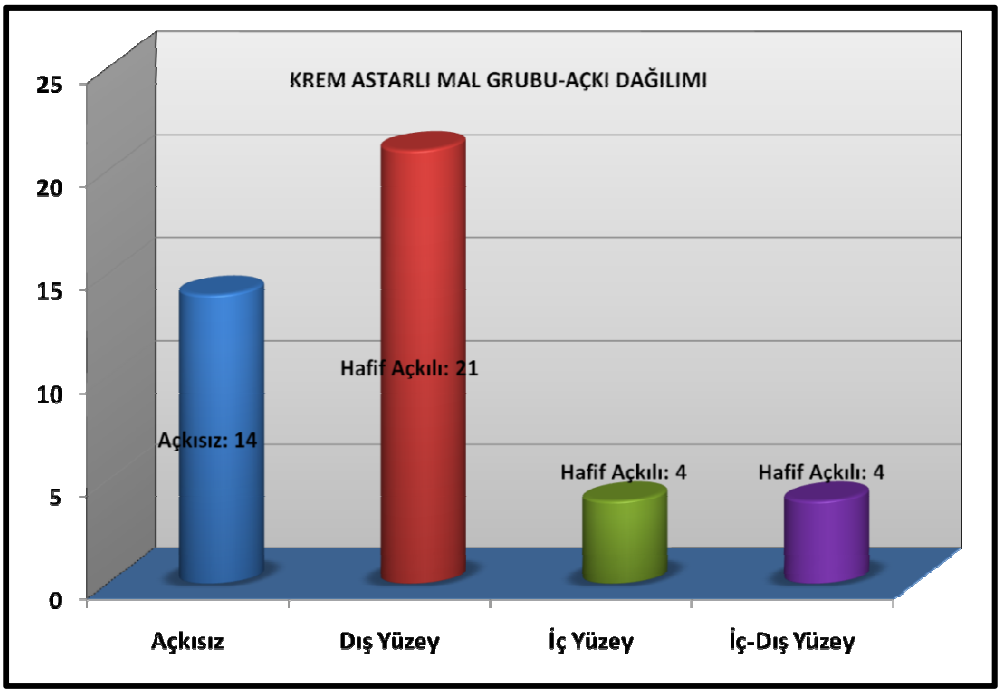

KREM ASTARLI MAL GRUBU-HAMUR VE YÜZEY RENKLERİNİN DAĞILIMI
45
40
35
30
25
20
15
10
5
0
Gri:6
Kahve: 8
Açık Kahve: 10
Kırmızımsı Kahve: 19
Açık Kahvemsi Gri: 11
Açık Kahve: 13
Krem: 19
Açık Kahve: 7
Krem: 36
Hamur Renkleri
İç Yüzey Renkleri
Dış Yüzey Renkleri

b

LEVHA 108

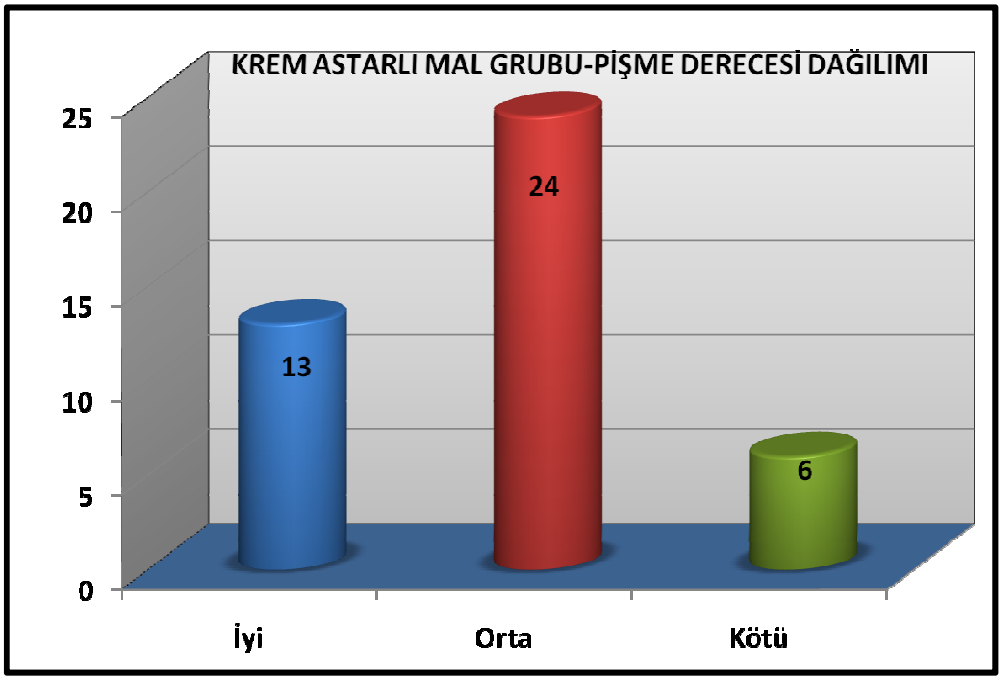

KREM ASTARLI MAL GRUBU- KATKI GRUPLARININ DAĞILIMI
Kum, iri taşçık, az bitki
Kum, kireç, yoğun bitki, yoğun mika
Kum, kireç, az bitki, az mika
Kum, kireç, iri taşçık, az bitki
Kum, kireç, orta taşçık, az bitki, az mika
Kum, kireç, ince taşçık, az bitki, az mika
Kum, kireç, orta taşçık, az mika
Kum ,kireç, orta taşçık
Kum, kireç, ince taşçık
Kum, ince taşçık, az bitki, az mika
Kum, kireç, ince taşçık, yoğun mika
Kum, kireç, ince taşçık, az mika
2
2
2
3
3
3
4
4
4
4
4
8
0
2
4
6
8

a

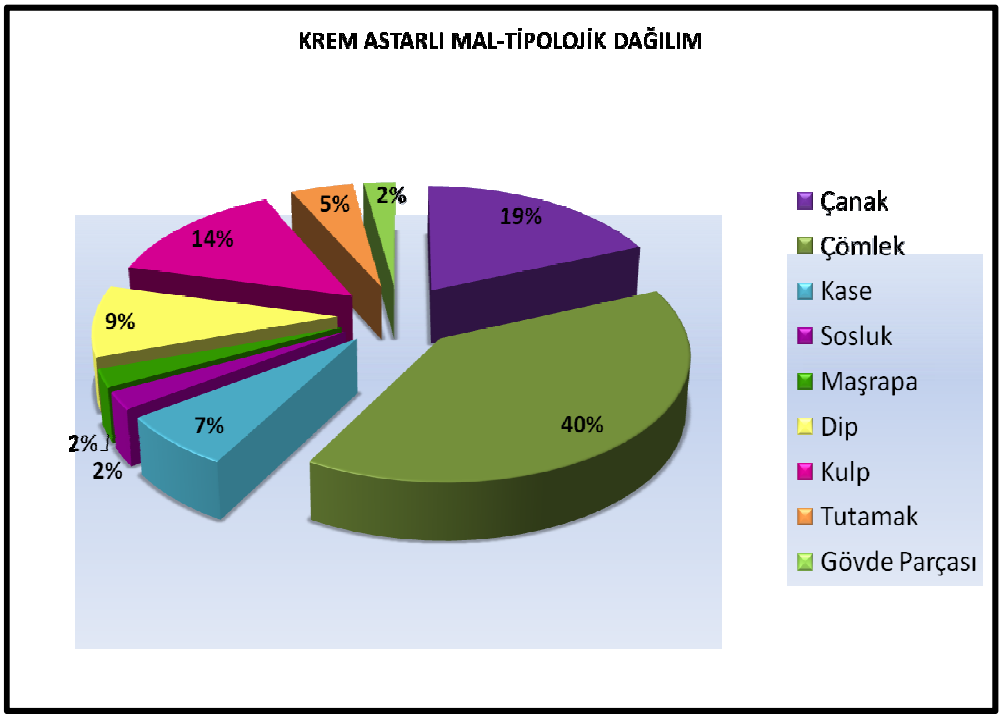

KREM ASTARLI MAL GRUBU-AÇKI DAĞILIMI
25
20
15
10
5
0
Açkısız: 14
Hafif Açkılı: 21
Hafif Açkılı: 4
Hafif Açkılı: 4
Açkısız
Dış Yüzey
İç Yüzey
İç-Dış Yüzey

b

LEVHA 109

KREM ASTARLI MAL GRUBU-PİŞME DERECESİ DAĞILIMI
25
20
15
10
5
0
13
24
6
İyi
Orta
Kötü

a

KREM ASTARLI MAL-TİPOLOJİK DAĞILIM
19%
40%
7%
2%
2%
9%
14%
5%
2%
Çanak
Çömlek
Kase
Sosluk
Maşrapa
Dip
Kulp
Tutamak
Gövde Parçası

b

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı **:** Derya Yazıcı
Doğum Tarihi **:** 03 / 12 / 1983
Doğum Yeri **:** Trabzon–Maçka

EĞİTİM DURUMU

Yabancı Dil Eğitimi : Ege Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü
İngilizce Hazırlık (2000-2001)

Lisans **:** Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü
Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Ana Bilim Dalı
(2001–2005)

Lisans Tezi: **:** *Neolitik Dönem Çatalhöyük Duvar Resimleri*
Danışman:Yard.Doç.Dr.Haluk Sağlamtimur, İzmir, 2005

MESLEKİ DENEYİM

2002/Nisan – Mayıs : İzmir-Kemalpaşa/Ulucak Höyük Kazısı
(Prof. Dr. Altan Çilingiroğlu)

2002/Haziran – Ağustos : Van-Ayanis Kalesi Kazısı
(Prof. Dr. Altan Çilingiroğlu)

2003 – 2007 : Siirt-Türbe Höyük Kazısı
(Yard. Doç. Dr. Haluk Sağlamtimur)

2003/Kasım : Erzurum-Pulur Höyük Erken Tunç Çağ Malzemesinin Yeniden Değerlendirilmesi, Müze Depo Çalışması
(Araş. Gör. Mehmet Işıklı)

2006/Temmuz – Ağustos : Kahramanmaraş-Domuztepe Kazısı
(Prof. Dr. Elizabeth Carter)

2004 – 2008 : İzmir-Ege Gübre Yerleşimi Kazısı
(Yard. Doç. Dr. Haluk Sağlamtimur)

2007/Kasım – Aralık : İzmir Müzesi İzmir Demir Çelik Kurtarma Kazısı
(İzmir Müze Müdürlüğü)

2007 – 2009 : Siirt-Başur Höyük Kazısı
(Yard. Doç. Dr. Haluk Sağlamtimur)

ÖZET

Batı Anadolu'da Neolitik Dönem'den sonra koyu yüzlü veya boya bezemeli çanak çömlek geleneği olan, farklı bir sosyo-ekonomik yaşam şekli ortaya çıkar. Taş alet endüstrisi ile birlikte bu dönemde belirleyici unsurlardan biri olan metal kullanımı yaygınlaşmıştır. Bu yeni döneme geçiş bazı bölgelerde oldukça esnek, bazı yerlerde ise keskin yaşanmıştır. Bu bölgelerden biri olan Batı Anadolu'da 2004-2008 yılları arasında kazısı yapılmış olan İzmir-Ege Gübre kazısında Neolitik tabakaların üzerinde Kalkolitik Dönem'e tarihlenen mimari yapılar, mezarlık ve çanak çömlekler ortaya çıkarılmıştır. Batı Anadolu ve komşu bölgelerden bilinen koyu yüzlü açkılı bu çanak çömlek grubu, Kalkolitik Dönem için bölge arkeolojisi açısından önem taşımaktadır. Uzun yıllardır bu dönemin Batı Anadolu'daki varlığı tartışma konusu olmaya devam ederken, yapılan yeni kazılarda ortaya çıkartılan buluntular bu dönemi daha iyi anlamamızı sağlamaktadır. "Ege Gübre Kazısında Ortaya Çıkarılan Kalkolitik Dönem Çanak Çömlekleri" adlı bu Yüksek Lisans Tezi'nde, Kalkolitik Dönem tabakasından ele geçen çanak çömleklerin teknik özellikleri ve biçimleri Batı Anadolu, Trakya ve Balkanlarda yapılmış olan diğer kazı alanlarıyla karşılaştırılarak benzerlikleri ve farklılıkları belirlenmiştir. Bu doğrultuda elde edilen diğer arkeolojik bulgular ve C14 sonuçlarına göre, Ege Gübre Yerleşimi'nin Kalkolitik Dönemi hakkında genel değerlendirmeler yapılmıştır.

ABSTRACT

Following the Neolithic Period, a different socio-economical way of life with dark faced and painted pottery occurs in the Western Anatolia. Besides the stone tool industry, metal usage, one of the indicators of this new era, begins spreading. Introduction to this new period was experienced slightly, or in the hard way, varying according to the region. In one of these regions, Western Anatolia, İzmir – Ege Gübre excavations during 2004 and 2008 has yielded Chalcolithic architecture, burials and pottery above the Neolithic layers this dark faced pottery group, well known from different Western Anatolian sites and neighbouring regions, carries importance for the archaeology of the Chalcolithic Period. Since the existence of this period in Western Anatolia is still a subject of debate, lately unearthed data from novel excavations help us to make a better understanding about the period. This MA dissertation with the title "Chalcolithic Pottery Unearthed in Ege Gübre Excavations" aims to discuss the technique and forms of the Chalcolithic pottery, and to reveal the similarities and differences compared to the excavation data of the excavations in Western Anatolia, Trace and Balkans. In this respect, the dissertation aims to make general assessments about the Chalcolithic Period in Ege Gübre settlement, in the light of the pottery finds, other archaeological data and C14 analysis.